

אֲשֶׁרֵי תִמְיָמֵי דָרְךָ תִהְלָכִים בְּתוֹרַת ה'

תורה

תקעו מוֹשְׁלָה

תורה א'

מהספר הקדוש והנורא

לקוטי מוהר"ן תנינא

ונלווים לה התפילה
וכלל מאמרי ליקוטי ההלכות
ויתר הביאורים הסובבים עליה

מהדורה מיוחדת ללומדי התורה הזמנית

צַדִּיקֵי תְמוּנֵי דָוִד בְּתַלְמֵי בְּתוּלָתָהּ

תורה

תקעו ממשלה

תורה א'

מהספר הקדוש והנורא
לקוטי מוהר"ן תנינא

ונלווים לה התפילה
וכלל מאמרי ליקוטי ההלכות
ויתר הביאורים הסובבים עליה

מהדורה מיוחדת ללומדי התורה הזמנית

תורה א תקעו ממשלה ליקוטי תנינא א

מהדורה מיוחדת ללומדי התורה הזמנית

התורה הזמנית הינה התורה שהולכים עימה אלפי אנשי שלומינו בארץ ובתפוצות כפי
רצון רבינו הקדוש

"דבר עמנו כמה פעמים שרצונו חזק מאד שנלך עם התורות שגלה. דהינו לילך תחלה
איזה זמן עם תורה פלוגית בערך ב' אוג' חדשים, דהינו שיהיו כל עבודתו והלוכו ביד אתה'
על פי הנאמר באותה התורה, וכל תפלתו ושיחתו יהיה לזכות להגיע למה שנאמר באותה
התורה, וכן יתנהג איזה זמן. ואחר כך ילך איזה זמן עם תורה אחרת, וכן אחר כך, עד שיגמר
לילך עם כל התורות. ודבר כמה פעמים מזה. אשרי מי שיאחו בזה" (שיחות הר"ן רצו)

יו"ל ע"י

ארגון "תמימי דרך"

שע"י ע"ר נחלת חן

לע"ג

הרה"ח ר' אלעזר ב"ר שלמה יהודה ז"ל

ומרת איטא בת ר' דוב בעריש ע"ה

ולהצלחת וישועת

הרה"ח ר' בנימין יעקב נתן בן איטא הי"ו וויצהנרלד

ובני בית בכל מילי דמיטב

כי לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל

ברגשי קודש ובשמחה ובטוב לבב, הננו להגיש לפני הציבור היקר תמימי דרך ההולכים בתורת ה', את הקובץ החדש והמפואר הזה, המכיל בקרבו את התורה הראשונה מלקוטי מוהר"ן תניינא "תקעו ממשלה" – כשאליה נלווים שלל ההלכות מליקוטי הלכות והתפילה המיוסדים עליה, יחד עם השיחות והביאורים מגדולי התלמידים והחסידים נ"ע שחיברו עליה.

עידן חדש ותקופת ימים מאירה באה לקראתנו, עת בה יתקבצו ויעסקו יחדיו המוני תלמידי ונאמני הנחל נובע מקור חכמה זיע"א – בסדר לימוד חדש - להגות ולעסוק, לעיין ולהתבונן, לילך ולחיות עם עצות והשגות התורה הנשגבת הזאת- הפותחת את חלקו השני הנכבד והנעלה של הספר הקדוש "ליקוטי מוהר"ן – אשר כנודע הפליא רבינו הק' בשבחו וברוממותו בנועם שיחתו לפני תלמידו הק' מוהרנ"ת זי"ע".

תקצר היריעה בכאן עוד להוסיף ולהרחיב בנפלאות התורות האצורות בליקוטי תניינא, אכן כדי לעמוד במקצת וכמציץ מבין החרכים על תוכנם, די לנו בדבריו הנאמנים והבהירים של מוהרנ"ת זי"ע (חיי מוהר"ן): **"כִּי אַחַר שֶׁבֵּא מִלְמַבְרַג, זָכָה לְדַרְךָ כְּזָה וְדָבַר דְּבוּרִים כְּאַלְהָה, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה לֹא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד"** - - -²

כי כל כן, בתורות הללו שגילה רבינו הק' אחר שובו מלמברג, אנו נחשפים יותר ויותר לאמיתת נצחיותו, איך עדיין כהיום הזה פועל ועוסק ביתר שאת צדיק הדורות באמצעותנו, בתיקון הבריאה והברואים מראשית ועד אחרית, ומהם תוצאות חיים להעצים את ההתקשרות אליו והגעגועים והכיסופים להתגלותו לאין שיעור וערך כלל.

א. ופעם אחת נסעתי עמו ודבר עמי מענין הספר שלו שנדפס בסמוך ושבח אותו מאד. ואמר מאחר שכבר נדפס צריכין ללמד אותו מאד עד שיהיה שגור בעל פה וכו' כמבאר במקום אחר (חיי מוהר"ן שמ"ו). ואחר כך ענה ואמר צריכין לחבר עוד ספר אחד שיהיה נאה ויפה עוד יותר מהראשון. (ימי מוהרנ"ת ח"א כ"ט).

ב. וראה עוד שם (ע): ..והנה התחלת התנוצצות הישועה שיתקיים השארת דעתו הקדושה לעולם ולא יכבה נרו לעולם ועד, היה על ידי שחזק השם יתברך את דעתי לעסק בהדפסת ספר התניינא.

ואולם העיקר הוא לעובדא ולמעשה, שנזכה כולנו יחד עם כלליות נפשות ישראל, בעקבות השקידה בלימוד התורה הזאת, לאחוז בכל כוחנו ולבנו במעוז כסא ה' באור התפילה, להאדיר ולרומם קרנה גבוה למעלה למעלה, לדבוק בה בניב שפתינו ללא שיור גבול וזמן, לגואלה מגלותה ולהביא גאולה לעולם.

תקוותינו חזקה ואיתנה, שריבוי הלימוד וההעמקה בתורה המאירה הזאת, בצירוף ההליכה והשיחה והחיפוש אחר רוחו וחיותו של רוח אפינו משיח ה' הבעל תפילה המרחפת על פני תורתו הק', תעורר למעלה ותעיר למטה את יעודה ותכליתה, הלוא הוא "התנוצצות משיח" הפועמת וגנוזה בה, לחזות עין בעין בהתגלות דבר השם יתברך המהווה ומקיים ומחיה את כל נברא, ובכך להעלות ארוכה רפואה ומרפא לכל תחלואינו ולכל מכאובינו ולכל מכותינו ברוח ובגשם.

ודבר בעיתו מה טוב, תורה עליונה זו שנאמרה ביום ראש השנה הקדוש, יום גינוסיא דמלכא, היא ההכנה הראויה לקראת ימי ראש השנה הבאים עלינו לטובה, בזמן שכל הלבבות מכל הפזורות הומיות ורוגשות ועיניהם צופיות לעלות ולבוא אל מצוק הארץ להשתטח על אבן השתיה, אשר שם כסא כבוד ינחילם, לגלות את נפלאות רחמנותו יתברך שהיא עד אין קץ, לדון את כל אדם לכף זכות תמיד, ובזה להיכלל יחד כלל נשמות ישראל באהבה ואחדות גדולה ומופלאה, לקיים בנו מקרא שכתוב: **וְנִגְלָה כְבוֹד ה' וְרָאוּ כָּל בְּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִי ה' דָּבַר:**

מילין זעירין על התחדשות בתורה הזמנית

מאז שגילה רבינו הקדוש הנחל נובע את רצונו החזק מאד: שתלמידיו ילכו עם תורותיו הק', אדיר היה חפצם של כלל התלמידים למלא את רצונו ולילך בהם יומם ולילה. ואכן, בכל מרוצת הדורות קיימו רבים וטובים את רצונו הק' - כל אחד לפי מעלתו ודרגתו - ועל ידי זה זכו למה שזכו והגיעו למה שהגיעו.

ואמנם בכלליות הענין היה דבר זה נחלת כל יחיד ויחד בפני עצמו, אשר בחר לו תורה מסוימת והיה עוסק והולך בה. בדור האחרון היו זמנים שהתאגדו בני חבורה והחלו לעסוק יחדיו למשך תקופה בתורה שנבחרה, דבר שחיק את הלימוד וההליכה בתורה.

אך עדיין היה זה בגדר ענין של יחידים ולא דבר שהוא נחלת הכלל. לפני שבע שנים, בראשית שנת תשע"ז, נפל דבר בישראל, כאשר בעקבות מאמר שנכתב ב'לוח של ברסלב', בגודל מעלת ההליכה בתורות רבינו הק', באה תגובה של אחד הקוראים [הלא הוא הר"ר אלתר נפתלי בן ציון בן מינדל, ויהיו דברים אלו לזכותו ולרפואתו השלימה והמהירה], אשר הציע לקבוע לימוד תורה משותפת לכלל אנשי שלומינו, שתקרא בשם "התורה הזמנית" שילכו עמה יחד זמן קבוע. ההצעה הנפלאה קנתה שביתה בלבבות הנפשות השוקקות, ואט אט הרעיון צבר תאוצה קרם עור וגידים ויצא מהכח אל לפועל, לשם כל הוקם ארגון "תמימי דרך" שנטל על עצמו את להאדיר את הדבר והחל לפרסם מודעות וכדו' בעניין זה. עם הזמן הצטרפו עוד ועוד חבורות וכוללים, עד שהתורה הזמנית הפכה למושג ידוע ומפורסם אצל כל מי שדורך על מפתנה של חסידות ברסלב.

כל מי שהחל לעסוק ולילך עם תורה יכול להעיד נאמנה שאינו דומה כלל לימוד התורה ביחידות בינו לבין עצמו, לבין לימוד עם חברים מקשיבים המתקבצים והוגים יחדיו תורה בליקוטי מוהר"ן כדי לחיות ולהתנהג ולהתבודד על פיה, כאשר כל אחד מקבל מחבירו בבחינת 'ומקבלין דין מן דין'.

מלבד כל זאת נוסף עוד תועלת גדולה בלימוד בחבורה. שכן, אם עד הלום כל למד תורה והתייגע עליה והתחדשו לו ביאורים והרגשים והתנוצצות המוחין בתורה היה הדבר גנוז עמו מבלתי יכולת כמעט לשוחח מהם, הרי שמאז שנתפשט בלימוד בתורה הזמנית, כל מי שעולה בלבו דבר חידוש וביאור במהלך התורה יכול להרצות אותה לפני כל מי שעוסק בתורה בתורה הזמנית, מבלי שיצטרך להטריחו ולהכניסו בתוככי נבכי התורה... כל אלו כמובן מאיליו מצטרפים לתועלת האישית שיש לכל אחד ואחד בפרטיות בחייו האישיים ובהתחדשות בעבודת ה' ובהתקרבות והתקשרות לרבינו הק', כאשר הוא זוכה לקיים רצונו הגדול והקדוש, לילך עם תורה וחיות ולהתנהג על פיה, כל אחד לפי כוחו מוחו ויכולתו.

ואולם כמו בכל דבר שבקדושה, ובפרט לימוד נשגב שכזה, ידע הרבה עליות ומורדות. אם בתקופה מסויימת זכו אלים (ללא הגזמה!) ללכת וללמוד את התורה ולהשתעשע עמה, ובכל מקום היו יכולים לשמוע איך שמתפתחת שיחת חברים ללבן דיבורים ועצות מסביב לתורה הזמנית, הרי שלעומת זאת היו זמנים שהלהט התעממם מעט והיה נראה שהוא עסק של יחידי סגולה... אך פעילי הארגון האמונים בדרכי ועצות רבינו הק' לא אמרו נואש, ובכל תקופת זמן שבו לחדש את הלבבות בלימוד תורה חדשה, ובכל עת של התחדשות הצטרפו אברכים ובחורים חדשים וגם וותיקים לעלות על דרך המלך, להתחדש בקיום העצה נפלאה הזו של רבינו הק', לשקוד על תורה ולעשות כל העבודת ה' על פיה. בד בבד מתקבלים בכל עת דרישות ובקשות מהציבור הרחב, לפרסם עצות והדרכה, שיהיו לעזר וייעול כיצד הדרכים להיכנס יותר ויותר לתורה ולחיות לחיות עמה.

ההתמודדות עם ההליכה בתורה

כנודע העצות שנותן רבינו הק' הם מיועדים לכל אחד ואחד מישראל מקטן ועד גדול, אם כי לא כל העתים שוות ולא כל אחד יכול להתדמות לחבירו, אך אין ספק בכך שהעצה של "ללכת עם התורה" היא מיועדת ונצרכת לכל אחד, והיא צריכה להאיר בנו עד שלא יהיה מציאות שכזאת שמי שמכונה בשם חסיד ברסלב ולא יהיה קשור לתורותיו של רבינו הק' - במידה כזאת או אחרת - ושיהיו חייו ומעשיו מושתתים על פיהם.

ברם, מתוך נסיון רב שנים, ישנם מספר קשיים עיקריים הגורמים לאברך או בחור מן השורה להחלש בקיום עצה זו, כאשר הסיבה המרכזית היא, שיש כאלו הנוטים לחשוב ש"ללכת עם תורה" זה דבר שהוא למעלה מהשגתם ומדריגתם. מה גם באם ניסו פעם ופעמיים, כאשר התחילו תורה חדשה, להיכנס לתוך חדרו של רבינו, ובאיזשהו שלב מעדו וכשלו מלהמשיך, באו לידי החלטה שגויה כי הדבר הזה אינו עבורם, ואין זה נועד אלא לבעלי מח אדיר השטים בתורותיו של רבינו הק' בפלפול ובעמקות, או לבעלי השגה שיש להם יד ושם בסודות ורזי הקבלה...

הסיבה השניה שגורמת לרבים ליפול באמצע הדרך היא, שלא היה להם הכלים הראויים להתמיד בדבר זה מידי יום ביומו, עד שנתקיים "אם תעזבני יום...", כאשר אם מחמת טרדות שונות לא למד את התורה למשך כמה ימים, שוב קשה עליו הדבר להתחיל בהתחדשות להיכנס לחדרי התורה ולעמקותה, והוא כבר מחכה שיתחילו את התורה החדשה, וחוזר חלילה...

ועוד זאת שלישייה, שחסר לרבים עצות וכלים מעשיים כיצד ואיך לבצע ולתרגם את מושגי התורה לחיי היום יום, וכן לא כל אחד בר הכי לעשות מתורות תפילות. ומי כבר מדבר על ללמוד את התורה עם ח"י הכללים וכן הלאה.

הבשורה!

ובכן אנשי בשורה אנו היום, כאשר לאחר חודשים רבים של התבוננות והתבודדות, ובדיקה ודיבוק ושיחת חברים, כיצד ניתן להיות לעזר ולאחיסמך לכלליות אנ"ש לקיים רצון צדיק, שמחים אנו לבשר צדק בקהל רב, על מסלול חדש בדרך והאופן של לימוד "התורה הזמנית" שיהיה "שווה לכל נפש" מקטן ועד גדול, וזאת באמצעות כמה שיפורים מועילים ויסודיים וכדלהלן:

בהתייעצות עם חשובי ומשפיעי אנ"ש, תתחלק התורה הנלמדת עם כל ההלכות בליקוטי הלכות שעליה, לחלקים שווים דבר יום ביומו.

סדר הלימוד יהיה כך: בשבועות הראשונים ילמדו מידי יום 'טור' אחד מהתורה, עד לסיום כל התורה. כשמסיימים את התורה מתחילים שוב מהתחלה - **טור ליום**, כך עד שחוזרים על התורה ארבע פעמים.

לאחר מכן מתחילים ללמוד את ההלכות מליקוטי הלכות השייכים לתורה, בסדר של **דף ליום**, עד שמסיימים את כל ההלכות. לאחר מכן ממשיכים בסדר הזה, ללמוד גם את שאר המפרשים המפורסמים על התורה, כגון "פרפראות לחכמה" ועוד.

לימוד כזה הוא בס"ד שווה לכל נפש, כאשר הבחור או האברך יקדיש זמן של כרבע שעה מידי יום, ללמוד את תורתו של רבינו הק' יזכה להיות מקושר לתורה באופן חזק, עד שיזכה לחיות ולילך עם התורה בכל משך התקופה בה היא נלמדת.

יתרון נוסף בסידור לוח לימודים מסודר הוא, שלוח זה ישמש גם למורה דרך מתי להתחיל תורה חדשה, כאשר יסיימו את כל הלימודים השייכים לתורה לפי הסדר היומי. וזה גם יתרון למגידי שיעורים ומחברי הספרים וכדו' שידעו מקודם איזה תורה ילמדו בעוד חצי שנה. [למרבה

הפלא, מבדיקת הדברים עולה כי התורות המרכזיות לוקח ללמוד לפי סדר זה, במשוער, שניים - שלושה חודשים, כלשון רבינו הקדוש בשיחה].

כמוכן, מי שלומד את התורה הזמנית בעיון (כנהוג בכמה כוללים למשך זמן מסויים מדי יום), ימשיך את סדר לימודו כפי שרגיל אליו עד כה, ע"פ התורה הזמנית של כלל אנ"ש. וכל דברינו אמורים לאלו שרוצים לקבל את עצתינו ללמוד לפי סדר לימוד יומי מסויים, להקל על כלל הלומדים.

ע"פ עצת חשובי משפיעי אנ"ש שליט"א יתחילו את הלימוד בתורות של חלק התנינא, ללמוד תורה אחרי תורה על פי הסדר, עם כל הליקוטי הלכות והמפרשים.

תוכן העניינים

ליקוטי מוהר"ן ..... יא
קיצור ליקוטי מוהר"ן המשולש ..... טז

ליקוטי הלכות

ציצית ג' ..... כג
ברכת הריח ב' ..... מז
ראש חודש ב' ..... מוג
השמטות להלכות חול המועד ..... מו
סוכה ה' ..... מח
ערלה ד' ..... נא
הלואה ב' ..... עד
גביית חוב מהלקוחות ה' ..... עח
שלוחין ד' ..... קו

ליקוטים מליקוטי הלכות ..... קיח
פרפראות לחכמה ..... קכה
פרפראות לחכמה על הש"ס ..... קלז
יקרא דשבתא ..... קמז
זמרת הארץ ..... קמט
ירח האיתנים ..... קנב
ביאור הליקוטים ..... קנג
כוכבי אור ..... קע

מי הנחל ..... קעג
העצות המבוארות ..... קעה
שיחות וסיפורים ..... קפ
ליקוטי תפילות ..... קפה
ארבע יסודות בהליכה עם התורה ..... קצט
"חלק" מעצות למעשה היוצאים מתוך דברי התורה ..... ר

שעל-יד-יהוה יש לו כח שיהיה לו ממשלה על המלאכים, בחינת:
אנא עדיפנא מנך, כ"ל:

ג וּלְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ לְשָׂרְשֵׁי הַגְּשָׁמוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לִידַע מִקּוֹר
כֵּל הַגְּשָׁמוֹת וּמִקּוֹר חַיִּיתָם, מֵהֵיכָן כֵּל גְּשָׁמָה וּגְשָׁמָה
מִקְבֵּלֵת חַיִּית, וְהַעֲקָר לִידַע כֵּל מִפְּרָסְמֵי הַדּוֹר, כִּי אִם אֵינוּ יָכוֹל
לִידַע וּלְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ בְּפִרְמִיּוֹת עִם כֵּל גְּשָׁמָה וּגְשָׁמָה, צָרִיךְ לְקַשֵּׁר
עֲצָמוֹ עִם כֵּל מִפְּרָסְמֵי וּמִנְהִיגֵי הַדּוֹר, כִּי הַגְּשָׁמוֹת נִחְלָקִים תַּחְתָּם,
כִּי כֵל מִפְּרָסְמֵי וּמִנְהִיגֵי הַדּוֹר יֵשׁ לוֹ כֹּמֶה גְּשָׁמוֹת פְּרִמִּיּוֹת הַשְּׂנֵיכִים
לְחֻלְקוֹ, וּבְשִׁמְקֻשָׁר עֲצָמוֹ עִם הַמִּפְרָסְמִים, הוּא מְקַשֵּׁר עִם כֵּל פְּרִמִּי
גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. אֵךְ צָרִיךְ לִידַע וּלְהַפִּיר אֶת הַמִּפְרָסְמִים, כִּי יֵשׁ
כֹּמֶה מִפְּרָסְמִים שֶׁהֵם בְּשָׂקָה, וְהֵם רַק עַל-יְדֵי עוֹזֵת, כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רְבוּתֵינוּ וְזָרוּנֵם לְבָרְכָה (מִתְרוּסֵין קה): עוֹזֵת מְלֻכּוּתָא בְּלֵא תִנָּא:

ד וּלְהַפִּיר אֶת הַמִּפְרָסְמִים, אֵיזוֹהוּ עַל-יְדֵי עוֹזֵת, הוּא עַל-יְדֵי
בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלֵּב (י), כִּי יְרוּשָׁלַיִם
בְּחִינַת יְרָאָה שְׁלֵם (כ"ד ורא"פ נ, ותי מ"ד מבורכ"פ ע"פ נאה כדו"שלים), הֵינּוּ
שְׁלֵמוֹת הַיְרָאָה, הַתְּלוּיָה בְּלֵב, כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ וְזָרוּנֵם לְבָרְכָה
(קדושים זב): דְּבָר הַמְּסוּר לֵלֵב נֶאֱמַר בּוֹ וְרֵאָתָּ:

אָךְ יֵשׁ שְׁלֹשׁ מִדּוֹת, שֶׁהֵם מִחְרִיבֵי יְרוּשָׁלַיִם, דְּהֵינּוּ הַלֵּב, הֵינּוּ
שְׁמִפְסִידֵין הַיְרָאָה הַתְּלוּיָה בְּלֵב. וְהַשְּׁלֹשׁ מִדּוֹת הֵם: תְּאוֹת
מִמּוֹן וְתְאוֹת אֲכִילָה וְתְאוֹת מִשְׁגָּל, כִּי שְׁלֹשׁ מִדּוֹת אֵלוֹ הֵם בְּלֵב,
וְעַל-יָדָם הֵם מִפְסִידִים הַיְרָאָה שְׁבֻלָב.

מִמּוֹן שְׂרָשׁוּ בְּלֵב, בְּחִינַת (מסיל י): בְּרַבֵּת ה' הִיא תַעֲשִׂיר, וְלֹא
יוֹסֵף עֲצֵב עִמָּה. בְּחִינַת (בראשית ו): וַיִּתְעַצֵּב אֱלֹהִים.

אֲכִילָה, בְּחִינַת (תהלים קד): וְלֶחֶם לֵבֶב אֲנֹשׁ יִסְעֵד.
תְּאוֹת מִשְׁגָּל גְּסִיפֵן בְּלֵב, כִּי עַקֵּר הַתְּאוֹה עַל-יְדֵי הַחֲמִימוֹת,
הַכֹּא מִתְרַם שְׁבַחֲלֵל הַלֵּב. וּמִחֲמַת שֶׁהֵם בְּלֵב, עַל-יָדָם הֵם
מִפְסִידֵין הַיְרָאָה שְׁבֻלָב, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרוּשָׁלַיִם:

וְזוֹה פְּרוּשׁ (ברכות י): שְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת הֵינּוּ הַלֵּילָה וְכוּ'. לֵילָה זֶה
בְּחִינַת חֲשִׁדָה, הֵינּוּ מְנוּעוֹת, וְהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת, הֵינּוּ
בְּחִינַת שְׁלֹשׁ מִדּוֹת הַגְּזֵל: וְזוֹה: מִשְׁמֵרָה רֵאשִׁינָה - חֲמוֹר נֹעֵר,
בְּחִינַת תְּאוֹת מִמּוֹן, בְּחִינַת (בראשית טו): וַיִּשְׁכַּח חֲמוֹר גָּרֵם. וְתַרְגּוּמוֹ:

עֲתִיר בְּנִכְסֵינִי שְׁנָה - כְּלָבִים צוֹנְעִים. זֶה בְּחִינַת תְּאוֹת אֲכִילָה,
כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁעֵתֵי ו): וְהַכְּלָבִים עוֹי נִגְשׁ לֹא יָדְעוּ שְׁכַעְתָּ. שְׁלִישִׁית,
תִּינוּק וְיֻגַם מִשְׁדֵי אִמּוֹ, וְאִשָּׁה מִסְפֵּרֵת עִם בְּעֻלָּה. זֶה בְּחִינַת מִשְׁגָּל,
כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ וְזָרוּנֵם לְבָרְכָה (מִתְרוּסֵין ז): רֵאוּהָ מְדַבֵּרֵת וְכוּ'.
וְזוֹה: תִּינוּק וְיֻגַם מִשְׁדֵי אִמּוֹ. כִּי תְּאוֹה זֶה לְפִי הַיְיָקָה: אִם תִּינוּק
וְיֻגַם מִחֻלָּב אִשָּׁה חֲצוּפָה, אִזִּי מִתְגַּבֵּר בּוֹ תְּאוֹה זֶה, כִּי דָם נִגְעַר
וְנַעֲשֶׂה חֻלָּב (מִתְרוּסֵין ו): וְעַל-יָדָם כִּשְׁהִיא חֲצוּפָה, אִזִּי מוֹזֵק לְהַתִּינוּק
חֻלָּב הַנַּעֲשֶׂה מֵעֵבִירֵת דְּמִיָּה, וְנוֹלָד לוֹ חֲמִימוֹת בְּלֵבו, שֶׁהוּא
הַחֲנֻבְרוֹת תְּאוֹה זֶה. וְכֵן לְהַפִּיר, כִּשְׁיֻנֵּק חֻלָּב אִשָּׁה בְּשָׂרָה, אִזִּי לְבו
חֻלָּב בְּקִרְבוֹ, וְאִזִּין לוֹ חֲמִימוֹת, רַק מַעֲט מִתְּכַרַח לְמַצּוֹת הַבּוֹרָא
וְהַפִּרְדָּה שְׂמוֹ. וְזוֹ שֶׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ וְזָרוּנֵם לְבָרְכָה (מִתְרוּסֵין ז): לֹא תִהְיֶה
דָּוָד רֵאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשֶׂה, שֶׁאָמְרָם (תהלים עב): וְלִבִּי חֻלָּב בְּקִרְבִּי. כִּי

לְבִי חֻלָּב בְּקִרְבִּי - רֵאשִׁית-חֲבוֹת "חֻלָּב", הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי חֻלָּב
בְּשָׂרָה לְבו חֻלָּב בְּקִרְבוֹ, וְאִזִּין מִתְגַּבֵּר בּוֹ תְּאוֹה זֶה, וְעַל-יָדָם דָּוָד,
שְׁהִיָּה בְּחִינַת זֶה, לֹא תִהְיֶה רֵאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשֶׂה. וְלְהַפִּיר, חֻלָּב אִשָּׁה

בחדש שופר בבסא ליום חגנו:

א כִּי אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי נִבְרָא, שְׁהִיָּה לוֹ מִמְשָׁלָה עַל הַמְּלָאכִים (א),
וְזוֹה הַתְּכֵלִית וְהַסּוֹף שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ
וְזָרוּנֵם לְבָרְכָה (וּדְשִׁלְטֵי שֶׁבַת פּרָק ג): עַתִּידִין צְדִיקִים, שְׁהִיָּה מִחְצָתָן
לְפָנִים מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרָת, שֶׁאָמְרוּ: כֵּנֵת יִאָמֵר לְעַקֵּב וְלִישְׂרָאֵל מִה
פָּעַל אֵל, שֶׁהַמְּלָאכִים יִמְרְכוּ לְשֵׁאל מִיִּשְׂרָאֵל, בְּשִׁרְצוֹ לִידַע מִה
פָּעַל אֵל. וְצָרִיךְ כֵּל אַחֵר לְרֵאוֹת, שְׁכִיבֹא לֹחַ הַתְּכֵלִית, שְׁהִיָּה לוֹ
מִמְשָׁלָה עַל מְלָאכִים, אֵךְ צָרִיךְ לְשִׁמּוֹר עֲצָמוֹ מֵאֵד, וְלְרֵאוֹת שְׁהִיָּה
לוֹ כֵּחַ לַעֲמֹד בְּמִמְשָׁלָה זֶה, שְׁלֵא יִקְנָאוּ בּוֹ מְלָאכֵי הַשָּׁרָת וְיִפְּלוּ
אוֹתוֹ, חֵם וְשָׁלוֹם (ב), כִּי הַמְּלָאכִים מִתְקַנְאִים מֵאֵד בְּאָדָם כּוֹה,
שִׁישׁ לוֹ מִמְשָׁלָה עֲלֵיהֶם, כִּמוֹ שֶׁמְצִינֵנוּ שֶׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ וְזָרוּנֵם
לְבָרְכָה (תַּנְתֵּי טו): עַל כֹּמֶה גְדוּלִים, שֶׁבִקְשׂוּ מִלְּאכֵי-הַשָּׁרָת לְדַחֲפוֹ:

ב וְהַעֲצָה עַל זֶה, לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ עִם גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי
הַהַתְקַשְׁרוֹת נִצּוֹל מֵהֵם. וְזוֹ בְּחִינַת (איוב יב): מֵאֲחֹז
כִּי כֶסֶף, שֶׁצָּרִיךְ לְאֲחֹז עֲצָמוֹ בְּשָׂרְשֵׁי הַגְּשָׁמוֹת, הַחֲצוּבוֹת מִתַּחַת
כֶּסֶף הַכְּבוֹד, שֶׁהִיא בְּחִינַת (בראשית ג): אִם כֵּל חַי (א). וְזוֹ בְּחִינַת מִה
שֶׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ וְזָרוּנֵם לְבָרְכָה (שֶׁבַת פּרָק ג): בְּשַׁעַה שֶׁעָלָה מִשָּׁה
לְמָרוֹם, אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשָּׁרָת: מִה לִילּוֹד אִשָּׁה בִּינֵינוּ. אָמַר לָהֶם:
לְקַבֵּל תּוֹרָה בֵּא. אָמְרוּ: אִשֶּׁר תִּנְה הַוּדָד עַל הַשְּׂמִימִים וְכוּ'. אָמַר
הַקְּדוֹשׁ-בְּרִיךְ-הוּא לְמִשָּׁה: הַחֲדוֹר לָהֶם תִּשׁוּבָה. אָמַר: אִנִּי מִתְנַרְא,
שְׁלֵא יִשְׂרָפּוּנִי בְּהֵבֵל פִּיהֶם. אָמַר לוֹ: אֲחֹז כֶּסֶף כְּבוֹדִי וְכוּ'. הֵינּוּ
שְׂתָנּוּ לוֹ הַשֵּׁם וְהַפִּרְדָּה עֲצָה לְאֲחֹז וְלַהַתְקַשֵּׁר בְּשָׂרְשֵׁי הַגְּשָׁמוֹת,
שֶׁהֵם בְּחִינַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, אִם כֵּל חַי, כְּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-יהוה יִהְיֶה
נִצּוֹל מִן קִנְאֵת הַמְּלָאכִים כְּנ"ל.

וְזוֹ בְּחִינַת (בראשית א): וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֵּלַע אֲשֶׁר לְקַח
מִן הָאָדָם וְכוּ', וַיִּבֶן - רֵאשִׁית-חֲבוֹת: וְהַתְּקַעְתִּיו לְתֵד
בְּמִקּוֹם גִּיאָן (שְׁעֵתֵי זב), שֶׁהוּא בְּחִינַת מִמְשָׁלָה, כִּמוֹ שֶׁתְּרוּגַם
יֻנְתָּן עַל זֶה הַפְּסוּק: וְאִמְנִינָה אֲמַרְכָל מִחִימֵן מִשְׁמֵשׁ בְּאֶתֶר כְּנֵם.
הֵינּוּ בְּחִינַת מִמְשָׁלָה הַגְּזֵל, שְׁהִיָּה לָהּ קוּיִם כְּנ"ל. וְזוֹ בְּחִינַת
הַצֵּלַע, שֶׁהִיא בְּחִינַת חוּה, אִם כֵּל חַי, בְּחִינַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, שְׂרָשִׁי
הַגְּשָׁמוֹת כְּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-יהוה יֵשׁ כֵּחַ לַעֲמֹד בְּמִמְשָׁלָה זֶה כְּנ"ל.

וְזוֹה: אֲשֶׁר לְקַח מִן הָאָדָם, הֵינּוּ הָאָדָם הַעֲלִיּוֹן, כִּמוֹ שְׁכַתּוּב
(חֲמֵסֵק א): וְעַל הַכֶּסֶף דְּמִוֹת כְּמִרְאָה אָדָם וְכוּ', וְיִבְרָאָה אֵל
הָאָדָם, הֵינּוּ אֵל הָאָדָם הַתַּחְתּוֹן, שְׁעַל-יְדֵי-יהוה יֵשׁ כֵּחַ לְאָדָם
הַתַּחְתּוֹן לַעֲמֹד בְּמִמְשָׁלָה זֶה כְּנ"ל.

וְזוֹהוּ שֶׁאָמַר רַב עֲמֵרֵם חֲסִידָא אֵל הַמְּלָאָךְ (קדושים נב): אֲנָא בְּשָׂרָא
וְאֲנָתִי אִשׁ, וְאֲנָא עַדִּיפָנָא מִנְךָ. "בְּשָׂרָא" רֵאשִׁית-חֲבוֹת:
שְׂשִׁימִים רִבּוּא בְּכָרִם אֶחָד (י), דְּהֵינּוּ בְּחִינַת שְׂרָשִׁי הַגְּשָׁמוֹת,

(א) עיין תיקון ע' דף קלו. (ב) עיין זוה"ח שה"ש ע"פ שחורה אני ונאווה כ"ר (ג) עיין מדרש הנעלם חיי שרה קכ"ח ע"ב. (ד) מ"ר שה"ש בפסוק הנך יפה. עיין תיקון כא (ה) עיין תיקון כא. מט.

תקעו ממשלה \ ליקוטי מוהר"ן

הצופה מליד חמימות הרבה, בחינת: ח'ם ל'בי ב'קרב' (תהלים 68) - ראשיתבות "חלב" וכנ"ל.

וזהו שאמר רבותינו וכוונם לברכה (שם בברכות): ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושוגג פארי. הינו על הפסד היראה, בחינת: אריה שאג מי לא ירא (עמים 1). כי שלש מדות הנ"ל, שהם בחינת שלש משמרות, הם מפקדין בגין ורשעים, הינו שלמות היראה, התלויה בכל פנ"ל:

ה וּלְתַבְּנֵן שֵׁשׁ מִדּוֹת אֵלוּ הוּא עֲלֵי־יָדֵי הַדַּעַת, שְׁצָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת אֶל הַלֵּב, בְּבַחֲבִינַת (דברים 10): וְדַעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹת אֶל לִבְךָ. שְׁצָרִיד לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת אֶל הַלֵּב, וְעֲלֵי־יָדֵי־הָהוּא נִתְמַקֵּן שֵׁשׁ מִדּוֹת הַנ"ל. כי הַדַּעַת הוּא בְּחִינַת תֵּלֶת מַחוּן, תֵּלֶת חֲלָלֵי דְגֻלְגֻלְתָּא, וְהֵם בְּחִינַת שֵׁשׁ רְגָלִים, כִּי כָל רְגַל הוּא בְּחִינַת הַתְּחַדְּשׁוֹת הַמַּחוּן, שְׁמִמְשִׁךְ שֶׁכָּל חֵדֶשׁ לְתַמְקֵן שֵׁשׁ מִדּוֹת אֵלוּ, הֵינּוּ, כְּכֹל רְגַל מְשַׁלֵּשׁ רְגָלִים נִתְמַקֵּן מִדָּה אַחַת מִשֵּׁשׁ מִדּוֹת הַנ"ל. עֲלֵי־פִן צָרִיכִין לְזַהֵר מֵאֵד בְּכַבּוֹד יוֹם־טוֹב, וְלִקְבֹּל הַשֵּׁשׁ רְגָלִים פְּרָאוּי.

כִּי עֲלֵי־יָדֵי מִצְוֹת הַשֵּׁשׁ רְגָלִים, עֲלֵי־יָדֵי־הָהוּא וְכוּן לְתַמְקֵן הַשֵּׁשׁ מִדּוֹת הַנ"ל, כִּי בְּפֶסַח נִתְמַקֵּן תְּמֹנֶת מִמּוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות 17): וְה' יָתֵן אֶת חֵן הַעַם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיִּשְׁאַל־וּם - בְּעֲלֵי־פִרְחֵם (ברכות 10), כִּי הֵם לֹא רָצוּ כָּלֵל, כִּי אֵין נִתְמַקֵּן תְּמֹנֶת מִמּוֹן, בְּשִׁבְעוֹת נִתְמַקֵּן תְּמֹנֶת מִשְׁגֵּל, בְּבַחֲבִינַת: דָּם נֶעְבֵר וְנִעְשֶׂה חֵלֶב (1). בְּסוֹת נִתְמַקֵּן תְּמֹנֶת אֲכִילָה, כִּי סוֹת נִקְרָא חֵג הָאֶסִיף (שמות 16), שְׁאֵסִיף כָּל מִינֵי מֵאֲכָל, וְהוּוּ בְּחִינַת תַּקּוּן תְּמֹנֶת אֲכִילָה, כִּי אֵינּוּ דוֹקֵה מִי שֵׁשׁ לֹא פֶת בְּסֵלוֹ לְמִי שְׁאֵין לוֹ וְכוּ' (וינו עיר: 1), וְהוּוּ בְּחִינַת (במדבר 10): קְרוּאֵי מוֹעֵד אֲנִשֵּׁי שֵׁם. אֲנִשֵּׁי שֵׁם זֶה בְּחִינַת שֵׁשׁ מִדּוֹת הַנ"ל, שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד נִקְרָא בְּחִינַת שֵׁם. מִמּוֹן - כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות 5): כְּכֹל מְקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכֵּיר אֶת שְׁמִי אֲבֹא אֵלֶיךָ וּבְרַכְתִּיד, בְּחִינַת: בְּרַכַּת ה' הִיא תַעֲשִׂיר וְכוּ', כְּנ"ל. אֲכִילָה - כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דברים 1): וְקָרָא שֵׁם בְּרִית לָחֵם. מִשְׁגֵּל - בְּחִינַת (אסתר 5): כִּי אִם הִפְּנִי בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרָא בְּשֵׁם. וְגַם הִירָאָה שֶׁכָּלֵב הִיא גַּם־פִּן בְּחִינַת שֵׁם, בְּבַחֲבִינַת (דברים 16): לִירָאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּקְבָּד. וְהוּוּ בְּחִינַת: קְרוּאֵי מוֹעֵד אֲנִשֵּׁי שֵׁם, שְׁצָרִיכִין לְקַרֵּת אֶת הַמוֹעֵדוֹת, דְּהֵינּוּ הַשֵּׁשׁ רְגָלִים, לְתַמְקֵן אֶת הַשֵּׁשׁ מִדּוֹת הַנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲנִשֵּׁי שֵׁם כְּנ"ל:

ו וְעֲלֵי־יָדֵי בְּגִין וְרוֹשְׁלִים, דְּהֵינּוּ תַקּוּן שְׁלֵמוֹת הִירָאָה שְׁכָלֵב, עֲלֵי־יָדֵי־הָהוּא נִקְרָא מִלְאָךְ, שְׁמִשְׁפִּיעַ נְבוּאָה לְכָל הַנְּבוּאָה. כִּי הַנְּבוּאָה בָּאָה מִבְּחִינַת כְּרוֹבִים, בְּבַחֲבִינַת (במדבר 1): וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוֹבִים. וְכְרוֹבִים הֵם אֲנָפֵי זוּמְרֵי (1) (וידר בראשית דף יח:), וְהֵם נִשְׁפָּעִים מִן הַמִּלְאָךְ, בְּבַחֲבִינַת (בראשית 16): הַמִּלְאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רַע יִכְרֵד אֶת הַנְּעָרִים. שֶׁהֵם אֲנָפֵי זוּמְרֵי, בְּחִינַת כְּרוֹבִים (1). וְהוּוּ הַמִּלְאָךְ שֶׁרָשׁוּ מִקְרָאָה, כִּי זֶה אוֹתֵלוֹת "מִלְאָךְ" - רֵאשִׁית־בוֹת: ב' אֵין מ'חִסוֹר ל'רֵאיו (תהלים 104): וְאֵין נְמִשְׁכַּת נְבוּאָה, וְאִפְלוֹ קַמְנִים וְכוּלָּן לְהַתְּנַבְּאוֹת, בְּבַחֲבִינַת (ויאל 6): וְנִבְּאוּ בְּנִיכֵם וּבְנֵי־תִיכֵם:

ז אֵךְ צָרִיד לְזַהֵר מֵאֵד מִהַתְּמַנּוֹת, כִּי זֶה הַזִּכָּה לִירָאָה יֵשׁ לוֹ

הַשְׁתוֹקֵקוֹת לְהַתְּמַנּוֹת, כִּי מִי שֵׁשׁ בּוֹ יִרְאֵת־שְׁמִים דְּכָרְוֵי נְשָׁמֵין (ברכות 1), וְיִמְחַמֵּת שְׁדָכְרְוֵי נְשָׁמֵין, הוּא מִשְׁתוֹקֵק לְהַתְּמַנּוֹת, אֲבָל צָרִיד לְשַׁמֵּר עֲצֻמּוֹ מֵאֵד מִהַתְּמַנּוֹת, כִּי הַהַתְּמַנּוֹת מִפְּסִיד הַשְּׁפָעַת הַנְּבוּאָה, בְּחִינַת הַמִּלְאָךְ הַנ"ל, הַנְּעִשֶׂה עֲלֵי־יָדֵי הִירָאָה. וְהוּוּ שְׁאֵמֵר יוֹשֵׁעַ לְמִשְׁחָה, כְּשֶׁאֲמֵר לוֹ: אֵלֶיךָ וּמִיָּד מִתְּנַבְּאִים בְּפִמְנָה (במדבר 18) - אֲרוּנֵי מִשְׁחָה קְלָאָם. פִּרְשׁ רַש"י (וידר בפתח 10): הַפֶּלַע עֲלֵיהֶם צָרִיכֵי צְבוּר וְהֵם כְּלִים וְכוּ'. כִּי צָרִיכֵי צְבוּר, הֵינּוּ הַתְּמַנּוֹת, מִכְּפָלָה וּמִפְּסִיד הַנְּבוּאָה כְּנ"ל, כִּי נִעְשֶׂה מֵאוֹתֵלוֹת "מִלְאָךְ" "בְּלֵאָם":

ח וְעֲלֵי־יָדֵי הַשְּׁפָעַת הַנְּבוּאָה, אֲפִיעֲלִי־פִ שְׁאֵין מִי שִׁיתְּנַבֵּא, רַק שֵׁשׁ בְּחִינַת הַשְּׁפָעַת הַנְּבוּאָה פְּעוּלָם, עֲלֵי־יָדֵי־הָהוּא נִגְאֵלֶת וְנִפְדִּית הַתְּפִלָּה, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא גְבוּהַ מֵאֵד, וּבְגִי־אֲדָם מוֹלָלוֹן פֶּה, וְכִשְׁעוּמִידִים לְהַתְּפַלֵּל, חֲפָצִים לְפַסֵּד הַתְּפִלָּה מִעֲלֵיהֶם, כְּמֵאֵמֵר רְבוֹתֵינוּ וְכוּנֵם לְכַרְכָּה (ברכות 1): כָּרֵם זֵלֶת לִבְנֵי אָדָם - אֵלוֹ דְּכָרִים הַעוּמְדִין בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבְגִי־אֲדָם מוֹלָלוֹן כָּהֵם וְכוּ'. וְעֲלֵי־יָדֵי הַנְּבוּאָה נִגְאֵלֶת הַתְּפִלָּה מִן הַגְּלוּת, בְּבַחֲבִינַת (בראשית 5): כִּי נִבְיָא הוּא וְיִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ. שְׁעֲלֵי־יָדֵי נְבוּאָה הַתְּפִלָּה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת (ישעיה 1): בּוֹרָא גִיב שְׁפָתֵיכֶם, בְּחִינַת נְבוּאָה:

ט וּבְשִׁנְנֵאֵלֶת וְנִפְדִּית הַתְּפִלָּה, אֵין נוֹפֵל כָּל הַדַּקְטִירִי, כִּי אֵין צָרִיכִין לְרְפוּאוֹת, כִּי כָּל הַרְפוּאוֹת הֵם עֲלֵי־יָדֵי עֲשִׂיבִים, וְכָל עֲשִׂיב וְעֵשֶׂב מִקְבֵּל כַּח מְכוּכָב וּמְזֹל הַמִּיחָד לוֹ, כְּמוֹ שְׁאֵמֵר רְבוֹתֵינוּ וְכוּנֵם לְכַרְכָּה (מִדִּ בראשית 1): אֵין לָךְ כָּל עֲשִׂיב וְעֵשֶׂב, שְׁאֵין לוֹ פּוֹכֵב וּמְזֹל, שְׁמִכָּה אוֹתוֹ וְאוֹמֵר לוֹ: גְּדֹל. וְכָל פּוֹכֵב וּמְזֹל מִקְבֵּל כַּח מְכוּכָבִים שְׁלִמְעֵלָה מִמֶּנּוּ, וְהַעֲלוּן - מִהַעֲלוּן מִמֶּנּוּ, עַד שְׁמִקְבָּלִים כַּח מַחְשָׁרִים הַעֲלוּיוֹנִים, כְּמוֹ שְׁאֵמֵר (בתקין תקין 107 דף 23): כָּל פּוֹכֵבֵי לִוְיָן דָּא מִן דָּא, סְהִירָ לְוִי מִן שְׁמִשָּׂא וְכוּ', כִּי גְבוּהַ מַעַל גְּבוּהַ וְכוּ' (קהלת 1), וְהֵם כְּלָם בְּחִינַת לוּוִים זֶה מִזֶּה וְזֶה מִזֶּה, עַד שְׁמִקְבָּלִים לוּוִין מִהַשָּׁרִים הַעֲלוּיוֹנִים, וְהַשָּׁרִים מִקְבָּלִים מִהַעֲלוּיוֹנִים מִהֵם, גְּבוּהַ מַעַל גְּבוּהַ, עַד שְׁכָלֵם מִקְבָּלִים מִשְׁרַשׁ הַכָּל, שְׁהוּא דָּבַר ה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים 15): כְּדָבַר ה' שְׁמִים נִעְשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צָבָאָם. וְעֲלֵי־פִן כְּשׁוֹזְכִין לְתְּפִלָּה, אֵין צָרִיכִין לְרְפוּאוֹת הַעֲשִׂיבִים, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת דָּבַר ה', שְׁהוּא שְׂרַשׁ הַכָּל. וְזֶה בְּחִינַת נְבִיאָה, רֵאשִׁית־בוֹת: ב'דָּבַר ה' שְׁמִים נִעְשׂוּ. כִּי הָאֵלֶךְ הוּא רְקִיעַ, הַמְּכַדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם

(תקין ה' ותקין 108) *, כִּי עֲלֵי־יָדֵי נְבוּאָה נִקְבָּלֵם הָא' שְׁכַתְכַת נְבִיאָה, כִּי הָא' הִיא רְקִיעַ וְכוּ' כְּנ"ל: (תהלים 104):

וְזֶהוּ בְּחִינַת: וְעַבְדְּתֵם אֶת ה' אֲלֵיכֶם, וּבְרַךְ אֶת לְחֻמְךָ וְאֶת מִימֶיךָ, וְהִסִּירוֹתִי מִחֻלָּה מִקֶּרְבְּךָ (שמות 16). וְעַבְדְּתֵם אֶת ה', עוֹבְדָה זֹו תְּפִלָּה (בכ 23). אֵין: וּבְרַךְ אֶת לְחֻמְךָ וְאֶת מִימֶיךָ וְהִסִּירוֹתִי מִחֻלָּה וְכוּ'. הֵינּוּ שִׁיתִּיהָ לָךְ רְפוּאָה עֲלֵי־יָדֵי לָחֵם וּמַיִם, עֲלֵי־יָדֵי שִׁתְּבַרְכוּ מִן שְׂרַשׁ הַכָּל, דְּהֵינּוּ דָּבַר ה', בְּחִינַת תְּפִלָּה,

(1) כְּמוֹבַ כְּכוּנוֹת סְפִירָה שְׁבוּעוֹת וּמוֹבַא ג"כ כְּבֵאָר הֵיטֵב ט' תצ"ד סְקִי"ח ע"ש "פּל"ח). (1) סוֹכָה דָּף ה' ע"ב. (ח) עֵינֵן זוּהַר וַיְחִי רַכַּח ע"ב וְכוּהַר בִּלְקַ קַפּוֹ.

שצריכין לרפואתו מרובים, להרפוי כמה עשבים לרפואה, ויש שצריכין רפואות ממרחקים לרפאותו.

ויש חולאת שאין מועיל לו שום רפואה, כי כח החולאת גדול ממה העשבים, ובתחלת צמיחת החולאת, קדם שנצטח ונתגלה, היו יכולין לרפאת אותו בקל, רק שאז היה נגלים ונסתר מעיני כל, ואין יודע ממנו רק השם יתברך לבד.

אבל כשאוחזין בבחינת דבר ה', בחינת תפלה כ"ל, שאין מקבלין הרפואה מפל הדברים שבעולם, אפילו מלחם ומים, בבחינת: בכל מתרפאין כ"ל, או יכולין להתרפאות אפילו בעת צמיחת החולאת, בעת שהוא נסתר מעין האדם, מאחר שאין צריך לרפואות כלל, רק רפואתו עלידי לחם ומים כ"ל. על-כן גם אז, הינו בעת שערין לא נתגלה החולאת, יוכל גם-כן להתרפאת עלידי לחם ומים שאוכל אז.

וזהו בחינת (שמות טו): כל המחלה אשר שמתו במצרים לא אשים עליה כי אני ה' רופאך. והקשו כל המפרשים: אם לא ישים, מה צורך לרפואה (י). אבל לפי הנ"ל מ'אשב היטב. פרוש: כל המחלה וכו' לא אשים עליה, הינו שלא יבוא אותה לידי מחלה כלל, כי ירפא אותה מקדם, בעת צמיחת המחלה. וזה: כי אני ה' רופאך - אני ה' ד'קא. הינו בעת צמיחת המחלה, שאז אין יודע ממנו, רק אני ה', או ארפא אותה עלידי בחינת דבר ה', בחינת תפלה, ולא יבוא לידי מחלה כלל, כי ירפא מקדם בעת צמיחתו כ"ל.

ובל זה תלוי בתקון התפלה כ"ל, ותקון התפלה הוא עלידי שיוציאו משלש עבודות הנ"ל:

וזהו בחינת: ויאמר אם שמוע וכו' והישר בעיניו תעשה, והאונת למצותיו, ושמרת כל חקיו (שם) - זה בחינת תקון השלש עבודות הנ"ל. והישר בעיניו תעשה - זה הפך בויז אנשים, כי כשמתנהג אנשים נאמר (אבות טז): ישר על אנשים ויאמר תמאתי וישר העויתי וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יבמות טו), והאונת למצותיו - זה בחינת תקון הברית, בבחינת (בראשית כא) וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים כ'אשר צוה אותו אלקים. ושמרת כל חקיו - זה בחינת תקון אמונה, הפך עבודה זרה פגם אמונה, שנאמר עליהם (יבמות י): קלות העמים הכל הוא, ואין: כל המחלה אשר שמתו וכו' כי אני ה' רופאך. כי אזי התפלה בשלמות, ויכול להתרפאת עלידי דבר ה', בכל הדברים שבעולם, * אפילו קדם שנתגלה החולאת כ"ל, בבחינת: בכל מתרפאין וכו' כ"ל:

וזה שאמר חזקיה: והטוב בעיניך עשיתי (שעה יח), ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות יו), שסמך גאלה לתפלה ונגז ספר הרפואות. והכל אחד, כי עלידי שסמך גאלה לתפלה, הינו שגאל את התפלה מן הגלות כ"ל, * וגם כשנולד ונצטח המחלה, כגון כשאין זוכה להתרפאות מקדם, אז גם כן יוכל להתרפאות עלידי בחינת דבר ה' גם מחלה גמורה, בבחינת: וברך את לחמך וכו' והסירותי מחלה מקרבך, הינו מחלה גמורה, כי עלידי דבר ה' יוכל להתרפאות לעולם בקל דבר שבעולם וכו' ל'.

שגאל את התפלה מן הגלות כ"ל,

ויהיה לחם ומים כח לרפאת כמו עשבים, כי התחלקות הכחות, שזה העשב יש לו כח לרפאת חולאת פלוני וזה חולאת פלוני, וכיוצא בזה - כל חלוקי כחותם הוא רק למטה, אבל למעלה כשרש הכל, דהינו דבר ה', הכל אחד, ואין חלוק בין לחם ומים ובין עשבים, וכשאוחזין בהשרש, דהינו דבר ה', בחינת תפלה, יכולין להמשיך כחות הרפואה לתוך לחם ומים, ויהיה לו רפואה עלידי לחם ומים, בחינת: וברך את לחמך וכו' והסירותי מחלה וכו' כ"ל:

י **אך** יש שלש עבודות שהם מפקדין עבודות התפלה, והם שלש מדות, הינו: **א.** אל תהי בו לכל אדם (אבות פ"ד) - שלא לבנות שום אדם. **ב.** עבודה זרה - ואפילו קלוקל האמונה, שאין האמונה בשלמות, הוא גסרן בחינת עבודה זרה. **ג.** שמירת הברית - הינו מי שאין שומר הברית כראוי.

כי כל שלש מדות אלו הם בחינת עבודות דסקרא-אחרא, ומפקדין עבודת התפלה. בויז אנשים הוא בחינת עבודה, כמו שפצינו באחי יוסף, על שבו אותו ולא האמינו שהוא יתה מלך, עלידי זה נפלו לבחינת עבודות, ואמרו לו: הגנו לך לעבדים (בראשית ג). **עבודה זרה** - כמו שכתוב (שמות ט): אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. כי ארץ מצרים מלאה גזולים ועבודה זרה, ועל-כן נקראים בית-עבדים, בחינת עבודת הנ"ל (ט). **שמירת הברית** - מי שפוגם בו הוא גסרן בבחינת עבד, בחינת חם, שנאמר בו (בראשית ט): ארוי כנען, עבד עבדים יתה לאחיו.

וצריך לצאת משלש עבודות אלו, דהינו משלש מדות הנ"ל, ואז זוכין לעבודת התפלה, ואז יכולין להתרפאת בקל דבר שבעולם, אפילו בלחם ומים, כ"ל.

וזה פרוש (פסחים טז): **בכל מתרפאין**, הינו בכל דבר שבעולם יכולין להתרפאות, ובתנאי - חוץ מעבודה זרה ונלוז עריות ושפיכות דמים, דהינו שלש מדות הנ"ל, שהם בחינת שלש עבודות כ"ל, הינו כשיוצא משלש מדות אלו, אזי: בכל מתרפאין - אפילו בלחם ומים כ"ל. כי כשהוא חוץ משלש עבודות הנ"ל, ואז זוכה לעבודת התפלה, אזי יכול להתרפאות בקל דבר שבעולם כ"ל:

יא **ודע**, שיש חלוק בין החולאת. כי יש חולאת שהוא בחינת צומת, כמו שזוהרין גרעין בארץ והוא נרקב, ויוצא ממנו שמנונית ונגעשין גידיו, ונתוספין אלו על אלו, עד שנעשה השרש, וממנו יוצא כמו ענפים, ומאלו ענפים עוד ענפים אחרים, עד שצומח הפרו.

כמו-כן יש חולאת שגדל באדם כמה שנים. ויש חולאת שהוא באדם בתולדה מאביו ואמו, ואינו נתגלה אלא לעת זקנותו, וכשעת צמיחת וגדול החולאת, אזי החולאת נסתר ונגלים מעין כל ה', ואין שום אדם יודע ממנו, רק שיש מחושים שגוללים באדם אז, בעת גדול החולאת, שהם סימנים על החולאת.

ובן ברפואת העשבים יש גם-כן חלוקים. שיש חולאת, שיוכל להתרפאות עלידי עשב אחד, ויש חולאת גדול מזה,

(ט) עיין מכלתא פרשת יתרו. (י) עיין סנהדרין קא.

תקנו ממשלה \ ליקוטי מוהר"ן

ב'שתיחיים - ראשי-הכותב "מלוכה", כי פלם הם בחינת לוין זה מנה וזה מנה, עד המלוכה הגדול, שהוא בחינת הבעלת-התפלה, שהוא המלוכה הגדול, כי הוא בחינת השרש העליון, שהוא דבר ה' בנ"ל.

ועל-כן יכול להכיר המפרסמים שהם רק על-ידי עזות, כי אין אדם מעני פנים בפני בעל-חובו (ב"מ א), ועל-כן עזותם נופל לפני הבעלת-התפלה, שהוא המלוכה הגדול בנ"ל, כי פלם הם בחינת לוין ממנו בנ"ל. וזה בחינת (שמות לו): כי מצאת חן בעיני ואדעך בשם - שעל-ידי בחינת נשיאות חן, שהוא בחינת: וצבא השמים לך משתחיים, שפלם מקבלים ולווים ממנו, שעל-ידי זה נושא חן בעיניהם, בבחינת: כל אחד ואחד נדמה לו כאמתו בנ"ל, על-ידי-יהוה: ואדעך בשם - שחובל לדעת ולהכיר כל המפרסמים בעלי השם, כי מי שהוא מפרסם ויש לו שם על-ידי עזות, הוא נופל לפניו בנ"ל. גם ואדעך בשם זה בחינת הנפשות, בחינת (בראשית ג): נפש חיה הוא שמו. כי על-ידי המפרסמים הוא מקשר עם כל הנפשות בנ"ל, שנה בחינת: מאחז פני כסה, דהינו התקשרות לשרשי הנפשות, שהם בחינת כסא הכבוד בנ"ל:

יד **ואזי** יכולין לעשות ראשי-השנה. כי משאדם יושב לדבר בחברו, זה בחינת ראשי-השנה, שהוא יומא דדינא, שהוא יושב ודן את חברו. וצריך לומר מנה מאד, ולהסתפל על עצמו היטב אם הוא ראוי לזה לשפט את חברו, כי המושפט לאלקים הוא (ב), כי רק הוא יתברך לבדו ראוי לשפט את האדם, כמו שאמרו רבותינו וזכרונם לברכה (בבב"ב טז): אל תדון את הברך עד שתגיע למקומו. וזו הוא שכול לידע ולהגיע למקום חברו, כראש השם יתברך, שהוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו (כ"ד ורא"פ סח, וזב"ב בבב"ש (א) פ"ט ב"ש, וכל אחד ואחד יש לו מקום אצלו ויתברך, ועל-כן הוא לבדו יתברך, יכול לדון את האדם, כי הוא יתברך בעל-התקנים, ויבדאי הוא מקום בנו: היו דן את כל האדם לבק זכות (אבות פ"א).

ואינו רואין רחמנותו במו שקבע לנו ראשי-השנה, שהוא יום הדין, בראשי-הדש, כי זה הוא חסד גדול, כי איך היינו מרימין פנינו לבקש פגרה מאתו ויתברך, על-כן עשה עמנו חסד וקבע יום הדין ראשי-השנה בראשי-הדש, שאז כביכול הוא יתברך בעצמו מבקש פגרה, בבחינת: הביאו עלי פגרה, הנאמר בראשי-הדש (כמו שאמרו רבותינו וזכרונם לברכה (ד) שבועות ט), ועל-כן אין לנו בלישה ביום הדין לבקש פגרה, מאחר שהוא יתברך בעצמו מבקש אז פגרה, בנ"ל. גם על-ידי שהשם יתברך בעצמו כביכול בא לידי זה שיצטרך לומר: הביאו עלי פגרה. הינו שעשה דבר שהצטרך להתחרט עליו ולומר: הביאו עלי וכו', על-כן אין לנו בלישה לבוא לפניו בחטאינו לבקש עליהם פגרה ולהתחרט עליהם, כי גם הוא יתברך עשה דבר שהצטרך להתחרט עליו בנ"ל. נמצא, שאנו רואין גדל רחמנותו שלו, על-כן הוא לבדו יתברך ראוי לדון את העולם, כי הוא יתברך יודע מקום כל אחד ואחד, כי כל המקומות הם אצלו ויתברך, כי הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו בנ"ל.

על-ידי-זה לנו ספר הרפואות. כי פשונאלת התפלה, או נפלים כל הרפואות בנ"ל, כי נתרפאין על-ידי דבר ה' בנ"ל, ואין כל הדאקטורים מתבטשין ברפואות שלהם, כי אין פח לשום רפואה, כי כל העשבים חוזרים בתם לתוך התפלה, שהוא בחינת דבר ה', שהוא שרשם העליון בנ"ל. כי בן חובת כל העשבים וכל שיהי השדה, ששרשם עומד להתפלל, שאין הוא בבחינת דבר ה', שהוא שרשם העליון, או הם מחזירין בתם לתוך התפלה, שהוא שרשם העליון, ובשארם מתפלל על אזה חולאת, או אותן העשבים, שיש להם פח לרפאת אותן החולאת, הם מחזירים להחזיר בתם לתוך התפלה, שהוא שרשם, בחינת דבר ה' בנ"ל.

וזה בחינת (בראשית טז): ויצא יצחק לשוח בשדה - שתפלתו היתה עם שיה השדה, שכל שיה השדה חזרו בתם, ונתנו אותם בתוך תפלתו, שהוא שרשם בנ"ל:

וב **וזה** בחינת התנוצצות משיח. כי כל הדברים נחלקים זה מזה במראה טעם גרתי. כשכיל זה הדבר המגדל כל הצמחים נקרא בשם "מזר", ראשי-הכותב: מ'ראה, מ'עם, ר'ית. ועקר הוא הרים, כי אין הנשמה נהנית אלא מהרים, כמו שאמרו רבותינו וזכרונם לברכה (בבב"ב טז): איתו דבר שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף. הו אמר זה הרים. ועקר התפלה היא מהנשמה, בבחינת (תהלים ק): כל הנשמה תהלל יה. ומשיח מקבל כל התפלות, כי משיח הוא בחינת חטם, בבחינת (אבות ד): רוח אפינו משיח ה'. שמקבל כל הריחות, שהם בחינת התפלות, כי יניקת התפלה שהיא מהנשמה, היא מהרים בנ"ל. וזה בחינת (ישעיה סח): ותהלתו אחטם לך. בחינת חטם בנ"ל. ובשכיל זה נקרא משיח, כי הוא יונק ומקבל משיח השדה (יא), דהינו כל הריחות שצבים בתוך התפלה, שהיא בחינת חטם, בחינת: ותהלתו אחטם וכו'. ומשיח מקבל אותם בבחינת: רוח אפינו משיח ה' בנ"ל:

וג **וזה** בחינת נשיאות חן, בבחינת: ותהי אמת נשאת חן בעיני כל ראיה (אבות ג) - שכל אחד ואחד נדמה לו כאמתו (בעלות ט). כי זה הבעלת-התפלה הוא בבחינת דבר ה', שהוא השרש העליון, שכל הכחות וכל השרים העליונים וכל צבא השמים, ממנו ועל-כן כל צבא השמים וכל השרים העליונים, כל אחד ואחד נדמה לו כאמתו, הינו שהוא נושא חן בעיניהם, וכל אחד ואחד נדמה לו שהוא עוסק עמו לבד, כי פלם מקבלים ממנו:

ואזי יכול להכיר המפרסמים שהם על-ידי עזות, כי עזותם נופל לפניו. כי פשוטה לתפלה, שהוא בחינת דבר ה', שהוא השרש העליון, שכל השרים העליונים וכל צבא השמים, פלם מקבלים בתם ממנו, אין הם פלם בחינת לוין אצלו, בבחינת: כל פוכבאי לוין דא מן דא וכו'. נמצא, שפלם הם בחינות לוים, עד השרש העליון, שהוא דבר ה', שהוא בחינת הבעלת-התפלה, שהוא המלוכה הגדול, שכל צבא השמים וכל הכחות, פלם הם בחינת לוין ממנו, בבחינת (ב"מ ט): וצבא השמים לך משתחיים - שכל צבא השמים הם משתחיים ונכנעים לשרשם, שהוא בחינת דבר ה', בחינת הבעלת-התפלה בנ"ל. וזה: ו'צבא ה'שמים לך

(יא) עיין זוהר בראשית כה. (יב) דברים א. (יג) בפסוק הנה מקום אתי. (יד) חולין דף ס' ע"ב.

כי אף-על-פי שאנו מוצאים מקומות שהיה בהם השקראת השכינה, כגון בבית-המקדש, אין הכוונה, חס ושלום, שנתצמצם שם אלקותו ותפודה, חס ושלום, כמו שאמר שלמה (מלכים א-ח): הנה השמים ושמי השמים לא יכללוך, אף כי הבית הזה וכו'. רק מחמת שהיה שם דברים נאים, כי בבית-המקדש היה ציורא דעבדא דבראשית וציורא דגן-עדן (ע' בהקדמת הרמקנים), על-כן המשיך לשם קדשותו ותפודה, אבל הוא ותפודה אין העולם מקומו, רק הוא מקומו של עולם, ועל-כן הוא ותפודה יכול לעשות ראשי-השנה, שהוא יום הדין, כי הוא מקום: אל תדין את תפודה עד שתגיע למקומו, כי הוא מקומו של עולם כנ"ל.

וזה בחינת (תהלים צ): לבינה נאנה קדש, ה' לארץ ימים. הינו שהשם ותפודה המשיך רק קדשותו לבית-המקדש, מחמת שהיו שם דברים נאים, אבל הוא ותפודה בעצמו אין העולם מקומו, רק הוא מקומו של עולם, ועל-כן: ה' לארץ ימים, הינו שהוא ותפודה יכול לעשות ראשי-השנה, שהוא יומא אריקתא (ע' בבבא ד דף ו' ובשולחן או"ח סי' שצ"ג). ומו שארזו בבחינת פסא הכבוד, בבחינת שרשי הנשמות, הוא גם-כן בחינת מקומו של עולם, בבחינת (שמואל א ב): וכסא כבוד נחילם, כי לה' מוצקי ארץ וישת עליהם תבל. דהינו על-ידי בחינת פסא הכבוד, שרשי הנשמות, על-ידיה הוא מקומו של עולם, בחינת: וישת עליהם תבל. ועל-כן הוא יכול לעשות ראשי-השנה כנ"ל:

וזה פרוש: תקעו בחדש שופר. תקעו - זה בחינת הממשלה הנ"ל, בחינת: ותקעתיו ותד במקום נאמן כנ"ל. בחדש - זה בחינת התחדשות המחזין שבשש' רגלים, בבחינת (תהלים קד): עשה ירח למועדים - שכל המועדים והרגלים הם על-ידי חדוש הירח.

שופר זה בחינת הלב, שגזון משופרא דשופרא (וזה פתח דף רטו רמא וע' תיקונים תיקון כא ע"ג). גם שופר הוא בחינת יראה, בבחינת (עמוס ב): היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו. גם שופר הוא בחינת נבואה, בבחינת (ישעיה נח): הרים בשופר קולך. גם שופר הוא בחינת תפלה, בבחינת (תהלים קח): מן המצר קראתי יה וכו', וזה בחינת מצר השופר ומרחב השופר. גם הוא בחינת שית השדה, שחזרון בהם לתוף התפלה, בבחינת: ויצא יצחק לשוח בשדה כנ"ל, וזה בחינת שופר, בבחינת (הושע ו): במשוד כקנן היוכל - ראשי-תבות: ויצא יצחק לשוח בשדה, כנ"ל. ועל-ידי כל הבחינות אלו - בפסח ליום חגנו. הינו ראשי-השנה, כי על-ידיה יכולין לעשות ראשי-השנה, כנ"ל:

בענין הנבואה הנ"ל יש קשיא, כי המלאך המופיע הנבואה, דהינו בחינת המלאך הגואל וכו', כנ"ל, הוא למטה מבחינת מקום הנבואה, כי המלאך הנ"ל הוא בחינת השכינה, כמובא, והוא בבחינת למטה מנצח רודו, שמושם הנבואה. אך יש פנה דברים כגו, דהינו בשהיא עולה למעלה מהם, אוי היא דיקא מושפיע נבואה, ואין לנו עתה עסק בזה:

תורה א

תקעו בחדש שופר – שרשי הנשמות

קיצור ליקוטי מוהר"ן

א. איש הישראלי נברא שיהיה לו ממשלה על המלאכים, וזה התכלית והסוף של ישראל, וצריך כל אחד לראות שיבוא לזה התכלית שיהיה לו ממשלה על המלאכים:

ב. המלאכים מתקנאים מאד באדם בזה שיש לו ממשלה עליהם, על-כן צריך לשמור עצמו מאד ולראות שיהיה לו בוח לעמוד בממשלה זו, שלא יפילו אותו חס ושלום עלידי קנאתם בו:

ג. עלידי תאות ממוזן ותאות אכילה ותאות משגל, נפסד ונפגם היראה שבלב:

ד. תאות משגל הוא כפי החלב שינק בקטנותו, על-כן צריך לשמור את התינוק מאד מאד שינק מאשה בשרה, כי בשתינוק יונק מאשה חצופה, אזי מתגבר בו חס ושלום תאות גאוף. וכן להפך, בשיונק מבשרה, אין לו חמימות תאוה זו רק מעט המכרח למצוות התורה:

ה. עלידי ג' תאוות הנ"ל, אינו זוכה לתפלה: גם אינו זוכה לרפואה:

ו. בשאדם נפל בג' תאוות אלו חס ושלום, אזי תקדוש ברוך-הוא יושב ושואג על זה בארי:

ז. עלידי כבוד שלש רגלים במאכל ומשתה וכסות, ובקדשת וטהרת המחשבה, ובשמחה ובטוב לבב, וכיוצא בזה שאר עניני קדשות ושמחת יום-טוב, עלידי-זה זוכין לדעת, ועלידי-זה מתקנין ג' מדות רעות הנ"ל, כי בכל רגל מג' רגלים נתתקן מדה אחת מג' הנ"ל: בפסח נתתקן תאות ממוזן, בשבועות נתתקן תאות משגל, בסכות נתתקן תאות אכילה. על-כן צריך לזהר מאד לכבד מאד את השלש רגלים, כדי לזכות לצאת מג' תאוות רעות הנ"ל שהם עקר הכל:

ח. עלידי תקון ג' תאוות הנ"ל, זוכין להשפעת הנבואה:

ט. צריך לזהר מאד מהתמנות, כי התמנות מפסיד השפעת הנבואה:

י. עכשו התפלה היא בגלות בעוונותינו הרבים, כי התפלה היא גבוה מאד ובני אדם מזולזין בה, וכשעומדין להתפלל הם חפצים לפטור התפלה מעליהם, ועל-ידי יראה שלמה הנבא על-ידי תקון ג' מדות הנ"ל, על-ידיה פודין התפלה מן הגלות, ואזי התפלה בשלמות:

יא. בשזוכין לתפלה, אין צריכין לשום רפואה על-ידי דאקטיריי, כי יכולין להתרפאות על-ידי פל מה שאוכל אפלו על-ידי לחם ומים כמו על-ידי רפואות:

יב. ג' דברים הם מפסדי התפלה: א' "אל תהי פו לכל אדם" שלא לבזות שום אדם, וכשאין נזהר בזה הוא הפסד ופגם התפלה. ב' קלקול האמונה, שאין האמונה בשלמות שזה בחינת עבודה-זרה. ג' פגם הברית, וכשזוכה לצאת מג' מדות אלו, זוכה לתפלה בשלמות, ואז אין צריך לשום רפואה:

יג. לפעמים החולאת עדין געלמת באדם ואינה נתגלית, ואז אין שום דאקטיר יכול לרפאות אותה אזי אבל בשזוכה לתפלה, יוכל להתרפאות אפלו בשעדין לא נתגלה החולאת, ולא יבא לידי מחלה כלל:

יד. בשזוכין לתפלה בשלמות, הוא בחינת התנוצצות משיח:

טו. בשזוכה לתפלה בשלמות, אזי פל צבא השמים וכל הפוכבים והמזלות וכל השרים העליונים כלם הם נכנעים תחתיו, כי כלם מקבלים ממנו, והוא נושא חן בעיני כלם:

טז. על-ידי פל בחינות הנ"ל, הינו כבוד הרגלים שעל-ידיה מתקנין ג' מדות רעות הנ"ל, ואזי זוכין ליראה ולהשפעת הנבואה, ואזי זוכין לתפלה בשלמות ולרפואה, ובתנאי בשיוצאין מג' דברים שהם מפסדי התפלה הנ"ל - על-ידי פל זה יכולים לקשר עצמו בשרשי נשמות ישראל, ועל-ידיה נצולים מקנאת המלאכים הנ"ל, ויכול להתקיים ממשלתו על המלאכים:

יז. עקר שרשי נשמות ישראל הם המפרסמים ומנהיגי הדור, כי הנשמות נחלקים תחתם, כי כל מפרסם ומנהיג הדור יש לו כמה נשמות פרטיות השייכים לחלקו, וכשמקשר עצמו עם המפרסם, הוא מקשר עם פל פרטי נשמות ישראל. אך יש כמה מפרסמים של שקר, וכל גדלתם וממשלתם הוא רק על-ידי עזות. ומי שזוכה לבחינות הנ"ל, אזי עזותם נופל לפניו, ואזי יוכל להתקשר בשרשי נשמות ישראל:

יח. בשאדם יושב לדבר מחברו, זה בחינת ראש השנה שהוא יומא דדינא, כי הוא יושב ודן את חברו, וצריך לזהר מזה מאד ולהסתפל על עצמו היטב אם הוא

ראוי לזה לשפט את חברו, כי המשפט לאלקים הוא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות פ"ק ב) "אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו", ומי הוא שיכול לידע ולהגיע למקום חברו כי אם השם יתברך לבדו:

יג. ראש השנה הוא חסד גדול מאת השם יתברך:

כ. מי שזוכה להתקשר עם שרשי גשמות ישראל, הינו על ידי כל בחינות הנ"ל, הוא יכול לעשות ראש השנה:

ליקוטי עצות

א. איש הישראלי נברא שיהיה לו ממשלה על המלאכים, וזה התכלית והסוף של ישראל. וצריך כל אחד לראות שיבוא לזה התכלית. אבל המלאכים מתקנאים מאד באדם פזה שיש לו ממשלה עליהם, על כן צריך לשמור עצמו מאד, ולראות שיהיה לו כח לעמוד בממשלה זו, שלא יפילו אותו חס ושלום, על ידי קנאתם בו. (יראה ועבודה יט)

ב. על ידי תאות ממון ותאות משגל ותאות אכילה, נפסד ונפגם היראה שבלב. והתקון לזה הוא לכבד את השלש רגלים ולקבלם בראוי [עין להלן אות ח]. ועל ידי זה מתקנין היראה. ועל ידי היראה זוכין להמשיך השפעות הנבואה. ועל ידי זה זוכין לתפלה בשלמות, ולרפואה. ועל ידי זה יכולין לקשר עצמו לשרשי גשמות ישראל, ועל ידי זה נצולים מקנאת המלאכים הנ"ל, ותתקנים ממשלתו עליהם. (יראה ועבודה ט)

ג. כשאדם נופל חס ושלום בשלש תאוות הנ"ל, שעל ידי זה נפסדת היראה כנ"ל, אזי הקדוש ברוך הוא יושב ושואג על זה בארי. (יראה ועבודה כא)

ד. תאות ממון היא אחת משלש תאוות רעות שהן מפסדין ופוגמין היראה שבלב, ועל ידי שמקבלין חג הפסח בראוי, על ידי זה מתקנים תאות ממון, ועל ידי זה זוכין ליראה, ולהשפעות הנבואה, ולתפלה וכו' [עין לעיל אות ב ולהלן אות ח]. (ממון ופרנסה מה)

ה. תאות משגל היא אחת משלש תאוות שהם מפסדין ופוגמין היראה שבלב, ועל ידי שמקבלין חג השבועות בראוי, על ידי זה ממשכין דעת לתקן תאוה זאת, ועל ידי זה זוכין ליראה, ולהשפעת הנבואה, ולתפלה וכו' [עין לעיל אות ב ולהלן אות ח]. (ברית נה)

ו. תאות משגל הוא כפי החלב שינק בקמנותו. על־כן צריכין לשמור את התינוק מאד שיינק מאשה בשרה. כי בשהתינוק יונק מאשה חצופה, אזי מתגבר בו חס ושלוש תאות נאוף. וכן להפך, כשיונק מאשה בשרה, אין לו חמימות תאוה זאת כי אם מעט המכרח למצות התורה. (ברית נו)

ז. תאות אכילה היא אחת משלש תאות שפוגמין ומפסדין היראה שבלב, ועל־ידי שמוקבלין חג הסכות בראוי, על־ידי־זה נמשך דעת לתקן תאות אכילה, ואז זוכה ליראה, ולתפלה וכו'. עין לעיל אות א-ג. (אכילה יד)

ח. על־ידי כבוד שלש רגלים בראוי במאכל ומשתה ובגדים נאים לפי יכלתו, ובקדשת וטהרת המחשבה, ובשמחה וטוב לבב, וכיצא בזה שאר עניני קדשת ושמחת יום־טוב, על־ידי־זה זוכין לדעת את ה' ולהמשיך תדעת אל הלב, ועל־ידי־זה מתקנין שלשה מדות רעות שהם עקר הפל, והם תאות ממון ותאות משגל ותאות אכילה. כי בכל רגל נתתקן מדה אחת משלש מדות הנ"ל, הינו בפסח נתתקן תאות ממון, בשבועות נתתקן תאות משגל, בסכות נתתקן תאות אכילה.

על־כן צריך לזהר מאד לכבד מאד את השלש רגלים, כדי לזכות לצאת משלש תאוות רעות הנ"ל, שכל עקר הטהרות תלוי בתקון שלש תאוות אלו, ועל־ידי־זה זוכין להשפעות הנבואה, ולתפלה בשלמות, ולרפואה, ולהתנוצצות משיח וכו', עד שזוכה שתתקיים ממשלתו על המלאכים אשר בשביל זה נברא איש הישראלי, וזה עקר התכלית וסוף של ישראל. (מועדי ה' - שלש רגלים ז)

ט. צריך לזהר מאד מהתמנות, ובפרט מי שיש בו יראת שמים, שהוא דיקא יש לו השתוקקות יותר להתמנות, אבל צריך לזהר מזה מאד, כי על־ידי ההתמנות הוא מפסיד השפעת הנבואה שהיה יכול לזכות על־ידי היראה. (כבוד טו)

י. עכשו התפלה היא בגלות בעוונותינו הרבים, כי התפלה היא גבוה מאד, ובני אדם מזולזין בה, וכשעומדין להתפלל הם חפצים לפטר את התפלה מעליהם.

ועל־ידי יראה שלמה, הבאה על־ידי תקון השלש מדות רעות [במבאר לעיל אות ב], על־ידי־זה פודין התפלה מן הגלות, ואזי התפלה בשלמות, ואז אין צריכין לשום רפואה על־ידי דאקמירי, כי מתרפאין על־ידי כל מה שאוכלין ושותין, בגון לחם ומים וכיוצא. כי על־ידי תפלה בשלמות ממשיכין פח כל הרפואות לתוך כל מה שאוכלין ושותין.

וכשזוכין לתפלה בזאת, היא בחינת התנוצצות משיח, ואזי כל צבא השמים וכל הכוכבים ומזלות וכל השרים העליונים כלם הם נכנעים תחתיו, כי כלם מקבלים

ממנו, והוא נושא חן בעיני כלם, ועל-ידי-זה יכול לקשר עצמו בשרשי נשמות ישראל, דהינו עם המפרסמים ומנהיגי הדור האמתיים, שכל הנשמות נחלקים תחתם. והעויות של המנהיגים ומפרסמים של שקר שכל ממשלתם על-ידי עויות, נופל ונתבטל לפניו. ואני זוכה שתתקיים ממשלתו על המלאכים, אשר בשביל זה נברא איש הישראלי. (תפלה עט)

יא. שלשה דברים הם מפסדי התפלה: א' אל תהי בו לכל אדם' (אבות פרק ד, שלא לבזות שום אדם, וכשאין נוהר בזה הוא הפסד ופגם התפלה. ב' קלקול האמונה, שאין האמונה בשלמות שנה בחינת עבודה-זרה. ג' פגם הברית. וכשזוכין לצאת משלש מדות אלו, זוכה לתפלה בשלמות, ואז אין צורך לשום רפואה על-ידי דאקטוריו' בג"ל, וזוכה לכל הנ"ל. (תפלה עט)

יב. לפעמים החולאת עדין נעלמת באדם ואינה נתגלית, ואז אין שום דאקטור יכול לרפאות אותה. אבל כשזוכה לתפלה, יוכל להתרפאות אפלו כשעדין לא נתגלה החולאת, ולא יבוא לידי מחלה כלל. (תפלה עב)

יג. כשאדם יושב לדבר מחברו, זה בחינת יומא דדינא, כי הוא יושב ודן את חברו, וצריך לזהר מזה מאד ולהסתכל על עצמו היטב אם הוא ראוי לזה לשפט את חברו כי המשפט לאלקים הוא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות ב, ד) 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו', ומי הוא שיכול לידע ולהגיע למקום חברו כי אם השם יתברך לבדו. (דבור כא)

יד. ראש השנה היא חסד גדול מאת השם יתברך [עין בפנים]. (מועדי ה' - ראש השנה י)

טז. מי שזוכה להתקשר ולאחזו עצמו בשרשי נשמות ישראל, הוא יכול לעשות ראש השנה [עין בפנים]. (מועדי ה' - ראש השנה ח)

ליקוטי עצות מהדורא בתרא

שופר - זה בחינת יראה שלמה התלויה בלב. גם שופר הוא בחינת נבואה, שנמשכת על-ידי יראה הנ"ל. גם שופר הוא בחינת תפלה, שנגאלת ונפדית מן הגלות על-ידי שיש השפעת הנבואה. גם הוא בחינת מה שכל שיה השדה מחזירים כחם לתוך התפלה. ועל-ידי כל זה זוכין לאחזו עצמו בכסא הכבוד, ששם שרשי נשמות ישראל, ולהיות בבחינת מקומו של עולם, שעל-ידי-זה יכולין לעשות ראש השנה. (מועדי ה' אלו, ראש השנה, יום כפור, סבות וכו' ג)

לקוטי הלכות

המיוסדים על תורה א' תנינא
תקעו ממשלה

הַלְבָּה ג

ענין ציצית, על-פי המאמר "תקעו בחדש שופר וכו'" המתחיל בתחלת ספר לקוטי מוהר"ן תנינא (סימן א), ענין שם כל המאמר מתחלתו לסופו.

וקצת הקדמות היוצאים משם בקצור הם, כי איש הישראלי נברא שיהיה לו ממשלה על המלאכים וכו' (תיקוני זוהר דף קלו), וצריך שיהיה לו פת לעמד בממשלה זו, שלא תקנאו המלאכים וירצו לדרחפו חס ושלום. והעצה על זה לאחז בכסא כבודו ותברך, שהוא בחינת שרשי נשמות ישראל, בבחינת (איוב כח): "מאחז פני כסא וכו'", ועקר הם המפרסמים שהם עקר שרשי נשמות ישראל וכו'. ויש מפרסמים של שקר, שעקר גדלתם הוא רק על-ידי עזות וכו'.

ולזה צריכין לבחינת בנין ירושלים, דהינו לתקן שלמות היראה שבלב, וזה על-ידי שמתקנין שלש התאוות, שהם תאות מומן ואכילה ומשגל,

שְׁקַבֵּעַ אֶת רֹאשׁ הַשֵּׁנָה, יוֹם הַדִּין, בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ, שָׁאוּ
 ה' יִתְבַּרְךָ בְּעֲצֻמוֹ מִתְחַרֵּט כְּכִיכּוֹל, וְאוֹמֵר: 'הֵבִיאוּ
 עָלַי כִּפְרָה עַל שְׁמַעֲטוֹתַי אֶת הַיִּרְחָ' (תולין ס:).
 וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָנוּ אִזּוֹ פְּתֻחוֹן פֶּה לְבוֹא לְפָנָיו
 בְּחֻטְאֵינוּ וְלִהְתַּחַרֵּט מֵהֶם וְכוּ'.

וְזָה (תהילים צג): "לְבִיתְךָ נֶאֱוָה קֹדֶשׁ, ה' לְאַרְבַּע יָמִים".
 כִּי ה' יִתְבַּרְךָ מֵלֵא רַחֲמִים, כִּי הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל
 עוֹלָם וְיִוָּדַע מְקוֹם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי אֶף-עַל-פִּי
 שְׁמִצִּינוּ בְּמִקְוֹמוֹת שֶׁהֵיָה בְּהֶם הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, כְּגוֹן
 בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, אֵין הַפְּנִיָה שְׁנֹתצִמְצָם שִׁם אֲלִקוּתוֹ
 יִתְבַּרְךָ חֵס וְשִׁלּוּם, כְּמוֹ שְׁאָמַר שְׁלֹמֹה (מלכים א ח): "הֵן
 הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלָלוּךָ וְכוּ'", רַק מִחֲמַת
 שֶׁהָיוּ שִׁם דְּבָרִים נְאִים, כִּי בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ הָיָה צִיּוּרָא
 דְּעוֹבְדָא דְּבִרְאָשִׁית וְצִיּוּרָא דְּגֵן עֲדוֹן (תיקוני זוהר בהקדמה דף
 א), עַל-כֵּן הִמְשִׁיף לְשִׁם קֹדֶשְׁתּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲבָל הוּא
 יִתְבַּרְךָ אֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ, רַק הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם,
 וְעַל-כֵּן הוּא יִתְבַּרְךָ יְכוֹל לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשֵּׁנָה שֶׁהוּא
 יוֹם הַדִּין, כִּי הוּא מְקַיֵּם: 'אֵל תְּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד
 שֶׁתִּגְיַע לְמִקְוָמוֹ' כְּפִנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת: "לְבִיתְךָ נֶאֱוָה
 קֹדֶשׁ", הֵינּוּ שֶׁה' יִתְבַּרְךָ הִמְשִׁיף רַק קֹדֶשְׁתּוֹ לְבֵית-
 הַמִּקְדָּשׁ מִחֲמַת שֶׁהָיוּ שִׁם דְּבָרִים נְאִים, אֲבָל הוּא
 יִתְבַּרְךָ בְּעֲצֻמוֹ אֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ רַק הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל
 עוֹלָם, וְעַל-כֵּן: "ה' לְאַרְבַּע יָמִים", הֵינּוּ שֶׁהוּא יִתְבַּרְךָ
 יְכוֹל לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשֵּׁנָה שֶׁהוּא יוֹמָא אֲרִיכָתָא כְּפִנ"ל.

וְמִי שְׂאוּחוֹ בְּבַחֲמֵינָא פֶּסַא הַכְּבוֹד, בְּבַחֲמֵינָא שְׂרָשִׁי
 הַנְּשָׁמוֹת, הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם,
 בְּבַחֲמֵינָא (שמואל א ב): "וְכִסָּא כְבוֹד יִנְחַלְם, כִּי לֵה' מִצְקִי
 אֲרַץ וַיִּשֶׁת עֲלֵיהֶם תְּבַל", הֵינּוּ עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'פֶּסַא
 הַכְּבוֹד', עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּחִינַת:
 "וַיִּשֶׁת עֲלֵיהֶם תְּבַל", וְעַל-כֵּן הוּא יְכוֹל לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ
 הַשֵּׁנָה כְּפִנ"ל. וְעַיֵן שִׁם הֵיטֵב כָּל זֶה:

א וְזָה בְּחִינַת צִיצִית, כִּי צִיצִית הֵם בְּבַחֲמֵינָא פֶּסַא
 הַכְּבוֹד, שְׂרָשִׁי הַנְּשָׁמוֹת, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ ו'ל' (מנחות מג:): 'תְּכַלֵּת דּוּמָה לִיָּם וְיָם דּוּמָה
 לְכִסָּא הַכְּבוֹד וְכוּ'. כִּי הַנְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, פֶּסַא הַכְּבוֹד,
 הֵם בְּבַחֲמֵינָא לְבוּשִׁין דְּמִלְכָא כְּכִיכּוֹל, כִּי פֶּסַא הַכְּבוֹד
 וּבְחִינַת לְבוּשִׁין הֵם בְּחִינָה אַחַת כְּמוֹכָא, כִּי רַבִּי

שֶׁהֵם בְּחִינַת (ברכות ג): 'שֶׁלֶשׁ מִשְׁמֵרוֹת הָיוּ הַלֵּילָה
 וְכוּ', שֶׁכָּל אֱלוֹ הַשֶּׁלֶשׁ תַּאֲוֹת מְקַלְקְלִים הִירָאָה
 שְׁבַלְב. וְהַתְקוּן שֶׁלָּהֶם הוּא עַל-יְדֵי הַדַּעַת שְׁנִמְשָׁף
 כְּשֶׁלֶשׁ רְגָלִים, שְׁעַל-יְדֵי זֶה הַדַּעַת זּוֹכִין לְתַקֵּן וְלַצָּאָת
 מִפְּגַם שֶׁלֶשׁ תַּאֲוֹת אֱלוֹ. וְזֶה בְּחִינַת (במדבר טז): "קְרוּאִי
 מוֹעֵד אֲנֹשִׁי שִׁם", כִּי שֶׁלֶשׁ הַתַּאֲוֹת הֵנ"ל הֵם בְּחִינַת
 'אֲנֹשִׁי שִׁם' וְכוּ'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׁמֵתְקַנֵּין שֶׁלֶשׁ תַּאֲוֹת אֱלוֹ עַל-יְדֵי
 הַשֶּׁלֶשׁ רְגָלִים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלָם
 הִירָאָה שְׁבַלְב, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְרָא מִלְאָף שְׁמִשְׁפִּיעַ
 נְבוּאָה, בְּחִינַת (בראשית מט): "הִמְלֵאָף הַגּוֹאֵל וְכוּ'".
 וְעַל-יְדֵי-זֶה נִגְאָלֵת וְנִפְדֵּית הַתְּפִלָּה מִן הַגְּלוּת, וְזוֹכִין
 לְתַפְּלָה בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'דָּבָר ה''. וְאִזּוֹי זּוֹכִין
 לְרַפּוּאָה כְּלִי שׁוּם דְּאִקְטוּרִים, רַק עַל-יְדֵי דָבָר ה'
 יְכוֹלִין לְהַתְרַפּוּאָת כְּכֹל דְּבָר שְׁבַעֲעוֹלָם, אֲפִלוּ עַל-יְדֵי
 לְחֵם וְיָמִים וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ וְכוּ'.

אֲדָה שִׁישׁ שֶׁלֶשׁ עֲבוּדוֹת רַעוֹת הַמְּפַסְיִדִין עֲבוּדַת
 הַתְּפִלָּה, וְהֵם: עֲבוּדָה זָרָה, דְּהֵינּוּ פֶּגַם אֲמוּנָה,
 וְגוֹלִי עֲרִיוֹת, וְשִׁפְכוֹת דָּמִים, דְּהֵינּוּ כְּשִׁמְבּוּזִין בְּגִי
 אָדָם וְעוֹבְרִין עַל 'אֵל תְּהִי בּוֹ לְכָל אָדָם' (אבות פ"ד).
 וְכִשְׂוִיּוּצָאִין מִשֶּׁלֶשׁ עֲבוּדוֹת אֱלוֹ זּוֹכִין לְתַפְּלָה, וְאִזּוֹ כָּל
 הַמְּלֵאכִים וְכָל הַפּוֹכְכִים תַּחֲתֵינוּ וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה
 יְכוֹל לְאַחֵז עֲצֻמוֹ בְּשֶׁרֶשׁ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם יוֹצֵאִים
 מִכִּסָּא הַכְּבוֹד וְכוּ' כְּפִנ"ל.

וְאִזּוֹי כְּשִׂאוּחֵזִים בְּבַחֲמֵינָא פֶּסַא הַכְּבוֹד אִזּוֹי יְכוֹלִין
 לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשֵּׁנָה. כִּי מִי שְׁמַדְבֵּר מִחֲבָרוֹ
 זֶה בְּחִינַת רֹאשׁ הַשֵּׁנָה שֶׁהוּא יוֹמָא דְּדִינָא, כִּי הוּא
 דֵּן אֶת חֲבָרוֹ, וְצָרִיף לְזַהַר מִזָּה מְאֹד, כִּי הַמְּשַׁפֵּט
 לְאֱלֹקִים הוּא, כִּי רַק הוּא לְבָדוֹ יִתְבַּרְךָ יְכוֹל לְדוֹן
 אוֹתָנּוּ, כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ דֵּן אֶת הַפֶּל לְכַף זְכוּת, כִּי
 אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו'ל' (אבות פ"ד): 'אֵל תְּדִין אֶת חֲבֵרְךָ
 עַד שֶׁתִּגְיַע לְמִקְוָמוֹ, וְמִי הוּא שְׂיִכּוֹל לְהִגִּיעַ לְמִקְוֹם
 חֲבָרוֹ, כִּי אִם הוּא יִתְבַּרְךָ לְבָדוֹ שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל
 עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ (בראשית רבה סח, ט), וְכָל אֶחָד
 וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ מְקוֹם אֲצִלוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-כֵּן הוּא לְבָדוֹ
 יְכוֹל לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם לְכַף זְכוּת, כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ
 מֵלֵא רַחֲמִים. וְאִנּוּ רוֹאִין רַחֲמֵנוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּמָה

לתקן שלש תאוות הנ"ל התלווים בלב, שנהו בחינת ציצית פנ"ל.

ועל-כן אין ציצית נוהגין בלילה אלא ביום (מנחות כג), כי הלילה זה בחינת חשף, בחינת

פגם שלש התאוות הנ"ל שהם בחינת שלש משמרות של הלילה פנ"ל, ובכל יום ויום צריכין להמשיך הדעת משלש רגלים הנ"ל לתקן שלש משמרות של הלילה, בחינת שלש תאוות הנ"ל.

וזה בחינת אור יום, שהוא בחינת אור הדעת שנמשך בכל יום משלש רגלים פנ"ל, כי הרגלים נקראים 'יום טוב', ועקר האור יום הוא בחינת 'טוב', בבחינת: 'וירא אלקים את האור כי טוב' (בראשית א), כי האור הוא בחינת חסד, בחינת דעת, שנמשך מבחינת שלש רגלים, מבחינת 'יום טוב', שמתקן שלש תאוות הנ"ל, שעל-ידי-זה מאיר היום ונדחה החשך של לילה שהוא בחינת פגם שלש תאוות הנ"ל.

וזה זוכין בכל יום על-ידי שעוסקים בתורה בלילה, דהינו על-ידי שקמים בחצות לילה ועוסקים בתורה. כי כל אחד צריך לקום בחצות לילה כדי לשבר את הלילה, לשבר שלש משמרות הנ"ל. כי חצות הוא בחינת נקדה האמצעית של הלילה, תהך חשכת לילה, וכשמשרין את הלילה וקמים בחצות על-ידי-זה משרין ומבטלין כל בחינת השלש משמרות הנ"ל, שהם בחינת שלש התאוות פנ"ל. ועל-כן עוסקים אז בתורה, כדי להמשיך הדעת לתקן שלש תאוות הנ"ל.

ועל-כן אז בחצות מתאבלין על חרבן בית-המקדש, כי עקר הדעת נמשך מהבית-המקדש, כמו שאמרנו רבותינו ו"ל (ברכות לג): 'כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית-המקדש בקמיו, וכמוכא בדברי רבנו ו"ל פמה פעמים (ליקוטי מוה"ר ה. ד. י. א. עב), ועל-כן בשלש רגלים צריכין לעלות לבית-המקדש, כדי להמשיך משם הדעת לתקן שלש תאוות הנ"ל, ועל-כן בחצות הלילה שהוא פלגיות הלילה, ואז עוסקים לתקן שלש תאוות הנ"ל, שהם בחינת שלש משמרות של הלילה, על-כן עוסקים אז בנבנן בית-המקדש, כי מתאבלין אז על חרבן בית-

יוחנן קרא למאניה מכבודתא' (שבת קיא), וזה בחינת 'כסא הכבוד', שמכסין על כבודו ותברך, שנה בחינת פלגיות העולמות שפלולין בנשמות ישראל, שהם בחינת לבושין דמלכא, בחינת 'כסא הכבוד' פנ"ל.

ועל-כן ציצית היא פלגיות התורה, כמו שכתוב (במדבר טו): 'למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי', כי כל התרי"ג מצות פלולין בה, כמו שאמרנו רבותינו ו"ל (מנחות מג): 'כי זה עקר כלל כל התורה פלה, כדי שעל-ידי המצות ניכל לבוא לפני כסא כבודו ותברך, דהינו להתאחו בכסא כבודו, כדי שיהיה לנו ממשלה על המלאכים פנ"ל, וזה כלול במצות ציצית שהוא חלוקא דרבנן, בחינת לבושין דמלכא, שהם בחינת 'כסא הכבוד' פנ"ל.

ועל-כן התחלת העבודה בכל יום היא מתחלת ממצות ציצית שמקמיין מיד בקומו בבקר, וכן תחלת חנוף הקטן מתחיל מציצית, כי תהך מחנכין הקטן במצות ציצית קדם לשאר מצות מעשיות, כי האדם כשמתחיל בעבודת ה', שעקר הפונה לבוא להתכילת, דהינו שיהיה לו ממשלה על המלאכים שבשביל זה נברא האדם פנ"ל, ועל-כן מתחילין מציצית, שעל-ידי-זה אוחזין בכסא כבודו ותברך. וזה בחינת אחיזת הציצית, בחינת: "מאחו פני כסא" פנ"ל, ועל-ידי-זה יש לנו כח לעסק בעבודת ה' עד שנוזה שיהיה לנו ממשלה על המלאכים, כי אין להם כח לרחפו, מאחר שפבר נאחו בכסא כבודו ותברך על-ידי ציצית פנ"ל:

ב וְיִאָחֶזוּ בכסא כבודו ותברך צריכין לשמר היראה שבלב, שהוא בחינת בנן ורושלים, וזה נעשה על-ידי תקון שלש תאוות הנ"ל, שהם בחינת שלש משמרות של הלילה, שנתתקנין על-ידי הדעת שנמשך בשלש רגלים. וזה בחינת ציצית, שהוא בחינת תקון היראה שבלב, בבחינת (במדבר טו): "ולא תתורו אחרי לבבכם". וזה בחינת הלב חוטין שבציצית, כי הם מתקנין את היראה שבלב. כי על-ידי הציצית נשמר הלב מפגם התאוות הנ"ל, בבחינת: "ולא תתורו אחרי לבבכם וכו'", ועל-ידי-זה נשמר היראה שבלב פנ"ל, כי על-ידי חוטי הציצית נמשך הדעת שבשלש רגלים

רגלים. ועל-כן עקר הציצית הם שמונה חוטים, כנגד שמונת ימי חג הסוכות שהוא המספר המרבה ביותר של ימי הרגלים, ונכלל בתוכו גם פן שבעת ימי הפסח ויום השבועות. גם שמונת ימי הסוכות הם האחרון שברגלים, כנגד יעקב שכלול מכל האבות, כי אז בסוכות נשלם הארת של כל השלש רגלים, והוא כלול מכלם, ועל-כן יש שמונה חוטים בהציצית וכו"ל:

ג וְזָה בחינת יציאת מצרים שנזכר בפרשת ציצית (במדבר טו), זה בחינת השלש רגלים שהם פלם זכר ליציאת מצרים. פי עקר יציאת מצרים הוא על-ידי בחינת חצות, בבחינת (שמות יא): "פחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים", דהיינו על-ידי שמשברין השלש משמרות, שלש מדות רעות הנ"ל, שהם בחינת חשכת לילה, שהם עקר גלות מצרים, שהוא גלות של הסטרא אחרא שמתגבר על האדם בשלש מדות הנ"ל, שהם כלל כל התאוות, ועל-ידי בחינת חצות, שמשברין את הלילה, על-ידי יוצאין מגלות מצרים, מגלות שלש מדות הנ"ל, בבחינת: "פחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים" כנ"ל, וזוכין לבחינת שלש רגלים שהם זכר ליציאת מצרים.

וְעַל-יְדֵי-זָה זוכין לאור הציצית, שהם לבושין דמכסין על האדם להצילו ולשמרו משלש מדות הנ"ל, שהם בחינת פגם הלבושין, בבחינת (יחזקאל טו): "ואת ערם ועריה" הנאמר בגלות מצרים, דהיינו כשמשמחין חס ושלום בפגם שלש מדות הנ"ל, שזה בחינת גלות מצרים כנ"ל, אז הנשמה ערמה חס ושלום, בחינת: "ואת ערם ועריה", בבחינת (שמות כב): "כי היא כסותה לכדה היא שמלתו לעורו" – דא ציצית ותפלין, "במה ישכב" – בגלותא, כמו שכתוב בהר הקדוש (והר בראשית דף כג:), הינו כששוכבין בגלות חס ושלום, דהיינו פגם השלש מדות הנ"ל, אז נאמר: "במה ישכב" – בגלותא, כי אז הוא בבחינת "ערם ועריה" כנ"ל.

כי שלש מדות אלו הם בחינת פגם הכבוד, שהוא בחינת לבושין, כי רבי יוחנן קרא למאניה

המקדש, ועל-ידי זה זוכין לראות בבנינו, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (תענית ב:), נמצא שעל-ידי שמתאבלין על חרבן בית המקדש על-ידי זה עוסקים בבנינו, ועל-ידי זה ממשכיין אז הדעת לתקן שלש משמרות, בחינת שלש מדות הנ"ל.

וְעַל-יְדֵי-זָה זוכין בבקר לאור יום שנמשך מאור הדעת שנמשך בכל יום משלש רגלים כנ"ל, בבחינת (הגינה יב:): "כל העוסק בתורה בלילה מושכין עליו חוט של חסד ביום", וחסד הוא הדעת, כמוכא במקום אחר כמה פעמים (ליקוטי מוהר"ן סימן י"ג אות ה' וסימן נ"ו אות ד'), כי זוכין בבקר לאור יום, שהוא אור הדעת הנמשך מבחינת יום טוב, משלש רגלים, על-ידי שקמים בחצות ומשברין שלש משמרות הנ"ל, שהם בחינת שלש מדות כנ"ל.

וְעַל-כֵּן תכף בבקר ממשכיין זה האור של הדעת על-ידי חוטי הציצית, שהם בחינת חוט של חסד הנ"ל שנמשך בבקר על-ידי עסק התורה בלילה, על-ידי ששוכרין את הלילה, שהוא בחינת שלש מדות הנ"ל, ועוסקין בתורה בלילה להמשיך הדעת מבית המקדש, על-ידי זה זוכין בבקר לחוט של חסד, בחינת חוטי הציצית שעל דם מקבלין אור הדעת משלש רגלים כנ"ל. כי ציצית הם בבחינת רגלים, בבחינת (תהלים פח): "צדק לפניו יתלף", שזהו בחינת שלש רגלים שאז הולכין לעלות לרגל, כמו שכתוב (שמות כג): "שלש פעמים בשנה יראה וכו'", שזה בחינת "צדק לפניו יתלף וישם לדרך פעמיו", כמוכא במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן ל' אות ה'), וזה בחינת ציצית, בחינת (איוב כט): "צדק לבשתי וילבשני".

וְזָה בחינת שמונה חוטים שיש בכל אחד מהציצית, וכל חוט צריך להיות שזור, ואין שזירה פחות משתיים, כמו שלמדו רבותינו ו"ל (מנחות לה) מפסוק (במדבר טו): "הכנף פתיל וכו'", נמצא שבכל אחד מהציצית יש ששה עשר חוטים, דהיינו שמונה חוטים שזורים, כנגד הימים שיש בשלש רגלים שהם ששה עשר ימים, כי פסח שבועה ימים ושבועות יום אחד ושמונת ימי החג, בבחינת (קהלת יא): "תן חלק לשבועה וגם לשמונה", שדרשו רבותינו ו"ל (עירובין ב:) על

בחינת 'מלכות', ועל-כן על-ידי בחינת זה המלאך עקר תקון התפלה שהיא גם כן בחינת 'מלכות' כנ"ל.

וְזֶהוּ בחינת הארבע ציצית, בחינת תלת גונון דעינא וכת עין, בחינת (במדבר טו): "וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ" הנאמר בציצית. כי עקר הארת השלש רגלים הוא להאיר ב'בת עין', בבחינת 'מלכות', שהיא בחינת ד', שעקר עלייתה היא בשלש רגלים, כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן ל'), וזה בחינת הארבע ציצית, כי על-ידי השלש רגלים שהם תלת גונון דעינא המאירין ב'בת עין', על-ידי זה יוצאין ד' ציצית, שהם בחינת 'מלכות', בחינת ד', כמובא וכן"ל:

ה **וְעַל-כֵּן** עקר תקון התפלה הוא בציצית, כי הציצית נמשכין מהשלש רגלים שמאירין ב'בת עין', בבחינת תפלה כנ"ל. ועל-כן על-ידי זה דיקא יכולין לאחזו בכסא הכבוד, כמבאר במאמר הנ"ל, כי תלת גונון דעינא וכת עין, שהם בחינת שלש רגלים שמתקנין את התפלה, שזהו בחינת ארבע ציצית כנ"ל, הם בחינת שלשה אבות ודוד, שהם בחינת ארבע רגלי הכסא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (עין שער הפסוקים פרשת שמות), ועל-כן על-ידי זה אוחזין בכסא כבודו כנ"ל:

ו **גם** ציצית מתקנין שלש עבודות שמפסידין עבודת התפלה, שהם: עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים. כמו שדברשו רבותינו ז"ל (תנא דבי אליהו רבא פרק כ"ו): "לדרתם" – לדור תם, תם מן העבודה זרה, תם מגלוי עריות, תם משפיכות דמים. וזה בחינת: "ולא תתורו אחרי לבבכם" – זו מינות (ברכות יב.), הינו עבודה זרה, "ואחרי עיניכם" – זה זנות, הינו גלוי עריות. נמצא שציצית מציל מעבודה זרה וגלוי עריות. וכן מצילין גם כן הציצית שהם תקון הלבושין משפיכות דמים התלוויים בפגם הבגדים, שהם בחינת טלית אדם הנאמר בעשו שהיה שופך דמים, שנאמר בו (בראשית כה): "ויצא הראשון אדמוני פלו כאדמת שער", ופרש רש"י: 'כטלית', וכן נזכר זה לענין אחר בדברי רבנו ז"ל (בסימן ח.). ועל-כן הפוגם בציצית נאמר עליו (ירמיה ב): "גם

מכבדוֹתָא' (שבת קיג). כי השלש מדות אלו הם נקראים 'אנשי שם', כמו שכתוב במאמר הנ"ל, והשם הוא הכבוד, בבחינת (תהילים עב): "ויכרוף שם כבודו", ובחינת (שם כט): "הכו לה' כבוד שמו", ואלו התאוות הנ"ל הם פוגמין חס ושלום השם והכבוד, כי נקראים 'אנשי שם' כנ"ל. כי המזון נקרא כבוד, כמו שכתוב (בראשית לא): "ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה", בבחינת (עירובין פו): 'רבי מכבד עשירים', נמצא ששרש המזון בכבוד, וכמובא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן נט), ועל-כן על-ידי תאוות מזון פוגמין בכבוד. וכן תאוות נאוף פוגם בכבוד, כי אין בשת אלא במקום עריין (תיקוני זוהר דף עב.), ועקר הכבוד על-ידי שמירת הברית, כמובא במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן י"ט אות ג). וכן תאוות אכילה פוגם בכבוד, בבחינת: 'שלחן מלכים' (יבמות כד.), 'מלך הכבוד' (תהילים כד), כמובא גם כן במקום אחר כל זה (ליקוטי מוהר"ן סימן ס"ז אות ב). ועל-כן הם פוגמין בהלבושין שהם בחינת 'כבוד' כנ"ל. ועל-כן נאמר בגלות מצרים שהוא בחינת השלש תאוות כנ"ל, הפך השלש רגלים שהם בחינת יציאת מצרים כנ"ל. על-כן נאמר אז: "ואת ערם ועריה", בחינת: "במה ישכב" – 'בגלותא' כנ"ל. ועל-כן בבקר שאז מאיר אור יום, בחינת אור הדעת של שלש רגלים, בחינת יציאת מצרים שמאיר בכל יום, על-כן אז זוכין ללבושין דקדושה שהם לבושי הציצית, שהם מכסין על פגם התאוות הנ"ל, כי הם בחינת האור הנמשך משלש רגלים כנ"ל:

ד **וְעַל-יְדֵי** השלש רגלים שמתקנין היראה שבלב, על-ידי זה נברא המלאך המשפיע נבואה, בחינת (בראשית מח): "המלאך הגואל אותי מפל רע וכו'", ועל-ידי זה זוכין לתפלה שהוא ד'כר ה' וכו', עין שם. שלש רגלים שמאירין לתפלה זה בחינת: 'תלת גונון דעינא וכת עין', כי שלש רגלים הם פגגד שלשה אבות, שהם בחינת תלת גונון דעינא' (תיקוני זוהר דף יח.), והתפלה היא בחינת 'מלכות דוד' שהוא ברגל רביעי, שהוא בחינת 'בת עין' כמובא (תיקוני זוהר תיקון ר' מ"א תיקונים אחרונים דף קמה). וזהו בעצמו בחינת "המלאך הגואל" שנמשך מהשלש רגלים כנ"ל, כי המלאך הוא בחינת השכינה, כמו שכתב רבנו ז"ל שם בסוף המאמר הנ"ל, שהיא

זוה עקר בחינת הציצית, שהם תקון הלבושין, כדי לזכות לאחזו בבחינת 'פסא הכבוד' פנ"ל, כדי לדון את כל העולם ברחמים לכף זכות וכו' פנ"ל. כי המלבושים הם הם דנים את האדם, בבחינת (תהילים צג): "ה' מלך גאות לבש וכו'", הנאמר על יום ראש השנה כשהקדוש-ברוך-הוא יושב על כסאו לדון את העולם, כמו שפתיב שם: "נכון כסאך מאז", וכמוכא שזה המקרא נאמר על ראש השנה, יומא דדינא, שאז לובש ה' תכרף לבושי גאותו לדון את כל העולם. כי הלבושין הם בבחינת דינים, והם דנים את כל באי עולם, כמוכא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן כ"ט), בבחינת: "צדק לבשתי" (איוב כט), וצדק הוא דינא דמלכותא וכו', עין שם. וכפי תקף הדין חס ושלום של בחינת הלבושין היו יכולים ליקוד עלמא חס ושלום, כי לא יצדק לפניך כל חי, ועל-כן אנו צריכין לתקן המלבושין על-ידי הציצית שהם בבחינת 'פסא הכבוד' פנ"ל, שעל-ידי-זה נעשין בבחינת 'מקומו של עולם', כי מי שאחזו בבחינת 'פסא הכבוד' הוא בבחינת 'מקומו של עולם', כמבאר היטב שם במאמר הנ"ל, ואזי יכולין לדון את הכל ברחמים לכף זכות, בבחינת (אבות פ"ב): "אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו וכו', כמו ה' תכרף כשלושב לבושי גאותו בראש השנה לדון את העולם בראש השנה, הוא דן את ישראל ברחמים גדולים, כי ראש השנה הוא חסד גדול שקבע יום הדין בראש חדש, בעת שה' תכרף בעצמו אומר: 'הביאו עלי פפרה וכו'', עין שם כל זה היטב, כי הוא תכרף מקומו של עולם ואין העולם מקומו ויודע מקום של כל אחד ואחד, ועל-כן דן את כל ישראל ברחמים גדולים וכו', עין שם (באות ד"ד).

זוה בחינת ציצית שתולין בבגדים, שעל-ידי-זה אוחזין בבחינת 'פסא הכבוד' פנ"ל, ואזי הם בבחינת 'מקומו של עולם', ויכולין לדון את הכל לכף זכות כמו ה' תכרף כפיכול. כי ציצית הם בבחינת 'מקומו של עולם', כי הם תלויים בארבע כנפות כנגד ארבע רוחות העולם, הינו שכל הארבע

בכנפיה נמצאו דם נפשות אבינים נקיים", כמוכא בדברי רבותינו ז"ל (שבת לב:), כי פגם הציצית, פגם הבגדים, הוא בבחינת שפיות דמים, בבחינת (ישעיה ג): "מדוע אדם ללבושך", וכמוכא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן כ"ט), אכל ציצית הוא תקון הבגדים, בחינת טלית לכן, הפך טלית אדם של עשו הנ"ל. ועל-כן ציצית מציל משפיות דמים, כי אז אינו עובר על 'אל תהי בו לכל אדם' (אבות פ"ד), שזהו בחינת שפיות דמים פנ"ל, בבחינת (שם): 'איהו מכבד המכבד את הבריות', ועל-כן ציצית, שהם עקר תקון הלבושין, שהם בחינת כבוד פנ"ל, ואזי הוא מכבד, ואזי הוא בודאי מכבד את הבריות ונצול מלעבור על 'אל תהי בו לכל אדם'. נמצא שציצית מצילין משלש עבודות הנ"ל, כי ציצית הם תקון התפלה פנ"ל.

ועל-כן ציצית מסגל לרפואה, כמו שפתיב רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן ד'), כמרמז בפסוק (בראשית מח): "הנה בנה יוסף בא אליך", שזה בחינת הציצית, כמבאר בפרי עין חיים (שער הציצית פרק ד' בהג"ה), ועל-ידי-זה: "וימתחוק ישראל" (בראשית שם), כי על-ידי הציצית זוכין לתפלה, שהיא בחינת 'דבר ה' פנ"ל, ועל-ידי 'דבר ה' זוכין לרפואה מן השמים על-ידי כל דבר שבעולם, אפלו על-ידי לחם ומים, בבחינת (שמות כג): "ויברך את לחמך וכו' והסרתי מחלה וכו'", בחינת (פסחים כה:): 'בכל מתרפאין חוץ וכו'', כמבאר כל זה במאמר הנ"ל, עין שם:

ז נמצא שעל-ידי ציצית נמשך האור משלש רגלים לתקן שלש מדות הנ"ל, שזה בחינת ציצית מצרים, ועל-ידי-זה זוכין לתפלה, ל'דבר ה'', ועל-ידי-זה יכולין לאחזו בכסא כבודו, שרשי נשמות ישראל, שזה בחינת ציצית וכו' פנ"ל. ואזי כשזוכין לאחזו בכסא כבודו, אזי יכולין לעשות ראש השנה שהוא יומא דדינא, דהינו לדון את כל העולם ברחמים לכף זכות, כמו ה' תכרף שדן את הכל ברחמים מחמת שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו וכו', כמבאר היטב במאמר הנ"ל, עין שם היטב, וכמוכא כל זה למעלה.

כַּנְפֵי מְצוּהָ: "וְאָבִיָא אֲתָכֶם אֵלַי", שְׁקַרְבֶּם אֵלָיו ה' יִתְבַּרְךָ מִבְּחִינַת 'מְקוֹם' לְבַחֲבִינַת 'מְקוֹמוֹ' שֶׁל עוֹלָם, בְּחִינַת 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', כִּי רְבוּתֵינוּ ז"ל דְּרָשׁוּ (מְכִילָתָא בְּחֻדוֹשׁ ב') עַל פְּסוּקֵי זֶה: "וְאִשָּׁא אֲתָכֶם וְכוּ", שְׁנֵה גָאָמַר עַל יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּיוֹם שְׁבָאוֹ מִרְעַמְסֵס לְסַכּוֹת, שֶׁהָיוּ מֵאָה וְעֶשְׂרִים מִיֵּל וּבָאוּ בְּיוֹם אֶחָד, וְזֶה בְּחִינַת 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קְפִיצַת הָאֲרָץ, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כח): "וַיִּפְגַּע בַּמְּקוֹם" הַגָּאָמַר בְּיַעֲקֹב, שְׂדֵלָג עַל הַמְּקוֹם, וְעַל-כֵּן פָּגַע בַּמְּקוֹם בְּיוֹם אֶחָד, כִּי יַעֲקֹב הָיָה יָכוֹל לַעֲלוֹת לְבַחֲבִינַת 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', וְזֶהוּ בְּחִינַת קְפִיצַת הָאֲרָץ, וְזֶה בְּחִינַת "וְאִשָּׁא אֲתָכֶם וְכוּ" הַנִּלְ, שֶׁהִגְבִּיחַם לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם, וְעַל-כֵּן בָּאוּ בְּיוֹם אֶחָד מִרְעַמְסֵס לְסַכּוֹת, וְזֶה נִעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינַת צִיצִית, בְּבַחֲבִינַת "וְאִשָּׁא אֲתָכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׂרִים וְאָבִיָא וְכוּ", שֶׁהֵם כַּנְפֵי מְצוּהָ כַּנִּלְ:

ט וְעַל-כֵּן צִיצִית מְקַבֵּץ נְדָחִים מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאֲרָץ, מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר נִדְחוּ לְשָׁם. כִּי כָל אֶחָד מֵהַנְּדָחִים נִדְחָה וְנִפְלַל לְמְקוֹם שֶׁנִּפְלַל מִחֲמַת מְקוֹמוֹ, כִּי מְקוֹמוֹ גָּרַם לוֹ, בְּבַחֲבִינַת (אבות פ"ב): 'אֵל תְּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמְקוֹמוֹ' כַּנִּלְ, וְה' יִתְבַּרְךָ שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם כַּנִּלְ יוֹדֵעַ מְקוֹם כָּל אֶחָד, הוּא דָן אֶת הַכֹּף זְכוּת, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁמְקוֹמוֹ גָּרַם לוֹ, וְאִזֵּי בְּשָׂה' יִתְבַּרְךָ רוֹצֵה לְרַחֵם עָלָיו בְּרַחֲמֵי הַמְּרַבִּים, הוּא מַעַלָּה אוֹתוֹ מִן הַמְּקוֹם הַהוּא לְבַחֲבִינַת 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', וְשָׁם נִמְתַּק וְנִתְתַּקֵּן הַכֹּל, כַּמּוּבָא לְעִיל. וְזֶה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, כִּי תְשׁוּבָה קֹדְמָה לְעוֹלָם (פסחים נד.), כִּי תְשׁוּבָה הִיא בְּבַחֲבִינַת 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', בְּבַחֲבִינַת פֶּסַח הַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְקוֹמוֹ' שֶׁל עוֹלָם, בְּבַחֲבִינַת (יומא פו): 'גְּדוּלָה תְּשׁוּבָה שְׂמַנְעַת עַד פֶּסַח הַכְּבוֹד'. כִּי הַמְּקוֹם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד גּוֹרֵם לוֹ הִתְרַחֲקוּתוֹ מֵה' יִתְבַּרְךָ, כִּי הַמְּקוֹם הוּא בְּחִינַת תְּקֵף הַעֲשִׂיָה, תְּקֵף הַצְּמִצּוּם, שְׂמִשְׁם עַקֵּר אַחֲזִיזְתֶּם כִּידוּעַ. וּמִי שְׂרוּצָה לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבַּרְךָ, צְרִיךְ תְּמִיד לְבַקֵּשׁ אֶת ה' בְּכָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הוּא שָׁם, וּלְקַשֵּׁר וּלְהַעֲלוֹת בְּחִינַת הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הוּא שָׁם לְבַחֲבִינַת

רוּחוֹת הָעוֹלָם, שֶׁהֵם כָּלֵל הַמְּקוֹם שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ, כְּלָם יוֹצֵאִים מִבְּחִינַת צִיצִית, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'מְקוֹמוֹ' שֶׁל עוֹלָם, כִּי הֵם בְּבַחֲבִינַת 'פֶּסַח הַכְּבוֹד' כַּנִּלְ. וְזֶה עַקֵּר בְּחִינַת צִיצִית, שֶׁהֵם מַעֲלִין וּמְקַבְּצִין וּמְקַשְׂרִין אֶת בְּחִינַת הַמְּקוֹם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבַחֲבִינַת 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְקוֹמוֹ' שֶׁל עוֹלָם, שֶׁשֵּׁם שְׂרַשׁ הַמְּקוֹם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְעַל-יְדֵי זֶה דְּנִים אֶת הַכֹּף לְכַף זְכוּת, מִחֲמַת שִׁיּוּדְעִין אֶת מְקוֹמוֹ:

ח **כִּי** אֵיתָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל בְּהַמְעֻשָּׂה הַנּוֹרְאָה שֶׁל הַשְּׂבָעָה בְּעֻטְלִירֵשׁ הַמּוּבָא בְּסִפְרֵי הַמְּעֻשִׂוֹת (מעשה י"ג), וּמוּבָא שָׁם בְּסִפּוֹר הַמְּעֻשָּׂה שֶׁל הַבְּעֻטְלִיר הַחֲמִישִׁי שֶׁהָיָה בַעַל חֲטוּטְרוֹת, מַעֲנִין מְעֻט מִחֻזֵּק אֶת הַמְּרַבָּה. וְהַמּוּבָן שָׁם קֶצֶת, כִּי בְּחִינַת 'מְעֻט מִחֻזֵּק אֶת הַמְּרַבָּה' זֶה לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְכָל בְּחִינַת 'מְעֻט מִחֻזֵּק אֶת הַמְּרַבָּה' הוּא עֲדִין בַּמְּקוֹם, אֲבָל הוּא סְמוּךְ קֶצֶת לְבַחֲבִינַת 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', עַד שֶׁיִּשַׁשׁ בְּחִינַת 'מְעֻט מִחֻזֵּק אֶת הַמְּרַבָּה' שֶׁהוּא קֶצֶה הַעֲלִיּוֹן מִבְּחִינַת זוֹ שֶׁל 'מְעֻט מִחֻזֵּק אֶת הַמְּרַבָּה', וְהוּא סְמוּךְ מְאֹד לְבַחֲבִינַת 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', עַד שֶׁשֵּׁם יוֹצֵאִין לְגַמְרֵי מִבְּחִינַת 'מְקוֹם' לְבַחֲבִינַת 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', וְעַל-יְדֵי בְּחִינַת זוֹ יְכוּלִין לְבוֹא לְהֵאִילֵן אֲשֶׁר תַּחֲתוּהִי תַטְלֵל כָּל חַיִּית בְּרָא וּבַעֲנַפּוּהִי וְכוּ' (דניאל ה), אֲשֶׁר זֶה הֵאִילֵן עוֹמֵד לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם לְגַמְרֵי, עַיִן שָׁם הֵיטֵב כִּי זֶה הַעֲנֵן הַנִּפְלֵא וְהַנּוֹרָא מְאֹד.

יְצִיצוֹת הֵם בְּבַחֲבִינַת 'מְעֻט מִחֻזֵּק אֶת הַמְּרַבָּה', וּמַעֲלִין אֶת הָאֲדָם מִבְּחִינַת 'מְקוֹם' לְבַחֲבִינַת 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', לְבַחֲבִינַת 'פֶּסַח הַכְּבוֹד', בְּחִינַת 'מְקוֹמוֹ' שֶׁל עוֹלָם, שֶׁשֵּׁם נִמְתַּק הַכֹּל בְּרַחֲמִים כַּנִּלְ, בְּבַחֲבִינַת (שמות יט): "וְאִשָּׁא אֲתָכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׂרִים וְאָבִיָא אֲתָכֶם אֵלַי", "כַּנְפֵי נְשָׂרִים" – דָּא כַּנְפֵי מְצוּהָ (עַיִן זוּהַר יִתְרוֹ דֵּף צג), בְּחִינַת (דברים לב): "כַּנְּשָׁר יַעֲזִיר קִנּוֹ עַל גּוֹזְלָיו יִרְחַף" שְׂאֲנוֹ אוֹמְרִים קֹדֵם עֲטִיפַת הַצִּיצִית, וְעַל-יְדֵי זֶה, עַל-יְדֵי "כַּנְפֵי נְשָׂרִים",

בנפשות וכו' (ברכת אהבה רבה) שָׁאז אוחזין בהציצית. כי הציצית שהם בבחינת 'כסא הכבוד', בחינת 'מקומו של עולם', הם דנים את הכל לכף זכות, אפלו הנדחים מאד בעונותיהם הרבים, ואזי הם מרימים ומקבצים כל הנדחים ממקומם שנגדחו לשם לבחינת 'למעלה מן המקום', לבחינת 'מקומו של עולם', ששם יש מקום של כל אחד ואחד, אפלו של הנדחים, ושם נמתק ונתתקן הכל, כי שם דנים הכל לכף זכות כנ"ל:

י וְזֶה בחינת יציאת מצרים, שָׁאז נשָׂאם ה' יתברך על פנפי נשרים וקרבם אליו, דהיגו שהגביהם למעלה מן המקום. כי זה עקר בחינת יציאת מצרים, לצאת מן המצר ודחוק, שְׁזֶה בחינת המקום, שהוא תכלית הצמצום, ששם הוא בחינת מצר ודחוק, כי בבחינת 'למעלה מן המקום' אין שִׁיף שום מצר ודחוק כלל, רק למטה בבחינת 'מקום' שם שִׁיף מצר ודחוק.

וְעַל-כֵּן כל היסורין מכנים בשם צרות רחמנא לצלון, כי עקר היסורים באים מבחינת הצמצום, שהוא בחינת המקום, ששם שִׁיף מצר ודחוק, ששם באים כל היסורים, כי כלם באים מבחינת צמצום שהם בחינת דינים פדוע. ועל-כֵּן כשיוצאין מהצרה והיסורים נקרא הרחבה, כמו שכתוב (תהילים ד): "בְּצַר הֲרַחֲבֵת לִי", וְכֵן שְׂכַתוֹב (שם קיח): "מִן הַמִּצַּר קִרְאתִי יְגוֹ", עֲנֵנִי בְּמִרְחַב, כי עקר הישועה על-ידי המתקת הדין שהוא בחינת הרחבת הצמצום, שהוא בחינת שיוצאין מן המקום שהוא בחינת צמצום לבחינת 'למעלה מן המקום' ששם בחינת הרחבה, כי אין שִׁיף שום דחוק כלל, מאחר שאין שם שום מקום כלל, רק הוא למעלה מן המקום כנ"ל.

וְזֶה בחינת יציאת מצרים, כי מצרים היא "עֲרוֹת הָאֲרָץ" (בראשית מב), מקום טמא מאד, נמצא שְׁזֶה המקום של מצרים גורם לחטא, ועל-כֵּן נקרא 'מצרים', כי הוא בחינת מצר ודחוק, כי כל מקום שהוא רחוק ביותר מן הקדושה הוא בבחינת צמצום יותר, בבחינת מקום, בבחינת עשִׂיה ביותר, כי

'למעלה מן המקום', למקומו של עולם, דהיגו לה' יתברך, ואז זוכה לעבד ה' באמת ואין שום מקום שימנעוהו, וכמוכּן זה במקום אחר בדברי רבנו ז"ל (ליקוטי מוהר"ן סימן ל"א).

וְאֶפְלוּ מי שנפל לאיזה מקום לא טוב בחטאיו, ואפלו אם נפל למקום שנפל, למקום נמוך ומגשם ומלכלך מאד חס ושלום, רחמנא לצלון, אף-על-פי-כן צריף שיזכר בה' יתברך שהוא 'מקומו של עולם', ששם יש מקום של כל אחד ואחד, ועל-כֵּן אין שום נפילה בעולם כלל, כי גם משם יוכל לחזור לה' יתברך שהוא מקומו של עולם, מפל המקומות אשר נדח לשם, בבחינת (דברים ד): "וּבִקְשָׁתָּ מִשָּׁם אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ", "מִשָּׁם" דִּקְא, ממקום אשר הוא שם, כמוכּא בשם הבעל שם טוב ז"ל (מאור עינים ליקוטים דף צ"ד, ודגל מחנה אפרים פי' וצא).

וְזֶה בחינת ציצית, שהם בבחינת 'למעלה מן המקום', בחינת 'כסא הכבוד', בחינת 'מקומו של עולם'. היגו שציצית בשרשם הם בבחינת 'למעלה מן המקום' כנ"ל, ועל-כֵּן גם למטה הציצית הם בבחינת 'מעט מחזיק את המרבה', כמו שכתוב (זכריה ח): "וְהִחֲזִיקוּ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מִכָּל לְשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם בְּכַנְף אִישׁ יְהוּדִי וְאָמְרוּ לְכוּ וְנִלְכָה עִמָּכֶם וְכוּ", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (שבת לב): שְׁעֵתִידִין שִׂיאֲחֲזוּ שְׁבַע מֵאוֹת אֲנָשִׁים בְּכַנְף אֶחָד מֵהָאֲרַבַּע בְּנֵפֹת שֶׁל צִיצִית, נִמְצָא שֶׁהוּא בְּבִחִינַת 'מְעַט מַחֲזִיק אֶת הַמְרַבֶּה', וְעַל-כֵּן דִּקְא בְּהַפְנֵי יוֹכְלוּ לְהִתְחַזֵּוּ שְׁבַע מֵאוֹת אֲנָשִׁים שֶׁהוּא בְּבִחִינַת 'מְעַט מַחֲזִיק אֶת הַמְרַבֶּה', וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּקְא יֵאמְרוּ: לְכוּ וְנִלְכָה עִמָּכֶם לְהִתְקַרֵּב לַה', כִּי עַל-יְדֵי צִיצִית שֶׁהוּא בְּבִחִינַת 'מְעַט מַחֲזִיק אֶת הַמְרַבֶּה', כְּשֶׁאֲחֻזִּין בָּהֶם יְכוּלִין לַעֲלוֹת מֵהַמְּקוֹם לְבִחִינַת 'לְמַעְלָה מִן הַמְּקוֹם', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַרְבִּין לַה' יתברך, לְבִחִינַת 'מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם' וְכוּ' כְּנ"ל, בְּבִחִינַת (שמות יט): "וְאָשָׂא אֶתְכֶם עַל פְּנֵי נְשָׂרִים וְאָבִיא אֶתְכֶם אֵלַי וְכוּ'" כְּנ"ל.

וְעַל-כֵּן הציצית מקבץ הנדחים מארבע כנפות הארץ, בבחינת: וְהִבְיאֵנוּ לְשִׁלּוֹם מֵאֲרַבַּע

עמר שעורים, לשון מדה וצמצום, וזה בחינת מקום, שהוא בחינת צמצום פנ"ל, ועל-ידי הנפת העמר שעורים בכל הששה קצוות בבית-המקדש, על-ידי-זה מקשרין ומעלין את המקום, את בחינת הששה קצוות, את כל הצמצומים, לבחינת 'למעלה מן המקום'.

כי זה בחינת כל מעשה הקרבנות שהיה בבית-המקדש, כי הבית-המקדש הוא בבחינת 'מעט מחזיק את המרבה', ששורשו מבחינת 'למעלה מן המקום', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (אבות פ"ה): 'עומדים צפופים ומשתתפים ורוחים, ולא אָמר אָדם לחברו צר לי המקום שאלין בירושלים', כי ארץ-ישׂראל וירושלים ובית-המקדש וקדש הקדשים ששם כל העשר קדשות הם סמוכים ביותר לבחינת 'למעלה מן המקום', ועל-כן הם בבחינת 'מעט מחזיק את המרבה', ועל-כן אין שום מקום צר בירושלים וכנ"ל, והבית-המקדש שקדוש ביותר שם היה ביותר בחינת 'מועט מחזיק את המרבה', בחינת: 'עומדים צפופים ומשתתפים ורוחים', וביין שני בדי הארון היה עוד יותר ביותר בחינת 'מעט מחזיק את המרבה', כי כל ישׂראל עמדו בין שני בדי הארון, כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק: "גשו הנה" (יהושע א), ופרש רש"י: 'צמצם את פלן בין שני בדי הארון, זה אחד מן המקומות שהחזיק מעט את המרבה':

יב **כ**י אכן שתיה שהיה בבית-המקדש משם השתת העולם (יזמא נ"ד), ומשם נתפשט המקום של כל העולם כלו, והנקדה של האבן שתיה הוא בתכלית המעלה של בחינת 'מעט מחזיק את המרבה', כי שם באותו הנקדה כלול המקום של כל העולם כלו, כי האבן שתיה סמוך לבחינת 'למעלה מן המקום', שמשם יצא נקודת האבן שתיה שהיא נקדת מקום העולם, בחינת (שמואל א א ב): 'וישׂת עליהם תבל', הינו האבן שתיה שמשם השתת העולם. ועל-כן יעקב כשהלך לחרן פגע במקום ההוא, שהוא במקום נקדת האבן שתיה, מקום קדש קדשים (בראשית רבה

המקום שיש בו קדשה הוא סמוך לבחינת 'למעלה מן המקום', לבחינת 'מקומו של עולם', שהוא ה'תברך, וכל מקום שהוא מגשם ביותר, שם בחינת מצר ודחק ביותר, כי כל מה שנתרחק ביותר מבחינת 'מקומו של עולם', נתרחק ביותר מבחינת 'מעט מחזיק את המרבה', ונגבל יותר יותר בשם מקום ועשיה, ושם שך מצר ודחק ביותר, ושם אחיזת הסטרא אחרא ביותר, שאחיותם בבחינת גבול המקום, בבחינת עשיה, ששם עקר המצר והדחק פנ"ל. וזה בחינת מצרים, שהוא מקום טמא וערות הארץ וכנ"ל, ועל-כן נקרא בשם 'מצרים', לשון מצר ודחק פנ"ל.

ועל-כן פשהוציאם ה' תברך ממצרים נשא אותם על פנפי נשרים מרעמסס לסכות ביום אחד, שזה בחינת שהגביהם למעלה מן המקום פנ"ל, כי זה העקר יציאת מצרים, כי על-ידי שהגביהם למעלה מן המקום, על-ידי-זה יצאו מגלות מצרים שהוא תקף המקום הנגבל ביותר בגבול וצמצום, תקף העשיה פנ"ל, ועל-ידי-זה דיקא נתקדשו אליו תברך, בבחינת (שמות יט): 'ואשא אתכם על פנפי נשרים ואביא אתכם אל"י', כי עקר ההתקדשות אליו תברך פשוטין לצאת מבחינת 'מקום' לבחינת 'פסא הכבוד', לבחינת 'מקומו של עולם', שהוא למעלה מן המקום, ששם נמתק ונתמתקן הכל וכנ"ל:

יא **ו**זה בחינת ספירת העמר, שמביאין עמר שעורים תכף ביום שני של פסח, ואחר-כך סופרין שבע שבתות, ארבעים ותשעה ימים, כדי לצאת על-ידי-זה מטמאת מצרים. כי הנפת העמר שעורים בכל הששה קצוות למעלה ולמטה ובארבע רוחות (מנחות סא) שהם כלל גבול המקום, זה בחינת שמעלין ומקשרין בחינת המקום, בחינת הששה קצוות, לה' תברך, לבחינת 'למעלה מן המקום', למקומו של עולם. כי שעורים זה בחינת הצמצום של כל הדינים, כמובא בכתבים (פרי עץ חיים שער ספירת העומר פ"ד), וזה בחינת

שְׁהִיָּה בְּחֵינֵי הַעֲדָר הַדַּעַת, בְּחֵינֵי דִין וְצִמּוּם, בְּחֵינֵי 'מְקוֹם', לְבַחֲבֵינֵי 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', כִּי בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ יְכוּלִים לַעֲלוֹת מִבְּחֵינֵי 'מְקוֹם' לְבַחֲבֵינֵי 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם' כֻּנְּלָה.

וְעַל-כֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ הָיָה גְבוּהַ מִכָּל הָאֲרָצוֹת (ובחיים נד), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים יז): "וְקָמַתְּ וְעָלִיתְּ אֶל הַמְּקוֹם וְכוּ'", כִּי בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּבַחֲבֵינֵי מְקוֹמוֹ שֶׁל הָעוֹלָם, בְּבַחֲבֵינֵי 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', וְכָל הָאֲרָצוֹת מְקוּמָם שֵׁם בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, כִּי כָּלֵם יוֹצֵאִים מִשָּׁם, מִנְקַדַּת הָאֲבָן שְׁתִּיָּה כֻּנְּלָה.

כִּי הָאֲדָם עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת דַּעַתוֹ, שְׁזָה עֵקֶר גְּדָר הַמְּקוֹם. וְזֶה הָיָה עֵקֶר בְּרִיאַת אָדָם הָרִאשׁוֹן, שֶׁנִּבְרָא מִמְּקוֹם הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְהַכְּנִיסוֹ לְגַן עֵדֶן בְּחַיָּיו, וְהִגִּין עֵדֶן שֵׁם עוֹמֵד הַעֵץ חַיִּים אֲשֶׁר מְזוּן לְכֹלָא בֵּיהּ, תַּחֲתוֹהִי תַטְלָל וְכוּ' וּבַעֲנֻפוֹהִי יְדוּרָן וְכוּ' (דניאל ד), שְׁזָה הָאֵילָן הַקְּדוֹשׁ הוּא בְּבַחֲבֵינֵי 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', וְדָרָךְ שֵׁם עוֹלִין מִ'מְקוֹם' לְבַחֲבֵינֵי 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', כְּמוֹכֵן בַּמַּעֲשֵׂה הַנִּלְ. וְעַל-כֵּן כָּל הַנְּשֻׁמוֹת עוֹלִין אֶל כֶּסֶף הַכְּבוֹד, שֶׁהוּא בְּחֵינֵי 'מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם' כֻּנְּלָה, דָּרָךְ הַעֵץ חַיִּים, כְּמוֹכֵן (עין עין חיים שַׁעַר מ"ג פ"ג) וְכוּ'. וְאָדָם הָרִאשׁוֹן כְּשֶׁנִּבְרָא, שֶׁהָיָה מַעֲלָתוֹ גְבוּהַ, הָיָה נִכְנָס בְּגַן עֵדֶן בְּחַיָּיו, וְאִם לֹא הָיָה חוּטֵא לֹא הָיָה מִיתָה בְּעוֹלָם וְהָיָה יְכוּל לַעֲלוֹת אֶל הַכֶּסֶף הַכְּבוֹד שֶׁהוּא 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם' 'מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם' בְּחַיָּיו, דָּרָךְ עֵץ הַחַיִּים שֶׁעוֹמֵד שָׁם בְּגַן עֵדֶן וְכוּ'. לְמַצָּא שֶׁאָדָם הָרִאשׁוֹן הָיָה יְכוּל לַעֲלוֹת לְבַחֲבֵינֵי 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', וְזֶה גְדָר הָאָדָם שֶׁהוּא הַדַּעַת וְכוּ'.

וְעַל-יְדֵי חֲטָאוֹ: "אָדָם בִּיקָר כֹּל יְלִין, נִמְשַׁל כְּבַהֲמוֹת נְדָמוֹ" (תהילים מט), וְנִתְרַחַק מִהֲגַן עֵדֶן וְנִפְל מִן הַדַּעַת הַזֶּה, וְאִז נִפְל תַּחַת הַמְּקוֹם, וְזֶה גְדָר הַבְּהֵמָה שֶׁהִיא הַעֲדָר הַדַּעַת, שְׁזָה עֵקֶר גְבוּל הַמְּקוֹם וְכוּ', וּמִשָּׁם בְּאֵין כָּל הַחֲטָאִים, כִּי הַמְּקוֹם גּוֹרֵם לְכָל אֲחָד כֻּנְּלָה. כִּי כָּל אֲחָד צָרִיךְ לְהַתְּנַסוֹת וְלִהְיוֹת גִּטְרָף וְלַעֲמֵד בְּנִסְיוֹן בְּמְקוֹם אֲשֶׁר הוּא שָׁם, וְאִם

סח, ט), כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל (סנהדרין צה): שְׁהִיָּה לוֹ קְפִיצַת הָאָרֶץ שֵׁם דִּקְאָ, שְׁזָה בְּחֵינֵי 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם' כֻּנְּלָה, וְשֵׁם נִכְלָלוּ שְׁתֵּים עָשָׂר אֲבָנִים בְּאָבָן אַחַת כְּשֶׁשָּׁכַב בְּמְקוֹם הַהוּא, שְׁזָהוּ בְּחֵינֵי 'מַעֲט מַחְזִיק אֶת הַמְּרַבָּה'. נִמְצָא שֶׁבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּבַחֲבֵינֵי 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', בְּבַחֲבֵינֵי 'מַעֲט מַחְזִיק אֶת הַמְּרַבָּה'.

וְעַל-כֵּן שֵׁם בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ הָיָה סְנֵהֲדָרִי גְדוּלָּה יוֹשֶׁבֶת וְדָנָה אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ (מידות פרק ה' משנה ד), כִּי הֵם הָיוּ יְכוּלִים לְדוֹן אֶת כָּל הָעוֹלָם לְכַף זְכוּת, כְּמוֹ שֶׁנֶּצְטָווּ הַסְּנֵהֲדָרִין עַל זֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְהַצִּילוֹ הַעֲדָה" (במדבר לה), כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל (פסחים יב), וְעַל-כֵּן עֵקֶר מְקוֹם הַמִּשְׁפָּט הָיָה שֵׁם בְּלִשְׁפַת הַגְּזִיטָה, כִּי שֵׁם בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ יְכוּלִים לַעֲלוֹת לְבַחֲבֵינֵי 'מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם' עַל-יְדֵי נְקֻדַּת הָאֲבָן שְׁתִּיָּה כֻּנְּלָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְדוֹן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת כֻּנְּלָה. וְעַל-כֵּן צְוִתָּה הַתּוֹרָה (דברים יז): "לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ וְכוּ' מִן הַמְּקוֹם הַהוּא", "מִן הַמְּקוֹם הַהוּא" דִּקְאָ, כִּי הַמְּקוֹם גּוֹרֵם, בְּבַחֲבֵינֵי (שם יב): "וְהָיָה הַמְּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה'", כִּי זֶה הַמְּקוֹם דִּקְאָ בְּחַר ה', כִּי הוּא סְמוּךְ לְבַחֲבֵינֵי 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', וְשֵׁם עֵקֶר הַמִּשְׁפָּט וְהַדִּין, כִּי אֵין מִי שֶׁרְאוּי לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם כִּי אִם מִי שֶׁיְכוּל לַעֲלוֹת וְלִהְיוֹת אֲשֶׁר לְבַחֲבֵינֵי 'מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם' שֶׁשֵׁם דְּנִין הַכָּל לְכַף זְכוּת וְכוּ' כֻּנְּלָה, וְזֶה הָיָה דִּקְאָ בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ וְכוּ' כֻּנְּלָה:

יג וְזֶה בְּחֵינֵי הַקְּרַבְנוֹת. כִּי עֵקֶר בְּחֵינֵי הַמְּקוֹם הוּא מַחְמַת חֲסָרוֹן הַדַּעַת, וְכָל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת בְּיוֹתֵר הוּא סְמוּךְ בְּיוֹתֵר לְבַחֲבֵינֵי 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוֹם', כְּמוֹכֵן בְּדַבְּרֵי רַבּנוּ ו"ל (ליקוטי תנינא סימן ס"א) עַל פְּסוּק (תהילים ב): "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֻתִיךָ", עֵינֵן שֵׁם, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם חוּטֵא חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁאִז נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל (סוטה ג), וְעַל-כֵּן אִז נוֹפֵל בְּיוֹתֵר תַּחַת הַמְּקוֹם הַגָּשְׁמִי, וְעַל-כֵּן תְּקוּנוֹ הָיָה בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ עַל-יְדֵי שְׁהִיָּה מְבִיא בְּהֵמָה לְקַרְבָּן, כִּי הַבְּהֵמָה הוּא הַעֲדָר הַדַּעַת, וְזֶה בְּחֵינֵי מְקוֹם, וּבְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ הָיוּ מַעֲלִין אֶת הַבְּהֵמָה,

במדרגה זו על-ידי מעשיו הטובים אָזי הוא בחינת 'מקומו של עולם ואין העולם מקומו', ואָזי פל המקומות משעבדים תחתיו וכל המקומות תאבים אליו שיהיה אצלם, פי הוא יכול להעלות כל המקומות לבחינת 'למעלה מן המקום', שזה עקר התכלית, אבל כשהאדם חוטא חס ושלום, אָזי כלם מגרשין אותו ממקומם, בבחינת: "הן גרשת אותי וכו'", פי אין לו מקום אצלם כלל פנ"ל, רק ה' תתברך מקים את האדם בעולם ברחמיו, עד ישוב בתשובה שהוא בחינת 'למעלה מן המקום' פנ"ל, שאז חוזר למעלתו וכו' פנ"ל.

וְזֶה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (קידושין פב): 'לא ראית שועל חנוני וכו' והם מתפרנסין שלא בצער, ואני שנבראתי לשמש את קוני וכו', אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי, הינו שכל החיות והעופות יש להם מקום דירה ופרנסה בעולם שלא בצער, והאדם הוא נע ונד בעולם ויש לו צער גדול וקשה לו למצא מקום פרנסה ודירה בעולם, וכל זה מחמת שהרעותי את מעשי וכו', שעל-ידי זה צר לו המקום וכו' וכו' פנ"ל:

טו **נמצא** שעקר הקרבן בבית המקדש הוא שעל-ידי זה מגביהין ומעלין מבחינת 'מקום' לבחינת 'למעלה מן המקום' וכו' פנ"ל. וזה בחינת הנפת העמר בששה קצוות שהיה בבית המקדש פנ"ל, פי שעורים הוא מאכל בהמה, שהוא העדר הדעת, בחינת 'מקום', פי שעורים הם בחינת כל הצמצומים, שזה עקר בחינת 'מקום' פנ"ל, ועל-כן על-ידי שמניפין עמר שעורים בכל הששה קצוות בבית המקדש עם הקרבנות שהיו מקריבין אז בשעת הנפת העמר, על-ידי זה מעלין את כל בחינת המקום לבחינת 'למעלה מן המקום' פנ"ל.

ועל-כן על-ידי זה דיקא יוצאין מטמאת מצרים, פי עקר זהמת מצרים היה מחמת המקום

אינו מתגבר חס ושלום לטהר ולקדש את מקומו ומדרגתו באשר הוא שם, אָזי יוכל לבוא לידי חטאים על-ידי מקומו וכו' וכו' פנ"ל. ועל-כן עקר התקון על-ידי תשובה שמצעת עד כסא הכבוד, שהוא בחינת 'למעלה מן המקום' פנ"ל.

וְזֶה בחינת הקרבן בהמה שמקריבין בבית המקדש, שעל-ידי זה מעלין את הבהמה, שהיא העדר הדעת, בחינת 'מקום', לבחינת 'למעלה מן המקום', למקומו של עולם, לה' ותברך, וזה עקר התקון וכו' פנ"ל. פי עקר בחינת הקרבן להעלות מבחינת בהמה לבחינת אדם, בבחינת (ויקרא א): "אדם פי גרוב מכם קרבן לה' מן הבהמה וכו'", פמוכא במקום אחר (עין ליקוטי מוה"ר סימן כ"ה אות ה', ועין עין חיים שער ג' פ"ב), דהיינו להעלות מבחינת 'מקום' לבחינת 'למעלה מן המקום', ששם נמתק ונתפפר הכל פנ"ל:

יד **ואָזי** כשהאדם חוטא חס ושלום, ואָזי הוא נופל תחת המקום פנ"ל, אָזי אין לו מקום בעולם כלל, פי צר לו המקום, כמו שכתוב בקצין (באשית ד): "הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה והייתי נע ונד בארץ וכו'". פי נופל חס ושלום בבחינת צמצום, שהוא בחינת מקום, ושם המצר והדחק, בחינת גלות מצרים שהיה על חטא אדם הראשון (שער הכוונות רדושי הפסח רדוש א'). פי נפילתו אחר החטא חס ושלום הוא מהפך אל הפך, פי קדם החטא היה בבחינת 'למעלה מן המקום' והיה בבחינת 'מקומו של עולם', נמצא שכל מקומות העולם היו כלם אצלו, ועכשו אחר שחטא שאז נופל אל תחת המקום, אָזי אין לו מקום בעולם כלל, פי נופל אל תחת בחינת המצר והדחק פנ"ל. פי האדם אין לו מקום בזה העולם כלל, וכל החיות והבהמות וכו' כלם יש להם מקום לכל אחד ואחד בעולם הזה הגשמי, והאדם אין לו מקום כלל בעולם, פי הוא בבחינת 'למעלה מן המקום' פנ"ל, ואם זוכה ועומד

בחינת למעלה מהזמן, שכל הימים הם אחד, וזה בחינת יום הכפורים שהוא למעלה מהזמן פנ"ל, כי תשובה הוא בבחינת למעלה מהמקום, בבחינת 'כסא הכבוד' פנ"ל, ולמעלה מהזמן פנ"ל.

ועל-כן אחר הנפת העמר, שהוא בחינת שמעלין ומקשרין בחינת המקום לבחינת למעלה

מן המקום, אז מתחילין לספר הימים, כי למעלה מהזמן אין שיף מנין וספירה, ועל-כן לשברא ה' יתברך את העולם, ואז ברא מקום וזמן, אז ספר את הימים, כמו שכתוב (בראשית א): "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, ויהי ערב וכו' יום שני וכו'", כי אי אפשר להיות בריאת העולם כי אם בזמן ובמקום, שזה בחינת ספירה, כי שם שיף ספירה ומנין, כי למעלה מהזמן והמקום בלו חד, (ויקמו

שפתבנו מזה קצת במקום אחר (עיין הלכות ר"ח הל' ו' אות ז)). ועל-כן סופרין הימים לעמר, כדי להעלות ולקשר בחינת הזמן, שהוא בחינת ספירה ומנין פנ"ל, לבחינת למעלה מהזמן, למעלה מהמקום, כי אין הדין נמסק אלא בשרשו (עין חיים שער י"ג פרק י"א), ועל-כן על-ידי עמר שעורים, שהוא בחינת כל הצמצומים, בחינת 'מקום' פנ"ל, על-ידי דיקא מגביהין את בחינת המקום, וכן על-ידי הספירה שזה עקר בחינת הזמן פנ"ל, על-ידי מכלין את הזמן לבחינת למעלה מהזמן.

ועל-כן סופרין את הימים לעמר, כי עקר הוא הנפת העמר, שהוא בחינת שמגביהין את

המקום לבחינת 'מקומו' של עולם פנ"ל, כי זה העקר, לטהר את המקום, כי המקום הוא תקף העשיה פנ"ל, כי הזמן היא בדיקות יותר מן המקום, כי הזמן אינו נתפס, ועל-כן העקר הוא המקום, שהוא בחינת עשיה ביותר, שזה גורם לחטא חס ושלום כשאינו זוכה לעמד בנסיון במקומו פנ"ל, ועל-כן כשמתהרין את בחינת המקום על-ידי הנפת העמר ועל-ידי מכלין עולין לבחינת למעלה מן המקום, על-ידי מכליא עולין ונתקשרין כל הימים לבחינת למעלה מן הזמן, ועל-כן סופרין הימים לעמר, כי טהרת הימים, דהינו לקשרם

פנ"ל, כי שם במצרים הוא בחינת תקף העשיה, בשמיות המקום המגשם והנמוף ביותר פנ"ל, ועל-כן מקום מצרים בעצמו הוא טמא פנ"ל, ועל-כן נקרא 'מצרים' פנ"ל, ועל-ידי הנפת העמר מגביהין כל המקומות לבחינת למעלה מן המקום פנ"ל, ועל-ידי זה יוצאין מטמאת מצרים שברא מחמת המקום וכו' פנ"ל.

וזה בחינת ספירת העמר, שסופרין הימים לעמר, כדי לצאת על-ידי זה מזהמת מצרים. כי כל מעשה האדם הם בזמן ובמקום, ושם עקר אחיזת הסטרא אחרא, אבל ה' יתברך הוא כביכול למעלה מהמקום, למעלה מהזמן, ושם בבחינת למעלה מהמקום, למעלה מהזמן, הוא פלו טוב ואין שם אחיזת הסטרא אחרא כלל ושם נמסק הכל.

וזה שכתוב (תהלים קלט): "אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנג, אשא כנפי שחר וכו', אנה אלף מרוחק ואנה מפניך אברח וכו'". הינו שדוד המלך עליו השלום ספר בשבח גדלת הבורא יתברך, ואמר שאין שום מקום לברח ולהתנאש חס ושלום מה' יתברך, כי אין שום מקום שלא ימצא בו ה' יתברך חס ושלום, כי הוא יתברך 'מקומו' של עולם, וכל המקומות שבעולם הם אצלו, ועל-כן בכל מקומות שבעולם ובכל המדרגות התחתונות כולין למצאו יתברך, כי המקום בכללו הוא מה' יתברך, שהוא מקומו של עולם ומחיה את כל המקומות והמדרגות שבעולם. ואחר-כך הזכיר מבחינת למעלה מהזמן, ואמר (סם): "גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו, ימים יצרו ולו אחד בהם", הינו שכל הימים שנוצרו הם אצלו יתברך אחד, וזהו: "ולו אחד בהם", שאצלו יתברך כלם אחד, כי הוא יתברך כביכול למעלה מהזמן, ושם פלו חד, בחינת יום שפלו ארץ, שפלו טוב.

וזהו: "ולו אחד בהם" – זה יום הכפורים (תנא רבי אליהו רבא פ"א). כי איתא בדרברי רבנו ז"ל בספר הא"ב החדש (ספר המידות ערך תשובה אות א) שיום שהאדם עושה תשובה הוא למעלה מהזמן וכן יום הכפורים הוא למעלה מהזמן, עד כאן, וזהו: "ולו אחד בהם",

בבחינת (דברים לד): "ולא ידע איש את קברתו", כי הוא למעלה מהמקום, כמו שאמרנו רבותינו ו"ל (סוטה יד) על קבורת משה: 'עליונים נדמה להם למטה, תחתונים נדמה להם למעלה', שזהו בחינת 'למעלה מן המקום', ועל-כן לא נודע מקומו איה.

ועל-כן אז הוא עת רצון גדול בשבת במנחה, כי למעלה מהמקום, בחינת 'מקומו של עולם', שם הוא רצון גדול ורחמים גדולים, כי דנים את הכל ברחמים לכף זכות וכו'. פנ"ל. ועל-כן אז בשבת במנחה כשאומרים "ואני תפילתי וכו' עת רצון" (תהילים טו) אז מתעטפים בציצית (וזהו תרומה דף קנו. ופירי עין חיים שער השבת פרק כ"ג), כי ציצית הם בבחינת למעלה מהמקום, שעל-ידי זה נמשך רצון גדול פנ"ל.

וזה בחינת ציצית של צמר, שהם מרמזים על רחמים גדולים ורצון גדול מאד, בחינת טלית לבן שנתעטף בו הקדוש-ברוך-הוא וסדר לפני משה שלש עשרה מדות של רחמים (ראש השנה יז). וזה בחינת (דניאל ז: "לבושה כתלג חור ושער ראשה כעמר נקא", שמשם נמשכין אורות הציצית פמוכא (עין חיים שער ט"ז פרק ה'), שהם בחינת רחמים גדולים, כי ציצית הם בבחינת 'כסא הכבוד', 'מקומו של עולם', שעל-ידי זה נמשך רחמים ורצון גדול פנ"ל. וזה בחינת (שם): "תזה הוית עד די כרסון רמיו ועתיק יומין יתיב, לבושה כתלג חור וכו'", כי הציצית, תקון הלבושין, הם בבחינת 'כסא הכבוד', והם דנים הכל לכף זכות ברחמים גדולים פנ"ל. וזה בחינת (ישעיה א): "אם יהיו חטאיכם כשנים כשולג לבנינו, אם יאדימו כפתולע כצמר יהיו", בחינת חוט של תכלת המלבין עונות ביום הכפורים (וימא טו), כי הציצית הם בבחינת 'מקומו של עולם' ודנים את הכל לכף זכות, ועל-ידי-זה נמחלין כל העונות וכו' פנ"ל:

כ **ועל-כן** בתחלת יום הכפורים מתעטפים בציצית תכף (ש"ע אר"ח סימן י"ח סעיף א' ברמ"א), כי עקר התוסד והרחמים של מחילת עונות הוא על-ידי הציצית ששם מקום כל אחד, ועל-ידי-זה דנים הכל לכף זכות ומחלין עונותיהם וכו' פנ"ל.

וזה בחינת שלש עשרה חליות שבציצית, כנגד שלש עשרה מדות של רחמים פנ"ל. וזה

יח **וזה** בחינת שבע שבתות, כדי שכל יום משבעת ימי בראשית יהיה נכלל בשבת. כי שבת הוא בבחינת למעלה מהזמן, למעלה מהמקום, בבחינת: 'וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים' (ערבית ליל שבת), ששבת הוא מברך ומרומם למעלה מכל הימים והזמנים, ועל-כן דרשו רבותינו ו"ל פסוק (תהילים קלט): "ולו אחד בהם" על שבת גם כן, כמובא בפרוש רש"י שם, שזה בחינת למעלה מהזמן פנ"ל.

וכן שבת הוא בבחינת למעלה מהמקום, ואז מקשרין ומעלין כל המקומות לבחינת למעלה מהמקום, בבחינת (שמות יז): "אל יצא איש ממקומו ביום השביעי", כי כל אחד קונה שביטה במקום ששבת, כי המקום שעומד בו כשמיגיע יום השבת נתקדש בקדשת שבת, בבחינת (שם ג): "כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא", כי המקום נתקדש ועולה ונתקשר בבחינת 'למעלה מן המקום', כי בשבת עולין כל העולמות ממקומן למעלה למעלה (שער הכוונות דרושי שבת).

וזה בחינת (שבת קיח): 'כל המענג את השבת נוהגין לו נחלה בלי מצרים', זה בחינת למעלה מן המקום שאין שם שום מצר ודחק פנ"ל, שזה בחינת נחלת יעקב שנאמר בו (בראשית כח): "ופרצת ימה וקדמה וכו'", כי היה למעלה מהמקום, בבחינת (שם): "ויפגע במקום" פנ"ל. וכן היה למעלה מהזמן, בבחינת (שם): "וילן שם כי בא השמש" — 'שלא בעונתה' (דברים רבה י, ב), זה בחינת למעלה מהזמן, כמו שכתב רבנו ו"ל במקום אחר (בליקוטי תנינא סימן ע"ט), כי יעקב היה בבחינת למעלה מהמקום, למעלה מהזמן, וזה בחינת שבת פנ"ל:

יט **וזה** בחינת סעדה שלישית של שבת, שהיא בשעת המנחה, שהיא כנגד בחינת יעקב, שעל-ידי-זה זוכין לנחלה בלי מצרים שהיא נחלת יעקב, שהוא בחינת למעלה מהמקום פנ"ל, ועל-כן אז הוא הסתלקות משה רבנו עליו השלום, ואז מתגלה רצוא דרצוין (וזהו יתרו דף פח), כי משה רבנו יעקב אבינו הם בחינה אחת, כמו שכתוב בזהר הקדוש (ח"א דף כא: וח"ב דף יב:), כי זה בחינת קבורת משה עליו השלום, שהיה בבחינת למעלה מהמקום,

שְׂשֵׁם נִתְקַשֵּׁר חֵס וְשָׁלוֹם בְּכִמְהָ מִיַּי קְשָׁרִים, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְצֵאת מִשָּׁם מִחֵמַת רַבּוּי הַקְּשָׁרִים שֶׁנִּתְקַשֵּׁר וְנִכְרַךְ שָׁם מֵאֵד רַחֲמָנָא לְצֵלָן, אַף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי הַצִּיצִית שֶׁהֵם 'מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם' וְשָׁם כָּל הַשְּׂרָשִׁים שֶׁל כָּל הַקְּשָׁרִים שֶׁבְּעוֹלָם, שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵי מְקוֹם, בְּבַחֲנֵי חֲמֵר כַּנִּל, וְזֶה בְּבַחֲנֵי רַבּוּי הַקְּשָׁרִים וְהַפְּרִיכוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּצִיצִית, וְעַל-כֵּן שָׁם נִמְתַּק הַכֹּל, כָּל מִיַּי קְשָׁרִים וְכַרְיכוֹת שֶׁל הַסְּטָרָא אֲחֵרָא שֶׁבְּעוֹלָם, הַכֹּל נִמְתַּק וְנִתְבַטֵּל עַל-יְדֵי הַפְּרִיכוֹת וְהַקְּשָׁרִים שֶׁל הַצִּיצִית שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵי מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי אֵין הַדִּין נִמְתַּק אֶלָּא בְּשָׂרְשׁוֹ וְכוּ' וְכַנִּל.

וְעַל-כֵּן הֵם ל"ט [שְׁלֹשִׁים וְתֵשַׁע] פְּרִיכוֹת (שׁו"ע או"ח סימן י"א סעיף י"ד), בְּבַחֲנֵי ט"ל אִוְרוֹת הַיּוֹצְאִים

מִשְׁלֵשׁ אוֹתִיּוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל הַשָּׁם, שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵי שְׁלֹשָׁה אַבוֹת, בְּבַחֲנֵי שְׁלֹשׁ רַגְלִים כְּמוֹכָא, שֶׁמִּשָּׁם יוֹצְאִין הַצִּיצִית כַּנִּל. כִּי ט"ל אִוְרוֹת הֵם בְּבַחֲנֵי קְדֻשַׁת שְׁבֵת, הַפָּדָה ל"ט [שְׁלֹשִׁים וְתֵשַׁע] מְלֵאכוֹת שֶׁל יָמֵי הַחֹל שֶׁהֵם זְהֻמַּת הַנְּחֻשׁ, כְּמוֹכָן בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּמְקוֹם אַחֵר (ליקוטי מוהר"ן סימן נ"ו סעיף ט), כִּי ל"ט מְלֵאכוֹת הֵם בְּבַחֲנֵי זְהֻמַּת הַנְּחֻשׁ שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַחֻטָּאִים, שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵי קְשָׁרִים שֶׁל הַסְּטָרָא אֲחֵרָא כַּנִּל, כִּי כָּל הַל"ט מְלֵאכוֹת הֵם בְּבַחֲנֵי 'קְשָׁרִים', כִּי הַמְּלֵאכָה הִיא בְּבַחֲנֵי קְשָׁר וְצִמְצוּם, בְּבַחֲנֵי (נחמיה א: ו) "וַתִּתְקַשֵּׁר כָּל הַחֹמֶה עַד חֲצִיָּה", וְשֵׁבֶת הִיא בְּבַחֲנֵי לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם כַּנִּל, וְאֵז נִתְבַטֵּלִין כָּל הַל"ט מְלֵאכוֹת שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵי 'קְשָׁרִים', בְּבַחֲנֵי צִמְצוּם, בְּבַחֲנֵי גִשְׁמִיּוֹת הַמְּקוֹם כַּנִּל. וְעַל-כֵּן ל"ט מְלֵאכוֹת מִמִּשְׁכָּן גְּמַרְיָן (שְׁבֵת מט:), שֶׁשָּׁם הָיוּ כָּל הַל"ט מְלֵאכוֹת, כִּי ל"ט מְלֵאכוֹת שֶׁהָיוּ בְּמִשְׁכָּן הָיוּ בְּבַחֲנֵי ט"ל אִוְרוֹת הַנִּל, כְּמוֹ שֶׁפָּתַח רַבֵּנוּ ז"ל בְּמְקוֹם אַחֵר (ליקוטי מוהר"ן סימן י"א סעיף ד'), וְעַל-יְדֵי ל"ט מְלֵאכוֹת הַמִּשְׁכָּן נִמְתַּקוּ וְנִתְבַטְלוּ כָּל הַל"ט מְלֵאכוֹת שֶׁהֵם זְהֻמַּת הַנְּחֻשׁ, שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵי צִמְצוּמִים, בְּבַחֲנֵי מְקוֹם, כִּי הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא בְּבַחֲנֵי הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הִנֵּה בְּבַחֲנֵי לְמַעְלָה מִן הַמְּקוֹם, בְּבַחֲנֵי מַעֲט מִחֻזֵּיק אֵת הַמְּרַבֵּה כַּנִּל, כִּי שָׁם בְּמִשְׁכָּן הִנֵּה הָאָרוֹן שֶׁהוּא בְּבַחֲנֵי מַעֲט מִחֻזֵּיק אֵת הַמְּרַבֵּה כַּנִּל. וְזֶה בְּבַחֲנֵי

בְּבַחֲנֵי (שְׁמוֹת לז): "הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי", הַנֶּאמָר בְּעַת שְׂרָצָה ה' וַתִּבְרָךְ לְהַתְעַשֵּׂף בְּצִיצִית לְסֹדֵר לְפָנָי מִשָּׁה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מֵדוֹת שֶׁל רַחֲמִים, וּמִזֶּה הַפְּסוּק "הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי" לְמַדּוּ רַבּוּתֵינוּ ז"ל (בראשית רבה סח, ט): 'מִכַּאֲן שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ, כִּי הָא בְּהָא תֵּלֵיא, כִּי עַל-יְדֵי שֶׁהוּא תִּבְרָךְ כְּבִכּוֹל מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין כָּל הַמֵּדוֹת שֶׁל רַחֲמִים, מִחֵמַת שִׂידוּעַ מְקוֹם כָּל אֶחָד וְאֶחָד כַּנִּל, וְזֶה בְּבַחֲנֵי עֲטִיפַת צִיצִית, שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵי מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכוּ' כַּנִּל:

כִּי וְזֶה בְּבַחֲנֵי הַקְּשָׁרִים וְהַפְּרִיכוֹת שֶׁל הַצִּיצִית, כְּדִי לְסַתֵּר וּלְשַׁבֵּר וּלְהַמְתִּיק כָּל הַקְּשָׁרִים שֶׁל הַסְּטָרָא אֲחֵרָא. כִּי הַמְּקוֹם שֶׁהוּא בְּבַחֲנֵי עֲשִׂיָּה, בְּבַחֲנֵי צִמְצוּם, בְּבַחֲנֵי חֲמֵר גִּשְׁמִי, זֶה בְּבַחֲנֵי קְשָׁר, שֶׁנִּתְקַשֵּׁר הַדָּבָר וְנִתְצַמֵּץ כָּל-כָּף עַד שֶׁנִּצְעָה חֲמֵר גְּמוּר. וְעַל-כֵּן חֲמֵר לְשׁוֹן קְשָׁר, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרוּ (קידושין כב:): 'רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה דוֹרֵשׁ מִקְרָא זֶה כְּמִין חֲמֵר, וּפְרַשׁ רַש"י: 'כְּמִין קְשָׁר', כְּמוֹכָא זֶה. כִּי הַחֲמֵר, שֶׁהוּא בְּבַחֲנֵי הַמְּקוֹם, הוּא בְּבַחֲנֵי קְשָׁר, וּמִשָּׁם מִבְּחֵי הַמְּקוֹם, בְּבַחֲנֵי צִמְצוּם, בְּבַחֲנֵי קְשָׁר, מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַקְּשָׁרִים שֶׁל הַסְּטָרָא אֲחֵרָא, שְׂמִי שְׂאִינוּ נִשְׁמַר מֵהֵם הוּא נִלְכָּד חֵס וְשָׁלוֹם בְּקִשְׁרֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם קוֹשָׁרִים עֲלָיו בְּכָל יוֹם, בְּבַחֲנֵי (תהילים קז): "תְּחַבְּלִים פָּרְשׁוּ לִי רֶשֶׁת וְכוּ'", כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהָאָדָם נִלְכָּד חֵס וְשָׁלוֹם בְּאִיזָה חֵטָא אוֹ מִכְשׁוֹל, זֶה בְּבַחֲנֵי קְשָׁר, בְּבַחֲנֵי (תהילים קז): "אֶסְרִי עֲנִי וּבְרוּל". וְזֶה בְּבַחֲנֵי אֶסוּר, שֶׁכָּל הַעֲבֵרוֹת נִקְרָאִים 'אֶסוּר', לְשׁוֹן קְשָׁר, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַשֵּׁר חֵס וְשָׁלוֹם בְּצַפְרִים הָאֲחוּזוֹת בַּפַּח רַחֲמָנָא לְצֵלָן, וְצָרִיף לְבַקֵּשׁ מֵה' תִּבְרָךְ לְצֵאת מִקְשָׁרֵיהֶם.

וְזֶה בְּבַחֲנֵי הַקְּשָׁרִים וְהַפְּרִיכוֹת שֶׁל צִיצִית, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כְּמֵה קְשָׁרִים כְּפֹלִים וְכַרְיכוֹת עַל פְּרִיכוֹת, כְּדִי לְסַתֵּר וּלְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל עַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַקְּשָׁרִים וְהַפְּרִיכוֹת שֶׁלָּהֶם. כִּי צִיצִית הוּא בְּבַחֲנֵי מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְשָׁם כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵי 'קְשָׁרִים', בְּבַחֲנֵי חֲמֵר כַּנִּל, וְעַל-כֵּן שָׁם נִמְתַּק הַכֹּל וְכָל מִי שֶׁנִּלְכָּד חֵס וְשָׁלוֹם בְּאִיזָה מְקוֹם

הוא בבחינת דין לכהן חוב, בחינת דינים. ועל-ידי מצות ציצית, על-ידי החוט של צמר שהוא החוט של תכלת, שהוא בחינת 'פסא הכבוד', בחינת 'מקומו של עולם', על-ידי-זה נמתק גם בחינת הפשטים לדון את הכל לכהן זכות, על-ידי שיודעים מקום של כל אחד כנ"ל:

כד **וְשָׂרָף** לעיל (אות ד): ציצית הם על-ידי בחינת השלש רגלים שמאירים בבחינת המלאך וכו', פי ציצית הם בבחינת 'מלאך', שהוא בחינת 'יצירה' כמובא (פרי עץ חיים שער התפילה פ"ז), בבחינת (תהילים לד): "חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם", שנה בחינת ציצית שהם סביב האדם כמובא, כי הם בבחינת מלאך שנעשה על-ידי היראה שגשגם על-ידי שלש רגלים, שעל-ידי-זה עקר שלמות התפילה וכו' כנ"ל.

וְזָה בחינת נוי ציצית שליש גדיל ושני שלישים ענף (מנחות לט. שר"ע א"ח סימן י"א סעיף י"ד), כי יש בהציצית שלשה שלישים כנגד שלשה אבות, שהם בחינת שלש רגלים, שמשם מאירין הציצית כנ"ל, ועל-כן שליש גדיל ושני שלישים ענף, כי עקר הקשרים והפריכות, שהם גדיל, הם בבחינת 'יעקב' כנ"ל, שהוא שלישי לאבות וכו', כי עקר הקשר של הקדשה הוא בבחינת שלשה, בבחינת: "ענף עץ עבות וכו'" וכנ"ל:

כה **"וְהַפְּשֻׁתָּהּ** והשעורה נפתה כי השעורה איב וכו'" (שמות ט). פשתן ושעורים הם בחינה אחת, בחינת דינים כנ"ל, בחינת 'מקום', פי עקר בחינת המקום הגשמי הוא בחינת צמצומים ודינים כנ"ל, ועל-כן: "הפשטה והשעורה נפתה", זה בחינת דינים כנ"ל, בחינת צמצומים, בחינת 'מקום' כנ"ל, פי עקר בחינת המקום יוצא מבחינת הכאת האורות זה בנה, פידוע וכמובא בפתיכים כנ"ל (עץ חיים שער ט"ז פרק א'), וזה בחינת "נפתה", בחינת הכאת האורות, שזה בחינת 'מקום', שהוא בחינת שם הנו"ה בהפאה שעולה 'מקום' פידוע (תיקוני זוהר דף פב. עץ חיים שער ט"ז פ"א), בחינת צמצומים ודינים כנ"ל.

נמצא שפשתן ושעורים הם בבחינת 'מקום' וכו' כנ"ל, ועל-ידי הנפת עמר שעורים ועל-ידי ספירת העמר, על-ידי-זה מרימין בחינת המקום

ל"ט פריכות שבציצית, כדי לבטל כל הפריכות והקשרים שלהם על-ידי ל"ט פריכות שבציצית, שהם בחינת ט"ל אורות, שהם בחינת 'מקומו של עולם' כנ"ל.

וְזָה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (ויקרא רבה כא, ה): 'עשה אדם חבילות חבילות עברות, יעשה כנגדן חבילות חבילות של מצות', פי העברות חס ושלום הם בחינת חבילות וקשרים, וצריכין לעשות כנגדן חבילות של מצות כדי לסתור קשריהם על-ידי החבילות והקשרים שבקדשה, וזה בחינת הפריכות והקשרים של הציצית כנ"ל:

כב **וְאֵינן** חליא פחות משלש (מנחות לט), פי עקר הקשר של הקדשה הוא בחינת 'יעקב', שהוא בחינת (קהלת ד): "והחוט המשלש לא במהרה ינתק", והוא כלול מכל השלשה אבות, שהם בחינת שלש רגלים, והוא בחינת: "ענף עץ עבות" (ויקרא כג), 'אין עבת פחות משלשה' (שר"ע א"ח סימן תרמ"ו סעיף ט"ד).

וְזָה בחינת סכות, שהוא הרגל השלישי, בחינת 'יעקב', שאז נוטלין ארבעה מינים, ואוגדין וקושרים שלשה מינין ביחד, שזה בחינת שלשה אבות, בחינת 'יעקב' כנ"ל, והם מאירין להארתו שזה בחינת 'בת עין', שעל-ידי-זה גשגמיין הארבעה מינים. וזה בחינת ארבע ציצית שיש בהם חליות, וכל חלית היא שלש פריכות וכנ"ל.

וְשֵׁלִישִׁים ותשע פריכות, ותמשה קשרים כפולים, שהם עשר קשרים, וכלם ביחד הם עולין ארבעים ותשע, כנגד ארבעים ותשעה ימי העמר, שהם בחינת מלוי הלכנה, על-ידי שמעלין ומקשרין המקום והזמן למעלה כנ"ל, שזה בחינת ציצית וכו' כנ"ל:

כג **וְזָה** בחינת ציצית של פשתן, כי פשתן הוא בחינת דינים (שער המצות פרשת קדושים), בבחינת (יחזקאל ט): "והאיש גבריא אל לבוש בדים", שהוא פשטים. והוא בחינת קנן שהביא מפרי האדמה, שהוא זרע פשתן, שהביא מן הגרוע (רש"י בראשית ד, ג. ותחומא בראשית ט), שראה חוב לכל אחד, נמצא שפשתן

(ויקרא ב) "אָבִיב קְלוֹי בְּאֵשׁ וְכוּ", וְנֹאמַר לְהֵלֵן (שמות ט)
 "כִּי הִשְׁעוּרָה אָבִיב וְכוּ"':

כו **שִׁירָף** לְעֵיל (אות י"ז): מלוי פְּגִימַת הַלְבָנָה הוּא
 בְּחֵינַת תְּקוּן הַמְּקוּם, לְהַעֲלוֹת בְּחֵינַת
 הַמְּקוּם לְבְּחֵינַת 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוּם' וְכוּ' כַּנ"ל. וְזֶה
 שֶׁכָּתַב שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל שֶׁה' תִּפְרָף שֶׁהוּא מְקוּמוֹ
 שֶׁל עוֹלָם וְיוֹדֵעַ מְקוּם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עַל-כֵּן קָבַע
 בְּרַחֲמָיו יוֹם הַדִּין שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁהוּא
 תְּקוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם הַיֵּטֵב. כִּי דִּיקָא
 בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁאֲזוּ ה' תִּפְרָף מִתְּחַרְטַט עַל שְׂמֻעַט אֶת
 הַלְבָנָה (חולין ס: שְׁבוּעוֹת ט), וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁף תְּקוּן בְּכָל
 רֹאשׁ חֹדֶשׁ לְפִגְימַת הַלְבָנָה, וְתְּקוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה הוּא
 בְּחֵינַת תְּקוּן הַמְּקוּם, לְעֵלוֹת לְבְּחֵינַת 'לְמַעַלָּה מִן
 הַמְּקוּם' כַּנ"ל, נִמְצָא שֶׁבְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ, שֶׁהוּא תְּקוּן
 פְּגִימַת הַלְבָנָה, מֵאִיר ה' תִּפְרָף בְּחֵינַת 'לְמַעַלָּה מִן
 הַמְּקוּם', שֶׁהוּא בְּחֵינַת תְּשׁוּבָה, בְּחֵינַת תְּקוּן לְכָל
 הַחַטָּאִים וְכוּ', כַּנֶּזְכָּר לְעֵיל בְּאֵרִיכוֹת, וְעַל-כֵּן הוּא
 חֹסֵד גְּדוֹל שֶׁקָּבַע יוֹם הַדִּין בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּעַת תְּקוּן
 פְּגִימַת הַלְבָנָה, כִּי אֲזוּ מֵאִיר בְּחֵינַת 'לְמַעַלָּה מִן
 הַמְּקוּם' כַּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר הַתְּקוּן כַּנ"ל, כִּי
 עַל-יְדֵי-זֶה ה' תִּפְרָף דָּן אֶת הַכָּל בְּרַחֲמָיִם כְּפִי
 מְקוּמוֹ, בְּבְחֵינַת (אבות ב, ד): 'אֵל תְּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד
 שֶׁתִּגַּיעַ לְמְקוּמוֹ' וְכַנ"ל, כִּי הוּא תִּפְרָף מְקוּמוֹ שֶׁל
 עוֹלָם וְכוּ', כִּי גַם תְּקוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה הוּא עַל-יְדֵי
 בְּחֵינַת 'לְמַעַלָּה מִן הַמְּקוּם' וְכַנ"ל:

וְהַזְמַן לְשָׂרְשׁוֹ, לְבְּחֵינַת לְמַעַלָּה מִהַמְּקוּם, לְמַעַלָּה
 מִהַזְמַן, וְשֵׁם נִמְתַּק הַכָּל וְכוּ' כַּנ"ל, עַד שְׁזוּכִין עַל-
 יְדֵי-זֶה לְיוֹם הַחֲמִשִּׁים, שֶׁהוּא חֵג הַשְּׁבוּעוֹת זְמַן מִתֵּן
 תּוֹרַתְנוּ, שֶׁאֲזוּ יִשְׂרָאֵל לְמַעַלָּה מִהַמְּלֹאכִים עַל-יְדֵי
 קַבְלַת הַתּוֹרָה, חֲמִדָּה גְּנוּזָה שֶׁלֹּא נִתְּנָה לְמַלְאָכִים כִּי
 אִם לָנוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהילים ח): "מִה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל
 הָאָרֶץ, אֲשֶׁר תִּנְּה הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם וְכוּ'". וְאֲזוּ אֲנוּ
 אוֹחֲזִין עֲצֻמְנוּ בְּבְחֵינַת 'פֶּסַע הַכְּבוֹד', שֶׁרְשֵׁי הַנְּשֻׁמוֹת,
 'מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם', שֶׁזֶה בְּחֵינַת יוֹם הַחֲמִשִּׁים, בְּחֵינַת
 חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי בֵּינָה, בְּחֵינַת 'יּוֹבֵל', עֲלֵמָא דְאַתִּי,
 שֶׁהִיא בְּחֵינַת (משלי ב): "אִם לְבִינָה", וְאַמָּא מְקַנְנָא
 בְּכִרְסֵיאָא (תיקוני זוהר תיקון ו' דף כ"א, פֶּרֶס שַׁעַר ט"ז ח'). וְאֲזוּ
 בְּשְׁבוּעוֹת עוֹלִין עַד הַדִּיקָנָא, עַד בְּחֵינַת 'עֲתִיק' כִּידוּעַ
 (שַׁעַר הַכּוֹנוֹת דְּרוּשֵׁי חֵג הַשְּׁבוּעוֹת), כִּי אֲזוּ מְאִירִין תְּלִיסֵר תְּקוּנֵי
 דִּיקָנָא, שֶׁהֵם בְּחֵינַת שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה כִּידוּעַ,
 שֶׁמִּשְׁשֵׁם נִמְשָׁכִין אוֹר הַצִּיצִית, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֲנוּ אוֹחֲזִין
 בְּכֶסֶף הַכְּבוֹד, וְיֵשׁ לָנוּ כַּח לְעַמֵּד בְּמִמְשָׁלָה זוֹ עַל
 הַמְּלֹאכִים שֶׁאֲנוּ זוֹכִין בְּשְׁבוּעוֹת עַל-יְדֵי קַבְלַת
 הַתּוֹרָה. וְעַל-יְדֵי מִצְוֹת צִיצִית, שֶׁהֵם בְּאַרְבַּע כְּנֻפּוֹת,
 שֶׁהֵם בְּבְחֵינַת 'שְׁעֵרוֹת', בְּבְחֵינַת (דניאל ו): "וְיִשְׁעַר
 רֹאשֶׁהּ כַּעֲמֵר נִקָּא", בְּבְחֵינַת 'פֶּסַע הַכְּבוֹד', בְּחֵינַת
 'תְּכַלֵּת' וְכוּ' כַּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְתַּקוּ בְּחֵינַת הַדִּינִים
 הַנֶּאֱחָזִין בְּהַבְּגָדִים, בְּבְחֵינַת פִּשְׁתָּן, כִּי עוֹלִין
 וְנִתְּקָשְׁרִין לְבְּחֵינַת 'מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם', שֶׁזֶה בְּחֵינַת
 'פֶּסַע הַכְּבוֹד', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְתַּק הַכָּל וְכוּ' וְכַנ"ל.

נִמְצָא שֶׁבְּשְׁבוּעוֹת שֶׁאֲזוּ נִמְתַּק בְּחֵינַת 'עֶמֶר
 שְׁעוּרִים' בְּשִׁלְמוֹת, וְכֵן אֲזוּ עָקַר הַמְּשֻׁכָּת
 אוֹר הַצִּיצִית שֶׁהוּא כָּלֵל קִיּוֹם הַתּוֹרָה כַּנ"ל, נִמְצָא
 שֶׁנִּמְתַּק אֲזוּ הַפִּשְׁתָּה וְהַשְּׁעוּרָה, שֶׁנִּמְתַּק בְּחֵינַת:
 "וְהַפִּשְׁתָּה וְהַשְּׁעוּרָה גִּבְתָּהּ", שֶׁמִּרְמֹז עַל כָּלֵל
 הַדִּינִים הַנֶּאֱחָזִים בְּזְמַן וּבְמְקוּם, שֶׁהוּא בְּחֵינַת
 צְמֻצוּמִים, כִּי עַל-יְדֵי שְׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא קַבְלַת
 הַתּוֹרָה, בְּחֵינַת צִיצִית, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְבְּחֵינַת
 לְמַעַלָּה מִהַמְּקוּם, לְמַעַלָּה מִהַזְמַן וְכַנ"ל.

כִּי פֶּסוּק "וְהַפִּשְׁתָּה וְהַשְּׁעוּרָה" הַנ"ל מְרַמֵּז עַל מִצְוֹת
 'עֶמֶר שְׁעוּרִים', כְּמוֹ שֶׁדִּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ו'ל (מנחות
 ט:): מִפְּסוּק זֶה, שֶׁהָעֶמֶר בָּא מִשְׁעוּרִים: גֹּאמַר בָּאן

ושותה למעלה לשרשו, פנודע (ליקוטי תורה פרשת עקב) שזוהו עקר הברכה, להגביה ולהעלות המאכל שאוכל לשרשו העליון, כי הברכה שהיא דבר ה' היא היא שרשו פנ"ל. נמצא שזאנו מברכין על מה שאנו אוכלין ושומין אין אנו צריכין עוד לרפואות, כי הברכה היא בחינת תפלה, כי התפלה היא גם כן ברכות והודאות לשמו הגדול ותברך, הינו בחינת דבר ה' שהוא השרש העליון פנ"ל, וכשנתעורר השרש העליון בחינת דבר ה' אזי הדבר חוזר לשרשו העליון ששם כלולין כל הכחות פלם, ועל כן אין אנו צריכין עוד לרפואות, כי כולין להמשיך כחות הרפואה לתוף המאכל והמשיקה שאוכל ושותה על ידי דבר ה' פנ"ל. וזהו בחינת: "ויברך את לחמך ואת מימך והסרתי מחלה מקרבך", "ויברך" ממש, הינו בחינת הברכה שעל ידה נתברך המאכל פנודע, ואזי: "והסרתי מחלה מקרבך" פנ"ל, כי נמשכין כל כחות הרפואה לתוף אותו הדבר שאוכל ושותה פנ"ל:

ג וזהו בחינת ברכה ראשונה וברכה אחרונה, כי על ידי ברכה ראשונה נתרוםם ונתעלה הדבר שאוכל לשרשו העליון, לבחינת דבר ה' פנ"ל, כי זה ענין כל הברכות הראשונות שמברכין על כל דבר, שעקר הברכה היא שמזכירין בברכה שה' יתברך ברא אותו הדבר, הינו שהכל יוצא משרש העליון, מבחינת דבר ה' פנ"ל, ועל ידי זה חוזר הדבר לשרשו העליון פנ"ל, נמצא, כשאוכלין על ידי ברכה כראוי, אזי אוכל משלחן גבה, מבחינת השרש העליון ששם כלולים כל הכחות, ואחר כך אנו חוזרים ומברכים ברכה אחרונה כדי לתזר ולהמשיך על ידה הכחות שאנו צריכין לתוף גופו, כגון מי שצריך לרפואה או פיוצא, אזי אחר אכילתו שאז מתחילים המאכלים להתחלק בתוף הגוף ולתן חיית וכת לאיברי הגוף, אז אנו מברכין ברכה אחרונה, כדי להמשיך על ידה משרש העליון, מבחינת דבר ה', את הכחות שאנו צריכין להם, כגון רפואה לכל אחד כפי מה שצריך, כי זהו עקר ברכה אחרונה, שקל נסח ברכות האחרונות הם פלם ההודאה על המשכת המזון להחיות לתוף הגוף, כמו שאנו אומרים בברכת בורא נפשות: 'בורא נפשות רבות וחסרונם על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי וכו'', נמצא שעקר הברכה על חיות הנפשות, מה שהמזון מחיה ונותן כח להגוף.

הלכה ב

א על הריח מברך לפניו ואינו מברך לאחוריו כלל (אורח חיים סימן רט"ו סעיף א').

על פי המאמר 'תקעו בחדש שופר' (ליקוטי תנינא סימן א'), מבאר שם שמשאוחזין בתפלה אזי אין צריכין לרפואות כלל, כי התפלה היא בחינת דבר ה' שהוא שרש כל הכחות של כל העשבים והצמחים, ושם בהשרש הכל אחר, כי שני הכחות הוא רק למטה, ועל כן משאוחזין בתפלה אין צריך כלל ברפואות, כי אין חילוק כלל בין רפואות ובין לחם ומים, ויכולין להתרפאות על ידי לחם ומים כמו על ידי רפואות, כי שם בבחינת תפלה שהיא דבר ה' שהוא שרש הכל שם נכללין ונשרשין כל הכחות יחד. ומי שהוא בבחינת זה, דהינו בחינת דבר ה', בחינת תפלה שהיא שרש הכל, יכול להמשיך כחות הרפואה לתוף לחם ומים ויתרפא על ידי לחם ומים. וזה בחינת (שמות כג): "ועבדתם וכו' וברך את לחמך ואת מימך והסרתי מחלה מקרבך", שעל ידי תפלה, דבר ה', בריך את לחם ומים, ועל ידם "והסרתי מחלה", כי יתרפא על ידם פנ"ל, כי כחות הרפואה נמשכין לתוף לחם ומים פנ"ל, כי כחות הרפואה על איזה דבר אזי מחזקים כל הכחות של כל העשבים והצמחים להתזר כחם לתוף התפלה שהיא דבר ה' שהיא שרש העליון, ואזי חוזרים ונמשכים כחות הרפואה לתוף מאכל ומשיקה שהוא אוכל ושותה ואפלו בלחם ומים פנ"ל. וזה בחינת התנוצצות משיח, כי כל דבר נשתנה במראה טעם וריח, ועקר יניקת הנשמה מהריח, בבחינת (תהילים קט): "כל הנשמה תהלל יה", 'איזהו דבר שהנשמה נהנה ממנו ולא הגוף הוי אומר זה הריח' (ברכות מג), ומשיח הוא בחינת חטם, בחינת (איכה ד): "רוח אפינו משיח ה'", ומקבל כל התפלות שהם בחינת ריח חטם, וכו' וכו':

ב והנה הברכה שמברכין על כל דבר הוא בחינת דבר ה', ועל ידה נתעלה ונתרוםם הדבר שאוכל

מהנה הנשמה שאין בה שום שנוי כח פנ"ל, ועל-כן תכף שמברכין ברכה ראשונה על הריח, שעל ידו עולה הדבר ונתרומם מגשמייתו וחוזר לשרשו העליון, בחינת דבר ה' פנ"ל, ואזי ממילא הוא מחיה את הנשמה שהיא גם-כן בחינת דבר ה', שאין בה שנוי כחות פנ"ל.

ואף ברכה ראשונה הכרחו רבותינו ז"ל לבקש למוד שמברכין על הריח, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות כ"ג): 'מינין שמברכין על הריח? שנאמר: "כל הנשמה תהלל וכו"', אינהו דבר שהנשמה וכו' זה הריח, כי היינו יכולין לומר שאין צריך כלל לברך על הריח, מאחר שהריח הוא בחינת חיות הנשמה, בחינת תפלה, בחינת דבר ה', במבאר שם היטב במאמר הנ"ל, ואם בן למה לנו לברך בשביל להתזירו לבחינת דבר ה', מאחר שהריח בעצמו הוא בבחינת דבר ה', כי הוא חיות הנשמה, בחינת תפלה פנ"ל. אף באמת אף-על-פי-כן מאחר שעל כל פנים אם שהוא בחינה גבה מאד פנ"ל, עם כל זה הוא מלבש בדבר גשמי, על-כן בהכרח לברך ברכה ראשונה, כדי להתזירו לשרשו העליון פנ"ל. וזה שדיקו רבותינו ז"ל ואמרו: 'אינהו דבר שהנשמה נהנה ממנו ולא הגוף? זה הריח', הינו שאף-על-פי שרק הנשמה נהנה ממנו ולא הגוף, שמתמת זה היינו אומרים שאין צריך לברך פנ"ל, אף-על-פי-כן מורה לנו הפסוק: "כל הנשמה תהלל וה", שצריכין לברך על הנאת הנשמה גם-כן פנ"ל. אכל ברכה אחרונה בודאי אין צריכין לברך, כי אין צריכין לחזר ולהמשיך כח פרטית לתוף גופו, כי הריח הוא רק חיות הנשמה שהיא עצם פשוט פנ"ל:

ה **וינעל-פי** זה מוכן היטב מה שמברכין על הבשמים במוצאי שבת בהבדלה, כי זה מורה על התנוצצות משיח שמתחיל להתנוצץ במוצאי שבת פידוע, כמו שאנו אומרים: 'אלהו הנביא וכו' במהרה יבא אלינו עם משיח בן דוד', כי בשבת אין בן דוד בא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (עירובין כ"ג), ועל-כן במוצאי שבת מתחיל התנוצצות של משיח, כי אז יכול לבוא, ועל-כן מברכין על הבשמים, כי הריח הוא בבחינת התנוצצות משיח, שהוא בחינת חטם, בחינת תפלה, כמבאר שם היטב במאמר הנ"ל.

כי שבת הוא בחינת דבר ה', שהוא שרש העליון שכלם מקבלים ולוים ממנו, כי שבת הוא נקדה הפנימית,

יעל-כן הכונה פנ"ל להמשיך הכחות של רפואה וחיות שהוא צריך על-ידי המזון הנה שאוכל, ואף-על-פי שקרוב לנדאי שלא אכל מה שצריך לו על-פי רפואה, כי בודאי רב האכילות הם שלא על-פי רפואה, אף-על-פי-כן על-ידי הברכה שהיא דבר ה' על ידה יכולין להמשיך כחות הרפואה שהוא צריך על-ידי אותו המאכל שאכל, אף-על-פי שאינו מסגל לנה על-פי רפואה וכנ"ל, בבחינת: "וברך את לחמך ואת מימך והסרתו מחלה וכו'" פנ"ל. וזהו שאומרים: 'בורא נפשות וכו' על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי וכו', הינו שה' תברך מחיה עם כל מה שברא, יהיה מה שיהיה, נפש כל חי, אף-על-פי שעל-פי חכמת הרפואה אין אותו הדבר מסגל לאדם זה לפי טבעו, אף-על-פי-כן ה' תברך מחיה נפש כל חי עם כל מה שברא, כי עם כל דבר ודבר שברא ה' תברך יהיה מה שיהיה הוא מחיה בו כל מיני הנפשות.

וכף זה נעשה על-ידי הברכה, על-ידי דבר ה', שעל ידה חוזר הדבר לשרשו העליון, ואחר-כך חוזרין ונמשכין כחות הרפואה לכל אחד ואחד מה שצריך על-ידי כל דבר שבעולם פנ"ל. וכן ברפת המזון הוא גם-כן על דרך זה. שהברכה היא גם-כן לברך המזון שבמעיו, להמשיך מזון ושביעה וכת לאברי הגוף, כמבאר בפסח הברכה. וזה שאנו אומרים בו: "פותר את ידך ומשביע לכל חי רצון" (תהילים קמ"ה), הינו שאנו מודים ומבקשים שישביע לכל חי רצונו, דהינו לכל אחד ישפיע הכח שצריך פנ"ל על-ידי דבר ה' פנ"ל, שעל ידו נמשך כל מיני כחות שצריך כל אחד ואחד על-ידי כל מאכל וכל משקה פנ"ל:

ד **וינעל-כן** על הריח אין צריך ברכה אחרונה, רק ברכה ראשונה לבד. כי הריח הוא דבר ה' שהנשמה נהנה ממנו ולא הגוף, נמצא שאין כחות הריח נמשכין ונתחלקין באברי הגוף, כי אין נהנה ממנו, רק הוא הנאת הנשמה, והנשמה אין בה בעצמה התחלקות הכחות, כי הנשמה בעצמה היא בחינת עצם פשוט, בחינת דבר ה' שאין בה שום שנוי כח חס ושלום, ועל-כן בודאי אין צריכין לברך ברכה אחרונה על הריח, כי עקר הברכה אחרונה היא בשביל כדי לחזר ולהמשיך לתוף הגוף אותו הכח שצריך פנ"ל, אכל הריח אין כחותיו נמשכין לתוף הגוף שמשנה בכחותיו, רק הוא

בחינת דבר ה' פנ"ל, כְּדִי לְקַשֵּׁר גַם שְׁשֵׁת יָמֵי הַחֵל
בבחינת דבר ה', בבחינת שבת.

וְזֶה בחינת התנוצצות משיח פנ"ל, כי בשבת אין כֵּן
דוד בא, כי אף-על-פי שְׁכַל בחינת משיח, דְּהֵינּוּ
שִׁיחָהּ הַכֹּל חוּזֵר וְנִכְלָל בְּשִׁרְשׁוֹ הָעֲלִיּוֹן כְּמִבְּאֵר שֶׁם, זֶהוּ
בְּעֲצֻמוֹ בחינת שבת פנ"ל, עִם כָּל זֶה הוּא מְכַרְח לְבוֹא
בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי הַחֵל דִּיקָא, כִּי מְשִׁיחַ בּוֹא לְכַרֵּר וּלְהַשְׁלִים
תְּקוּן וּבְרוּר כָּל הָעוֹלָמוֹת, כִּי דוּעַ שְׁגָמֵר הַבְּרוּר וְהַתְּקוּן
יִהְיֶה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ, וְעַל-כֵּן הוּא מְכַרְח לְבוֹא בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי
הַחֵל, שֶׁהֵם בחינת עולם הָזֶה, שְׂאֵז יֵשׁ בְּרוּר, כִּי בְּשִׁבְת
בחינת עולם הַבָּא אֵין בְּרוּר, וְעַקֵּר בחינת משיח הַמְּבַאֵר
שֶׁם כְּמִבְּאֵר הַזֶּה, הוּא בחינת לְכַרֵּר וּלְהַעֲלוֹת כָּל שִׁיחַ
הַשְּׂדֵה וְכָל כַּחוֹתֶם לְשִׁרְשֵׁם הָעֲלִיּוֹן, דְּהֵינּוּ בחינת
לְהַעֲלוֹת שְׁשֵׁת יָמֵי הַחֵל שֶׁהֵם בחינת שְׁנַיִ כַּחוֹת לְתוֹךְ
בחינת שְׁרָשִׁם, בחינת שְׁבֵת, נִמְצָא שְׂצָרִיף דִּיקָא לְבוֹא
בְּחֵל בְּעוֹלָם הָזֶה, לְתַקֵּן יָמֵי הַחֵל הָעוֹלָם הַזֶּה בְּבחינת
שְׁבֵת, בְּבחינת עולם הַבָּא, וְעַל-כֵּן כְּמוֹצְאֵי שְׁבֵת
בְּהַבְדֵּלָה שְׁמִסְתַּלַּק הַשְּׁבֵת וּמִתְחִילִין יָמֵי הַחֵל, אֲזִי בְּאוֹתוֹ
הַשְּׁעָה אָנוּ מְכַרְכִּין עַל הַרִיחַ שֶׁהוּא בְּבחינת שְׁבֵת, בחינת
דְּבַר ה', בחינת תְּפִלָּה, בחינת מְשִׁיחַ, כְּדִי לְתַקֵּן שְׁשֵׁת
יָמֵי הַחֵל לְכַלֵּם כְּקִדְשֵׁת שְׁבֵת, בְּבחינת דְּבַר ה', בְּבחינת
תְּפִלָּה שֶׁהִיא בחינת רִיחַ, וְכָל זֶה הוּא בחינת הַתְּנוּצְצוֹת
מְשִׁיחַ שְׂבִיבֵא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

שְׁכַל שְׁשֵׁת יָמֵי הַמְעֻשָּׂה עִם כָּל הַנִּכְבְּרָאִים שֶׁבָּהֶם כָּלֵם
מְקַבְּלִים חַיּוֹת מְבחינת שְׁבֵת, שֶׁהוּא שְׁרָשֵׁם וְחַיּוֹתֶם
כְּנוֹדֵעַ, בְּבחינת (בראשית ט): "וַיִּכְלֵ אֱלֹקִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי
מְלֵאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה", וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל (מובא ברש"י טס):
'מָה הָיָה הָעוֹלָם חֶסֶר? מְנוּחָה, כִּי שְׁבֵת בָּא מְנוּחָה',
וְאִתָּא שְׁעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצֻמוֹ נִשְׁתַּכְּלֵל וְנִגְמַר כָּל מְעֻשָּׂה
בְּרֵאשִׁית, כִּי עַקֵּר חַיּוֹתֶם וְקִיּוּמֶם עַל-יְדֵי מְנוּחָה שֶׁל
שְׁבֵת שֶׁהִיא הַנְּקֻדָּה הַפְּנִימִיּוֹת הַמְּחִינָה הַכֹּל, בחינת דְּבַר
ה', בְּבחינת (ישעיה נח): "וְדַבַּר דְּבַר" – 'שְׂאֵל יִהְיֶה דְּבוּרְךָ
שֶׁל שְׁבֵת כְּדְבוּרְךָ שֶׁל חַל' (שבת קנ"ג), כִּי דְבוּר שֶׁל שְׁבֵת
קִדְשׁ הוּא בחינת דְּבַר ה', בחינת לְשׁוֹן הַקִּדְשׁ שְׁבו
נִכְרָא הָעוֹלָם.

וְזֶה שְׂאוּמְרִים בְּשִׁבְת: 'שְׁבֵת הִיא מְלוֹעֵק וּרְפוּאָה
קְרוּבָה לְבוֹא' (שבת י"ב). כִּי שְׁבֵת שֶׁהוּא בחינת דְּבַר
ה', בחינת הַשְּׂרָשׁ הָעֲלִיּוֹן פנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין כָּל
הַרְפוּאוֹת מִמִּילָא פנ"ל. וְזֶהוּ: 'שְׁבֵת הִיא מְלוֹעֵק', כִּי
בְּשִׁבְת אֵין צְרִיף אֶפְלוּ לְתַפְלָה, כִּי רְפוּאָה קְרוּבָה לְבוֹא'
בְּשִׁבְת מִמִּילָא עַל-יְדֵי שְׁבֵת בְּעֲצֻמוֹ, שֶׁהַשְּׁבֵת בְּעֲצֻמוֹ הוּא
בחינת דְּבַר ה' פנ"ל. וְעַל-כֵּן בְּאָמַת אֵין מְרַבִּין בְּתַפְלָה
בְּשִׁבְת, כִּי שְׁבֵת בְּעֲצֻמוֹ הוּא בחינת דְּבַר ה' פנ"ל. וְזֶהוּ
שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל עַל שְׁבֵת (ביצה טו): 'לוֹו עָלֵי וְאָנִי
פּוֹרְעַ', 'לוֹו עָלֵי' דִּיקָא, כִּי שְׁבֵת שֶׁהוּא בחינת דְּבַר ה',
שֶׁהוּא בחינת הַמְּלוּחָה הַגְּדוֹל שֶׁכָּלֵם מְקַבְּלִים וְלוֹוִים מְמַנֵּי,
כְּמִבְּאֵר הַיֵּטֵב כְּמִבְּאֵר הַזֶּה, עֵינֵי שֶׁם הַיֵּטֵב, וְעַל-כֵּן
לְכַבּוֹד שְׁבֵת בְּוֹדָאֵי רֵאוּי לְלוֹוֹת, כִּי שְׁבֵת הוּא 'כְּטוּח'
גְּדוֹל מְאֹד. מֵאֲחֵר שֶׁהוּא בְּעֲצֻמוֹ הַמְּלוּחָה הַגְּדוֹל שֶׁהַכֹּל
מְקַבְּלִים וְלוֹוִים מְמַנֵּי פנ"ל.

וְעַל-כֵּן כְּמוֹצְאֵי שְׁבֵת, כְּשֶׁהַשְּׁבֵת נִסְתַּלַּק וּמִתְחִילִין
שְׁשֵׁת יָמֵי הַחֵל שֶׁבָּהֶם שְׁנַיִ כַּחוֹת, כִּי כָּל
הַכַּחוֹת מְשֻׁנִּים וּפְעֻלוֹת מְשֻׁתְּנוֹת הֵם בְּבחינת שְׁשֵׁת יָמֵי
הַחֵל, וְשְׁבֵת הִיא בחינת דְּבַר ה' שֶׁהוּא שְׂרָשׁ הָעֲלִיּוֹן
הַכֹּל מִכָּל הַכַּחוֹת וְאֵין בּוֹ שְׁנַיִ כְּנוֹדֵעַ, וְעַל-כֵּן כְּמוֹצְאֵי
שְׁבֵת, כְּשֶׁמִּתְחִילִין הַשְּׁשֵׁת יָמֵי הַחֵל, כַּחוֹת מְשֻׁתְּנוֹת, אֲזִי
תַּכְּרָ אָנוּ מִתְּקַנֵּין תְּקוּן גְּדוֹל עַל-יְדֵי הַרִיחַ שֶׁל בְּשָׂמִים
שֶׁל מוֹצְאֵי שְׁבֵת, וְהַרִיחַ הוּא חַיּוֹת הַנְּשָׁמָה בחינת תְּפִלָּה,
בחינת דְּבַר ה' פנ"ל, וּבְזֶה אָנוּ מְחִיִּין אֶת הַנְּפִשׁ
שְׁנִחְלֻשָּׁה עַל-יְדֵי שְׁנִסְתַּלַּק הַשְּׁבֵת שֶׁהוּא בחינת דְּבַר ה',
כִּי עַל-יְדֵי הַרִיחַ שֶׁהוּא בחינת תְּפִלָּה, בחינת דְּבַר ה',
אָנוּ מְחִיִּין הַנְּפִשׁ שֶׁהוּא גַם-כֵּן דְּבַר הַשֵּׁם פנ"ל, וְאָנוּ
מְכּוֹנֵינֵן עֲצֻמֵנו שְׁקֻדֵם כָּל הַהֲנָאוֹת שֶׁל מֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה שֶׁל
שְׁשֵׁת יָמֵי הַחֵל שֶׁהוּא שְׁנַיִ כַּחוֹת פנ"ל, אָנוּ מִתְחִילִין
קִדְם כָּל עִם הַנָּאֵת הַרִיחַ שֶׁהִיא הַנָּאֵת הַנְּשָׁמָה, שֶׁהִיא

לְעֹשִׁים, כִּי נִמְשָׁךְ כַּח הַרְפוּאָה בְּלֶחֶם וּמֵיִם, כִּי כָּל
הַעֲשֻׁבִים חוֹזְרִים פָּחֵם לְשִׁשָּׁם שֶׁהוּא דָּבָר ה' וְאֵז נִמְשָׁךְ
כַּח הַרְפוּאָה לְלֶחֶם וּמֵיִם וְכוּ'. וְזֶה בְּחֵינֵת הַתְּנוּצָצוֹת
מְשִׁיחַ וְכוּ'. וְאֵז יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי רֹאשׁ
הַשָּׁנָה הוּא חֶסֶד גְּדוֹל, שֶׁנֶּתַן לָנוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם הַדִּין
בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ, שְׁאֵז ה' יִתְבָּרֵךְ בְּעֲצֻמוֹ כְּכִיכּוֹל מִתְחַרֵּט
וְאוֹמֵר: 'הִבִּיאוּ עָלַי כַּפָּרָה עַל שְׁמַעַטְתִּי אֶת הַיָּרֵחַ',
וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָנוּ פִתְחוֹן פֶּה לְהִתְחַרֵּט וּלְבַקֵּשׁ כַּפָּרָה
וְכוּ', עֵינַי שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

ב' וְהַנְּרָאָה שֶׁכֵּלּוּ קָשׁוּר זֶה בְּזֶה וְנִעוּץ סוֹפוֹ בְּתַחֲלֹתוֹ,
כִּי כָּל זֶה הוּא בְּחֵינֵת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, בְּבְחֵינֵת
מַעוֹט הַיָּרֵחַ וּמִלּוּאָה, כִּי אֱלוֹ הַשָּׁלֵשׁ מַדּוֹת, שֶׁהֵם מִפְּסִידֵי
הַיָּרָאָה, שֶׁהִיא בְּחֵינֵת יְרוּשָׁלַיִם, הֵם בְּבְחֵינֵת מַעוֹט הַיָּרֵחַ,
שֶׁמֶשׁ יִנְיָקֵת הַסְּטָרָא אֲחֵרָא, שֶׁמִּמֶּנָּה כָּל הַתְּאֻוֹת רְעוּת,
בְּכַרְט אֱלוֹ הַשָּׁלֵשׁ תְּאֻוֹת הַנִּל, שֶׁהֵם כָּלֵם מִבְּחֵינֵת מַעוֹט
הַלְּבָנָה, כִּי תְּאֻוֹת מִשְׁגָּל נִמְשָׁכֵת מִהַקְּלָפָה הַיְדוּעָה שֶׁהִיא
בְּאֵה מִחֶסְרוֹן הַמְּאֻרּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֹאשִׁית א'): "יְהִי
מֵאֲרֵת", 'חֶסֶר, דָּא לִילִית' (וְהוּרָא בְּרֹאשִׁית דָּף ל'ג): שִׁינְיָקֵתָהּ
מֵ'מֵאֲרֵת חֶסֶר', דִּהְיִינוּ מַעוֹט הַיָּרֵחַ. וְגַם תְּאֻוֹת מִמּוֹן תְּלוּי
בְּתְּאֻוֹת מִשְׁגָּל וּיְנִיקָתוֹ גַּם-כֵּן מִשָּׁם, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי
בְּמֵאֵמֶר 'צוּיֵת צְדִק' (סִימָן כ"ג), עֵינַי מַה שֶׁהִבִּיאוּ שָׁם מֵאֵמֶר
הַתְּקוּנִים (תְּקוּנֵי וְהוּרָא דָּף קמ'): שֶׁקָּרָא תְּאֻוֹת הַעֲשִׁירוֹת 'אֶסְכְּרָא
לְרַבֵּי, מְחִיכֵת כִּהּוּ בְּעוֹתֵרָא בְּהַאי עֲלָמָא וְכוּ'". וְזֶה כֹּא
מֵמֵאֲרֵת חֶסֶר פְּדוּעָה. וְכֵן תְּאֻוֹת אֲכִילָה, עַקֵּר הַתְּאֻוֹה הִיא
בְּבְחֵינֵת (מְשַׁלֵּי יג): "וְכַטֵּן רְשָׁעִים תְּחַסֵּר", כִּי מַה שֶׁהוּא
מְכַרְח לְקִיּוּם הַגּוֹף אֵין זֶה נִקְרָא תְּאֻוֹה, רַק מַה שֶׁהוּא
מוֹתֵרּוֹת, בְּחֵינֵת "כַּטֵּן רְשָׁעִים תְּחַסֵּר", שֶׁזֶהוּ בְּחֵינֵת
'מֵאֲרֵת חֶסֶר', הַפֶּךְ "צְדִיק אֲכַל לְשֶׁבַע נִפְשׁוֹ", שֶׁהוּא
בְּחֵינֵת אֹרֶךְ יָמָי (כְּמִבְּאֵר בְּפֵאקֵר יְרֵחֵי מִקֵּץ סִימָן ג"ד). נִמְצָא שֶׁכָּל
אֱלוֹ הַשָּׁלֵשׁ תְּאֻוֹת הֵם בְּבְחֵינֵת חֶסְרוֹן הַלְּבָנָה, בְּחֵינֵת
'מֵאֲרֵת חֶסֶר'.

וְעַל-כֵּן הֵם נִמְזִינ בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ ו"ל בְּשֵׁלֵשׁ
מִשְׁמֵרוֹת שֶׁל הַלְּלִיָּה, כִּי מִשָּׁם יִנְיָקֵתֵם,
מִבְּחֵינֵת חֶסְרוֹן הַלְּבָנָה, שֶׁהִיא "הַמְּאֻר הַקֵּטָן לְמִמְשָׁלֵת
הַלְּלִיָּה" (בְּרֹאשִׁית א'). וְעַל-כֵּן הֵם מִפְּסִידִים אֶת הַיָּרָאָה שֶׁהִיא
יְרוּשָׁלַיִם, כִּי יְרוּשָׁלַיִם הִיא בְּחֵינֵת 'מְלַכּוֹת', בְּחֵינֵת מְאֻר
הַקֵּטָן, וְכֵן יְרָאָה הִיא גַּם-כֵּן בְּחֵינֵת 'מְלַכּוֹת' כְּמִבְּאֵר,
וְעַל-כֵּן אֱלוֹ הַשָּׁלֵשׁ מַדּוֹת, שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִחֶסְרוֹן הַלְּבָנָה,

הַלְּבָנָה ב

עֵינַי רֹאשׁ חֹדֶשׁ

עַל-פִּי הַמְּאֵמֶר 'תְּקַעוּ בְּחֹדֶשׁ שׁוֹפָר', עֵינַי שָׁם (בְּלִיקוּטֵי
תְּנִינָא סִימָן א') כָּל הַמְּאֵמֶר הֵיטֵב עַד סוֹפוֹ:

א וְכַצִּוֵּר הַדְּבָרִים, שֶׁיֵּשׁ שֵׁלֵשׁ מַדּוֹת שֶׁהֵם מִפְּסִידֵין
הַיָּרָאָה, שֶׁהִיא בְּחֵינֵת יְרוּשָׁלַיִם. וְהֵם: תְּאֻוֹת
אֲכִילָה וּמִשְׁגָּל וּמִמּוֹן. וְהֵם בְּחֵינֵת 'שֵׁלֵשׁ מִשְׁמֵרוֹת הַיָּוִ
הַלְּלִיָּה'. וְתְּקוּנָם עַל-יְדֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁהֵם שֵׁלֵשׁ רִגְלִים,
וְאֵז זוֹכִין לְנִבּוּאָה עַל-יְדֵי הַמְּלֶאכֶה הַנְּעֻשָׂה עַל-יְדֵי יְרָאָה,
וְעַל-יְדֵי נְבוּאָה זוֹכִין לְתַפְלָה, וְאֵז אֵין צְרִיכִין לְרַפּוּאוֹת,
כִּי גִתְרַפְּאִין עַל-יְדֵי דְבָר ה', שֶׁהוּא הַמְּלִיָּה הַגְּדוֹל, כִּי כָּל
כּוֹכְבֵיָא לְוִין דָּא מִן דָּא, סְהָרָא לָנוּ מִן שְׁמַשָּׁא וְכוּ' (תְּקוּנֵי
וְהוּרָא תִּקּוּן מ"ד דָּף פכ"ג). וּמִשָּׁם מְקַבְּלִין כַּח כָּל הַעֲשֻׁבִים, אֲבָל
כְּשֶׁאוֹחֲזִין בְּבְחֵינֵת תַּפְלָה, בְּחֵינֵת דְּבָר ה', שֶׁהוּא הַמְּלִיָּה
הַגְּדוֹל, אֵז גִּתְרַפְּאִין עַל-יְדֵי דְבָר ה' וְאֵין צְרִיכִים

מהמלכה הגדול, דהינו דבר ה', כי מלכותו בכל משלה, וכמו שהגלגל העליון מקבל מדבר ה', בן העשב הפחות מקבל מדבר ה'. כי זה הפעל תפלה ממשיך ומגלה בחינת מלכות, בחינת דבר ה' למטה בעולם השפל הזה, וממשיך אלקותו יתברך למטה. נמצא שעל-ידי שנתגלה דבר ה', שהוא בחינת מלכות, שנה בחינת תקון הלקנה ומלוואה, אז נתבטל כל ההלואות מה שלווין זה מזה, כי כלם לווין רק מהמלכה הגדול שהוא דבר ה'. נמצא שכל ההלואות של הפוכים הם רק על-ידי מעוט הירח, דהינו בחינת מעוט המלכות. ועל-בן דקדק 'כל כוכביא לווין דא מן דא, סהרא מן שמשא', כי הכל תלוי בזה פנ"ל.

ואז כל העשבים חוזרין פהם לשרשם, שהוא דבר ה'. וזהו שלמות בחינת מלוי הלקנה, כשחוזרין אל המלכות דקדשה כל הניצוצות המלבשין בכל הדברים שבבעולם שהם באים ממעוט הירח, שהוא מעוט המלכות שמשם באין כל הניצוצות שהם הפחות המלבשין בכל העשבים, ועתה על-ידי בחינת תקון מלוי הלקנה, שהיא בחינת מלכות, חוזרים כל הפחות והניצוצות לשרשם, וזהו בעצמו מלוי הלקנה ותקונה פנ"ל. וזהו בחינת התנוצצות משיח, כי מלוי הלקנה היא בחינת מלכות משיח, שאז עתידים ישראל להתחדש כמותה, ואז תקיים (ישעיהו ז'): "ויהי אור הלקנה כאור החמה" ולא יהיה בה שום מעוט:

ג **ועל-בן** אז יכולים לעשות ראש השנה, כי ראש השנה הוא בראש חדש, וזהו חסד גדול מאתו יתברך, כי בראש חדש אמר ה' יתברך: 'הביאו עלי פסחה', ועל-בן יש לנו פתחון פה לבקש פסחה, נמצא שעקר ראש השנה הוא על-ידי בחינת מלוי הלקנה ותקונה, כי זה שאמר ה' יתברך 'הביאו עלי פסחה על שמעשתי את הירח' זהו בעצמו תקונה ומלוואה, כי אז מתחלת להתמלאות, מאחר שה' יתברך מתחרט על מעושהו, ועל-בן על-ידי כל הפחיתות הנ"ל, שהם בחינת מלוי הלקנה, על-ידי זה יכולים לעשות ראש השנה, שהוא בראש חדש דקא, שאז מתחיל תקון הלקנה ומלוואה, בחינת 'הביאו עלי פסחה' פנ"ל:

ד **וזה** שאומרים הלל בראש חדש, כי הלל הפך הקלפה, שהיא בחינת יללה, פמוכא בדברי

שהיא בחינת מעוט המלכות, על-בן הם מפסדי היראה, שהיא בחינת ירושלים, בחינת 'מלכות', כי כל מה שמתגברים חס ושלום אלו היונקים ממעוט הלקנה, נתמעט הלקנה ביותר.

ותקונה על-ידי יום טוב, כי יום טוב הוא בחינת תקון למעוט הירח, בחינת מלוי הלקנה, כי הימים טובים מונין ללקנה והם תקונה פמוכא. ועל-בן כל השלש יגלים הם בעת מלוי הלקנה, כי הם בחינת תקונה ומלוואה, ועל-בן נקרא יום טוב, בחינת (בראשית שם): "וירא אלקים את האור כי טוב", שהוא בחינת אור מלא, הפך מארת חסר. ועל-בן אלו השלשה ימים טובים שהם בחינת מלוי הלקנה, הם מתקנים שלש תאוות הנ"ל, שהם בחינת חסרון הלקנה.

ועל-ידי זה זוכין לנבואה, ועל-ידי נבואה זוכים לתפלה, כי כל זה נעשה על-ידי תקון ומלוי הלקנה, שהיא בחינת שלמות המלכות פידוע, ומשם בא נבואה, כי נבואה נמשכת מן הפלאה הנעשה על-ידי היראה, והפלאה הוא בחינת השכינה, בחינת (שמות כג): "הנני שולח לפניך מלאך", כמו שבאר רבנו גרו יאיר, והיא משיע נבואה בעת שעולה למעלה ממקום הנבואה, דהינו למעלה מנצח הוד יסוד, וזה נעשה ביום טוב פידוע והבן, עין במאמר הנ"ל בסוף.

ואז זוכים לתפלה, שהיא בחינת מלכות גם-כן, ואז אין צריכים לרפואות, כי יכולין להתרפאות על-ידי דבר ה' שמשם מקבלין ולווין כלם, כי כל כוכביא לווין דא מן דא, סהרא לזה מן שמשא. והנה נדקדק למה תפס מכל הנוצות הפוכים מה שסהרא לוי מן שמשא, הלא כלם לווין זה מן זה, ולמה פרט סהרא לוי וכו'. אף לפי הנראה כי כל הנוצות הפוכים שלווים זה מזה ועל-פי זה מתנהג סדר מערכת השמים, כל זה תלוי בהלואות סהרא מן שמשא, דהינו מעוט הירח, שהיא בחינת מעוט המלכות, וכשאין נתגלה מלכותו יתברך בחינת דבר ה', אז שיך ההלואה, שכלם לווין זה מזה, כי מתנהג הכל פסדך שנה מקבל מזה וזה מזה וכו', אבל כשנתגלה בחינת דבר ה' אז נתבטלין כל ההלואות, כי אז נתגלה שאין שום סדר חיוב הטבע ומערכת השמים כלל, רק הכל פאשר לכל כלם פאחד מקבלין

בעצמו מתחרט כנ"ל, אכל באמת "היא נפלאת בעינינו",
 כי אצלנו היא פלא באמת איך יועיל תשובה ואיך יהיה
 לנו פתחון פה לבוא לפניו בתטאינו ולהתחרט, אף
 "מאת ה' היתה זאת" כנ"ל:

רבנו גרו יאיר (ליקוטי מוהר"ן סימן ר"ה). פי' וניקתה ממארת חסר
 כנ"ל ובראש חודש מתחיל התקון, על-כן אומרים אז
 הלל שהוא ההפך ממנה. ואין אומרים רק חצי הלל, כי
 אז הוא רק התחלת המלוי והתקון, ועקר שלמות התקון
 הוא ביום טוב ואז אומרים הלל שלם.

ג ראש חודש הוא בחינת התחלת התשובה, כי אז אמר
 ה' ותברך: 'הביאו עלי כפרה', ומזה נשתלשלה
 תשובה בכל הנבראים, שלכלם בא הרהור תשובה בראש
 חודש, כמו שכתב רבנו גרו יאיר, ועל זה מרמז מה
 שאומרים חצי הלל, דהינו הלל בדלוג, כי בן הבעל
 תשובה שאין יכול לילך פסדר מדגא לדרגא רק בדלוג,
 כי צריך לדלג ולקפץ על פמה מדרגות, כמובא על פסוק
 (תהילים סח): "מלאכי צבאות ידון ידון", וכמובא בזהר
 הקדוש (חיי שרה דף קטט). גם בקריאת התורה בראש חודש אי
 אפשר לקרות פסדר וצריך לדלג למפרע. ואפשר לרמז
 גם-כן על בחינת תשובה שהיא בראש חודש, כי הבעל
 תשובה אין הלוכו פסדר, ודרך הבעל תשובה שצריך
 לחזור לפעמים למפרע, כמובא בשם הבעל שם על פסוק
 (תהילים מח): "והוא ינהגנו על מות", שבתחלה מסייעין אותו,
 מלמעלה לילך ולרוץ בדרך ה' ואחר-כך מניחין אותו,
 ואז חוזר לאחור וחוזר לילך פסדר.

ג בהלל מרמז מלכות דוד ומשיח פמובא. גם מרמז
 בהלל בחינה הנ"ל, דהינו מה שכתוב לעיל שיש
 לנו פתחון פה לבוא ולהתחרט ולעשות תשובה מאחר
 שהוא תברך בעצמו מתחרט ואומר: 'הביאו עלי כפרה'.
 וזהו (תהילים קיח): "אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה,
 מאת ה' היתה זאת", הינו כי אם יפלא על הבעל תשובה
 איך זכה שיתקבל, וזהו "אכן מאסו הבונים היתה וכו'",
 הינו הבעל תשובה שפגם כמה שפגם, וזהו "אכן מאסו
 הבונים", שמאסו אותו על-ידי פגמיו המרבים, ועכשו
 זכה להיות ל"ראש פנה". והדבר תמוה לכאורה, אף
 באמת "מאת ה' היתה זאת", הינו שמאת ה' בעצמו
 כביכול היתה זאת שיועיל תשובה, כי זה נשתלשל מאתו
 תברך, מאחר שהוא בעצמו תברך אמר 'הביאו עלי
 כפרה', על-כן גם אנו יש לנו פתחון פה להתחרט
 ולעשות תשובה. וזהו "מאת ה' היתה זאת", שמאת ה'
 בעצמו כביכול נתהיה זאת שיועיל תשובה, מאחר שהוא

וגלוי צריות ושפיכות דמים, עין שם. והנה אף-על-פי שברבתי רבנו ז"ל אינו מבאר שגם אלו השלש עבודות צריכין לתקן ביום טוב, כדי שתהיה התפלה בשלמות פנ"ל, אף-על-פי כן מוכן הדבר ממילא שגם אלו השלש עבודות צריכין לתקנם ביום טוב, מאחר שאנו צריכין ביום טוב לתקן ולהעלות את התפלה פנ"ל, והתפלה אין לה שלמות כל זמן שאין מְנַיֵעִין השלש עבודות הנ"ל המפסידין אותה פנ"ל, ועל-כן בודאי בהשלש רגלים שאנו עוסקין להמשיך השלשה מחין כדי לתקן השלש תאוות הנ"ל שהם תאוות אכילה ומשגל וממון, כדי להעלות את התפלה פנ"ל, בודאי אנו צריכין אז לתקן ולהכניע גם השלש עבודות הנ"ל כדי שלא יפסידו את התפלה, כדי לזכות להעלות התפלה בשלמות שהיא בחינת מלכות, שזה עקר בחינת יום טוב פנ"ל.

ובבאמת הכל אחד, כי אלו השלש עבודות הנ"ל המפסידין את התפלה, הם ההפך מתקון שלש תאוות הנ"ל.

כי פגם עבודה זרה הוא ההפך מתקון תאוות ממון, כי פגם תאוות ממון ופגם עבודה זרה הם תלויים זה בזה, כמבאר בהתורה 'צויֹת צדק' (סימן כ"ג ליקוטי א').

ותאוות אכילה ופגם בזוי אנשים הם גם-כן תלויים זה בזה. כי מבאר בהתורה 'ויבן ה' אלקים את הצלע' (סימן ס"ו) שפגם תאוות אכילה הוא פגם הכבוד, עין שם, ופגם הכבוד זה בחינת פגם בזוי אנשים, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל: 'איזהו מכבד המכבד את הבריות', נמצא שכל אחד כפי החלק שיש לו בכבוד דקדושה והוא איש מכבד באמת, כמו כן הוא מכבד את הבריות ואינו מבזה אותם, כי זה עקר הסימן של המכבד, שזכה לכבוד דקדושה, כשהוא מכבד את הבריות פנ"ל, ולהפך, כשמבזה אנשים, כפי הבזוי שמבזה אותם, כן פגם בכבוד דקדושה פנ"ל, ופגם כבוד דקדושה הוא פגם תאוות אכילה פנ"ל. נמצא שפגם תאוות אכילה ופגם בזוי אנשים תלויין זה בזה.

ועל כן בפסח שצריכין לתקן אז תאוות ממון כדי להעלות את התפלה פנ"ל, ויש כנגד זה העבודה המפסדת את התפלה, שהוא פגם העבודה זרה, וגם זה צריכין לתקן בפסח, על-כן יש בו שני ימים טובים, יום

השמטות להלכות חל המועד

על פי התורה תקעו - ממשה' בלקוטי תנצא (סימן א'), עין שם כל התורה, מבאר שם שעל-ידי שלש רגלים מתקנין השלש תאוות, כי בפסח נתקן תאוות ממון, בשבועות מתקנין תאוות המשגל, בספות מתקנין תאוות אכילה וכו'. ועל-ידי זה זוכין ליראה, ועל-ידי זה נשפע נבואה, ועל-ידי זה נגאלת התפלה מן הגלות וכו', ואז יכולין להתרפאות בכל דבר, על-ידי 'דבר ה' לבר, בבחינת: "כי אני ה' רפאך וכו'". אף יש שלש עבודות שמפסידין עבודת התפלה, והם שלש מדות: א. אל תהי בך לכל אדם, שלא לבנות שום אדם. ב. עבודה זרה, הינו קלקול האמונה. ג. פגם הברית וכו', עין שם.

על פי זה יכולין למצא רמז וסמך לבחינת חל המועד, ומפני מה פסח וספות יש בהם חל המועד, כי יש בהם ימים ראשונים וימים אחרונים שהם ימים טובים ובאמצע חל המועד, ובשבועות אין בו שני ימים טובים רק הוא יום אחד. אף על-פי הנ"ל יש סמך לזה, כי עקר בחינת השלש רגלים הוא להעלות התפלה מן הגלות, כי התפלה היא בחינת מלכות כידוע, ועקר עבודתנו בכל הימים טובים הוא להעלות את המלכות (כמבאר בהתורה 'מישרא דסניא' בסימן ל', עין שם), ועל-כן נמשכין בשלש רגלים שלשה מחין, שעל-ידי אלו המחין מתקנין שלש תאוות הנ"ל, שעל-ידי זה זוכה להעלות את התפלה לגאל אותה מן הגלות פנ"ל, שזה עקר בחינת יום טוב, להעלות את התפלה שהיא בחינת מלכות פנ"ל.

אך מבאר שם בהתורה הנ"ל, שיש שלש עבודות הנ"ל המפסידין את התפלה, שהם בחינת עבודה זרה

הוא חל המועד, מחמת שעדין לא נתתקן בשלמות ולא נדחה לגמרי העבודה הנ"ל שהיא נגד התקון של תאנות מומן שעוסקין בפסח הנ"ל.

וכן בסכות שעוסקין לתקן שתי תאנות, אכילה, וקנגדה היא העבודה של בזוי אנשים, ועל-כן יש בו גם-כן שני ימים טובים כנגד שני בחינות הנ"ל, ובאמצע הוא חל המועד כנ"ל.

אבל בשבועות שעוסקין אז לתקן תאנות המשגל, והעבודה שפנגדה הוא פגם גלוי עריות, נמצא ששניהם אחד, דהיינו להנצל מפגם נאוף ולנכות לתקון הברית, על-כן שבועות הוא יום אחד, ועל-כן אין בו חל המועד, מאחר שהעבודה רעה שהוא כנגד התקון, הוא בחינה אחת עם התקון כנ"ל, על-כן נגמר התקון ביום אחד ואין בו חל המועד. כי בפסח וסכות, התקון של התאנה שצריכין לתקן אז, ופגם העבודה שפנגדה, הם שני דברים, רק שהם תלויים זה בזה, כגון: בפסח התקון הוא לתקן תאנות מומן, והעבודה שפנגדה הוא עבודה זרה, וכן בסכות כנ"ל. אבל בשבועות שהתקון הוא תקון הברית, והעבודה שפנגדה הוא פגם הברית, ששניהם אחד ממש, על-כן הכל נעשה ביום אחד, ועל-כן אין בו חל המועד. ועוד יש בו דברים בגו וצריכין באור:

ועל כן בשמיני עצרת שאז נגמר התקון לבטל העבודה של בזוי אנשים כנ"ל, על-כן אז הכל עולין אל התורה, כי אין כבוד אלא תורה, וכזה שקוראין הכל לתורה, כזה מראין שעתה נתתקן הפגם של בזוי אנשים, כי אין אנו מבזים שום אדם, רק אנו חולקין כבוד לכל אחד ואחד מישראל, וקוראין הכל אל התורה ששם עקר הכבוד, כי אין כבוד אלא תורה. כי באמת הוא כן, שכל אחד ואחד מישראל אפלו הפחות שבפחותים יש לו חלק בתורה ואסור לבזותו, וצריכין לקרב הכל אל התורה והעבודה ששם עקר הכבוד כנ"ל:

הראשון ויום האחרון, כנגד תקון שני הבחינות הנ"ל, שהם תקון תאנות מומן, ולבטל ולהכניע העבודה רעה הנ"ל שהוא פגם עבודה זרה כנ"ל.

ועל כן יש שני ימים טובים ובאמצע חל המועד שהוא מערב וממצע בין חל וביין יום טוב, כי יש מלאכות שאסורים בחל המועד ויש מלאכות שמתרין בו, כמו שכתוב בשלחן ערוך, כי כל הל"ט מלאכות נמשכין מזהמת הנפש פידוע, ועקר זהמת הנפש הוא בחינת שלש עבודות הנ"ל שהם בחינת עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים, שהם העברות התמורות שבכל התורה בלה, ובימי החל שאז יש אחיזה לשלש עבודות הנ"ל, וצריכין אנו גייעה ועבודה גדולה להכניעם, על-כן יש אז כל הל"ט מלאכות, ובשבת שאז יתפרדו כל פעלי און ונדחה זהמת הנפש ואין כח לאלו השלש עבודות הנ"ל, על-כן אז בטלין הל"ט מלאכות.

כי אלו השלש עבודות הנ"ל נקראין בשם עבודות, ועל-כן מהם נמשכין כל היגיעות של כל העבודות שהם כל הל"ט מלאכות שהאדם צריך לעבד ולטרח בששת ימי המעשה, בחינת "ששת ימים תעבד". וזה בחינת גלות מצרים, בחינת "ועבדו מצרים את בני ישראל כפרך", דעליהם נאמר תכבד העבדה, כי הם בחינת: כבוד מרה טחול, שהם בחינת: עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים, כמבאר בתקונים, עין שם מה שפתיב: 'פד גלת בכבוד אתמר תכבד העבדה וכו'". ובקמים טובים שאז הוא זכר ליציאת מצרים, ואז נדחין אלו השלש עבודות, ועל-כן אז בטלין המלאכות.

אבל בפסח צריכין שני ימים טובים כדי לתקן שתי בחינות הנ"ל, דהיינו לתקן תאנות מומן, ולהכניע ולבטל העבודה רעה שהיא פגם עבודה זרה. ועל-כן יש בו שני ימים טובים יום הראשון ויום השביעי, ובאמצע

הַלְבָּחָה ה

על-פי המאמר 'תקעו בחדש שופר וכו' בליקוטי תנ"גא סימן א', ע"ן שם כל המאמר היטב.

וְהַבְּרָכָה, שצריך שיהיה לו ממשלה על המלאכים וזהו התכלית של ישראל, ולזה צריכים להתקשרות לשרשי הנשמות שהם בחינת (בראשית א): "אם כל חי וכו'", והעקר להתקשר לצדיקי ומנהיגי הדור. ולזה צריכין היראה שבלב, שהוא בחינת בגין ירושלים. וצריך לתקן השלש מדות אכילה ומשגל וממון על-ידי השלשה רגלים, ואז זוכין לנבואה, ועל-ידי-זה זוכין לתפלה, ואז נותנין כל שית השנה כחם בתוך התפלה וכו', (ע"ן שם היטב):

א **וְזֶה** בחינת ספה, כי ספה בכלל הוא בחינת התקשרות לשרשי נשמות, שהם בחינת 'אם כל חי', פסא הפבור, שזהו בחינת ספה שהיא 'אמא דמספכא על בגין'. ועקר הספה הוא הסכף, בחינת מנהיגי ומפרסמי הדור שהם סוככים ומגנים עלינו, כמו שכתוב (יחזקאל כח): "את כריב ממשח הסוכף". שהמושג והמנהיג הוא סכף שפספסו ומגן על העולם, ויש מפרסמים ומנהיגים שהם בשקר והם מפרסמים רק על-ידי עזות. וזה בחינת סכף פסול וסכף כשר, הינו בחינת מפרסמים ומגנים על-ידי שקר, ומפרסמים של אמת. וזה שאמרו רבותינו ו"ל (סוכה

טפח', כי שלישית טפח הוא בחינת יסוד כמובא, והוא כנגד שבועות שהוא מתקן תאורת המשגל, בחינת תקון היסוד. ועל-כן הוא טפח אחד כנגד שבועות, שהוא יום אחד, וישתים להלכתן משבועה שבועה טפחים, כנגד שבועת ימי הפסח ושבועת ימי הסוכות.

וְזוּהוּ בחינת הדברים שחיבו רבותינו ו"ל (סוכה כח.) לעשותם בספה, הינו אכילה ושתייה ושנה, גם אמרו שכל שבועת הימים עושה סבתו קבע להציע שם מצעות הנאות ושאר נוי ספה וכל פלים הנאים מביא בלם לתוף הספה, וכל דברים הללו הם כנגד שלש תאוות הנ"ל, שצריך להביא בלם לתוף מחצות הספה כדי לתקן אותם כנ"ל.

אֲכִילָה בספה כנגד תאוות אכילה, שנה בספה כנגד תאוות המשגל, שצריך פגם הברית הוא בחינת שנה ותרדמה כמובא (בסיון י"ט), ועל-ידי שנה בספה נתמקן. נוי ספה זה בחינת תקון תאוות מוון. שצריך להביא כל עשור וכל חפציו הנחמדים שהם קנין כספו לתוף הספה, ועל-ידי זה נתמקנין בקדושה, כי הספה היא קדש, ועל-כן צריך להביא לשם כל תאוותיו, דהינו בחינת שלש תאוות הנ"ל, ועל-ידי זה נתמקנין בקדושה, על-ידי בחינת שלש רגלים, שהם בחינת שלש דפנות הספה כנ"ל.

וְאִזִּי נתמקן היראה, שהוא בחינת ירושלים (כמבאר שם), וזה בחינת: הפורס סבת שלום וכו' ועל ירושלים, שספה מגנת על ירושלים, הינו היראה שנתמקנת על-ידי מצות ספה שעל גדה נתמקן השלש מדות, שעל-ידי זה נתמקן בחינת ירושלים כנ"ל (כמבאר שם בפאמר הנ"ל, עין שם).

וְעַל-יְדֵי יראה זוכין לנבואה, וזהו שלמדו רבותינו ו"ל שהספה צריכה להיות גבה עשרה טפחים מפרובים שסככו על הארון והיו גבהים עשרה, כי הספה בחינת הפרובים שמשם מקבלין הנבואה, כי על-ידי היראה שזוכין על-ידי בחינת ספה, על-ידי זה זוכין לנבואה שהיא באה מבין שני הפרובים, (כמבאר שם בפאמר הנ"ל, עין שם):

ב **וְעַל-יְדֵי-זוּהוּ** זוכין לתפלה, ואזי הוא למעלה מקל הכוכבים, שכלם מקבילים ממנו, (כמובא שם, עין שם). וזה בחינת שאמרו רבותינו ו"ל (ירושלמי סוכה

א.) שצריך הסכך להיות צומח מן הארץ ואינו מקבל טמאה, כי המפרסם האמת הוא בחינת 'צומח מן הארץ', הינו על-ידי שפלות וקטנות, בבחינת (תהלים פח): "אמת מארץ תצמח", כמו שכתוב (משלי טו): "ולפני כבוד ענוה". וכמובא בדברי רבנו ו"ל שצריך להתנשאות על-ידי קטנות, וכמו שאמרו רבותינו ו"ל (יומא כב.): 'אין ממנין פנים על הצבור אלא אם כן קפה של שרצים תלוי מאחוריו, שאם תזוח דעתו עליו אומרים לו: חזר לאחוריו'. וזה בחינת שמשכין הספה בפסלת גרן וקב, 'בפסלת' דיקא, הינו שבחינת הסוככים ומגנים על הדור הם מפסולי המשפחות, כמו שאמרו רבותינו ו"ל כנ"ל. גם צריך שלא יהיה 'מקבל טמאה', הינו שלא יהיה מנהיג על-ידי עזות, שהם בחינת 'מקבל טמאה', כי עזות היא בחינת 'קניא דמסאבותא', כמובא מזה במאמר 'מרקבת פרעה וחי'ו' (בסיון לח.). כי 'ישאל שצמדו על הר סיני פסקה ונתמקן וכו'' (שבת קמב), וכי יש'ש בו עזות כידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני ולא פסקה ונתמקן, ועל-כן בו נאחזת הטמאה, וזה בחינת 'סכך פסול', דהינו המנהיג על-ידי עזות, שהסימן הוא שאינו צומח מן הארץ, הינו על-ידי שפלות, רק על-ידי עזות וגדלות, והוא מקבל טמאה כנ"ל. גם הסכך שהוא מדבר הצומח זה בחינת הנשמות שהם בחינת צמחין, כמו שכתוב (יחזקאל טו): "ורבקה כצמח השדה נתתיה".

וְעַל-כֵּן תקף אחר יום הכפורים מיד מתחילין לעסק בספה, כי יום הכפורים מרמז על התכלית, כמובא שיום הכפורים הוא בחינת עולם הבא, שהוא התכלית, שאז יהיה לנו ממשלה על המלאכים, ועל-כן תקף ומיד מתחילין לעסק בספה, שהוא בחינת התקשרות לשרשי הנשמות כנ"ל כדי שיהיה לנו כח לעמד בממשלה זו כנ"ל, (כמבאר שם בפאמר הנ"ל).

וּבְדִינֵי הספה בפרטיות מרמז כל הבחינות הנ"ל שעל ידם יכולין להתקשר לשרשי הנשמות ישאל כנ"ל, כי דפנות הספה שלשה, 'שתים להלכתן וישלישית אפלו טפח' (סוכה ג.). ואיתא שהם בחינת נצח הוד יסוד, וזהו בחינת שלש רגלים שהם גם-כן בחינת נצח הוד יסוד, בחינת רגליו, הינו שדפנות ומחצות הספה הם בחינת שלש רגלים שעל ידם נתמקן כל התאוות הנ"ל, כי הם מחצות דקדושה שצמחין ועושין מחצות לשלש תאוות הנ"ל שלא יצאו מגבול הקדושה ולחוץ. ועל-כן הם 'שתים להלכתן', דהינו משבועה טפחים, וישלישית

ד **וְעַל-כֵּן** מְנַעֲנְעִין בְּאַרְבָּעָה מֵיָנִים בְּ"הוֹדוּ לַה'" תחלה וסוף, כי "הודו לה" כי טוב כי לעולם חסדו" (תהילים קיח) מרמז על משיח שיבוא במהרה בזמנו, וזהו כי טוב כי לעולם חסדו", בבחינת (שמואל-ב-כ): "וְעַל-כֵּן חָסֵד לְמִשְׁחֹחוֹ", וְאִזּוֹ יִשְׁפֹּעַ לָנוּ כָּל טוֹב. גַּם מְנַעֲנְעִין בְּ"אֲנָא ה' הוֹשִׁיעָה נָא", שָׁזָהוּ מְרַמֵּז גַּם-כֵּן עַל הַיְשׁוּעָה הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁהוּא תְּכֵלִית הַיְשׁוּעָה, וְזָהוּ 'אֲנָא' גִּימְטְרִיא 'אֵלֵיהּ וְכוּ', כי הישועה והגאולה האחרונה שֶׁעַל-יְדֵי מְשִׁיחַ יִהְיֶה עַל-יְדֵי אֵלֵיהּ שֶׁיָּבֹאוּ וְיִבְשֹׂר הַגְּאֻלָּה, כי על-יְדֵי אֵלֵיהּ נַעֲשֶׂה בְּחֵינֵת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ, כי אֵלֵיהּ מִבְּחֹרֵי גְדוּלֵי הַנְּבִיאִים, וְעַל-יְדֵי נְבוּאָה זוֹכִין לְתַפְלָה, וְזָהוּ בְּחֵינֵת (תהילים קק): "וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיִּפְלֹל", שֶׁפִּינְחָס זָה אֵלֵיהּ זָכָה לְתַפְלָה עַל-יְדֵי נְבוּאָה, וְעַל-כֵּן הָיָה כַּח בְּיָדוֹ לַעֲצֹר הַמְּטָר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מלכים א י): "חִי ה' אִם יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם לִפִּי דְבָרִי", "לִפִּי דְבָרִי" דִּיקָא, בְּחֵינֵת דְּבַר ה', הֵינּוּ תַפְלָה, כִּי אֵלֵיהּ זָכָה לְדַבֵּר ה', דֵּהֵינּוּ תַפְלָה פְּנ"ל, וְעַל-כֵּן הָיָה בּוֹ כַּח לַעֲצֹר הַמְּטָר, כִּי הַמְּטָר' הַמְּגִדֵל הַעֲשׂוּבִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם מְרָאָה טַעַם רִיחַ, הַכֹּל הוּא עַל-יְדֵי כַּח דְּבַר ה', דֵּהֵינּוּ תַפְלָה שֶׁהִיא שֶׁרֵשׁ הַכֹּל, וְאֵלֵיהּ שֶׁזָּכָה לְדַבֵּר ה' הָיָה לוֹ כַּח לַעֲצֹר הַמְּטָר פְּנ"ל, וְזָהוּ "לִפִּי דְבָרִי" דִּיקָא פְּנ"ל. וְעַל-כֵּן בְּ"אֲנָא ה'" שֶׁמְרַמֵּז לְבְּחֵינֵת אֵלֵיהּ שֶׁעַל יְדֵי יְבוּא הַיְשׁוּעָה הָאֲחֵרוֹנָה, עַל-כֵּן אִזּוֹ מְנַעֲנְעִין בְּאַרְבָּעָה מֵיָנִים שֶׁהֵם בְּחֵינֵת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ שֶׁיָּבֹאוּ בְּמַהְרָה בְּזַמְנֵנו, אָמֵן:

א-ב שְׁצָרִיף שִׁיְהִי הַכּוֹכָבִים נִרְאִין מִתּוֹךְ הַסֶּכֶף, הֵינּוּ בְּחֵינֵת שִׁיְהִי הוּא לְמַעַל מִן הַכּוֹכָבִים. וְזָה בְּחֵינֵת רְאִיָּה בְּדֶרֶךְ הָעֲלִיּוֹן אֵת הַתַּחֲתוֹן, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י אֶצֶל הַלְוִיָּתָן עַל פְּסוּק "אֵת כָּל גְּבוֹהַ רְאָה" (איוב מא), שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, דֵּהֵינּוּ שִׁישׁ לוֹ מְמַשְׁלָה עַל כָּל הַגְּבוּהִים כְּאִלוֹ הוּא לְמַעַל מֵהֶם וְרוֹאֶה אוֹתָם, כִּי דֶרֶךְ הָעֲלִיּוֹן לְרֵאוֹת הַתַּחֲתוֹן וְלַעֲלֹם אֵימַת הָעֲלִיּוֹן עַל הַתַּחֲתוֹן, עַיִן שֶׁם בְּפִרוּשׁ רַש"י בְּסוֹף אִיּוֹב. וְזָה גַם-כֵּן בְּחֵינֵת שְׁצָרִיף שִׁיְהִי הַכּוֹכָבִים נִרְאִין מִתּוֹךְ הַסֶּכֶף, הֵינּוּ שֶׁעַל-יְדֵי בְּחֵינֵת הַסֶּכֶף רוֹאֶה אֵת הַכּוֹכָבִים, הֵינּוּ שֶׁהוּא לְמַעַל מֵהֶם וְיֵשׁ לוֹ מְמַשְׁלָה עֲלֵיהֶם, שָׁזָהוּ בְּחֵינֵת רְאִיָּה פְּנ"ל:

ג **וְזָהוּ** בְּחֵינֵת אַרְבָּעָה מֵיָנִים שְׁנוּטְלִין בְּסִפּוֹת בְּשַׁעַת הַתַּפְלָה, שָׁזָהוּ רְמֵז שְׁשִׁיחַ הַשְּׂדֵה נוֹתְנֹת כַּח בְּתוֹךְ הַתַּפְלָה, וְעַל-כֵּן אָנוּ מַעְלִין שִׁיחַ הַשְּׂדֵה דֵּהֵינּוּ מֵיָנִי צְמִיחִים בְּשַׁעַת הַתַּפְלָה, לְרַמֵּז פְּנ"ל שֶׁבְּסִפּוֹת יֵשׁ עֲלֵיָהּ לְתַפְלָה עַד שְׁשִׁיחַ הַשְּׂדֵה נוֹתְנִין כַּחֶם בְּתוֹךְ הַתַּפְלָה פְּנ"ל. וְהָאֲרָבָעָה מֵיָנִים הֵם בְּחֵינֵת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ, כִּי עַקֵּר חֲשִׁיבוֹת הָאֲרָבָעָה מֵיָנִים הִיא הָאֲתָרוּג שֶׁהוּא בְּחֵינֵת מַלְכוּת דָּוִד, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת מְשִׁיחַ.

וְהַשְּׂלִישָׁה מֵיָנִים, שֶׁהֵם לוֹלֵב הַדָּס וְעַרְבָּה, הֵם כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ עֲבוֹדוֹת הַמַּפְסִידִין עֲבוֹדַת הַתַּפְלָה, לוֹלֵב כְּנֶגֶד שְׁמִירַת הַבְּרִית, כִּי לוֹלֵב בְּחֵינֵת (תהילים צב) "צַדִּיק כְּתֹמֵר לְפָרַח" כְּמוֹבָא, בְּחֵינֵת "צַדִּיק ח"י עֲלָמִין", שֶׁהֵם בְּחֵינֵת ח"י נַעֲנוּעִין שְׁבִלוּב. הַדָּס מְשַׁלֵּשׁ כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה אַבוֹת כְּמוֹבָא, זָה בְּחֵינֵת אָמוּנָה, כִּי הָאֲבוֹת הֵם שְׁרֵשֵׁי אָמוּנַת יִשְׂרָאֵל. עַרְבָּה זָה בְּחֵינֵת (אבות ד, א): 'אֵל תִּהְיֶה בּוֹ לְכֹל אֲדָם', שֶׁבְּשִׁבִיל זָה אָנוּ לוֹקְחִין עַרְבֵי נַחַל שְׂאִין בָּהֶם לֹא טַעַם וְלֹא רִיחַ, כְּדִי שְׁלֹא נִמְנַע מִלְצַרְף פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּתַפְלָתָנוּ כְּמוֹבָא, נִמְצָא שֶׁהָעַרְבָּה כְּרַמְזוֹת עַל 'אֵל תִּהְיֶה בּוֹ לְכֹל אֲדָם', שֶׁאֲסוּר לְבַזוֹת שׁוֹם אֲדָם, אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא בְּלֹא טַעַם וְרִיחַ כְּמוֹ עַרְבָּה.

וְעַל-יְדֵי תְּקוּן שְׁלֹשׁ עֲבוֹדוֹת אֵלוּ עַל-יְדֵי-זָה נִתְתַּקֵּן עֲבוֹדַת הַתַּפְלָה, וְאִזּוֹ מְרָאָה טַעַם רִיחַ שֶׁל שִׁיחַ הַשְּׂדֵה בְּאִים בְּתוֹךְ הַתַּפְלָה, שָׁזָהוּ בְּחֵינֵת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ, כְּמוֹבָא שֶׁם, וְזָה בְּחֵינֵת הָאֲתָרוּג שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְרָאָה טַעַם וְרִיחַ שְׁנוּטְלִין בְּשַׁעַת הַתַּפְלָה, שָׁזָהוּ בְּחֵינֵת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ, שְׁשִׁיחַ הַשְּׂדֵה נִקְלָלִין כַּחֶם בְּתַפְלָה פְּנ"ל, (עַיִן שֶׁם בְּמֵאמָר הַנ"ל הַיֵּטֵב):

הַלְבָּחָה ד'

עַנְיָן שֶׁל שְׁנֵי עָרְלָה וּבִשְׁנָה הַרְבִּיעִית צָרִיכִין
לְהַעֲלוֹת הַפְּרוֹת לִירוּשָׁלַיִם וְכוּ':

אֱלָקִים אֶת הַצֵּלַע וְכוּ" הַנֶּאֱמָר בְּאֲדָם הָרֵאשׁוֹן, כִּי חָנָה הִיא אִם כָּל חַי, שֶׁהִיָּתָה כְּלוּלָה מִכָּל הַנְּשָׁמוֹת, אָף הִיָּה צָרִיף לְזַהַר מֵאֵד שְׁלֹא לְהִתְאַחַז בְּהַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר שֶׁהֵם רַק עַל-יְדֵי עֲזוּת כַּנ"ל, כִּי גַם אִז הִיָּה בְּמִצְיָאוֹת שֶׁרָשָׁם, כִּי הֵם מִבְּחִינַת הַתְּשֻׁעַ מֵאוֹת וְשִׁבְעִים וְאַרְבַּע דּוֹרוֹת שֶׁהָיוּ קִדְּם בְּרִיאַת הָעוֹלָם, שֶׁהָן הָן עֲזֵי פְּנִים שְׁבִדוֹר וְאוֹנוֹן רִישֵׁי עֲמָא, כַּמּוֹכָא בְּזַהַר הַקְּדוּשׁ.

וּמִחֻמַּת שְׂאֵדָם הָרֵאשׁוֹן הִיָּה צָרִיף לְשַׁמֵּר אֶת עֲצָמוֹ מֵהֵם, עַל-כֵּן צִוְּהָ עֲלֵיו ה' יִתְבָּרַךְ (בראשית ב:): "מִכָּל עֵץ הַגֵּן אָכַל תֹּאכַל וּמִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ וְכוּ", כִּי עֲצֵי הַגֵּן הֵם בְּחִינַת נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, כִּי כָּל נְשָׁמָתִין מֵאֵילָנָא רַבְרָבָא נִפְקִין, כְּמוֹ שְׂאֵיִתָּא בְּזַהַר הַקְּדוּשׁ (משפטים דף טז:), כִּי כָּל עֲצֵי הַגֵּן עֵדָן יוֹנְקִים וּמְקַבְּלִים מִבְּחִינַת עֵץ הַחַיִּים אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן שֶׁהוּא כְּלוּל מִכָּל הַנְּשָׁמוֹת הַחֻצוּבוֹת מִכֻּסָּא הַכְּבוֹד, כִּי עֵץ הַחַיִּים עוֹמֵד תַּחַת כֻּסָּא הַכְּבוֹד, שֶׁדְּרָךְ שֶׁם יוֹרְדִין וְעוֹלִין כָּל הַנְּשָׁמוֹת כְּשֶׁצָּרִיכִין לְבוֹא לְזֶה הָעוֹלָם מֵשָׁם, וְכֵן לְהַפִּיץ כְּשֶׁצָּרִיכִין לְחֹזֵר וְלַעֲלוֹת מִזֶּה הָעוֹלָם לְמַקוֹמָם וְשָׂרָשָׁם, שֶׁכֵּלֵם צָרִיכִין לִירֵד וְלַעֲלוֹת דְּרָךְ עֵץ הַחַיִּים כְּפִדּוּעַ, אָף יֵשׁ עֵץ הַדַּעַת בְּתוֹךְ הַגֵּן שֶׁהוּא בְּחִינַת שָׂרֵשׁ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר, שֶׁהֵם בְּחִינַת הָעֲזֵי פְּנִים שְׁבִדוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע', כִּי הֵם מְעַרְבְּבִים מִטוֹב וְרַע, כִּי בְּיֹדָאֵי כָּל מְפָרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר בְּהִכָּרַח שִׁיְהִיָּה בּוֹ אִיזָה טוֹב, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא הִיָּה לוֹ כַּח לְהַמְשִׁיף גַּפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל אַחֲרָיו, כִּי מִטְּבַע גַּפְשׁוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְהַמְשִׁיף אֶת עֲצָמוֹן רַק אֵל הַטוֹב, וְעַל-כֵּן בְּיֹדָאֵי אֵי אֲפֹשֶׁר שִׁיְהִיָּה מְפָרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר כִּי אִם כְּשִׁישׁ בּוֹ מַעַט טוֹב, בְּבְחִינַת (סוטה לה:): "כָּל שֶׁקֶר שְׂאִין בּוֹ אֶמֶת בְּתַחֲלָתוֹ אֵינוֹ מִתְקַיֵּם וְכוּ", רַק שֶׁהִרַע וְהִשְׁקֵר שָׁבוּ מִרְבָּה מִן הַטוֹב, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע', וְעַל זֶה נִצְטַוָּה אָדָם הָרֵאשׁוֹן: "וּמִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ", כִּדְּי שְׁלֹא יִתְאַחַז וְיִתְקַשֵּׁר בְּשָׂרָשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר שֶׁהֵם בְּחִינַת הָעֲזֵי פְּנִים אֲשֶׁר קָמְטוּ בְּלֹא עֵת.

אֲבָל חֵס"מ הַתְּגַרָּה בּוֹ וְהִסִּיתוֹ לַעֲבֹר עַל מִצְוַת זֹאת בְּעֲצָמָה, לְאָכַל מִעֵץ הַדַּעַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא

א **עַל-פִּי** הַתּוֹרָה 'תִּקְעוּ מִמְשָׁלָה' (בליקוטי תנינא סימן א'), וְהַכֵּלֵל לְעֲנִינְנוּ, כִּי אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי נִבְרָא שִׁיְהִיָּה לוֹ מִמְשָׁלָה עַל הַמְּלֹאכִים וְכוּ', אָף צָרִיכִין לְשַׁמֵּר אֶת עֲצָמוֹ מֵאֵד מִקְּנֵאוֹת הַמְּלֹאכִים שְׁלֹא יִדְחִפוּ אוֹתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, וְהַעֲצָה לְזֶה לְהַחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ בְּשָׂרָשֵׁי נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם חֻצוּבוֹת מִתַּחַת כֻּסָּא הַכְּבוֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת חָנָה, אִם כָּל חַי, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת (בראשית ב:): "וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֵּלַע וְכוּ".

אָף צָרִיכִין לְהַפִּיר אֶת הַמְּפָרְסָמִים שֶׁבָּהֶם כְּלוּלִים כָּל הַנְּשָׁמוֹת, כִּי יֵשׁ כַּמָּה מְפָרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר שֶׁעֲקָר גְּדֻלָּתָם רַק עַל-יְדֵי עֲזוּת, כִּי 'עֲזוּת מְלֻכּוֹתָא בְּלֹא תְּגָא' (סנהדרין קה:). וְזֶה זֹכִינ׳ עַל-יְדֵי בְּנֵן יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַיְרֵאָה הַתְּלוּיָה בְּלֵב וְכוּ', וְלִזֶּה צָרִיכִין לְשַׁבֵּר שְׁלֵשָׁה הַתְּאוּוֹת שֶׁהֵם מְפָסְדִין הַיְרֵאָה שְׁבִלְב, שֶׁהֵם תְּאוּוֹת מְמוֹן וְתְּאוּוֹת מִשְׁגָּל וְתְּאוּוֹת אֲכִילָה, וְלִזְכוּת לְצִאת מֵאֵלוֹ הַתְּאוּוֹת הוּא עַל-יְדֵי קִבְּלַת שְׁלֵשׁ רַגְלִים כְּרָאוּי וְכוּ', עֵינֵי שָׁם, וְאִז זֹכִינ׳ לְיִרְאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּנֵן יְרוּשָׁלַיִם, וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִינ׳ לְתַפְּלָה שֶׁהִיא דְּבַר ה' וְכוּ' וְכוּ', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִינ׳ לְאֵחוֹ בְּשָׂרָשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת, וְאִז הִיָּה קוֹיִם לְהַמְשָׁלָה שְׁלוֹ עַל הַמְּלֹאכִים וְכוּ', וְאִזִּי יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

ב **וְזֶה** בְּחִינַת שְׁלֵשׁ שְׁנֵי עֲרָלָה שֶׁהוּא לְתַמְנֵן חֻטָּא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, כַּמְרָמוֹ בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל שְׂאֵמְרוּ (בראשית רבה כא, ז): 'מִי יִגְדֵּל עֶפְרַיִם מִעֵינֵיךְ אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְכוּ', שֶׁהָרֵי בְּנֵיךְ מִמִּתְיָנִים שְׁלֵשׁ שָׁנִים וְכוּ', כַּמְבָּאָר בְּמִדְרָשׁ, כִּי אָדָם הָרֵאשׁוֹן נִבְרָא שִׁיְהִיָּה לוֹ מִמְשָׁלָה עַל הַמְּלֹאכִים, וְכֵן הָיוּ לָהּ, שֶׁהִיָּה לוֹ מִמְשָׁלָה עַל הַמְּלֹאכִים קִדְּם הַחֻטָּא, כַּמְבָּאָר בְּזַהַר וּבְמִדְרָשִׁים מְעַצֵּם הַגְּדֻלָּה וְהַמְּשָׁלָה עַל הַמְּלֹאכִים שֶׁהִיָּה לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן קִדְּם הַחֻטָּא, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל (סנהדרין טז:): שֶׁהָיוּ הַמְּלֹאכִים צוֹלִין לוֹ בְּשָׂרָה וּמִסְנִינִין לוֹ יָנֵן וְכוּ', וּמִחֻמַּת זֶה בְּעֲצָמוֹ נִתְקַנָּאוּ בּוֹ הַמְּלֹאכִים מֵאֵד עַד שְׁנִתְגַּרָּה בּוֹ חֵס"מ וְכוּ', כַּמְבָּאָר שָׁם בְּמַקוֹמוֹ.

כִּי ה' יִתְבָּרַךְ יָדַע מִזֶּה שִׁיְתְּקַנָּאוּ בּוֹ הַמְּלֹאכִים, עַל-כֵּן רָמַז לוֹ שִׁיְאָחוֹ בְּשָׂרָשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת 'חָנָה', אִם כָּל חַי, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'וַיִּבֶן ה'

שֶׁמְכַנְיַעֵין שְׁלֹשָׁה תַּאֲוֹת הַנִּלְ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת אֶסוּר
אֲכִילַת הַפְּרוֹת שֶׁלֹּשׁ שְׁנֵי עֲרָלָה וְנִטְעָה רַבְעֵי הַהֶעֱלוֹת
הַפְּרוֹת בְּשָׁנָה הַרְבִּיעִית לִירוּשָׁלַיִם וְכַנִּל:

ד' וְאִזּוּ יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת רֵאשׁ הַשָּׁנָה כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה
הַנִּלְ, וְזֶה בְּחִינַת הַתְּקִיעוֹת שְׁסִימָנָם קִשְׁתִּית
שֶׁהֵם בְּחִינַת הָאֲבוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּמוֹכָא,
כִּי שֶׁלֹּשׁ אֲבוֹת הֵם בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה רִגְלִים, כִּי פֶסַח
נִגְדָּה אַבְרָהָם וְכוּ', הִינְנוּ שְׁעַל-יְדֵי הַתְּקִיעוֹת תְּקִיעָה
שְׂבָרִים תְּרוּעָה, בְּחִינַת קִשְׁתִּית, בְּחִינַת תַּלַּת אֲבָהֶן,
עַל-יְדֵי-זֶה מְעוֹרְרִין כַּח שְׁלֹשָׁה רִגְלִים שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
מְכַנְיַעֵין שֶׁלֹּשׁ תַּאֲוֹת הַנִּלְ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין
לִירְאָה, בְּחִינַת (עמוס א): "הִיִּתְקַע שׁוֹפָר בְּעִיר וְעַם לֹא
יִחְרְרוּ", שְׁזָהוּ בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׂאֵז נִמְשָׁךְ יִרְאָה
גְּדוּלָה, בְּחִינַת: 'וְכַבֵּן תֵּן פַּחַדְךָ וְכוּ' וְאִימָתֵךְ וְכוּ'.
וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין לַתְּפִלָּה, כִּי עַקֵּר בְּנֵן הַתְּפִלָּה הוּא
בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה כְּמוֹכָן בְּפָנּוֹת, וְעַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה שְׁהִיא
דְּבַר ה', בְּחִינַת (תהילים לב): "בְּדַבְּרֵי ה' שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ",
זֹכִין שִׁיפֵל וְיִתְבַּטֵּל הַעֲזוֹת שֶׁל הַעֲזֵי פָּנִים וְכוּ', וְאִזּוּ
יְכוּל לַהֲתַקְשֵׁר בְּשָׂרְשֵׁי נְשָׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׁעַל-יְדֵי-
זֶה יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב שֶׁם
בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְ.

נְמוּצָא שְׁעַקֵּר בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה נִתְהַוָּה עַל-יְדֵי
הַתְּקִיעוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה רִגְלִים שֶׁהֵם
מְכַנְיַעֵין הַשֶּׁלֶשׁ תַּאֲוֹת הַנִּלְ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין לְכָל
הַבְּחִינּוֹת הַמְּבַאֲרִין שֶׁם עַד שְׁזוֹכִין לַעֲשׂוֹת רֵאשׁ
הַשָּׁנָה, וְעַל-כֵּן נִקְרָא רֵאשׁ הַשָּׁנָה 'יוֹם תְּרוּעָה', כִּי
עַקֵּר בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה נִתְהַוָּה עַל-יְדֵי הַשֶּׁלֶשׁ קוֹלוֹת
שֶׁל הַשׁוֹפָר שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה רִגְלִים וְכוּ' כְּנִל.

וְכִל זֶה הוּא תְּקוּן חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, שְׁנִבְרָא
שִׁיחָהּ לוֹ מִמְשָׁלָה עַל הַמַּלְאָכִים עַל פְּגָם בְּזֶה
וְכוּ' כְּנִל, כִּי כָל חֲטָאוֹ הָיָה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׂאֵז נִבְרָא,
וְהָיָה צָרִיךְ אֶז לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּלְ, שְׁעַל-יְדֵי-
זֶה הָיָה זֹכֵה לְבְּחִינַת קְדֻשַׁת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְאִזּוּ הָיָה
נִתְתַקֵּן כָּל הַנִּלְ, וְהוּא פָּגָם בְּזֶה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. עַל-כֵּן
כָּל תְּקוּנָנוּ עֲתָה הוּא עַל-יְדֵי רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאֵנּוּ
צָרִיכִין לְהַתְּקִיף הַרְבֵּה נְפִשׁוֹת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֶל
צְדִיקֵי אָמֶת שֶׁהֵם שְׂרָשֵׁי נְפִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאָמֶת, שֶׁהֵם
יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַקֵּן הַכָּל,
אָמֵן וְאָמֵן:

הָיָה לוֹ כַּח לַעֲמֹד בְּמִשְׁלַתוֹ עַל הַמַּלְאָכִים וְדָחְפוּ
וְהִפִּילוּ אוֹתוֹ, בְּחִינַת: "כִּי בְיוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת
תָּמוּת" - 'מָאן דְּנִחִית מִדְּרַגָּה קָרִי בַּהּ וְיָמַת', כְּמוֹ
שְׂאִימָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (נשא דף קלה:), כִּי עַל-יְדֵי פָּגָם
אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת פָּגָם בְּכָל הַשֶּׁלֶשׁ תַּאֲוֹת הַנִּלְ
שְׂצָרִיכִין לְשַׁבְּרָם כְּדֵי שְׂיִרְעוּ לְהַפִּיר אֶת שְׂרָשֵׁי
הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַעֲזֵי פָּנִים וְכוּ', שֶׁהֵם: תַּאֲוֹת מְמוֹן
וּמִשְׁגֵּל וְאֲכִילָה כְּנִל בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְ, וְהוּא פָּגָם
בְּכָל עַל-יְדֵי אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת, וְזֶה שְׁפָתוֹב (בראשית
א): "וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל", זֶה תַּאֲוֹת
אֲכִילָה, "וְכִי תֵאָוֶה הוּא לְעֵינַיִם", זֶה בְּחִינַת תַּאֲוֹת
מִשְׁגֵּל שְׁתִּלוּיָהּ בְּעֵינַיִם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (במדבר טו):
"וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם וְכוּ'",
"וְנִחְמַד הָעֵץ", זֶה בְּחִינַת תַּאֲוֹת מְמוֹן שְׂנִאֲמַר
עָלָיו "לֹא תִחְמַד", וּמֵאַחַר שֶׁפָּגָם בְּאֵלוֹ הַשֶּׁלֶשׁ
תַּאֲוֹת בְּוִדָּאֵי לֹא הָיָה לוֹ עוֹד כַּח לַעֲמֹד
בְּמִשְׁלַתוֹ וְכוּ' וְכַנִּל:

ג וְזֶה בְּחִינַת שֶׁלֹּשׁ שְׁנֵי עֲרָלָה, שְׁכַשְׁנוּטְעִין עֵץ
מֵאֲכָל צָרִיכִין לְהַמְתִּין שֶׁלֹּשׁ שְׁנֵי עֲרָלָה,
שֶׁלֹּשׁ שָׁנִים דִּיקָא, כְּנִגְדָּה שֶׁלֹּשׁ תַּאֲוֹת הַנִּלְ, כְּדֵי
לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל שֶׁלֹּשׁ תַּאֲוֹת הַנִּלְ, כְּדֵי לְשַׁמֵּר אֶת
הָאֵילָן שְׁלֹא יֵינַק מִבְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע חֵס
וְשְׁלוֹם, מִבְּחִינַת שְׂרָשֵׁי נְשָׁמוֹת שֶׁל הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל
שְׂקָר, רַק תְּהִיָּה יִנְיַתוֹ מִבְּחִינַת עֵץ הַחַיִּים אֲשֶׁר
בְּתוֹךְ הַגֵּן וְכוּ'. וְזֶהוּ (ויקרא ט): "וּבִשְׁנָה הַרְבִּיעִית
יְהִיָּה כָּל פְּרִי קֹדֶשׁ הַלְּוִלִים לַה'", שְׂצָרִיכִין לְהַעֲלוֹת
הַפְּרוֹת לִירוּשָׁלַיִם, הִינְנוּ כְּנִל, שְׂאַחַר שְׁזוֹכִין לְהַכְנִיעַ
שֶׁלֹּשׁ תַּאֲוֹת הַנִּלְ שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁלֹּשׁ שְׁנֵי עֲרָלָה
כְּנִל, אַחֲרֵיכֵן זֹכִין לְבְּחִינַת בְּנֵן יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהוּא
יִרְאָה שְׁלֵם הַתְּלוּיָהּ בְּלֵב כְּנִל, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין אַחַר
הַשֶּׁלֶשׁ שְׁנֵי עֲרָלָה לְהַעֲלוֹת הַפְּרוֹת לִירוּשָׁלַיִם, שֶׁהוּא
בְּחִינַת יִרְאָה שְׁלֵם שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי שְׁמִכְנִיעֵין שֶׁלֹּשׁ
תַּאֲוֹת הַנִּלְ, עַל-יְדֵי שְׁנִזְזָהֵרִין מִלְּאֲכֹל הַפְּרוֹת בְּשֶׁלֶשׁ
שְׁנֵי עֲרָלָה וְכַנִּל.

וְעַל-יְדֵי בְּחִינַת בְּנֵן יְרוּשָׁלַיִם זֹכִין לַתְּפִלָּה כְּנִל
בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְ, וְזֶהוּ "וּבִשְׁנָה הַרְבִּיעִית
יְהִיָּה כָּל פְּרִי קֹדֶשׁ הַלְּוִלִים לַה'", "קֹדֶשׁ הַלְּוִלִים"
דִּיקָא, בְּחִינַת תְּפִלָּה שֶׁהוּא שְׁבָחִים וְהַלְּוִלִים לַה'
שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי בְּחִינַת בְּנֵן יְרוּשָׁלַיִם, שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי

שלא בטל השלש תאוות אלו הוא רחוק מקדשת השלשה רגלים, כי אלו השלש תאוות הם ההפך מקדשת השלשה רגלים פנ"ל, ועל-כן קשה וכבד למצא הראש וההתחלה, וכן הוא ברוב העצות והתקונים שקשה וכבד למצא הראש וההתחלה, מתמת שעל-פי רב כל אחד תלוי בתלוי ואין יודעין מהיכן הראש וההתחלה, וכמבאר בדברי אדונו מורנו ורבנו ז"ל מזה במקום אחר.

ועל-כן עקר הראש וההתחלה של כל התקונים שבעולם הוא על-ידי ראש השנה. ועל-כן נקרא 'ראש השנה', ראש דיקא, כי משם עקר הראש וההתחלה לכנס לעבודת ה', כי הוא יום הראשון לעשרת ימי תשובה, הינו ראשית התשובה והתקון:

ו **כי** מה שקשה למצא הדרך לשוב לה' בתפלה, זה מתמת חטא אדם הראשון ומתמת רבוי עונותינו, שעל-ידיה נתבלבלו כל המקומות והדרכים עד שקשה למצא הדרך לשוב אליו בתפלה, כי עקר התשובה הוא לשוב הדרך למקום שנטל משם, בבחינת (וזהו בראשית דף כד.): 'זרקא דאודריקת לאתר דאתנטילת מתפן', (כמו שקתוב בסימן ל"ח), אבל מרובי עונותינו קשה לנו מאד למצא מקומנו, לידע איך לשוב אל המקום אשר נחצבנו משם. וזה ששאל הקדוש-ברוך-הוא את איוב על שהיה אחר מדותיו בתפלה: 'איפה היית ביסדי ארץ' (איוב לח), ודרשו רבותינו ז"ל (תנחומא פרשת כי תשא): 'איפה שלף היכן הייתה באדם הראשון', כי אדם הראשון היה כלול מכל הנשמות, ושאל אותו הקדוש-ברוך-הוא אם יודע היכן היה מקומו בקומתו של אדם הראשון, וכמוכא מזה בכתבי האר"י ז"ל באריכות בספר הגלגולים, עין שם, הינו ששאל אותו הקדוש-ברוך-הוא אם כבר זכה לתשובה שלמה, לשוב אל מקומו שנטל משם, ומאחר שעדין אינו יודע את מקומו בקומתו של אדם הראשון, בודאי לא זכה עדין לתשובה שלמה, לשוב למקומו שנטל משם, מאחר שעדין אינו יודע את מקומו, ומתמת זה עובר עליו כל מה שעובר, כי כל מה שה' יתברך מסבב עם האדם הכל לטובתו, כדי להשיבו לדרך הישר, וה' יתברך מסבב עמו בכמה סבות, כפי מה שהוא יתברך יודע את מקום כל אחד ואחד, שכמו כן הוא

ה **כי** עקר הראש וההתחלה של כל התקונים הוא על-ידי ראש השנה, ראש דיקא, כי ראש השנה הוא יום ראשון לתשובה, הינו התחלת התשובה, כי אז הוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה. כי באמת התחלת התשובה והתקון קשה וכבד מאד, כי קשה מאד לידע ולמצא הראש וההתחלה, כי על-פי רב כל התקונים והעצות כל אחד תלוי בתלוי, ומתמת זה קשה למצא הראש וההתחלה. למשל בהתורה הזאת מבאר שצריכין לבוא להתחילת שתתקנם ממשלתו על המלאכים, ולזה צריכין לקבל שלשה רגלים כראוי, שעל-ידיה משברין שלש תאוות הנ"ל, שעל-ידיה זוכין ליראה שבלב, שעל-ידיה נברא מלאך שמשפיע נבואה וכו', שעל-ידיה זה זוכין לתפלה וכו', וכו', שעל-ידיה נופל העוונות של העוונות פנים וכו', ואז יכול להתקשר בשרשי נשמות שהם בחינת כסא הכבוד, שעל-ידיה מתקנם ממשלתו וכו', ואז יכול לעשות ראש השנה וכו', עין שם.

נמצא שכפי בנין התורה הקדושה הזאת, עקר ההתחלה משלשה רגלים, שעל-ידיה שמקבלין השלשה רגלים כראוי זוכין לשבר השלש תאוות הנ"ל, עד שזוכין לכל הבחינות הנ"ל, ובאמת בודאי מי שזוכה להתגבר לילך בדרך הנה, שמתגבר לקבל השלשה רגלים כראוי וממשיך עליו הודעת בשלשה רגלים ומשבר על-ידיה כל השלש תאוות עד שזוכה לכל הנ"ל, בודאי אשרי לו, אבל בעונותינו הרבים אברה העצה מאתנו, כי גם העצה בעצמה קשה וכבד עלינו לקנם, כי אין אנו יודעין איך זוכין לקבל השלשה רגלים כראוי, באפן שנחדש את מחנו ונדעתנו בכל רגל ורגל עד שנזכה על-ידי קדשת השלשה רגלים לשבר ולבטל כל השלש תאוות הנ"ל, ועל-כן עדין לא זכינו לשבר כל השלש תאוות הנ"ל כראוי, ומתמת זה אנו רחוקים מכל התקונים הנ"ל, וגם מתמת זה בעצמו שרחוקים משבירת השלש תאוות הנ"ל מתמת זה רחוקים מקבלת שלשה רגלים כראוי, כי הא בהא תליא, כי כפי המבאר פאן בהתורה הזאת שהשלשה רגלים משברין ומבטלין השלש תאוות הנ"ל, נמצא ששלש התאוות הנ"ל הם ההפך מקדשת השלשה רגלים, על-כן בודאי כל זמן

לכף זכות ומכניסין את הכל באמת בכף זכות, ומכניסים בהם הרהורי תשובה, ומודיעים להם ומאירים להם בדעתם שגש העצה והראש וההתחלה לכנס בדרך התשובה, שהעקר הוא לצעק אל ה' תמיד מעמק הלב, שנה עקר בחינת ראש השנה ועשרת ימי תשובה, והעקר הוא ראש השנה שהוא הראש וההתחלה, שאז מתחילין הכל בהתחלה האמתית שהוא לצעק אל ה' מעמק הלב, בחינת (תהלים קל): "ממעמקים קראתיך ה'", מעמקי עמקים וכל זה נמשך על כל אחד מישראל מגדולי הצדיקים שיודעים מקום כל אחד ואחד, שהם דגים הכל לכף זכות והם עושין ראש השנה כנ"ל, ומשם עקר התחלת התשובה לכל אחד מישראל.

ועל-כן צריכין לנסע לצדיקים אמתיים על ראש השנה, כי מהם עקר קדשת ראש השנה. כי אפלו הרחוקים מהם שאין נוסעין אליהם, כלם מקבלים מהם קדשת ראש השנה שהוא התעוררות התשובה וכנ"ל, אבל בודאי כל מי שמתקרבים אליהם ונוסעים אליהם על ראש השנה, בודאי הם עקר המקבלים קדשת ראש השנה שנמשך רק מהצדיקים כנ"ל:

ז נמצא שעקר הראש וההתחלה הוא מראש השנה כנ"ל, ועקר ההתחלה הוא מה שבראש השנה מתחילין הכל לצעק מעמק הלב לה' יתברך, בחינת "ממעמקים קראתיך ה'", וזאת ההתחלה נמשכת על כל השנה בלה, על כל מי שבא לשוב באיזה עת שהוא, שעקר התחלתו מבחינת ראש השנה, הינו מבחינת "ממעמקים קראתיך", הינו לצעק לה' יתברך מעמק הלב ממקום שהוא, ואז יאיר לו ה' יתברך הדרך לתשובה, ויאיר עיניו לידע מהיכן להתחיל לשוב אליו יתברך.

וזה בחינת (ירמיה יז): "כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו", "כסא כבוד" זה בחינת שרשי נשמות ישראל שנה בחינת מקומו של עולם כנ"ל, ששם השרש של כל הראשית וההתחלה של כל אחד, כי שם מקום כל אחד ואחד, וזהו "מרום מראשון", הינו שהכסא כבוד שרשי נשמות ישראל, בחינת מקומו של עולם, הוא "מרום מראשון",

צריך לגלגל עמו בגלגולים אלו, בסבות אלו, ומחמת שאין מי שידע מקום כל אחד ואחד מתחלה ועד סוף, על-כן אי אפשר להבין דרכיו יתברך, ומחמת זה קשה מאד למצא הראש וההתחלה לתשובה, מחמת שאין מי שידע את מקומו, מחמת שמחטא אדם הראשון נשרו איבריו ונפלו ממנו כמה נשמות ונתבלבל מקומם מאד, וכמו כן על-ידי החטאים של כל אחד ואחד.

על-כן עקר תקונו התשובה אי אפשר להתחיל כי אם על-ידי הצדיקים אמתיים שהם אוחזים בכסא הכבוד, דהינו בשרשי נשמות ישראל, שהם יכולים לעשות ראש השנה, כי הם בבחינת מקומו של עולם ויודעים מקום כל אחד ואחד מתחלה ועד סוף, והם יודעים לעשות ראש השנה שהוא יומא דדינא, לדון את כל אחד לכף זכות, במקאר בהתורה הזאת שם, כי מחמת שהם יודעים שרשי כל הנשמות והם בבחינת מקומו של עולם, והם יודעים מקום כל אחד ואחד מתחלה ועד סוף, הם יודעים לדון הכל לכף זכות ולעשות ראש השנה שהוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה, דהינו התחלת התשובה, כי הם מוצאים זכות לכל אחד לפי מקומו שיודעים, אפלו אם הוא הגרוע שבגרועים, ומכניסים אותו לכף זכות באמת.

כי זה עקר הזכות שמוצאים עליו, כדי להנטותו לתחיה, להכניסו באמת לכף זכות, להחזירו בתשובה שלמה באמת, כי חוץ מזה הכל הבל, ואין שום זכות וטובה בעולם כי אם כשעל-ידי הזכות הזה יזכה לאיזה טובה אמתית ונצחית, לבוא לתכלית האמתית, ועל-כן בודאי מה שהצדיקים שיכולים לעשות ראש השנה דגים הכל לכף זכות לפי מקום כל אחד, העקר הוא מה שעל-ידי זה מכניסים אותם באמת לכף זכות ומכניסים בהם הרהורי תשובה.

וזה שאנו רואין בחוש שבראש השנה ועשרת ימי תשובה מגיע על כל אחד מישראל איזה הרהור תשובה, והכל צועקים לה' יתברך מעמק הלב, ומאין בא זאת, כל זה נמשך רק מהצדיקים האמתיים שיכולין לעשות ראש השנה על-ידי שהם יודעים מקום כל אחד ואחד כנ"ל, שעל-ידי זה דגים הכל

וְזָהוּ: "צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל", "צדקת ה'", הינו שהצדיק עושה צדקת ה', הינו שהוא עוסק להצדיק את כל באי עולם ולדון את הכל לכף זכות, כמו ה' יתברך בעצמו שהוא עושה עמנו צדקה וחסד ודן אותנו לכף זכות תמיד מחמת שהוא יתברך מקומו של עולם יודע מקום כל אחד ואחד פנ"ל, כמו כן הצדיק שאוחז בשרשי נשמות הוא גם כן עושה צדקת ה', שמצדיק את הכל לכף זכות כמו ה' יתברך פנ"ל. וזהו: "ומשפטיו עם ישראל", שנה הצדיק יכול לעשות ראש השנה, לשפט ולדון את כל ישראל, כי הוא יודע לדון את הכל לכף זכות מחמת שהוא בבחינת מקומו של עולם וכפ"ל:

ט וְזָהוּ (תהלים פא): "תקעו בחדש שופר וכו', עדות ביהוסף שמו", ודרשו רבותינו ו"ל (ראש השנה ג'): 'בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים, ועקר יציאת מצרים ה'יה בזכות יוסף, בבחינת (שמות יג): 'ויקח משה את עצמות יוסף עמו', וכל השלשה רגלים כלם הם זכר ליציאת מצרים, נמצא שגם עקר קדשת השלשה רגלים נמשך מבחינת ראש השנה שאז יצא יוסף מבית האסורים, שעל-ידי-זה יצאו ממצרים וזכינו לקדשת השלשה רגלים. כי עקר בחינת קדוש החדש שהוא תקון פגימת הלבנה שעל-ידי-זה קדשת כל הרגלים, כמו שכתוב (תהלים קד): 'עשה ירח למועדים', הוא על-ידי קדשת ראש השנה שהוא בראש חדש, שאז אומר ה' יתברך בעצמו 'הביאו עלי פפרה וכו'', כמבאר בהתורה הזאת, ואז על-ידי שישאל עושין תשובה, על-ידי-זה כפיכול מביאין פפרה וסליחה עליו יתברך, כי 'באתערוותא דלתתא אתער לעלא', כמו שכתוב (תהלים ס): 'באלקים נעשה חיל', כי העבודה צרף גבה, והא בהא תליא, כמו שעקר התחלת תשובתנו בראש השנה הוא על-ידי מה שה' יתברך רחם עלינו וקבע לנו ראש השנה בראש חדש שאז הוא יתברך בעצמו מבקש פפרה שעל-ידי-זה יש לנו פתחון פה לבוא לפניו וכו', כמו שמבאר שם, כמו כן על-ידי-זה בעצמו שאנו זוכין אז בראש השנה לתשובה, על-ידי-זה בעצמו אנו מביאין עליו יתברך פפרה, כי עקר תלוי בתשובתנו.

שהוא מרום מראשון והתחלה של כל אחד שהוא בחינת מקום של כל אחד ואחד, כי כל התחלות והראשית של כל אחד, דהינו כל המקומות של כל אחד ואחד, הכל כולל שם, כי הוא בחינת מקומו של עולם ואין העולם מקומו, נמצא שהוא מרום מפל הראשית והתחלה של כל אחד שהוא מקום כל אחד, כי כל המקומות כלולים בו והוא למעלה מפל המקומות שהם בחינת הראשית של כל אחד פנ"ל.

וְזָהוּ "מקום מקדשנו", שעל-ידי בחינת כבוד, בחינת מקומו של עולם וכו' פנ"ל, על-ידי-זה יכולים לקדש מקום כל אחד ואחד, על-ידי שיודעין מקום כל אחד ואחד מהיכן הוא נמשך, שעל-ידי-זה יכולים לדונו לכף זכות ולמצא לו פתח לתשובה, להאיר לו המקום והדרך ששוב על ידו לה' יתברך, וזהו "מקום מקדשנו", שעל-ידי-זה יכולין לקדש ולטהר מקום כל אחד ואחד, על שיודעין את מקומו, שעל-ידי-זה דנים אותו לכף זכות ומחזירים אותו בתשובה שלמה כפי מקומו וכפ"ל:

ח ובשבי"ח זה נוסעין על קברי צדיקים בראש השנה, כי במקום מנוחת הצדיקים שם כלולים כל המקומות של כל אחד ואחד, כי במקום מנוחתו שם נמשך קדשת הכפא כבוד שהוא נחלתם, כמו שכתוב (שמואל א ב): 'וכפא כבוד ינחילם', ועל-כן שם הוא בחינת מקומו של עולם, ויכול כל אחד למצא שם את מקומו ולשוב לה' יתברך.

וְזָה בחינת (דברים לג): 'וירא ראשית לו כי שם חלקת מחוקק ספון', הינו במקום קבורת הצדיק שהוא בחינת משה, בחינת 'שם חלקת מחוקק ספון', שם יכול כל אחד לראות ה'ראשית' שלו, הינו בחינת ההתחלה והראשית שהוא צריך להתחיל לשוב לה' יתברך, מחמת ששם כל המקומות של כל אחד שהם בחינת ההתחלה והראשית של כל אחד.

וְזָהוּ (דברים לג שם): 'וינתא ראשי עם', הינו כי הצדיק בחינת משה זוכה להיות בבחינת מקומו של עולם, על-ידי שהתקשר עצמו לשרשי נשמות ישראל שכלולים בה ראשי עם, כי כל הנשמות נחלקים תחת הראשים והמנהיגים, כמבאר בתחלת התורה הזאת.

קראתיך ה", בחינת קול שופר שהוא בחינת (תהלים קיח): "מן המצר קראתי יה וכו'", כי עקר יציאת מצרים היה על-ידי יוסף שיצא בראש השנה מבית האסורים כנ"ל, כי גם יוסף יצא בראש השנה על-ידי צעקתו לה' יתברך, כמו שכתוב שם אחר פסוקי "תקעו" הנ"ל (תהלים פא): "בצרה קראת ואחלצך וכו'", הינו כנ"ל:

י וְהִנֵּה בראש השנה כל עסקנו לבנות ולתקן בחינת 'מלכות', כמבאר בפננות, הינו פי אז עוסקין להעלות ולתקן את התפלה שהיא דבר ה', לגאולה ולפדותה מן הגלות וכו', כמבאר בהתורה הנ"ל, ועל-ידי-זה אנו זוכין שימשך עלינו קדשת ראש השנה שהוא בחינת 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו' (אבות ב, ד), שזה זוכין על-ידי תפלה בשלמות, שעל-ידי-זה יכולין להתקשר לשרשי נשמות שהם בחינת פסא הכבוד וכו', בחינת מקומו של עולם, שעל-ידי-זה יודעין לדון את הכל לכף זכות, שזהו בחינת קדשת ראש השנה וכו', כמבאר שם היטב, עין שם.

וְהִכֵּל נעשה על-ידי הצדיק האמת כנ"ל, כי זה הצדיק האמת שכבר שבר כל התאוות וכו' עד שזכה לכל התקונים הנ"ל, עד שזכה שיש לו כח לעשות ראש השנה, הוא ממשיך עלינו על כל אחד מישראל המקרבים אליו קדשת ראש השנה, דהינו שהוא דן אותנו לכף זכות ומכניס אותנו באמת לכף זכות, עד שמגיע על כל אחד הרחור תשובה, ומתחיל לצעק לה' יתברך מעמק הלב, ומשם מתחיל לכנס בדרכי התשובה ולהמשיך כל התקונים הנ"ל עד שנופה גם אנחנו לאחז בשרשי הנשמות ולעשות ראש השנה כנ"ל.

וְהִנֵּה כלל התקונים הנ"ל הם לקבל שלשה רגלים כדי לשבר שלש תאוות הנ"ל, וזה אנו ממשיכין על-ידי השופר, על-ידי התקיעות שסימנם קש"ת, בחינת תלת אבקה שהם בחינת שלשה רגלים כנ"ל, ועל-ידי-זה זוכין ליראה שזהו בחינת שופר, בחינת "היתקע שופר בעיר וכו'", ועל-ידי-זה זוכין לנבואה, הינו בחינת מתן תורה שנתנה בקול שופר שמזכירין בראש השנה, כי עקר שלמות רוח נבואה

וזה עקר בקשת ה' יתברך מישראל: 'הביאו עלי פפרה', שאנו בני ישראל, אנו דיקא צריכין להביא עליו פפרה על שמעט את הירח שמשם כל הפגמים, כי הכל תלוי בנו, כי אין חבוש מתיר את עצמו וכו' (ברכות ה:), כמובא בתקונים, ועל-כן על-ידי התשובה שאנו עושין בראש השנה, על-ידי-זה מביאין עליו פפרה יתברך, ועל-ידי-זה נתמלא פגימת הלבנה, שזהו בחינת קדוש החדש שמשם כל הרגלים, נמצא שעקר בחינת קדוש החדש שהוא תקון פגימת הלבנה הוא על-ידי ראש השנה.

וְעַל-כֵּן כל יציאת מצרים שהוא בחינת קדשת השלשה רגלים, בחינת קדוש החדש, בחינת (שמות יב) "החדש הזה לכם ראש חדשים", שהיא מצוה ראשונה שנצטוו משה בעת יציאת מצרים, כל תקון זה נמשך מראש השנה. הינו כי גם אז האיר עליהם בהעלם גדול קדשת ראש השנה, בזכות יוסף שיצא בראש השנה מבית האסורים, בחינת 'עדות ביהוסף שמו', ובשכיל זה נתקשה משה על קדוש החדש, מתמת שקדוש החדש הוא בחינת מלוי פגימת הלבנה שזה בחינת שרש התשובה, בחינת 'הביאו עלי פפרה', והתחלת התשובה קשה מאד כנ"ל, על-כן נתקשה משה בזה מאד, עד שגלה לו ה' יתברך סוד קדוש החדש שהוא שרש התשובה שמתחיל מראש השנה שבו יצא יוסף, שעל-ידי-זה היה עקר יציאת מצרים שהוא בחינת קדוש החדש, בחינת קדשת השלשה רגלים כנ"ל.

וְעַל-כֵּן קבע התנא דיני קדוש החדש במסכת ראש השנה, כי עקר בחינת קדוש החדש הוא על-ידי ראש השנה שקבע אותו ה' יתברך ברחמי העצומים בראש החדש, שהוא חסד גדול ועליון מאד וכו'.

וְעַל-כֵּן גם עקר יציאת מצרים היה על-ידי רבוי הצעקות והנעקות שצעקו בני ישראל אל ה', כמו שכתוב (דברים יב): 'ונצעק אל ה' אלקינו ונרא את ענינו וכו'', וכתוב (שמות ב): 'וואגחו בני ישראל וכו' ויניעו ומעל שועתם אל האלקים וכו'', הינו כי עקר יציאת מצרים הוא על-ידי בחינת ראש השנה שעקר הוא בחינת קולות, בחינת 'ממעמקים

ונכללים כל שיח השדה בתוך תפלתו בתכלית השלמות, בבחינת התנוצצות משיח, כי הוא היה צריך אז להמשיך התקון של משיח פידוע, אבל על ידי שפגם בעץ הדעת ולא התפלל תפלתו כראוי, על ידי זה נפגם הכל, ואנו צריכין בכל ראש השנה לתקן זאת כמובן בפנונות, על-כן עקר שלמות התפלה בראש השנה הוא בבחינה הנ"ל, שיעלו כל שיח השדה ויכלל כל כחם בתוך התפלה, שזהו בחינת התנוצצות משיח שצריכין להמשיך בראש השנה כנ"ל.

ואנו עוסקין בתקון זה בכל עשרת ימי תשובה, לתקן התפלה בבחינה זאת, שכל שיח השדה יתנו כחם בתוך התפלה, שיעל-ידי זה נתבטלין כל הרפואות, כי כל הרפואות נמשכין לתוך כל מה שאוכלין ושותין, בבחינת (שמות כג): "וברך את לחמך ואת מימך והסרתי מחלה מקרבך וכו'", עין שם כל זה היטב.

וזה בחינת מה שמצוה לאכל בערב יום כפור, כי מבאר בפנונות שבבערב יום כפור נשלם הנסירה, עין שם, הינו שאז נגמר בגן המלכות שהיא בגן התפלה כנ"ל, ועקר שלמות התפלה הוא שכל שיח השדה יתנו כחם לתוך התפלה עד שיתבטלו כל הרפואות של הדאקטורים, כי נוכל להמשיך כל הכחות של הרפואות לתוך כל מה שנאכל ונשתה, וכשזוכין לזה אזי בודאי האכילה מצוה גדולה, כי אז האכילה בשלמות גדולה, מאחר שנמשך לתוך אכילתו חיות משרשו העליון, מבחינת דבר ה', וכל הכחות והחיות של כל שיח השדה כלולים במה שאוכל, שבחינה זאת נמשכת מהתנוצצות משיח, ואזי בודאי מאיר אור גדול וקדשה גדולה באכילתו משרשו, מבחינת דבר ה', ועל-כן אז בודאי אכילתו היא מצוה גדולה, ועל-כן בערב יום כפור שאז נשלם בגן התפלה בבחינה זאת, בבחינת התנוצצות משיח, שאז נמשך מן השרש, מבחינת דבר ה', כל הכחות והחיות של כל שיח השדה לתוך אכילתו, על-כן אז מצוה גדולה לאכל וכנ"ל.

ואז זוכין ביום הכפורים לשלמות התפלה בתכלית השלמות, דהינו שאז אנו נזנין מקולות

זכינו בשעת קבלת התורה, כמו שכתוב (דברים ה): "פנים פנים דבר ה' עמכם", דבר ה' זו נבואה, כמו שכתב אדוננו מורנו ורבנו ז"ל במקום אחר (ליקוטי תנינין סימן ח').

ועל-ידי נבואה זוכין לשלמות התפלה, וזה עקר בחינת ראש השנה, לבנות התפלה שהיא בחינת 'מלכות' פידוע. ועקר שלמות התפלה היא שכל שיח השדה יתרו ויתנו כחם לתוך התפלה, בבחינת (בראשית כד): "ויצא יצחק לשוח בשדה וכו'", שזהו בחינת התנוצצות משיח וכו', כמבאר שם היטב, עין שם, וזה כל עסקנו בראש השנה, כי אז עוסקין להתפלל על צמיחת גרן משיח, שזהו עקר מלכות דקדשה שאנו צריכין לגלות בראש השנה, כמו שאנו מתפללין: "וצמיחת גרן לדוד עבדך ועריכת גר לכן ישי משיחך וכו', ותמלך אתה ה' לבדך וכו', מלך על כל העולם כלו וכו', המלך הקדוש, המלך המשפט וכו'", כי הכל אחד, כי שלמות התפלה הוא בחינת מלכות דקדשה כנ"ל, ועקר מלכות דקדשה היא מלכות משיח, שאז יתגלה מלכותו יתברך לעין כל, כי אז יתקנם (זכריה יד): "והיה ה' למלך על כל הארץ וכו'". ועקר שלמות התפלה, שהיא בחינת התנוצצות משיח, שהיא מלכות דקדשה, היא כשהתפלה נשלמת וכלולה מכל שיח השדה כנ"ל, וזה צריכין בראש השנה שאז נברא אדם הראשון, והיה צריך להתפלל ולהעלות ולהוציא כל שיח השדה, כמו שכתוב (בראשית ב): "וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכו' כי לא המטיר ה' אלקים וגו' ואדם אין וכו'", ופרש רש"י: "עד שבא אדם והפיר בטובת הגשמים והתפלל עליהם וכו', כי עמדו על פתח קרקע עד שבא אדם וכו'", נמצא שכל שיח השדה לא יצאו בארץ עד שבא אדם ביום שנברא שהוא ראש השנה והתפלל עליהם וברד המטר ואז יצאו, ואז נתגלה שכל שיח השדה כל כחם וגדילתם ויצאתם לעולם הוא רק על-ידי תפלה, והם מחזיבים להחזיר כל כחם לתוך התפלה שהיא דבר ה' שהוא שרשם.

אבל אדם הראשון היה צריך להתפלל עוד להשלים תקון העולמות בשלמות, ואז היו עולים

ואהבתו אלינו ישראל עם קרובו, ומגלה לנו שדן אותנו בראש השנה לכף זכות בתוספת ורחמים גדולים לפי מקומו של כל אחד, כי הוא מקומו של עולם וכו' פנ"ל, וזהו בחינת ספה, שאמרה תורה שכל אחד יצא ממקומו ודירתו ויכנס בספה, שהוא בחינת פסא הכבוד, בחינת מקומו של עולם, כי ספה היא בחינת 'אמא דמסככא על בנין', בחינת (משלי ט): "אם לבינה", בחינת 'אם כל חי', שרשי הנשמות, שהיא בחינת פסא הכבוד, בחינת מקומו של עולם, שעל ידי בחינה זאת נתעורר הרחמנות של ה' יתברך לדון אותנו בראש השנה ברחמים גדולים, ועל כן עכשו בחג הסוכות צוה עלינו שכלנו יצא ממקומו ויכנס לספה ששרשו בחינת 'מקומו של עולם' פנ"ל, להורות ולגלות לעין כל שהוא מצלה ומכניס אותנו לבחינת שרשנו, בחינת 'מקומו של עולם', שעל ידי זה דן אותנו לכף זכות בתוספת גדולה ונפלא פנ"ל.

כי כבר מבאר לעיל שעקר החסד מה שה' יתברך דן אותנו לכף זכות לפי מקום של כל אחד, הוא מה שעל ידי זה ה' יתברך מכניס אותנו באמת לכף זכות ומחזיר אותנו בתשובה שלמה, שרק זה הוא עקר הטוב והחסד אמתי שה' יתברך עושה עמנו תמיד, ובפרט ביותר באלו הימים הנוראים ששרשן ראש השנה וכנ"ל, הינו כי כל אחד נתעה על ידי עונותיו ותאוותיו למקום שנתעה, בבחינת (תהילים קיט): "תעיתי כשה אבד וכו'", עד שאינו יודע לשוב למקומו, שמחמת זה הוא רחוק מתשובה, כי עקר התשובה לשוב למקומו שנטל משם, בבחינות 'ירקא וכו' פנ"ל, וה' יתברך חומל עלינו בראש השנה ומוציא לכל אחד ואחד את מקומו, ומטה כלפי חסד לראות זכות לכל אחד שמקומו גרם לו מה שעשה, ועל ידי זה מכניס אותו באמת לכף זכות, ומראה לו משרש מקומו, מבחינות 'מקומו של עולם', עד שידע הדרך לשוב למקומו ושרשו העליון שזה עקר התשובה וכנ"ל.

ועל כן עכשו בסוכות ה' יתברך מראה לנו זאת האהבה והחסד שעשה עמנו בראש השנה על ידי מצות סכה הקדושה, שצונו לצאת מבתינו ומקומו ולכנס בספה, להורות שאין אנו עכשו כלל

התפלה לבד בלי התלבשות בשום דבר, כי בערב יום כפור זכינו שעל ידי התפלה יהיה נמשך כל החיות של כל שיח השדה לתוף מה שאוכל ושותה, שאז האכילה בנדאי בשלמות גדולה ובקדושה גדולה, אבל עכשו ביום הכפורים זוכין להיות נזון מקולות התפלה לבד ואין צריכין שיחלבש כחות וחיות התפלה בשום דבר:

יא וזה בחינת סכה שעושים לאחר ראש השנה ויום הכפורים, כי ראש השנה ויום כפור וסכות כלם בבחינות פסא הכבוד, שהקדוש ברוך הוא יושב עליו בימים האלו כדי לדון אותנו לכף זכות, מחמת שפסא הכבוד הוא בבחינת מקומו של עולם, שעל ידי זה יודע את מקומו של כל אחד ואחד, ועל ידי זה הוא דן אותנו לכף זכות בתוספת וברחמים גדולים ונפלאים מאד, בבחינת 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו', כמובא שם בהתורה הנ"ל, כי הדין והמשפט של ראש השנה נמשך עד סוף סכות, שאז ביום האחרון של סכות שהוא הושענא רבא, אז הוא גמר החתימה לטובה בידוע, ועל כן בכל אלו הימים נכון ומתקן כסאו לישב עליו למשפט, כדי לדון ולשפט אותנו ברחמים על ידי בחינות פסא כבוד שהוא בחינת מקומו של עולם פנ"ל.

וזה שגלה אדוננו מורנו ורבנו ז"ל בספורו נוראות מהמעשה של הפסא המובא אצלנו (חיי מוה"ר סימן פ"ד), שאמר שראה אז על הפסא ראש השנה, ראש השנה ממש, יום כפור, יום כפור ממש, סכות, סכות ממש. הינו ששם ראה עצם נוראות קדשת ראש השנה כמו שהוא ראש השנה בשרשו העליון, וכן יום כפור, סכות, ואחר כך גלה נוראות שזהו "כרסיה שביבין די נור וכו'" (דניאל ט), 'כרסיה' ראשי תבות ראש השנה יום כפור סכות, ראה והבט נפלאות ה', נמצא שראש השנה, יום כפור, סכות, כלם שרשם בבחינת 'כרסיה', בחינת פסא הכבוד, בחינת 'נכון כסאך מאז' הנאמר על ימים אלו, והכל כדי לדון אותנו לכף זכות וכו' פנ"ל.

וזהו בחינת סכה שעושים אחר ראש השנה ויום-כפור, בזה מראה לנו ה' יתברך עצם חבתו

מקום לבריאה וצמצום האור לצדדין שהוא שרש הדין, ועל-ידי-זה נתנהה מקום לבריאה, ולשם המשיך אור האין סוף בדרך קו, ועל-ידי-זה נתנהו כל העולמות וכו', כמבאר כל זה בעץ חיים בתחלתו ומובא בדרךנינו כמה פעמים, נמצא שקדם התהוות הבריאה הכרח שיהיה צמצום והוא מקום הבריאה, וכמו כן בכל הדברים שבעולם קדם שבאין לעולם יש בחינה זאת, שההכרח שיהיה איזה בחינה צמצום קדם שנמשך האור והחיות של אותו הדבר שעל-ידי-זה הוא נברא ויוצא לעולם, ומחמת שהצמצום הוא שרש הדין שמשם עקר אחיות הסטרא אחרא והקלפות, ועל-כן הנה צריך אדם הראשון לברר הכל על-ידי תפלתו והוא פגם בזה על-ידי חטא עץ הדעת טוב ורע, מאז נתקללה האדמה ונגזר עליו (בראשית א): "ואכלת את עשב השדה, בועת אפיק תאכל לחם", דהינו שכל הדברים יצאו מלבשים בפסלת וקלפות, והקלפה קדמה לפרי תמיד.

זוה כל עבודתנו כל ימינו, לברר כל הדברים מהקלפות והפסלת שקדמו להם, ומחמת שהקלפה נתאחזה בהפרי מאד וקדמה לה, על-כן באמת קשה הברור מאד, ומחמת זה רבים נכשלים בזה העולם ונופלים למקום שנופלים רחמנא לצלן, רק הצדיקים האמתיים גבורי כח שהם מתגברים על יצרם הם מבררים הכל, ולא זו אף זו שהם בתקף צדקתם מעוררים רחמי ה' בתברך עלינו שיחוס עלינו ולא ידון אותנו כמעשינו, רק יסתכל על מקומנו, על מקום של כל אחד ואחד, דרך איזה מקומות הוא נמשך לזה העולם, כי המקום של כל אחד הוא בחינת הקלפה והפסלת שקדמה לפרי כנ"ל, ועל-ידי-זה הוא מרחם עלינו ודן אותנו לכף זכות כנ"ל.

זוה שכתוב (בראשית ח): "ולא אסף עוד להכות את כל חי באשר עשיתי, כי יצר לב האדם רע מנעוריו", ודרשו רבותינו ז"ל (בראשית רבה לה, א): 'משננער לצאת ממעי אמו, הינו פי מקומו גרם לו לחטא, מחמת שיצא ממקום מטנף בזה, וכמו שאמר דוד (תהילים נא): "הן בעון חוללתי ובחטא חמתני אמי".

על מקומנו הראשון שגרם לנו מה שגרם כל אחד לפי מעשיו, כי עכשו אנו יושבין בסכה שהוא בחינת פסא הפבור, בחינת 'מקומו של עולם', ששם שרש מקומנו של כל אחד, שזה עקר התשובה, עקר החסד של ראש השנה, שנתגלה עתה לעין כל על-ידי יציאתנו ממקומנו לכנס לסכה שהיא בחינת 'אם כל חי' וכו' כנ"ל:

יב ועל-כן מסכנין בפסלת דיקא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוכה יב): 'בפסלת גרן ויקב הכתוב מדבר', בזה מראה לנו ה' יתברך שהוא דן אותנו לכף זכות לפי מקומו של כל אחד כנ"ל, כי הפסלת של התבואה זה בחינת מקום התבואה, למשל חטה הגדלה מן הארץ, אנו רואין שאין החטה בעצמה יוצאה כהויתה מן הארץ, רק בתחלה יוצא הקש והשבילת שהוא פסלת התבואה, ומן הקש יוצא החטה, וכך חיות ויניקת החטה הוא דרך השבילת והקש. וכן פרות הגדלים על האילן, שאין יוצא מן הקרקע כי אם העץ של האילן שהוא עץ גמור, וממנו יוצאין ענפים, ומהענפים שרביטין ועלים שהם גם כן עץ ופסלת גמור, ומהם דיקא גדל הפרי, וכל יניקתו וחיותו דרך השרביטין והענפים והאילן שהם עץ גמור, נמצא שכל מקום הפרי וחיותו וגדולו הוא דרך הפסלת. וכן האדם נוצר מטפה סרוחה וגדל במעי אמו, ויונק כל חיותו דרך הטבור שמקשר בו באמו, ודיקא על-ידי מקומות אלו נמשך עליו החיות והנשמה ממקור העליון והנורא, ממקום שנתחבו משם נשמות ישראל דלית מחשבה תפיסא תמן כלל.

זוה באמת נפלאות תמים דעים, כמו שכתוב (תהילים טז): "אודך על כי נוראות נפילתי, נפלאים מעשיך וכו'". כי ה' יתברך ברא כל הדברים בבחינת קלפה ופרי, והקלפה קודמת לפרי, כידוע וכנראה בחוש, והקלפה היא מקום הפרי, כי כל הפרות והתבואות מקומם בהקלפות שלהם שהם הפסלת כנראה בחוש וכנ"ל, וזה מחמת הסיגים והפסלת של מלכין קדמאין וכו' שנמשך מהדין של תחלת הצמצום שהוא עקר המקום של כל העולם, כי בשעלה ברוצנו יתברך לברא את העולם לא היה

ברישא חשוכא והדר נהורא, 'עזי' זה בחינת ממשלת העכו"ם שנקראים שעירים ועזים, כמו שכתוב (דניאל ח): "והצפיר והשעיר מלך יון", וכמו שכתוב (בראשית כז): "הן עשו אחי איש שעיר", 'אמרי' זה בחינת ישראל שגמשלו לכבשים, כמו שפרש רש"י, הינו מאי טעמא ממשלת העכו"ם קודמת לממשלתנו, והשיב: 'כבריתו של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא', כי כל בריאת העולם הוא בבחינה זאת, שהצמצום שהוא עקר לכל המקום קדם לכלל העולם, ומשם נמשך שחשף קדם לאור והקלפה קודמת לפרי כנ"ל:

יד וְזָהוּ (ישעיה סא): "כי כארץ תוציא צמחה וכגנה ורועיה תצמיח, בן ה' אלקים יצמיח צדקה נגד כל הגוים", ועתה על-פי הנ"ל מבאר הפסוק היטב, הינו "כארץ תוציא צמחה וכגנה וכו'", כמו הצמחים והרועים הגדלים בארץ שכלם יוצאים דרך הפסלת שקדם להם, כי הקלפה קדמה לפרי כנ"ל, שזהו הזכות שה' יתברך מוצא עלינו כנ"ל, "בן ה' אלקים יצמיח צדקה וכו'", "בן" דיקא, כי דיקא על-ידי זה יצמיח צדקה וחסד עלינו מתמת שהוא יודע יצרנו ומקומו של כל אחד ואחד וכו' כנ"ל. וזהו שפס"ם: "יצמיח צדקה ותהלה נגד כל הגוים", נגד כל הגוים דיקא, כי הגוים שהיינו ביניהם בגלות במקומותם במושבותם הם גרמו לנו כל החטאים, כמו שכתוב (תהילים קז): "ויתערכו בגוים וכו'", ועל-ידי זה הוא יתברך ירחם עלינו, מתמת שיודע מקומנו של כל אחד ואחד וכו' וכנ"ל.

וְזָהוּ (שיר השירים ה): "באתי לגני אחתי כלה, אריתי מורי עם בשמי, אכלתי יערי עם דבש", ופרש רש"י שמרב האהבה אבל העץ עם הפרי, הינו כנ"ל, שמרב אהבתו לישראל הוא מהפך העץ והפסלת לפרי, דהינו בחינת מחילת עונות, התהפכות העונות לזכויות, מתמת שיודע מקומו של כל אחד שהפסלת שקדם לפרי גרם לו מה שגרם, שזהו בחינת מה שמספכין בפסלת גרן ויקב, בפסלת דיקא וכו' כנ"ל:

טו נְמִצָא שפכה בבחינת פסא הכבוד כנ"ל. וזהו (איוב כז): "מאחז פני כסא, פרשו עלינו

וְזָה שמשפכין בפסלת דיקא, כי הפסלת הוא בחינת מקום של כל אחד, שעל-ידי זה הוא דן אותנו לכך זכות בחד גדול לפי מקומו של כל אחד, כי הוא יתברך מקומו של עולם, שכל זה הוא בחינת סכה כנ"ל, ואזי פשה' יתברך דן אותנו לכך זכות על-ידי מקומו של כל אחד שהוא הפסלת שגרם לו לחטא, נמצא שנתהפכין העונות לזכויות, וזה בחינת ירידה תכלית העליה, כי דיקא על-ידי הקלפה והפסלת שקדמה לפרי שמשם כל העונות רחמנא לצלן, על-ידי זה דיקא הוא יתברך מרחם עלינו ודן אותנו לכך זכות כנ"ל, על-כן נעשה מהפסלת דיקא סך קדוש שהוא עקר הסכה, כי עקר הסכה לזכות לדון אותנו בבחינת מקומו של עולם, בבחינת פסא הכבוד, 'אם כל חי', זה נעשה על-ידי הפסלת דיקא שהוא הקלפה הקודמת לפרי, שהוא בחינת מקום כל אחד, על-ידי שהוא יתברך מסתכל על מקום כל אחד ודן אותנו לכך זכות ומהפך העונות לזכויות וכנ"ל:

יג וְזָה בחינת (שבת עז): 'בריתו של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא', בחינת (בראשית א): "והארץ היתה תהו ובהו וחשך וכו' ורוח אלקים" — 'דא רוחו של משיח' (וזהו וישב דף קצב), 'מרחפת על פני המים', ופרש רש"י: 'כפסא הכבוד עומד ומרחף באויר וכו'', הינו כנ"ל, כי החשך שקדם לאור זה בחינת קלפה הקודמת לפרי, שמשם נמשך שבתחלה הארץ היתה תהו ובהו וחשך, שמשם כל הגליות והממשלה של האמות העולם שקדמו למלכות משיח שיבוא במהרה ביימינו, (ויקמו שדרשו רבותינו ז"ל במדרש פסוק זה "והארץ היתה תהו וכו'" על הארבע מלכויות), וזה בחינת "ורוח אלקים מרחפת וכו'", שהוא בחינת פסא הכבוד, בחינת רוחו של משיח שכלול מכל הנשמות, הינו שעקר התקון על-ידי רוחו של משיח שאוחז בכפא הכבוד, שרשי הנשמות, בחינת מקומו של עולם, שעל-ידי זה הוא יתברך דן אותנו לכך זכות ומהפך חשך לאור, עונות לזכויות כנ"ל.

וְזָה שאמרו רבותינו ז"ל (שבת עז): 'מאי טעמא עזי מסגן ברישא והדר אמרי? כבריתו של עולם

שְׁכַתב אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְנֵנוּ ז"ל (כליקוטי תניניא סימן ע"ג) שְׁתַּהֲלִים מִסְגָּל לְתִשׁוּבָה, וּבַהֲשִׁיעָנָא רַבָּה שְׂאֵז הוּא סוּף יְמֵי הַסְּפוֹת וְאֵז הוּא בְּחִינַת דָּוָד כְּיָדוּעַ, עַל-כֵּן אֵז אָנוּ מִמְּשִׁיכֵינן תְּקוּנָה הַנִּפְלְאָה הַזֶּה, שְׂיִזְכֶּה כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי קְדוּשַׁת רֹאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם הַכַּפּוּרִים, וְעַל-יְדֵי שְׁקִימָה מְצוּת סִפָּה וְאַרְבָּעָה מִיָּנִים, שְׁפָלָם הֵם בְּבַחֲחִינַת פֶּסַח הַכְּבוֹד, 'מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם', בְּחִינַת 'כְּרִסְיָה שְׂבִיבֵינן דִּי נוֹר וְכוּ' פנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְדוֹן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת וְלַהֲכִינֵי דְרַבֵּי הַתְּשׁוּבָה בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, דְּהִינּוּ לֹמַר תְּהִלִּים וְלַצֶּעַק לַה' יִתְבַּרְךָ תְּמִיד, יְהִיֵּה אִיף שְׂיִהְיֶה.

וְכַמוֹ כֵּן צְרִיכִין לְדוֹן גַּם אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, אַף-עַל-פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ מְכַאוּבֵי נַפְשׁוֹ וְרַבּוּי פְּשָׁעָיו כִּי עֲצָמוֹ מִסְפֵּר וְכוּ' רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אַף-עַל-פִּי כֵּן צְרִיף לְקַיֵּם גַּם בְּעֲצָמוֹ 'אֵל תְּדִין עַד שְׁתַּגִּיעַ לְמִקוּמָד', כְּמוֹ שְׂצְרִיכִין לְקַיֵּם בְּחִבְרוֹ 'אֵל תְּדִין וְכוּ' פנ"ל, כִּי בְּרַדְאֵי גַם מְקוּם עֲצָמוֹ אֵינוֹ יוֹדֵעַ, כִּי בְּרַדְאֵי אֵינוֹ יוֹדֵעַ מֵאֵיזָה מְקוּם נִמְשָׁךְ וְכָל מַה שְׂעַבְרוּ עָלָיו בְּכָל הַגְּלוּגְלוּלִים, וּמֵאֵיזָה מְקוּם נִמְשָׁכִין עָלָיו הַיִּצְרָרִין רָעִים וְהַמְחַשְׁבוֹת רְעוּת שְׁלוֹ וְכוּ' וְכוּ', עַל-כֵּן אֲסוּר לִיָּאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ לְעוֹלָם, כְּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְנֵנוּ ז"ל כְּמָה פְּעָמִים בְּלֵי שְׁעוֹר.

כִּי צְרִיכִין לְקַיֵּם גַּם בְּעֲצָמוֹ 'אֵל תְּהִי בּוֹ לְכָל אָדָם', שְׁלֵא לַעֲבֹר עַל אֲסוּר שְׂפִיכוֹת דְּמַיִם חַס וְשְׁלוֹם, כְּמַבְאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל שֶׁהָאֲסוּר 'אֵל תְּהִי בּוֹ לְכָל אָדָם' הוּא אֲסוּר שְׂפִיכוֹת דְּמַיִם, עֵינן שָׁם, עַל-כֵּן גַּם לְבִזּוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּיֹתֵר עַד שְׂיִוְכַל לִפְלַע עַל-יְדֵי-זֶה חַס וְשְׁלוֹם, הוּא בְּרַדְאֵי אֲסוּר חֲמוּר, כִּי הוּא אֲסוּר שְׂפִיכוֹת דְּמַיִם שְׂאֲסוּר גַּם בְּעֲצָמוֹ, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (בראשית ט): "שׁוֹפֵף דָּם הָאָדָם וְכוּ', וְאִף אֶת דְּמָכְס לְנַפְשָׁתִיכֶם", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל וּמִוֹכָא בְּפִרוּשׁ רַש"י: 'לְרַבּוֹת הַשּׁוֹפֵף דָּם עֲצָמוֹ, כִּי צְרִיכִין לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה 'אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי' (ליקוטי מוהר"ן סימן רפ"ב), כִּי מִי יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹמוֹ, וְהַעֲקָר שְׁלֵא יִתְיָאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ מִן הַצֶּעַקָה לְעוֹלָם, שְׂזִהוּ בְּחִינַת הוֹשִׁיעָנָא רַבָּה, שְׂזוֹכִין לְזֶה עַל-יְדֵי שְׂנִכְסוּנוֹ לְסִפָּה, שְׂזִכִּינוּ כְּלָנוּ בְּגֵי יִשְׂרָאֵל לְבַחֲחִינַת 'מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם', שְׂעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְדוֹן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת אֶפְלוֹ אֶת עֲצָמוֹ וְכַנ"ל.

עֲנָנוּ", "עֲנָנוּ" זֶה בְּחִינַת עֲנֵי כְבוֹד שְׁהֵם בְּחִינַת סִפָּה, שֶׁהִיא בְּבַחֲחִינַת פֶּסַח הַכְּבוֹד, בְּחִינַת "מֵאֲחִזוּ פְּנֵי כֶסֶף" וְכַנ"ל:

טו וְזֶהוּ בְּחִינַת הוֹשִׁיעָנָא רַבָּה שְׂאֵז הוּא גְמַר הַחוּתָם, וְאֵז הוּא גְמַר הַתְּקוּנָה שֶׁהַתְּחַלְנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. הִינּוּ שְׂבִרָאשׁ הַשָּׁנָה רַחֵם עָלֵינוּ ה' יִתְבַּרְךָ וְדָן אוֹתָנוּ לְכַף זְכוּת לְפִי מְקוֹמוֹנוּ, כִּי הוּא יוֹדֵעַ יִצְרוּ שֶׁל כָּל אֶחָד לְפִי מְקוֹמוֹ, כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם פנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַכְּנִיס אוֹתָנוּ בְּאֶמֶת לְכַף זְכוּת וְהַכְּנִיס בְּנוּ דְרָף לְתִשׁוּבָה, דְּהִינּוּ לַצֶּעַק לַה' יִתְבַּרְךָ מִצֶּמֶקָה דְּלִבָּא, בְּחִינַת "מִמְּעַמְמָקִים קְרֹאתִיךָ ה'" שְׂמֵתְחִילִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכַנ"ל, וְעַכְשָׁו בַּהֲשִׁיעָנָא רַבָּה בְּסוּף סְפוֹת אָנוּ זוֹכִין כָּל יִשְׂרָאֵל לְבַחֲחִינַת זֹאת, לְקַיֵּם: 'אֵל תְּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שְׁתַּגִּיעַ לְמִקוּמוֹ', רַק לְדוֹן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת, וְלְקַיֵּם (אבות א. ב): 'אֵל תְּהִי בּוֹ לְכָל אָדָם', יְהִיֵּה מִי שְׂיִהְיֶה, כִּי בְּסִכּוֹת זְכִינוּ כְּלָנוּ לִישָׁב בְּסִפָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת פֶּסַח הַכְּבוֹד, 'מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם', וְעַל-יְדֵי-זֶה הָאִיר עָלֵינוּ עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הָאָרְהַ מְבַחֲחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, לִידַע לְדוֹן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת, אֶפְלוֹ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל הַגְּרוּעַ שְׂבַגְרוּעִים, עַד שְׂנִזְכֶּה לְהַכְּנִיס כָּלֵם לְכַף זְכוּת וְלַהֲאִיר בָּהֶם הַהָאָרְהַ שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, דְּהִינּוּ שְׂתַּמִּיד מְצָאוּ פֶתַח וְדָרְף לְתִשׁוּבָה בְּכָל מְקוּם שְׁהֵם, בְּכָל עַת וְזִמָּן.

וְעַכְשָׁו הַפֶּתַח וְהַדָּרְף הוּא לַצֶּעַק תְּמִיד מִצֶּמֶקָה דְּלִבָּא לַה' יִתְבַּרְךָ, יְהִיֵּה אִיף שְׂיִהְיֶה, וְלֹא יִתְיָאֵשׁ עֲצָמוֹ מִן הַצֶּעַקָה לְעוֹלָם, כְּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ עַל זֶה אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְנֵנוּ ז"ל פְּעָמִים אֵין מִסְפֵּר בְּכַמָּה וְכַמָּה מִיָּנִי לְשׁוֹנוֹת, וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׂמַרְבִּין לַצֶּעַק בַּהֲשִׁיעָנָא רַבָּה כְּמָה וְכַמָּה פְּעָמִים 'הוֹשִׁיעָנָא הוֹשִׁיעָנָא וְכוּ', וְכֵן נַעוֹרִין כָּל הַלְזִלָּה וְגוֹמְרִין כָּל סִפָּה תְּהִלִּים שֶׁהוּא מְלֵא צֶעֱקוֹת וְיִצְעָקוֹת וְשׁוֹנוֹת וְתַחֲנוּנוֹת וּבִקְשׁוֹת וְתַפְלוּת לַה' יִתְבַּרְךָ בְּכַמָּה וְכַמָּה מִיָּנִי לְשׁוֹנוֹת וּמְלִיצוֹת קְדוּשׁוֹת הַנְּאֻמְרוֹת בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ הַכּוֹלְלִים כָּל בְּאֵי עוֹלָם, עַד אֲשֶׁר לֹא נִמְצָא שׁוֹם רֶשַׁע וּבַעַל עֲבָרָה בְּעוֹלָם שְׁלֵא יוֹכַל לְמַצֵּא אֶת עֲצָמוֹ בְּסִפָּר תְּהִלִּים, הַכּוֹלֵל כָּל בְּאֵי עוֹלָם בְּכָל הַדּוֹרוֹת וּבְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שְׂבַעֲוֹלָם מִרֹאשׁ וְעַד סוּף, עַד תְּכִלִּית הַיְרִידָה שְׂאֵין יְרִידָה אַחֲרָיו רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, לְכָלֵם הוּא מְעוֹרֵר בְּצֶעֱקוֹתָיו וְתַפְלוּתָיו לְשׁוֹב לַה' יִתְבַּרְךָ, וְכַמוֹ

במדבר בערבה וכו', ופרש רש"י שמנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפניו וכו', הינו כי התוכחה של משה היה תוכחה של חסד, כמו שמבאר בהתורה 'תקעו תוכחה' (בליקוטי תניינא סימן ח), עין שם, שאמר משה תוכחתו באפן שלא יעורר חס ושלום על ידי תוכחתו הרית רע של המעשים רעים שעשו ויחליש אותם חס ושלום על ידיה, רק אדרבא, על ידי תוכחתו יחזק אותם ויסיף ויתן בהם ריח טוב וכו', כמו שמבאר שם, ועל-כן הזכיר כל המקומות שהכעיסו לפניו, כל המקומות דיקא, כי בזה הזכיר להם זכות וחסד, כי הוא קיים 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו', כי הוא זכה לאחזו בכסא הפבד, בחינת "מאחזו פני כסא וכו'", שעל-ידיה היה בבחינת 'מקומו של עולם', ועל-כן ידע שכל אלו המקומות שהכעיסו בהם לפני המקום ברוך הוא, המקומות בעצמן גרמו להם לחטא, כי עברו במדבר, מקום נחש שרף ועקרב וצמאון וכו', שהם מקום חקף הקלפות והסטרטא אחרא פידוע, והיה צריכים ללחם עם קלפות קשות וצעומות שהיו במקומות כאלו, וזה גרם להם שפמה פעמים לא יכלו לעמד בנסיון ונכשלו במה שנכשלו, וכמו שאמרו רבותינו ¹ "ל (במדבר ובה כ, כב) על פסוק (במדבר כה) 'וישב ישראל בשטים וכו'". שהמקום גרם להם לחטא, כמו שאיתא בזהר הקדוש, נמצא שבוה שהזכיר את המקומות דיקא שהכעיסו לפניו, בזה המציא להם זכות, בחינת הזכות של ראש השנה שהוא 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו וכו'". פנ"ל.

ובן סובב והולך כל ספר דברים על קטב זה, להזכיר את ישראל כל מה שהכעיסו לפניו, ואף-על-פי-כן לא יתאשו עצמן מן הרחמים לעולם, כי רחמיו לא פלים, כאשר ראו בעיניהם, שאף-על-פי שעשו את העגל, אף-על-פי-כן לא מנע רחמיו מהם, וכן אחר שאר החטאים היטיב עמהם בחסדו עד שהם מוכנים עתה לכנס לארץ-ישראל, על-כן ידעו לדורות שבכל מה שיעבר עליהם עד ביאת משיח בכלל, ובפרט על כל אחד ואחד, יהיה אף שיהיה, לעולם אל יתאשו עצמן מן הרחמים, כמו שאמרו רבותינו ² "ל (ברכות ט) 'אפלו חרב תדה מנחת

וזהו בחינת: 'בההוא יומא וישב יצחק ויחפר את בארת המים וכו'', דהינו שבראש השנה היה בחינת חפירות בארות מים, ועכשו בהושענא רבה חוזרין וחפרין הבארות מים, כמבאר בזהר הקדוש (עו דף לב). הינו כי בארות מים זה בחינת קולות ויצעקות לה' יתברך, בחינת (איכה ב) "שפכי פמים לבך נכח פני ה'", בחינת שבועה קולות שאמר דוד על המים שנמשכין ביום זה כמובא, הינו שכל התקונים שגומרים ביום זה הוא בחינת קולות, לצעק ולהתחנן לפני ה' יתברך תמיד מעמק הלב, בבחינת "שפכי פמים לבך נכח פני ה'", שזהו בחינת ספר תהלים שגומרין אז, שעל-ידיה נזכה פלגו לשוב אליו יתברך פנ"ל. ועל-כן עוסקין אז עם ערבי נחל, שמרמו על פושעי ישראל כמובא, לקיים: 'אל תהי בז לכל אדם', כי 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו', שזה עקר התקון שהתחיל בראש השנה ונגמר בהושענא רבה פנ"ל.

וזהו בחינת משנה תורה שאומרים אז בליל הושענא רבה, כי כל ספר משנה תורה הם דברי תוכחות שמוכיח משה את ישראל בתוכחה של חסד, להראות להם חסדי ה' וטיבו וצדקתו לעולם, שפמה הכעיסו לפניו בכמה מקומות, ואף-על-פי-כן עדין חבתו ורחמיו עליהם, כמו שפתיב (דברים ט) "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שאל מעמך וכו'", ופרש רש"י: 'אף-על-פי שעשיתם כל זה עודנו רחמיו ורחבתו עליכם, מפל מה שחטאתם לפניו אינו שואל מכם כי אם ליראה וגומר', עין שם, ואין יראה אלא תפלה, כמו שפתיב (משלי לא): "אשה יראת ד' היא תתהלל", כמו שכתב אדוננו מורנו ורבנו ז"ל כמה פעמים, הינו שמשה מוכיח ומזהיר את ישראל לדורות, שאחרי כל מה שחוטאין לפניו חס ושלום, אין הקדוש-ברוך-הוא שואל מהם כי אם ליראה שהוא תפלה, דהינו להתפלל ולצעק אליו יתברך תמיד, וכמו שפתיב (תהלים ט) "וקראני ביום צרה, אחלצך ותכבדני".

וזהו שבתחלת דבריו של משה הזכיר כל המקומות שהכעיסו לפניו, כמו שפתיב (דברים א): "אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן

השירה, כי זה עקר בנותו בהשירה הקדושה הזאת שכוללת הכל, שאמר עליה (דברים לא): "וענתה השירה הזאת לפני לעד כי לא תשכח מפי זרעו", וכל בנותו שיתחזקו תמיד בה' יתברך ויבטחו ברחמיו, ויצעקו ויתפללו אליו יתברך תמיד, כמו שנהגה הוא כל ימי חייו, בחינת "כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו" פנ"ל.

וזה שהקדים תחלה וזהיר להם שיאזינו דבריו היטב, כמו שכתוב: "האזינו השמים וכו', יערף כמטר לקחי תול כטל אמרתי וכו'", הינו שהזהיר שדבריו יפנסו באזניהם כמו מטר וטל, שיוירדו טפות מים בארץ, ואחר-כך צומח מהם צמחים נפלאים, כמו בן דבריו יפנסו בלבם כטל וכמטר ויצמחו בלבם ויעשו פרות טובים, כי דברים אלו להתחזק בה' יתברך תמיד צריכין להאזין היטב היטב ולהבין דבר מתוך דבר, להבין היטב רמזותיו של הצדיק עד היכן עד היכן צריכין להתחזק לעולם, וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים לב): "אשכילך ואורך בדרך זו תלך, איעצה עליך עיני, אל תהיו כסוס כפרד אין הבין וכו'", כי מתחלה ספר דוד צרותיו, ואמר שמעצם צרותיו הוא מכרח לשאג כל היום, כמו שכתוב: "כי החרשתי בלו עצמי בשאגתי כל היום, כי יומם ולילה תכבד עלי ייך וכו', על זאת ותפלל כל חסיד אליך לעת מצא, רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו, אתה סתר לי, מצר תצרני, רני פלט תסובבני סלה", ודרשו רבותינו ז"ל (מדרש שוחר טוב תהלים קמ): 'אתה רגן לפני ואני אפלט אותך', נמצא שבאלו הפסוקים מזכיר איך צריכין להתחזק בתפלה ובשאגה לה' יתברך תמיד, כדי להנצל משטף מים רבים השוטפים בעולם הזה הרוצים לכלות את האדם חס ושלום משני העולמות רחמנא לצלן, ועל-ידי-זה סיים: "אשכילך ואורך בדרך זו תלך, איעצה עליך עיני", שאני מרמז לך בעיני שאל תסתפל על שום דחיה שרוצין לדחות אותך, יגה מי שיהיה, הן המחשבות שבאין עליך בעצמך, הן הדחיות הנמשכין מאחרים וכו', על כלם אל תסתפל, רק תבין דברי, שאני מורה לך הדרך ומרמז לך בעיני שתמיד תתחזק בצעקה ושאגה לה' יתברך וכו'.

על צוארו של אדם אל ימנע את עצמו מן הרחמים, ואמר (ראש השנה טו): 'יפה צעקה לאדם בין קדם גזר דין בין לאחר גזר דין'. וזה שספר תפלותיו, איך התפלל והתחנן לפני ה' יתברך, כמו שכתוב (דברים ט): 'ותאנפל לפני ה' וכו' ואמר וכו'', הכל כדי להורות בני ישראל שיתחזקו בתפלה וצעקה לה' יתברך תמיד, כי רחמיו אינם פלים לעולם.

וזה בחינת שירת האזינו, שכולל כל מה שעבר על ישראל וכל מה שעתיד לעבר עליהם בכלליות ובפרטיות עד הסוף, ואחרי כל אלה סוף כל סוף לא יטש ה' את עמו, כמו שכתוב בסוף (דברים לב): "כי ירדן ה' עמו, כי יראה כי אזלת יד וכו'".

וזה שהתחיל בתחלת דבריו (סו): "כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו", הינו שאמר משה לישראל: ממני תראו וכן תעשו, כי דעו כי אנכי כל מה שזכיתי בזה העולם הכל היה על-ידי שקראתי תמיד אל ה', בחינת "כי שם ה' אקרא", וכמו בן מהרו עשו כמוני ו"הבו גדל לאלקינו", שתקראו גם בן אל ה' יתברך תמיד כמוני, שזהו עקר גדלתו וכבודו, כמו שכתוב: "וקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני" פנ"ל, וכעין שדרשו רבותינו ז"ל על פסוק זה: "כי שם ה' אקרא", אתם "הבו גדל לאלקינו וכו'", שתענו אחרי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, הינו פנ"ל, שכמו שאני קורא לה' יתברך תמיד, כמו בן תעשו לעולם ועד.

וזהו בחינת: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', ששם כבוד מלכותו מברך לעולם ועד, אפלו אחרי כל החטאים והפעסים שמקעים כל אחד לפניו בכל יור ודור, כי ימין ה' רוממה לעולם, וכמו שכתוב (תהלים צב): "ותאמה מרום לעולם ה'", וכמו שכתוב שם בהשירה (דברים לב): "שחת לו לא", ותרגם אונקלוס: 'לא לה', כי אליו יתברך אין מגיע שום פגם, כמו שכתוב (מלאכי א): "אני ה' לא שניתתי", ועל-כן תמיד יכולין להתקרב אליו, כמו ששמעתי מפי אדוננו מורנו ורבנו ז"ל שאמר שאפלו בשאול תחיתות יכולין להיות סמוכין אליו יתברך, וזהו בחינת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד פנ"ל. ועל-כן הזהיר להם משה על זה בתחלת

המבאר לעיל שתקון תאנות ממון הוא על-ידי המח והדעת הנמשך עלינו בפסח, ותקון תאנות המשגל על-ידי שבועות וכו', קשה לתקן בפסח בשלמות תאנות ממון מחמת שתאנות ממון קשורה וכלולה בתאנות המשגל כנ"ל וכמבאר במקום אחר, ותקון תאנות המשגל צדין לא נמשך הדעת של שבועות לתקנו כראוי, וכן בשארי המדות.

ומחמת כל זה עקר ההתחלה והתקון הוא על-ידי ראש השנה, שאז מאירין עלינו הצדיקים הארת התשובה משרשה כנ"ל, ועקר הארה הוא שנופה להתעורר כל אחד ממקומו אשר הוא שם, לצעק ולזעק ולשאג לה' ותברך מעמק הלב שזה העקר, ובלא זה אי אפשר להתחיל ולתקן שום דבר מרובי הפגרות והמניעות והבלבולים וכו' וכנ"ל. אבל אי אפשר לתקן בשלמות כי אם בשלש שנים שיש בהם שלש פעמים שלשה רגלים, מחמת שכל מדה כלולה משלש והם תלת כלולין מתלת, על-כן צריכין להתמין שלש שני עולה, שלש שנים דיקא וכנ"ל. והעקר התקון על-ידי ראש השנה וכנ"ל, ועל-כן עקר השנה לענן נטיעת עולה נחשבת מראש השנה, כמבאר בגמרא ופוסקים.

וזה בחינת התקיעות שהם משלשין בכל הבחינות, כמו שכתוב במשנה (ראש השנה ד, ט) : 'סדר תקיעות – שלש של שלש שלש', כי התקיעות הם בחינת תקון הקולות שמעוררין ממעמקים, בחינת (תהילים קיח) : "מן המצר קראתי יה", דהיגו שעל-ידי התקיעות ממשיכין על ישראל הארת התשובה, שיזכו תמיד לצעק לה' ותברך מעמקי עמקי לבם מכל מקום שהם, שזה עקר התקון כנ"ל, ועל-כן הם 'שלש של שלש שלש', כי על-ידי הקולות והצעקות זוכין להמשיך התקונים הנ"ל של שלשה רגלים שהם מתקנים שלש תאנות הנ"ל שבהם תלוי הכל כנ"ל, ומחמת שגם השלש מדות הנ"ל הם שלש כלולין משלש כנ"ל, על-כן התקיעות הם 'שלש של שלש שלש' וכנ"ל.

ועל-כן אנו תוקעין כמה וכמה קולות, כמה פעמים שלש שלש, כי כן הדבר, שאריכין להרבות בצעקות ושועות לה' ותברך כל ימי חיינו ולא יתיגע

וזהו שאמר משה רבנו: "יערף כמטר לקחי תזל וכו'", שדבורים האלה צריכים לצמח ולעשות פרות בלבד כמטר, לקיים תמיד בכל מה שעובר על האדם כל ימי חייו, ומה הם הדברים? "כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינינו", שתקראו תמיד אל ה' ותברך לעולם ועד כמוני כנ"ל. ועל-כן קורין ספר משנה תורה כליל הושענא רבה, כי זה עקר בחינת הושענא רבה, להמשיך דרך זה על כל אחד, לצעק תמיד אל ה' כנ"ל.

[שני לעיל]

וזה (תהילים קז) : "תעו במדבר בישיון דרך, עיר מושב לא מצאו, ויצעקו אל ה' וכו'", שששאדם נתרחק ממקומו ואזי הוא תועה במדבר ואינו יודע הדרך לשוב למקומו, בחינת "עיר מושב לא מצאו", אזי עקר העצה 'ויצעקו אל ה'', שזהו עקר בחינת ההתחלה שנמשך על כל אחד מישראל בראש השנה, בחינת "ממעמקים קראתי ה'" וכנ"ל:

יו נחזור לענן שלש שני עולה ונטע רבעי הנ"ל. ובשכיל זה צריכין להתמין באילן שנוטעין שלש שנים דיקא, כי על-פי הנ"ל מבאר שעקר התקון הוא ראש השנה כנ"ל, על-כן אי אפשר לגרש הקלפות הנאחזות באילן בעת נטיעתו שיניקתם משלש תאנות הנ"ל, אי אפשר לגרשם כי אם בשלש שנים דיקא, שיש בהם שלשה ראש השנה שאז עקר התקון, כי עקר התקון של השלשה רגלים עקר נמשך גם כן בראש השנה כנ"ל, ועל-כן אף-על-פי שבשנה אחת יש שלשה רגלים שהם מבטלין שלש תאנות הנ"ל, אף-על-פי-כן צריכין שלש שנים דיקא, דהיגו שלשה ראשי שנים.

כי זה יודע שכל מדה כלולה מכל המדות, בין בקדושה בין בהפך, ועל-כן השלשה רגלים שבהם נמשכין שלשה מחין לבטל שלש מדות הנ"ל, כל רגל, דהיגו כל מח, כלול מכל השלש פיודע, וכן להפך כל השלש מדות רעות הנ"ל, כל אחת כלולה מכל השלש, ובשכיל זה גם כן קשה וכבד התקון מאד, כי אי אפשר להתחיל ולגמר התקון בפעם אחת מחמת שכל מדה כלולה מהשאר, למשל בענין

אין יודעין שום עצה ותחבולה איך לצאת ממכמורות היצר הרע, ואין יודעין אפלו הדבר איך לבקש ה' יתברך, רק צריכין לצעק קול פשוט מעמקי הלב, בבחינת "ממעמקים קראתיך ה'", ואזי על-ידי קול צעקתו הפשוטה שהוא בחינות תקיעה, ה' יתברך מעורר רחמיו עליי ומתחיל להאיר בדעתו הארת התקון ומרמז לו סדר תפלה, דהיינו שיצעק לה' יתברך שיאיר עליו הארת השלשה מחין שהם בחינת שלשה רגלים שבהם תלוי עקר התקון כנ"ל, וזה בחינת קול תרועה שהוא קולות משלשים, שהם מרמזים על התלת מחין, שלשה רגלים, הינו שעכשו אנו צועקין לה' יתברך שיאיר עלינו התקון של שלשה רגלים וכו' כנ"ל, וה' יתברך שומע קול תרועותינו וצעקתנו ברחמים, ותכף מתחיל להאיר עלינו איזה התחלת התקון משם, ואזי תכף את זה לעמת זה מתגרה הפעל דבר לקלקל חס ושלום נקדת התחלת התקון הזה, ואזי צריכין תכף לתקע עוד תקיעה פשוטה לאחריה, כי תכף אחר התנוצצות איזה נקדה מהתחלת התקון, צריכין תכף ומיד לחזר ולצעק קול חזק ופשוט מעמק הלב שהיא תקיעה פשוטה לאחריה, כדי להסיר השטן שלא לקלקל חס ושלום נקדת התקון שהתחלנו.

וזה בחינת: 'והסר שטן מלפנינו ומאחרינו', שצריכין לצעק מאד לה' יתברך שישיר השטן מלפני התקון ומאחרי התקון וכו'. וזה בחינת פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה, כי אין בידני להסירו ולגרשו כי אם על-ידי צעקה ושועה פשוטה מעמק הלב לה' יתברך כנ"ל.

ואחר-כך צריכין לחזר להתחיל להמשיך עוד איזה נקדה של התחלת התקון וצריכין לחזר ולתקע פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה וכן כל פעם, כי בכל פעם צריכין לצעק קולות פשוטים לפני התחלת איזה נקדה מהתקון ולאחריה, מגדל ההתגרות שמתגרה בכל פעם כנ"ל, כי אין לנו כח לעמד כנגדו כי אם לתפס אמנות אבותינו לצעק לה' יתברך תמיד:

לעולם, כמו שהזהיר רבנו ז"ל לכל נתיאש מן הצעקה לעולם, כי התקון של כל דבר אי אפשר שיהיה נעשה בפעם אחד, ובפרט מי שקלקל כמו שקלקל בודאי צריך להתמהמה הרבה בתקונו, בבחינת (וימא לה): 'הבא לטהר מסייעין לו, אומרים לו המתן', וכמו שאיתא בכתבים לענין תקון חטא אדם הראשון, שמתמת גדל חטאו אי אפשר לתקן ביום אחד, כי אם מראש השנה עד שמיני עצרת, וגם בכל הזמן הזה אין מתקנין בשלמות כי אם בכל שנה מעט מעט עד זמן בלע המות לנצח, עין שם, מפל שכן עתה שפל אחד הוסיף חטאין וקלקולין על חטא אדם הראשון מה שהוסיף, על-כן בודאי אי אפשר לתקן בפעם אחד רק מעט מעט. וזה ידוע שהיצר הרע וחילותיו אורבים לאדם תמיד, ותכף שמתחיל להתעורר לה' יתברך באיזה צעקה ושועה וכיוצא, אזי הוא מתעורר להתגבר ולהתגרה בו ביותר, מתמת שרואה שזה האדם רוצה לברח ממנו, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוכה נב): 'כל הגדול מתברו יצרו גדול ממנו', ומתמת שהאדם עדין בקטנות גדול, כי עדין לא נתעורר לה' יתברך כי אם מעט, ולא התחיל תקונו כי אם פחות מחוט השערה, וגם על זה מתגרה הפעל דבר כנגדו בהתגברות גדול לקלקל חס ושלום, על-כן קשה מאד לעמד כנגדו, ומתמת זה רבים רחוקים מתשובה, כי באמת רב בני ישראל כולם מתעוררים בהרהורי תשובה בכל פעם, כי אפלו פושעי ישראל מלאים חרטה, אף מגדל ההתגרות וההתגברות של הפעל דבר שמתגרה כנגדו בכל פעם כנ"ל, רבים נופלים מיד וקצתם לאחר איזה זמן רחמנא לצלן, על-כן עקר התקנה רק לצעק אל ה' יתברך תמיד.

וזה בחינת שבכל הקולות של שופר תוקעין תקיעה בראש ותקיעה בסוף, כי עקר הקול הנאמר בתורה הוא תרועה, אף רבותינו ז"ל קבלו שפל תרועה פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה, כי קול תקיעה שהוא קול פשוט זה בחינת מה שבתחלת התקון שקשה להתחלה מאד כנ"ל צריכין רק לצעק קול פשוט לה' יתברך מעמקי עמקי הלב, כי עדין

ולכָרָר רק הטוב, להתנהג בהם בקדושה ובטהרה
כרצונו יתברך.

אָבֵל שלש עבודות הנ"ל שהם בחינת עבודה זרה
וגלוי עריות ושפיכות דמים צריכין לשברם
ולבטלם לגמרי בתכלית השביירה והבטיל, כי עבודה
זרה, ואפלו פגם אמונה שהיא בחינת עבודה זרה,
בנדאי צריכין לשבר ולבטל לגמרי, שלא ישאר בנו
חס ושלום שום שמץ עבודה זרה, דהינו שלא ישאר
באדם שום נדנוד פגם אמונה חס ושלום, וכן גלוי
עריות בנדאי אסור לגמרי, כי גלוי עריות נקרא
באסור, וכזה אין שום טוב, ובנדאי צריכין לשבר
לגמרי שלא ישאר בו שום צד הרהור כלל, וכן
שפיכות דמים, ואפלו בזוי אנשים שנקרא שפיכות
דמים, כמבאר שם, בנדאי אסור לגמרי, כי אסור
לבוזת שום אדם שבעולם, כמו שאמרו: 'אל תהי בז
לכל אדם'. נמצא שאלו השלש עבודות צריכין לשבר
ולבטל לגמרי ולא ישאר מהם שום זכר כלל, אבל
שלש מדות הנ"ל שהם ממון ומשגל ואכילה שם
מדבר מקדשת אלו התאוות אפלו בהתר, אף-על-פי
שצריכין התגברות גדול וקדושה גדולה לשבר כל
אלו התאוות בהתר, כמו שאמרו (יבמות כ): 'קדש
עצמך במתן לך', אף-על-פי-כן בנדאי בהקרח
שישתמש באלו השלש מדות בקדושה בשביל קיום
העולם כנ"ל.

וְעַל-כֵּן הזכיר תאוות משגל שתי פעמים, בין
השלש עבודות ובין השלש מדות הנ"ל,
כי יש חלוק ביניהם כנ"ל. ועל-כן כאן בתקון
השלש מדות מדבר בתאוות המשגל, שצריכין לתקן
גם אחיות התאוה שיש בו מהיניקה וכו', עין שם,
וזה בנדאי תכלית הקדושה, שצריכין לקדש עצמו
כל-כף עד שיגרוש ממנו גם אחיות התאוה הנאחזו
בו מחמת היניקה, כי כאן באלו השלש מדות מדבר
מתכלית הקדושה גם בהתר, שצריכין להתקדש מאד
באלו השלש מדות אפלו בהתר, ולא ישתמש בהם
לצורך עצמו ותאוותיו כלל, כי אם מה שמכרח
לעבודת הבוֹרָא יתברך בקדושה ובטהרה גדולה
כרצונו יתברך כנ"ל.

וַיֵּשׁ לרמז שזהו הספק שנסתפקו רבותינו ו"ל על
התרועה אם קול שנקרא שברים וכו'. כי שברים
הוא גם כן קול משלש, ומרמז על שלש עבודות הנ"ל

יח וְזֶה בחינת מה שנסתפקו רבותינו ו"ל בקול
התרועה, אם הוא מה שאנו קורין שברים
אם הוא מה שקורין תרועה, והתקינו לצאת כל
הספקות לתקע כלם וכו', כי מבאר בהתורה הנ"ל
בתחלה, שהתקון הוא על-ידי שלשה גלים שעל-
ידי-זה מתקנין שלש תאוות הנ"ל שהם תאוות ממון
ומשגל ואכילה, ועל-ידי-זה זוכין לראיה ולנבואה
ולתפלה בשלמות וכו', ואחר-כך כתב שם: 'אבל יש
שלש עבודות שהם מפסדין עבודת התפלה, שהם
בחינת עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים וכו',
עין שם, מוכן שם שאי אפשר להמשיך תקון התפלה
על-ידי השלשה גלים שמתקנים שלש תאוות הנ"ל
כי אם כשמשברים ומבטלים שלש עבודות הנ"ל
שהם עבודה זרה וכו'.

וְהַזֶּה לכאורה קשה, שתאוות משגל חושב שתי
פעמים, כי בתחלה מזכיר תקון תאוה זאת
בשלש תאוות הנ"ל שמתקנים על-ידי שלשה גלים
שהם תאוות ממון ומשגל ואכילה, ואחר-כך חוזר
והושב אותה בשלש עבודות רעות הנ"ל שהם
עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים כנ"ל.

אֵדָה הנראה הוא שיש חלוק בין שלש עבודות הנ"ל
לשלש תאוות הנ"ל, כי שלש עבודות הנ"ל
שהם בחינת עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים
צריכים לשברם ולבטלם לגמרי בתכלית, אבל שלש
מדות הנ"ל שהם תאוות ממון ומשגל ואכילה צריכין
תקון על-ידי השלשה מחין, דהינו שכל מדה מאלו
השלש צריכין לתקנן, להכניע ולבטל כל הרע שבו
ולכָרָר הטוב שבו, כי יש בהם טוב ורע, כי בקדושה
צריכין כל אלו הדברים ואי אפשר להיות בלעדם,
כגון ממון, שתאוות ממון הוא בנדאי מדה רעה מאד
וכמבאר בדברי אדוֹנֵנו מורנו ורבנו ו"ל כמה פעמים,
אבל אף-על-פי-כן בקדושה בנדאי צריכין הממון,
וכמבאר בדבריו ו"ל מעלת ממון דקדושה, וכן משגל
בשביל קיום העולם בקדושה ובטהרה כראוי הוא
בנדאי מצוה גדולה, כי הוא מצוה ראשונה בתורה,
וכן אכילה, בנדאי אי אפשר להתקיים בלא אכילה,
ומחייב האדם לאכל בקדושה בשביל קיום נפשו, כמו
שכתוב (משלי יא): 'צדיק אכל לשבע נפשו', ובפרט
בשבתות וימים טובים, נמצא שכל אלו השלש מדות
צריכין ברור ותקון, דהינו להכניע הרע שבהם לגמרי

הנמשך לו מהראש והמח פידוע, כמו כן אין חיות ותיקון בכל ימות השנה כי אם על-ידי ראש השנה, 'ראש דיקא, שמתיה את כל הקומה פנ"ל:

יט **וכשנדקדק** בדברי אדונינו מורנו ורבנו ז"ל, נמצא שגם השלש מדות הנ"ל ושלש עבודות הנ"ל תלויים זה בזה. כי שלש מדות הם, תאות ממון ומשגל ואכילה, והשלש עבודות הם עבודה זרה, דחינו פגם אמונה, וגלוי עריות, ושפיכות דמים, דחינו 'אל תהי בז לכל אדם', ואלו השלש תלויים באלו השלש, כי תאות ממון ועבודה זרה הם בחינה אחת, כמבאר בסימן כ"ג בהתורה 'צוית צדק' שכל העבודות זרות תחובים כממון וכו', עין שם, ומשגל וגלוי עריות בודאי הם בחינה אחת, וכן תאות האכילה ו'אל תהי בז לכל אדם' הם בחינה אחת, כי פגם תאות אכילה הוא פגם הפכוד, כמו שפתיח בהתורה 'ויכן ה' אלקים את הצלע וכו' (ליקוטי מוה"ר

סימן ס"ז). וזהו בחינת 'אל תהי בז לכל אדם', שלא לפגם בפכוד, כי כל אחד ממשאל יש לו חלק בפכוד דקדושה שהוא פכוד ה' תפירה, ועל-כן אסור לבזות אחד מהם, רק לכבוד כל אחד ואחד, ואז זוכה לכבוד, בחינת (שמואל א ב): "כי מכבדי אכבוד", הינו בחינת תקון הפכוד דקדושה. נמצא ששלש מדות הנ"ל ושלש עבודות הנ"ל תלויים זה בזה, ואי אפשר לתקן אחד בלא חברו, כי אי אפשר לתקן בשלמות תאות ממון כל זמן שלא שבר ובטל העבודה זרה בשלמות שהיא פגם אמונה, וכן להפך, אי אפשר לזכות לאמונה שלמה, כל זמן שלא בטל תאות ממון, כי העקר שלמות האמונה כממון, וכן אי אפשר לקדש את עצמו בתאות המשגל בהתר כראוי כל זמן שיש בו איזה נגוד של גלוי עריות, דחינו שיש לו עדין איזה הרהורים רעים, וכן להפך שבודאי קשה לו להנצל לגמרי מהרהורי אסור כל זמן שלא קדש את עצמו בהתר כראוי, וכן בתאות אכילה פנ"ל:

כ **והב' ע"ה**, שכל התורה והמצות הם בבחינת קומת אדם פידוע, וכמו שבקומת אדם כל איבר תלוי בחברו, וכל קומת האדם הכל קשור ומתקן אחד בחברו ככמה דרכים ונתיבות וקשרים

שצריכין לשברם ולבטלם לגמרי, ועל-כן נקרא 'שברים', לשון שבידה פנ"ל, אבל תרועה משלשת מרמו על תקון שלש מדות הנ"ל שיש בהם טוב ורע, ועל-כן נקראת 'תרועה', שהיא לשון שבידה, כמו שפתיח (תהלים ב): "תרועם בשבט ברזל", וגם הוא לשון רעות והתחברות, כמו שפתיח (במדבר כג): "ותרועת מלך בו", כי באלו השלש מדות יש בהם בחינת שמאל דוחה וימין מקרבת, כי יש בהם טוב ורע, וצריכין לשבר ולגרש הרע מהם ולברר הטוב, להתנהג עם הטוב שבהם בקדושה גדולה, ועל-כן נקרא הקול 'תרועה' שכולל שתי הלשונות פנ"ל, ונסתפקו אם עקר התקון בראש השנה צריכין להתחיל לשבר שלש עבודות הנ"ל שזהו בחינת קול משלש של שברים, או אם צריכין להמשיך התקון של שלש מדות הנ"ל שזהו בחינת תרועה פנ"ל, ופסקו לעשות שגיהם ואתר-כף כל אחד בפני עצמו, ובכל פעם פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה.

כ"ג גם בענין זה אין יודעין מהיכן להתחלה, וצריכין לצעק בכל פעם קול פשוט מעמק הלב לפניה ולאחריה בכל פעם שמתחילין להמשיך איזה נקדה והתנצצות התקון, כדי להמשיך הארת כל התקונים המבארים בתורה הנ"ל מעט מעט בראש השנה, כדי לזכות בכל השנה לתשובה שלמה, לתקן הכל בשלמות כראוי כל דבר במעודו ובזמנו, כי עקר ההתחלה בראש השנה, ומראש השנה נמשך החיות והתקון לכל השנה כלה.

ועל-כן נקרא 'ראש השנה', ראש דיקא, כי יש שלש קומות: עולם, שנה, נפש, וכמו שבקומת נפש שהוא קומת האדם עקר חיות האדם תלוי בהראש ששם המחין שפתיחין כל קומת הגוף, פידוע לחכמי הנתוח שחיות כל הגוף עד צפוני הרגל הכל נמשך מהמח, ששם עקר משפן הנשמה המחיה את כל הגוף כל איבר ואיבר כפי חיותו, כמו כן ממש נקרא יום הקדוש והנורא הזה 'ראש השנה', 'ראש דיקא, דחינו שבו עקר המת והחיות של כל השנה, כי בו מתחילין כל התקונים והוא מחיה את כל ימות השנה, כמו הראש שבאדם שמתיה כל הגוף ואין שום הרגשה וחיות בשום איבר בלא החיות

שְׁעָבְרוּ שֶׁלֶשׁ שָׁנֵי עָרְלָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַשְּׁלֵשׁ תְּאוֹת הַנֵּ"ל וְשֶׁלֶשׁ עֲבוֹדוֹת הַנֵּ"ל, וְעַל-יְדֵי שֶׁהִמְתִּינוּ הַשְּׁלֵשׁ שָׁנֵי עָרְלָה, נִתְבַּטְּלוּ מֵהַאֵילָן הַקְּלֵפוֹת הַיּוֹנְקִים מֵהֶם, וְאֵז צְרִיכִין לְהַעֲלוֹת הַפְּרוֹת לִירוּשָׁלַיִם וּלְאָכְלָם שָׁם, כִּי עַל-יְדֵי בִטּוּל הַשְּׁלֵשׁ עֲבוֹדוֹת וְתִקּוּן הַשְּׁלֵשׁ תְּאוֹת הַנֵּ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה זּוֹכִין לְעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה בְּשָׁלְמוֹת, דְּהֵינּוּ שְׂעֵלוּ כָּל שִׁיחַ הַשְּׂדֵה וַיַּחֲזֶרּוּ וַיִּתְּנוּ כַּחֵם לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא דָּבָר ה', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּלִיזָה הַגְּדוֹל וְכוּ', וְאֵז נִתְבַּטְּלִין כָּל הַרְפּוּאוֹת, כִּי כָּל הַכַּחוֹת שֶׁל כָּל הַעֲשָׂבִים חוֹזְרִים לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה וּמִשָּׁם מְמַשִּׁיכִין הַכַּח שֶׁל כָּל הַרְפּוּאוֹת לְתוֹךְ כָּל מַה שְׂאוּכָלִין וְשׁוֹתִין, בְּבְחִינּוֹת (שְׁמוֹת כג): "וַיִּבְרָךְ אֶת לְחֻמְךָ וְאֶת מִימֶיךָ וְהִסִּירְתִי מִחֶלְקֶךָ מִקְרָבְךָ וְכוּ'", וְזֶה בְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ וְכוּ', דְּהֵינּוּ כְּשֶׁהַתְּפִלָּה בְּשָׁלְמוֹת הִזָּה שְׂכָל שִׁיחַ הַשְּׂדֵה חוֹזְרִים כַּחֵם לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה, בְּבְחִינּוֹת (בְּרַשִׁית כד): "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בְּשֶׂדֶה", זֶה בְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ וְכוּ', עֲנֵן שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב.

וְזֶה בְּחִינַת אֲכִילַת הַפְּרוֹת בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל נֹטַע רַבְעִי וּמַעֲשֵׂר שָׁנִי, כִּי יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהִיא מְקוֹם הַתְּפִלָּה, כִּי שָׁם הִבִּיתָ-הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁהוּא בֵּית תְּפִלָּה, כִּי שָׁם מְקוֹם הַיִּרְאָה כַּנֵּ"ל, עַל-כֵּן לְשֵׁם צְרִיכִין לְהַעֲלוֹת הַפְּרוֹת וּלְאָכְלָם שָׁם, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְעֲלִין הַכַּח שֶׁל הַפְּרוֹת לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרוּשָׁלַיִם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלַמַּת הַתְּפִלָּה בְּתַכְלִית הַשְּׁלְמוֹת, עַל-יְדֵי שְׂעוֹלִין שִׁיחַ הַשְּׂדֵה וְנִכְלָלִין בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ כַּנֵּ"ל, כִּי בְּזֶה שְׂמַעֲלִין פְּרוֹת נֹטַע רַבְעִי לִירוּשָׁלַיִם, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְמַקְּן הָאֵיל, שְׂמַעְתָּה כָּל פְּרוֹת הָאֵילָן שֶׁיִּגְדְּלוּ בְּזֶה הָאֵילָן תְּמִיד יַעֲלוּ כָּל כַּחוֹתֵם לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה, שָׂדֵה עֵקֶר תִּקּוּן הָעוֹלָם כַּמוֹכֵן בַּתּוֹרָה הַנֵּ"ל, כִּי זֶה בְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ, וְכֵן בְּזֶה שְׂמַעֲלִין הַתְּבוּאָה וְהַפְּרוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂר שָׁנִי לִירוּשָׁלַיִם, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְמַקְּנִין כָּל הַתְּבוּאָה וְהַפְּרוֹת שֶׁיַּחֲזֶרוּ וַיַּעֲלוּ כָּל כַּחוֹתֵם לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרוּשָׁלַיִם, כִּי אֲסוּר לָנוּ לְאַכֵּל תְּבוּאָה וּפְרוֹת כִּי אִם כְּשֶׁמְתַקְּנִים אוֹתָם בַּתִּקּוּן הַנֵּ"ל, שֶׁתְּמִיד יַחֲזֶרוּ כָּל כַּחוֹתֵם לְמִקּוֹר חַיּוּתָם שֶׁהוּא הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא דָּבָר ה',

עַל-יְדֵי הַגִּידִים וְהַעוֹרָקִים וּמְרוּצַת הַדָּמִים וְהַתְּנוּעוֹת הָאִוִיר שֶׁהוּא הַרוּחַ הַחַיּוּנִי שְׂצָרִיכִין לְקַבֵּל בְּכָל פַּעַם לְכָל הָאֵיבָרִים וְכוּ' וְכוּ', כְּמוֹ כֵּן מְמַשׁ הוּא בְּכָל הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת וְכָל הַמַּדּוֹת טוֹבִים וְרָעִים, שֶׁהִפְלָ קָשׁוּר וּמֵהֵדֵק בְּחִבְרוֹ בְּכַמָּה וּכְמָה דְרָכִים וּנְתִיבוֹת בְּלִי שְׁעוֹר, וְאִם בְּחַכְמַת הַנְּתוּחַ וְהַרְפּוּאוֹת קָשָׁה לְיַדַע הַחַכְמָה עַל בְּרִיָּה, וְאִפְלוּ כָּל הַחַכְמִים שְׂחוֹקָרִים בְּזֶה מֵימֹת עוֹלָם נִלְאוּ לַעֲמֹד עַל הַדְּבָר עַל בְּרִיָּה, כִּי־דַע הַמְּבוֹכּוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם מַה שְׂהַאֲחַרְזִינִים סִתְרוּ דַּעוֹת הַרְאֻשׁוּנִים בְּרַב הָעֲנַנְיָם, וְגַם הֵם עֲדִין הֵם נְבוֹכִים בְּעֲנֵן מְרוּצַת הַדָּמִים וּבְכַמָּה דְרָכִים, מְכַל שֵׁפֶן וְכַל שֵׁפֶן בְּקוֹמַת הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת שְׂקָשָׁה לְדַעַת וְלִהְבִּין הֵיטֵב מֵהֵיכֵן הַהֶתְחַלָּה וְהַתִּקּוּן שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי מְקוֹמוֹ וְשֶׁיִּשְׁוּ בַּתּוֹרָה וּבְקוֹמַת אָדָם הַרְאֻשׁוֹן, וּכְפִי מַה שְׂעָבַר עָלָיו בְּכָל הַגְּלַגּוּלִים, וּכְפִי מַה שְׂעָבַר בְּזֶה הַגּוֹף, וְכָל מַה שְׂנַעַשָׂה עִמּוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְעַל זֶה נֹאמֵר (תְּהִלִּים קיט): "לְכָל תְּכַלֶּה רְאִיתִי קֶץ, רַחֲמֶה מַצּוֹתָךְ מֵאֹד".

וְעַל-כֵּן אֵי אִפְשָׁר לְהַתְּחִיל שׁוּם הַתְּחִלָּה וְתִקּוּן כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצִּדִּיק הָאִמֵּת שְׂכַבְרַ עֲמַד בְּנִסְיוֹן וְשִׁבְרַ כָּל הַתְּאוֹת לְגַמְרֵי וְזוֹכֵה לְמַה שְׂזוֹכָה, שֶׁהוּא מְאִיר וּמְמַשִּׁיף עַל כָּל אֶחָד הָאָרֶת הַתְּשׁוּבָה מְשֻׁרְשָׁה, וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי רֹאשׁ הַשְּׂנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת הָרֹאשׁ הַמְּחַיֶּה אֶת כָּל הַקּוֹמָה כַּנֵּ"ל, וְהַעֲקָר הוּא בְּחִינַת "מִמַּעַמְקִים קָרְאֹתֶיךָ ה'", דְּהֵינּוּ מַה שְׂהַצִּדִּיק מוֹצֵא מְקוֹם כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְדֵן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת לְפִי מְקוֹמוֹ וּמַכְנִיס אוֹתוֹ בְּאִמֵּת לְכַף זְכוּת עַד שְׂנִתְעוֹרֵר לְתְּשׁוּבָה, דְּהֵינּוּ לְצַעַק וְלַזְעַק לֵה' יִתְבְּרַךְ קָדוֹל חוֹזֵק מַעֲמֵק הַלֵּב שֶׁזֶה הַעֲקָר, כֹּאֲשֶׁר רּוֹאֵין כַּחוּשׁ שְׂבִימִי רֹאשׁ הַשְּׂנָה וְיוֹם הַכְּפּוּרִים כָּל יִשְׂרָאֵל צוֹעֲקִין לֵה' יִתְבְּרַךְ מַעֲמֵק הַלֵּב, וְזֶה נִמְשָׁף מֵהַצִּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם יוֹדְעִים לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשְּׂנָה כַּנֵּ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה זּוֹכִין לְהַמְשִׁיף כָּל הַתְּקוּנִים לְכָל הַשְּׂנָה כֹּלָּה שְׂפִלָּה תְלוּיָה בְּרֹאשׁ הַשְּׂנָה כַּנֵּ"ל:

כֹּא וְזֶה בְּחִינַת נֹטַע רַבְעִי שְׂצָרִיכִין לְהַעֲלוֹתוֹ לִירוּשָׁלַיִם וּלְאָכְלוֹ שָׁם, כִּי אַחַר

משתנים לכל הטעמים שבעולם, כי היה בהם כל הכחות של כל הפרות והמאכלים שבעולם, על-ידי שכלם החזירו כל כחם לתפלה ומשם המשיכו כל הכחות לתוף המן והבאר וכנ"ל, כי משה זכה לאחו בכסא הכבוד, בבחינת "מאחו פני כסא", כדי להנצל מקנאת המלאכים, על-פני בודאי זכה לשלמות התפלה הנ"ל, שכל כחות המאכלים יעלו לתוף דבורי התפלה, שעל-ידי-זה זוכין לאחו בשרשי הנשמות שהם בחינת פסא הכבוד, ומעצם השלמות שזכו אז על-פני זכו שגלה ה' תברך לעין כל שזכו לזה, על-ידי המן והבאר שנתן להם שהיה בהם כל הטעמים, כי היו כלולים מכל הכחות של כל המאכלים וכנ"ל:

כד וזה בחינת (דברים יד): "מקץ שלש שנים תוציא את כל מעשר תבואתך וכו'". כי כבר מבאר לעיל בענין שלש שני ערלה שצריכין שלש שנים דיקא, להכניע שלש תאוות ושלש עבודות הנ"ל, כי הם תלת כלולין מתלת וכו' פנ"ל, ועל-פני אחר כל שלש שנים חביבין בבעור, להוציא מביתו כל מתנות כהנה ולויה ומעשר שני וכו', כי כל המתנות שנותנין לכהן וללוי מן התבואה ומעשר שני, הכל כדי לתקן את התבואה והפרות בתקון הנ"ל, שייכלו להעלות ולהכניס כל כחותם וחייתם לתוף התפלה פנ"ל, כי על-ידי שנותנין מתנות כהנה ולויה מן התבואה והפרות, בזה מגלין שה' תברך ברא הכל בדבורו ואנו נותנין לו חלקו, ועל-ידי-זה עולין כל כחות התבואה והפרות לשרשם שהוא דבר ה', שהוא התפלה שעל-ידי-זה נברא, שזהו עקר שלמות התפלה פנ"ל, על-פני חביבין בבעור לאחר שלש שנים דיקא, כי דיקא אחר שלש שנים נשלמת התפלה ביותר, מחמת שנתבטל השלש עבודות ונתתקנו השלש תאוות בשלש השנים וכנ"ל, ואז התפלה בשלמות הנ"ל, שעולין כל שית השדה ונכללין בתוף התפלה וכו' פנ"ל, ועל-פני אז חביבין בבעור, כי אז הזמן להעלות כל הפרות של מעשר שני לירושלים ולתן כל המתנות כהנה ולויה לבעליהם, כדי

שזהו בחינת שלמות התפלה, בחינת התנוצצות משיח, שעל-ידי-זה זוכין שתתקיים הממשלה על המלאכים, שזהו תקון כל העולמות שנבראו בשביל האדם שיזכה לזה, כמו שכתוב שם:

כב וזה שהתורה מבטיחה כמה פעמים ששנעבד אותו תברך באמת ותן לנו המטר בעתו והארץ תתן את יבולה, כמו שכתוב (דברים יא): "והיה אם שמע תשמעו וכו' ונתתי מטר ארצכם בעתו", ולהפך "השמרו לכם וכו' ולא יהיה מטר והארמה לא תתן את יבולה", וכן בפסוק (ויקרא כו): "אם בתקתיו" ובכמה מקומות. כי עקר הבטחה על ענין הנ"ל, שיתן המטר שמגדל כל הצמחים שמשנים זה מזה במראה טעם ריח, שהוא ראשי תבות 'מטר', שעקר הוא הריח, שכלם צריכים לחזר ולתת כחם לשרשם שהיא התפלה, שתהיה כלולה מכל שיח השדה, בבחינת ו'יצא יצחק לישוח ב'שדה" ראשי תבות 'יבול', כמבאר בהתורה הנ"ל ובסימן י"א, ענין שם. וזה בודאי הבטחה גדולה שהארץ תתן יבולה, שיתורו כל כחם לתוף התפלה, שהוא תקון כל העולמות, בבחינת התנוצצות משיח פנ"ל:

כג וזה בחינת אכילת מן, בחינת (מכילתא ויסע ב): 'לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן', כי אז בימי משה לשיצאו ממצרים על-ידי רבוי הצעקות שצעקו אליו תברך, ואז זכו לקבל קדשת השלישה רגלים שהם בלם זכר ליציאת מצרים, ואז היתה התפלה בשלמות גדול עד שזכו להמשיך כל כחות האכילה ושתיה לתוף בריאה חדשה שברא ה' תברך אז שהוא הבאר והמן, כי גם עתה כשזוכין לתפלה בשלמות נמשכין כל הכחות של כל הפרות והצמחים לתוף הלחם ומים שאוכל ושותה, שעל-ידי-זה אין צריכין שום רפואה פנ"ל, אבל עתה הוא רק בהעלם ואין רואין זאת בעינים, אבל אז בגדל כחו של משה ודורו זכו לשלמות התפלה בזה עד שהכל ראו בעיניהם שהמשיכו כחות כל המאכלים ומשקאות לתוף מאכל ומשקה חדשה, שהם המן והבאר שהיו

ומחמת זה בודאי יכולין לחלל כח וקדשת אלו הפרות להמשיכן לפרות אחרים, כי בהשרש הכל אחד וכנ"ל.

ועל-כן עקר החלול על-ידי כסף ודיקא, כמו שכתוב (דברים יד): "ונתת בכסף וכו'", כי "הכסף יענה את הכל" (קהלת י), באשר רואין בחוש שבצעד הכסף יכולין לקנות כל מיני פרות שבעולם וכל החפצים. נמצא שהכסף כלול מכל הכחות של כל הדברים, כי הכל יכולין לקנות בעד הכסף, וזה מחמת שגם בשרשו הכסף גבה מאד, כי שרש הממון בקדשה גבה מאד פירוע בדברי אדונינו מורנו ורבנו ז"ל, כי הממון בשרשו למעלה הוא בחינת גנון עלאין שהם שרש כל ההשפעות, כי על-ידי התפלה שהוא דבר ה' נמשכין ונתגלין הגנון, בבחינת (תהילים א): "בדבר ה' שמים נעשו", "שמים" הם בחינת גנון עלאין, כמובא במקום אחר, ומאלו הגנון נמשכין כל ההשפעות וכל הכחות של כל הדברים, ואלו הגנון הם בחינת הממון פנ"ל, ומחמת שהממון בשרשו כלול מכל הכחות, על-כן גם למטה הוא כלול מהכל, כי יכולין לקנות בעד הממון כל מה שרוצין, בבחינת "הכסף יענה את הכל", ומחמת זה עקר חלול פרות מעשר שני ונטע רבעי על-ידי הכסף ודיקא, כי הכסף כלול מכל הכחות, כי הוא תחלת ההשפעה הנמשכת מדבר ה', שבתחלה נתצמצם השפע בבחינת כסף, שיש שם ציור להשפע, אבל עדין כלול שם כל הכחות יחד, ואחר-כך נמשך השפע והכח לכל עשב ועשב ולכל דבר כראוי לו, ועל-כן על-ידי הכסף ודיקא יכולין לחלל הפרות, להחליף הכח והקדשה של אלו הפרות להמשיכם לפרות אחרים, כי כסף ודיקא יש לו כח הזה מחמת ששם כלולים כל הכחות פנ"ל.

ועל-כן כשהכחות והחיות נמשך ונשתלשל מדבר ה' להמלאכים ולהכוכבים וכו', עד שנמשכין למטה, נקרא בשם הלואה, כמו שכתוב (תיקוני זוהר תיקון מ"ד דף פב): 'כל כוכביא לוין דא מן דא,

שיתמקנו הפרות והתבואה להעלות כל כחותם לשרשם לתוך התפלה, כי אז הוא זמן שלמות התפלה ביותר מחמת שעברו שלש שנים וכנ"ל.

וזהו בחינת מצות ודוי מעשר, שצריכין להתודות בפה ודיקא ולומר (דברים כו): "בערתי הקדש וכו'", כי הודוי היא בחינת תפלה, כי עקר מצות בעור כדי להעלות כל כחות הפרות והתבואה לתוך התפלה, שזהו בחינת הודוי שמתפללין אז: "השקיפה וכו'", וזהו: "השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך ישראל ואת האדמה וכו'", הינו שאנו מתפללין: 'עשינו מה שעלינו, עשה מה שעליך', כמו שפרש רש"י שם, הינו כמו שאנחנו עשינו מה שעלינו, והעלינו כל כחות התבואה לשרשם לתוך דבר ה', על-ידי שקימנו מצות כל המתנות מן התבואה וכנ"ל, כמו כן עשה מה שעליך וברך את עמך ישראל ואת האדמה וכו', הינו שתמשיך ברכה מן השמים, דהינו שימשכו כל הכחות של כל הפרות ושל כל הרפואות לתוך כל מה שנאכל ונשתה, שזהו עקר הברכה, בבחינת "וברך את לחמך ואת מימך והסרתי וכו" פנ"ל:

כה וזה בחינת מה שיכולין לחלל פרות נטע רבעי ומעשר שני על כסף ולהעלות הכסף לירושלים לאכלו שם בקדשת מעשר שני, כי עקר עלית פרות הנ"ל לירושלים הוא כדי להעלות כל כחות הפרות לשרשם שהוא דבר ה', שהוא התפלה, כדי שנוכל להמשיך כל כחות הצמחים לתוך כל מה שנאכל ונשתה פנ"ל, ועל-כן יכולין לחלל הפרות על כסף ולהעלות הכסף לירושלים, לקנות שם פרות אחרים בעד הכסף ולאכלם בקדשת אלו הפרות, כי אנו יכולים להעלות כחות הפרות לשרשם ששם כלולים כל הכחות, ושם בודאי יכולין להמשיך כח וחיות וקדשת אלו הפרות לתוך פרות אחרים, כי זה עקר בחינת העלאת פרות מעשר שני ונטע רבעי לירושלים, כדי להעלות כחות הפרות לתוך התפלה, כדי שנוכל להמשיך כל הכחות לתוך כל מה שנאכל פנ"ל,

ועל-כן סבב ה' יתברך בנפלאותיו הנוראות שכל הארץ יבואו מצרמה אל יוסף לשבר תבואה ממצרים, ושיאסף יוסף על-ידי זה כל הכסף וכו', ואחר-כך העלו ישראל כל הכסף הזה לארץ-ישראל, ועל-ידי זה העלו כל כחות התבואה והצמחים לירושלים שהוא בחינת תפלה, ובה תקנו כל הניצוצות הקדושים שהיו בהם, כי הכל נתתקן על-ידי זה, כי זה ממש בחינת חלול פרות מעשר שני על כסף, והכסף אוכלין בירושלים, כמו כן הוא בחינת הכסף והעשירות שהעלו ישראל ממצרים לארץ-ישראל, וזה מחמת שהכסף כלול מהכל, ועל-כן על דו יכולין לחלל כל כחות וקדשת הפרות ולהעלות הכל לירושלים שהוא בחינת תפלה, שהוא שרש הכל וכנ"ל:

הלכות בלאים

כו וזה בחינת אסור בלאים של הצמחים, כגון: בלאי אילן ובלאי זרעים ובלאי הכרם, כי עקר תקון של כל הצמחים הוא בשעולין כל פחותם ונכללין בתוך התפלה, בבחינת "ויצא יצחק לשיח בשדה" כנ"ל, ועל-כן אסור לזרען או לנטען בלאים, שלא לערב הכחות למטה יחד, כי כשמערב שני מיני זרעים או מרכיב אילן מין בשאינו מינו, אזי אי אפשר להם עוד לעלות ולכלל בהשרש, בבחינת דבר ה' שהוא התפלה, כי אף-על-פי שלמעלה בהשרש הכל אהד, אף-על-פי-כן כשנמשכין הכחות למטה נמשך הכח של כל מין דשא ואילן למינו דיקא, כי כל מין ומין משנה מחברו במראה, טעם, ריח, ראשי תבות 'מטר', כמבאר בהתורה הנ"ל, כי זהו באמת נפלאות תמים דעים שכחות משנות נמשכין משרש אחד שכולל כל הכחות של כל המינים בלם, וכשנמשכין למטה בהכרח שיהיה כל מין ומין בפני עצמו וישראל לערבם בלאים חס ושלום, כי למטה יש אחיזת עין הדעת טוב ורע שמשם אחיזת זממת הנחש, וצריך כל מין ומין ברור בפני עצמו לפי מקומו וכחו וחיותו, ואי אפשר לכרוו כי אם במקומו כשאין בו תערובות מין אחר, כי אין לה

סגרא לנה מן שמשא וכו', כמבאר כל זה בהתורה הנ"ל, ובשביל זה נקראת התפלה שהיא דבר ה' המלוח הגדול, שזהו בחינת (נחמיה ט): "ויצבא ה'שמים לה' מ'שתחיים" ראשי תבות 'מלוח וכו', עין שם, כי סתם הלוחה בכסף, כמו שכתוב (שמות כב): "אם כסף תלוח וכו'", כי המשכת הכחות משרשם למטה הם בחינת כסף שהוא כלול מפל הכחות כנ"ל, כי למעלה כל הכחות כלולים ביחד, ועל-כן נתנה מהם למעלה בחינת ההשפעה של כסף שכלול מהכל, בחינת "הכסף יענה את הכל", ושפע הזאת, בחינת כסף, לוין ומקבלין צבא מעלה זה מזה, בבחינת: 'כל כוכבא לוין דא מן דא', עד שיורד למטה מטה, וכל מה שבא למטה נתחלקין הכחות לכל דבר כראוי לו.

וזה בחינת (בראשית מז): "וילקט יוסף את כל הכסף וכו'", וזה בחינת בנת מצרים ובנת הכם, בחינת (שם טו): "ואחרי כן יצאו ברכש גדול", שלא רצה הקדוש-ברוך הוא להוציאם ממצרים עד שישאלו איש מאת רעהו וכו' כלי כסף וכו', הכל בשביל ברור הניצוצות הקדושים שמבחרים אותם ביותר על-ידי קמון ועשירות דקדשה, כשמעלין את הממון והעשירות מהסטרא אחרא אל הקדשה, כי בהממון כלולין כל הכחות של כל הדברים כנ"ל, כי מצרים מלאה גלולים ועבודה זרה ולא היו מאמינים בהשגחת ה' יתברך, רק אמר (יחזקאל כט): "לי יאורי ואני עשיתיני", כי שם לא היה יורד המטר, ומחמת זה התגברו הכפירות שם ביותר, ועל-כן שם קשה להעלות הכחות והחיות של כל התבואה והצמחים לתוך התפלה, מחמת שאין המטר יורד שם, כמובן בהתורה הנ"ל שעקר בחינה זאת להעלות כל כחות שיח השדה לתוך התפלה הוא מחמת שגלולים על-ידי המטר וכו', עין שם. ועל-כן באמת במצרים אין שום מקום תפלה, כמו שכתב רבנו ז"ל (ליקוטי מוהר"ן סימן ד), כמו שכתוב (שמות ט): "כצאתי את העיר אפרש את כפי וכו'".

ונכללין כחם בתוך התפלה, שנה עקר תקוין העולמות, כי זה בחינת התנוצצות משיח וכו', ועל-ידי-זה זוכין שיהיה לו ממשלה על המלאכים ותתקיים ממשלתו וכו' פנ"ל, ועל-ידי-זה זוכין לבחינת ראש השנה, שאי אפשר לזכות לזה כי אם על-ידי שאוהבין בכסא הכבוד, שעל-ידי-זה זוכין להיות בבחינת מקומו של עולם ששם יש מקום לכל אהד ועל-ידי-זה דנין הכל לכף זכות וכו' פנ"ל, וכל זה זוכין על-ידי בחינת "ויצא יצחק לשוח בשדה" הנ"ל שהוא בחינת "יובל", ועל-כן ביובל אז הוא חרות גדול, והכל חוזר ועולה לשרשו, והכל נתתקן אז על-ידי שלמות התפלה שנוכללת ונשלמת אז בבחינה הנ"ל, דהינו על-ידי כל שיש השדה פנ"ל. ומחמת שבראש השנה התפלה בבחינה הנ"ל, על-כן אז הוא ראש השנה לשמטין וליובלות, כי כל קדשתם בבחינת שיש השדה, הינו בחינת "ויצא יצחק לשוח בשדה", שנהו בחינת ראש השנה פנ"ל. ועל-כן גם יובל נקרא ראש השנה, כמו שאמר רבותינו I"ל (ערכו יב): 'אינהו שנה שראש השנה שלה בעשור לחדש? הוי אומר זה יובל, כי ראש השנה יובל הם בחינה אחת, הינו פנ"ל:

דבר שאין לו מקום, שנמשך מתחלת הצמצום שמשם שרש המקום של כל העולם כידוע, ומשם המקום של כל דבר שבעולם, ואי אפשר לברר שום דבר כי אם במקומו המיוחד לו, אבל כשמערב שני מינים יחד מתגבר אחיזת הזקא שנואחו בתערבת דיקא, ואז אי אפשר לברר, ואי אפשר להעלות הכח של המינים לשרשו, לדבר ה' שהוא התפלה, כי נתבלבל הדרך, כי אינו יכול לעלות כי אם בדרך שבא ונמשך לזה העולם, ועכשו כשנתערב זה הצמח במין אחר נתערבב הדרך שלהם ואי אפשר להם לעלות לשרשם, לדבר ה', וזה פגם גדול מאד, כי עקר התקון להעלות כל שיש השדה לשרשו, לדבר ה', שנה עקר שלמות התפלה, בחינת התנוצצות משיח וכו' פנ"ל:

כזו וזה בחינת (ראש השנה ב): 'באחד בתשרי ראש השנה לשנים לנטיעה ולירקות לשמטין וליובלות'. כי באחד בתשרי שהוא ראש השנה, אז התפלה בבחינה הנ"ל, בבחינת "ויצא יצחק לשוח בשדה", שכל כחות השדה חוזרין ונותנין כחם לתוך התפלה פנ"ל שנה עקר תקונם פנ"ל, ועל-כן אז הוא ראש השנה של כל הנטיעות והירקות, כי אז עקר תקונם פנ"ל.

וזהו 'לשמטין וליובלות', כי זה עקר קדשת שמטה ויובל שהם שבת לה', שכל קדשתם הוא בענין הצמחים, כמו שכתוב (ויקרא כה): 'שדך לא תזרע וכרמך לא תזמר וכו'', והכל כדי לגלות כי לה' הארץ, כי אז הוא שבת לה', שאז עלית של כל הכחות, של כל שיש השדה שעולים ונכללים בשרשו, כמו בשבת בראשית שאז עלית כל העולמות להפיל בשרשן כידוע, וכמו שפרש רש"י: 'כשם שנואמר בשבת בראשית כך נאמר בשמטה וכו'. ועל-כן אז הכל הפקר, כי כל השנוי רשיות הוא למטה, שכל אחד חלוק מחברו, אבל למעלה בשרש הכל אחד.

וזה בחינת יובל, שאז עקר העליה של כל הדברים לשרשן, בחינת (שם): 'בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו', כי 'יובל' ראשי תבות "ויצא יצחק לשוח בשדה", פמבאר בהתורה הנ"ל, שכל הכחות של כל שיש השדה עולין

הַלְבָּה ב

עָנִין הַלּוֹאֵה, וְהַחְלוּק שְׂבִין מַלְוֵה בְּשֹׁטֵר לְמַלְוֵה עַל פֶּה,
שְׂמַלְוֵה בְּשֹׁטֵר טוֹרֵף מִמְשַׁעֲבָדִים, אֲכַל מַלְוֵה עַל
פֶּה אֵינוֹ טוֹרֵף מִמְשַׁעֲבָדִים (בבא בתרא קעה):

א עַל־פִּי מַה שֶּׁכָּתַב רַבְּנּוּ הַקְּדוֹשׁ ז"ל בַּמֶּאֱמָר 'תִּקְעוּ
מִמְשַׁלָּה' בְּלִקוּטֵי תַּנְיִנָא סִימָן א'.

וְאִיתָא שֶׁמִּשְׁעַל־יָדֵי שְׁלֵמוֹת הִירָאָה שְׁנֹשְׁלָם עַל־יָדֵי
שְׁמַקְבָּלִין כְּרֵאוּי הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים, עַל־יָדֵי־זֶה
זוֹכִין לְהַשְׁפֵּעַת הַנְּבוּאָה, וְעַל־יָדֵי הַנְּבוּאָה נִפְדִּית הַתְּפִלָּה
מִן הַגְּלוּת וְכוּ', וְאִזִּי כְּשׁוֹכִין לְתַפְלָה אִזִּי אֵין צְרִיכִין
לְשׁוּם רְפוּאוֹת עַל־יָדֵי עֲשׂוּבִים, כִּי יְכוּלִין לְהַתְּרַפְּאוֹת
עַל־יָדֵי לְחָם וּמֵיִם שְׂאוּכָל, כִּי כָּל הָעֲשׂוּבִים מְקַבְּלִים
כַּחֲסֵם מִן הַכּוֹכְבִים וְהַכּוֹכְבִים מֵהַגְּבֵה מֵהֶם, וְהַגְּבֵה
מֵהַגְּבֵה מִמֶּנּוּ וְכוּ' וְכָלֵם הֵם בְּחֵינַת לוֹוִין זֶה מִזֶּה וְזֶה
מִזֶּה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּדָהָר (תִּיקוּן מ"ד דף פב): 'כָּל
כּוֹכְבֵי־אֵל לוֹוִין דָּא מִן דָּא, סִיְהִירָא לְוֵי מִן שְׂמִשָּׂא וְכוּ',
עַד הַשְּׂרָשׁ הָעֵלְיוֹן שֶׁהוּא דָּבָר ה'. וּמִי שְׁוֹכֵה לְתַפְלָה
שֶׁהִיא דָּבָר ה', אִזִּי כָּלֵם מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ כַּחֲסֵם וְהוּא
בְּבַחֲיַנַת הַמַּלְוֵה הַגְּדוֹל, כִּי כָּלֵם הֵם לוֹוִין אֲצֵלוּ, כִּי כָּלֵם
מְקַבְּלִים כַּחֲסֵם מִמֶּנּוּ. וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְתַפְלָה אִזִּי

ש'תרו מ'ד'ג'א ל'ד'ג'א עד ל'מ'טה. פי המ'שכת הש'פע מה ש'כל צ'בא מ'ע'לה מ'ק'בלים זה מ'זה וזה מ'זה נ'ק'רא ב'שם ה'לואה פנ"ל, 'כל כ'וכב'יא לו'וין ד'א מן ד'א וכו', ועל-כ'ן על-י'די ה'לואה ש'מ'ל'נה ל'ח'ברו ג'מילות ח'סד, מ'עו'רר ג'ם ל'מ'ע'לה ש'ג'ם כל צ'בא מ'ע'לה י'היו מ'לו'ין זה ל'זה וזה ל'זה, ד'הי'נו ש'כל א'חד י'שפיע ל'ח'ברו ש'זהו ב'חי'נת ה'לואה פנ"ל, נ'מ'צ'א ש'על-י'די ה'לואה ש'א'חד מ'ל'נה ל'ח'ברו ש'היא מ'צ'נה מן ה'תו'רה, כ'מו ש'כתוב (שמות כב): "אם כ'ס'ף ת'ל'נה א'ת ע'מי", ו'ד'רשו ר'בו'תינו ו'ל ש'א'ם זה ח'ובה, על-י'די-זה הוא ב'ב'חי'נת ה'מ'ל'נה ה'ג'דול הנ"ל, ד'הי'נו ה'בעל ת'פ'לה פנ"ל:

ג וְעַל-כֵּן כָּל נִכְסֵי הַלְוָה מְשֻׁעָבְדִים לְהַמְלוּה, וְאִפְלוּ מִה שְׂמִיכָר וְנִתְּן אַחֵר הַהַלְוָה הַכֹּל מְשֻׁעָבֵד לְהַמְלוּה מִדִּינָא, כִּי כָּל הַלְוָקָחִים שְׁלָקְחוּ מֵהַלְוָה וּבָאִים בְּכַחוּ שֶׁל לוֹוֶה, כֻּלָּם צְרִיכִים לְהַחְזִיר כְּתָם לְהַמְלוּה בְּעַת הַפְּרָעוֹן, כְּמוֹ שֶׁהִבְעֵל תְּפִלָּה שֶׁהוּא הַמְלוּה הַגְּדוֹל שְׁצָרִיכִים כָּל הַעֲשָׂבִים לְהַחְזִיר כְּתָם לְשָׂרְשָׁם שֶׁהיא הַתְּפִלָּה פנ"ל. וּבִשְׂבִיל זֶה נִקְרָא הַכַּח שְׂמִיכָלִין כָּל צָבָא מְעֵלָה אֶחָד מִחִבְרו, וְגַם הַכַּח שְׂיוֹנָקִים וּמְקַבְּלִים הַעֲשָׂבִים מֵהַכּוֹכָבִים שְׁעֲלֵיהֶם, הַכֹּל נִקְרָא בְּשֵׁם הַלְוָה פנ"ל בְּשֵׁם הַזֹּהַר, וְלִכְאוּרָה היא תְּמִיזָה מִה עֲנִין שֵׁם הַלְוָה לְכָאן וּמִתִּי הוא הַפְּרָעוֹן, כִּי הַלְוָה עוֹמְדָת לְפָרַע.

אָךְ בְּאֵמַת על-פי ד'ב'רי ר'ב'נו הנ"ל הוא מ'כ'ון הי'טב, כִּי הוא ב'חי'נת ה'לואה מ'מש וּבְאֵמַת עוֹמְדָת לְפָרַע תְּמִיד, כִּי כָּל הַכַּחוֹת וְהַשְּׁפָעוֹת שְׂמִיכָלִין כֻּלָּם זֶה מִזֶּה וְזֶה מִזֶּה עד ל'מ'טה, ה'כל הוא רק ב'ב'חי'נת ה'לואה פנ"ל ועוֹמְדָת לְפָרַע, ד'הי'נו ש'כֻּלָּם צְרִיכִים לְהַחְזִיר וְלְהַעֲלוֹת כְּתָם בְּעַת הַתְּפִלָּה, ב'ב'חי'נת "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בִּשְׂדֵה" הנ"ל, ש'ב'ש'עַת הַתְּפִלָּה שֶׁהיא שְׂרָשָׁם, ב'חי'נת הַמְלוּה הַגְּדוֹל, אֲזִי צְרִיכִים כָּל הַכַּחוֹת שְׂנִמְשָׁכוּ מִלְמַעְלָה מִזֶּה לְזֶה וכו' עד ל'מ'טה, כֻּלָּם צְרִיכִים לְהַחְזִיר כְּתָם אֶל הַתְּפִלָּה פנ"ל, וְזֶהוּ ב'חי'נת פְּרָעוֹן כָּל הַהַלְוָאוֹת הנ"ל. וְזֶה ב'חי'נת עֲלִיּוֹת הַעוֹלָמוֹת בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה כְּפִדוּע, כִּי כָּל הַכַּחוֹת כֻּלָּם מִלְמַטָּה עד ל'מ'ע'לה כֻּלָּם חוֹנְרִים לְשָׂרְשָׁם שֶׁהוא ד'ב'ר ה', ב'חי'נת הַתְּפִלָּה שֶׁהוא הַמְלוּה

מ'ח'יבִים כָּל הַעֲשָׂבִים וְכָל שִׁיחַ הַשְּׂדֵה שִׁיחְזִירו כְּתָם לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה, ב'ב'חי'נת (בראשית כד): "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בִּשְׂדֵה", ד'הי'נו ש'תְּפִלָּתוֹ הִיָּתָה עִם שִׁיחַ הַשְּׂדֵה, ש'כָּל שִׁיחַ הַשְּׂדֵה כֻּלָּם עָלוּ וְנִכְלְלוּ בְּתְפִלָּתוֹ, כִּי הַחְזִירו כְּתָם לְשָׂרְשָׁם הִרְאִישׁוֹן שֶׁהיא הַתְּפִלָּה שֶׁהוא ד'ב'ר ה', וְאֲזִי יְכוֹלִין לְהַמְשִׁיךְ כַּח הַרְפּוּאָה לְתוֹךְ לְחֵם וּמֵיִם וכו', נ'מ'צ'א ש'כֻּלָּם הֵם ב'חי'נת לו'וין זֶה מִזֶּה וזֶה מִזֶּה עד הַמְלוּה הַגְּדוֹל שֶׁהוא ב'חי'נת ה'בעל תְּפִלָּה. וְעַל-כֵּן על-י'די הַתְּפִלָּה כֻּלָּם מ'חְזִירִים כְּתָם לְשָׂרְשָׁם שֶׁהוא הַתְּפִלָּה, וְאֲזִי יְכוֹל לְהַמְשִׁיךְ כַּח הַרְפּוּאָה אֶפְלוּ בְּלִחְתָם וּמֵיִם וכו', עֲנִין שֵׁם עֲנִין זֶה הֵיטב:

ב וְזֶה ב'חי'נת ה'לואה, כִּי כְּשֶׁאֶחָד עוֹשֶׂה ח'סד עִם ח'בְרו וּמְלוּה לוֹ, על-י'די-זה נ'עֲשֶׂה זֶה הַמְלוּה ב'ב'חי'נת הַמְלוּה הנ"ל שֶׁהוא ה'בעל תְּפִלָּה ש'כֻּלָּם מ'קַבְּלִים מִמֶּנּוּ, וְהַקְּבִלָה שְׂמִיכָלִין מֵהִבְעֵל תְּפִלָּה, ד'הי'נו מִה ש'כָּל הַעוֹלָמוֹת וְכָל צָבָא מְעֵלָה כֻּלָּם יוֹנָקִים וּמְקַבְּלִים כְּתָם מֵהַתְּפִלָּה, הַכֹּל נִקְרָא בְּשֵׁם הַלְוָה פנ"ל, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב: 'כָּל כּוֹכְבֵי־לוֹוִין דָּא מִן דָּא וכו'. ועל-כֵּן כְּשֶׁאֶחָד מְלוּה לְחִבְרו מְעוֹת אוֹ כִּיּוֹצֵא בְּזֶה וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ גְּמִילוּת ח'סד על-י'די-זה שֶׁהוא מְלוּה לְחִבְרו, על-י'די-זה בְּאִתְּעוּרָתָא דְלִתְמָתָא אֲתַעֵר לְעֵלָא, וְאֲזִי גַם ל'מ'ע'לה כָּל צָבָא מְעֵלָה כָּל אֶחָד מְלוּה לְחִבְרו, ד'הי'נו ש'כָּל אֶחָד מְשֻׁפָּע לְחִבְרו עד הַעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הַזֶּה, ש'כָּל זֶה נִקְרָא בְּשֵׁם הַלְוָה פנ"ל, כִּי גְדוֹלָה גְּמִילוּת ח'סדִים יוֹתֵר מִן הַצְּדָקָה', (כְּמוֹ שְׂאִמְרו ר'בו'תינו ו'ל (סוכה מט:)).

וְזֶה יְדוּעַ שְׁעָקֵר הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁפָע ל'מ'ע'לה עד ש'תְּרו מ'ד'רְגָה ל'מְדִרְגָה עד ל'מ'טה, עֲקָרוּ נ'עֲשֶׂה על-י'די הַצְּדָקָה, ש'כְּשֶׁם שְׂבָגִי אֲדָם מִרְחִמִין זֶה עַל זֶה וּמְשֻׁפָּע אֶחָד לְחִבְרו וְנִתְּן לוֹ צְדָקָה, כְּמוֹ כֵּן מִתְעוֹרֵר הַשְּׁפָע ל'מ'ע'לה וּמְשֻׁפָּעִים גַּם ל'מ'ע'לה כָּל הַמְדִרְגוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת וְכָל צָבָא מְעֵלָה מִזֶּה לְזֶה וּמִזֶּה לְזֶה עד הַעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. ועל-כֵּן צְרִיכִין לְתוֹן צְדָקָה קִדְם הַתְּפִלָּה, כִּי על-י'די הַתְּפִלָּה מְמַשְׁכִּינִין כָּל הַשְּׁפָעוֹת, כִּי הַתְּפִלָּה היא שְׂרָשׁ הַעֲלִיּוֹן שֶׁל כָּל הַשְּׁפָעוֹת, כִּי כֻּלָּם מ'קַבְּלִים מִשָּׁם פנ"ל, ועל-כֵּן צְרִיכִין לְתוֹן צְדָקָה קִדְם הַתְּפִלָּה, כְּדִי שְׁעַל-י'די הַצְּדָקָה יִהְיֶה לוֹ כַּח לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁפָעוֹת ל'מ'טה.

וּגְמִילוּת ח'סד, ד'הי'נו הַלְוָאת ח'ן, גְּדוֹלָה יוֹתֵר מִן הַצְּדָקָה, וְעַל זֶה מְעוֹרֵר בְּיוֹתֵר הַשְּׁפָע

הלוואה ב' \ ליקוטי הלכות

דבר' זה בחינת תרין סמכי קשוט, כי הדבר נסמך ונתקיים על ידם. וזה בחינת נביאים שהם בחינת תרין סמכי קשוט פידוע. ועל-כן הנבואה נקראת בשם עדות, כמו שכתוב (דברים לא): "וְאֶעֱיֶדָה בָּם וְכוּ" העדתי בכם". וכמו שכתוב (שמות ט): "לֶךְ רַד הָעַד בְּעַם וְכוּ", וזה שכתוב בישעיה (סימן ח): "וְאֶעֱיֶדָה לִי עֲדִים נְאֻמֵּי אֵת אֹרֶזָה וְאֵת זִכְרֶיהָ הַנְּבִיאִים", כי הנביאים הם בבחינת עדים, בחינת תרין סמכי קשוט, ועל-כן על-ידי השטר בעדים, על-ידי-זה מקבל המלוה כח לטרף מהלוקחים, כי זהו בחינת מה שהבעל תפלה שהוא המלוה הגדול מקבל כח על-ידי נבואה שהיא בחינת עדים ועל-ידי- זה יכול לטרף מקל מקום שנמשך לשם, שזהו בחינת טרפה מהלקוחות פנ"ל.

וזהו בחינת מה שכתב רבנו במקום אחר שהאמונה מבררת ברורים, ואי אפשר להאמונה לברר כי אם על-ידי שמקבלת כח מהתורה, עין שם על פסוק (דברים כא) "כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה וְכוּ" (ליקוטי מוהר"ן סימן ר"ט), כמו בן הוא ענין הנאמר בפאמר הנ"ל, כי אי אפשר להבעל תפלה להעלות כל הכחות לשמש שזהו בחינת ברורים גם בן, כי כשמעלה כל הכחות לשמש אזי יש גם בן כמה כחות שנמשכו למקומות אחרים להסטר אחרא, ובשעת התפלה הוא מעלה גם כל הכחות משם, וזה אי אפשר כי אם על-ידי נבואה שהיא בחינת תורה שבכתב פנ"ל, כי הנבואה נמשכת על-ידי השלש רגלים שהם תלת אבקה. ועל-ידי בחינת אלו, דחינו תלת אבקה ונביאים שהם כולל תורה שבכתב פידוע, על-ידי-זה יכולין לפדות התפלה מן הגלות, ואזי יכול הבעל תפלה להעלות כל הכחות אפלו מרשות אחר ואפלו מהסטר אחרא פנ"ל, כי בלא זה אי אפשר מאחר שהתפלה בעצמה היא כבכול בגלות, וכמבאר בפאמר כי תצא, עין שם היטב והבן. נמצא שאי אפשר להבעל תפלה שהוא המלוה הגדול לברר ולהעלות הכחות לשמש, שהיא התפלה שהיא המלוה שלהם פנ"ל, כי אם על-ידי נבואה שנמשכת משלש רגלים שזהו בחינת תורה שבכתב פנ"ל. וזהו בחינת מלוה בשטר, כי אי אפשר להמלוה לטרף מהלוקחים שלקחו הכח מהמלוה כי אם על-ידי השטר בעדים שהם בחינת נביאים, בחינת תורה שבכתב פנ"ל.

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל: מלוה בשטר יש לו קול ועל-כן טורף ממשעבדים, אבל מלוה על

הגדול, שזהו בחינת פרעון כל ההלוואות פנ"ל, ואחר-כך הוא חוזר הבעל תפלה ומוייד השפע לכל העולמות עד למטה, ואזי הם חוזרים ונעשים לווין אצלו פנ"ל.

ועל-כן כמו שהבעל תפלה שהוא המלוה הגדול פנ"ל יכול לטרף כל הכחות למקום שנמשכו, הוא יכול לטרף ולקח משם הכח ולהעלותו לשמש, כי כלם מקרחים להתזיר כחם לשמש שהיא התפלה פנ"ל, ולכל מקום שנמשכו הכחות מזה לזה ומזה לזה עד למטה, מכל מקום שהוא צריכים להתזיר הכח למעלה לשמש פנ"ל. כמו כן ממש כל הלקוחות שלקחו מהלוה כלם צריכים להתזיר להמלוה בשעת הפרעון, כי כלם באים בכחו של לוה, ובשעת הפרעון הכל צריכים להתזיר כחם למלוה, כמו שצריכים כל הכחות של מטה להתזיר כחם לשמש שהיא התפלה שהוא המלוה הגדול פנ"ל.

אך שיש חלוק בין מלוה בשטר למלוה על פה, כי זה הכח שיוכל המלוה לטרף הכח ממקום שנמשך לשם אפלו אם נמשך לרשות אחר זה אי אפשר כי אם כשיש כח להמלוה, וכח המלוה הוא על-ידי השטר בעדים:

ד כי איתא שם בפאמר הנ"ל שעקר שלמות התפלה היא על-ידי בחינת נבואה, כי על-ידי נבואה נפדיית ונגאלת התפלה מן הגלות, עין שם. והנבואה נמשכת על-ידי היראה שנשלמת על-ידי השלש רגלים, עין שם, נמצא שאין להבעל תפלה כח להעלות כל הכחות לשמש כי אם על-ידי הנבואה וכו' פנ"ל. וזה בחינת מלוה בשטר ומלוה על פה, כי בכל דבר יש תורה, כי הכל מקבל כח מהתורה, ומלוה על פה אחינתו מבחינת תורה שבעל פה שהיא בחינת תפלה, ומלוה בשטר אחינתו מבחינת תורה שבכתב, כי בהשטר יש כמה דינין שלמדין מלשון השטר ומדוקדקין בכתב השטר בחסר ויתר, נמצא שיש תורה ודינין בכתב השטר. ועל-כן השטר הוא בבחינת תורה שבכתב,

וזהו בחינת נבואה, כי נבואה הוא בחינת תורה שבכתב, כי כל הנבואות הם בכלל תורה שבכתב, כי עקר השטר הוא על-ידי העדים, ותרין סדיי הם בחינת תרין סמכי קשוט, כי הם מקימים הדבר, כמו שכתוב (דברים ט): "על פי שנים עדים יקום דבר", 'במקמי דבר הכתוב מדבר' (מכות ו.). 'מקמי

הכחות וְכָל הַהִשְׁפָּעוֹת אֶל שְׂרָשָׁם שֶׁבְּקִדְשָׁהּ מֵאֲלֵיהֶם, כִּי אִזְ יַעֲלֶה הַתְּפִלָּה מֵהַגְּלוּת וְאִזְי כָּל הַכְּחוֹת חוּזְרִים לְשְׂרָשָׁם כַּנִּל, שְׁנֵהוּ בְּחֵינַת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ, כַּמְבֹאָר בַּמֶּאמֶר הַנִּל וְהַבֵּן:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

פֶּה אֵין לוֹ קוֹל. כִּי קוֹל זֶה בְּחֵינַת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב, כִּי תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב הִיא בְּחֵינַת קוֹל, וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה הִיא בְּחֵינַת דְּבוּר כְּפִדּוּעַ, וְעַל-כֵּן גַּם עַקֵּר קִיּוֹם הַשְּׁטֵר בְּעֵדִים הוּא רַק עַל-יְדֵי הַבַּיִת דִּין שֶׁל שְׁלֹשָׁה, כִּי בַּיִת דִּין שֶׁל שְׁלֹשָׁה הֵם כְּנֶגֶד תְּלַת אֲבָהּוֹן שֶׁהֵם בְּחֵינַת הַשְּׁלֹשׁ רְגָלִים, כִּי שְׁלֹשׁ רְגָלִים הֵם כְּנֶגֶד הַשְּׁלֹשָׁה אָבוֹת כַּמְבֹאָר, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַבַּיִת דִּין נִתְקַיֵּם הַשְּׁטֵר בְּעֵדִים, כִּי הַעֲדִים שֶׁהֵם בְּחֵינַת נְבִיאִים כַּנִּל, הֵם נִתְקַיֵּמִים עַל-יְדֵי הַבַּיִת דִּין שֶׁל שְׁלֹשָׁה שֶׁהֵם בְּחֵינַת הַשְּׁלֹשׁ רְגָלִים כַּנִּל, כִּי עַל-יְדֵי הַבַּיִת דִּין צָדֵק נִשְׁלַם הַיְרָאָה, כִּי הַבַּיִת דִּין הֵם בְּבְחֵינַת יְרָאָה שֶׁהִיא בְּחֵינַת דִּין, וְעַל-כֵּן הֵם שְׁלֹשָׁה כְּנֶגֶד הַשְּׁלֹשׁ רְגָלִים שֶׁעַל יָדָם נִשְׁלַם הַיְרָאָה שֶׁהִיא בְּחֵינַת דִּין כַּנִּל, וְעַל-כֵּן עַל יָדָם נִמְשָׁךְ וְנִתְקַיֵּם הַנְּבוּאָה, שְׁנֵהוּ בְּחֵינַת קִיּוֹם הַעֲדִים שֶׁהֵם בְּבְחֵינַת נְבִיאִים עַל-יְדֵי הַבַּיִת דִּין שֶׁל שְׁלֹשׁ כַּנִּל, וְאִזְי יֵשׁ כַּח לְהַמְלִיחָה לְטָרֵף מֵהַלְקוּחוֹת שֶׁבָּאִים בְּכַחוֹ שֶׁל לִוְיָהּ כַּנִּל:

ה וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם נֶאמַר (שְׁמוֹת י"א): "וַיְדַבֵּר נָא כּוֹי וַיִּשְׁאַלּוּ כָּלִי כֶסֶף וְכוּ", כִּי עַקֵּר הַגְּאֻלָּה הִיְתָה תְּלוּי בְּזָה, לְקַח כָּל רְכוּשׁ מִצְרַיִם לְהַעֲלוֹת אֶל הַקְּדוּשָׁה, שְׁנֵהוּ שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה כְּשִׁחּוּזְרִין כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת אֶל הַקְּדוּשָׁה. וַיְצִיאַת מִצְרַיִם הוּא בְּחֵינַת שְׁנוּגְאֻלַת הַתְּפִלָּה וְעֻלְתָּהּ מִן הַגְּלוּת, כַּמְבֹאָר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן סִימָן ד'), כִּי בְּמִצְרַיִם הָיָה הַדְּבוּר שֶׁל תְּפִלָּה בְּגִלוּת וְכוּי כְּפִדּוּעַ, וְכִשְׁיִצְאוּ מִמִּצְרַיִם שָׁאז הָיוּ צְרִיכִים לְהוֹצִיא הַתְּפִלָּה מֵהַגְּלוּת, בְּבְחֵינַת 'פֶּה סָח', וְאִזְי צְרִיכִים לְהַחֲזִיר כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת אֶל הַקְּדוּשָׁה, וְזֶה בְּחֵינַת בְּזוֹת מִצְרַיִם כַּנִּל, וּמַחֲמַת שְׁעָרֵין לֹא הָיָה לָהֶם תּוֹרָה עַל-כֵּן לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְקַח הַהִשְׁפָּעוֹת מֵהֶם כִּי אִם בְּתוֹרַת שְׁאֵלָה, כִּי אֵי אֶפְשֵׁר לְקַח הַהִשְׁפָּעוֹת וְהַכְּחוֹת מֵהֶם כִּי אִם כְּשֶׁהַתְּפִלָּה מְקַבֵּלַת כַּח מֵהַתּוֹרָה כַּנִּל, אֲבָל בְּמִצְרַיִם שְׁעָרֵין לֹא זָכוּ לְתוֹרָה הַכְּרָחוּ לְקַח מֵהֶם בְּשְׁאֵלָה, כַּמּוֹ שֶׁכְּתוּב: "וַיִּשְׁאַלּוּ כּוֹי".

וְזֶה בְּחֵינַת הַחֲפִזּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל אִזְ, הַכַּל מַחֲמַת שְׁלֹא קָבְלוּ הַתּוֹרָה עֲדִין הָיָה קָשָׁה לְצֵאת מִשָּׁם וְהַכְּרָחוּ לְצֵאת בְּחֲפִזּוֹן, כַּמְבֹאָר בְּתַקּוּנִים, אֲבָל לְעֵתִיד שָׁאז כְּשִׁיִצְאוּ מֵהַגְּלוּת יִהְיֶה זְכוּת הַתּוֹרָה, וְעַל-כֵּן לֹא יִצְטָרְכוּ לְצֵאת בְּחֲפִזּוֹן, כַּמּוֹ שֶׁכְּתוּב בְּתַקּוּנִים, עַל-כֵּן אִזְ יַעֲלוּ כָּל

הַלְבוֹת גְּבִיַת חוֹב מֵהַלְקוּחוֹת וְהַלְבוֹת אֶפְוִתֵיךָ

הַלְבָּה ה

על-פי התורה 'תקעו א' בלקוטי תנינא סימן א', עין
שם כל התורה:

א וְזוּ בְּחִינַת מַה שְּׁעָקַר הַשְּׁעֵבוֹד שֶׁל הַחוֹב הָל עַל
הַקָּרָע דִּיקָא, כִּי כָּל הַהֲלוֹאוֹת נִמְשָׁכִין מִפְּגָם
הַבְּחִינּוֹת הַנֶּאֱמָרִים בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל. כִּי שֵׁם מְבֹאָר
שֶׁהַצְּדִיק הָאֵמֶת הַעוֹסֵק תְּמִיד בַּתְּפִלָּה בְּתַקְלִית הַשְּׁלֵמוֹת
הוּא בְּחִינַת הַמְּלִיחָה הַגְּדוֹל שֶׁהַכֹּל מִקְבָּלִים וְלוֹוִים מִמֶּנּוּ,
כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזִהַר (תיקוני זוהר תיקון מ"ד דף פב:): 'כָּל כּוֹכְבֵי
לוֹוִין דָּא מִן דָּא, סִהְרָא לְוֵי מִן שְׂמֵשָׁא וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם,
כִּי כָּל הַכּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת וְכָל הַכּוֹחוֹת הַנִּמְשָׁכִין מֵהֶם, וְכָל
הַמְּלָאכִים הַמְּמַנִּים עֲלֵיהֶם גְּבַה מֵעַל גְּבַה, כָּלֵם מִקְבָּלִים
וְלוֹוִים מְדַבֵּר ה', שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה בְּשְׁלֵמוֹת שֶׁל
הַצְּדִיקֵי אֵמֶת שֶׁהֵם בְּבְחִינַת הַמְּלִיחָה הַגְּדוֹל, כִּי הַכֹּל
לוֹוִים וּמִקְבָּלִים כַּחַם מֵהֶם, מְרוֹם כָּל דְּרָגִין עַד תַּקְלִית
הָאֲרִץ הַגְּשָׁמִי הַזֹּאת שְׂעֲלִיָּה גְּדֻלִים כָּל הַעֲשָׂבִים
וְהַצְּמָחִים וְכוּ'.

וּמֵאַחַר שֶׁכֵּלֵם הֵם בְּחִינַת לוֹוִים מֵהַמְּלִיחָה הַגְּדוֹל שֶׁהוּא
הַבְּעַל תְּפִלָּה, בּוֹדֵאי צְרִיכִים לְסַלֵּק לוֹ הַהֲלוֹאָה
שְׁלוֹוִים מִמֶּנּוּ, וְהַסְּלוּק הוּא שְׂמִתְזִירוֹם כַּחַם לְהַמְּלִיחָה
הַגְּדוֹל וּמִסְּעִינֵי לוֹ וְעוֹזְרִים לוֹ שִׁיּוּכָל לְהַכְנִיס כָּל כּוֹחוֹתָם
לְתוֹךְ דְּבוּר הַתְּפִלָּה, בְּבְחִינַת (בראשית כד): "וַיֵּצֵא יִצְחָק
לְשׁוֹחַ בְּשָׂדֵה", שֶׁתְּפִלָּתוֹ הִיָּתָה עִם כָּל שֵׁיחַ הַשָּׂדֵה,
שֶׁהִתְזִירוֹ כַּחַם לְתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם, וְכֵן כָּל בְּאֵי
עוֹלָם. וְעָקַר הוּא הָאֲדָם כְּשֶׁמִּקְבֵּל אֵינָה כַח וְחִיּוֹת מִזֵּה
הָעוֹלָם, כְּגוֹן אֲכִילָה וְשִׁתְיָה אוּ מִלְּבוּשִׁים וְכֶסֶף וְזָהָב
וְכוּ', צְרִיף לִידַע וּלְהֶאֱמִין שֶׁהַכֹּל נִמְשָׁךְ מִדְּבַר ה' שֶׁהוּא
הַתְּפִלָּה הַשְּׁלֵמָה שְׁעוֹסְקִים בָּהּ הַצְּדִיקֵי אֵמֶת, כִּי כָּל
הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם הַכֹּל הֵיָה מִן הָעֶפֶר, שְׂמֵשָׁם גְּדֻל
וְצוּמַח הַכֹּל, וְכֵן כָּל הַכֶּסֶף וְזָהָב וְנִחְשֵׁת וְכוּ', הַכֹּל הֵיָה

הגדול, הן בענין התפלה כנ"ל, הן פשוטין לתן לו ממון או חפצים, שבכל זה מחזירין אליו הכחות שקבלו ולווי ממנו כנ"ל, ואזי תכף חוזר ומשפיע להם בכפלי כפלים, על-ידי שהוא מתפלל עם כל הכחות האלו בשלמות יותר, ואזי חוזר ומשפיע להם בכפלי כפלים, ואזי צריכים עוד להתזיר כל הכחות להצדיק המלנה כנ"ל, ואזי הצדיק חוזר ומתפלל בשלמות יותר ומשפיע להם יותר ויותר, וכן חוזר חלילה לעולם. ואם היה העולם מתנהג כן, היו חוזרים כל ההשפעות טובות לישראל עד שהיה חוזר כל הגדלה לישראל, כמו שאנו מצפיין לזכות לזה כשיבוא משיח במהרה בקמינו, כי תפלה בשלמות הנ"ל הוא בחינת התנוצצות משיח, כמו שכתוב שם, עין שם:

ב אבל כשאנו מקים כל זה ומקבל כחות השפע לעצמו, ואינו משתדל לסלק ולהחזיר הכל לשרשו להמלנה הגדול כנ"ל, אזי הוא בבחינת (תהילים לז): "לנה רשע ולא ישלם", ומזה הטעם בעצמו קרא דוד את הרשע בשם "לנה רשע ולא ישלם", כי כל הפגמים כלולים בזה, כי כל מה שפוגם בהחיות והכח והשפע שמקבל ואינו מחזירם לשרשו שהוא המלנה הגדול, הוא בכלל "לנה רשע ולא ישלם" וכנ"ל.

וזהו "לנה רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן", הינו שהכתוב מתפלל ומתמיה על פגם הלנה רשע שאינו משלם ומחזיר הכחות להמלנה הגדול, שהוא הצדיק האמת העוסק בתפלה כנ"ל, כי הלא הצדיק חונן ונותן תמיד בלי הפסק כל ההשפעות טובות, ומכך נשפעת חזרו ומשפיע להם בכפלי כפלים כנ"ל, ואזי תעז פניו בפני בעל חובך המלנה הגדול שהוא הצדיק החונן ונותן להם כל ההשפעות תמיד, לכל להשתדל לטובתך להחזיר לו כל הכחות תמיד על-ידי תפלה וצדקה וכו' כנ"ל. וזה שכתוב שם באותו המזמור בסמוך בשבח הצדיק: "כל היום חונן ומלנה וכו'", כי הצדיק הוא בחינת המלנה הגדול הנ"ל שהוא חונן ומלנה כל היום תמיד בלי הפסק וכנ"ל:

מן העפר, והעפר מקבלת הכל מן הכחות הנ"ל, שכלם מקבלים ולווים זה מזה עד המלנה הגדול שהוא הבעל תפלה כנ"ל. ועל-כן כל מי שמקבל אינה דבר מהעולם, הכל בבחינת הלקאה מהמלנה הגדול כנ"ל, וצריך לראות לסלק להמלנה הגדול החוב שלוה ממנו בכל עת ושעה. והסלוק הוא שצריך להשתדל להחזיר כל הכחות לתוף התפלה, שיתפלל עם כל הכחות שלוה ומקבל בכל עת מהמלנה הגדול, ולקשר כל תפלותיו אליו, עד שתהיה נכללת תפלתו עם כל הכחות הנ"ל בתוף תפלת המלנה הגדול שתפלתו בתכלית השלמות, ואזי נשלם ונתעלה תפלת הצדיק שהוא המלנה הגדול בשלמות יותר ויותר, כי כל מה שישאל מתפללים בכונה ובכח יותר ומקשרים תפלתם וכוחותם להצדיק הנ"ל נשלם ונתעלה תפלת הצדיק יותר ויותר, וכמו שאמר רבותינו ז"ל שהצדיק נתעלה על-ידי ישראל בשעושים רצונו יתברך, כמו שאמר רבותינו ז"ל (ברכות לב): 'כלום נתתי לה גדלה כי אם בשביל ישראל'.

ואזי בשתפלת הצדיק שהוא המלנה הגדול הנ"ל נתעלה יותר, אזי תכף חוזר ומשפיע כל הכחות מדרגה לדרגה, מלמעלה מעלה עד תכלית הארץ הגשמי, וחוזרים ונשפעים כל ההשפעות טובות לישראל העוסקים בתקון זה על-ידי תפלותם שמקשרים להצדיק, נמצא שכל מה שמסלקים החוב והלקאה להצדיק המלנה הנ"ל, תכף ומיד חוזר ונותן ומשפיע להם ומלנה להם בכפלי כפלים, ואזי הם צריכים עוד לחזר כל הכחות אליו כנ"ל, ואזי חוזר ומשפיע להם ומלנה להם, וכן חוזר חלילה לעולם, בבחינת (דברים טו): "כי בגלל הדבר הזה יברכה ה' וכו'", צלצל הוא שחוזר בעולם, כי הוא חוזר חלילה כמו צלצל החוזר, וכעין שאמר רבותינו ז"ל (ויקרא רבה לז, ח) לענין צדקה: 'יותר ממה שהבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם הבעל הבית', וכמו שפרש אדוננו מורנו ורבנו ז"ל בהתורה 'אית לן בינא וכו' (ליקוטי מוהר"ן סימן ל"א) בענין שמי התנועות של הצלצל ממזרח למערב וממערב למזרח וכו', וזה אפלו בעני סתם, מפל שכן וכל שכן בענין הנ"ל, כשמקשרין עצמן להצדיק שהוא המלנה

עד למעלה כנ"ל, כי ה' תתברך ברא הכל מראש ועד סוף בשביל האדם דיקא שהוא עומד על הארץ הזאת, ועל-כן כל הכחות הנמשכין מדבר ה' ממעלה מעלה מדרגא לדרגא, שכלם בבחינת לוין זה מזה וזה מזה, כל פעלתם אינה נשלמת עד שמגיעין הכחות עד למטה, עד תכלית העפר הגשמי הזה, כשצומחין הנצמחים על-ידי הכחות, אז דיקא נשלם פעלות כל הכחות שיקבלו ולו זה מזה עד דבר ה' כנ"ל, ואז דיקא יכולים להתזיר ולסלק כל ההלואות בבחינת הנ"ל, דהינו על-ידי שמחזירים כל הכחות לתוך התפלה שהיא בחינת דבר ה' שמשם התחלת המשכת כל הכחות הנ"ל, ולשם צריכין להתזירם, אבל אין יכולים להתזירם לשם שזהו בחינת סליק ההלואה כנ"ל, כי אם כשמגיעים הכחות עד הארץ דיקא ופועלים פעלתם בארץ להצמיח צמחים שהם חיות כל באי עולם, וכשבני אדם מקבלים יונקים מאלו הצמחים שגדלו בארץ על-ידי כל הכחות הנ"ל, אז הם מחזירים להודות ולברך לה' תתברך ולהתפלל אליו תתברך, ועל-ידי זה הם מחזירים כל הכחות לשרשם כנ"ל. אבל כל זמן שלא באו והגיעו הכחות לארץ עדין לא נשלם פעלתם, ועל-כן אי אפשר לסלק ההלואות, דהינו להתזיר כל הכחות לשרשם לדבר ה', כי אם כשמגיעים הכחות עד הארץ הגשמי כנ"ל.

וזה בחינת (הושע ב): "והיה ביום ההוא אענה נאם ה' אענה את השמים והם יענו את הארץ, והארץ תענה את הדין ואת התירוש ואת היצהר, והם יענו את יזראאל", ועין הפרוש בפרוש רש"י ומצודות דוד, שפרשו שפשה' תתברך משפיע בכחו לצויק אל השמים מפלג הטוב התלויים במאמר, נחשב שעונה להם על בקשתם שמבקשים תמיד לקבל השפע הטוב ממנו, וכן השמים כשמשיפיעים פתם על הארץ נחשב שהם עונים להם, ואחר-כך כשישאל מקבלים השפע מהארץ נחשב שהארץ עונה להם, ואזי תכף צריכים ישראל להתזיר כל הכחות שקבלו מהארץ, והארץ קבלה מלמעלה מעלה, להתזיר הכל לשרשם שהוא דבר ה', על-ידי שיתפללו בכחות אלו, שעל-ידי זה נכללים בבחינת המלונה הגדול שהוא הבעל תפלה שזוכה להכלל בדבר ה' כנ"ל, כי משם, מתפלה, שהוא דבר

ג וכל ההלואות שבעולם נמשכין מזה, מפגם הנ"ל, שעל-ידי שפוגם בבחינת הנ"ל ואינו מסלק ההלואה להצדיק כנ"ל, על-ידי זה בא לידי הלואה ממש שמכרח ללוות ממון מאחרים, כי בודאי כשעושין רצונו של מקום בשלמות אין צריכין לבוא לידי הלואה כלל, אדרבא, הוא מלונה לאחרים, כמו שכתוב (דברים כח): "והלוית גוים רבים ואתה לא תלוה וכו'", והכל הוא בבחינת הנ"ל, כשזוכה לתפלה בשלמות על-ידי שמקשר תפלתו לצדיק הדור שהוא בחינת המלונה הגדול, אזי הוא נכלל בו, ואז הוא זוכה גם כן להיות מלונה ולא לונה, בחינת "והלוית וכו' ואתה לא תלוה", ולהפך להפך הוא צריך להיות לונה, על-ידי שפגם בבחינת הנ"ל ולא התזיר כל הכחות להיות נכלל בהמלונה הגדול וכו"ל:

ד נמצא שכל ההלואות באים מפגם התפלה וכו"ל. ופגם התפלה הוא על-ידי שלש עבודות המבארין שם בהתורה הנ"ל, שהם בחינת עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים וכו', עין שם, שהם נקראים עבודות, הפך עבודת התפלה וכו', עין שם. ועל-כן הלונה נקרא בשם עבד, בחינת (משלי כב): "עבד לונה לאיש מלונה", כי עקר ההלואה נמשך מפגם התפלה שנמשך על-ידי פגם שלש העבודות הנ"ל, דהינו פגם האמונה ופגם הברית וכו'.

ועל-כן עקר העבודות והשעבוד חל על הקרקע, כי שם מגיע עקר פגם העבודות הנ"ל שמהם בא גיעת וטרדת הפרנסה, בחינת (בראשית ג): "בזעת אפיק תאכל לחם", שהוא בחינת עבודה, שצריך לעבד ולעמל בשביל הפרנסה, שנמשך מחטא אדם הראשון שפגם בתפלה, ופגם בבחינת שלש עבודות הנ"ל שהם: עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים, כמו שאיתא בזהר (בראשית דף כז): שאדם הראשון בחטאו פגם בכל זה, עין שם. ועקר הפגם הגיע להקרקע, כמו שכתוב (שם): "ארויה האדמה בעבורך, בעצבון תאכלנה וכו'", שהם רבוי היגיעות שצריכין ביותר בעבודת האדמה.

ועקר התקון הוא על-ידי תקון התפלה בשלמות כנ"ל, שעקר התקון על-ידי האדמה דיקא, כי משם, מצפר האדמה, משם דיקא צריכין להתזיר כל הכחות

על-ידי ההלואָה, שְׁנַמְשָׁכָה עַל-יְדֵי שְׁפָגַם בְּשֵׁלֶשׁ עֲבוֹדוֹת הַנִּזְכָּר, שֶׁהֵם הַפְסַד הַתְּפִלָּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִפְלַע לְעַבְדוֹת שֶׁל הַהֲלוּאָה, בַּחֲנִינָה "עֲבָד לֹהֵא לְאִישׁ מִלֹּהֵה", עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא סָלַק הַהֲלוּאָה שֶׁל הַכּוֹחַת שֶׁפֶל הַכּוֹכְבִים וְכוּ' לִוּוִן זֶה מִזֶּה וְכוּ', שֶׁלֹּא סָלַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה כִּנִּזְכָּר, כֹּל זֶה הַשְּׁעִבּוּד וְהַעֲבָדוֹת עֲקָרוּ נוֹפֵל עַל הַתְּקַרְעָה, שְׁעַד שֶׁם צָרִיכִים שְׁיַגְעוּ כֹּל הַכּוֹחַת מִלְּמַעְלָה מַעְלָה, כִּי אִזּוֹ דִּיקָא כְּשִׁמְגִיעִים עַד הָאֲרֵץ הַגִּשְׁמִי, אִזּוֹ דִּיקָא צָרִיכִים לְחַזֵּר לְשָׁרְשָׁם עַל-יְדֵי שְׁחֻזְרִים וּמִתְּפַלְלִים בְּהֵם, שְׁזֵהוּ בַּחֲנִינָה סְלוֹק הַהֲלוּאוֹת הַנִּזְכָּר, וְעַל-כֵּן כְּשִׁפּוּגִים בַּתְּפִלָּה עַל-יְדֵי שֵׁלֶשׁ הַעֲבוֹדוֹת הַנִּזְכָּר, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נוֹפְלִים לְעַבְדוֹת וְשְׁעִבּוּד שֶׁל הַהֲלוּאָה כִּנִּזְכָּר, עֲקָרָה הַשְּׁעִבּוּד חָל עַל הַתְּקַרְעָה, כִּי מִשָּׁם דִּיקָא סְלוֹק כֹּל הַחוֹבוֹת וְהַהֲלוּאוֹת כִּנִּזְכָּר:

ו עַל-כֵּן אֵין כַּח לְהַלְוָה לְמַכּוּר הַתְּקַרְעָה לְאַחַר, וְכִשְׁמוּכְרָהּ, אִזּוֹ הַמְּלוּהָ טוֹרֵף הַתְּקַרְעָה מִהַלְקוֹחוֹת, כִּי הַתְּקַרְעָה תְּמִיד בְּחֻזְקָה הַמְּלוּהָ, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא מְלוּהָ לְחַבְרוֹ הוּא נִגְדָה חֲבָרוֹ בַּבְּחִינָה מְשִׁפִּיעַ, שֶׁכַּחוֹ בַּבְּחִינָה הַמְּלוּהָ הַגְּדוֹל הַנִּזְכָּר שֶׁהִכַּל לִוּוִן מִמֶּנּוּ וְהִכַּל מְשִׁעֲבָדִים אֵלָיו, וְעַקֵּר הַשְּׁעִבּוּד עַל הָאֲרֵץ, כִּי הָאֲרֵץ וּמֵלֶאָה מְשִׁעֲבָד לְהַמְּלוּהָ הַגְּדוֹל לְהַחֲזִיר כֹּל הַכּוֹחַת אֵלָיו כִּנִּזְכָּר, וְזֶה הַמְּלוּהָ לְחַבְרוֹ מְקַבֵּל כַּח מִשָּׁם, וְעַל-כֵּן הַתְּקַרְעָה שֶׁל הַלֹּהֵה מְשִׁעֲבָדָת לּוֹ לְהוֹצִיאָה אֶפְלוּ מִהַלְקוֹחוֹת, כִּי הַתְּקַרְעָה דִּיקָא מְשִׁעֲבָדָת לְסָלַק הַהֲלוּאוֹת בְּרִוְחָנִיּוֹת לְהַמְּלוּהָ הַגְּדוֹל כִּנִּזְכָּר, וְעַל-כֵּן גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת סְלוֹק כֹּל הַחוֹבוֹת וְהַהֲלוּאוֹת חָל עַל הַתְּקַרְעָה דִּיקָא וְכִנִּזְכָּר:

ז וְזֶה בַּחֲנִינָה הַקֶּדֶשׁ חֲמֵן וְשְׁחֻרּוֹר מוֹצִיאִין מִיְדֵי שְׁעִבּוּד (יבמות מו), כִּי אֵלוֹ הַשְּׁלִשָּׁה הֵם בַּחֲנִינָה תְּקוּן שֵׁלֶשׁ הַעֲבוֹדוֹת הַנִּזְכָּר שְׁמִפְסִידִין אֶת הַתְּפִלָּה שְׁמִשָּׁם בְּאִשְׁעִבּוּד וְהַעֲבָדוֹת כִּנִּזְכָּר, כִּי הַקֶּדֶשׁ זֶה בַּחֲנִינָה תְּקוּן הַאֲמוּנָה שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה קֶדֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּמִקְוֹם אַחַר, בַּחֲנִינָה (הוֹשֵׁעַ יב): "וְעַם קְדוֹשִׁים נִאֲמָן". כִּי הַקֶּדֶשׁ הוּא בַּחֲנִינָה עֲבוֹדוֹת הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שְׁמִשָּׁם עֲקָרָה עֲלִית הַתְּפִלָּה, כִּי הַקֶּדֶשׁ הֵינּוּ קֶדֶשׁ הַגּוֹרֵף, כְּגוֹן שׁוֹר לְקָרְבָן, שֶׁהוּא עֲבוֹדוֹת הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שְׁשָׁם עֲקָרָה הַאֲמוּנָה שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת הַקֶּדֶשׁ, בַּחֲנִינָה (שְׁמוֹת טו): "מִקְדָּשׁ ה' כּוֹנְנֵנוּ יְדִיד", בַּחֲנִינָה (שֵׁם יז): "וַיְהִי יְדִידוֹ אֲמוּנָה". וְעַל-כֵּן שָׁם עֲקָרָה עֲלִיּוֹת הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה נז): "כִּי בֵיתִי בֵית תְּפִלָּה", כִּי

ה', נִמְשָׁכוּ כֹּל הַכּוֹחַת הָאֵלוֹ, וְלִשָּׁם צָרִיכִים לְהַחֲזִירָם, וְכִמוֹ שֶׁתְּרַגְסֵם יוֹנְתָן עַל פְּסוּק זֶה: "וְהִזָּה בְּיוֹם הַהוּא אֲעֲנֶה וְכוּ'", "וַיְהִי בְעֶדְנָא הַהִיא אֲקַבֵּיל צְלוֹתְכוֹן אָמַר ה' אֶפְקִיד אֶת שְׁמַיָא וְכוּ'". וְזֶה בַּחֲנִינָה (ישעיה נז): "כִּי כַּאֲשֶׁר יִרַד הַגִּשָּׁם וְהִשְׁלַג מִן הַשָּׁמַיִם וְכוּ'", עֵינֵי לְקַמֵּן.

וְזֶה בַּחֲנִינָה (שֵׁם כד): "מִכְּנֶף הָאֲרֵץ זְמַרְתָּ שְׁמַעְנוּ", מִכְּנֶף הָאֲרֵץ דִּיקָא כִּנִּזְכָּר. וְזֶה בַּחֲנִינָה (תהילים טז): "אֲרֵץ נִתְּנָה יְבוּלָה, בְּכַרְבְּנוּ אֲלָקִים וְכוּ' וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כֹּל אֶפְסֵי אֲרֵץ", שְׁדִיקָא כְּשֶׁהָאֲרֵץ נוֹתַנָת יְבוּלָה, שְׁמַחֲזִירָתָה כֹּל הַכּוֹחַת לְשָׁרְשָׁם, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ אֲדוּנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְנוּ בְּסִימָן י"א (ליקוטי תנינא) שֶׁיְבוּל הוּא רֵאשִׁי תְּבוּת: "וַיִּצְא יִצְחָק לְיִשׁוּחַ בִּשְׂדֵה" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם, דְּהִינּוּ שֶׁפֶל יְבוּל הָאֲרֵץ חוֹזְרִים וְנוֹתְנִים כְּהֵם לְחוּף הַתְּפִלָּה, וְאִזּוֹ דִּיקָא "וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כֹּל אֶפְסֵי אֲרֵץ", שֶׁכֵּלֶם יִרְאִים מִמֶּנּוּ יְתַבְרָף וּמִזִּידִים וּמִתְּפַלְלִים אֵלָיו, כִּי יִרְאֶה בַּחֲנִינָה תְּפִלָּה, בַּחֲנִינָה (משלי א): "אֲשֶׁה יִרְאת ה' הִיא תִתְּהַלֵּל", כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּמִקְוֹם אַחַר.

וּלְהַפְּךָ כְּשִׁקִּין פֶּגַם כֹּל הַעֲבוֹדוֹת הַנִּזְכָּר שֶׁהֵם עֲבוֹדָה יְרָה וְגִלּוּי עֲרִיּוֹת וְשִׁפְכוֹת דָּמִים, כִּי הִרְגֵאת אֶת הַכֹּל, זֵהוּ שִׁפְכוֹת דָּמִים, וְקִנְיָנוֹת הִזָּה עַל הַתְּאוּמָה יְתָרָה, זֵהוּ גִלּוּי עֲרִיּוֹת, וְאָמַר לָהּ יְתַבְרָף: "לֹא יִדְעַתִּי, הַשְּׁמַר אֲחִי אֲנִכִּי" (בראשית ד), וְגַבֵּי דַעַת הַעֲלִיּוּנָה, זֵהוּ בַּחֲנִינָה פֶּגַם אֲמוּנָה שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה עֲבוֹדָה יְרָה, עַל-כֵּן נִאֲמַר בּוֹ: "אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעִבְרֶיךָ, כִּי תַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה לֹא תִסַּף תֵּת כְּתָה לָךְ" (סו), זֵהוּ עֲקָרָה הַפֶּגַם וְהַקְּלוּי הַעֲצוּם הַמְּגִיעַ עַל-יְדֵי פֶּגַם שֵׁלֶשׁ הַעֲבוֹדוֹת הַנִּזְכָּר, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה פּוּגְמִים בַּתְּפִלָּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵין הָאֲדָמָה נוֹתַנָת כְּתָה לְהָאֲדָם לְהַחֲזִיר הַכֹּל לְדַבַּר ה' לְסָלַק כֹּל הַהֲלוּאוֹת כִּנִּזְכָּר, בַּבְּחִינָה "אֲרֵץ נִתְּנָה יְבוּלָה", בַּחֲנִינָה "וַיִּצְא יִצְחָק לְיִשׁוּחַ בִּשְׂדֵה וְכוּ'", שְׁפָגַם כְּזֶה עַל-יְדֵי פֶּגַם שֵׁלֶשׁ הַעֲבוֹדוֹת הַנִּזְכָּר שֶׁהֵם מִפְּסִידִין אֶת הַתְּפִלָּה, נִאֲמַר בּוֹ הַהֶפֶךְ מִזֶּה מִשָּׁם, שֶׁהוּא "כִּי תַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה לֹא תִסַּף תֵּת כְּתָה לָךְ" וְכִנִּזְכָּר:

ה נִמְצָא שְׁעַקֵר הַתְּקוּן שֶׁל סְלוֹק הַהֲלוּאוֹת, שֶׁהוּא עַל-יְדֵי שְׁמַחֲזִירִים כֹּל הַכּוֹחַת לְחוּף הַתְּפִלָּה, הוּא דִּיקָא עַל-יְדֵי הָאֲרֵץ, כְּשִׁמְגִיעִים הַכּוֹחַת עַד הָאֲרֵץ וְכִנִּזְכָּר, וְעַל-כֵּן עֲקָרָה שְׁעִבּוּד שֶׁל הַהֲלוּאָה הוּא עַל הַתְּקַרְעָה דִּיקָא, כִּי הַשְּׁעִבּוּד שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה עֲבוֹדוֹת שְׁבָא

עכו"ם, שפלוול מפלם, בחינת (במדבר כד): "ראשית גוים עמלק", פמוכא במקום אחר. והוא חותר תמיד לקלקל כל התקונים המבארים שם שעל ידם יכולין לאחז בכסא פבור להנצל מקנאתם.

כי מבאר שם שהתקון הוא על-ידי יראת שיהא בחינת בנין ירושלים, שזוכין לזה על-ידי שלש רגלים שמכניעין השלש תאוות, שהם בחינת שלש משמרות של הלילה, שלשה מיני חשף, שהם: תאוות ממון ותאוות נאוף ותאוות אכילה. ועמלק בהפך מפל זה, בחינת (דברים כח): "ולא ירא אלוקים", כי הוא מתגבר בתאוות אכילה, בחינת "הלעיטני נא" (בראשית כח) הנאמר בעשו שממנו יצא עמלק. ועל-כן חתר הבעל דבר להכשיל את ישראל בפגם אכילה, שהוא מה שנהנו מסעדת אחשורוש שעל-ידיה התגבר המן עמלק. וכן תאוות נאוף על ידו, בבחינת "אשר קרף בדרך" פידוע. וכן תאוות ממון, בבחינת (קהלת ב): "ולחוטא נתן ענין לאסף ולכנוס וכו'", 'זה המן' (מגילה ג). וכמו שכתב אדוננו מורנו ורננו ז"ל בסימן נ"ו בהתורה ויביום הבפורים.

והתקון לכל זה הם השלש רגלים שפלם הם זכר ליציאת מצרים, ועמלק הוא ההפך מהשלשה רגלים, כי הוא שכופר ביציאת מצרים. ועל-כן הוא הראשון שבא להלחם עם ישראל אחר שיצאו ממצרים באותות נוראות, כמו שכתוב (שמות יז): "ויבא עמלק וילחם עם ישראל וכו'", וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא כי תצא ט): 'משל לאמבטי רותחת בא בן בליעל וקפץ לתוכה וכו'', כי הוא בן בליעל וצוהו וצוהו פנים כזה, אף-על-פי שראתה אותות ומופתים כאלה אינו רוצה להכניע עצמו נגד האמת.

והוא הפך עבודת התפלה שמכניע ומבטל רפואות הרופאים והדאקטורים, כי עמלק הוא בחינת כפירות וחקירות הפילוסופיא שהיא הפך התפלה, כמו שכתוב במקום אחר (ליקוטי תנינא סימן י"ט), כי הוא כלול מפל השלש העבודות שהם מפסדין עבודות התפלה שהם: עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים, דהינו הפך 'אל תהי בו לכל אדם', כי הוא מבזה ומביש הכל, כי הוא כופר גדול שהוא בחינת עבודה זרה. וכן גלוי עריות נמשך ממנו פנ"ל. וכן שפיכת דמים, כי בא להלחם עם ישראל בחנם ולשפך דמים חס ושלום, כי הוא מבזה כל אדם ואין שום אדם נחשב בעיניו, אפלו העכו"ם ואמות העולם, כי אם היה נחשב בעיניו לכלום

תקון התפלה על-ידי אמונה, שהוא הפך העבודה זרה והכפירות שהם בחינת עבודה זרה וספרא אחר שמפסיד התפלה פנ"ל.

וחמץ הוא בחינת תקון גלוי עריות שהוא ספרא דמותא, בחינת (משלי ה): "רגליה ירדות מות", שהוא בחינת אסור חמץ, בחינת (שמות יב): "כל מחמץ לא תאכלו" – 'תמן חמץ תמן מות', כמו שאיתא בזהר הקדוש (פנחס דף רנא), כי עקר זאת התאנה באה על-ידי חמוץ המוח שהוא בחינת חמץ, פמוכא בהתורה 'בחצרות' (סימן ה). ועל-כן אסור חמץ בפסח, שהוא להכניע ולבצר חמוץ המוח, לבטל זאת התאנה, והו בחינת תקון גלוי עריות.

ושחרור זה בחינת 'אל תהי בו לכל אדם' (אבות ד, ג), שהוא הפך שפיכת דמים כמו שכתוב שם, כי אינו מבזה וממאס אפלו את עבדו, בבחינת (איוב לא): "אם אמאס משפט עבדי וכו'", כי בודאי קשמשחרר עבדו הוא בשביל איהו נחת רוח שעשה לו, ואפלו שעבדו משעבד לו, וף-על-פי-כן אינו מבזה אותו ומשחררו, שזהו בחינת 'אל תהי בו לכל אדם', נמצא שאלו השלשה: הקדוש וחמץ ושחרור, הם ההפך משלש עבודות הנ"ל שהם מפסדין עבודות התפלה. על-כן הם מפקיעין מידי שעבוד שבא על-ידי פגם התפלה, שבא על-ידי שלש עבודות הנ"ל, שמשם עקר השעבוד וכו"ל:

ח וזה בחינת פורים, שהוא להכניע ולבטל קלפת המן עמלק בכל דור ודור בכל שנה ושנה, כי המן עמלק יפח שקם הם ההפך מפל התקונים הנאמרים בהתורה הנ"ל שעל ידם זוכים לאחז בכסא פבור וכו', שעל-ידיה זוכים שתתקיים ממשלתם על המלאכים, פמוכא שם, עין שם היטב מראש התורה עד סופה. כי עמלק כלול מפל הקלפות והסטרין אחרנין, שכל חס נמשך מקנאת המלאכים שרוצים להפיל את האדם חס ושלום, שלא תתקיים ממשלתו עליהם, שמשם נמשך חטא אדם הראשון שגרם לקול ומיתה לדורות, שהיה על-ידי קנאת המלאכים שהתקנאו בו הרבה על שהיו רואין גדלתו שהיו המלאכים צולין לו בשר ומצננין לו זין ונתקנאו בו, עד שרכב הס"ם וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פנהרין ט). וכן בכל דור ודור עקר כח הס"ם וחילותיו הרוצים להחטיא את האדם ולהפילו חס ושלום, נמשך מקנאת המלאכים הנ"ל, ומשם יניקת עמלק שכלול מפל הקלפות שהם בחינת שרי השבעים

מלכות הרשעה, הוא ההפך מכפסא דקדושה, כי את זה לעמת זה עשה האלקים, ועל-כן רצו להתגבר בכפסא מלכות דסטרא אחרא שלא להניח את ישראל לאחז בכפסא הכבוד, ועל-כן אז הכשילו אותם בכל הקלקולים הנ"ל שהחטיאום בסעדו של אותו רשע שאז התקלקלו בזנות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, וכן פגמו באמונה על-ידי שהשתחוו לצלם של גבוכדנצר, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגילה יב), הפל פדי לקלקל חס ושלום התקונים הנ"ל, פדי שלא יוכלו להתאחו בכפסא הכבוד וכנ"ל:

ט והתקון הזה על-ידי מרדכי שהוא בחינת (שמות ל): "מר דרור", "מרי דכנא" (הולין קלט:), שהוא בחינת הצדיק האמת שיכול לעשות ראש השנה, שהוא דן את הכל לכף זכות, שהוא ההפך מבזוי אנשים, כי הוא מקים אל תהי כז לכל אדם, וחותר בכל כחו להוציא את הכל מחרפות ובזיונות ולהכניסן לתוך כבוד דקדושה, כי הוא מקים (אבות ב, ד): 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו', וכמו שכתוב שם, עין שם. כי "מר דרור בשמים ראש" שהוא שמן המשחה, על-ידי זה מעלין כל הדברים לתוך הכבוד דקדושה, כי על-ידי שמן המשחה נמשחו כל עבודת המשפן וכליו וכל הפהנים והמלכים, שכלם קבלו כבודם ויצאו מחל לקדש, מבזוי לכבוד, על-ידי שמן המשחה שמקדש הכל, כי כל הכבוד דקדושה היה במשפן, כמו שכתוב (תהילים כז): "משפן כבודו", וכתוב (שמות מ): "וכבוד ה' מלא את המשפן", וכן הפהנים ובגדיהם שהיו לכבוד ולתפארת כלם נתקדשו וזכו לכבודם על-ידי שנמשחו בשמן המשחה, ועל-ידי זה היה להם פת לכפר על ישראל על-ידי הקרבות שהקריבו במשפן, שעל-ידי זה בטלו מישראל כל הבזיונות והחרפות והבושות שהם העונות והעלו את הכל מבזיון לכבוד, והכל היה על-ידי שמן המשחה שעל-ידי זה היה כל קדושתו, וכן כל הכבוד של המלכים של ישראל היה על-ידי שמן המשחה.

ועל-כן הגואל צדק נקרא בשם 'משיח' על שם שנמשח בשמן המשחה, כי משיח יצסק בזה ביותר להעלות הכל מבזיון לכבוד ולקיים בתכלית השלמות אל תהי כז לכל אדם, לבלי לבזות שום אדם שבעולם, רק לעסק עם הכל לתקנו, להעלותו מבזיון לכבוד

איזה אדם שבעולם בודאי לא היה בא להלחם עם ישראל, אחרי שפרעה וחילו שהיה מלך אדיר וזוק בזה נכנע ונפל לפני ישראל כל-כף, ופה שאמר: מי ה' וכו', אמר: ה' הצדיק וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פסיקתא רבתי יט).

אבל עמלק ברשעתו הגדולה לא די שהיה שונא ומבזה את ישראל, אף גם פרעה וכל האמות היו מבזין בעיניו ולא היו נחשבים בעיניו לכלום, ואמר בלבבו: פרעה ועבדיו הם נבזים ושפלים וחסורי דעה שהכניעו עצמן נגד משה, אבל הוא חכם ומבין ביותר ואינו מכניע דעתו אל האמת והאמונה והאמין בשום אות ומופת וכו', עד שבא להלחם עם ישראל. וזה עקר בחינת קלפות המן שבזה הכל, כי לא די שהוא משקע בכל תאוות רעות, אף גם הוא מבזה הכל, כאלו אין שום אדם שיהיה לו דעת נגדו, בחינת (ישעיה לג): "לא חשב אנוש", וכמו שכתוב בהמן (אסתר א): "ויבו בעיניו לשלח יד במרדכי לבדו ויבקש המן להשמיד וכו'", הרי שהיה מרדכי הצדיק מבזה בעיניו כל-כף עד שלא נחשב בעיניו אפילו להנקם בו לבדו להרגו ולאבדו, כי כל-כף היה מבזה בעיניו, ועל-כן רצה להתגבר להשמיד ולהרג ולאבד את כל היהודים, דהינו שפרכת דמים שהוא ההפך מבחינת אל תהי כז לכל אדם, כי הוא בזה הכל ביותר, וכמבאר ברשעת המסירה שלו פמה בזה את ישראל, כמו שכתוב (אסתר א): "ישנו עם אחד מפזר ומפרד בין העמים וכו'", וכמבאר בגמרא ומדרשים.

ועל-כן עקר פגם הכפסא כבוד על-ידו, בבחינת: "כי יד על פס זה" - שאין השם שלם וכפסא שלם עד שימחה זכר עמלק (תנחומא כי תצא יא), כי עמלק הוא בחינת פגם הכפסא כבוד, על-ידי שהוא מתגבר להחטיא את ישראל, לקלקל חס ושלום כל התקונים הנ"ל שעל דם אוהזין בכפסא הכבוד שהוא שרשי נשמות ישראל שעל-ידי זה שלמות הכפסא, כי כל מה שישראל אוהזין שם ביותר ומקשרין עצמן לשם, מאירין יותר שרשי הנשמות ונשלם ונגדל הכפסא כבוד ביותר, כי "ברב עם הדרת מלך" (משלי ד).

ועל-כן מתחלת המגלה לספר מכפסא מלכות של אחשוורוש, כמו שכתוב (אסתר א): "כשבת המלך על כסא מלכותו", כי כסאו של אחשוורוש, שהוא

משפרכת דמים, שרצה הקמן ימח שמו להשמידם ולאבדם על-ידי רבוי הקלקולים והקטרוגים שמצא עליהם, אבל הצדיק האמת בחינת מרדכי 'מר דרור' טרח ונגע ובזה עצמו בכל הבזיונות, פי מרדכי ידע את כל אשר נעשה מראש ועד סוף, ועד היכן הדבר מגיע בכל דור ודור, בכל שנה ושנה, ויצא בתוך העיר ויקרע את בגדיו וילבש שק ואפר ויזעק ויעקב גדולה ומרה (אסתר ד). וכן הכנים בכל ישראל לצום ולזעק הרבה, כמו שכתוב (אסתר ט): "ודברי הצמות וזעקתם". פי הצדיק מבזה את עצמו, בבחינת (תהילים טו): "נבזה בעיניו נמאס", אבל שאר בני אדם כלם חשוכים בעיניו מאד, אפלו הגרוע והפחות מאד, פי הוא מקים בשלמות אל תהי בז לכל אדם, פי הוא בבחינת מקומו של עולם, שדן את הכל לכף השנה, לדון את הכל לכף ישראל ונעשה תקף הנס של פורים בכל דור ודור ובכל שנה ושנה:

יא וזה בחינת: "מר דרור", לשון חרות, הפך העבודות דסטרא אחרא הנ"ל שהם פגם התפלה, פי חרות הפך העבודות והשעבוד הנ"ל. וזה בחינת יובל שנאמר בו (ויקרא כה): "ויקראתם דרור בארץ לכל ישביה", שהעבדים יוצאים לחרות והשדות חוזרים לבעליהם, כמו שכתוב (שם): "בשנת היובל הזאת תשבו איש אל אחזתו ואיש אל משפחתו תשובו", והכל על-ידי השופר, כמו שכתוב (שם): "והעברתם שופר תרועה", שהוא בחינת שופר של ראש השנה שתוקעין בכל שנה, פי שופר של ראש השנה ושל יום הכפורים של יובל הם בחינה אחת, כמו שאמרנו בכותבינו ז"ל (ראש השנה לג): נאמר תרועה בראש השנה ותרועה ביום הכפורים של יובל, והם למדים זה מזה, לתן את של זה בזה, פי הם בחינה אחת, בחינת קבוץ גלויות, בחינת (ישעיה כז): "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וכאו האבדים בארץ אשור והנדהים וכו'", שהם בחינת הבזויים והגרועים האובדים ונדהים בחרפת עונותיהם, וכלם לשונו ויבואו וישתחוו לפני ה' בהר הקדש בירושלים שהוא בחינת יראה שלם, שעל-ידי זה עקר התקון לאחז בכסא הכבוד שהוא בחינת מקומו של עולם, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, וכמו שכתוב שם בסוף התורה ששופר כלול מכל התקונים המבארים שם, כמו

דקדשה, כמו שכתוב (תהילים עב): "יחס על דל ואביון ונפשות אביונים יושעי, מתוך ומחמס יגאל נפשם וייקר דמם בעיניו", ו"ויקר" דיקא, הפך ו"יכו וכו'". ועל-פני הוא נקרא ביותר מהכל על שם שמן המשחה, פי נקרא 'משיח' פנ"ל, פי זה עקר בחינת שמן המשחה, שמעלה הכל מבזיון לכבוד דקדשה וכו', למשם היה שרש מרדכי הצדיק, בחינת "מר דרור בשמים ראש" של שמן המשחה, שנה הפך הקמן שהיה מבזה את הכל, פי הוא משתדל להעלות את כל אדם מבזיון לכבוד פנ"ל, פי הוא אחז בכסא הכבוד על-ידי שהתגבר להכניע ולשבר כל התאוות ולתקן כל הקלקולים הבאים על-ידי קלפת הקמן עמלק פנ"ל, עד שזוכה לבחינת "כבוד נחלים וכו'", שעל-ידי זה הוא בבחינת מקומו של עולם ויכול לעשות ראש השנה, לדון את הכל לכף זכות, שכל זה הוא בחינת המשפן שנמשח בשמן המשחה, שהוא בבחינת קדשת הבית המקדש ששם עקר המקום דקדשה, בחינת (בראשית כח): "מה נורא המקום הזה", פי שם נכליין בבחינת למעלה מהמקום, פי שם עקר הדבקות והכלליות להכלל בו 'תברך שהוא למעלה מהמקום:

י ב' ה' תברך מקומו של עולם, פי הוא תברך למעלה מהמקום, ואין לו שום מקום בכל העולמות העליונים הרוחניים והזכים בתכלית זכות הרוחניות, עד שכל דרי מעלה שואלים איה מקום כבודו, אבל מאהבתו את ישראל, שעקרם הם הצדיקים ששברו את תאותם וכו' לכל התקונים הנ"ל, הוא מצמצם את עצמו בכיכול עד שמשרה שכינתו בתוך הבית המקדש שבה העולם הגשמי דיקא, עד שנקרא מקומו, כמו שכתוב (תהילים קלב): "עד אמצא מקום לה' משפנות וכו'".

ובן כל הצדיקים הם מרכבתו של מקום, פי זה עקר גדלתו ותברך, שבוחר בעבודת הצדיקים שהם בזה הארץ הגשמי דיקא, ומשם דיקא הם נכללים בו תברך שהוא מקומו של עולם, עד שנתשב שאן בזה העולם דיקא הוא מקומו ותברך, בבחינת (ישעיה ו): "מלא כל הארץ כבודו", בחינת: "מה נורא המקום הזה", בחינת: "עד אמצא מקום לה' הנ"ל ועל-ידי זה הם יכולים לעשות ראש השנה לדון את הכל לכף זכות, שעל-ידי זה עקר התקון של בחינת פורים שמצילים ישראל

אסור לסמך על דעתו נגד מצות התורה שצוה למחות את זכר עמלק, כי זה המבזה כל אדם, וכשמתגבר חס ושלום הוא מכניס בלב שאר בני אדם לבזות כל אדם, כי בהתגברותו חס ושלום, מתפשטת זהמת קלפתו בעולם חס ושלום, בנודאי צריכים לשרשו מן העולם שלא ישאר זכרו בעולם כדי שתתבטל קלפתו מן העולם שמבזית הכל, כדי שעל-ידי זה נוכל לקיים 'אל תהי כזו לכל אדם'. כי כל מה שמכניעין ועוקרים יותר קלפת המון שמבזה הכל, כמו כן מתגבר כח הצדיק שמקיים 'אל תהי כזו וכו'' שמכבד ומזכה את הכל וממשיך קדשת השופר של ראש השנה ויובל, שעל-ידי זה דנים את הכל לכף זכות וכו' וכנ"ל:

יג ועל-בן כל שונאי ישראל שכללותם הוא המון עמלק ימח שמם, כלם מתגרים על הבית-המקדש וארץ-ישראל, כמו שכתוב (תהילים עז): "אמרו בלבם גינם יחד שרפו כל מועדי אל בארץ", וכמו שפרש רש"י שם: 'מתשבה אחת להם הראשונים באחרונים להודג לפטרונם של ישראל תחלה וכו', שהרי שרפו כל מועדי אל בארץ וכו', פלשתיים החריבו שילה, נבוכדנצר החריב בית ראשון, טיטוס החריב בית שני, וכן המון ובניו ימח שמם, בתחלת מלכות אחשורוש פתבו שטנה לעבב בבנין בית-המקדש וכמו שאמרו רבותינו ז"ל.

כי עקר השתוקקות של ה' תברך הוא להשרות שכינתו למטה בארץ הזאת דיקא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא נשא טז): 'מיום שברא הקדוש-ברוך-הוא את עולמו נתאנה לקבץ דירתו בתחתונים וכו''. וכמו שכתוב (תהילים ח): "ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ". ועקר מקומו בכיכול בזה העולם הוא במקום המשפן והבית-המקדש, כי שם נקרא מקומו, בבחינת: "עד אמצא מקום לה' וכו'', בחינת: "מה נורא המקום הזה", שכן היה רצונו תברך בבריאת עולמו, שדיקא בזה הארץ הגשמי בתכלית הגשמיות, שם דיקא ימשיכו הצדיקים אלקותו למטה, עד שיהיה נכלל גשמיות המקום דיקא בבחינת למעלה מהמקום, בבחינת מקומו של עולם וכנ"ל. אבל עקר בחינה זאת זוכים רק בארץ-ישראל ובית-המקדש, ששם עקר קדשת המקום עד שנכללין דרך שם במקומו של עולם.

שפרש שם על פסוק "תקעו בחודש שופר" (תהילים פא), ע"ן שם:

יב ועל-בן עשה המון עץ גבה חמשים אמה, לקלקל ולפגם חס ושלום בבחינת יובל שהוא שנת החמשים, שאז מעבירין שופר תרועה, שהוא בחינת ראש השנה, שהוא ההפך מבזוי אנשים שהוא בחינת קלפת עמלק. ועל-בן באמת בתקף כחו של מרדכי נתהפך הגלגל עליו ותלוהו עליו, כי לא חפץ בכרחה ותרסק ממנו, כי הצדיק האמת בחינת מרדכי רוצה לזכות את הכל אפלו הגרוע שבגרועים, כי הוא מקיים בשלמות אל תהי כזו לכל אדם פנ"ל, אבל כל זה אם זה הבזוי רוצה בתקונו של הצדיק, אבל כשזה הבזוי אינו חפץ בכרפת תקונו של הצדיק, אדרבה, הוא מבזה ומחרף את הצדיק בכל הבזיונות ושופך דמו בבושות ובזיונות רבות, עד שרוצה גם לשפך דמו ממש חס ושלום, עם כל הנלוים אליו חס ושלום, כמו המון שבזה את מרדכי כל-כף עד שלא נחשב בעיניו אפלו לנקם בו לבדו, כמו שכתוב "ויבו בעיניו וכו'" פנ"ל, על-בן איש בזה בנודאי אסור לזכותו ואסור לחמל עליו, כי 'הבא להרגך וכו'' (סנהדרין עב).

ובזה פגם שאול המלך שלא שמר מצות ה' על-ידי שמואל הנביא והחיה את אגג וכו', כי סבר שגם אותו אין לבזות, עד שחמל עליו ועבר על מצות ה', כי שאול המלך היה קטן בעיניו מאד, כי היה נחבא אל הכלים, וכמו שכתוב (שמואל א ג): "ויבזהו וכו' ויהי כמתריש". אבל באמת פגם בזה גם כן כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא כב): "מכל שכן במה שהחיה את אגג שממנו יצא המון, כי אף-על-פי שצריכין לקיים 'אל תהי כזו לכל אדם וכו'', אבל זה המבזה כל אדם ורוצה לאבד את הכל, בנודאי צריכין להשתדל להרגו שלא יחריב את העולם חס ושלום, שנהו בחינת מצות זכירת מעשה עמלק למחות זכרו מן העולם.

ועל-בן מרדכי תקן כל זה, כי הוא היה מקיים 'אל תהי כזו וכו'' בשלמות פנ"ל, אבל כשפא המון לידו נקם בו הרבה וקיים: "ואתה על במותימו תדרך" (דברים לג), כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגילה טז), ולא רצה לחמל עליו ועל בניו, ובזה תקן פגם שאול שחמל על אגג, כי

בבחינת למעלה מהמקום עד שיהיה מחצתן לפנים ממלאכי השרת:

יד נמצא שעקר תקון האדם הוא דיקא על-ידי שהוא בארץ הגשמי הזה, וכשזוכה לתמן מעשיו, זוכה על-ידי הארץ הזאת דיקא להפיל בבחינת למעלה מן המקום וכנ"ל, ובשביל זה נברא האדם. ואם לא היה חוטא בצע הדעת היה זוכה לזה בחיים חיותו, אבל מחמת שחטא מיד נגזר עליו מיתה לדורות, שלא יוכל לזכות לזה אפלו אם יתקן מעשיו כי אם לאחר מיתתו כשישוב אל העפר דיקא, כמו שכתוב (בראשית א): "כי עפר אתה ואל עפר תשוב", כי מחמת קלקול חטאו הוא צריך לירד יותר ויותר לתוף גשמיות העפר, והיני שמימות ויהיה נקבר בתוף הארץ עד שיתהפך גופו לעפר ממש, ואז דיקא ישוב מן העפר דיקא לחזר ולחיות בתחית המתים ולשוב לשרשו משם דיקא, להיות נכלל בבחינת למעלה מהמקום, בבחינת (ישעיה כו): "הקיצו ורננו שכני עפר" דיקא.

ועקר התקון על-ידי הצדיקים הגדולים שתקנו מעשיהם בתכלית השלמות עד שגם בחייהם היו אוהזים בבחינת פסא הכבוד, שעל-ידי זה יכולים לעשות ראש השנה, לדון הכל לכף זכות, על-ידי שנכללים בבחינת מקומו של עולם כנ"ל. אבל גם הצדיקים הקדושים האלו הם גדולים במיתתם יותר מבחייהם, כמו שאמרנו רבותינו ז"ל (חולין ג): כי אחר מיתתם הקדושה דיקא, כשהם שוכנים בתוף העפר הגשמי דיקא, משם דיקא הם נכללים יותר ויותר בבחינת מקומו של עולם, בבחינת זרידה תכלית העליה, ועל-כן אז דיקא הם ממליצים טוב ביותר על ישראל, אשר כל קיומנו עתה על ידם, כמו שאיתא בזהר הקדוש (שמות דף טו): 'אלמלא תפלת הצדיקים המתים על החיים לא אתקנים עלמא ורעא תדא', כי אחר מיתתם כשהם שוכנים בתוף העפר ממש, אז דיקא הם נכללים יותר ויותר בבחינת מקומו של עולם כנ"ל, ואז יכולים ביותר להמליץ טוב על ישראל לזכותם לפי מקומם וכנ"ל.

ועל-כן הולכים בערב ראש השנה דיקא על קבריהם הקדוש, כי אז אחר מיתתם הקדושה, אז דיקא הם עושים ראש השנה בתכלית השלמות יותר ויותר

ועל-כן התגרו השונאים להחריב הבית-המקדש ולהגלות את ישראל מארצם הקדושה, כדי לסלק שכינתו מהתחוננים חס ושלום, שנה כל תשוקתו ותברך. ובאמת גרמו חרב גדול וצרה גדולה, אשר על זה אנו צריכין לקונן הרבה בכל יום, על אשר גלינו מארצנו בעונותינו ונתחבר בית מקדשנו, אבל אף-על-פי-כן צדין לא אבדה תקותנו ותוחלתנו מה', כי בעבודתנו לא עזבנו אלקינו ויט עלינו חסד בתקף מרירות גלותנו, שנתן לנו צדיקי אמת בכל דור שהם בבחינת מרפכתו של מקום שהם ממשיכים אלקותו למטה בארץ הזאת גם בתקף הגלות, כי בכל מקום שגלו ישראל שכינה עמם, והכל כח הצדיקים שבכל דור ודור, כי הצדיקים אוהזים בכסא הכבוד כנ"ל שעל-ידי זה נכללים במקומו של עולם מתוף העולם הגשמי הזה דיקא.

כי זה כל מעלת הצדיקים הקדושים שזכו למה שזכו, שהכל היה מחמת שהם במקום גשמי כזה, ומקדשיו עצמן כל כף ופורשין עצמן מכל התאוות עד שזוכין לאחו בכסא הכבוד, עד שנכללין מזה המקום שבארץ הגשמי הזאת דיקא, בבחינת מקומו של עולם כנ"ל, ועל-ידי זה הם מגביהין את כל המקומות של זה העולם שיהיה נכלל בבחינת מקומו של עולם, שזהו בחינת קבוץ גלויות, בחינת: 'ויהיה ביום ההוא תקע בשופר גדול ובאו האבדים בארץ אשר והגדחים וכו'". כי הם דנים הכל לכף זכות, על-ידי שהם בבחינת מקומו של עולם ויודעין מקום כל אחד ואחד, ומגביהין כל אחד ממקומו הגשמי לבחינת למעלה מהמקום ששם שרש מקומו של כל אחד ואחד, ועל-ידי זה הכל יחזרו למקומם הקדוש, לארץ-ישראל וירושלם ובית-המקדש, בבחינת: 'ובאו האבדים וכו' הנ"ל, 'והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלם'. ועל-ידי זה בעצמו יזכו הצדיקים שיהיה להם ממשלה על המלאכים, שיהיה מחצתן לפנים ממלאכי השרת, כי המלאכים אינם יכולים כל-כף להפיל בבחינת מקומו של עולם, מחמת שלא היו במקום הגשמי של זה העולם ולא נבחנו בנסיון בגשמיות המקום הארצי הזה, אבל הצדיקים שהיו במקום הגשמי של זה העולם ונבחנו ונצטרפו, על-ידי זה דיקא יפלו

הכל צריכים לקשר להצדיק האמת שהוא בחינת המלכה הגדולה, שצריכים לסלק לו כל החובות וההולאות שלו ויין ומקבלין ממנו בכל יום ובכל עת ובכל שעה, שהם כל ההשפעות שהאדם מקבל, והסלוק הוא על-ידי הפחות שהאדם מכניס בעבודתו, בפרט בתפלה, כשזוכה לקשר הכל להצדיק האמת שהוא בחינת המלכה הגדולה, על-ידי-זה מקיים בחינת סלוק כל החובות וההולאות שלה ומקבל בכל עת וכו' וכנ"ל. ולפעמים האדם רחוק מאד מהמלכה הגדולה שהוא הצדיק האמת בעצמו ואינו יכול לצאת ידי חובתו לסלק חובו הנ"ל כי אם על-ידי שליח, שהם שארי צדיקים או פשרים ויראים המקרבים להצדיק המלכה הגדולה הנ"ל, שאינו יכול לקשר עצמו להצדיק הנ"ל כי אם על ידם שהם בחינת שליחים, ורוצה לסלק חובו על-ידי בחינת שליחות חוב ההלואה על-ידי שליח. אזי הדין, אם האמת שהוא שלוחו, כגון שאמר לו בפרוש שאני לסמוך עליו, או ששלח לו כתב ידו שהם בחינת התורות והחדושים נפלאים שגלה שכלם מסורים ביד שלוחו זה, אזי אפלו אם נאבדו בדרך קדם שבאו ליד המלכה הגדולה אין האחריות על הלזה וכבר נפטר מחובו, כי המלכה הגדולה כחו גדול ועצום ויכול למצא חובותיו בכל מקום שהם, ובלבד כשנשלחו על-ידי שלוחו הנאמן באמת, אבל אם שלחם על-ידי שליח שלא נשלח מהמלכה הגדולה כלל, רק הוא בעצמו עשאו לשליח בעצמו, כי נדמה אליו לאיש צדיק ונתקרב אליו וקשר כל עבודתו אליו, כי סבר שיש לו כח להביא הכל לשרשו להמלכה הגדולה, ובאמת לא נשלח ממנו כלל ונאבד בדרך, אזי האחריות על הלזה, מאחר שבאמת לא נשלח מהמלכה הגדולה כלל.

כי זה ידוע בכל הספרים שבכל העבודה של האדם, ובפרט העבודות התפלה, צריכין זכות גדולה שיוכל להעלות תפלתו למקום הצריך, שתעשה התקון הצריך בכל העולמות, ובפרט בשרש נשמתו, וקדם שהתפלה והעבודה עולה לשם יש לה סגנות רבות ועצומות בדרך מרובי המקטרגים האורכים על הדרכים פדוע בספרים. על-כן עקר תקון העבודה, ובפרט עבודת התפלה היא

מבחינתם, כי עתה על-ידי קבורתם הקדושה בארץ הגשמי הזאת שהוא בחינת ארץ-ישראל, בבחינת (תהלים טז): "צדיקים ירשו ארץ", על-ידי-זה דיקא הם נגללים יותר ויותר בבחינת למעלה מהמקום בשלמות נפלא, שעל-ידי-זה נמשך הקסד הנפלא של ראש השנה לדון את הכל לכף זכות כמו שכתוב שם, שעל-ידי-זה הם עושין ראש השנה שהוא קסד נפלא וכו', עין שם.

וזה שדקדק הפסוק כשהזכיר הצדיקים הקדושים שכל תקנתנו עליהם, דקדק להזכיר שם שהם בארץ, כמו שכתוב (תהלים טז): "לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי כם", "אשר בארץ המה" דיקא, כי דיקא על-ידי שהם שוכבים בתוך הארץ העפר הגשמי אחר הסתלקותם, ששם תכלית נקדת המרזו הגשמי מאד, משם דיקא עולין למעלה מעלה מה שאין שום מלאך ושרף יכול לעלות לשם כנ"ל, ומשם, מתוך הארץ הגשמי שנקברו שם, משם דיקא הם מעלין ומתקנים הכל ינה מי שיהיה, ומיטיבין עמנו בכל הטובות, בבחינת "ואדירי כל חפצי כם" וכנ"ל:

הלכות העושה שליח לגבות חובו והלכות הרשאה

הלכה ה'

טו על-פי התורה הנ"ל, ועל-פי מה שכתבנו למעלה, תבאר קצת רמזים בהלכות העושה שליח לגבות חובו ובהלכות הרשאה שהם שייכים זה לזה, כמבאר שם בחשן משפט בסימן קכ"א וקכ"ב. וזה לשון השלחן ערוך בתחלת סימן קכ"א: "שלח לו חובו או פקדונו על-ידי שליח, אם אמר לו המלכה לשלחו על ידו ונאבד פטור, אפלו לא אמר לו פה אל פה, אלא ששלח לו בכתב, שלח לי על-ידי פלוני ושלחם על ידו ונאבדו, פטור, והוא שפירי שהוא כתב ידו וכו'". ועין שם בסעיף א' וסעיף ב' וסעיף ג' ובסעיף ד', עין שם.

כי כבר מבאר שכל העבודות שהאדם עובד ה' בתפלה, בפרט עבודת התפלה שהיא עקר עבודה שבלב,

ועל-כן אין להשליח כח לתבעם בדין ומשפט כי אם כשבא בהרשאה בפרוש על זה, וגם הוא נקרא: "אשר לא טוב עשה בעמיו" (יחזקאל יח), כמו שאמרו רבותינו ז"ל ומבאר בשלחן ערוך (חושן משפט סימן קכ"ג סעיף ט"ו): "ואשר לא טוב עשה בעמיו" – זה הבא בהרשאה וכו', כי אין מי שיוכל לשפט ולדון את העולם כי אם בחינת המלכה הגדולה בעצמו שהוא יכול לעשות ראש השנה כנ"ל, כי הוא יודע לדון הכל לכף זכות בתוספת וברחמים גדולים לפי מקומם, כי הוא יודע מקום כל אחד ואחד וכו', אבל מי שהוא בבחינת שליח אינו יכול לדון ולשפט כלל, כמבאר שם היטב בהתורה הנ"ל שאין מי שיוכל לשפט את העולם כי אם מי שהוא בבחינת מקומו של עולם וכו'. ויותר מזה מבאר בסוד נוראות המעשה השכיכה לתורה הזאת הפתובה ברמז בעלמא מעט ראשי פראקים בספר חיי מוהר"ן (סימן פ"ה):

יו ועל-כן לא נתרצה משה רבנו בשליחות השליח כשאמר ה' תברך: "הנני שלח לפניך מלאך וכו'" (שמות לג), ובקש משה ואמר: "אם אין לפניך הלכים אל תעלנו מזה וכו'" (שם), וה' תברך הודה לו ואמר לו: "פני ילכו והנחתי לך וכו'", כי אין מי שיוכל לשפטנו ברחמים וחסד כי אם ה' תברך בעצמו שהוא מקומו של עולם, וכן הצדיק האמת בחינת משה הנקלל בו וכו' כנ"ל. וכמו שפרש רש"י שם על פסוק (שם כג): "השמר מפניו אל תמר בו כי לא ישא לפשעכם", כי אין בידו לסלח, כי הוא רק שליח וכו', הינו כנ"ל.

ועל-כן כשנתרצה ה' תברך למשה שלא ישלח שליח, רק שילך בעצמו עם ישראל, אז גלה לו מדת טובו ורחמי המרבים שאינם כלים, כמו שכתוב (שם לג): "אני אעביר כל טובי על פניך וכו' ונחתי וכו' ורחמתי וכו'", אז אמר לו: "הנה מקום אתי", שדרשו רבותינו ז"ל (בראשית רבה סח, ט) מזה שהקדוש-ברוך-הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו וכו', הינו כי זה עקר גדל נפלאות רחמי וחסדיו שאינם כלים לעולם, מחמת שהוא תברך בחינת מקומו של עולם וכו', על-כן הוא יודע מקום כל אחד ואחד ועל-ידי-זה הוא דן את הכל בתוספת וברחמים גדולים, כמבאר שם היטב בהתורה הנ"ל, עין שם היטב:

על-ידי שמקשרים הכל להצדיק האמת שהוא בחינת המלכה הגדולה כנ"ל, אבל זה הצדיק הגדול רחוק מאד מאד מהעולם עד שיש כמה וכמה שאינם יכולים להתקשר אליו בעצמו, כי אם על-ידי שלוחיו שהם אנשיו ותלמידיו האמתיים, ואז כל האחריות על המלכה בעצמו, אבל כשאינו נזהר ומניח עצמו לטעות ומקשר עבודתו למי שאינו שלוחו של המלכה הגדולה כלל, אזי כל האחריות עליו בעצמו וכנ"ל:

טו וזה בחינת דיני הרשאה. וזה לשון השלחן ערוך בסיומן קפ"ב סעיף א': 'אף-על-פי שלוחו ששלח למלכה חובו בצויו על-ידי שלוחו ונאכדו, פטור, כמו שנתבאר, אם ירצה הלוח לא ישלחנו לו על-ידי שלוחו וכו' עד שיבוא בהרשאה וכו'". ועקר הדין הוא, שאין השליח יכול להכריח את הלוח להעמידו בדין שישלך לו חובו כי אם כשיש בידו הרשאה, אבל בלא הרשאה, אף-על-פי שהוא באמת שליח שגשג מהמלכה לגבות חובו, יכול הלוח לומר: לאו בעל דברים דידי אתה, ויבוא המלכה בעצמו ויתבעני בדין. הינו כי אפלו כשהוא באמת בחינת שליח מהמלכה הגדולה, דהינו שהוא באמת מאנשי הצדיק, והצדיק צוהו שישתדל לגבות חובותיו, דהינו שילך ויזהיר ויזכיר את הכל שיעסקו בעבודת ה', ובפרט בהפלה שזה בחינת סלוק חובות ההלואה כנ"ל, אף-על-פי-כן אין לו כח לדון את העולם בעצמו להכריחם בדין ודין וינא שישלכו החובות הנ"ל. כי לשפט ולדון את העולם שזהו בחינת ראש השנה, שהוא יומא דדינא, אין כח לשום אדם כי אם להמלכה הגדולה בעצמו שיוכל לאחז עצמו בכסא הכבוד שהם שרשי נשמות ישראל, שהוא דקא יכול לעשות ראש השנה לדון את כל העולם לפי מקומם וכו', כמבאר שם היטב בהתורה הנ"ל, אבל שאר בני אדם, אף-על-פי שהם בחינת שלוחיו, לא נעשו שלוחים כי אם לזרז ולהזכיר שישלכו חובותם כנ"ל, אבל לא להכריחם ולדונם בדין ומשפט, כי מי יודע מקום של כל אחד ואחד איך לדונם ולשפטם לפי מקומם, כי זה אין יודע כי אם הצדיק האמת המלכה הגדולה בעצמו שיוכל לעשות ראש השנה וכו', כמו שכתוב שם, עין שם היטב.

להשפעת נבואה, ועל-ידי השפעת הנבואה זוכין לתפלה וכו', עד שזוכין לאחזו בכסא הכבוד, ועל-ידי-זה יכולין לעשות ראש השנה, לדון את הכל לכף זכות על-ידי שהוא בבחינת מקומו של עולם, שעל-ידי-זה יודע מקום כל אחד ואחד, ויכול לקיים (אבות ב, ד): 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו' וכו'.

והנה לכאורה קשה להבין העצה שכתוב בתורה הזאת לעמד כנגד קטרוג המלאכים על-ידי שיאחזו עצמו בכסא הכבוד וכו', כי הלא זה בעצמו קשה עלינו מאד ביותר. ואם אמנם ברחמי לא העלים מאתנו כל העצות והדרכים איך לזכות לזה, דהינו על-ידי שבירת השלש מדות הנ"ל, והעצה לשברם הוא על-ידי קבלת השלשה רגלים כראוי וכו' עד שזוכין להשפעת הנבואה וכו', עם כל זה גם העצות בעצמן קשים עלינו לקיים, (יכמו שכתבנו זה במקום אחר פמה פעמים), ובפרט שצאמת כל התגרות המלאכים שמשם נשתלשל כל כחות היצר הרע וחילותיו הוא בענין התאוות הנ"ל שהם תאוות מומן ומשגל ואכילה, שהם בחינת שלש משמרות, שלש מיני חשך וכו', ובפרט גדל ההתגרות על התפלה, פידוע רבוי הבלבולים מאד בשעת התפלה, ואם כן מאין יבוא עזרנו לעמד כנגד קטרוג המלאכים שמהם נכח היצר הרע שפורה שחת בכל עת על כל אדם להפילו ולהורידו מאד חס ושלום.

על-כן באמת אין לנו על מי להשען כי אם על אבינו שבשמים, ועל כח הצדיק האמת שממשיך חדושי תורה בכל עת, חדושים אמתיים המביאין לידי מעשה, שזהו בחינת קבלת התורה בכל דור בכל שנה ושנה פידוע, כי זה הצדיק הוא בחינת משה שהוא עקר כלל קבלת התורה בכל דור, שהוא כבר נצח המלחמה וזכה לשבר כל התאוות הנ"ל וכו', עד שזכה לכל התקונים הנ"ל, עד שזכה לאחזו עצמו בכסא הכבוד ולעשות ראש השנה, שעל-ידי-זה נצול מקנאת המלאכים, עד שגברה ידו וחסף התורה לידו והורידה למטה ומסרה לישראל, ומגדל כחו העצום הוא מתגבר עד שיכול להציל את כל אחד ואחד מישראל הרוצה להתקרב אליו באמת להצילו מקנאת המלאכים לכל יפילו אותו בשום אופן בעולם, וזה על-ידי שיכול

יח וזה בחינת (אבות א, א): 'משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, ונביאים מסורה לאנשי כנסת הגדולה', ונסמך לזה מיד: 'הם אמרו שלשה דברים, הוי מתוינים בדין והעמידו תלמידים הרבה ועשו סיג לתורה'. כי זה ידוע במדרשים ובכל הספרים מגדל קטרוג המלאכים על קבלת התורה, שאמרו (תהילים ח): "מה אדיר שמך בכל הארץ, אשר תנה הודך על השמים וכו'", וכן בבריאת אדם הראשון קטרוג המלאכים מאד ואמרו: "מה אנוש פי תזכרנו", 'בר נש דאת עתיד למיברי עתיד למחטא קמך וילארגזא קמך וכו' (זוהר בראשית דף כג.) וכל זה הוא בחינת מה שכתב אדוננו מורנו רבנו ז"ל בתחלת התורה הזאת שהמלאכים מתקנאים ומתגרים מאד בהאדם שנברא שיהיה לו ממשלה עליהם, כי מגדל הקנאה קטרוגו על בריאתו, ואחר-כך קטרוגו על משה כשרצה לקבל את התורה. וכן בכל אדם ובכל זמן הם מקטרגים ומתגרים בכל אחד, בפרט במי שרוצה לזכות בעבודת ה' להתנדב אליו לתפלה, שעל-ידי-זה יכול לבוא לזה התכלית שבשבילו נברא, שיהיה לו ממשלה עליהם, הם מתגרים ומתקנאים בו מאד ורוצים להפילו חס ושלום, וכל מה שחותר יותר להתקרב לה' לתפלה הם מתגרים בו ביותר.

ומזה באים כל הנפילות וההתרחקות של רב בני אדם, בפרט בהורות הללו בעקבות משיחא, כי כל כח של היצר הרע וחילותיו שמתגרים על כל אדם באיזה בחינה שהוא, הכל נמשך מקטרוג המלאכים הנ"ל. ומי שהוא איש חיל ורוצה לחוס על חיו ותכליתו הנצחית, הוא מתגבר כפארי ועו כפומר בכל פעם ואינו מניח עצמו לפל בכל פעם, אכל עקר ההתגברות הוא על-ידי כל מה שצאמר בהתורה הנ"ל, עין שם, דהינו שיאחזו את עצמו בכסא הכבוד שהוא שרשי נשמות ישראל, שזהו בחינת (איוב כו) "מאחו פני כסא וכו'" הנצאמר במשה כשקטרוגו עליו המלאכים בשעת קבלת התורה וכו'. ולזכות לזה צריכים לכל התקונים הנצאמרים שם, דהינו לתקן היראה שבלב על-ידי תקון השלש מדות שהם תאוות אכילה ומשגל וממון וכו', שנתתקנים על-ידי שמקבלים כראוי השלש רגלים וכו', ועל-ידי-זה זוכין

וכנ"ל, רק זה הצדיק שהוא ענו כמשה, שהוא אין ממש בתכלית הבטול באמת, ומאחר שהוא בבחינת אין באמת אין לו שום מקום לל, על-כן הוא נכלל באמת בבחינת למעלה מהמקום ויכול לעשות ראש השנה, דהינו לזכות את כל אהד ואהד לפי מקומו כנ"ל, מאחר שיודע מקום כל אהד וכנ"ל.

ועל-כן מכל המעלות והקדשות של משה רבנו עליו השלום, אדון כל הנביאים והחכמים, לא שבחה התורה אותו כי אם במעלת הענוה, כמו שכתוב (במדבר יב): "והאיש משה ענו מאד וכי", כי זה העקר, שעל-ידי-יזה דיקא זכה לקבלת התורה ולמסרה לישראל, כי עקר קבלת התורה שזכה משה, היה עקר הגבורה והמלחמה שיקבלה באפן שיוכל למסרה ליהושע תלמידו שיוכל למסרה לישראל מדור לדור לעולם, כי על משה בעצמו לא היו המלאכים מקטרגים כל-כף, כי ידעו גדל קדשתו העצומה שפבר נצח ושבר היצר הרע בתכלית, אף כל עקר קטרוגים היה על שרצה משה לקבל את התורה ולמסרה ליהושע תלמידו שתהיה נמשכת לישראל לדורות עולם, ועל זה סברו שיש להם כח לקטרג, מחמת שראו שאין מעשי הדורות עולים יפה, ועל-כן סברו שיכולים לקטרג כמו שקטרגו על בריאת אדם הראשון מחמת שראו שסופו לחטא. ואף-על-פי שעכשו כבר ראו מעשה ה' שה' יתברך גמר כרצונו, וכבר היו בעולם הגבוה אברהם ויצחק ויעקב והשכטים הקדושים, עד שיצא אור נפלא כזה שהוא משה רבנו שהתגבר ונצח המלחמה פראוי, אף-על-פי כן קטרגו על מה שרוצה למסרה לישראל לדורות, כי ראו שעתידים לחטא באותו הדור, מכל שפן בדורות האחרים, בפרט בסוף הדורות.

אבל משה בעצם כחו לא די שהתגבר עליהם וקבל את התורה, אף גם קבלה בכח כזה עד שיוכל למסרה ליהושע תלמידו שיוכל להמשיכה מדור לדור לעולם, וכל זה זכה על-ידי שקבלה מסיני שהוא בבחינת שפלות אמתי, שעל-ידי-יזה נכללים בבחינת מקומו של עולם, שעל-ידי-יזה יכולים להטות כלפי חסד ולזכות את כל אהד ואהד לפי מקומו, שעל-ידי-יזה יכולים להציל אפלו את הגרוע שבגרועים מקטרוג המלאכים, עד שגם

לעשות ראש השנה על-ידי בחינה הנ"ל, דהינו שיוכל לדון את הכל לזכות בהסד נפלא על-ידי שיודע מקום כל אהד ואהד, כי הוא בבחינת מקומו של עולם וכי כנ"ל, ועל-ידי-יזה הוא מכניס את כל אהד לכף זכות באמת ומוצא נקודות טובות בכל מדה ובכל תקון מהתקונים הנ"ל אפלו בהגרוע שבגרועים, עד שיוכל לזכות גם אותו לכל התקונים הנ"ל, עד שיזכה לפי בחינתו לאחזו עצמו בכסא הכבוד, עד שלא יוכלו להפילו בשום אפן, כי הצדיק האמת לוחם בעדו מלחמת ה'. והעקר על-ידי שהצדיק זוכה להיות נכלל בבחינת מקומו של עולם, שעל-ידי-יזה יודע מקום של כל אהד ואהד, שעל-ידי-יזה יכול לעשות ראש השנה כנ"ל:

יט וזה בחינת: 'משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע', שאנו עוסקין במסכתא הקדושה הזאת בימי הספירה שבין פסח לעצרת, שאנו מכינים עצמנו לקבלת התורה בשבועות בכל שנה ושנה, דהינו לזכות מעתה לקבל התורה מחדש באפן שנוזכה לקימה, שזה העקר, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה' (אבות א, יז). ועל-כן התחיל התנא במסכתא הזאת, שהיא אבות: 'משה קבל תורה מסיני' דיקא, כי סיני הוא בחינת ענוה ושפלות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה ה.) שבשביל זה נתנה התורה בהר סיני, מפני שהוא הר נמוך, להורות שאי אפשר לזכות לקבלת התורה כי אם על-ידי ענוה ושפלות כמו משה רבנו עליו השלום, כי אי אפשר לקבל את התורה ולהורידה לישראל לזכות את כל אהד ואהד שיזכה לקימה, כי אם על-ידי ענוה ושפלות אמתי כמו משה, כי על-ידי ענוה אמתיית שהוא בבחינת אין ממש, הוא דיקא יכול לעלות ולכלל בבחינת מקומו של עולם, שהוא בבחינת למעלה מהמקום, ששם דיקא יודעים מקום של כל אהד ואהד ויכולים לזכות את כל אהד ואהד כנ"ל.

כי מי שאינו בתכלית הענוה הזאת ואינו בתכלית הבטול, רק עדין יש לו איזה ישות, עדין הוא בתוף בחינת מקום ואינו נכלל בשלמות בבחינת למעלה מהמקום, ועל-כן אינו יודע את מקום של כל אהד ואהד ואינו יכול לדון את כל אהד לזכות לפי מקומו

כח): "וּפְגַע בְּמָקוֹם וְכוּ', מֵה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה", כִּי שָׁם נִקְלָלִין בְּמָקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם.

ועל-כן שָׁם מָקוֹם הַמְשַׁפֵּט, כִּי שָׁם יָשְׁבוּ הַסְּנֵהֲדָרִין בְּלִשְׁכַת הַגְּזִית, כִּי הַמְשַׁפֵּט צָרִיף לְהִיּוֹת בְּרַחֲמִים לְהַטּוֹת פְּלַפִּי חֶסֶד לְהַפִּיף בְּזָכוֹת כָּל אֶחָד, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (במדבר לה): "וְשִׁפְטוּ הָעֵדָה, וְהַצִּילוּ הָעֵדָה", וְכֵמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (פסחים יב), "וְעַל-כֵּן הָיָה עֶקֶר הַמְשַׁפֵּט בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁשָּׁם נִקְלָלִין בְּמָקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְדוֹן אֶת הַכֹּל לְזָכוֹת כְּפִנ"ל, (וְכֵמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר מִזְּהָ בְּמָקוֹם אחר).

והמרגלים פָּגְמוּ בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן פָּגְמוּ בְּכָל זֶה, וְעַל-כֵּן לֹא יָכְלוּ לְעַמֵּד כְּנֶגֶד קִטְרוֹג הַמַּלְאָכִים עַד שֶׁהִפִּילוּ אוֹתָם, שֶׁזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ (במדבר יג): "וְשָׁם רָאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים", שֶׁהֵם בְּגִי הַמַּלְאָכִים שֶׁמִּחֲזִאי וְעוֹאֵל שֶׁנִּפְלוּ מִלְּמַעְלָה עַל-יְדֵי שִׁקְטָרוֹג עַל בְּרִיאַת הָאָדָם, וְעַדִּין הֵם מְקַטְרָגִין, וְהֵם הַתְּגָרוּ בְּהַמְרַגְלִים, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב שָׁם: "וְנִהְיָ בְּעֵינָיו כְּחֶגְבִּים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם", כִּי הַמְרַגְלִים נִפְלוּ בְּעֵינֵיהֶם כְּנֶגְדָם. וְזֶה הָיָה עֶקֶר הַפָּגַם שֶׁלָּהֶם, כִּי לֹא הֶאֱמִינוּ בַּעֲצֵם תִּקְוָה נִפְלְאוֹת כַּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּם שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַח לְהַצִּילֵם מִקִּטְרוֹג הַמַּלְאָכִים וּלְזַכּוֹתָם בְּקִדְשַׁת קַבְלַת הַתּוֹרָה לְדוֹרוֹת, וְלִהְנַחִילֵם אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וְהַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁשָּׁם עֶקֶר הַתְּקוּן כְּפִנ"ל.

ויהושע נִצּוֹל מֵעֲצַת הַמְרַגְלִים עַל-יְדֵי גִדְל כַּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבּוֹ שֶׁלֹּא מֵשׁ מִתּוֹף הָאֵהָל, וּבְרַכּוֹ: 'זֶה יוֹשִׁיעַךְ מֵעֲצַת הַמְרַגְלִים, וְלֹא דֵי שֶׁנִּצּוֹל מֵהֶם, אִף גַּם זָכָה לְקַבֵּל אֶת כָּל הַתּוֹרָה מִמֹּשֶׁה וּלְהַמְשִׁיכָהּ לְדוֹרוֹת. וְהַכֹּל כַּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, עַל-יְדֵי שֶׁהָיָה עִנּוּ כְּזֶה עַד שֶׁזָּכָה לְהַפְּלִל בְּשִׁלְמוֹת בְּחִינַת מָקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכוּ' וְכְפִנ"ל. וְזֶה: 'מֹשֶׁה קַבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁפָלוּת וְעֲנוּה, 'וּמִסְרָה לִיהוֹשֻׁעַ' וְכוּ', כִּי דִקְקָא עַל-יְדֵי בְּחִינַת סִינַי הָיָה לוֹ כַח לְקַבְּלָהּ וּלְמִסְרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ תְּמִיד לְהַמְשִׁיכָהּ לְדוֹרוֹת כְּפִנ"ל:

כא וְזֶה: 'וְיִהוֹשֻׁעַ לְזַקְנִים וְזַקְנִים לְנִבְיָאִים וְנִבְיָאִים מְסֻרוּהָ לְאֲנָשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה'. זֶה רָמַז עַל כָּל הַתְּקוּנִים הַנֶּאֱמָרִים בַּתּוֹרָה הַזֶּה, שֶׁעַל יָדָם זֹכִין שִׁיבֹל לְאַחֲזוֹ אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹסֵף הַכְּבוֹד, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִצּוֹלִין מִקְּנֵאת הַמַּלְאָכִים כְּפִנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת 'וְיִהוֹשֻׁעַ לְזַקְנִים', וְזַקְנִים הֵם בְּחִינַת הַשְּׁלִשָּׁה אַבּוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ זַקְנִים, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב בְּאַבְרָהָם (בראשית כד): "וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בְּיָמָיו",

הוא יִזְכָּה לְבְּחִינַת קַבְלַת הַתּוֹרָה וּלְהַמְשִׁיכָהּ לְדוֹרוֹת. כִּי הַמְשַׁכַּת הַתּוֹרָה מִדּוֹר לְדוֹר חוֹבָה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (דברים ו): "וְשִׁנַּנְתֶּם לְבַבְיָךְ וְדַבַּרְתָּ בָּם וְכוּ', וּלְמַדְתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם וְכוּ'", וְכֵמוֹ שִׁפְתוֹב בְּהַתּוֹרָה 'כִּי מִרְחַמֶּם וְכוּ' (ליקוטי תנינא סימן ד) שֶׁהַחַיּוֹב עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְעַסֵּק בְּיִשׁוּב הָעוֹלָם, דְּהִינּוּ לְדַבֵּר עִם חֲבֵרָיו לְעוֹרְרָם לְעוֹבְדוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ וְכוּ', אָבָל הַבַּעַל דְּבַר מִתְגַּרָה עַל כָּל אָדָם וְאִינוּ מַנִּיחוּ לְעַסֵּק בְּזֶה וְאִם יִרְצֶה לְהַתְגַּבֵּר כְּנֶגְדּוֹ, הוּא מִתְגַּרָה בּוֹ בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר כְּפִדּוּע וְכוּ'ל. עַל-כֵּן עֶקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק שֶׁהוּא עִנּוּ כְּמֹשֶׁה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל לְעַלּוֹת וּלְקַלֵּל בְּבְחִינַת מָקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מוֹזֵה אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמִצִּילוֹ מִקִּטְרוֹג הַמַּלְאָכִים עַד שֶׁמְזַכְּכֵהוּ שָׁגַם הוּא יֵאָחַז עֲצָמוֹ בְּכֹסֵף הַכְּבוֹד וְכוּ' וְכוּ'ל.

כי כָּל הַתְּקוּנִים הַמִּבְּאֵרִים בַּתּוֹרָה הַזֶּה עֶקֶר תְּכַלִּיתָם הוּא עֲנוּה וְשְׁפָלוּת, שֶׁזֶה עֶקֶר תְּכַלִּית שְׁלֵמוֹת הַכֹּל כְּפִדּוּע, כִּי מִבְּאֵר שָׁם שֶׁהַתְּקוּן עַל-יְדֵי בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם, דְּהִינּוּ תְּקוּן הִירָאָה שְׁבָלָב, וְעֶקֶר תְּכַלִּית הִירָאָה הוּא עֲנוּה, בְּבְחִינַת (משלי כב): "עֲקֹב עֲנוּה יִרְאֵת ה'", שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה ה' יִתְבַּרְךָ מְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סוטה ה), וְכֵמוֹבְאֵר בְּדְבָרֵינוּ ז"ל, וְכֵן כָּלֵם:

כ וְזֶה: 'מֹשֶׁה קַבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנוּה וְשְׁפָלוּת אֲמַתִּי, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא בְּבְחִינַת מָקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְיְכוּל לְעַשׂוֹת רֵאשׁ הַשְּׁנָה לְדוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, עַל-יְדֵי-זֶה דִּקְקָא קַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה וּמִסְרָה לִיהוֹשֻׁעַ, שֶׁהָיָה לוֹ כַח לְמִסְרָה לִיהוֹשֻׁעַ תְּלִמִּידוֹ, אִף-עַל-פִּי שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ לֹא הָיָה לוֹ זֶה הַכַּח בְּשִׁלְמוֹת, עַד שֶׁהִצָּרַף מֹשֶׁה לְהַתְּפַלֵּל עָלָיו: 'זֶה יוֹשִׁיעַךְ מֵעֲצַת הַמְרַגְלִים, שֶׁעַל שָׁם זֶה נִקְרָא 'וְיִהוֹשֻׁעַ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סוטה לד).

כי הַמְרַגְלִים פָּגְמוּ בְּכָל הַנְּ"ל, עַל-יְדֵי שֶׁפָּגְמוּ בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁם יְרוּשָׁלַיִם וּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ שְׁפָלוּל מִכָּל הַתְּקוּנִים הַנְּ"ל, כִּי שָׁם בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ הוּא עֶקֶר תְּקוּן שֶׁל קִדְשַׁת הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (שמות ג): "שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרְךָ וְכוּ'". וְעַל-כֵּן שָׁם עֶקֶר מָקוֹם הַנְּבִיאָה הַנִּמְשָׁכָת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוֹבִים וְכוּ', וְשָׁם עֶקֶר הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (ישעיה נז): "כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה", וְשָׁם שַׁעַר הַשְּׁמַיִם לְעַלּוֹת וּלְקַלֵּל דְּרָף שָׁם, לְעַלּוֹת מִבְּחִינַת מָקוֹם לְבְּחִינַת לְמַעְלָה מִהַמָּקוֹם. וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּשֵׁם מָקוֹם, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (בראשית

שיודע בעצמו, ואף-על-פי-כן מטעה את עצמו ואינו רוצה להכניע את עצמו נגד הצדיק האמת, מכל שכן כשחולק עליו ומבנה אותו, ואזי 'הבא לשמא פותחין לו' (שבת קד.), שמגדשין אותו מלהתקרב אל נקדת האמת על-ידי הסניגים והגדרים שעושה הצדיק בעצמו לתורתו. שלא יתקרב אליו זר.

ועקר ההתרחקות הוא מחמת הגסות והגאות, שהוא ההפך ממש מבחינת סיני שהוא ענוה והשפלות, שמשם קבל משה את התורה ומסרה ליהושע וכו' וכו' לדורות עולם, אבל אף-על-פי-כן בהכרח הבחירה חפשיית, כי הכל נברא בשביל הבחירה. ועל-כן אף-על-פי שצריכין לדון את הכל לזכות כדי להעמיד תלמידים הרבה, אף-על-פי-כן צריכין לעשות סג לתורה, לרחק מי שראוי לרחקו מחמת גסותו, עד אשר יבצע לבבו הערל ושב ורפא לו. וכן מוכן בדברי ז"ל בכמה מקומות שהצדיק אומר תורתו בבחינה זאת לקרב את מי שרוצה להתקרב ולרחק מהפך, בבחינת (יומא עב.): 'זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו'', כי 'ישרים דרכי ה'" וכו'.

הלכות ערב

הלכה ה

כג וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל: 'הרחק מן הערבונות'. כי כבר מבאר לעיל (באות ג) שכל ההלואות נמשכין מחמת שפגם בתפלה, שלא התפלל בכונה כראוי ולא קשר תפלתו להצדיק האמת שהוא בחינת המלנה הגדול, שכל העולמות וכל הגלגלים וחסמה ולבנה וכוכבים וכו', מכל שכן כל העולם השפל הזה הארץ וכל אשר עליה וכו', כלם הם בחינת לוויים ומקבלים ממנו. וכל סלוק חובם והלואתם הכל תלוי בהאדם שבשבילו נברא הכל, שצריך שיחפול בכונה ולקשר תפלתו לצדיק האמת שהוא המלנה הגדול, שעל-ידי-זה חוזרים ושבבים כל הפחות אליו, שזהו בחינת סלוק כל ההלואות הנ"ל, וכמבאר לעיל כל זה, עין שם. ומי שפוגם בזה, על-ידי-זה נופל להלואות וחוכות וכו', ומחמת זה קשה לסלק חובות ההלואות,

וכן ביצחק (שם כז): 'ויהי פי זמן יצחק', וכן ביצחק קתיב (שם מח): 'ועיני ישראל כבדו מזקן', וכמוכא במדרש רבה. והשלישה אבות הם בבחינת השלש רגלים פנידוע. ועל-ידי השלש רגלים שהם בחינת האבות, בחינת זקנים, שעל ידם מתקנים השלש תאוות הנ"ל, על-ידי-זה זוכין להשפעת הנבואה, כמו שכתוב שם, וזה: 'וזהו זמן יצחק'. ועל-ידי נבואה זוכין לשלמות התפלה, וזה: 'וזהו זמן יצחק'. וכמו שכתוב 'וזהו זמן יצחק' כי כל תקון התפלה נמשך על-ידי אנשי כנסת הגדולה שהם סדרו לנו כל סדר התפלה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות לג.).

ואף-על-פי שכל התקונים הנ"ל צריך כל אדם לקיים כדי לזכות לאחזו עצמו בכסא הכבוד כנ"ל, אף אף-על-פי-כן זה ידוע ומבאר בכמה מקומות שכל התקונים הם בכלליות ובפרטיות בכמה וכמה בחינות. ועל-כן כל צדיק יש לו מדה ותקון בפני עצמו, אף-על-פי שבודאי הוא כולל מכל תקוני המדות, כמו מדת חסד לאברהם וגיבורה ליצחק, אף-על-פי שבאמת בודאי היה לאברהם שלמות בכל המדות, אף עקר תקון מדת החסד נחשב לאברהם, וגיבורה ליצחק וכו', וכמו כן בענין הנ"ל והבן:

כב וזה שנסמך מיד למשנה זאת: 'הם אמרו שלשה דברים: הוו מתונים בדין, הינו שצריכין להיות מתון בדין לבלי לחטף לדון את חברו, כי המשפט לאלקים הוא, וצריכין להיות מתון מתון היטב היטב אף לדון את חברו, כי אי אפשר לדון את חברו כי אם כשהוא בבחינת מקומו של עולם וכו' כנ"ל. וזהו: 'והעמידו תלמידים הרבה', כי בודאי מי שהוא בבחינה זאת יכול להעמיד תלמידים הרבה, כי לא ירחק שום תלמיד, אף-על-פי שאינו כדאי לפי מעשיו לקרבו, אף-על-פי-כן ימצא בו איזה זכות ונקדה טובה על-ידי שהוא בבחינת מקומו של עולם וכו' כנ"ל. וזהו: 'ועשו סג לתורה', כי אף-על-פי-כן הוא צריך לעשות סג וגדר ומחצה לתורה, לרחק את מי שהוא להפך ממש, כי אף-על-פי שצריכין לדון את הכל לכף זכות לפי מקומו, אף-על-פי-כן מי שהוא חולק גמור, והעקר על-ידי שאינו מבטל גבהו וגאותו, שעושה מעשה זמרי כמו

ומקורו בהמשנה בסוף בבא בתרא שאמר שמעון בן ננס: 'הרי החונק את חברו בשוק וכו', שכן לא על אמונתו הלהוהו, והתנא שבח מאד את דבריו ואמר: 'הרוצה שיחפים וכו', עד ישמש את שמעון בן ננס'

(בבא בתרא קעא:)

כה וזה, כי עקר שרש הערבות נמשך מבחינת קבלת התורה שהיו כל ישראל ערבים זה לזה, וזה מחמת שבשרש נשמות ישראל נחשבים כלם כאחד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק (בראשית מו): "כל הנפש הבאה לבית יעקב וכו'", שנקראים נפש אחד, כי נמשכים ממקור האחדות, ועל-כן כל ישראל ערבים זה לזה בקבלת התורה, אבל תקון זה הערבות, דהינו לסלק החוב שחייב כל אחד, עקר תקונו על-ידי בחינת המלכה הגדולה הנ"ל שתפלתו בשלמות בבחינת התנוצצות משיח, שהוא המלכה לכל אחד, והוא הערב בעד כל אחד שסוף כל סוף יסלק חובות הלוואותיו בשלמות. כי בני ישראל שנעשו ערבים זה לזה רבם ככלם אינם יכולים לסלק חייב הערבות, כי הלוואי שייפקיע את עצמו, ועל-כן העקר הוא הצדיקי אמת שהם בבחינת המלכה הגדולה הנ"ל שהוא אוהו בכסא הכבוד, שהוא שרש נשמות כל ישראל, והוא יכול לעשות ראש השנה לדיון את כל אחד לכף זכות לפי מקומו מחמת שהוא בבחינת מקומו של עולם וכו' פנ"ל, והוא המלכה והוא בעצמו הערב בעד כל אחד שבודאי יסלק הלוואתו.

כי זה הצדיק המלכה הגדולה הוא טוב לכל תמיד ואינו מפסיק טובו וחסדו לעולם, ואפלו מי שלנה ממנו ואינו מסלק לו, הוא מלכה לו עוד יותר ויותר בפה וכמה פעמים בלי מספר עד שסוף כל סוף ירחיב ידו ויסלק לו הכל. ואם חס ושלום אף-על-פי-כן ימרד בו ולא ירצה לסלק לו, יש פח לזה המלכה הגדולה לגבות חובותיו ממנו לעולם ויוכל למצא אותו ולא יוכל להסתיר ממנו. ואפלו במלך בשר ודם יש דגמא זאת בגשמיות, כמו למשל שנמצא מלך אדיר חסיד וטוב מאד גומל חסד בלי שעור, והונו ורכושו ונעשיותו וממשלתו גדולה ורחבה מאד מאד, ודרכו לגמל חסד להלוות לכל הבאים ומבקשים לקבל טובתו, ותכף

כי עקר סלוק החובות וההלוואות כתקונם הוא על-ידי תקון התפלה בשלמות שעל-ידי-זה עקר סלוק ההלוואות וכו' פנ"ל.

ובשביל זה צריכין להתרחק מן הערבות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי מי יוכל להכניס את עצמו בזה לסלק חובות והלוואות של חברו, כי הלוואי שייפקיע את עצמו לסלק חובות ההלוואה שלו, דהינו שיוזקה להתפלל בכונה ולקשר תפלתו לצדיקי אמת שהם בבחינת המלכה הגדולה, שזה עקר סלוק ההלוואות של כל אדם, כי כל בני אדם שפעולם כלם הם בבחינת לווים מהמלכה הגדולה, שהם לווים ומקבילים ממנו כל השפעות וחיותם וכנ"ל, ואשרי מי שיוצא ידי חובתו לסלק חובות של עצמו על-ידי תקון התפלה כראוי פנ"ל, ואיך יוכל להכניס עצמו לערב בעד חברו שבא לידי הלוואה בגשמיות, שנמשך מחמת שנפגם ביותר עבודת התפלה, ואיך יוכל לערב בעדו לסלק ההלוואה.

מאחר שעקר הסלוק כתקונו הוא על-ידי תקון התפלה, שיקשר תפלתו כראוי להמלכה הגדולה עד שישוכו כל הכחות והחיות לשרשם לדבר ה' ששם בבחינת סלוק כל ההלוואות של כל באי עולם, וזה מטל על כל אדם בעצמו, שקפי השפע והחיות שמקבל, שהוא בחינת הלוואה מהמלכה הגדולה, בן תתקן בעבודתו עד שיחזור ויעלה הכח לשרשו שהוא עקר סלוק ההלוואה ברוחניות, ועל-ידי-זה יתמקן גם ההלוואה בגשמיות. וזה חובה על כל אדם בעצמו, אבל איש אחר קשה לו מאד לסלק חובות והלוואות של חברו, כי כל אחד יש לו שביל וצנור מיוחד שדרך שם מקבל השפעות וחיותו שזה בחינת הלוואה, ודרך הצנור שלו צריך להעלות כל הכחות והחיות לשרשו על-ידי תקון התפלה שזהו בחינת סלוק ההלוואה, ועל-כן קשה לאחר לסלק בעד חברו, כי איך יוכל לעלות דרך הצנור של חברו לסלק חובותיו:

כד וזה בחינת הדין המבאר בשלחן ערוך (חושן משפט סימן קכ"ט): ערב בשעת מתן מעות משתעבד, שלא בשעת מתן מעות אינו משתעבד אלא בקנין.

עצמו לבקש ממנו טובתו, ואזי הוא משפיע לו בכל פעם עוד חסד וטוב ממקום גבה ביותר, עד שסוף כל סוף ישוּבו הכל אל ה' ויסלקו חובותם כראוי.

ועל-כן רק צדיקים כאלו שהם בבחינת מלך הגדול, בחינת התנוצצות משיח, הם יכולים להיות ערב בעד כל אחד ואחד, כי יש להם כח לעזר לכל אחד עד שישלך להם וכו' וכנ"ל. ועל-כן עקר הערבות נמשך מבחינת משיח שבא מיהודה שאמר (בראשית מג): "אנכי אערכנו וכו'". כי יהודה בחינת משיח, עקר הערב בעד כל ישראל שערכים זה בזה, כי הוא יתקן הכל וכנ"ל:

כו וזה בחינת (שם לח): "מה הערבון אשר אתן לך, ותאמר חתמך ופתילך ומטף וכו'". כי הם היו צריכים להמשיך נשמת משיח בעולם, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (בראשית רבה ה, ט), על-כן הזכירה ערבון, כי הוא הערב בעד כל ישראל שישלכו כל חובותם, כי הוא יתקן הכל כנ"ל. ועקר התקון על-ידי התפלה בשלמות כנ"ל, שזה זוכין על-ידי תקון השלש עבודות המבארים שם, שהם אמונה הפך עבודה ירה, ותקון הברית, ותקון שפיכות דמים שהוא בחינת 'אל תהי כזו לכל אדם וכו'', כמו שכתוב שם. וזהו בחינת "חתמך ופתילך ומטף", "חתמך" זה בחינת תקון החותם, אות ברית קדש, שזהו בחינת תפלין המרמזים ב"חתמך", כמו שאמרו רבותינו ו"ל, כי תפלין הם בחינת "פתוחי חותם קדש לה" (שמות כח), שנעשים על-ידי תקון חותם הברית, כמו שמוכח במקום אחר (בהתורה תקנו אמונה עין שם), ופתילך זה בחינת ציצית, תקון הלבושים, שהם בחינת כבוד, כי רבי יוחנן קרא למאניה מכבודתא' (כבא קמא צא), שזהו בחינת תקון 'אל תהי כזו לכל אדם', בחינת (אבות ד, א): 'איזה מכבד המכבד את הבריות וכו'', 'ומטף' זה בחינת אמונה, כי עקר האמונה נתגלה על-ידי האותות והמופתים שעשה משה במטהו, כמו שכתוב (שמות ט): 'ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האתות', שעל-ידי זה נתגלה האמונה הקדושה, כמו שכתוב (שמות ט): 'ויעש האתות לעיני העם ויאמן העם וכו'". ועל-כן נקראו השבטים הקדושים בשם מטות, כי הם כלל בני ישראל שממשיכין האמונה הקדושה בעולם שהוא בחינת מטה משה. על-כן 'ומטף' זה בחינת אמונה, נמצא שאלו השלשה "חתמך ופתילך

בשמשלקים לו, הוא מלך להם עוד בכללי כפלים, ואפלו מי שאינו מסלק כראוי חכף לשבא ומבקש ממנו עוד הלקאה הוא מלך לו עוד, כדי שירחיב ידו, וכן לעולם, אבל מי שמורד בו ואינו מכניע עצמו תחתיו, הוא יכול למצאו בכל מקום שהוא וגובה ממנו חובותיו מכל מה שמוצא אצלו, ואם אינו מספיק, הוא מסרר ומענישו כפי החובות המגיעים ממנו. אך במלך בשר ודם אינו יכול ליסרו רק עד שתצא נשמתו, ועל-כן לפעמים אינו יכול להפרע ממנו כראוי כפי חובותיו, וגם לפעמים הוא בורח במקום שאי אפשר למצאו, אבל אצל ה' יתברך כתיב (איוב לה): "אין חשף ואין צלמות להסתור שם כל פעלי און", ועל-כן נאמר בו יתברך (שם לו): "מי כמהו מורה", וכמו שפרש רש"י שם: 'מלך בשר ודם וכו'', עין שם.

והצדיקו אמת, בחינת המלך הגדול הנ"ל שזוכים לדבר ה', שהוא שרש הכל, נכללים בו יתברך, ויש להם ממשלה נצחית שהוא ממשלת ה' יתברך, בחינת (שמואל ב כג): "צדיק מושל". וזה הצדיק המלך הגדול הוא מלך תמיד לכל הרוצה לקבל טובתו, בבחינת (תהילים לו): "כל היום חונן ומלך וכו'", ואפלו מי שאינו משלם לו כראוי הוא מלך לו עוד עד שירחיב ידו ויסלק, ואם עדין אינו מסלק, הוא מלך לו עוד כדי להרחיב ידו. וכן כמה פעמים בלי שעור, בבחינת (שם כא): "לך רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן", שאף-על-פי שאינו משלם, הצדיק חונן ונותן יותר ויותר עד שירחיב ידו וישלם, וכן לעולם, כי טובו אינו נפסק לעולם.

כי זה הצדיק הוא בבחינת מקומו של עולם שדן את הכל לזכות כפי מקומו, ועל-כן מוצא בו זכות תמיד להוסיף ולהשפיע לו רב טוב וחסד ממקום עליון ונורא מאד באפן שייכל להרחיב ידו לסלק חובותיו. ואם אף-על-פי-כן יתעקש הלקאה רשע וימרד בו חס ושלום, ולא ירצה עוד להכניע תחתיו לקבל טובתו, יש לו כח וממשלה לגבות ולהפרע ממנו לעולם, כי ממשלתו של ה' יתברך בידו, שנאמר בו (איוב לו): "אין חשף וכו' להסתור שם", וכמו שכתוב (עמוס ט): "ואם יחרתו בשאול משם ידי תקחם וכו'', אבל דרכו להיטיב תמיד, והוא מסבב סבות וגלגולים שונים בלי שעור בדרך טובו וחסדו הנפלא עד שיתרצה להכניע

כח ועל-בין אחר מתן מעות אינו משתעבד אלא בקנין, כי כל הקנינים הם בבגדים, ולפנים בישראל במנעל, כמו שפתיב (רות ה'): "וְזֹאת לַפָּנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאוּלָּה וְכוּ' שֶׁלֶף אִישׁ נֶעְלָו וְכוּ'". כי הקנין הוא שלא ישנה עוד, וכל השנויים הם למטה בשנוי המקומות ששם אחיות השקר והשנוי, אבל למעלה בבחינת שרש נשמות ישראל ששם הכל-אחד, אין שום שנוי ושקר, בבחינת (צפניה א'): "שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲשׂוּ עוֹלָה וְכוּ'". ועל-בין מקבלין קנין סודר, כי הבגדים והלבושין הם בבחינת פסא הפכוד, בבחינת שרש נשמות ישראל, כמו שפתיב (תיקוני זוהר דף יז'): 'לבושין תקינת להון דמנינהו פרחין נשמתין לבגי נשא וכו', ועל-בין כל הקנינים על-ידי הבגדים, שעל-ידי-זה מקשרין עצמן לשרש נשמות ישראל ששם אין שום שנוי ושקר חס ושלום. ועל-בין אחר הקנין אין יכולין לשנות עוד, ומי שמשנה אחר-כך פאלו עוקר עצמו משרש נשמות ישראל חס ושלום, ועל-בין בקנין משתעבד הערב גם לאחר מתן מעות, כי על-ידי הקנין עולים לשרש נשמות ישראל ששם הכל אחד, שכל הנשמות כלולים יחד זה בזה, שעל-ידי-זה כל אחד ערב בעד חברו, שמשם שרש הערבות וכו"ל:

כט וזה מרמז במה שאמר שמעון בן ננס על זה הדין שערב שלא בשעת הלואה אינו משתעבד: 'הרי החונק את חברו בשוק וכו'', והדבר תמויה לכאורה, למה הזכיר דוקא מה שחברו תובעו ואינו מסלק בשם החונק את חברו, וכי לא סגי בלא הכי. אף כל דבריהם רזין עלאין ועמקין וכל מה שיכולין למצא אינה רמזים לעבודת הבוּרָא והבְּרָךְ דְּבִרְיָהֶם הקדושים מחיב כל אחד לפי בחינתו לחתור ולמצא כל מה שייכל. ועל-פי הני"ל מקשר היטב, כי זה הלואה ואינו משלם, שנה נמשך מחמת שלא החזיר כל הכחות והחיות והשפע שקבל מהמלואה הגדול לא החזירם לשרשם פנ"ל, שמהו הפגם נמשך שהוא לוח ואינו משלם וכו"ל, על-בין נחשב כאלו נחנק בגרונו, כי הצנאר והגרון של האדם ששם תלוי כל חיות האדם, דרך שם מקבלין כל ההלואות שהם החיות והכחות, ודרך שם צריכין לבקש להעלותם לשרשם, כי כל

ימטף" הם בבחינת תקון שלש העבודות הנ"ל שעל ידם עקר תקון התפלה, שעל-ידי-זה עקר סלוק כל החובות, שנהו השלמות יהיה נשלם על-ידי משיח שהוא הערב בעד הכל לסלק הכל פנ"ל. ועל-בין לקחה הערבות אלו השלשה, "החמך וכו'" וכו"ל:

כו ועל-בין ערב בשעת מתן מעות משתעבד, כי זה המלואה לחברו וגומל עמו חסד, על-ידי-זה הוא נכלל בבחינת המלואה הגדול הנ"ל שהוא בבחינת מקומו של עולם, ששם כל נשמות ישראל הכל אחד, שמחמת זה כל ישראל ערבים זה לזה ומשם שרש הערבות פנ"ל. ועל-בין בשעת מתן מעות משתעבד הערב, כי הערב אין יכול להשתעבד בעד חברו כי אם על-ידי שמקבל משרש הערבות הנ"ל, ועל-בין בשעת מתן מעות שהמלואה נותן מעות ומשפיע להלואה, אזי על-ידי המצוה הזאת נתעורר שרש החסד של המלואה הגדול שנמשך ממקומו של עולם, ששם הכל אחד, ששם שרש הערבות, ועל-בין אז דיקא יכול להכניס ערב תחתיו, מחמת ששם הכל אחד וכו"ל. אבל לאחר מתן מעות אינו משתעבד, כי מאחר ששכר לוח הלוח ואינו מסלק, שנה נמשך מחמת שנתרחק משרשו ואינו יכול לסלק הלואותיו וכו"ל. ועל-בין אז אי אפשר להערב להשתעבד, כי איך יוכל אחד לערב בעד חברו, כי הלא הוא במקום אחר לגמרי ממנו, ואין יכול לערב בעדו כי אם כשעולים ומתקשרים לשרשי נשמות ישראל, שעל-ידי-זה נכללים בבחינת מקומו של עולם ששם הכל אחד, ושם נכללים כל המקומות וכל הצנורות יחד, ועל-בין משם דיקא יכולים להמשיך תקון לסלק אפלו חובות חברו שלוח מכניס עצמו הערב, וזה אין זוכה כי אם המלואה הגדול וכו"ל. ועל-בין בשעת מתן מעות על-ידי המצוה של ההלואה נכלל שם בבחינת המלואה הגדול וכו"ל, על-בין אז דיקא הערב משעבד בלא קנין, אבל אחר-כך אין יכול להשתעבד לערב בעד חברו, כי אחר-כך נתרחק משם וכו"ל:

ישראל כשהוקם המשפך, כמו שנתנו רבותינו ז"ל (שור"ע אר"ח סימן תכ"ח ס"ד) סימן: 'מנו ועצרו', כי בכל שנה ושנה צריך כל אחד מישראל להמשיך על עצמו קדשת קבלת התורה בשבועות, שעל-ידיה יבוא אל התכלית שבשבילו נברא העולם שהוא שיהיה לו ממשלה על המלאכים, אבל צריכין לראות שיהיה להממשלה קיום, שלא יפילו אותו חס ושלום המלאכים המתקנאים בזה, ולזה צריכין לאחזו עצמו בכסא הכבוד שהוא בחינת שרשי נשמות ישראל, בחינת (בראשית א): "אם כל חי וכו'". ועל-כן קורין קדם לזה פרשת "במדבר" שהוא מספר בני ישראל, שנצטוו לשאת ראש בני ישראל, לאסוף ולקבץ כלם להביאם במספר ובמנין, כדי לעורר כל שרשי נפשותם הנצובות מפסא הכבוד, כדי לאחזו עצמו בהם, כדי להנצל מקנאת המלאכים.

ועל-כן נצטוו למנותם במספר שמות, כי השם הוא הנפש, כמו שכתוב (שם ב): "נפש חיה הוא שמו", (כמו שכתוב במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן ט), כדי לעורר שרשי נפשותם, שנה צריכין קדם קבלת התורה בשבועות, שאז מתעורר קנאת המלאכים, כמו שנתקנאו במשה כשעלה לקבל את התורה עד שנתן לו ה' יתברך עצה לאחזו עצמו בכסא הכבוד וכו', כמו שכתוב שם. ועל-כן נצטוו למנותם להביאם כלם במנין ובמספר, איש מהם לא יעדר, בבחינת (ישעיה מ): "המוציא במספר צבאם, איש מהם לא געדר", ולמנותם בשמותם דיקא, כדי לעורר כל שרשי נשמותם, כדי להנצל מקנאת המלאכים כנ"ל.

כי על זה המספר נצטוו אחר שהוקם המשפך, כי הכל בחינה אחת, כי מלאכת המשפך נצטוו לתקן חטא העגל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שמות רבה נא, ח), ועקר החטא נמשך מקנאת המלאכים שנתגרו בהם כל-כף על שקבלו את התורה עד שהחטיאום, כי אף-על-פי שמשך רבנו נצול מהם על-ידי שאחזו בכסא הכבוד, אבל בשאר בני ישראל התגרו עד שהחטיאום כל-כף. ועל-כן נצטוו להקים את המשפך ולמנותם כלם ושלכו כלם סביב המשפך, כי המשפך עם כל תקונו וכליו וכל ישראל שהלכו סביב, הכל הוא בבחינת תקון פסא

ההשפעות והכחות שמקבל כל אחד, כלם הם בשביל חיותו וקיימו שתלוי בצוארו, שדרך שם מקבל המאכל לתוף גופו שהוא חיותו וקיימו, וכמו שכתוב (קהלת ו): "כל צמל האדם לפיהו", שדרך שם מקבל החיות לכל גופו ודרך שם צריך להחזיר החיות לשרשו, שנהו בחינת סלוק החובות, שעקר התקון על-ידי התפלה שהיא דבר ה' שיוצא מצוארו וגרונו, כמו שכתוב (ישעיה נח): "קרא בגרון אל תחשך", וכתוב (תהילים קמט): "רוממות אל בגרונם וכו'", שעל-ידי שמדבר רוממות אל בגרונו וצוארו, על-ידי זה חוזר ומעלה כל החיות והכחות שקבל דרך שם, שנהו בחינת סלוק החובות כנ"ל. ומי שפוגם בזה ועל-ידי זה אינו יכול לסלק החובות, הוא נחשב שנתקן בגרונו, דהינו שאינו יכול להכניס הרוח חיים ולהוציא הרוח חיים שנה עקר חיות האדם פיודע, בבחינת 'הכל סליק הכל נחית' (תיקוני זוהר תיקון ס"ט דף קה): וכנ"ל, וזה הלוח שפוגם בזה ואינו יכול לסלק נחשב כנתקן בגרונו ממש כנ"ל. וזה שאמר התנא על הערב שלא בשעת מתן מעות שאינו משתעבד: 'הרי החונק את חברו וכו'', כי מאחר שהוא תובעו ואינו מסלק הרי הוא בבחינת חנק ממש, ומחמת זה אינו יכול לערב בעדו עוד, מאחר שכבר רחוק משרשו ששם הכל אחר, ששם שרש הערבות כנ"ל, אבל עתה שכבר נפסק מחיותו על-ידי שאינו מעלה החיות לשרשו, שנהו בחינת חנק כנ"ל, איך אפשר שיערב בעדו וכנ"ל.

ועל-כן אחיתפל שמרד במלכות בית דוד שהוא בחינת משיח, שעל ידו תקון כל העולם להחזיר ולסלק הכל לשרשו, ואחיתפל שפגם בזה, על בן הנה ענשו בחנק, כמו שכתוב (שמואל ב ז): "ויצו אל ביתו ויחנק", כי הפסיק החיות משרשו, על-ידי שמרד בדרך שהוא בחינת משיח, שנהו בחינת חנק כנ"ל:

ל ועל-כן כל הקנאים נלמדים מפסוק: "וזאת לפנים בישראל וכו', שלף איש נעלו וכו'", שנהו נאמר בעת שנושא בעז את רות, שמשם נולד דוד שמוננו יצא משיח, שהוא יתקן הכל ויעלה הכל לשרשו, ששם כלו אמת ואין שום שנוי, שמשם נמשכין כל הקנאים שיקים דברו ולא ישנה עוד כנ"ל:

לא ועל-כן קדם שבועות שהוא קבלת התורה, קורים פרשת "במדבר", שנצטוו למנות את

ועקר זכותו ויגדלתו הוא דיקא מחמת שהוא בתכלית תכלית גשמיות המקום וכנ"ל. וזה הצדיק שזוכה לזה באמת, יכול לדון לכף זכות גם את כל העולם בלו, מחמת שידע מקומו של כל אחד ואחד שעל-ידי זה נקשל במה שנקשל חס ושלום, ויכול לזפותו ולהעלותו ממקומו לבחינת למעלה מהמקום ולתקן הכל, שזהו בחינת מה שייכול לעשות ראש השנה וכו', כמבאר ומובן על זה לעיל.

ולזכות לכל זה, הוא על-ידי שאוחז את עצמו בבחינת פסא הכבוד שהוא שרשי נשמות ישראל, שזהו בחינת תקון המשפך וכל נפשות ישראל סביביו וכו' וכנ"ל, כי כל שרשי הנפשות נמשכין מהמשפך ובית-המקדש שהם בחינת פסא הכבוד פנ"ל. ועל-כן נקרא הבית-המקדש 'חדר המשות', על שם שהוא פתוח ורזן של ישראל כמו שאמרו חכמינו ז"ל, הינו שמשם נמשכין כל שרשי הנשמות וכנ"ל.

וזה בחינת (שיר השירים א): "הנה מטתו שלשלמה", ופרש רש"י: "זה המשפך", "ששים גברים סביב לה", פרש רש"י שהם ששים רבוא נפשות בית ישראל, הינו פנ"ל, שכל הששים רבוא נפשות ישראל נמשכין מהמשפך ובית-המקדש כי שם שרשם פנ"ל. וזהו: "בלם אחזי חרב מלמדי מלחמה וכו'", כי כל בני ישראל צריכין להיות מלמדי מלחמה, לעמד במלחמה הגדולה שבזה העולם, שלא יפילו אותם קנאת המלאכים שמשם כל כחות היצר הרע של כל אדם פנ"ל. ועל-כן נקראים כלם יוצאי צבא, כמבאר בפרשת "במדבר", כי כל אחד מישראל מקטן ועד גדול הוא מקרב ומחייב להיות איש מלחמה, לצאת בצבא ללחם מלחמת ה' בזה העולם, ועקר הכח על-ידי שיקשר עצמו עם כלל נפשות ישראל על-ידי הצדיק האמת שייכול לאחז עצמו בכסא הכבוד וכנ"ל:

לד וזה בחינת מה שהלכו ישראל עם המשפך בכל מסעיהם, כי כל נסיעות ישראל במדבר עם המשפך היה כדי להרים את כל המקומות החריבים, מקום נחש שרף ועקרב וצמאון, להרים הכל שיהיה נכלל בקדשת ארץ-ישראל ששם הבית-המקדש וקדש קדשים, ששם הסלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה

הכבוד הנ"ל שהוא הארת שרשי נפשות ישראל, כי המשפך בחינת בית-המקדש, שהוא בחינת פסא הכבוד, כמו שכתוב (ירמיה יז): "כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשו", והכל כדי לתקן כל הנ"ל, להנצל מקנאת המלאכים על-ידי שנאחו עצמנו בלנו בכסא הכבוד שהוא בחינת המשפך וכל תקונו עם כל ישראל סביביו כמספר שמות וכו' וכנ"ל, ועל-כן קורין פרשה זאת קדם שבועות וכנ"ל:

לב וזה בחינת נסיעות בני ישראל שהלכו במדבר ממסע למסע עם המשפך וכליו וכל ישראל סביביו. וזה בחינת (תהילים לו): "מה מצעדי גבר כוננו ודרךך יחפץ" שנסמך לפסוק "לזה רשע וכו'". וזה בחינת גדל יקרת מעלת הליכת ישראל ונסיעתם לכהי נגסיות ולבתי מדרשות ולדבר מצוה, בפרט בשהולכים להתקרב לצדיק אמת שהם בבחינת מקומו של עולם. וזה בחינת (שם קכב): "עמדות היו רגלינו בשערך ירושלים ירושלים הבנויה וכו'". וזה בחינת (שיר השירים ז): "מה יפו עצמיק בנעלים וכו', חמוקי רכבך כמו חלאים וכו'", אלו השיתין שמחללין ומנקהין עד התהום, "מעשה ידי אמן", "מעשה ידי אמנותו של יוצר בראשית" (סוכה מט). וזה כשפרה דוד שתיק קפא תהומא וכו' ועל-ידי זה נחנק אחיתפל (סוכה נג). וזה (תהילים ק): "כגבה שמים על הארץ גבר חסדו על ראי, כרחק מרחק ממערב וכו', כי הוא ידע יצרנו, וכו' כי עפר אנחנו", וכן "אנוש פחזיר ימיו וכו'", עד "בכל מקומות ממשלתו וכו'". וזה (שם קלג): "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, בשמן הטוב על הראש וכו', כטל חרמון שירד על הררי ציון וכו'". וזה (במדבר ח): "בהעלתך את הגרת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הגרות וכו'". וזה בחינת כ' סיון, וזה שנסמך פרשת נסכים לפרשת המרגלים:

לג ולכאור הענין, כי הכלל הוא שעקר גדלת האדם שייכול לזכות שיהיה לו ממשלה על המלאכים הוא מחמת שהאדם ירד למקום נמוך ומגשם בזה שהוא גשמיות העפר, שהוא תכלית גשמיות המקום, ועל-ידי זה יש לו בחינה ונסיונות הרבה, וכשזוכה לתקן מעשיו, אזי זה האדם דיקא יכול לזכות לעלות לבחינת מקומו של עולם ולמשל על המלאכים,

גביית חוב מהלקוחות ה' \ ליקוטי הלכות

ושם עקר הנסיון והבחירה. ואם יזכה ירים הוא דיקא גשמיית המקום למעלה וכו' וכנ"ל.

וזהו: "מה' מצעדי גבר כוננו", שכל פסיעה ופסיעה שהאדם צועד ברגליו, כלם כוננו מה', כי ה' יתברך שהוא למעלה מהמקום הכין בנפלאותיו מצעדי גבר בעפר הגשמי הזה שהוא עקר תכלית המקום, שצמצם הוא יתברך בצמצומים רבים מבחינת למעלה מהמקום עד שברא המקום הגשמי הזה להכין בו מצעדי גבר, ודיקא על-ידי מצעדי גבר בעפר הגשמי הזה, שהוא תכלית המקום, על-ידי-זה דיקא צריך האדם הגשמי לזבק עצמו בה' יתברך ובתורתו הקדושה, עד שיעלה בגשמיית המקום דיקא לבחינת למעלה מהמקום, וזה מחמת שבכאן, בעפר הגשמי הזה, הוא עקר הבחירה כנ"ל. וזהו: "וירכבו יחפץ", שה' יתברך הכין מצעדי גבר ששם עקר הבחירה, בחינת "וירכבו יחפץ", שה' יתברך חפץ בדרך האדם שהוא בעצמו דיקא יחור ויברר לו דרך הטוב וכנ"ל. וזהו בחינת מה שכתבנו לעיל, שכל סלוק החובות לה' יתברך אי אפשר כי אם פשמיגע כל כחות השפע לזה העפר הגשמי דיקא, כי כל מה שברא ה' יתברך מראש ועד סוף, הכל כדי שיהיו נמשכים כל כחות החיות והשפע עד תכלית גשמיית המקום, ומשם דיקא מתכלית גשמיית המקום יעלו למעלה למעלה עד שיעלו לבחינת למעלה מהמקום וכנ"ל. ועל-כן נסמך "מה' מצעדי גבר כוננו וכו'" לפסוק "לזה וכו' וכנ"ל, והכן היטב היטב:

לה וזהו: "כי כגבה שמים על הארץ גבר חסדו על וראיו". "כגבה שמים על הארץ" דיקא, כמו כן "גבר חסדו וכו'", כי כבר מבאר שהצדיק שנקלל בבחינת למעלה מהמקום הוא ממשוף חסד נפלא שהוא בחינת ראש השנה לרזן את כל אחד לזכות לפי מקומו, מחמת שיודע מקום של כל אחד ואחד להיכן ירד ומהיכן נמשוף וכו'. וזהו: "כי כגבה שמים על הארץ", מחמת שה' יתברך יודע כמה וכמה גבה שמים על הארץ, והאדם הזה ירד ממקום גבה כזה למקום גשמי כזה שהוא עפר הארץ, ועל-כן מחמת זה בעצמו "גבר חסדו וכו'", כי על-ידי-זה עקר המשכת החסד של הצדיק האמת, מחמת שהאדם ירד משמים לארץ

שדרך שם נכלליו במקומו של עולם וכנ"ל. וזה בחינת כל הגליות של ישראל בכלל וכל הטלטולים והנסיעות של כל אחד מישראל בפרטיות, הכל כדי להרים ולהגביה כל המקומות שיהיו נכלליו בקדשת ארץ-ישראל, כדי שיעלו לבחינת למעלה מהמקום, שנהו עבודת איש הישראל בזה העולם כנ"ל. והעקר בשאדם הולך או נוסע לדבר מנהו לבתי כנסיות ולבתי מדרשות וכיוצא, והעקר ביותר כשהולך להתקרב לצדיק האמת שכול לעשות ראש השנה שהוא בבחינת מקומו של עולם כנ"ל, שאזי בכל פסיעה ופסיעה מתקן הרבה, כי מרים ומגביה את המקום לבחינת למעלה מהמקום, מאחר שהולך להתקרב לצדיקים שהם בבחינת מקומו של עולם וכנ"ל.

וזה בחינת "מה' מצעדי גבר כוננו וירכבו יחפץ", שנסמך לפסוק "לזה רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן" שמדבר מהצדיק שהוא המלך הגדול וכנ"ל שהוא אחזי בכסא הכבוד, שעל-ידי-זה הוא נכלל בבחינת מקומו של עולם. וזהו: "כי מברכיו יירשו ארץ" בודאי, בחינת: "צדיקים יירשו ארץ", כי כל מקרביו והמתברכים ממנו יורשים הארץ, כי הם מגביהים הארץ הגשמי למעלה לבחינת מקומו של עולם כנ"ל. "וימקלליו יפרתו", כי זה עקר הפרת רחמנא לצלן של החוטאים בזה העולם, ולא די להם בזה אף גם הם חולקים על הצדיק האמת עד שהם בכלל מקלליו, שהם נכרתין משרשם, כי נשאים קבורים בגשמיית הארץ ואינם יכולים להגביה עצמן למעלה, שנה עקר סוד הפרת רחמנא לצלן, כמוכן בספרים.

וזהו שנסמך מיד: "מה' מצעדי גבר כוננו וירכבו יחפץ", כי זה עקר הנסיון של האדם בזה העולם, שה' יתברך הכין מצעדי גבר בזה העולם הגשמי, ושם דיקא "וירכבו יחפץ" באיזה דרך ילך, כי כל התורה בלה נקרא בשם הדרך, כמו שכתוב (דברים ה'): "בכל הדרך אשר צוה ה' אלתיכם אתכם תלכו", וכתוב (הושע יד'): "כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו כם ופושעים יפלו כם", וכתוב (תהילים א'): "כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד". כי כל זה העולם העובר הוא בחינת דרך, שהאדם ירד ממקום גבה ועליון מאד מאד לזה העולם, לעפר הגשמי הזה, כדי שילך ויעבר בו מספר ימי חייו,

ואפס כמו חציר יבש וכצ"ל נבול, ולא נפר כלל מקום עשירו וגדלותו שהתפשט בזה העולם כאלו יחיה לנצח, וכמו שצויעק דוד המלך עליו השלום וכל הצדיקים על זה בכמה לשונות, כמו שפתיב (תהילים מט): "כי לא כמותו יקח הכל וכו', קרוב בתימו לעולם וכו', ואדם ביקר בל גלין וכו'", וכן הרבה. אבל אם זוכה להיטיב מעשיו אזי הוא מעלה כל הכחות לה' יתברך, ועולה דיקא מגשמיית המקום הזה לבחינת למעלה מהמקום ונכלל באין סוף, ועליו מתפרש הפסוק לטובה "כי רוח עברה בו ואיננו", שהרוח חיים עובר דרך האדם דיקא שבו תלוי הכל, ועל-ידיה "ואיננו", שנכלל באין סוף. וזהו "ולא יפירונו עוד מקומו", כי נכלל המקום בבחינת למעלה מהמקום אשר רק בשביל זה ירד למקום הגשמי הזה וכנ"ל.

וזהו: "וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו", הינו בחינת חסד הנ"ל שממשיכין היראים שעולין למעלה מהמקום וכנ"ל. וזהו שפ"ס: "ברכו ה' מלאכיו, גברי כח עשי דברו לשמע וכו'", שהם הצדיקים, שהם גבורי כח שזוכין לדבר ה', בחינת "עשי דברו וכו'", עד "ברכו ה' כל מעשיו בכל מקומות ממשלתו וכו'", "בכל מקומות" דיקא, כי הצדיקים מגביהין כל המקומות לממשלתו יתברך עד שנכלל הכל בבחינת למעלה מהמקום וכנ"ל.

וזה שהזכיר שם מקדם: "ה' בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה", כי זה עקר התקון, על-ידי פסא הכבוד שאוהזים בו הצדיקים, שעל-ידיה מעלין הכל עד שממשיכין מלכותו וממשלתו בכל העולם בלו, בחינת: "ומלכותו בכל משלה" וכנ"ל, שזהו בחינת ראש השנה שעוסקין אז לגלות מלכותו בכל העולם, כמו שתקנו לנו רבותינו ו"ל להרבות בתפלה על זה: 'ותמלך וכו' ומלך' כו', עד 'ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה', ומסימין מלך על כל הארץ" דיקא, כי זה עקר גדלתו יתברך וכנ"ל.

לו וזה בחינת: "עמדות היו רגלינו בשערי ירושלים", כי כבר מבאר שעקר העליה מהמקום לבחינת למעלה מהמקום הוא בירושלים ששם הבית המקדש

וכנ"ל. וזהו "גבר חסדו על יראיו", כי זה החסד ממשיכין היראים דיקא, שהם הצדיקי אמת שזוכין לאחז בכסא הכבוד, שעל-ידיה יכולים לעלות למעלה מהמקום ולעשות ראש השנה כנ"ל, שכל זה תלוי ביראה שהוא בחינת בגין ירושלים, כמבאר בתחלת התורה הנ"ל, עין שם היטב. נמצא מקשר יפה הפסוק "כי כגבה שמים מעל הארץ" כמו כן ממש "גבר חסדו על יראיו", כי דיקא על-ידיה ממשיכין היראים שעולים למעלה מהמקום, ממשיכין החסד הנפלא הנ"ל של ראש השנה, מחמת שהאדם ירד משמים שהם גבהים כל-כך לארץ הירודה הגשמי הזה וכנ"ל.

ולא די לנו בזה כי אם גם במקום הגשמי הזה הפיץ אותנו בארבע פנפות הארץ ואנו רחוקים ממקום מקדשנו כל-כך, וה' יתברך ברחמי יודע לכמה פשעים באו בני אדם על-ידי הפזור הזה למקומות רחוקים כאלה, ועל-ידיה מעורר הצדיק חסדים ורחמים רבים למחל על כל פשעינו ולהכניסנו לכף זכות ולהחזירנו בתשובה אליו יתברך. וזהו: "כרחק מזרח ממערב הרחיק ממנו את פשעינו", והוא מוכן למשפיל מאלינו, כי על-ידי זה המרחק בעצמו שרחוק מזרח ממערב וישראל נפוצים בכל ארבע קצוות במזרח ובמערב וכו', על-ידיה בעצמו הרחיק ממנו את פשעינו וכנ"ל.

וזהו: "כי הוא ידע יצרנו זכור כי עפר אנחנו", "עפר" דיקא, שהוא יתברך זוכר שירדנו משמים עד עפר הארץ הגשמי הזה ששם כל כחות היצרים רעים, ועל-ידיה הוא דן אותנו ברחמים וחסד גדול, מחמת שהוא יודע יצרנו על-ידי שהוא זוכר כי עפר אנחנו שירדנו למקום גשמי בזה משמים לארץ וכו' וכנ"ל.

וזהו: "אגוש כחציר ימיו בציץ השדה בן יצין וכו'", כי האדם הוא ממש כחציר וכצ"ל וצמח השדה, שכל תכליתם פשיש צדיק שיכול להעלות כל כחותם למעלה, בבחינת (בראשית כד): "ויצא יצחק לשוח בשדה" וכנ"ל. וזהו כל עבודת האדם בזה העולם כנ"ל.

וזהו: "כי רוח עברה בו ואיננו ולא יפירונו עוד מקומו". והוא נדרש לשני פנים, כי מי שאינו זוכה נאמר עליו כפשוטו שרוח קמץ עוברת על האדם ונעשה אין

ועפר אנחנו שירדנו למקום מגשם כל־כף וכנ"ל, כל זה זוכין על־ידי הצדיק האמת שאוחז בכסא הכבוד וכו' שהיא בחינת משה וכנ"ל שגזול כבר מקנאת המלאכים וכו' פנ"ל.

והמרגלים פגמו בארץ־ישראל ולא האמינו בגדל כח קדשת ארץ־ישראל שיכולים שם לזכות לכל זה, כי לא האמינו בגדל כחו של משה, על־כן אמרו שהארץ זבת חלב ודבש, "אפס כי עז העם וכו', עמלק יושב וכו', כי חזק הוא ממנו וכו'" (במדבר יג, ה) הינו שאי אפשר לכבש ולכבוש לקדשת ארץ־ישראל שהיא כלל הקדשה, כי חזק הוא ממנו, כי המלחמה חזקה מאד מאד. וזה הנה מחמת שהתגרה בהם בחינת קנאת המלאכים שמקטרגין על האדם שהם הנפילים שראו, כמו שכתוב שם: "וישם ראינו את הנפילים בני ענק", שהם שמחזיו ועזאל שגפלו מן השמים על שקטרגו על האדם, ועדין עמה הם בחינת יצרים רעים המפתים את האדם שגמשו משרש הקנאה, כמוכן בספרים. ובה הפחידו ביותר המרגלים את ישראל, כמוכן בפסוק, כמו שכתוב: "ונהי בעינינו פתגבים וכו'", כי אמרו שאי אפשר לנצח המלחמה מגדל ההתגרות שלהם וכנ"ל.

אבל כל זה מחמת גסותם, שנפלו לתאות הראשות והמנהיגות וההתמנות של שקר, והעוונות פניהם נגד בעל חובם שהוא המלוה הגדול, שהוא משה רבנו, ולא האמינו בגדל כחו, על־כן נפלו כל־כף. וכמו שכתוב בזה הקדוש שגפלתם הנה מחמת תאות הראשות והמנהיגות, כמו שכתוב: 'במדברא זכינו למנהיגו רישין וכו'', עין שם (פרשת שלח דף קנח). אבל יהושע וכלב התחזקו ועמדו בנסיון ואמרו: "עלה נעלה וירשנו אתה" (במדבר יג, א) 'אפלו אומר לנו עשו סלמות ואלו לשמים וכו'" (סוטה לה). כי יהושע נתברך ממש רבנו עליו השלום, שאמר לו: 'יה יושיעך מעצת המרגלים וכו'" (סוטה לה), עד שזכה על־ידיה שגמסר לו כל התורה עד שיהיה לו כח למסרה לכל ישראל וכנ"ל. וכלב התגבר על־ידי שהלך והשתטח על קברי אבות, שזהו בחינת קברי צדיקים שהולכים בערב ראש השנה וכנ"ל.

ועל־כן נסמך פרשת נסכים לפרשת מרגלים, כי הנסכים מרמזים ביותר על גדל כח קדשת הצדיק אמת

וכנ"ל, וצריך האדם לכוון בכל מקום שנתפזר לשם, בכל מקום שמעמיד רגליו, כאלו הוא עומד בירושלים, כי רק בשביל זה נתפזר ונגלה לשם, כדי שירים ונגביה זה המקום הגשמי והרחוק מאד לבחינת ירושלים ובית־המקדש ששם עולים למעלה מהמקום פנ"ל, וזה על־ידי שיזכר בה' ותברך בכל מקום שדורף שם רגלו, מפל שפן בשזוכה להתפלל ולפרש שיחתו שם, כי כל העבודות והתפלות צריכין לעלות דרך ארץ־ישראל, בבחינת (מלכים א ח): "והתפללו אליו דרך ארצם", וזהו: "עמדות היו רגלינו בשעריך וירושלים", שכל מקום שעומדות שם רגלינו, בשעריך וירושלים פנ"ל. וזהו: "ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו", שהוא ירושלים של מעלה, שהוא למעלה מהמקום, כי דרך ירושלים עולין מהמקום הגשמי למעלה מהמקום.

וזהו: "ששם עלו שבטים שבטי זה וכו' להדות לשם ה' וכו'", הינו הודאה והפלה, בחינת דבר ה', שזהו העקר, שעל־ידיה עולים מהמקום למעלה מהמקום וכנ"ל. וזהו: "כי שמה ישובו כסאות למשפט וכו'", כי שם דיקא יושבין כסאות למשפט, כי שם שופטין ודין את הכל לזכות, מחמת שהוא למעלה מהמקום, שעל־ידיה עקר החסד לשפט הכל בחסד לפי מקומו שזהו בחינת ראש השנה וכנ"ל. וזהו "כסאות למשפט כסאות לבית דוד". דוד הוא משיח, כמו שכתוב (שמואל ב כג): "משיח אלקי יעקב", הינו שהכסאות למשפט הם רק לזכות ולחסד, בבחינת "כסאות לבית דוד" שהוא בחינת משיח, שהוא זוכה לכל התקונים הנ"ל עד שזוכה לעשות ראש השנה לזכות את הכל לזכות לפי מקומו, מחמת שהוא בחינת מקומו של עולם על־ידי שאוחז את עצמו בכסא הכבוד וכנ"ל:

לו וזה שנסמך פרשת נסכים לפרשת מרגלים, כי המרגלים פגמו וכפרו בכל הנ"ל, כי הם פגמו בארץ־ישראל ששם עקר העליה והפליית שיהיה נכלל כל אחד ממקומו דיקא בבחינת למעלה מהמקום, שעל־ידיה עקר סליחת העוונות, מחמת שעל־ידיה דנין את הכל לכף זכות וכנ"ל. וזהו בחינת (דברים לב): "וכפר אדמתו עמו", "אדמתו" דיקא, שעל־ידי אדמתו, בחינת ארץ־ישראל, אדמת קדש, על־ידיה נתפטר עמו, כי על־ידיה מעוררין רחמי ה' ותברך שיתפלל לזון כל אחד ברחמיו לפי מקומו, שיזכר כי אדמה

האָבן שְׁתִּיָּה, וְהֵכִיִן כָּל הַהֲצָטְרוֹת לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, עַל כֵּן הִתְנַגַּע לְכוֹרֹת אֶת הַשִּׁיתִין עַד הַתְּהוֹם, כִּי זֶה הָיָה כָּל עֵסֶק דָּוִד, לְהַעֲלוֹת הַנְּפָשׁוֹת הַנּוֹפְלוֹת מִתְּהוֹם תַּחֲתוֹת, כְּמוֹ שֶׁצִּעַק עַל זֶה בְּכַמָּה מִזְמוֹרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהילים טו): "טֹבַעְתִּי בֵּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעֻמָּד וְכוּ", הַצִּילֵנִי מִטֵּיט וְאַל אֲטַבְּעָה וְכוּ", וְכַתִּיב (שם מ): "וַיַּצִּילֵנִי מִבּוֹר שְׂאוֹן מִטֵּיט הֵינֵן וְכוּ", "וּמִתְהוֹמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב תַּעֲלֵנִי וְכוּ" (שם נא), "יַעֲלֵוּ שְׁמַיִם יִרְדּוּ תְּהוֹמוֹת וְכוּ", וַיַּצִּיעְקוּ וְכוּ" (שם קז), וְכֵן הִרְבֵּה. כִּי דָוִד הוּא מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא יַעֲסֶק בְּזֶה בְּיֹתֵר, שֶׁעַל־יְדִיָּוָה תְּבוֹא הַגְּאֻלָּה וְכוּ"ל, וְעַל־כֵּן בָּרַח אֶת הַשִּׁיתִין שִׁיּוֹרְדִין עַד הַתְּהוֹם, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הַנְּפָשׁוֹת גַּם מִשָּׁם.

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סוכה פ"ק ח"ל): 'כִּשְׂפָרָה דָּוִד שִׁיתִין קָפָא תְּהוֹמָא וּבְעֵי לְמִשְׁטָפִיָּה עֲלָמָא, אָמַר: מִי אֵיכָא דִּיְדַע וְכוּ', עַד הָיָה שֶׁשֶׁם אֲחִיתַּפְּל וְכוּ, וְקָלְלַת חַכְמֵי אֲפֵלוּ עַל תְּנַאי בְּאָה, עַל־כֵּן נִחְנַק בְּגֵרוֹנוֹ. כִּי צְרִיכִין לָזֶה אֲמִנוֹת גְּדוֹל וְנִפְלָא לְהַעֲלוֹת מִתְּהוֹם תַּחֲתוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה לְבַחֲנֵינָא לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם, כִּי ה' יִתְבַּרֵּךְ רוּצָה בְּקִיּוֹם הַעוֹלָם שֶׁעָקְרוּ הוּא הַבְּחִירָה שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הַכֹּל, וְעַל־כֵּן בְּהִרְחַח שִׁיתַּקְנִים גִּשְׁמִיּוֹת הַמְּקוֹם כְּדֵי שִׁיְהִיָּה בְּחִירָה, עַל־כֵּן לְשִׂפְרָה דָּוִד מִהַמְּקוֹם, תְּכַף קָפָא תְּהוֹמָא וּבְעֵי לְמִשְׁטָפִיָּה עֲלָמָא, כִּי אָמַר, אִם כֵּן יִתְבַּטֵּל הַעוֹלָם לְגַמְרֵי, עַל־כֵּן הִכְרַחוּ לְכַתֵּב שֶׁשֶׁם וּלְהַשְׁלִיף לְשֵׁם, כִּי הַשֵּׁם הוּא הַחַיּוֹת שֶׁהוּא מְגַבִּיל הַחַיּוֹת מְחֵי הַחַיִּים מִבְּחִינַת לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם עַד תַּכְלִית גִּשְׁמִיּוֹת הַמְּקוֹם, כְּמוֹכֵן בְּהַתּוֹרָה הַסִּתְרָה (סימן נ"ו, ע"י שם), וְעַל־יְדֵי זֶה הַשֵּׁם בְּעֶצְמוֹ קוֹרִין אֶת ה' יִתְבַּרֵּךְ וּמְדַבְּרִין עִצְמוֹ אֵלָיו בְּבַחֲנֵינָא רְצוּא וְשׁוֹב, כָּל הַיָּמִים שֶׁצְרִיכִין לְחַיּוֹת עַל פְּנֵי הָאָדָמָה, כִּי ה' יִתְבַּרֵּךְ רוּצָה שִׁיתַּקְנִים הָאָדָם וְלֹא יִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי בְּיָדָיו.

וְעַל־כֵּן אֲחִיתַּפְּל שְׁהִיָּה שֵׁם וְלֹא גִלָּה זֹאת מִיָּד עַד שֶׁקָּלַל דָּוִד, הָיָה עֲנוּשׁוֹ שֶׁנִּחְנַק, כִּי 'יִשְׂרָאֵל דְּרַכִּי הוּא', כִּי אֲחִיתַּפְּל הָיָה מוֹרֵד בְּמַלְכוּת בֵּית דָּוִד וּפְגָם בְּכָל הַנְּלִי, כִּי לֹא הָאָמִין שֶׁיִּכְוֹלִין לְהַעֲלוֹת מִתְּהוֹם וּמִתַּכְלִית גִּשְׁמִיּוֹת לְבַחֲנֵינָא לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם, עַד שֶׁעַל־יְדִיָּוָה הִפִּיל הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת, עַד שֶׁרָצָה לְהִפִּיל חֹס וְשְׁלוֹם אֶת דָּוִד בְּעֶצְמוֹ, וְחָרַף אֶת דָּוִד עַל עוֹן בַּת שֶׁבַע כְּאֵלוֹ

שֶׁהֵם עוֹסְקִים בְּכַנְיָן הַמְשָׁכָן וְהַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְדֻשַׁת אָרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל־יְדִיָּוָה הֵם עוֹלִין לְבַחֲנֵינָא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁעַל־יְדִיָּוָה הֵם מְכַפְרִין עֲוֹנוֹת וּמַעֲלִין כָּל אֶחָד מִמְּקוֹמוֹ הַגִּשְׁמִי לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם וְכוּ"ל. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת כָּל הַקְּרָבָנוֹת שֶׁהֵיוּ בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהֵיוּ עַל מִזְבֵּחַ אֲדָמָה דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות כ): "מִזְבֵּחַ אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה לִּי" או "מִזְבֵּחַ אֲבָנִים", שֶׁהוּא גַם כֵּן תַּכְלִית גִּשְׁמִיּוֹת הַמְּקוֹם, כִּי עַל־יְדִיָּוָה דִּיקָא עָקַר הַמַּחֲלָה וְהִסְלִיחָה שֶׁמְכַפֵּר הַמִּזְבֵּחַ, מִחַמַּת שֶׁעַל־יְדִיָּוָה עוֹלִים מִהַמְּקוֹם הַגִּשְׁמִי שֶׁל הָעֶפֶר וְאֲדָמָה לְמַעְלָה, לְבַחֲנֵינָא לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם וְכוּ"ל. אָבֵל רַחֲמֵי ה' יִתְבַּרֵּךְ וְחִסְדֵי גְדוֹלִים וְעֲצוּמִים מְאֹד מְאֹד עַד אִין חִקְרָה וְצִוְיָה בְּרַחֲמֵי לְגַסְפָּה נִסְכִּים לְחוּף הַשִּׁיתִין שֶׁמְחַלְלִין וַיּוֹרְדִין עַד הַתְּהוֹם, כִּי יֵשׁ נִפְשׁוֹת שֶׁנִּפְלוּ בְּעוֹנוֹתֵיהֶם הַגְּדוֹלִים וְהִרְבִּים מְאֹד עַד הַתְּהוֹם תַּחֲתוֹת מִמֶּשׁ, כִּי לֹא דֵי לְהֵם שֶׁנִּפְלוּ מִשְׁמַיִם לְאָרֶץ, אִף גַּם נִפְלוּ נְפִילוֹת אַחַר נְפִילוֹת עַד אֲשֶׁר יִרְדּוּ בְּחוּף הָאָרֶץ, עַד הַתְּהוֹם מִמֶּשׁ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת (תהילים פח): "שִׁתְּנִי כְּבוֹד תַּחֲתוֹת בְּמַחְשָׁבִים בְּמַצְלוֹת", שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת (שם מב) "תְּהוֹם אֵל תְּהוֹם קוֹרָא וְכוּ" שֶׁנֶּאֱמַר עַל תַּקְּףָה הַגְּלוּת, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רש"י, שֶׁעָקְרוּ גְלוֹת הַנְּפָשׁ. וְגַם מִשָּׁם צְרִיכִין לְהַעֲלוֹת הַנְּפָשׁוֹת, בְּבַחֲנֵינָא (שם נא): "וּמִתְהוֹמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב תַּעֲלֵנִי". וְזֶה בְּחִינַת נִסְכִּים שִׁיּוֹרְדִין לְחוּף הַשִּׁיתִין שֶׁמְחַלְלִין וַיּוֹרְדִין עַד הַתְּהוֹם, שֶׁבְּשַׁעַת הַקְּרָבָנוֹת מְנַסְּכִים נִסְכִּים שִׁיּוֹרְדִים עַד הַתְּהוֹם כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הַנְּפָשׁוֹת גַּם מִתְּהוֹם תַּחֲתוֹת.

וְעַל־כֵּן אִזְ דִּיקָא אוֹמְרִים הַלּוּיִם שִׁיר עַל הַדּוּכָן, כִּי אִזְ עָקַר הַשִּׁיר וְהַתְּהַלָּה לְה' יִתְבַּרֵּךְ, כִּשְׁעוֹלִין מִתַּכְלִית גִּשְׁמִיּוֹת הַמְּקוֹם, מְנַקְדַת הַמְּרַכְז מִמֶּשׁ שֶׁבְּבִטּוֹן הָאֲדָמָה, שֶׁהוּא בְּטוֹן שְׂאוֹל, שֶׁעָלִיו נֶאֱמַר (יונה ב): "מִבְּטוֹן שְׂאוֹל שׁוֹעַתִי שֶׁמַּעַת קוֹלִי, וְתַעֲלָה שׁוֹעַתִי לְפָנֶיךָ אֵל הַיִּכַל קְדוֹשְׁךָ", שֶׁהוּא הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁדָּרַךְ שָׁם עוֹלִין לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם כְּכוּ"ל, כִּי זֶה עָקַר שֶׁבְחוֹ וּגְדֻלְתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּשְׁעוֹלִין מִתַּכְלִית מִתַּכְלִית הַרְחוֹק, מִתַּכְלִית הַגִּשְׁמִיּוֹת דְּגִשְׁמִיּוֹת, לְמַעְלָה לְמַעְלָה מִכָּל הַמַּלְאָכִים הַרוּחָנִיִּים עַד לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הָאָדָם וְכוּ"ל:

לֹח וְעַל־כֵּן דָּוִד שֶׁעָסַק וַיִּגַע כָּל יָמָיו עַד שֶׁמָּצָא מְקוֹם לְה' שֶׁהוּא מְקוֹם הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, מְקוֹם

כי אף-על-פי שפגמו המרגלים בארץ-ישראל כל-כך שעל-ידי-זה גרמו בכיה לדורות בית ראשון ובית שני, אף-על-פי-כן "אתה מרום לעולם ה'" (תהילים צב), כי סוף כל סוף יעלה הכל אפלו מתהום תחתיות, שעל זה מרמו פֶּרַשַׁת נְסֻכִים שִׁיּוּרְדִין לתוף השיתין שִׁמְחֵלְלִין עד התהום להעלות הנפשות משם וכנ"ל:

לט וְזוּהוּ (שיר השירים ב): "מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב וכו'", שנגמר על העולים לרגל, וכן על כל ההולכים לדבר מצוה, בפרט כשהולכים להקביל פני רבם האמתי שיכול להעלותם מתהום תחתיות למעלה מהמקום וכנ"ל. וזהו שנסמך לזה: "חמוקי רכביך כמו חלאים", ודרשו רבותינו ו"ל: 'אלו השיתין שִׁמְחֵלְלִין ויורדין עד התהום, הינו פנ"ל, כי דיקא על-ידי ההליכה לדבר מצוה מעלין בכל פסיעה גשמיית המקום למעלה מהמקום, עד שמעלין מתהום תחתיות למעלה שזהו בחינת השיתין וכנ"ל. וזה 'מעשה ידי אמן' - 'מעשה ידי אמנותו של יוצר בראשית', כי יש בזה אמנות גדול ונפלא להעלות מהתהום ואף-על-פי-כן תקנים העולם ולא יחרב כמו שרצה התהום לשטף בימי דוד, כי ה' יתברך רוצה בקיום העולם וכנ"ל.

וזה שמוכא במדרש רבה וישלח פרשה ע"ח: 'כל אותן השנים שעשה יעקב אבינו בבית אל לא נמנע מלנסף. אמר רבי חנן: כל מי שיודע כמה נסויים נסף אבינו יעקב בבית אל יודע לחשב את מי טבריה, ופרש ה'מתנות כהנה': 'כלומר כשם שאי אפשר לשער מי טבריה, כך אי אפשר לידע מספר נסויו, עד כאן לשונו. כי יעקב בחיר שבאבות עסק בזה ביותר להעלות הנפשות מעמקי עמקי התהום תחתיות, על-כן הרבה מאד מאד בנסכים בלי שעור פנ"ל, כי עקר עלייתם ביותר מעמקי עמקי המקום הוא על-ידי הנסכים שיורדין עד התהום וכו' פנ"ל. ועל-כן סוף עקר הגאולה שאין אחריה גלות יהיה על-ידי יעקב שעל דוד ויבנה הבית השלישי שלא יחרב לעולם, כמו שאמר רבותינו ו"ל (מדרש שוחר טוב א, ב), כי עקר שלמות הגאולה שלא תהיה אחריה גלות הוא כשהצדיקי אמת יעלו הנפשות להשיבם בתשובה באפן שלא יוכלו להפילם עוד, שזה עקר קבוץ נדחי ישראל מקצה השמים וכו' וכו', על-כן עסק יעקב בנסכים דיקא ביותר, כי על-ידי נסכים מעלין ביותר מתכלית תכלית הירידה עד התהום בלי קץ,

אפס תקנה חס ושלום, כי באמת דוד לא חטא, כמו שאמר רבותינו ו"ל (שבת נו), אף אף לפי טעותו שחטא, בודאי אין שום דבר שעומד בפני התשובה, כמוכא בכל ספרי קדש, והוא רצה להפיל את דוד וכל התלויים בו כאלו אפס תקנה להנפש החוטאת, כמוכא במדרש (ליקוט שמעוני תהילים תשסז) על פסוק (תהילים נב): "מה תתהלל ברעה הגבור וכו'", שמביא המשל כשאחד עומד אצל הבור שאין זה גבורה להפילו חס ושלום, רק עקר הגבורה להעלות האדם מן הבור וכו'.

ועל-כן אמר דוד: "מה תתהלל ברעה הגבור", שאין זה גבורה ואין להתהלל בזה מה שאמה רוצה להפיל חס ושלום, וגם לא מעלה בנדיד את חס ושלום להפילנו חלילה, כי "חסד אל כל היום", כי חסדי ה' לא תמנו ולא כלו רחמיו. וכל זה היה מקמת שאחיתפל בעצמו היה מהנפילים, שנפל בעצמו על-ידי רבוי חטאיו ולא רצה לשוב, ומצא תואנה לעצמו שכבר אפס תקנה, על-כן רצה להפיל גם את אחרים חס ושלום, כמצוי זאת הרעה בעולם עתה בעונותינו הרבים שמצויים הרבה שנפלו בעצמם כמו שנפלו עד שמפילים גם אחרים חס ושלום, (ועין בדברינו מזה במקום אחר). ועל-כן היה ענינו שנגחק בגרונו, כמבאר לעיל מזה על מאמר רבותינו ו"ל: 'הרי החונק את חברו וכו', עין שם, כי דרך הגרון נמשך החיות ממעלה למטה, ודרך שם עולה התפלה והשיר והשבח ממטה למעלה וכנ"ל.

ועל-כן הגרון בבחינת השיתין, כמו שכתב אדונינו מורנו ורבנו ו"ל על מאמר רבותינו ו"ל (יומא א, כ): 'כל הממלא גרונו של תלמידי חכמים יין, כאלו מנסף יין על גבי המזבח', שיורד לתוף השיתין שמחללין ויורדין עד התהום (ליקוטי מוה"ר סימן מ"ט). וזהו בעצמו בחינת הבית-המקדש שנקרא צוארו של עולם, כמו שכתוב (ישעיה ל): "עד צואר יחצה", כמו שפרש רש"י שם, וכמו שכתוב (שיר השירים ז): "צוארך כמגדל השן". כי עקר המשכת כל כחות השפע והחיות ממעלה למטה הוא דרך הבית-המקדש, וכן עלית כל התפלות שנמשכין מכחות אלו למעלה למעלה מן המקום הכל מהבית-המקדש וכנ"ל, על-כן נקרא צואר' וכנ"ל. ואחיתפל שפגם בזה, על-כן נחנק בגרונו וכנ"ל.

ועל-כן נסמך פרשת נסכים אחר פרשת המרגלים, להורות כי ה' יתברך יגמר את שלו בחדשו,

של משה רבו, והיה צריך לקשר עצמו עם כל ישראל באהבה ושלום גדול, עד שיחזקו זה את זה שייכלו להכלל במשה רבנו ובתוף כלל נשמות ישראל, והיה זוכה בכחו של משה לכלל בבחינת למעלה מהמקום וכנ"ל, עד שהיה זוכה שהיה משה רבנו מעלה על ידו הרבה נפשות, מאחר שזכה אותו להיות מנושאי הארון שעל-ידי-יה מעלין למעלה מהמקום וכנ"ל.

אבל קרח מחמת גאנותו ותאות המנהיגות והנשיאות לא חפץ בכרחה ותרחק ממנו, פי התקנא במשה ואהרן ואמר שהוא בעצמו יכול לזכות לכל המעלות, עד שהסית והדיח כמה ראשי בני ישראל נשיאי עדה שיחלקו על משה, פי רצה להתאחו עמהם שהם ראשי הדור לחלק על משה, מחמת שידע שכת משה בעצמו על-ידי שמקשר עצמו עם ראשי הדור וכו', כמבאר בהתורה הנ"ל שעקר האחיזה בכסא הכבוד הוא על-ידי ראשי הדור האמתיים שכוללים מכמה נשמות וכו', כמבאר שם היטב, עין שם. ועל-כן רצה קרח לחלק ראשי הדור ממשה ולחלק עליו, ובאמת היתה עת צרה גדולה.

וזהו (במדבר טו): "ויקח קרח" – ואתפלג קרח, שלקח עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוף העדה, שעל-ידי-יה החליק והפריד בין המקום ובין למעלה מהמקום, כי רק משה יכול בכחו לקשר עצמו עם ראשי נשמות ישראל על-ידי ראשי הדור האמתיים הפולגים בו, פי משה זכה לכל התקונים הנ"ל, ועל פלם מה שהיה ענו מפל האדם והיה אין ממש שעל-ידי-יה עלה למעלה מהמקום, והוא מזכה את כל ישראל הפולגים בו שיעלו למעלה מהמקום, וכמו שנתבאר לעיל על המשנה 'משה קבל תורה מסיני' דיקא, אבל קרח ועדתו, שהם בחינת החולקים והמתנגדים על האמת שבכל דור הם ההפך מכל זה, כי לא וכו' לשום תקון מתקונים הנ"ל, פי פגמו בברית, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (תנחומא קרח ה): 'הם חטאו על נפשותם', ובפרט קרח שאשתו הטעתו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין קי.), ולא די להם בזה אף גם התגאו הרבה נגד משה ואמרו: "כי כל העדה פלם קדשים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו

וגומרים הגאולה עד שהיה בנן בית-המקדש שיבנה בזכותו שלא יחרב לעולם, ששם יקריבו כל הקרבנות יקטרת ונסכים וכנ"ל, שעל-ידי-יה יתפקן הכל בשלמות ויתקנם הבית-המקדש לעולם, במהרה בימינו אמן:

מ וזה בחינת (תהלים קלג): "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, כשמן הטוב על הראש" שהוא שמן המשחה. כי על-פי כל המבאר לעיל מובן ממילא גדל מעלת השלום בין ישראל, וכמו שהפליגו רבותינו ז"ל בזה הרבה בענין מעלת השלום שעולה על הכל. כי כבר מבאר שעקר קיום האדם ותקונו הנצחי הוא על-ידי שיאחו עצמו בכסא הכבוד שהוא שרשי נשמות ישראל וכו' וכנ"ל, ועל-כן בודאי צריכין לזה שהיה שלום גדול עם כל ישראל ושהיה שלום בין כל אחד לחברו, כדי שיתקשרו יחד באהבה ושלום כל שרשי נשמותם ולא יהיה ביניהם שום פרוד על-ידי אחיה שנאה ומחלוקת חס ושלום, כדי שיוכל להתאחו בשרשי נפשותם הנכללים יחד על-ידי האהבה והשלום:

מא וקרח פגם בכל זה על-ידי תאות ההתנשאות והראשות, שגהו בחינת מנהיגות של שקר, שהתאנה לנשיאות אליצפן מה שלא היה ראוי לזה, ועל-ידי-יה חלק על משה רבו שכל תקונו וחיותו וקיומו על ידו, ועל-כן היה עגשו מדה במדה שנגבלע בתוף הארץ בחייו ונרד חיים שאולה למדרגה התחתונה של שאול. כי קרח היה מנושאי הארון, ובכחו של משה רבנו היה זוכה להתאחו בכסא הכבוד ולעלות על-ידי-יה זה מהמקום לבחינת למעלה מהמקום וכנ"ל, אף-על-פי שמצד מעשיו לא היה ראוי לזה, אבל גדל כחו של משה היה עצום מאד עד שהיה יכול לזכות את כל ישראל לזה, וגם קרח היה זוכה לזה, בפרט שהיה מנושאי הארון העדות שעל ידו דיקא עולים למעלה מהמקום, כי מקום הארון אינו מן המדה, כי הוא למעלה מהמקום. ועל-כן עמד הארון בבית-המקדש על האבן שתיה שהוא נקדת העולם, שדרך שם עולה המקום למעלה מהמקום וכנ"ל, (ועין במקום אחר מנה, בהלכות יציאת חלקה ג). אבל כל זה היה זוכה קרח אם היה מפיר את מקומו איך אינו ראוי לזה מצד מעשיו, רק בכחו

השלמות אין זוכין לזה כי אם בכחו של הצדיק הגדול שהיא בבחינת משה, שהוא יכול לזכות ולהעלות אפלו את הגורע שבגורועים, כי הוא מקיים בשלמות: 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו וכו' וכנ"ל.

ועל-כן קרח שפגם בזה מאד וחלק על משה ורבונו, ויזהה החליק והפריד מאד מאד את המקום מבחינת למעלה מהמקום, על-כן היה ענישו שירד מיד לתוך בטן הארץ לתוך תכלית גשמיות הארץ בחיים חיותו, להודיע ולהורות שנפסק משרשו בחייו, כי עקר התקון של כל אדם הוא כפי התורה ומעשים טובים שמסוגל בחייו, שעל-ידי זה זוכה אחר-כך בעת מיתתו שנשמתו עולה למעלה וגופו יורד לארץ, אבל נשאר בו רשם מחיות נפשו, שהוא סוד הבלי דגרמי המבאר בזהר הקדוש (שלח דף קס"ג), שהוא סוד השם ששואלין אותו אחר מיתתו מה שמו, שהוא בחינת נפשו הנשארת עמו בבקר, וכל תקונו על-ידי שמתקשר מתוך קבורתו בארץ לשרש נפשו ורוחו ונשמתו, עד שיזכה על-ידי קבורתו בארץ דיקא לעלות ולכלל בבחינת למעלה מהמקום כנ"ל. אבל כל זה בודאי אי אפשר לזכות כי אם על-ידי הצדיק הגדול שיזכה בחייו לשבר כל תאוות עולם הזה וכו' וכו', עד שיזכה לכלל בבחינת למעלה מהמקום, שהוא בחינת בעל השדה שכל התקון על ידו וכנ"ל, אבל קרח שהיה ההפך מכל זה וחלק על משה, על-כן חזר עליו הגלגל בהפך ממש מכל הנ"ל, כי נפסק משרשו בחיים חיותו וירד חיים שאולה לתוך גשמיות הארץ, ושם נפל עם כל חיותו, שזהו בחינת סוד הכרת, בחינת "ומקלליו וברתו" וכנ"ל, כי אין מי שיצלהו מגשמיות הארץ למעלה, מאחר שחלק על משה שכל העליה על ידו דיקא וכנ"ל:

מג ועל-כן סוף כל סוף יהיה תקונו על-ידי שמואל הנביא ועשרים וארבעה משמרות לזיה שיצאו ממנו, שעל זה התנבאה חנה (שמואל א' כ): 'ה' ממת ומחיה, מוריד שאול ועל'. כי הלזים עוסקים בשיר על הדוכן בשעת הנסכים דיקא שמחללין ויורדין עד התהום, שעל-ידי זה דיקא מעלין מתהום תחתיות את הירידים מאד מאד למעלה מהמקום וכנ"ל. ועתה בוא וראה והבן מה שאבד והפסיד קרח וצרתו על-ידי

וכו' (במדבר טז), כאלו משה ואהרן חפצים חס ושלום בכבוד והתנשאות לתאמתם חלילה, כי הם מהפכים מהפך אל הפך.

ועל-כן היה מפלתם על-ידי קטרת, שרצו להקטיר קטרת זרה, כי ריח הקטרת הוא עקר תקון ועליית כל הקרבנות שבמשכן ובית-המקדש, שכלם היו לריח ניחוח, אבל העולה על כלם היה ריח הקטרת, כי לית קרבנא חביבא קמיה קדשא ברין הוא בקטרת, כי כל הקרבנות הם בחינת תפלה שמעלה כל כחות של שים השדה לשרשם, בבחינת 'ויצא יצחק לשוח בשדה', והעקר הוא הריח שהוא חיות הנשמה וכו' וכו', שזהו בחינת התנוצצות משיח, כמו שכתוב שם (באות כ"ב), ועל שם זה נקרא 'מטר' וכו', עין שם. ועל-כן חביב מהכל הקטרת שהיה רק לריח, כי עקר התקון של הקרבנות והתפלות הם בחינת ריח, בחינת ריח אחד עשר סמני הקטרת שהיה בהם חלבנה, שהם מעלין הניצוצות והנפשות הנפולין מעמקי עמקי הקלפות מסטרא דמותא ממש ומעלין אותם לעלא ולעלא, כי סלוקא דקטרת עד אין סוף, במבאר בזהר הקדוש (ויקהל דף ר"ט), הינו שעקר העליה מתכלית גשמיות המקום לעלות למעלה מהמקום הוא על-ידי ריח הקטרת. וקרח בגאונו טעה ואמר שגם הוא יכול לעלות על-ידי הקטרת, אבל באמת היה כל מפלתו על-ידי זה, כי להעלות ריח התפלה והקרבנות לעלא ולעלא זה אין זוכה כי אם הצדיקי אמת שהם בחינת משה משיח וכנ"ל:

מב ועל-כן היה ענישו מדה במדה שפתחה הארץ פיה ובלעה אותם בחייהם לתוך בטן הארץ הגשמי, כי 'ישרים דרכי ה'', כי מבאר לעיל סוד הקבורה בארץ, שהוא שדיקא על-ידי זה שהאדם נקבר בתוך הארץ הגשמי, על-ידי זה דיקא זוכה בתחית המתים שיעלה למעלה מהמקום, כי אי אפשר לעלות למעלה מהמקום כי אם על-ידי שיורדים דיקא לתכלית גשמיות המקום, אבל העקר אין זוכין לזה כי אם גדולי הצדיקים גבי העליה המבחרים, שזהו בחינת גדל מעלת התליכה על קברי הצדיקים האמתיים וכנ"ל, אבל שאר העולם אפלו הקשרים והצדיקים שאינם בתכלית

שנזכה לעלות למקור נשמותינו שהוא למעלה מהמקום וכו' וכנ"ל:

מה ועל-בין סימה חנה בתפלתה שהתפללה כשנולד שמואל שהוא תקון קרח: "וכסא כבוד ינחלם, כי לה' מצקי ארץ וישת עליהם תבל", שזה עקר התקון, לאחזו עצמו בכסא הכבוד, שעל-ידי-זה עולים למעלה מהמקום, כמבאר שם בסוף התורה הנ"ל, עין שם:

[שיף לענין נסכים באות ל"ו וכו']

מו וזה שכתוב במדרש רבה ויקרא פ'שה א' וזה לשונו: "זכרו בנין לבנון" (הושע יד), 'אמר הקדוש-ברוך-הוא: חביב לפני שמונתן של גרים בנין נסוף שקרב לפני על גבי מזבח', עד כאן לשונו. הינו כמו שכתבנו לעיל, כי על-ידי נסכים מעלין נפשות שיירדו עד התהום, שזהו בחינת גרים, שהם ניצוצי נפשות ישראל שיירדו מאד עד שנולדו בין העכו"ם, על-בין חביבים הגרים פנסכים ויקא וכנ"ל:

גאותו ועל-ידי נסיון של המנהיגות והנשיאות, כי הוא טעה על-ידי-זה, מתמת שראה ששמואל הנביא וכל הנ"ל יצאו מננו, על-בין התגאה בטעותו ושטותו לחלק על משה, אבל עינו הטעותו, כי אם לא היה חולק על משה היה זוכה לזה מיד ביתר שאת ויתר עז אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים, ולא היה צריך לסבל צער קשה ומר של גיהנם כל-כף ימים ושנים הרבה, ועתה סבל מה שסבל אלפים שנה. וסוף כל סוף יהיה עליהו ותקונו על-ידי משה, כי כל התקון של הלויים בשיר על דוכן על יד הנסכים וכו', הכל בכחו של משה שהוא תקן לנו הכל, וסוף כל סוף אחר כל המרירות דמרירות שסבל וחרפות ובושות בלי שעור יצטרף להתבייש הרבה לפני משה לקבל התקון על ידו:

מד וזהו: "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד", דהינו אהבה ושלוה, שיתקשרו יחד אחים ורעים שהם נפשות כלל ישראל, שכל קיום ממשתלת האדם על המלאכים הוא על-ידי-זה כנ"ל. וזהו: "כשמן הטוב על הראש וכו'", שהוא שמן המשחה, שעל ידו נתקדש כל המשכן וכליו לדורות, שעל-ידי-זה עקר האחיזה בכסא הכבוד לעלות למעלה מהמקום כנ"ל. וזהו: "כטל חרמון שירד על הררי ציון", בחינת טל ומטר שמגדלין כל שיח השדה, שמעלין כחותם על-ידי התפלה למעלה למעלה, שעל-ידי-זה נעשים כל התקונים הנ"ל. וזהו "שירד על הררי ציון" ויקא, שהוא נקדת האבן שתיה, שדרך שם עולין מהמקום למעלה מהמקום. וזהו: "כי שם צוה ה' את הברכה חיים וכו'", כי שם מקור הברכה, בחינת "כי מברכיו יירשו ארץ" הנ"ל, כי זה עקר הברכה והחיים, כשעולין ונקללין למעלה מהמקום, כי שם מקור הברכה והחיים.

ועין היטב בכל התורה תקעו' הנ"ל מרישא לסיפא ומסיפא לרישא ותבין בדברינו איך הכל מקשר יפה על-פי התורה הנ"ל. אך לא המדרש הוא העקר אלא המעשה, מי יתן שנזכה לכל הנ"ל, לצאת מפל התאוות והמדות רעות הנזכרים שם ולזכות לכל התקונים הנ"ל, והכל בכח של הצדיקי אמת, עד

השנה, כי כשאוחז בכסא הכבוד הוא בבחינת מקומו של עולם וכו', ענין שם כל זה היטב:

ב וזה ענין השליחות נמשך מבחינה זאת, מחמת שהאדם בשרשו יש לו ממשלה על המלאכים, כי בשביל זה נברא וזה תכליתו וסופו, ומלאכים הם בחינת שלוחים, כי מלאך פירושו שליח, ומחמת שהאדם נברא שיהיה לו ממשלה עליהם, דהינו שנקיים את התורה ואז יהיה לו ממשלה זאת לגמר חפצו על ידי שליח, כי שליח בבחינת מלאך כנ"ל שהאדם יש לו ממשלה עליו כנ"ל. ועל-כן 'שלוחו של אדם כמותו', כי עקר קיום ממשלתו על המלאכים שהם בחינת שלוחים, הוא כשזוכה לאחז בכסא הכבוד, שאז הוא בבחינת מקומו של עולם כנ"ל, ומחמת ששרש נשמת ישראל הוא משם, מבחינת כסא הכבוד, כי כל הנשמות הצובות מתחת כסא הכבוד שהוא בחינת מקומו של עולם כנ"ל, על-כן אמרינו 'שלוחו של אדם כמותו', כי בבחינת מקומו של עולם הכל אחד, כי עקר שם שליחות הוא רק בבחינת מקום ששם שיהי שליחות, שישב במקומו ושולח השליח למקום אחר, ושם יש איזה שנוי והרחקה בין המשלח להשליח, אבל איש הישראלי בשרשו נכלל בבחינת למעלה מהמקום כנ"ל, בחינת מקומו של עולם ואין העולם מקומו, ובכל מקום שהשליח נשלח לשם הוא שם גם כן, כי כל המקומות שבעולם כלולין בו, כי הוא בבחינת מקומו של עולם, וכמו שמצינו בזה 'יתברך שהאדם מקומו של עולם, שאמר לאיוב (איוב לח): "התשלח ברכים ואלכו ויאמרו לך הגנו", ופרש רש"י: שאינם צריכים לחזר אליו להשיב לו תשובה, רק ממקומם שנשפלתים לשם הם אומרים הגנו, כי הוא יתברך בכל מקום, כי הוא מקומו של עולם ובכל מקומות ממשלתו, כי כל המקומות כלולין בו, כי הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו. ועל-כן מחמת שהאדם בשרשו הוא בבחינה זאת, בבחינת מקומו של עולם, על-כן בכל מקום שהשליח נשפלת לשם, הוא שם גם כן, ועל-כן אמרינו בכל התורה שלוחו כמותו, כי מה שהשליח עושה, נחשב כאלו הוא בעצמו עושה, כי בכל מקום שהשליח נשפלת לשם הוא גם כן שם, כי שרש נשמתו הוא בבחינת מקומו של עולם, וכל מקומות העולם כלולין

הלכה ד

בכל דבר שלוחו של אדם כמותו, חוץ מלדבר עברה:

א על-פי התורה 'תקעו ממשלה' בלקוטי תנינא סימן א', ענין שם כל התורה היטב.

וזה הכלל, כי איש הישראלי נברא שיהיה לו ממשלה על המלאכים, וזה התכלית והסוף של ישראל וכו', אך צריך לראות שתתקיים ממשלתו וכו', וזה על-ידי כל הבחינות המבארים שם, דהינו שממשיך הדעת בשלש רגלים וכו', שעל-ידי זה זוכה לתפלה וכו', ועל-ידי זה זוכה לאחז בכסא הכבוד וכו', ואז תתקיים ממשלתו על המלאכים ואין יכולים להפילו, ואז יכול לעשות ראש

שְׁעַל-יְדֵי-זֶה וְכוּלִין לְהִתְאַחַז בְּשָׂרָשֵׁי הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, בְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּמְבַאֵר שָׁם, עֵין שָׁם. וְעַל-כֵּן הִקְטַן שְׂאִין בּוֹ הִדְעַת בְּשַׁלְמוֹת, עַל-כֵּן אֵין כַּח לְהַעֲלוֹת וְלְהַגְבִּיהַ עַל יְדוֹ הַמְקוֹם לְבְּחִינַת לַמְעַלָּה מִהַמְקוֹם בְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַל-כֵּן אֵין בּוֹ דִין שְׁלִיחוֹת.

כִּי עָקַר דִּין שְׁלִיחוֹת, מַה שְׂאֵמְרִינֵן בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה 'שְׁלֹחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ', הוּא רַק מַה שֶׁהָאָדָם בְּזָה הָעוֹלָם עַל-יְדֵי כָל עֲבוֹדָתוֹ הוּא מַעֲלָה וּמְגַבִּיהַ הַמְקוֹם לְבְּחִינַת לַמְעַלָּה מִהַמְקוֹם, כִּי זֶה כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּזָה הָעוֹלָם, כְּדִי שִׁיגְבִיחַ וְיַעֲלֶה הַכָּל לְשָׂרְשׁוֹ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת לַמְעַלָּה מִהַמְקוֹם, וְזֶה אֵין זוֹכִין כִּי אִם עַל-יְדֵי קִיּוּם תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְכֵן אֶפְלוּ עַל-יְדֵי עֲבוֹדוֹת חִיצוֹנִיּוֹת אִם עוֹשִׂין אוֹתָם עַל-פִּי הַתּוֹרָה, כְּגוֹן אֲכִילָה וּשְׁתֵּיּוֹת וּמִשָּׂא וּמִתֵּן שְׁכַכְלָם יֵשׁ תּוֹרָה, כִּי בְּכָל דְּבַר יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה מִצְוֹת וְדִינֵי הַתּוֹרָה, וּכְשֶׁעוֹשִׂין אוֹתָם עַל-פִּי הַתּוֹרָה מְגַבִּיהַ עַל יָדָם גַּם כֵּן הַדְּבַר לְשָׂרְשׁוֹ לְבְּחִינַת לַמְעַלָּה מִהַמְקוֹם, וּמְחַמֵּת זֶה אִמְרִינֵן שְׁלֹחוֹ כְּמוֹתוֹ, כִּי שָׁם בְּבְּחִינַת לַמְעַלָּה מִהַמְקוֹם הַשְּׁלִיחַ וְהַמְשַׁלֵּחַ אֶחָד וְכוּ' וְכַנ"ל. אֲבָל כְּשֶׁאֵין וְכוּלִין לְהַגְבִּיהַ הַמְקוֹם לְבְּחִינַת לַמְעַלָּה מִהַמְקוֹם, לְבְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּגוֹן לְדַבֵּר עֲבָרָה חַס וְשָׁלוֹם, אוּ כְּשֶׁהַשְּׁלִיחַ קָטָן אוּ עַבְוִים, אֲזַי נִתְבַּטַּל דִּין שְׁלִיחוֹת וְכַנ"ל. כִּי בְּבְּחִינַת מְקוֹם, הַשְּׁלִיחַ רָחוֹק הִרְבֵּה מִהַמְשַׁלֵּחַ, כִּי רַב הַמְקוֹם. וְעָקַר דִּין שְׁלִיחוֹת בְּיִשְׂרָאֵל הוּא מְחַמֵּת שִׁישְׂרָאֵל עַל-יְדֵי כָּל הָעֲבוֹדוֹת שֶׁעוֹשִׂין עַל-פִּי הַתּוֹרָה הֵם מַעֲלִין הַמְקוֹם לְבְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם שֶׁשָּׁם כְּלוּלִים כָּל הַמְקוֹמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם וְכֵלָם נְכַלְלִים שָׁם בְּאַחְדוּת פְּשוּט, עַל-כֵּן בְּכָל הַתּוֹרָה שְׁלֹחוֹ כְּמוֹתוֹ, כִּי בְּמִקוֹם שֶׁהַשְּׁלִיחַ נִשְׁתַּלַּח לְשָׁם, הוּא גַם כֵּן, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת "הַתְּשֻׁלַח בְּרָקִים וְיַלְכוּ וְיֹאמְרוּ לֵךְ הַנְּנוּ" וְכַנ"ל:

ה כִּי כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּזָה הָעוֹלָם הוּא בְּחִינַת שְׁלִיחוֹת, כִּי הָאָדָם נִשְׁתַּלַּח מִלְּמַעַלָּה מִמְּקוֹר שְׂנֹחֲצָבָה נִשְׁמָתוֹ מִשָּׁם, מְבְּחִינַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד שֶׁהוּא לַמְעַלָּה מִהַמְקוֹם, וְיֵרֵד לְזֶה הָעוֹלָם שֶׁהוּא בְּמִקוֹם וּבְזִמְן וּנִתְלַבֵּשׁ בְּזָה הַגּוֹף שְׁלוֹ. וְכֵן עֲבוֹדָתוֹ בְּתוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים הוּא שִׁיזְבֵּה לְשׁוֹב לְמְקוֹר שְׂנֹחֲצָבָה נִפְשׁוֹ וְרוּחוֹ

בו, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהַשְּׁלִיחַ נִשְׁתַּלַּח שָׁם הוּא גַם כֵּן שָׁם, וְעַל-כֵּן שְׁלֹחוֹ כְּמוֹתוֹ וְכַנ"ל:

ג וְעַל-כֵּן 'אֵין שְׁלִיחַ לְדַבֵּר עֲבָרָה' (קִירוּשׁין מב:), כִּי עַל-יְדֵי עֲבָרָה חַס וְשָׁלוֹם הוּא מִתְרַחֵק מִבְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, מְבְּחִינַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, כִּי הָאָדָם מַצִּד שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ הוּא בְּבְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּחִינַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד שֶׁמִּשָּׁם נִצְּוָה נִשְׁמָתוֹ כַּנ"ל. אֲבָל שָׁם בְּשָׂרְשׁוֹ אֵין שִׁיף מְצוּה וְעֲבָרָה, כִּי עָקַר הַבְּחִינָה בְּזָה הָעוֹלָם דִּיקָא, וְעַל-כֵּן נִשְׁתַּלַּח הָאָדָם לְזֶה הָעוֹלָם שֶׁהוּא בְּבְּחִינַת זִמְן וּמְקוֹם כְּדִי שִׁיגְבִיחַ לוֹ בְּחִינָה. וְזֶה בְּחִינַת כְּלָל כָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, כִּי עַל-יְדֵי כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה הוּא מְחַבֵּר וּמְקַשֵּׁר וּמַעֲלָה בְּחִינַת הַמְקוֹם לַמְעַלָּה מִהַמְקוֹם, לְבְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם שֶׁשָּׁם שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְלְהַפִּיף עַל-יְדֵי כָּל עֲבָרָה חַס וְשָׁלוֹם הוּא נִפְסֵק וְנִתְרַחֵק חַס וְשָׁלוֹם מְבְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְנוֹפֵל תַּחַת הַמְקוֹם הַגָּשְׁמִי חַס וְשָׁלוֹם, עַד אֲשֶׁר יִשׁוּב בְּתַשׁוּבָה וְאֵין יְחִזוֹר וְיַעֲלֶה וְיַכְלִל בְּבְּחִינַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, בְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּבְּחִינַת (יזמא פ): 'גְּדוּלָה תְּשׁוּבָה שֶׁמַּגְעֵצַת עַד כֶּסֶף הַכְּבוֹד'. וְעַל-כֵּן בְּיִשְׂרָאֵל אֵין שְׁלִיחַ לְדַבֵּר עֲבָרָה, כִּי מֵאַחַר שֶׁעַל-יְדֵי עֲבָרָה נִתְרַחֵק חַס וְשָׁלוֹם מְבְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם כַּנ"ל, עַל-כֵּן בְּיִשְׂרָאֵל אֵין בּוֹ דִּין שְׁלִיחוֹת לוֹמַר שְׁלֹחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ, שְׂזֵהוּ נִמְשָׁף מְחַמֵּת שֶׁהָאָדָם בְּשָׂרְשׁוֹ בְּבְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכוּ' וְכַנ"ל, אֲבָל לְדַבֵּר עֲבָרָה חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַחֵק מְבְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַל-כֵּן בְּיִשְׂרָאֵל אֵין בּוֹ דִּין שְׁלִיחוֹת וְכַנ"ל:

ד וְעַל-כֵּן אֵין שְׁלִיחוֹת לְעַבְוִים, כִּי הַעַבְוִים בְּיִשְׂרָאֵל אֵין בּוֹ כַּח לְהַגְבִּיהַ בְּחִינַת הַמְקוֹם לְבְּחִינַת לַמְעַלָּה מִהַמְקוֹם, לְבְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׂזֵהוּ עָקַר עֲבוֹדַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּזָה הָעוֹלָם, אֲבָל הַעַבְוִים אֵין לוֹ כַּח לְזֶה, עַל-כֵּן אֵין בּוֹ דִּין שְׁלִיחוֹת.

וְכֵן אֵין שְׁלִיחוֹת לְקָטָן, כִּי קָטָן אֵין בּוֹ דַּעַת, וְאֵין אֶפְשָׁר לְהַפְלִיל וְלְהִתְאַחַז בְּבְּחִינַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל שֶׁעַל-יְדֵי הַדַּעַת שֶׁמִּמְשִׁיכִין בְּשֵׁלֶשׁ רְגָלִים, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְכָל הַבְּחִינּוֹת הַמְבַאֲרִים שָׁם עַד שְׁזוֹכִין לְשְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה,

עקר הרע שרשו מפירות, כי היצר הרע נקרא אל אחר כפירות, שנמשכין כחם מהצמצום של חלל הפנוי, ומשם נשתלשלין ונאחזין כל פחותם של כל התאוות והמדות רעות, (וכמובא כל זה אצלנו בכמה מקומות, עין שם). ועקר התהוות מקום העולם הוא על-ידי חלל הפנוי, שעל-ידי זה היה מקום לכריאת העולם, כמובא בתחלת העץ חיים.

ועל-כן אם היה ה' תבפרך מגלה הנהגתו והשגחתו תמיד, שהיו הכל רואין שהוא בעצמו מנהיג ומשגיח בעולם, היה מתבטל הצמצום וההסתרה של חלל הפנוי והיתה מתבטלת הבחירה והיה מתבטל העולם לגמרי כנ"ל. על-כן תכף כשברא העולם בעצמו ביום ראשון, ברא אחר-כך תכף ביום שני המלאכים בשביל קיום העולם, כי המלאכים נבראו כדי שיהיו שלוחים כביכול בינו ובין העולם, דהיינו שיהיג העולם על ידם, כדי שלא יראו הכל הנהגתו בעצמו, כדי שיהיה בחירה וכן"ל. ובאמת גם כשמנהיג העולם על-ידי שליח, על-ידי בחינת מלאך שממש אחיזת הנהגת הטבע, שממש כל הטעותים של כל הכופרים והמחוקרים והאפיקורסים, באמת גם אז מנהיג הוא תבפרך העולם בעצמו על-ידי השגחתו בעצמו, כי בכל מקום שהם נשתלחים לשם, שם הוא בעצמו גם כן כביכול, בבחינת: "התשלח ברוקים וילכו ויאמרו לך הגנוי" וכן"ל. רק שפעלת המלאך הוא שעל ידו כביכול ה' תבפרך מעלים ומסתיר עצמו בפני העולם עד שאין רואין הנהגתו בעצמו, אבל באמת הוא תבפרך בעצמו מנהיג עולמו תמיד, רק שעל-ידי המלאכים שממש אחיזת הטבע, מסתיר הנהגתו בעצמו כדי שיהיה בחירה. ובשביל זה נברא האדם, כדי שיהיה לו בחירה, כדי שיבחר בטוב, שמישיף את עצמו אל האמת ונאמין בה' תבפרך שפל הנהגת העולם על ידו לבד, והנהגת הטבע שהיא בחינת מלאך, הכל על ידו לבד, רק שהוא תבפרך מעלים ומסתיר עצמו שם בשביל הבחירה.

ועל-כן זכור ישראל שיהיה להם ממשלה על המלאכים, מאחר שהם מאמינים בו תבפרך שהוא לבדו ברא את העולם מאין ליש והוא לבדו מנהיג עולמו, והמלאכים הם רק שלוחים מאתו תבפרך,

ונשמתו משם, שהוא שיחזר ויעלה מהמקום למעלה מהמקום, ששם שרש נשמתו בכסא הכבוד כנ"ל. ועל-כן נקרא כל העבודה בשם שליחות, כמו שכתוב (שמואל ב כד): "מה אשיב שליחי דבר". כי עקר שם שליחות הוא כששולחין למרחקים, שזה בחינת ענין האדם שנשלח למעלה מהמקום, לבחינת מקום הגשמי.

ועל-כן זוכה שיהיה לו ממשלה על המלאכים, שהם שלוחים, כמו שאיתא בתקונים תקון נ"ה בסופו: 'ובגין דא שליחא לעלא מט"ט וכמה ממנן דתחות גדה דאנון שליחן דשכינתא וכו', ובתקון נ"ז: 'והכי כל שממן כפום שליחותה והכי כל מלאך אישמי שמה כפום שליחותה וכו', ולכל שליחותא ושליחותא דילהון אית רגעא ושעתא ידיעא וכו'. כי באמת ה' תבפרך מנהיג עולמו בעצמו בהשגחתו הפרטית בכל עת, ואפלו כששולח איזה מלאך לעשות איזה דבר, בכל מקום שהמלאך הולך לשם ה' תבפרך בעצמו גם כן שם, והיה יכול לעשות הדבר בעצמו, כמו שהוא לבדו ברא את כל העולם בעצמו בלא סיוע המלאכים כלל, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (בראשית רבה א, א) על פסוק (ישעיה מד): "נוטה שמם לבדי רוקע הארץ מי אתי", כי המלאכים לא נבראו עד יום שני, כדי שלא יאמרו: מיכאל מתח בדרום וגבריאל בצפון, וכמו שברא את כל העולם לבדו בלא המלאכים, כן הוא תבפרך יכול להנהיג עולמו לבדו בלי שליחות המלאכים, אך עקר מה שמשתמש עם המלאכים ושולחם בשליחותו להנהיג העולם לפעמים, העקר הוא בשביל הבחירה, כדי שיהיה קיום להעולם שנקרא רק בשביל הבחירה.

כי אם היה ה' תבפרך בעצמו מנהיג עולמו לבדו תמיד והיו הכל רואין הנהגתו בכל עת, היה מתבטל הבחירה לגמרי והיה מתבטל מקום העולם, כי היו מתבטלים במציאות, כי עקר הבחירה שרשה נמשך רק מתחלת הצמצום שצמצם אלקותו תבפרך עד שנתנהו חלל הפנוי כדי שיהיה מקום לעולם, דהיינו שצמצם והעלים חכמת ידיעת אלקותו, ונתן מקום לטועים לטעות על-ידי הקשיות והסתרת הידיעה הנמשך מהחלל הפנוי שנתנהו על-ידי תחלת הצמצום, ועל-ידי זה יש בחירה לבחר בטוב או ברע חס ושלום. כי

מקומות" דיקא, שצריכין לידע שבכל מקומות ממשלתו, כי כל המקומות כלולים בו יתברך, כי הוא יתברך מקומו של עולם, והמלאכים הם רק שלוחים בשביל הבחירה וכנ"ל. ועל-פני פלם צריכים רק לברך ולהודות את ה' אשר "בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה" וכנ"ל.

כי כל זה המזמור מדבר מזה הענין המבאר בסוף התורה הנ"ל, דהינו מה שה' יתברך דן אותנו ברחמים לכף זכות תמיד, מחמת שהוא יתברך מקומו של עולם והוא יודע את המקום של כל אחד ואחד וכו', עין שם. כי זה המזמור מדבר מגדל חסדיו יתברך על ישראל, כמו שפתיב שם: "ברכי נפשי את ה' וכו'", ברכי נפשי וכו' ואל תשכחי כל גמוליו, הסלח וכו', הרופא וכו' וכו', כי כגבה שמים על הארץ גבר חסדו וכו', כרחק מזרח ממערב הרחיק ממנו את פשעינו, כרחם וכו'". וכל זה מחמת "כי הוא ידע יצרנו וכו' כי עפר אנחנו", דהינו שהוא יודע יצרנו, כי הוא יודע מקום של כל אחד ואחד. וזהו "זכור כי עפר אנחנו", כי עפר בחינת תכלית גשמיות המקום, ומחמת שכל אדם יורד לזה העולם למקום עפר הגשמי, וכל אחד ירד למקום שירד כפי מקומו, וה' יתברך שהוא יודע מקום של כל אחד ואחד, כי הוא מקומו של עולם, על-כן הוא דן אותנו לכף זכות תמיד ומרחם עלינו בכל מיני רחמינות, כמו שאמר שם מקדם, וכל זה מחמת "כי הוא ידע יצרנו וכו' כי עפר אנחנו", שהוא יודע וזוכר העפר שהוא המקום של כל אחד ואחד שמשם שרש יצרו הרע, ועל-כן הוא מרחם עלינו תמיד ודן אותנו לכף זכות כנ"ל.

וזהו שדקדק תחלה "כגבה שמים על הארץ וכו' גבר חסדו וכו', כרחק מזרח ממערב הרחיק וכו'", כי זה בחינת כלל המקום שגדרי הגבהות והשטח, שזהו בחינת גבוה שמים על הארץ ורחוק מזרח ממערב, הינו כמו שהוא יתברך יודע כלל המקום שבני ישראל עוברים בו שהוא בין שמים לארץ ובין מזרח למערב, כמו כן גבר חסדו עלינו וכמו כן מרחיק ממנו את פשעינו, מחמת שהוא יתברך שהוא מקומו של עולם יודע את גשמיות ועבירות המקום הזה, ועל-כן הוא דן אותנו לכף זכות תמיד כנ"ל.

וגם במקום שנשתלחים לשם גם שם הוא יתברך בעצמו, ועקר שליחותם הוא בשביל הבחירה וכנ"ל. ועל-פני מאחר שהם זוכים להשיג כל זה באמת, על-פני בודאי יהיה להם ממשלה על המלאכים שלא נבראו אלא בשבילם, בשביל הבחירה, ומאחר שזכו לשפר הבחירה ולבחר בטוב לדבק בו יתברך, הם גבהים מהמלאכים שנבראו בשבילם, ועל-פני ימשלו עליהם.

ועל-פני המלאכים מתקנאים באיש פנה שימשל עליהם ורוצים לרחפו, כי בהכרח שיתקנאו בו כדי שיהיה לו בחירה, כי עקר בחירתו נמשך מבחינת מלאך כנ"ל. ועל-פני העצה שאיחזו בשרשי נשמות ישראל, שהם בחינת כסא הכבוד, שהוא בחינת מקומו של עולם, שעל-ידי זה מתבטל בחינת הטעות שפא על-ידי שליחות השלוחים, שהם בחינת מלאכים, כי כשאוחזין בבחינת מקומו של עולם ואין העולם מקומו, שם יודעים שגם בכל מקום שהשלוחים נשתלחים, שם הוא יתברך בעצמו כביכול, בבחינת "התשלח בראקים וכו' כנ"ל".

וזה שאמר דוד (תהילים 139): "ברכו ה' מלאכיו, גבורי כח עושי דברו לשמע בקול דברו, ברכו ה' כל צבאיו משרתיו עושי רצונו, ברכו ה' כל מעשיו בכל מקומות ממשלתו וכו'". הינו שדוד מודיע ומגלה להעולם האמת שכל הנהגת העולם על ידו בעצמו יתברך לבד, כמו שאמר שם תחלה: "ה' בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה", הינו שמלכותו בכל משלה והוא בעצמו מלך מנהיג ומושל בכל עת, כי הוא יתברך מקומו של עולם וכו' וכל מקום העולם כלול בו יתברך וכל הנהגתו על ידו. וזהו: "ה' בשמים הכין כסאו", בחינת כסא הכבוד שהוא בחינת מקומו של עולם כנ"ל, ועל-פני ומלכותו בכל משלה", כי כל מקומות העולם כלולים בו יתברך וכנ"ל, והמלאכים הם רק שלוחים לעשות רצונו בשביל הבחירה כנ"ל.

ועל-פני גם המלאכים בעצמם צריכים לברך ולהודות את ה' שבראם ומנהיג העולם על ידם, וזהו: "ברכו ה' מלאכיו וכו', ברכו ה' כל צבאיו וכו'", כי הם רק משרתיו עושי רצונו, עושי דברו לשמע וכו'. וזהו: "ברכו ה' כל מעשיו בכל מקומות ממשלתו", "בכל

שלוחין ד' \ ליקוטי הלכות

שליחותו הוא ממקום למעלה מהמקום, כי התפלה הוא בבחינת למעלה מהמקום כנ"ל.

וזהו בחינת (ברכות ו:): 'כל הקובע מקום לתפלתו וכו'', כי עקר קביעת מקום הוא כשזוכין להתקשר לבחינת למעלה מהמקום לבחינת מקומו של עולם ששם המקום של כל אחד ואחד, אבל כל זמן שאין האדם מקשר מקומו לשם, הוא נע ונד בארץ, כי האדם הוא גר בארץ הזאת ואין לו שום קביעות מקום בזה העולם, כמו שכתוב (תהילים ט:): "כי גר אנכי צמח וכו'". ועל-כן נקרא תמיד 'הולף', כמו שכתוב (קהלת יב:): "כי הלף האדם אל בית עולמו", ואין לו שום מנוחה וקביעות מקום כי אם כשזוכה לקשר מקומו בכל עת באשר הוא שם, לבחינת מקומו של עולם ששם עקר קביעות מקום, כי שם עקר המנוחה והנחלה של כל אחד ואחד.

ועל-כן אמר דוד (תהילים נ:): "נדי ספרתה אתה וכו'". כי האדם תמיד נע ונד בארץ הזאת כל זמן שאינו מקשר עצמו לשרשו לבחינת למעלה מהמקום כנ"ל. וזהו (תהילים יא:): "בה' חסיתי, איך תאמרי לנפשי נודי". כי כשאני חוסה בה', שהוא מקומו של עולם, שוב אינכם יכולים לומר לנפשי נודי, כי תהיך כשאדם חוסה בה' יתברך ומתפלל אליו יש לו קביעות מקום, כי נתקשר לבחינת למעלה מהמקום ששם עקר קביעות מקום כנ"ל.

וזה 'כל הקובע מקום לתפלתו', שקובע המקום לתפלתו, שמקשר ומעלה וקובע המקום אל התפלה, שהיא בבחינת למעלה מהמקום, בחינת כפא הכבוד כנ"ל, על-ידי-זה 'אלקי אברהם בעזרו'. כי אברהם הוא הראשון שפתח דרך התפלה בעולם, כי היה נדיב לב הראשון, וכל עבודתו היה על-ידי תפלה והתבודדות, כמבאר במקום אחר. ועל-כן עקר התחלת ברכה ראשונה שבתפלה מתחילין 'אלקי אברהם' ובו דיקא חותמין 'מגן אברהם' כמו שאמרנו בראשונה ו"ל (פסחים ק"ז): 'יכול יהיו חותמין בכלן וכו'?' כי הוא הראשון שהתחיל להמשיך דרך התפלה בעולם.

ועל-כן הוא זכה למצא קדשת ארץ ישראל, כמו שאיתא בזהר (לך לך דף ע"ג): 'תקיל בתקלא עד דאתגליא לה'. כי עקר התפלה בארץ ישראל, והעקר

ועל-כן נסמך לזה: "ה' בשמים הכין כסאו ומלכותו וכו', ברכו ה' מלאכיו וכו'", עד שמסיים: "בכל מקומות ממשלתו", כי זה עקר התקון והעצה לצמד בנסייון בזה המקום המגשם של זה העולם, לידע שכל הנהגתו על ידו בעצמו ואין שום טבע קלל, כי השבע נמשכת מהמלאכים שהוא יתברך מלביש ומסתיר הנהגתו בהם בשביל הבחירה, ועל-כן הם בעצמם מחיבים להודות את ה', כי הכל על ידו בעצמו, כי בכל מקומות ממשלתו, כי הוא יתברך מקומו של עולם וכו"ל:

וועל-כן בכל התורה שלוחו של אדם פמותו, כי כל עבודת האדם בזה העולם צריף לעשות על-פי התורה, כדי שיקשר מקומו לבחינת למעלה מהמקום ששם שרשו, ועל-כן שלוחו פמותו בודאי, כי למעלה מהמקום נתבטל השליחות בבחינת מלאך, כי שם הוא בבחינת מקומו של עולם וכו'. ובכל מקום שהשליח נשתלח לשם, שם הוא בעצמו, בחינת "בכל מקומות ממשלתו", ועל-כן שלוחו פמותו וכו"ל.

ועל-כן מצוה בו יותר מבשלוחו, כי אפלו כשהאדם עושה בעצמו הוא כספנה גדולה שיזכה לעשות העבודה בשלמות שלא יבלבל אותו גשמיות מקומו שנשתלח לשם מלמעלה, להעלותו לשרשו כנ"ל. מפל שכן כשעושה על-ידי שליח ששם נאחו גשמיות המקום ביותר, כי עקר השליחות בבחינת מקום וכו"ל, ועל-כן צריף שמירה יתרה ממכשול חס ושלים, על-כן מצוה בו יותר מבשלוחו:

ז ועל-כן בתפלה עקר שלמותה דיקא על-ידי שליח, דהינו החזן, שהוא שליח צבור, כי עקר קליות בבחינת למעלה מהמקום, הוא על-ידי תפלה, שעל-ידי-זה זוכין לאחו כפסא הכבוד שרשי הנשמות, שהוא בחינת מקומו של עולם, כמבאר שם בהתורה הנ"ל. ועל-כן שם אין חשש מכשול על-ידי השליח מחמת גשמיות המקום כנ"ל, כי על-ידי התפלה עקר העליה וההתקשרות לבחינת למעלה מהמקום, בחינת מקומו של עולם כנ"ל. ועל-כן בתפלה עקר שלמות התפלה על-ידי השליח צבור שמוציא את הרבים ידי חובתן, כי כל השלוחים כל שליחותם הוא במקום, כי זה עקר שם שליחות שנשתלחין ממקום למקום כנ"ל. אבל השליח של התפלה שהוא השליח צבור כל

של עולם ששם דנים הכל לכף זכות ושם נמתק הדין הגדול של בחינת יצחק כנ"ל. וזה שהשיב לאברהם שהיה קשה לו הענין הזה מאד, ואמר: 'אפרש שיחתי לפניך, אתמול אמרת לי וכו'.' ואז השיב לו: 'לא אמרתי לך אלא להעלהו, אסקתיה אחתיה' (בראשית רבה יג. ח). הינו שכל פונתי מתחלה היה רק שתעלהו לשם, להר המוריה, ששם מקום קדש קדשים, ששם מתקשרין למעלה מהמקום כנ"ל, ועל-כן 'אסקתיה אחתיה', כי תכף נמתק הדין של יצחק על-ידי בחינת מקומו של עולם שעל-ידי זה דנים הכל לכף זכות כפי מקומו כנ"ל, שזה בחינת ראש השנה כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל.

ועל-כן כל ענין ראש השנה הוא בבחינת העקדה כמו שאומרים: 'ועקדת יצחק לזרעו וכו' תזכור'. ותוקעין בשופר של איל שהוא בחינת אילו של יצחק, כי זה עקר בחינת ראש השנה, להמשיך ההמתקה של עקדת יצחק, שהיתה ההמתקה על-ידי שעלה במקום הבית-המקדש לבחינת מקומו של עולם, ששם נמתקין הדינים הקשים, שזהו כל ענין ראש השנה, שעקר ההמתקה על-ידי שאז ה' יתברך יושב על פסא כבודו שהוא למעלה מהמקום ורואה ומסתפל על מקומו של כל אחד ואחד, ועל-ידי זה דן את הכל לכף זכות, כמבאר שם היטב בהתורה הנ"ל, עין שם:

ט ועל-כן התפלה עקר שלמותה דיקא על-ידי השליח צבור, כי על-ידי זה השליח של התפלה, שהוא השליח צבור, מתקנין וממתקין ומעלין כל הפגמים הנמשכים על-ידי בחינת ההנהגה על-ידי שליח שהוא בחינת מלאך, שמשם אחיזת הטבע, שמשם נמשכין כל הפירות שממם כל הפגמים כנ"ל, כי על-ידי השליח צבור שעל ידו שלמות התפלה, על-ידי זה מבטלין הטבע, כי התפלה משנה הטבע, נמצא שהשליח צבור מבטל ההנהגה על-ידי שליח, שהוא בחינת הטבע, על-כן עקר שלמות התפלה על-ידי שליח, בבחינת אין הדין נמתק אלא בששון:

י אבל אין השליח צבור עומד להתפלל כי אם בעשרה, כי כשיש עשרה מישראל הם כלולים מכל נשמות ישראל, כי אבל בי עשרה שכינתא שריא (סנהדרין טז), וזה שכינתא היא שרש נפשות ישראל, כמו שכתוב (ישעיה מו): 'העמסים מני בטן וכו'.' כי עשרה

בירושלים ובית-המקדש ששם קדש קדשים, שהוא נקדת האבן שתיה, שהוא נקדת מקום העולם, כי שם כלולים כל המקומות של כל העולם, כי משם יוצאין צנורות לכל מקומות של כל מדינות העולם, כמו שאמר רבותינו ז"ל על פסוק 'ונטעתי בהם עץ כל פרי' (קהלת ב), ועל-כן שם עקר עלית התפלה, כי כל שם מקשרין כל המקומות למעלה מהמקום, כי כל מקומות העולם נכללין שם בהאבן שתיה קדש קדשים בנקדה אחת, עד שנכללין על-ידי זה למעלה מהמקום.

ועל-כן נקרא הבית-המקדש בשם 'מקום', כמו שכתוב (דברים יב): 'והיה המקום אשר יבחר ה' וכו'', וזה שאמר באברהם (בראשית כב): 'ויבחר את המקום מרחק וכו' ויבאו אל המקום וכו''. כי שם עקר המקום באמת, מאחר ששם מקשרין המקום למעלה מהמקום ששם עקר קביעות מקום כנ"ל. כי להפך מי שאינו מקשר המקום למעלה מהמקום על-ידי שפוגם בתפלה שהיא בחינת אמונה ונכנס בו איזה פפירות חס ושלום, נאמר בו (ישעיה כח): 'כי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום', כי אינו נקרא בשם מקום כלל. ועל-כן ה' יתברך נקרא בשם מקום בדברי רבותינו ז"ל כמה פעמים, כי הוא מקומו של עולם, שזה עקר המקום וכו"ל:

ח וזה בחינת העקדה, שצוה לו ה' יתברך להעלות את יצחק על גבי המזבח, ואחר-כך אמר לו: "אל תעש לו מאומה וכו'". כי יצחק הוא בחינת דין קשה, בחינת גבורות יצחק, שמתקף הדינים ביותר אי אפשר להמתקין כי אם על-ידי בחינת למעלה מהמקום, בחינת מקומו של עולם, ששם המקום של כל אחד ואחד, ושם דנים כל אחד ואחד לכף זכות לפי מקומו, בבחינת (אבות ב. ד): "אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו", כמבאר היטב שם בסוף התורה הנ"ל. ועל-כן היה בהקרח להעלות את יצחק על המזבח בהר המוריה שהוא מקום הבית-המקדש, ששם קדש קדשים, ששם דיקא עקר ההתקשרות והעליה לבחינת למעלה מהמקום, בחינת מקומו של עולם וכו' כנ"ל.

ועל-כן כשעלה לשם תכף נמתק הדין הקשה על-ידי זה כנ"ל, ועל-כן תכף אמר לו: "אל תשלח דך וכו' ואל תעש לו מאומה וכו'". כי כבר נמתק הדין על-ידי העליה לבר, על-ידי שעלה לבחינת מקומו

מוציא אפלו את הבקי וכו', פי אז עקר ההתקשרות לבחינת פסא הכבוד בחינת מקומו של עולם, ועל-כן אז יש פח להשליח צבור ביותר וכנ"ל:

יב ועל-כן צריך השליח צבור שיהיה הגון ביותר, בפרט בראש השנה ויום הכפורים, פי

השליח צבור צריך להיות מבחר שבגדה, שיוכל לקשר את עצמו לשרשי נשמות ישראל על-ידי התפלה, עד שיהיה לו פח לירד לתוך עמק מקומו של כל אחד ואחד מהצבור המתפללין עמו, ולהעלותם משם לבחינת מקומו של עולם, להמתיק כל הדינים מעליהם על-ידי-זה פנ"ל. וזהו בחינת שנקרא השליח צבור: יורד לפני התכה, יורד דיקא, בבחינת (תהלים קל): "ממעמקים קראתיך ה'" פמובא. פי בבחינת מקום שם יש כמה עמקים, עד שיש שירדו בעונותיהם ותאוותיהם לעמק גשמיות המקום ביותר. והעקר שכל אחד ואחד יציעק לה' יתברך מעמק מקומו, בבחינת "ממעמקים קראתיך ה'", עד ישקוף וירא ה' משמים ויפן אליו ברחמי ממקומו, ששם מקומו של כל אחד ואחד, שעל-ידי-זה ירחם עליו וידן אותו לכף זכות פנ"ל.

וזהו כלל פונות ראש השנה, שאז צריכין לזה ביותר פנ"ל, שהוא בבחינת "ממעמקים קראתיך וכו'", שהם בחינת עשרה עמקים וכו', וכנגד זה הוא בחינת מנין עשרה המתפללין שאז אומרים דבר שבקדשה, פי אז יכולין לירד לתוך כל מיני עמקים, שהם בחינת גשמיות המקום שנפול לשם כל אחד ואחד לפי מקומו, ולהעלותו למקומו של עולם, ששם דינים הכל ברחמים פנ"ל. וזהו בחינת הקדשה, בחינת קדוש קדוש קדוש וכו', קדיש בשמי מרומא עלאה בית שכינתה' - זה בחינת למעלה מהמקום. קדיש על ארצא עובד גבורתה' - זה בחינת המקום. קדיש לעלם ולעלמי עלמאי - זה בחינת התקשרות ועלית המקום לבחינת למעלה מהמקום, שאז תגדל ויתקדש שמו הגדול לעולם ועד.

וזהו בחינת שמסים אחר-כך: מלא כל הארץ כבודו', שצריכין לידע ולהאמין שהארץ שהוא בחינת המקום הוא מלא כבודו יתברך שהוא למעלה מהמקום, פי באמת כל חיות וקיום המקום של זה העולם הוא רק על-ידי בחינת למעלה מהמקום,

הם בחינת כלליות הקדשה, פי מנין עשרה הם כנגד עשר מדרגות שיש בישראל, שהם: מלכים, צדיקים, חוזים, כמו שכתוב בהקדמת התקוני זהר בתחלתו: 'ומתמן אתקריאו ישראל מלכים צדיקים חוזים וכו'', וחושב שם עשר בחינות.

וזה בחינת (דברים כט): "אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלוקיכם, ראשיכם שבטיכם וזקניכם וכו'", וחושב שם עשר בחינות, שהם כלל נשמות ישראל מגדול עד קטן, שצריכין להתקשר עמהם, שזהו בחינת שלמות התפלה, בחינת "אתם נצבים", אין עמידה אלא תפלה, פי שם עקר העמידה, עקר המקום, בחינת הקובע מקום לתפלתו, מתמת שעל-ידי התפלה מתקשרין למקומו של עולם ששם עקר העמידה והקביעות מקום וכנ"ל. ועל-כן שיש עשרה, שהם בחינת כלל נשמות ישראל, אז השליח צבור יורד לפני התכה, פי אז יש פח להשליח צבור להתקשר לשרשי נשמות כלל ישראל שהם בחינת פסא הכבוד, שעל-ידי-זה מעלה כל המקומות למקומו של עולם, ששם המתקת כל הדינים פנ"ל, ונמשכים רחמים גדולים, רחמים רבים, שזהו עקר בחינת התפלה, להמתיק הדינים ולהמשיך רחמים.

וזה בחינת איזהו מקומן של זכאים שאומרים קדם התפלה, כדי לקשר ולהעלות על-ידי-זה כל המקומות שבעולם, לכללם במקום הבית-המקדש ששם מקומן של כל הקרבנות, ודרך שם עולין לבית קדש קדשים ושם עולין ונקללין בבחינת מקומו של עולם פנ"ל, שעל-ידי-זה עקר המתקת הדינים, עקר כפרת העונות שהיה על-ידי הקרבנות, שזהו עקר בחינת התפלה שהוא במקום קרבן. ועל-כן מזכירין דיקא כל המקומות של כל הקרבנות, פי עקר ההמתקה על-ידי שמעלין כל המקומות של כל אחד, על-ידי מקומות הקרבנות שזכירין, לבחינת מקומו של עולם וכנ"ל. ועל-כן מזכירין בתחלה פ'ר ושעיר של יום הכפורים וכו' שהיה דמן טעון הנה על בין הבדים, שהוא במקום האבן שתיה ששם עקר ההתקשרות לבחינת מקומו של עולם פנ"ל:

יא ועל-כן בראש השנה ויום הכפורים אז השליח צבור מוציא ביותר את הרבים ידי חובתן, פמבאר בדברי רבותינו ז"ל שיש כמה דעות שאז השליח צבור

תשובה שאז מתחילין לצעק כל הקולות הקדושים. וזה בחינת "ממעמקים קראתיך ה', ה' שמעה בקולי וכו'", כי עקר התשובה הוא לשוב מכל המקומות רעים שנדחה ונתעזה לשם, לשוב משם למקומו, שזהו הפרוש הפשוט של תשובה, דהינו לשוב למקומו, וכמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן ל"ה) שתשובה הוא לשוב הדבר למקומו, בבחינת 'זרקא דאזדריקת לאתר דאתגטילת מתמן', וכמו שאיתא בתקונים תקון ס"ג: 'איהו רזא דתיובתא דיתחזר ויתוב ההוא דרנא דרתיק לה מאתרה דיתחזר לה לאתרה וכו'. וזה אי אפשר כי אם על-ידי בחינת למעלה מהמקום, שהוא בחינת מקומו של עולם, ששם שרש כל המקומות שבעולם ושם יכולין לשוב הכל למקומו בשלום. ולהגיע לשם אי אפשר כי אם על-ידי קולות קדושים שצועקין לה' ותברך בתפלה ותחנונים כל אחד ממקומו שנתעזה לשם, וה' תברך שומע קולו ברחמים ומגיע קולו עד למעלה מהמקום, כי הקול נשמע למרחוק כנ"ל, ועל-ידי זה חוזר ושב ממקומו לבחינת למעלה מהמקום, בחינת מקומו של עולם ששם נתתקן הכל, שזהו בחינת ראש השנה וכנ"ל:

טו וזהו בחינת הארבעה קולות שתוקעין בראש השנה שהם: תש"ת. כי מבאר שם בהתורה הנ"ל בסופו בפרוש הפסוק "תקעו וכו'", ומפרש שם ששופר הוא בחינת הלב וכו', גם שופר בחינת יראה וכו', גם שופר בחינת נבואה, גם שופר בחינת תפלה, גם שופר בחינת מה שכל שיח השדה חוזרין פתח לתוך התפלה, שזהו בחינת 'ויצא יצחק ל'שוח ב'שדה' (בראשית כד) ראשי תבות: 'יובל וכו', עין שם ה"טב. וזהו בחינת הארבעה קולות שהם תש"ת היוצאין מהשופר, כי השופר בעצמו הוא בחינת הלב, כי הלב בחינת בינה, כמו שאיתא: בינא לבא, שזהו בחינת השופר פמוכא בפננות, ובינה הוא למעלה מהבגין, כי הוא בחינת למעלה מהמקום, בחינת פסא הכבוד, שרשי הנשמות שהם בבינה, שהיא 'אם כל ח', בחינת (משלי ב): "אם לבינה תקרא".

וזה שכתב אדוננו מורנו ורבנו ז"ל במקום אחר בסימן ג"ו בליקוטי תניינא, שמי שיש לו לב ישראל אינו שוף אצלו מקום כלל וכו', כי הוא בבחינת מקומו של עולם וכו', עין שם, נמצא שהלב בבחינת למעלה מהמקום, בחינת מקומו של עולם, בחינת בינה, שהוא

בבחינת (איוב כ): "תולה ארץ על בלימה", רק שאי אפשר להבין זאת בשכלנו המגשם, רק אנו מאמינים בזה באמונה שלמה. וזהו: 'ברוך כבוד ה' ממקומו', "ממקומו" דיקא, בחינת מקומו של עולם שמשם כל הקדשות והברכות הכלולים בארץ-ישראל, ששם כל העשר קדשות שהקדשה העליונה היא קדש קדשים, שהוא נקדת מקום העולם, שדרך שם נכלל מקום העולם למעלה מהמקום וכנ"ל:

יג וזה בחינת מה שנוסעין על ראש השנה לצדיקים, כי על-ידי ההליכה והנסיעה שכל אחד הולך ונוסע ממקומו להצדיק, על-ידי זה מעלה מקומו לבחינת מקומו של עולם שהוא הצדיק, כמו שכתוב שם, בבחינת (שמואל א ב): "וכסא כבוד ינחלם וכו'". וזהו בחינת מה שנוסעין והולכין על קברי צדיקים, בפרט קדם ראש השנה, כי במקום ששוכב הצדיק הוא בחינת ארץ-ישראל, ושם הוא מקומו של עולם, כי שם מנוחת הצדיק, בבחינת (ישעיה נז): "יבא שלום ינוחו על משכבותם", ועקר מנוחת הצדיק הוא בשמך ונכלל בבחינת פסא הכבוד, בחינת מקומו של עולם, ששם עקר המנוחה והנחלה כנ"ל. ועל-כן שם במקום גניזת הצדיק זוכה כל אחד שירחמו עליו מלמעלה וידונו אותו לכף זכות על-ידי בחינת מקומו של עולם וכו' וכנ"ל:

יד וזה בחינת שמיעת קול שופר בראש השנה, כי הקול הוא בחינה גבה מאד, ועל ידו יוצאין מבחינת מקום לבחינת למעלה מהמקום. כי כמו שבגשמיות המקום הקול מגיע למרחוק ממקום למקום, כי שני מקומות הרחוקים זה מזה אין להם קשר וחבור כי אם על-ידי הקול שנושמע ממקום זה למקום רחוק, בן בכלליות העולם, שהוא במקום וזמן, על-ידי הקול יכולין להגיע עד למעלה מהמקום, עד שיזכה לצאת מהמקום לבחינת למעלה מהמקום, כי הקול נשמע ומגיע למרחוק מאד.

וזה כל בחינת ראש השנה ששופרין כל ישראל בקולות שהוא קול שופר ושואגין וצועקין הרבה כל ישראל בתפלות ובקשות בקול גדול, וכמו שאיתא בזהר הקדוש (בלק דף קצא): 'מגו קלין ושאגין וכו''. כי עקר התשובה זוכין על-ידי קולות, שזהו בחינת ראש השנה שהוא התחלת התשובה, כי הוא יום ראשון לעשרת ימי

וזה בחינת סוד המעשה של יום החמישי מהו בעטלי'רס (המובא בספרי מעשיות), שהתפאר את עצמו הבעל הטוטרות בעצם גדלתו בענין מעוט מחזיק את המרבה, עין שם היטב מענין האילן שהוא למעלה מהמקום שיש לו שלשה שרשים, שהם: יראת ואמונה וענוה, ואמת הוא גוף האילן וכו', עין שם. פי זה האילן הקדוש הוא בחינת עין החיים דמזון לכלא בה, תחתיה מטלל וכו' ובענפיה וכו'. וזה האילן שהוא העין חיים, הוא עומד תחת פסא הכבוד, ודרך שם עולין כל הנשמות לכסא הכבוד ששם שרש כל הנשמות כנ"ל, פי מהאילן הזה יוצאין כל הנשמות, כמו שאיתא בזה הקדוש (משפטים דף טז): 'כל נשמתין מאילנא רבךא נפקין'. ובראש השנה, שהוא יום הדין הגדול, שאז צריכין הכל לבוא אל האילן הזה, וזה זוכין על-ידי קול שופר כנ"ל, פי השלשה שרשים כנ"ל, שהם: יראת ואמונה וענוה, וגוף האילן, שהוא אמת, הם גם כן בחינת הארבעה קולות של השופר, שהם תשר"ת.

תקיעה זה בחינת יראת כנ"ל, בחינת תקיעת שופר בעיר וכו'. אמונה בחינת תפלה, כמו שכתוב (שמות י'): 'ויהי ידיו אמונה' — 'פרישן בצלו', כמו שמוכא אצלנו כמה פעמים, שזהו בחינת שברים כנ"ל.

ענוה זה בחינת נבואה, פי עקר הנבואה צריכין לקבל מרבן של כל הנביאים שהוא משה רבנו אשר לא קם עוד נביא וכו', ומשה היה ענו מאד, על-כן צריכין כל הנביאים למדת ענוה, כדי שיוכלו לקבל הנבואה ממשה רבם. וזה בחינת אין הנבואה שורה אלא על חכם גבור ועשיר (שבת כג), פי באלו השלשה דברים דרך בני אדם להתגדל בהם, ובהם תלוי עקר מדת הענוה, שצריכין לשבר הגאון באלו הדברים, כמו שכתוב (ירמיה ט): 'אל יתהלל חכם בחכמתו, עשיר וכו'', כמו שכתב רבנו ז"ל כמה פעמים. ועל-כן צריך הנביא להיות חכם גבור ועשיר, כדי שיהיה נפר הענוה, פי אם אין בו חכמה וגבורה ועשירות אין הענוה מעלה כל-כך וכו', נמצא ענוה בחינת נבואה, שהוא בחינת תרועה כנ"ל.

אמת, שהוא גוף האילן, הוא בחינת תקיעה האחרונה, שהוא בחינת מה שכל שיח השדה חוזרין כחם לתוף התפלה, שזהו בחינת אמת, פי זה עקר האמת,

למעלה מהבנין, שזהו בחינת השופר, ומשם יוצאין הארבעה קולות תשר"ת, כנגד הארבע בחינות המבארים שם אחר-כך שמרמזים בתבת שופר, שהם יראת, ונבואה, ותפלה, ומה שכל שיח השדה חוזרין כחם לתוף התפלה.

פי תקיעה זה בחינת יראת, בחינת (עמוס א): 'תקיעת שופר בעיר ועם לא יחרדו'. תרועה בחינת נבואה, בחינת (במדבר כג): 'ותרועת מלך בו וכו'', כמו שכתב אדוננו מורנו ורבנו ז"ל במקום אחר, בסימן ח' בלקוטי תניינא, עין שם. 'שברים' בחינת תפלה, בחינת (תהלים נא): 'לב נשבר ונדכה וכו''.

תקיעה אחרונה זה בחינת מה שכל שיח השדה חוזרים כחם לתוף התפלה, שזהו בחינת (ישעיה כז): 'והיה ביום ההוא תקיע בשופר גדול וכו' האבדים בארץ אשור והנדחים וכו', והשתחויו לה' בהר הקדש בירושלים". פי בכל עשב ואילן ובכל הצמחים ובכל שיח השדה בכלם מלבשים נשמות רבות פדוע, וכשזוכין לתפלה בשלמות עד שכל שיח השדה חוזרין כחם לתוף התפלה, אזי חוזרין ונתעלין כל הנשמות שנתגלגלו בהם ושביין למקומן ושרשן שהוא דבר ה' של התפלה, שזהו בחינת 'ובאו האבדים וכו' והנדחים וכו'', שכל האבדים והנדחים שהם הנשמות שנתגלגלו, כלם חוזרין למקומן, בחינת 'השתחויו לה' בהר הקדש וכו'', שהוא מקום התפלה, כמו שכתוב (ישעיה נז): 'והביאותים אל הר קדשי ושמתים בבית תפילתי וכו', נאם ה' אלקים מקבץ נדחי ישראל וכו''. וזהו בחינת תקיעה אחרונה, בחינת 'והיה ביום ההוא תקיע וכו' ובאו האבדים וכו'', שזהו בחינת מה שכל שיח השדה חוזרים כחם לתוף התפלה וכו'.

טו נמצא שבראש השנה צריכין לצאת מבחינת מקום לבחינת למעלה מהמקום, שהוא בחינת פסא הכבוד, שרשי הנשמות, בחינת מקומו של עולם ששם דנים הכל לכף זכות וכו' כנ"ל. וזה זוכין על-ידי קול שופר וכו', פי על-ידי הארבעה קולות תשר"ת ממשיכין כל התקונים הנ"ל עד שזוכין לתפלה בשלמות, שכל שיח השדה יחזרו כחם לתוף התפלה, שעל-ידי זה מקשרין עצמן לשרשי הנשמות הנצובות מתחת פסא הכבוד, שהוא בחינת למעלה מהמקום כנ"ל.

שעל-ידיה מתקשרין למעלה מהמקום וכנ"ל. וזהו בחינת מה שאמרו רבותינו ו"ל (ברכות 61): 'מצוה לרוץ לבית הכנסת וכו', כי עקר ההתקשרות והקלילות בבחינת למעלה מהמקום, הוא על-ידי התפלה כנ"ל.

וזהו בחינת (תהלים קכב): "שמחתי באמרים לי בית ה' גלף, עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים". "עומדות" דיקא, כי שם עקר העמידה, בחינת 'אין עמידה אלא תפלה' וכנ"ל. וזהו: "ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחד", שהיא ירושלים שלמעלה, כמו שפרשו רבותינו ו"ל, שהוא למעלה מהמקום, הינו כנ"ל, כי על-ידי בית ה', שהיא בית התפלה שבירושלים, על-ידיה מתקשרים ומתחברים בבחינת למעלה מהמקום וכנ"ל.

וזהו: "כי שמה ישובו כסאות למשפט וכו", "כסאות למשפט" דיקא, כי ה' יתברך מרחם עלינו וקובע הכסאות למשפט שמה דיקא, הינו בבחינת למעלה מהמקום, שעל-ידיה הוא דן אותנו ברחמים לזכות תמיד, על-ידי ששם הוא מקומו של כל אחד, שעל-ידיה זה מרחם על כל אחד לפי מקומו, בבחינת: 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו', שזהו בחינת המשפט של ראש השנה שהוא ברחמים גדולים, על-ידי בחינת שאחזין בשרשי הנשמות שהם בחינת פסא הכבוד, בחינת "כסאות למשפט" וכנ"ל, (וכמבאר שם בהתורה הנ"ל שמי שאחזו בשרשי הנשמות בחינת פסא הכבוד הוא כול לעשות ראש השנה, עין שם).

ראשי פרקים

שיף להלכות שלוחין הלכה ד' הנ"ל:

ענין העקדה. 'כל הקובע מקום לתפלתו אלקי אברהם וכו', יצדקת יצחק לזרעו תזכור, כל ענין ראש השנה הוא בחינת העקדה, כי זה עקר החסד של ראש השנה, על-ידי בחינת מקומו וכו', שזוכין על-ידי שהעלה את יצחק בהר המזריה במקום קדש קדשים ששם עולין למקומו של עולם. ועל-כן אסתיה אחתיה, כי כבר נמתק הדין, בחינת גבורות יצחק, וזה צריכין בראש השנה כנ"ל.

"שמחתי באמרים לי בית ה' גלף. עמדות היו רגלינו וכו", שנאמר על העולים להגל, כמו שפרשו רבותינו ו"ל. וזהו 'בת נדיב', בתו של אברהם אבינו שהוא נדיב לב הראשון, שהוא בחינת תפלה כנ"ל,

וזהו בחינת (תהלים קכב): "שמחתי באמרים לי בית ה' גלף, עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים". "עומדות" דיקא, כי שם עקר העמידה, בחינת 'אין עמידה אלא תפלה' וכנ"ל. וזהו: "ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחד", שהיא ירושלים שלמעלה, כמו שפרשו רבותינו ו"ל, שהוא למעלה מהמקום, הינו כנ"ל, כי על-ידי בית ה', שהיא בית התפלה שבירושלים, על-ידיה מתקשרים ומתחברים בבחינת למעלה מהמקום וכנ"ל.

וזהו: "כי שמה ישובו כסאות למשפט וכו", "כסאות למשפט" דיקא, כי ה' יתברך מרחם עלינו וקובע הכסאות למשפט שמה דיקא, הינו בבחינת למעלה מהמקום, שעל-ידיה הוא דן אותנו ברחמים לזכות תמיד, על-ידי ששם הוא מקומו של כל אחד, שעל-ידיה זה מרחם על כל אחד לפי מקומו, בבחינת: 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו', שזהו בחינת המשפט של ראש השנה שהוא ברחמים גדולים, על-ידי בחינת שאחזין בשרשי הנשמות שהם בחינת פסא הכבוד, בחינת "כסאות למשפט" וכנ"ל, (וכמבאר שם בהתורה הנ"ל שמי שאחזו בשרשי הנשמות בחינת פסא הכבוד הוא כול לעשות ראש השנה, עין שם).

וזהו בחינת (תהלים קכב): "שמחתי באמרים לי בית ה' גלף, עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים". "עומדות" דיקא, כי שם עקר העמידה, בחינת 'אין עמידה אלא תפלה' וכנ"ל. וזהו: "ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחד", שהיא ירושלים שלמעלה, כמו שפרשו רבותינו ו"ל, שהוא למעלה מהמקום, הינו כנ"ל, כי על-ידי בית ה', שהיא בית התפלה שבירושלים, על-ידיה מתקשרים ומתחברים בבחינת למעלה מהמקום וכנ"ל.

וזהו בחינת (תהלים קכב): "שמחתי באמרים לי בית ה' גלף, עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים". "עומדות" דיקא, כי שם עקר העמידה, בחינת 'אין עמידה אלא תפלה' וכנ"ל. וזהו: "ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחד", שהיא ירושלים שלמעלה, כמו שפרשו רבותינו ו"ל, שהוא למעלה מהמקום, הינו כנ"ל, כי על-ידי בית ה', שהיא בית התפלה שבירושלים, על-ידיה מתקשרים ומתחברים בבחינת למעלה מהמקום וכנ"ל.

וזהו בחינת (תהלים קכב): "שמחתי באמרים לי בית ה' גלף, עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים". "עומדות" דיקא, כי שם עקר העמידה, בחינת 'אין עמידה אלא תפלה' וכנ"ל. וזהו: "ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחד", שהיא ירושלים שלמעלה, כמו שפרשו רבותינו ו"ל, שהוא למעלה מהמקום, הינו כנ"ל, כי על-ידי בית ה', שהיא בית התפלה שבירושלים, על-ידיה מתקשרים ומתחברים בבחינת למעלה מהמקום וכנ"ל.

נדיב לב, כי תפלה בלב. "חמוקי ירכיף כמו חלאים מעשה ידי אמן". "חמוקי" הוא בחינת נסתר ונעלם, כמו שפתיב: "יודי חמק וכו'". הינו שפתיב ירכיב, שהם כלי ההליכה, הפנימיות והנסתר שבהליכת ירכיף הוא גבה ועמק מאד, כי על-ידי זה הולך ונכלל למעלה מהמקום פנ"ל. וזהו "כמו חלאים מעשה ידי אמן", "חלאים" בחינת חלל הפנוי, כמו שאמרו רבותינו ו"ל: חלאים לשון חלל, הינו כמו החלל הפנוי שהוא מקום העולם, ששם היה כל אמנותו של יוצר בראשית שברא מלאכתו בזה המקום של חלל הפנוי. ובאמת כל חלל הפנוי שהוא מקום העולם, הכל ממנו לבד, כי הוא מקומו של עולם ואין וכו', כמו כן אתה זוכה על-ידי הליכתך להכלל בשרש המקום, בשרש החלל הפנוי שהוא למעלה מהמקום.

וזהו "מעשה ידי אמן" – 'אומן'. וכתיב לשון 'אמן', שהוא לשון אמונה, כי אי אפשר לידע זאת כי אם באמונה, שעל-ידי זה יודעין שכל האמונות ומלאכת מעשה בראשית שבהלל הפנוי הכל ממנו לבד, כי כל החלל הפנוי, שהוא שרש המקום, הכל נתנהו ממנו בעצמו פנ"ל.

"והנה סלם מצב ארצה במקום וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו" (בראשית כח). כי הם כשנופלים אל המקום אי אפשר להם לעלות כי אם על-ידי הצדיקים, כי המלאך נשתהא כמה שנים בזה העולם בשביל שאמרו (שם טו): "כי משחיתים אנחנו", עד שבא וכו' והעלהו.

ענין קדושה, עשר קדושות בארץ-ישאל והקדושה עליונה קדשי קדשים ששם עולין וכו', ומשם כל הקדושות 'קדוש קדוש קדוש מלא כל הארץ כבודו קדיש בשמי מרומא עלאה בית שכינתה' שהוא למעלה מהמקום. 'קדיש על ארעא עובד גבורתה', בחינת מקום שהוא בחינת גבורות כדוע, 'קדיש לעלם וכו', הינו שהוא קדוש לעולם ועד, כי המקום מקשר וכלול בבחינת למעלה מהמקום, שעל-ידי זה הקדושה נמשכת על כל המקומות שבעולם. "של נעליך וכו' כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא" (שמות א). וזהו 'ברוך כבוד ה' ממקומו', 'מקומו' בחינת מקומו של עולם. עקר קדושה בצבור על-ידי השליח צבור:

כל זמן שאינו נכלל בבחינת למעלה מהמקום. ועל-כן אין עמידה אלא תפלה, בחינת "עמדות היו רגלינו וכו'". וזה "שלוש פעמים יראה וכו'", כי שלש רגלים על ידם זוכין לתפלה שעל-ידי זה עולין לבחינת מקומו וכו', ועל-כן צריכין אז לילף לעלות לירושלים ששם קדש קדשים, שדרך שם וכו' פנ"ל.

כי על-ידי כל ההליכות והנסיעות של מצוה נכללין ביותר בבחינת למעלה מהמקום, מחמת שמקשרין וכוללין המקומות שהיו רחוקים זה מזה ואי אפשר לקרבם ולחברם בגשמיות בשום אופן כי אם על-ידי שיוצאין והולכין ממקום למקום, שעל-ידי זה נתחברין יחד ונכללין בבחינת למעלה מהמקום אם הולכין לדבר מצוה בגון לבית הנסות. ועל-כן מצוה לרוץ לבית הנסות, כי כשהולכין במרוצה מתקרבין יותר לבחינת למעלה מהמקום, כמו שפתיב (בסימן ס"א ליקוטי תנינא). אבל כשהריצה לדברי עולם הזה, אדרבא נפגם יותר, כי ממשיך יותר בחינת הארת למעלה מהמקום לתוף גשמיות המקום שהוא תאוות עולם הזה שרץ בשבילו, אבל לדבר מצוה מעלה המקום למעלה על-ידי הריצה. ועל-כן מהדר לה בקדושה דבי שמשא, כי שבת בחינת למעלה מהמקום, כמו שפתיב במקום אחר, כי אז מעדין בקדוש שכל מקום העולם ברא הוא יתברך, שעל-ידי זה נכלל המקום למעלה וכו', ועל-כן אז מתקן פגם הריצה לדבר הרשות.

ועל-כן צריך לנסע להצדיק, בפרט על ראש השנה, כי הצדיק בבחינת מקומו של עולם, ועל-ידי ההליכה מתקן ומעלה המקום למעלה מהמקום פנ"ל, ובפרט על ראש השנה שכל ענינו לזכות בדין הוא על-ידי בחינת מקומו של עולם וכו' שזוכין על-ידי הצדיק דיקא שיכול לעשות ראש השנה. וזה בחינת השתטחות על קברי צדיקים אמתיים, כי מקומם שמשחים שם הוא בחינת למעלה מהמקום, כי זוכים לנחל הכסא כבוד, בחינת "וכסא כבוד ינחלם וכו'" והבן. ועל-כן מקומם ארץ-ישאל ששם קדש קדשים וכו' פנ"ל.

"מה יפו פעמיך בנעלים", שעולין לרגלים, "בת נדיב", בחינת תפלה, שעקר התחלתה מאברהם שבו מתחילין וחותמין ברכה ראשונה שבתפלה, והוא נקרא

ליקוטים מליקוטי הלכות

תקון ולא לעוות חס ושלום חס ושלום, וזהו בחינת אין שלים לדבר עברה, כי 'שלוחו של אדם כמותו' זה בחינת שנקלל השליח בהמשלח, וזה דיקא על-ידי תורה ומצוות, שעל-ידי זה נכלל בו יתברך ונכלל השליח בהמשלח, כבכול, ועל-כן גם בין אדם לחברו שלוחו של אדם כמותו. אבל על-ידי עברה אדרבא, נפרדין ממנו יתברך ועל-כן אין בו דין שליחות, ואין שיף בו שלוחו כמותו, כי, אדרבא, על-ידי זה נתרחק ונתפרד השליח מהמשלח, כבכול, וזה בחינת אין שליחות לעכו"ם, כי הם מעולם הפרוד, כי לא קבלו התורה והמצוות ויגרש מפניו גוים ונתרחקו ממנו יתברך ועל-כן אינם בכלל שליחות, כי אינם יכולים להכלל בהמשלח ועל-כן אינם בתורת שליחות, כי עקר בחינת שליחות הוא שהשליח נכלל בהמשלח כנ"ל:

ז וזה בחינת וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו וכו' עם לבן גרתי ותרג' מצוות שמרתי וכו'. כי האבות הן הן

ממשלה על המלאכים הוא עיקר

התכלית (שלוחין ב אות ו) ¹

אצ"ל כל המצוות אף-על-פי ששלוחו של אדם כמותו, אף-על-פי-כן מצוה בו יותר מבשלוחו, אבל במשא ומתן שם עקר השליחות. וזה בחינת לתקוני שדרתיף ולא לעוותי, כי עקר השליחות בשביל התקון, כי בשביל זה נברא העולם הגשמי שעל-ידי זה נתהוה בחינת שליחות, ובשביל זה נשתלח האדם בזה העולם, הכל כדי לתקן העולם מקלולו כידוע. נמצא, שעקר בחינת השליחות שהיא בחינת בריאת האדם בזה העולם הגשמי בגוף עכור, שעל-ידי זה שיף שם שליחות, כי בתחלה כשהיה נכלל בשרשו לא היה שיף שם שליחות. ועקר השליחות על-ידי שנשתלח בזה העולם הגשמי ונתרחק ממנו יתברך שאז שיף שם שליחות כמו ששולחין את בנו מרחוק, והכל בשביל לנצח מלחמות ולתקן כל הקלולים להשיב הכל מתקן לה' יתברך. נמצא שעקר בחינת השליחות בשביל

1. נכתב וישלח תקעו

שליחות עם מלאכים ממש, כי הוא נכלל בשרשו ונכלל השליח בהמשלה על מלאכים שהם בחינת שלוחים שמשם נמשך כח הבחירה, שמשם נשלשל אחיזת עץ הדעת טוב ורע, שמשם אחיזת הסטרא אחרא. ומי שהוא ציר נאמן לשולחיו ועושה שליחותו בזה העולם בשלמות, אזי מוצף בחינת השליחות שהוא בחינת בריאת העולם כנ"ל, ואזי נתבטל אחיזת הסטרא אחרא שאחזתה בחינת שליחות דיקא, בבחינת מלאך, שמשם אחיזת עץ הדעת והסטרא אחרא כידוע, ואזי זוכה על-ידי זה להכלל בשרשו ונכלל השליח בהמשלה כנ"ל, ואזי נעשה הוא בבחינת המשלה ואזי הוא מושל על כל בחינת השלוחים. וזה בחינת המשלה על המלאכים שיהיה להצדיקים לעתיד, שזהו עקר התכלית, כמוכא דבברי רבנו ז"ל במקום אחר (בלקוטי תניא סימן א). כי המלאכים הם בחינת שלוחים, כי מלאך לשון שליח וכשהאדם זוכה לעשות שליחותו בשלמות בזה העולם אזי נכלל בהמשלה, כביכול, ואזי הוא בעצמו בבחינת משלה ויש לו ממשלה על כל השלוחים שהם בחינת מלאכים ואזי נכנע הסטרא אחרא כנ"ל. וזהו וישלח יעקב מלאכים. כי יעקב יעקב מלאכים וכו' כנ"ל: ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

שליחות עם מלאכים ממש, כי הוא נכלל בשרשו בבחינת משלה כנ"ל ועל-בן שלח אותם אל עשו, שהוא הסטרא אחרא, כי על-ידי זה שזכה לזכר בחינת השליחות עד שנכלל בהמשלה, כביכול, עד שהוא מושל על השלוחים שהם המלאכים, על-ידי זה נכנע הסטרא אחרא, שהוא עשו, שאחזתם משם מבחינת שליחות כנ"ל. וזהו 'עם לבן גרתי' - ותרניג מצוות שמרתי. כי כל זה זכה על-ידי ששמר התרי"ג מצוות אצל לבן דיקא, דהינו בתוך התגברות הסטרא אחרא שמתגבר על הצדיק מהגוף העכור והעולם הגשמי. ועל-ידי שזכה לשמר התרי"ג מצוות שם דיקא בבחינת לבן, שהוא התגברות הסטרא אחרא, על-ידי זה דיקא מוצף בחינת השליחות, כי זה עקר בחינת השליחות כשעושה המצוות עם הגוף ומשבר התגברות הסטרא אחרא הנאחז בהגוף ואזי דיקא האדם בבחינת שליח כנ"ל ואזי כשהוא ציר נאמן לשולחיו בבחינת עם לבן גרתי ותרניג מצוות שמרתי, על-ידי זה מוצף בחינת השליחות ונכלל השליח בהמשלה, ואזי נעשה בבחינת משלה ויכול לעשות שליחות עם מלאכים שהם בחינת שלוחים, בבחינת וישלח יעקב מלאכים וכו' כנ"ל: ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

החוגגת שלשה רגלים בשנה. כי שלשה רגלים הם בחינת השלשה מחין (כמו שכתוב בסימן א בלקוטי תנינא) שהם בחינת המחצות פרוסות בפני תאותו הרעה שלא תשלט על ישראל ועל-כן רמז לו מצות שלש רגלים דיקא.

הקדושה-ברודה-הוא מקומו של עולם ועל-

ידי זה יכול לדון את כל העולם בבחינת אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו (כמבאר במקום אחר (סימן א בלקוטי תנינא)) שזהו בחינת תקון המשפט כי עקר פגם המשפט נמשך מחמת שאין יודעין בחינת צדיק וטוב לו צדיק ורע לו וכו' שזה נראה בעוות המשפט ומשם נמשך ונשתלשל בחינת פגם המשפט וכו' כמוכן שם בהתורה [תקעו - אמונה בלקוטי תנינא סימן ה'] עין שם היטב. אבל על-ידי שאומרים ברוך כבוד ה' מקומו ומזכירין כי הוא יתברך מקומו של עולם ואין העולם מקומו ועל-ידי זה יכול לדון כל אחד ואחד לפי מקומו, כפי מה שהוא יתברך לבד יודע את מקומו, על-ידי זה בודאי נתבטלין כל הקשיות האלו של צדיק וטוב לו וכו' כי הוא יתברך דן ושופט את כל אחד ואחד לפי מקומו כפי מה שהוא לבד יודע מקום כל אחד ואחד. כי ה' יתברך יודע שזה האדם אינו יכול להגיע

פסח הוא תיקון תאוות ממון

(תפילה ד אות יז)²

מוצרים הוא עקר בחינת העבודה ורה של תאות ממון. וזה עקר בחינת יציאת מצרים, בחינת שבירת תאות ממון. וכן מבאר בהתורה תקעו א' בלקוטי תנינא, שפסח הוא תקון תאות ממון. וזהו בחינת הקרבן פסח שהוא צלי אש. כי הקרבן פסח היה מן הצאן, שזה היה העבודה ורה של מצרים, שבשביל זה נצטוינו להביא הקרבן פסח מן הצאן, כדי להכניע ולשבר העבודה ורה שלהם, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (שמות ובה פרשה יא). כי המצרים שהיו שקועים בעבודה ורה שהוא תאות ממון היו עובדים לצאן שהוא בחינת העשירות, כמו שכתוב: 'ועשתרות צאנך' - שמעשרות את בעליהן (חלין פד), על-כן נמשכו בטעיות שלהם עד שעשו הצאן שהוא בחינת עשירות לעבודה ורה ממש ועל-כן נצטוינו להביא הקרבן פסח מן הצאן, כדי להכניע העבודה ורה זאת של ממון ועשירות.

שלשה רגלים הם בחינת שלשה

מוחין (שותפין בקרקע ד)³

כי הפיתני זה שלש רגלים, פרש רש"י: רמז לו אתה מבקש לעקר אמה

2. נכתב שבת תקפא

3. נכתב תמוז תקפח

הביאו עלי כפרה (ברכות הראיה וברכות

פרטיות ה, אות יב)³

על-ידי שפעלה הלכנה בטענותיה עד שה' יתברך בעצמו כפיכחול

התחרט ושב על שמעטה, מזה נמשך שרש התשובה לכל העולם כמו שכתב

אדוננו מורנו ורבנו (ליקוטי קמא סימן י ובלקוטי תנינא

סימן א) שעל-ידי זה נשתלשל תשובה לכל

העולם בראש-חדש. נמצא שהיא בטוחה

שבנדאי יזכרו ישראל בעולם הבא וישובו

בתשובה מאחר שפעלה שנתהנה על-ידי

טענותיה שרש התשובה שהיא מה שה'

יתברך בעצמו מתחרט כנ"ל. ומזה השרש

בדאי גיע להם הרהורי תשובה עד

שישובו לה' באמת. כי הלכנה פעלה

בטענותיה שנצחה את ה' יתברך עד

שהתחרט על המעוט וצוה שישאל יביאו

עליו כפרה. ומזה יצא לנו כמה רמזים

ותקנות טובות שאנו בטוחים שבנדאי לא

יעזב אותנו עד שנשוב אליו באמת. כי

על-ידי שפעלה שה' יתברך התחרט ושב,

מזה נמשך שרש התשובה כנ"ל. ועל-כן

בדאי נזכה לשוב כנ"ל. גם מאחר שראינו

שיש כח להלכנה לנצח אותו בטענותיה,

זה רמז ישועה לנו ולכל ישראל שמונין

להלכנה שיש לנו תקנה שנוזכה גם-כן לנצח

אותו יתברך בתפלתנו כמו שנצחה הלכנה

אותו בטענותיה, כי ה' יתברך חפץ בזה

שאנחנו נתגבר בתפלות ושיחות וטענות

עמו עד שננצח אותו יתברך. וכמו שאמרו

לתכליתו הנצחי פי אם על-ידי שיהיה לו

עשירות גדול וכל טוב בזה העולם ולהפך

האחר אינו יכול לבוא לתכליתו הנצחי כי

אם על-ידי שיהיה לו עניות ורחקות גדול

בזה העולם והכל כפי מקומו של כל אחד

שאין שום אדם יודע המקום של כל אחד

כי אם הוא לבדו יתברך שהוא מקומו של

עולם. נמצא שעל-ידי שאומרים ברוך

כבוד ה' ממקומו דהינו שהוא יתברך

מקומו של עולם ויכול לדון את כל אחד

לפי מקומו בזה ממשיכין בחינת תקון

המשפט.

תפילה בחינת ריח (אומנין ד)⁴

קטורת מעלה כל הניצוצות הקדושים

שבעמקי הקלפות כידוע, ועל-

ידי זה עקר תקון התפלה שיכולין לצרף

ולהרים כל הפושעי ישראל ולהחזירם

בתשובה, ושיכלל תפלתם ותעלה בתוך

תפלת ישראל לרצון למעלה למעלה, כמו

שאמרו רבותינו ז"ל: כל תפלה שאין בה

מתפלת פושעי ישראל וכו', וראיה

מקטרת שהיה בהם חלבנה וכו'. כי

התפלה בחינת ריח כמו שכתוב במקום

אחר (בסימנים: ל, ו, סימן ב בסופו, סימן ט, ד) ובלקוטי תנינא

סימן א, יב), והיא עולה למעלה על-ידי ריח

הקטרת, וזה בחינת (תהלים קמא): תכון תפילתי

קטרת לפניך.

4. נכתב כסלו תקצ

5. נכתב אב תקצב.

שם כמבאר בדרך רבותינו ז"ל כמה פעמים. וזהו בעצמו בחינת הביאו עלי כפירה וכו' שעל ידי זה אנו מבטחים שבנדאי נשוב אליו באמת שזה עקר כפירתו שאנו צריכין להביא עליו דהינו קרבן ראש חדש. כי עקר הקרבן הוא התשובה כידוע ומאחר שפירתו תלויה בתשובתו, על-כן בנדאי נשוב אליו, כי הוא יתברך ינצח בנדאי וכו"ל:

וְאֵף-עַל-פִּי שֶׁהִבִּיאוּ עָלַי כַּפֶּרֶה נֵאמַר גַּם עַל זְמַן שֶׁבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ קָזַם שֶׁהָיוּ צָרִיכִין לְהִבְיֹא שְׁעִיר רֹאשׁ-חֹדֶשׁ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גַּם אֲזִי הָיָה בְּחֵינֵת גְּלוּת הַשְּׂכִינָה בְּדַקּוֹת מַחֲמַת שְׁעָרָיו לֹא נִתְתַּקַּן בְּשִׁלְמוֹת חֲטָא אָדָם הָרִאשׁוֹן וּמַעוֹט הַיָּרֵחַ. וּמַחֲמַת זֶה נִתְגַּלְגַּל הַדָּבָר עַד שִׁינְדְּנוּ בְּגִלוּת לְגַמְרִי. כִּי בְּחֵינֵת כִּי יָד עַל כַּסּ י"ה שְׂאִין שְׂמוֹ וְכִסְאוֹ שְׁלֹם וְכוּ', זֶה לֹא נִתְתַּקַּן גַּם בִּימֵי הַבַּיִת כִּי לֹא יִשְׁלַם בְּשִׁלְמוֹת עַד שְׂבִיבֹא מְשִׁיחַ. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב מִלְחָמָה לֵה' בְּעַמְלֵק מִדֶּרֶדֶר, וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל עַד דִּירוּ שֶׁל מְשִׁיחַ וְהַדָּבָרִים מוּבְנִים לְבִקְיָאִים קֶצֶת בְּסִפְרֵי אֲמַת. וְעַיִן בְּתַקוּנִים בְּעֵנִין קֵן צְפוּר בְּזַמַּן הַבַּיִת וְכוּ' עַיִן שְׁם וְהַבֵּן:

רבותינו ז"ל למנצח וכו'. זמרו למי שמנצחין אותו ושמת. כי ה' יתברך הוא נצחן אמתי בחינת וגם נצח ישראל לא ישקר, כי מאס בנצחון של שקר. ועל-כן עקר נצחוננו הוא כשאנחנו מנצחים אותו עד שפועלים אצלו ששיבנו אליו. כי כאלה הוא חפץ, כמו שכתוב וקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני. וגם על-ידי שה' יתברך בקש מישראל שיכפרו בעדו כמו שנאמר הביאו עלי כפירה כנ"ל, בזה הודיע להם שפירתו כפיכול תלויה בהם, שכפיכול אינו יכול לתקן מעוט הירח שגרים אחיזת הסטרא אחרא שמשם אריכת הגלות, כאלו אין בידו לתקן כי אם על-ידי ישראל שיכפרו בעדו, כי אין חבוש מתיר את עצמו מבית האסורים:

וְזֶה בְּחֵינֵת כִּי יָד עַל כַּסּ י"ה שְׂאִין הַשֵּׁם שְׁלֹם וְכוּ', בְּחֵינֵת נִשְׁבַּע ה' בִּימֵינוּ וְכוּ' שֶׁלֹּא יִחְזֹר הַיָּמִין וְכוּ' כְּמוּבָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ. שֶׁכָּל זֶה מוֹדִיעַ לָנוּ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ תָּמִיד עִמָּנוּ בְּכָל הַצָּרוֹת וּבְכָל הַגְּלוּת וְלֹא יֵצֵא מִשֵּׁם עַד שֶׁאֲנַחְנוּ נִכְפַּר בְּעַדוֹ, דִּהְיָנוּ שְׁנֹשׁוּב בְּתִשׁוּבָה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: לִית מִלְתָּא דָּא תְּלִיא אֱלָא בְּתִיבְתָּא וּפְרָקְנָא דִּילִיה דָּאִיהוּ תִּשׁוּבָה תְּלִיא בִּידִיהוֹן וְכוּ'. וְעַל-כֵּן בְּוֹדָי סוּף כָּל סוּף הַהֲכָרַח שְׁנֹשׁוּב אֵלָיו מֵאַחַר שֶׁכְּפָרְתוֹ בְּעִצְמוֹ כְּפִיכּוֹל תְּלוּי בְּזֵה וְהוּא בְּוֹדָי יְגַמֵּר אֶת שְׁלוֹ כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ נִצְחָן עַל כָּל הַנִּצְחָנִים. וְהוּא בְּעִצְמוֹ בְּחֵינֵת הַהֲבָטָחָה שֶׁהִבְטִיחַ ה' יִתְבָּרַךְ לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל שִׁיְהִיָּה עִמָּם בְּגִלוּת, שְׁעַל-יָדֵי זֶה בְּוֹדָי לֹא יֵאבְדוּ

המלוה הגדול (שבת ו אות ט)

הַעוֹסֵם בְּתַפְלָה נִקְרָא מְלוֹה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּהַתּוֹרָה תִּקְעוּ - א'

שְׁלֵמָה שְׁתַּעֲלֶה לְמָקוֹם הַרְאוּי, לְמַה שֶׁמִּתְיַגַע לְהַתְפַּלֵּל יוֹתֵר.

אָמַר לְהוֹ: אֲזַל גִּבְרָא לְאַגְמָא קָטַל טוֹנָא קָמָא לֹא מְצִי בֵּה וְכוּ'. שֶׁהַשִּׁיב לָהֶם, שֶׁגַּם הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת אֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַעֲלוֹת עֲבוּדָתָם כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁמַּעֲלָה הַכֹּל, וְזֶה הַצַּדִּיק מַעֲלָה גַם כָּל הַתְּפִלוֹת הַמְּטַרְפוֹת, כִּי מְבַרֵּר הַמַּעַט טוֹב שֶׁבָּהֶם, מַה שֶׁהוּא מִתְיַגַע עֲצָמוֹ לְהַתְפַּלֵּל מַעַט עַל-כָּל פְּנִים, הוּא מַעֲלָה כָּל דְּבוּר וְדְבוּר וּבּוֹנֶה מֵהֶם בְּיָנִים נִפְלְאִים.

אל תדון את חברך עד שתגיע

למקומו (ראש חדש ו אות יא)⁷

צָרִיכִין לְזַהֵר שְׁלֹא לְשַׁפֵּט וְלְדוֹן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף חוֹבָה, שֶׁגַּם זֶה הוּא בְּחִינַת פְּגַם הַמִּשְׁפָּט, כַּמּוּבָן בְּדַבְּרֵי וַ"ל (בְּהַתּוֹרָה 'תִּקְעוּ - מִמְּשַׁלְּה' בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן א) שֶׁכְּשִׁיּוֹשֵׁב לְדַבֵּר בְּחֲבֵרוֹ כְּאִלוֹ רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת יוֹם הַדִּין לְשַׁפֵּט אֶת חֲבֵרוֹ וְכוּ' וְצָרִיךְ לְזַהֵר בְּזֶה מְאֹד שְׁלֹא לַעֲנוֹת הַמִּשְׁפָּט, כִּי הַמִּשְׁפָּט לְאֵלִיקִים הוּא, אֲבָל הָאָדָם אֲסוּר לְדוֹן וּלְשַׁפֵּט אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי אֵל תְּדוֹן אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמָקוֹמוֹ

(כמו שכתוב שם, עין שם).

בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא (סִימָן א), כִּי כָּל כּוֹכְבֵיָא לְוִין דָּא מִן דָּא וְכוּ' עַד הַמַּלְאָה הַגְּדוֹל שֶׁהוּא הָעוֹסֵק בְּתַפְלָה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם, עֵינַי שָׁם. וְכֵן כָּל עֲבוּדוֹת שְׁעוֹבְדֵין אֶת ה' יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיַנַת הַלְוָאָה, כִּי שֹׁכֵר מִצְוָה בְּהֵאֵי עֲלָמָא לִיכָא (קְדוּשֵׁין ל ט:), רַק הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם וּלְמַחֵר לְקַבֵּל שְׁכָרָם (עֲרוּבֵין כב:). נִמְצָא, שֶׁהַעוֹבֵד אֶת ה' הוּא כְּמוֹ מַלְאָה אֶת ה' יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁיִּקְבַּל שְׁכָרוֹ, וְכֵמוֹ שֶׁכְּתוּב לְעֵינַי צְדָקָה (מִשְׁלֵי יט): מַלְאָה ה' חוֹנֵן דָּל. וְכֵמוֹ-כֵן הוּא בְּשֹׁאֲרֵי הַמִּצְוֹת. וְזֶהוּ שֶׁשִּׁאֲלוֹ סְבִי דְבִי אֶתוֹנָא: 'גִּבְרָא דְאוּזִיף' שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּתַפְלָה וְעֲבוּדָה שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַת מַלְאָה כְּנִ"ל, 'וְטָרִיף', דְּהֵינּוּ שֹׁאֲחַר כֶּף מִתְבַּלְבֵּל מִזֶּה בְּבַחֲיַנַת (בְּרֻכּוֹת ה:): טוֹרְפִין תְּפִלְתּוֹ בְּפָנָיו, כְּמוֹ שֶׁמִּצְוִי הַרְבֵּה בְּרַב בְּנֵי אָדָם, שֶׁאֶפְלוּ בְּשִׁמְכְרֵי חֵינַי אֶת עֲצָמָן לְהַתְפַּלֵּל, אֵינָם יְכוּלִים לְהַתְפַּלֵּל רַק מַעַט וְאַחַר כֶּף מִתְבַּלְבְּלִים וְאֵינָם יְכוּלִים לְהַתְפַּלֵּל כָּלֵל. וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר אֲדָמוֹר וַ"ל שֶׁאֵין יְכוּלִים לְהַתְפַּלֵּל כִּי אִם מַעַט כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּמָקוֹם אַחַר (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן עה:). מֵאֵי חֲזִי דְהִדְרַר אוּזִיף, שֶׁשִּׁאֲלוֹ לְמַה הוּא חוֹזֵר וּמִתְפַּלֵּל, מֵאַחַר שְׁרוּאָה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַתְפַּלֵּל בְּשִׁלְמוֹת שְׁתַּעֲלֶה תְּפִלְתּוֹ מֵאַחַר שְׁרוּאָה שֶׁטוֹרְפִין תְּפִלְתּוֹ וּמִתְבַּלְבֵּל הַרְבֵּה. כִּי הֵם, הֵינּוּ סְבִי דְבִי אֶתוֹנָא, הֵיוּ וְשַׁעִים שֶׁשִּׁאֲלוֹ זֹאת וּמִתְנַגְּדִים גְּדוֹלִים אֶל הַקִּדְשָׁה, עַל-כֵּן רְצוּ לְהַשְׁלִיךְ אֶת הָאָדָם, וְהַקְּשׂוּ, מֵאַחַר שְׁרוּאָה שֶׁאֵינּוּ יְכוּלִים לְהַתְפַּלֵּל תְּפִלָּה

יתברך בעצמו אי אפשר לתקנו, כי עקר התקון הוא על-ידי אתערותא דלתתא דיקא. כי עקר פגם הצמצומים שעל-ידי זה היתה השבירה שמשם כל הפגמים, הכל היה מחמת שלא היה אז אתערותא דלתתא, ומשם היתה פגימת הלכנה. על-כן אי אפשר לתקן כי אם על-ידי בני-אדם התחתונים, שזהו בחינת הביאו עלי כפרה על שמעטתי את הירח, כי כביכול ה' יתברך בעצמו אי אפשר לתקן כי בהכרח שיהיה אתערותא דלתתא וכנ"ל. וזהו מה שעקר התקון בראש השנה, כי ראש השנה הוא בראש-החדש שאז אומר ה' יתברך הביאו עלי כפרה. והוא שרש התשובה, כי אז הוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה וכו' (כמו שמבאר כל זה בהתורה משפטים בסימן א ליקוטי חלק א. ובהתורה "תקעו - א" בליקוטי תננא סימן א עין שם). ועל-כן אז עוסקין הצדיקים עם כל הנלוים אליהם להמשיך תקון הצמצומים בבחינת אתערותא דלתתא, שזהו בחינת תקון פגימת הלכנה שבזה תלוי תקון כל העולמות פידוע ומוכן בספרים:

ראש השנה הוא חסד נפלא (ראשי

פרקים למתנה ה)

וחסדי מאתך לא ימוש - בחינת החסד הנעלם שאין המלאכים משיגין, שהוא בחינת שרש מדת הרחמים ששפת וכו', שהצדיקים ממשיכין אותו בכל פעם בהתחדשות נפלא, וזה החסד לא ימוש לעולם, בחינת: חסדי ה' כי לא תמנו וכו', חדשים לבקרים וכו'. והעקר על-ידי קדשת ראש השנה שהוא חסד נפלא, כמו שכתוב במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן תננא סימן א):

הביאו עלי כפרה (מנחה ז אות לד)⁹

אמר ה' יתברך: הביאו עלי כפרה על שמעטתי את הירח וכו' (חלק א:). הינו שאמר לה שאי אפשר לתקן הדבר כי אם על-ידי ישראל שהם בזה העולם הבחירה שהם דיקא צריכין לכפר ולתקן ענין זה של פגימת הלכנה. כי כביכול ה'

8. נכתב ראש השנה תר

9. נכתב ניסן תרד

פרפראות לחכמה

ק"א) גברי כח עשי דברו לא עבדי גבורה בפולחנא דקודשא בריך הוא, דאינון פלחין בהכרח, ולית לון ערוכא דבשרא ויצרא בישא, ובגין דא נעשה אדם, וישלוט בכו, הדא הוא דכתיב (בראשית א) וירדו בדגת הים ובכוף השמים וכו', ומה דרעינא דלהוי שליט וממנא עליכו אצדיקו דינא דילי ויהא ברעו דלכון דאנא אשרי שמי עלה וחותמא דילי בידיה, דאיהו חותם הברית, מלאכיא דסטרא מינא ברכו ליה וכו', והווי אחרנין דהווי שנאין ליה [=משל למלך שהיה לו שליח נאמן, אמר לחיליו אני רוצה להשליט את השליח שלי עליכם. נעשה אדם שיעשה מצוות התורה, ויהיה לו שכר טוב וישליטה עליכם, שהרי מלאכי עליון אף שהם גבורי כח, לא עושים גבורה בעבודת ה', פי הם עובדים בהכרח, ואין להם ערוכא בשר ויצר הרע, ולכן נעשה אדם וישלט בכם, ולכן כתוב וירדו, ומה שרצייתי שיהיה שולט וממנה עליכם, אצדיקו דיני ויהיה ברצונכם, פי אני משרה שמי עליו וחותמי בניו, שהוא חותם הברית. המלאכים שבצד מיין ברכו אותו, והיו אחרים שהיו שונאים אותו] ואמרו (תהלים ח) מה אנוש פי תזכרנו, ומנה מוכן פל ענין

מאמר זה נאמר בראש השנה תקס"ט שחל אז ביום חמישי וששי, וקדם ראש השנה זה ספר מעשה נפלאה וכו', ואמר אחר כך שהמאמר הזה הוא פרוש על המעשה וכו' וקצת מזה מבאר לקמן:

אות ב: ויכן ה' את הצלע. נראה לעניות דעתי דרוצה לומר, כי המלאכים מתקנאים מאד באדם כזה שיש לו ממשלה עליהם באשר שילוד אשה יזכה למעלה כזאת, ועל כן רוצין להפיל אותו, העקר על ידי תאנות נשים חס ושלום, שמנה נמשך תולדתו שנה בחינת מעשה דרב עמרם המבאר לקמן ועל כן בתחלת הבריאה כשבא הקדוש ברוך הוא את חנה בשביל קיום המין המשיך תכף התקון, שלא יוכלו המלאכים להפיל אותו בתאנה הגשמיות חס ושלום על ידי קנאתם שמתקנאין בו ועין בתקנא שבעין סמוך לסופו שדרש שם (בראשית א) נעשה אדם וכו' למלאך דהוא לה שלוחא מהימנא וכו', אמר לחיילוי אנא בעינא לשלטאה האי שלוחא דילי עליכו וכו' נעשה אדם דיצבד פקודי אורייתא וכו' ויהא לה אגרא טבא ושלטנו עליכו וכו', דהא מלאכי עלאי אף על גב דאינון (תהלים

גופא בחינת שאגת האריה מי לא יירא,
הינו על הפסד היראה פנ"ל:

אות ה: בבחינת דם נעפר ונעשה
חלב. רוצה לומר כמוכא בכונות
ספירה ושבועות, ומוכא גם בן בכאר
היטב סימן תצד ס"ק ח' שזה רמז אכילת
מאכלי חלב בשבועות:

אכילה כמו שכתוב (רות ד) וקרא שם
בבית לחם וכו'. רוצה לומר
בדרך רמז ואסמכתא בעלמא, ודרש בית
לחם מלשון לחם ומאכל. ועין בזה רות
שבספר הר אד', שמפרש גם בן בית לחם
מלשון לחם ומאכל (ונש לרמז עור שאכילה הוא בחינת
שם מדכתיב (יואל ב) ואכלתם אכול ושבוע
והללתם את שם ה')

וזהו בחינת קרואי מועד אנשי שם וכו'.
הגם כי זה כתיב אצל ערת קרת,
[אף] הלא ידוע שקדם שנכשלו במחלקת
הזאת היו באמת במדרגה גדולה כמו
שאמרו רבותינו ו"ל. ולפי מה שמבאר
אחר כך באות ז' שזה שזוכה ליראה יש
לו השתוקקות להתמנות, אפשר לומר
שזה גם בן פונת הכתוב שהודיע מעלתן
שזכו להמשיך בחינת התלת מוחין שבג'
רגלים שזה בחינת קרואי מועד, ועל ידי
זה זכו לתקן הג' מדות הנ"ל וזכו ליראה
שזה בחינת אנשי שם, ומחמת זה היה
להם תאוה והשתוקקות להתמנות וכו'.

אות ז: אד' משה פלאם וכו' נראה
לעניות דעתי כי רמז רבנו ו"ל, כי
אז פגמו ישראל בכל הג' מדות הנ"ל כמו
שכתוב (במדבר י"א) מי יאכילנו בשר בחינת
תאוה אכילה, זכרנו את הדגה אשר נאכל
במצרים חנם, חנם דיקא בלא מומן

הנ"ל ביותר ועל בן תכף המשיך השם
יתברך התקון והעצה שיוכל האדם
להתקיים בהמשלה על ידי שיאחז בכסא
כבודו ועל הכסא דמות כמראה אדם וכו',
ועל ידי זה יש פח להאדם התחתון לעמד
במשלה זו ובזה מוכן ביותר גם בן מה
שאמר רב עמרם אגא בשרא וכו' הינו
כמבאר בתקונים הנ"ל, רק מה שזכה לזה
הוא על ידי עצה הנ"ל כמבאר בפנים:

אות ד: משמרה ראשונה תמור נוער
וכו'. כי מחמת שרב טרדת האדם
בעולם הזה הוא בתאות מומן והיא
מפרסמת ביותר, על בן נקראת משמרה
הראשונה ואחריה תאות אכילה
שמפרסמת גם בן קצת ואחריה תאות
משגל שהיא מדברים שבצנעא וכו'.

וזהו שאמרו רבותינו ו"ל לא היה דוד
וכו'. הינו שמביא ראייה מדברי
רבותינו ו"ל שפרשו (תהלים ק"ט) ולבי חלל
בקרבי שלא היה לו תמימות כל כך
לתאוה זו לבי חלל בקרבי ראשי תבות
חל"ב, וכן ח"ם לבי בקרבי ראשי תבות
חל"ב, כי הכל לפי החלב:

שם ושואג בארי הינו על הפסד היראה
בחינת אריה שאג מי לא יירא רוצה
לומר, נמצא שעל ידי שאגת האריה בא
יראה, ועל בן על כל משמר ומשמר שעל
ידו בא הפסד היראה בחינת חרבן
ירושלים, על בן שואג השם יתברך בארי
על חרבן ירושלים כפשוטו שזה בחינת
הפסד היראה, ועל בן שואג בארי דיקא
שהוא בחינת יראה ונוכל לומר בדרך
צחות, אריה שאג מי לא יירא, הינו שזהו

בְּהַמְעֵשָׂה שְׁעַל הַמְאָמַר הַנַּל, וְשַׁבַּת הַיָּא
 תַּחֲלָה לְמַקְרָא קֹדֶשׁ, וְאִי אֶפְשֶׁר לְהַאַרְיָךְ
 עוֹד בְּזֶה כְּאַן אַף אַף עַל פִּי כֵן מִחֲמַת פָּגָם
 אֱלוֹ הַמְדוֹת מְרַמְזַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
 שְׁנַפְגָּם אָז הַנְּבוּאָה, וְעַל כֵּן לֹא יָכֹלוּ
 הַזְּקֵנִים לְקַבֵּל נְבוּאָה בְּעֵצְמָם רַק
 בְּאֻמְצָעוֹת מְשָׁה רַבְּנֵי עַלְיוּ הַשְּׁלוֹם, כְּמוֹ
 שְׁכַתוּב (שם) וַיֹּאצֵּל מִן הָרוּחַ אֶשֶׁר עָלִיו
 וְכוּ', וְזֶה שְׁכַתוּב וַיִּתְּנָבְאוּ וְלֹא יִסְפוּ וּפְרָשׁ
 רַשִׁי לֹא נִתְּנָבְאוּ אֲלָא אוֹתוֹ יוֹם לְבָדוֹ (וגם

לְפָרוּשׁ הַתְּרַגּוּם וּמְתַנְבְּאִין וְלֹא פְּסִיקוּן יֵשׁ לֹמַר בְּהַפּוּךְ, שְׂרוּמַזוּ
 הַפְּסוּק שְׁנֵה מַחֲמַת שְׁקַבְלוּ מְנַבּוּאָת מְשָׁה, אֲבָל אִם הָיוּ בְּעֵצְמָם
 מְקַבְּלִין הַנְּבוּאָה הָיָה הַדְּבָר רַק לְפִי שְׁעָה וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לְעַמּוֹד
 בְּנַבּוּאָתָם מַחֲמַת הַתְּנַבְּרוֹת הַפְּגָמִים הַנַּל אִף שִׁטָּת רַב הַמְּקַרְשִׁים
 וְהַמְּדַרְשִׁים וְלֹא הוּא כְּפִשׁוּטוֹ שְׁלֹא הוֹסִיפוּ לְהַתְּנַבְּאוֹת עוֹד וְהוּא
 מַחֲמַת הַנַּל) וְזֶה שְׁכַתוּב (שם) וַיִּשְׁאַרוּ שְׁנֵי
 אַנְשִׁים וְכוּ' וַתִּנַּח עֲלֵיהֶם הָרוּחַ וְהִמָּה
 בְּכַתְּבֵים וְכוּ' וַיִּתְּנָבְאוּ בְּמַחְנָה, הָיִינוּ
 שְׁנַבּוּאָתָם הָיָה רַק מִבְּחִינַת כְּתוּבִים שֶׁהוּא
 בְּחִינַת רוּחַ הַקְּדוֹשׁ וְלֹא בְּחִינַת נְבוּאָה (וכן
 מִבְּאֵר לְהַדְיָא פְּרוּשׁ זֶה בְּדַבְרֵי הַרַב חַיִּים וַיִּטָּאֵל וְלֹא בְּפָרוּשׁ אַחַר
 הַמְּקוֹנִים), וְאָז אָמַר יְהוֹשֻׁעַ אֲדוֹנֵי מְשָׁה כְּלָאֵם
 וְכוּ', כִּי הַמְּלֶאכֶךְ הַנַּל הוּא בְּחִינַת הַשְּׁכִינָה
 כְּמִבְּאֵר בְּסוּף הַמְּאָמַר, וְהוּא עֲצָמוֹ בְּחִינַת
 הַכְּתוּבִים כְּאֶשֶׁר יֵבָאֵר לְקַמְן, וְעַל כֵּן הִטָּל
 עֲלֵיהֶם וְכוּ', וְאָז אָמַר מְשָׁה מִי יִתֵּן כָּל עֵם
 ה' נְבִיאִים כִּי יִתֵּן ה' אֶת רוּחוֹ עֲלֵיהֶם, הָיִינוּ
 מִי יִתֵּן שְׁיִתְּקַנּוּ הַמְּדוֹת הַנַּל אֲצֵל כָּל
 יִשְׂרָאֵל וְאָז יִזְכּוּ לִירְאָה וּלְהִשְׁפַּעַת הַנְּבוּאָה
 עַד שִׁיְהִיו כְּלָם נְבִיאִים, וַיִּקְבְּלוּ הַנְּבוּאָה
 מִרוּחַ ה' בְּעֵצְמוֹ וְלֹא בְּאֻמְצָעוֹת שׁוּם אָדָם.

וְזֶה שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְלֹא בְּמַדְרָשׁ תְּהֵלִים
 יד, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר (דְּבָרִים ה')

כְּפִשׁוּטוֹ, כִּי הַזְּמִין לָהֶם הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ דְּגַיִם
 בְּכַדִּיהֶם כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְכוּ', וּבְזֶה
 מְיָשֵׁב כְּפִשׁוּטוֹ מִה שְׁהִקְשָׁה רַשִׁי וְהִלָּא
 מַקְנָה רַב הָיָה לָהֶם וְכוּ', כִּי לֹא רָצוּ לְאַכֵּל
 מִהֶמְקַנָּה מִחֲמַת תַּאֲוֹת מְמוֹן כִּי חִסּוֹ עַל
 מְמוֹנָם, וְרָצוּ לְאַכֵּל בְּשֶׁר בַּחֲנָם דִּיקָא בְּלֹא
 חִסְרוֹן מְמוֹן עַל יְדֵי זֶה וּבְזֶה מְדַקְדֵּק לְשׁוֹן
 מִי יִבְּרָאֵנוּ דִּיקָא, כִּי הִלְוָתָם וְקוֹנָה מִחֲבָרוֹ
 מְאַכֵּל אֵין שִׁיף לֹמַר עַל זֶה לְשׁוֹן מְאַכֵּלוֹ,
 מְאַחַר שְׂאוּכַל מְשָׁלוֹ וּמְאַכֵּיל שִׁיף בְּאֵם
 מְאַכֵּיל אוֹתוֹ בַּחֲנָם כְּמוֹ הַמְּאַכֵּלְךָ מִן וְכוּ',
 וְכִמוֹ שְׂפָרְשׁוֹ הַמְּפָרְשִׁים וְכוּ' עַל מְשַׁנַּת
 (דְּמֵא פ"ג א) מְאַכֵּילִין אֶת הַעֲנָיִים דְּמֵאֵי עֵינַן
 שָׁם נִמְצָא מִבְּאֵר בְּזֶה שְׁפָגְמוֹ גַּם בְּתַאֲוֹת
 מְמוֹן, וְרַבּוֹתֵינוּ וְכוּ' דְּרָשׁוּ בְּיוֹמָא דָּף עַה
 אֵין חֲנָם אֲלֹא עֲרִיּוֹת וְכוּ' (בְּמַדְבֵּר י"א) וַיִּשְׁמַע
 אֶת הָעָם בְּכַה לְמִשְׁפַּחְתּוֹ וְכוּ' זֶה בְּחִינַת
 שְׁפָגְמוֹ בְּתַאֲוֹת מְשַׁגֵּל וְזֶה שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
 וְכוּ' בְּמַדְרָשׁ אֵיכָה הוֹבָא בְּלִקּוּט פְּרָשַׁת
 בְּהַעֲלֶתְךָ, שְׁתֵּי בְּכִיּוֹת בְּכוֹ יִשְׂרָאֵל כְּאַן
 בּוֹכָה לְמִשְׁפַּחְתּוֹ וּבְמַרְגְּלִים, וְגַרְם לָהֶם
 שְׁתֵּי בְּכִיּוֹת קוֹל בְּרָמָה נְשַׁמְעַ וְכוּ' וְעַל
 נַהֲרוֹת כְּבֵל וְכוּ' גַּם בְּכִינּוֹ וְכוּ', כִּי ג' מְדוֹת
 אֱלוֹ הֵם מַחְרִיבֵי יְרוּשָׁלַּיִם כְּנ"ל.

וְזֶה שְׂאָמַר לוֹ הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ (בְּמַדְבֵּר י"א)
 אֶסְפָּה לִּי שְׁבַעִים אִישׁ וְדַרְשׁוּ
 רַבּוֹתֵינוּ וְכוּ' (מִבְּאֵר בְּלִקּוּט שְׁמַעוּנֵי שָׁם) כְּנִגְדָּה
 שְׁבַעִים יָמִים טוֹבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, ז' יָמֵי
 הַפֶּסַח, ח' יָמֵי הַחַג, רֵאשׁ הַשְּׁנָה, יוֹם
 הַכְּפוּרִים, עֲצֵרֶת, נ"ב שְׁבֻחוֹת הָיִנוּ שְׂרָצָה
 הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ לְהַמְשִׁיךְ אָז תַּקּוּן לְאֱלוֹ
 הַמְּדוֹת שְׁתַּקּוּנָם עַל יְדֵי הַרְגָּלִים, וְרֵאשׁ
 הַשְּׁנָה יוֹם הַכְּפוּרִים גַּם כֵּן שְׁיִכָּם לְעַנְיָן
 זֶה כְּמִבְּאֵר קִצַּת בְּמַאָמַר זֶה בְּסוּפוֹ, וְכַמּוֹכֵן

(במדבר י"א) מי יתן והיה כל עם ה' נביאים, וְדוֹד אָמַר (תהלים י"ד, ג') מי יתן מציון ישועת ישראל שְׁנֵי פְעָמִים, וְאָז יתְקַיְמוּ שְׁנֵי הַבְּחִינֹת הַנַּ"ל (חזקאל ל"ו) וְנִתְתִּי לְכֶם לִב חֵדֶשׁ, וְכִתִּיב (יואל א') וְהָיָה אַחֲרַי כֵּן אֲשַׁפּוּךָ רוּחִי עַל כָּל בֶּשֶׂר וְנִבְּאוּ בְּנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם, הִינּוּ כַּנַּ"ל שֶׁהֵשֵׁם יתְבַרְךָ אָמַר מִי יתֵן וְהָיָה לְכֶם וְכוּ' לִירְאָה אוֹתִי וְכוּ', הִינּוּ שִׁיזְכוּ לִירְאָה שְׁלֵמָה הַתְּלוּיָה בְּלִב, וּמִשָּׂה אָמַר מִי יתֵן וְהָיָה כָּל עַם ה' נְבִיאִים וְכוּ', הִינּוּ בְּחִינַת הַשְּׁפָעַת הַנְּבוּאָה שְׁנִמְשָׁךְ עַל יְדֵי שְׁלֵמוֹת הִירְאָה שֶׁבְּלִב הַנַּ"ל, וְדוֹד אָמַר מִי יתֵן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל וְכוּ', הִינּוּ בְּנֵן יְרוּשָׁלַיִם בְּפֶעַל מִמֶּשׁ אֲזִי יתְתַקְּנוּ שְׁנֵי בְּחִינֹת הַנַּ"ל בְּשְׁלֵמוֹת הַכְּתִיב וְנִתְתִּי לְכֶם לִב חֵדֶשׁ וְכוּ', בְּחִינַת תְּקוּן הַלֵּב עַל יְדֵי שְׁלֵמוֹת הִירְאָה הַתְּלוּיָה בְּלִב (וכמו שפתיב ירמיה ל"ב וְנִתְתִּי לְכֶם לִב אֶחָד וְכוּ' לִירְאָה אוֹתִי וְכוּ'), וְכִתִּיב אֲשַׁפּוּךָ רוּחִי עַל כָּל בֶּשֶׂר וְכוּ' הִינּוּ בְּחִינַת הַשְּׁפָעַת הַנְּבוּאָה הַנַּ"ל (ועין ספרי שופטים פ'שה קע"ז נביא אקים להם הא למדת שבשכר יראת וכו' שעמדו להם נביאים הינו כנ"ל):

תְּפִלְתִּי בְּפִי וְכוּ', וְלָמְדוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל דְּבַר זֶה מְפָסוּק בּוֹרָא נִיב שְׁפָתִים וְכוּ', כִּי כְּשֵׁישׁ הַשְּׁפָעַת הַנְּבוּאָה בְּעוֹלָם, אֵף עַל פִּי שָׂאִין מִי שִׁיתְנַבֵּא מִמֶּשׁ, אֵף עַל פִּי כֵּן עַל יְדֵי זֶה נִגְאָלֶת הַתְּפִלָּה עַד שֶׁהִיא בְּבְחִינַת נְבוּאָה כַּנַּ"ל, וְאֲזִי הַתְּפִלָּה הִיא בְּבְחִינַת דְּבַר ה', שְׁזָה עֶקֶר בְּחִינַת נְבוּאָה בְּחִינַת (ישעיה ג"א) וְאֲשִׁים דְּבַרִּי בְּפִיךָ וְכוּ' (ועין גם במאמר עַל אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם סִימָן מ"ח):

אות י: אֵף יֵשׁ ג' עֲבוֹדוֹת הַמְּפָסִידִין עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה וְכוּ'. רוֹצֵה לֹאמַר אֲפִלוּ מִי שֶׁזָּכָה לְתַקֵּן הַג' מְדוֹת הַתְּלוּיִים בְּלִב שֶׁהֵם תְּאֻנֹּת מְמוֹן וְתְאֻנֹּת אֲכִילָה וְתְאֻנֹּת מִשְׁגַּל וְכוּ', עַד שֶׁזָּכָה עַל יְדֵי זֶה לְגַאֵל אֶת הַתְּפִלָּה מִגְּלוּתָהּ וְכַנַּ"ל, אֵף עַל פִּי כֵּן צָרִיךְ לְזַהֵר מִג' עֲבוֹדוֹת הַלְלוּ הַמְּפָסִידִין עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה וְהֵם בְּזוּי אֲנָשִׁים וּפְגָם אֲמוּנָה וּפְגָם הַבְּרִית, כִּי אֵף עַל פִּי שֶׁזָּכָה לְכָל הַנַּ"ל עַד שֶׁעַל יְדֵי זֶה זָכָה לְבְּחִינַת בְּנֵן יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרָאָה שְׁלֵמָה הַתְּלוּיָה בְּלִב, וְאֲזִי בְּנֹדָאֵי יֵשׁ לוֹ גַּם אֲמוּנָה בְּשְׁלֵמוֹת, כִּי שְׁלֵמוֹת הִירְאָה תְלוּי בְּאֲמוּנָה כִּידוּעַ, וּמוּבָא גַם בְּדְבַרִּי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, אֵף עַל פִּי כֵּן צָרִיךְ לְזַהֵר שְׁלֵא לְהַפְשִׁיל בְּאִיזָה בְּחִינַת פְּגָם אֲמוּנָה בְּדַקּוֹת גְּדוֹל מְאֹד (וכמוכן במאמר סוד כְּנַת הַמְּלָה סִימָן ס"ג וּבְשָׂאֵר מְקוֹמוֹת), כִּי עַל יְדֵי זֶה נִפְגַּם עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה שְׁלֵא תְהֵא בְּשְׁלֵמוֹת גְּדוֹל כְּזֶה שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּבַר ה' שֶׁהוּא שְׂרָשׁ הַכֹּל וְכֵן אֵף עַל פִּי שֶׁזָּכָה לְתַקֵּן בְּחִינַת חֲמִימוֹת תְּאֻנֹּת הַמִּשְׁגַּל, אֵף עַל פִּי כֵּן עֲדִין נִשְׂאָר בּוֹ אִיזָה חֲמִימוֹת מְעַט הַמְּכַרְח לְמִצְוֹת הַבּוֹרָא יתְבַרְךָ פְּמַבְאָר שֵׁם, עַל כֵּן צָרִיךְ לְהַשְׁמֵר מְאֹד שְׁלֵא לְפָגֵם כְּזֶה אִיזָה פְּגָם כָּל שֶׁהוּא,

אות ח' ט: וְעַל יְדֵי הַנְּבוּאָה נִגְאָלֶת הַתְּפִלָּה מִן הַגְּלוּת וְכוּ', כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת בּוֹרָא נִיב שְׁפָתִים בְּחִינַת נְבוּאָה וְכוּ'. נִרְאָה לְעֵנִיּוֹת דַּעֲתִי דְרוֹצֵה לֹאמַר, כִּי שְׁלֵמוֹת כְּנַת הַתְּפִלָּה הִינּוּ לְכוּן לְבוֹ לְשָׁמַיִם, וְלִשְׁפָךְ אֶת נִפְשׁוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יתְבַרְךָ כְּמַדְבַּר עֲמוּ פָנִים אֶל פָּנִים, וְזֹאת הֵהָאָרָה וְהַתְּנַצְצוֹת אֱלֻקוֹת שֶׁבְּלִבּוֹ כְּאִלוֹ רוּאָה אוֹתוֹ יתְבַרְךָ וּמְשִׁיחַ לְפָנָיו אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְכַבּוֹ זֶה בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה מְמֶשׁ כְּמוּבָן. וְזֶה שֶׁאָמַר רַבִּי חֲנִינָא בֵּן דּוּסָא לֹא נְבִיא אֲנִכִּי וְכוּ' אֵלָּא אִם שְׁגוּרָה

וכן כנגד המלאכים אמר לו השם יתברך אחז בכסא הכבוד כמבאר לעיל בפנים. ולפעמים על ידי זה בעצמו שנופל בדעתו לפניו, הוא מתגבר אחר כך כנגדו לחלק עליו, וכיוצא בזה מצינו במקרא כמה פעמים, כגון אצל קין והבל וכו', וכן אצל הצדיקים הגדולים, כגון השבטים עם יוסף (בראשית ל"ז) וינקאו בו אחיו וכו', וכן שאול ודוד וענן זה מצינו כמעט בכל דור ודור:

ואדעך בשם וכו' כנ"ל. נמצא נעוץ סופן בתחלתן כי על ידי בחינת שם המוכא לעיל בפנים באות ה', הינו על ידי תקוה הג' מדות שהם בחינת שם, ועל ידי זה זוכה ליראה שבלב שהוא בחינת שם, על ידי זה זוכה לידיע ולהפיר המפרסמים בעלי השם, ולקשר עצמו עם נפשות ישראל שהם בחינת שם, בחינת (בראשית ב) נפש חיה הוא שמו:

אות י"ד: ה' לארץ ימים (תהלים צ"ג), הינו שהוא יתברך יכול לעשות ראש השנה שהוא יומא אריכתא וכו'. רוצה לומר כי מה ששני ימים של ראש השנה הם פיומא אריכתא, הוא מחמת שראש השנה הוא בראש חדש (פירוש דרבני רבותינו ו"ל בראש השנה ל: ומסכת ביצה ד') שנה בעצמו גם כן חסד גדול מהשם יתברך, כי הוא יודע מקומו של כל אחד ודן את הכל לכף זכות לכל אחד כפי מקומו וכמבאר בפנים. וזהו שפנים גם בסוף המאמר בכסא ליום חגנו הינו ראש השנה. כי על ידי זה יכולין לעשות ראש השנה. רוצה לומר כי רבותינו ו"ל דרשו בכסה ליום חגנו (תהלים פ"א) איזה חג שהחדש נתכסה בו (רוצה לומר שהוא בראש חדש) זה ראש השנה הינו כנ"ל:

שהוא בחינת פגם הברית ועין בלקוטי הלכות, הלכות ערלה הלכה ד מה שמבאר בזה והכל עולה בקנה אחד:

אות י"א: שסמך גאלה לתפלה וכו' הינו שגאל את התפלה מן הגלות וכו'. והנה לעיל אות ח' מבאר בפנים שעל ידי נבואה נגאלת התפלה וכו', ואפשר שלזה תקנו רבותינו ו"ל לסמך גאלה לתפלה בפסוקי נביאים דיקא, כמו בשחרית ונאמר (ישעיה מ"ו) גואלנו ה' צבקות, ובערבית (ירמיה ל"א) פי פדה ה' את יעקב וכו' שהם פסוקי נביאים:

אות י"ג: גם ואדעך בשם זה בחינת הנפשות וכו' דהינו התקשרות לשרשי הנשמות שהם בחינת פסא כבוד. רוצה לומר כי אף על פי שכבר הוא במדרגה גבוה כזו, אף על פי כן צריך התקשרות לשרשי הנשמות בכדי שלא יפילו אותו המלאכים העומדים לשמאל (כמובן מלשון התקונים הנ"ל), ומתקנאים בו ומקטרנים עליו, אף על פי שבאמת גם הם מקבילים מתפלתו שהיא בחינת דבר ה'. וכמו כן לענן המפרסמים שהם רק על ידי עצות, ועזותם נופל לפניו כי (כבא מצינא ג) אין אדם מעיו פניו לפני בעל חובו, אף על פי כן נראה לעניות דעתי שרק הוא לבדו הינו הבעל תפלה הנ"ל מבין על דבר זה איך שעזותם נופל לפניו, פי באמת הוא ברוחניות ודקות גדול ורק לפי שעה בעלמא, וכתוף כך יכולין להתגבר בעזותם עד שיעיזו פנים כנגדו גם כן וירבו במחלקת עליו ומי לנו גדול ממשה רבנו עליו השלום שהוא בחינת משיח, שהתגברו כנגדו עדת קרח וחלקו עליו,

שתתפללו וכו'. בפרט כפי המבאר במאמר זה כי עקר גדול כל הצמחים וכל מיני מאכל הוא רק על ידי התפלה שהוא בחינת דבר ה', וכמו שאמרו רבותינו ז"ל על פתח הקרקע היו עומדין עד שבא אדם הראשון והתפלל וכו':

ג שופר הוא בחינת שיח השדה שחוזרים פתחם לתוף התפלה וכו', יוב"ל ראשי תבות ו'צא ו'צחק ל'שוח ב'שדה. יש לפרש כי יובל הוא בחינת חרות, והפח המלבש שבכל שיח השדה כשחוזר ועולה לשרשו שהוא התפלה בחינת דבר ה' זה בחינת יובל וחרות, בחינת בשנת היובל וכו' תשובו איש אל אחזתו:

כשהיא עולה למעלה מהם וכו' וכו' עין בכוננת מוסף של ראש השנה מה שמקדימין אז פסוקי כתובים לפסוקי נביאים וכו' (והבן לענינו):

זדה הוא המעשה שספר רבנו ז"ל סוף קיץ תקס"ח קדם ראש השנה תקס"ט הנ"ל, ובאותו העת הביא לו השוחט דקהלת טעפליק פסא נפלאה (צבוע בצבע אש), וסמוך לזה ספר שראה במראה או בחלום שהביאו לו פסא והיה אש סביבה, והלכו כל העולם אנשים ונשים וטף לראותה, וכשחזרו משם אזי תכף נתקשרו זה עם זה ונעשו שדוכים ביניהם, וגם כל מנהיגי הדור כלם הלכו לראותה ושאלתי כמה היא רחוקה ומפני מה תכף נעשו שדוכים, והלכתי והקפתי סביבם לילך שם ושמעתי שהולך ובא ראש השנה, והייתי מספק אם לחזור אם להתעכב שם (וזה נבדח בדעתו בזה), ואמר בלבו איך אפשר בכאן על

שופר זה בחינת הלב וכו'. וגם שופר הוא בחינת יראה וביחינת נבואה וביחינת תפלה וכו'. הנה ג' דברים אלו שהם יראה נבואה ותפלה כלם הם תלויים בבחינת הלב. יראה הוא דבר המסור ללב בחינת (דברים ה) מי יתן והיה לכם זה ליראה וכו' פנ"ל. נבואה שגאמר (תהלים ז) ונביא ללב חכמה כמו שדרשו רבותינו ז"ל שהוא מלשון נבואה. תפלה הוא עבודה שבלב כמו שדרשו רבותינו ז"ל (תענית ב). ובדרך דרש נובל לומר שתקון ג' דברים אלו הם בחינה אחת עם בחינת תקון הג' מדות שבלב. יראה הוא בחינת תקון תאות המשגל בחינת (בראשית כ) כי אמרתי רק אין יראת אלקים וכו' והרגוני על דבר אשתי, וכתיב (משלי ל"א) שקר הן והבל היפי אשה יראת ה' היא תתהלל, וכמבאר במאמר פתח ר' שמעון סימן ס'. נבואה הוא בחינת תקון תאות ממון כמו שאמרו רבותינו ז"ל נדרים דף לט, שכל הנביאים היו עצירים וכו', וכמוכן גם בדבריו ז"ל לקמן בסימן ס"ד כי הממון הוא מפילת העשירות של הנביאים וכו'. תפלה הוא בחינת תקון תאות אכילה בחינת (תהלים ס"ג) כמו חלב ודבשן תשבע נפשי ושפתי רננות יהלל פי, בפרט כי התפלה הוא בחינת פרנסתו של הקדוש ברוך הוא כמבאר במאמר תהומות יבסמו בלקוטי א' סימן ט', והוא במקום קרבן שגאמר בו (במדבר כ"ח) את קרבני לחמי וכו', ועל ידה נמשך כל פרנסתן ואכילתן של ישראל, שזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות י"ג) לא תאכלו על הדם (קדושים י"ט) לא תאכלו קדם

הזאת עם התורה הנ"ל, כמה נורא ונפלא ונשגב מאד הענין הזה למי שיש לו לב להבין ואז אמר אם אין אתם שמחים איני יודע מה לכם, כלומר שראוי לנו על כל פנים לשמח מאד תמיד כשזכינו לטעם אורות נוראות כאלו וכו' גם אחר שספר המעשה הזאת אמר שאתם יכולין לומר עליה תורה כל ימי חייכם.

אמר המחבר, כבר מבאר לעיל שהדברים סתומים ונעלמים מאד, גם חסר קצת וכו' פנ"ל, ועל כן בודאי אי אפשר להבין על נכון סוד הקדוש של הספור הזה עם המאמר תקעו הנ"ל, ואיך המאמר הזה הוא באור ופרוש על המראה הזאת, אף על פי כן אמרתי לרשם איזה הערות קטנות בענין זה כפי הנראה לעניות דעתי, הגם כי דברים פשוטים הם

הכפא שהיה האש סביבה הוא בחינת הכפא העליון, שעליה נאמר בדניאל ז: חזה הוית, עד די כרסון רמיו, ועתיק יומין יתב (פרוש רש"י פסאות הטלו ונתקנו לישב במשפט וכו' ועתיק יומין יתיב הקדוש ברוך הוא יושב למשפט וכו') כרסיה שביבין די נור גלגלוהי נור דליק וכו', דינא יתיב וספרין פתיחין.

וזה שספר, שהלך והקיף סביבם לילך שם אל הכפא, ושמע שהולך ובא ראש השנה. שהוא יום המשפט וכתוב (תהלים ט) כונן למשפט כסאו וכמהו רבים.

ובשבא לשם ראה ראש השנה ראש השנה ממש, יום כפור יום

ראש השנה, ואמרתי בדעתי לפי הגוף חלש שיש לי למה לי לחזור, והייתי שם ובאתי להכסא וראיתי שם ראש השנה ראש השנה ממש, וכן יום הכפורים יום הכפורים ממש, וכן סכות סכות ממש גם שמעתי שהיו צועקים (ישעיה א) תדשיכם ומועדיכם שגאה נפשי, מה לכם לדון את העולם ראש השנה בעצמו ישפט, וברחו כלם עם כל מנהיגי הדור כלם ברחו וראיתי שם שהיה חקוק על הכפא כל צורות של כל ברואי העולם, וכל אחד היה חקוק עם בת זוגו אצלו, ובשביל זה נעשין תכף שדוכים, כי כל אחד מצא שם וראה את בת זוגו ומאחר שבזימים הקודמים למדתי, נפל בדעתי שפסוק (דניאל ט) כרסיה שביבין די נור ראשי תבות שדכ"ן, כי על ידי הכפא נעשין שדוכים פנ"ל גם כרסיה ראשי תבות ראש השנה, יום כפור, סכות, ועל כן בשמיני עצרת זויגא דמטרוניתא ושאלתי מה יהיה פרנסתי, ואמרו לי שאהיה שדכ"ן, והאש הקיף סביבו:

כי באמת ראש השנה הוא טובה גדולה, כי הוא מועד שהלבנה נתכסה, שעל זה נאמר (תלין טו) הביאו עלי כפרה, והוא טובה גדולה להעולם, כי על ידי כל זה אנו יכולין לבקש כפרה בראש השנה וכו' כמבאר בפנים במאמר הנ"ל וכו', והדברים סתומים ונעלמים מאד מאד, גם חסר קצת כי לא נכתב בשלמות. ואחר ספור זה בראש השנה אמר מאמר תקעו ממשלה הנ"ל, ואמר שהוא פרוש על המראה הנ"ל ופעם אחת דבר מהמעשיות וכו' והזכיר אז ענין זה מקשר המעשה

לְהַרִים פָּנָיו לְפָנָיו יִתְבַרֵךְ וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
כַּפָּרָה כַּמְבַאֵר בַּפָּנִים.

וּבְרַחוּ בָּלֶם עִם כָּל מִנְהִיגֵי הַדּוֹר בָּלֶם
בְּרַחוּ. כִּי אֶפְלוּ הַמִּנְהִיגֵי הַדּוֹר,

לֹא מִבְּעֵינֵי הַמַּפְרָסִים שֶׁל שָׁקֵר
שֶׁפָּרְסוּמָם הוּא רַק עַל יְדֵי עֲזוּתָם וְאִינֶם
כָּלֵל בִּבְחִינַת שְׂרָשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם
בְּחִינַת הַפֶּסֶא הַכְּבוֹד, אֲלֵא אֶפְלוּ מִנְהִיגֵי
הַדּוֹר אֲמַתִּיִּים שֶׁהֵם בְּאֻמַּת בְּחִינַת שְׂרָשֵׁי
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְכֹל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נַחֲלָקִים
תַּחְתָּם, אֵף עַל פִּי כֵן עֲדִין לֹא כָּל אֶחָד
מֵהֶם זוֹכֵה לְבְּחִינַת כָּל הַתְּקוּנִים הַמְּבַאֲרִים
בַּפָּנִים בְּשִׁלְמוֹת, עַד שִׁיְהִיָּה בְּבְחִינַת (איוב
כ"ו) מֵאֲחֻז פָּנָי כֶּסֶא לְאֲחֻז בְּבְחִינַת כֶּסֶא
הַכְּבוֹד שְׂרָשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שִׁיְהִיָּה
בְּבְחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַד שֶׁעַל יְדֵי זֶה
יֻכַל לַעֲשׂוֹת רֵאשׁ הַשְּׁנָה כַּמְבַאֵר בַּפָּנִים
וְזֶה מוּבָן גַּם בֵּן מִמָּה שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לַמֶּשֶׁה (שְׁמוֹת ל"ג) כִּי מִצַּאת חַן בְּעֵינַי
וְאֲדַעַף בְּשֵׁם זְכוּי עַל כֵּן בְּרַחוּ מִשָּׁם.

וְרָאָה שֶׁם שָׁקוּק עַל הַכֶּסֶא כָּל צוּרוֹת
שֶׁל כָּל בְּרוּאֵי עוֹלָם, וְכֹל אֶחָד
הֵיָּה חֲקוּק עִם בַּת זוּגוֹ אֲצִלוֹ, וּבִשְׁבִיל זֶה
נִעֲשִׂין תְּכַף שְׂדוּכִים וְכוּ' כַּנ"ל. כִּי כֶּסֶא זֶה
הוּא בְּחִינַת כֶּסֶא הַכְּבוֹד שְׂרָשֵׁי נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וְשֵׁם כָּל הַנִּשְׁמוֹת כָּל אַחַת עִם בַּת
זוּגוֹ כַּמוּבָן בְּדַבְּרֵיו ו"ל בְּלֻקוּטֵי א' סִימָן
רס"ה (עַיֵן זֶהר לְךָ לְךָ פה:)

כִּרְסוּיָה שְׂבִיבִין דַּי נְיוֹר רֵאשֵׁי תְּבוֹת
שְׂדַכָּן, כִּי עַל יְדֵי הַכֶּסֶא
נִעֲשִׂין שְׂדוּכִים (הַיְנוּ כַּנ"ל). גַּם כַּרְסוּיָה רֵאשֵׁי
תְּבוֹת רֵאשׁ הַשְּׁנָה יוֹם כְּפוֹר וְכוּ' (הַיְנוּ גַם כֵּן
כַּנ"ל). וְעַל כֵּן בְּשְׂמִינֵי עֲצַרְתָּ זְוּגָא
דְּמִטְרוּנִיתָא. [כִּי כְּמוֹ שֶׁבְּחִזְרַתְּ מִן הַכֶּסֶא

כְּפוֹר מִמֶּשׁ, סְכוֹת סְכוֹת מִמֶּשׁ. כִּי כָּל
הַיָּמִים הִלְלוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב עַל
כֶּסֶא הַמְּשֻׁפָּט עַד גְּמַר הַדִּין בְּהוֹשָׁעָנָא
רְבָא כְּדוּעָא.

וְיִשְׁמַע שֶׁהָיוּ צוֹעֲקִין חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם
שְׁנָאָה נְפִשִׁי, מָה לָכֶם לְדוֹן אֵת
הָעוֹלָם, רֵאשׁ הַשְּׁנָה בְּעֲצָמוֹ יִשְׁפֹּט. כִּי
רֵאשׁ הַשְּׁנָה הוּא בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ, וְהוּא בְּחִינַת
חֲדָשׁ וּמוֹעֵד בִּיחַד, וְכִמוֹ שֶׁדְּרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ
ו"ל בַּכֶּסֶה לַיּוֹם חַגֵּנוּ, אֵיזָה חַג שֶׁהַחֲדָשׁ
מִתְּפַסֵּה בּוֹ זֶה רֵאשׁ הַשְּׁנָה. וְכִשְׂאָדָם יוֹשֵׁב
לְדַבֵּר בְּחִבְרוֹ זֶה בְּחִינַת שְׂעוּשָׁה רֵאשׁ
הַשְּׁנָה, שְׂיֹשֵׁב וְדָן אֵת חִבְרוֹ, וּמִי הוּא זֶה
שֶׁיְכוּל לְשַׁפֵּט אֵת חִבְרוֹ, כִּי הַמְּשֻׁפָּט
לְאַלְקִים הוּא, כִּי רַק הוּא יִתְבַרֵךְ מְקוֹמוֹ
שֶׁל עוֹלָם וְיִודַע מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד, וְיְכוּל
לְדוֹן אֵת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת כָּל אֶחָד כְּפִי
מְקוֹמוֹ, וְאֵנוּ רוֹאִין רַחֲמֵנוֹתָו יִתְבַרֵךְ בְּמָה
שֶׁקְּבַע יוֹם הַדִּין שֶׁל רֵאשׁ הַשְּׁנָה בְּרֵאשׁ
חֲדָשׁ וְכוּ', כַּמְבַאֵר בַּפָּנִים בְּמֵאֲמַר תְּקַעוּ
הַנֶּ"ל אוֹת י"ד. וְזֶהוּ שֶׁהָיוּ צוֹעֲקִין
חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם, הֵינּוּ הַיּוֹם הַדִּין שֶׁלָּכֶם
שֶׁאַתֶּם יוֹשְׁבִין וְדָנִין אֵת הָאָדָם שְׁנֵה בְּחִינַת
רֵאשׁ הַשְּׁנָה שֶׁהוּא חֲדָשׁ וּמוֹעֵד בִּיחַד, זֶה
שְׁנָאָה נְפִשִׁי, מָה לָכֶם לְדוֹן אֵת הָעוֹלָם
מֵאַחַר שֶׁאִין אַתֶּם בְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם
לִידַע מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְלֻקָּים אֵל תְּדִין
אֵת חִבְרָךְ עַד שֶׁתִּגָּע לְמְקוֹמוֹ וְהָיוּ דָן אֵת
כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת, וְעַל כֵּן מָה לָכֶם לְדוֹן
אֵת הָעוֹלָם רֵאשׁ הַשְּׁנָה בְּעֲצָמוֹ יִשְׁפֹּט, כִּי
רֵאשׁ הַשְּׁנָה שֶׁהוּא בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ שְׂאָז אָמַר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ בְּכִיכּוֹל הִבְיָאוּ
עָלַי כַּפָּרָה, זֶהוּ בְּעֲצָמוֹ שְׂרָשׁ הַדְּבַר לְדוֹן
אֵת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְשְׂיֹכַל כָּל אֶחָד

ירושלים הוא בחינת יראָה שלמה התלויה בלב, זה בחינת אש, כמו שכתוב (דברים ה) כי יראתם מפני האש. ועל ידי יראָה בא השפעת הנבואה וכו', זה בחינת אש, בחינת (שמות א) וירא מלאך ה' אליו בלבת אש הנאמר בתחלת נבואת משה, ואחר כך במצמד הר סיני, כתיב (דברים ד) ודבריו שמענו מתוך האש, וכן כתיב הרבה פעמים אש בענין זה. ועל ידי זה נגאלת התפלה עד שהתפלה היא בבחינת דבר ה', זה בחינת אש, כמו שכתוב (ירמיה כ"ג) הלא כה דברי כאש וכו'. גם כי שלמות התפלה הוא להתפלל בכונת הלב ובהתלהבות רשפי אש שלֵהבת זה בבחינת (תהלים ל"ט) חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש וכו'. ועל ידי זה יכול לעשות ראש השנה שהוא יום המשפט, זה בחינת אש, כמו שכתוב (ישעיה ס"ו) כי כאש ה' נשפט וכמוכן בסימן נ"ט.

ובן תקון הג' מדות שבלב הוא גם כן בחינת אש. תאנת ממון הוא בחינת גור דליק בתמימות תאנת ממון במבאר במאמר אשרי העם סימן י"ג, ושם נאמר שתקון תאנת ממון הוא על ידי צדקה עין שם, וזה בחינת (שמות ל) זה יתנו ואמרו רבותינו ו"ל (מדרש תנחומא צ"א) שהראה לו כמין מטבע של אש. אכילה הוא בחינת אש אוכלה, כי עקר האכילה הוא לקיים הלחות שרשיות שבאדם שלא יכלו חס ושלום על ידי האש היסודי שבאדם פירוע. וכשזוכין לאכילה דקדשה אז השלחן הוא בחינת מזבח, ואכילתו הוא בחינת קרבנות שנאמר בהם (במדבר ט"ח) את קרבני לחמי לאשי. משגל הוא בחינת אש

נעשו שדוכים כן הוא בשרש העליון גם כן שאחר ראש השנה יום כפור סכות שהם בחינת הכסא אז הוא בחינת זווגא דמטרוניתא שמשם שרש השפעת נשמות ישראל זכרים ונקבות כמוכן בזהר לך לך הנ"ל ועין בפרדס הרמונים שער מהות והנהגה פרק כב).

ושא"ל מה יהיה פרנסתו, ואמרו לו שיהיה שדכן. הינו בחינת שדכן הנ"ל שהוא מאחו פני כסא, שאי אפשר לזכות לזה כי אם מי שתפלתו הוא בבחינת דבר ה' שהיא שרש הכל, והוא בחינת המלוה הגדול שכלם לזים אצלו וצריכין להחזיר כחותם אליו. ומי שזוכה לזה בודאי פרנסתו ברוח, כי הפרנסה רודפת אתרו שנה בחינת (שמות כ"ג) [ועבדתם את ה' אלקיכם] וברך את לחמך ואת מימך כפשוטו, הינו שיהיה לו ברכה בפרנסתו. ובדרך צחות נוכל לומר כי מי שהוא בבחינת שדכן הנ"ל, אז הוא יכול לעשות ראש השנה ומשם נמשך פרנסה, על דרך שאמרו רבותינו ו"ל (ביצה ט"ז) מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה.

והאש הקיף סביבו. כי הכסא הוא בחינת אש פנ"ל. ותקוני הכסא הינו לזכות לזה לבחינת מאחו פני כסא שהוא על ידי בנין ירושלים, הוא בחינת אש, בחינת (בתפלת נחם) ובאש אתה עתיד לבנותה, כאמור (זכריה ב) ואני אהיה לה חומת אש סביב. גם ירושלים הוא בחינת הכסא, כמו שכתוב (ירמיה א) בעת ההיא יקראו לירושלם כסא ה', וכמוכא במאמר היכל הקדש בלקוטי א' סימן נ"ט. ובנין

פְּנִים הַבְּרִית הוּא בְּחִינַת אֵשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (איוב ל"א) כִּי אֵשׁ הוּא עַד אֲבֹדוֹן תֹּאכַל, וְנֶאֱמַר (משלי ו) הַיַּחֲתָה אִישׁ אֵשׁ וְכוּ' פנ"ל. וּשְׁמִירַת הַבְּרִית הִיא בְּחִינַת אֵשׁ בְּחִינַת בְּרִית אֵשׁ, וְכַמוֹכָא בְּמֵאמַר סוּד פְּנֵת הַמְּלָה סִמֵּן ס"ג.

וְעַל יְדֵי תַקוּן ג' עֲבוּדוֹת הַנִּזְכָּר לְעֲבוּדַת הַתְּפִלָּה עַד שֶׁהוּא בְּבָחִינַת דְּבַר ה' שֶׁזֶה בְּחִינַת אֵשׁ וְכַנִּל, עַד שְׂזוּכִין עַל יְדֵי זֶה לְאַחֲזוֹ עֲצָמוֹ בְּכַסָּא הַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵשׁ פַּנ"ל, וְעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לוֹ מְמִשְׁלָה עַל הַמְּלָאכִים שֶׁהֵם בְּחִינַת אֵשׁ בְּבָחִינַת שְׁאָמַר רַב עֲמֶרֶם (קדושין כ"א) אֵנָּה בְּשִׂרָא וְאַנְתָּ אֵשׁ וְאַנָּה עֲדָפְנָא מִנְּךָ כַּמְבָאָר בְּפָנִים:

וְהִנֵּה מְבָאָר בְּמֵאמַר זֶה עַל פְּסוּק (בְּרַאשִׁית ב) וַיְכַן ה' אֶת הַצֶּלַע, שֶׁהִיא חוּהָ אֵם כָּל חַי בְּחִינַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד שֶׁרָשִׁי נִשְׁמוּת יִשְׂרָאֵל. וּמְבָאָר בְּפָרִי עֵץ חַיִּים בְּכּוֹנֵת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהִיא רְאוּי שְׂיָבוּא הַעוֹלָם לְשִׁלְמוֹת תַּקוּנוֹ בַּיּוֹם שֶׁנִּבְרָא בוֹ אָדָם הָרִאשׁוֹן שֶׁהוּא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אָף מַחֲמַת הַפֶּגֶם נִתְקַלְקַל הָעֶנְיָן, וְצָרִיכִין לְעַסֵּק בְּתַקוּן זֶה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַד שְׁמִינֵי עֲצָרַת וְכוּ'. נִמְצָא מְבָאָר שֶׁהַתַּקוּן שֶׁל בְּחִינַת וַיְכַן ה' אֶת הַצֶּלַע הַנִּזְכָּר שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכֶּסֶף הַנִּזְכָּר, נַעֲשֶׂה בְּכָל שָׁנָה מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַד שְׁמִינֵי עֲצָרַת כְּמוֹכֵן שֵׁם בְּפָנֵי הַנִּזְכָּר. וְאִפְשָׁר לִזְמַר שֶׁזֶה גַּם כֵּן בְּכָל דְּבָרֵינוּ וַיְכַן, שְׂרָאָה שֵׁם רֹאשׁ הַשָּׁנָה רֹאשׁ הַשָּׁנָה מִמֶּשׁ, וְכֵן יוֹם כַּפּוּר וְסִכּוֹת פַּנ"ל:

וְכַל זֶה פְּתִיבֵי בְּדֶרֶךְ דְּרִשׁ בְּעֵלְמָא, כִּי מֵאֵד עֲמֶקוֹ מַחֲשׁוּבוֹתֵינוּ שֶׁל רַבֵּנוּ

בְּחִינַת (תְּהִלִּים ל"ט) חָם לְבֵי בְּקֶרְבִי הַמְּבָאָר בְּמֵאמַר הַנִּזְכָּר, וְנֶאֱמַר (משלי ו) הַיַּחֲתָה אִישׁ אֵשׁ בְּחִיקוֹ וְכוּ', וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וַיְכַן (סוֹטָה י"ג) אִישׁ וְאִשָּׁה וְכוּ' לֹא זָכוּ אֵשׁ אוֹכְלָתָן, זָכוּ שְׂכִינָה שְׂרוּיָה בֵּינֵיהֶם, הִינּוּ עַל יְדֵי שֵׁם י"ה שְׂבָאִישׁ וְאִשָּׁה נִמְתַּק הָאֵשׁ, עַד שֶׁהוּא בְּקִדְשָׁה בְּבָחִינַת שְׂכִינָה שְׂרוּיָה בֵּינֵיהֶם, וְאִזּוֹ הָאֵשׁ בְּבָחִינַת שְׂלֵהֶבֶת י"ה הַמְּבָאָר בְּכּוֹנֵת שְׁבֵת פְּדוּעָה.

וְכֵן עֶנְיָן תַּקוּן ג' עֲבוּדוֹת הַמְּפַסְדִּין עֲבוּדַת הַתְּפִלָּה זֶה גַּם כֵּן בְּחִינַת אֵשׁ. אֵל תְּהִי כְּזוֹ לְכָל אָדָם, עַל דְּרָךְ שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וַיְכַן (בְּרַכּוֹת י"ג) הַנֶּצֶרֶךְ לְבְרִיּוֹת כְּאֵלוֹ נִדּוּן בְּאֵשׁ וּבַמַּיִם, שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים ס"ו) הִרְכַּבְתָּ אֲנוֹשׁ לְרִאשׁוֹ בְּאֵנוֹ בְּאֵשׁ וּבַמַּיִם. וְכֵן דָּרְשׁתָּ רַבּוֹתֵינוּ וַיְכַן בְּכַא מְצִיעָא ע"ה: לְעֶנְיָן מִי שֶׁהַנּוֹשֶׂה שְׁלוֹ עוֹבֵר לְפָנָיו, וּפְרוּשׁ הַחַדוּשֵׁי אֲגָדוֹת כִּי מַחֲמַת שְׁנִתְבַּיֵּשׁ וְאִזִּיל סְמַקָּא וְאֵתִי חוֹרָא, וּבַתְּחִלָּה פָּנָיו מְאִדִּימוֹת מַחֲמַת בּוּשָׁה זֶה בְּחִינַת אֵשׁ, וְאַחַר כֵּן אֵתִי חוֹרָא זֶה בְּחִינַת מַיִם. וְכַתִּיב (תְּהִלִּים ע"ח) בַּחוּרֵינוּ אֵשׁ וּבַתּוֹלְתֵינוּ לֹא הוּלְלוּ וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ וַיְכַן בְּמַדְרָשׁ תְּהִלִּים עַל נֶדֶב וְאֲבִיהוּא שְׁהִיו אוֹמְרִים אֵיזָה אִשָּׁה הוֹנֵגַת לָנוּ וְכוּ', שֶׁזֶּה פְּגָמוֹ בְּבָחִינַת אֵל תְּהִי כְּזוֹ הַנִּזְכָּר וְנִדְּוּנוֹ בְּאֵשׁ. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וַיְכַן (בְּרַכּוֹת מ"ג) מוֹטֵב שְׂיִפִּיל אָדָם עֲצָמוֹ לְכַבְּשָׁן אֵשׁ וְאֵל יִלְבִּין פָּנָיו חִבְרוּ וְכוּ'.

תַּקוּן פְּגָם עֲבוּדָה זָרָה הוּא בְּחִינַת אֵשׁ, בְּחִינַת פְּסִילֵי אֱלֻקִּיהֶם תְּשָׂרְפוּן בְּאֵשׁ. וּבְעֵגֶל כְּתִיב (שְׁמוֹת ל"ב) וְאֲשַׁלִּיכֶהוּ בְּאֵשׁ וְכוּ'. וְכֵן הַתַּקוּן הִיָּה עַל יְדֵי אֵשׁ שְׁנֵאמַר (שם) וַיִּשְׂרַף אֶת הָעֵגֶל וְכוּ', וְנֶאֱמַר (דְּבָרִים ט) וְאִשְׂרָף אוֹתוֹ בְּאֵשׁ וְכוּ'.

תקעו ממשלה / פרפראות לחכמה / קלה

ענין השלש רגלים וראש השנה וכו'. א"ז ז' יומין דסוכות וחג שמני עצרת. א"ז מצה וז' יומין דפסח. א"ז סכה וז' מינין דלולב וכו' עין שם. ולענינו אפשר לרמז שנה בחינת (תהלים צ"א) נכון כסאך מאז, הינו בחינת אז הנ"ל, שהם בחינת תקוני הפסא. מעולם אתה, כי הקדוש ברוך הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו פי הוא יתברך קדם לעולם. וכן הפסא היא גם כן בחינה זו, בבחינת (שמואל א ב) וכסא כבוד ינחלם פי לה' מצקי ארץ וישת עליהם תבל כמבאר בפנים. וזה נשאו נהרות ה' נשאו נהרות קולם וכו', הינו הקטרוגים שמתעוררים על האדם וכו'. מקולות מים רבים וכו' אדיר במרום ה', פי השם יתברך אדיר מכלם וממתיק ומשתיק את כל הקטרוגים, פי הוא יתברך מקומו של עולם וזן את כל אחד לכף זכות לפי בחינת מקומו של כל אחד. וזה עדותיך נאמנו מאד, פי רק עדותו יתברך נאמנה, והוא יתברך יכול להעיד על כל אחד כפי שידוע תכלית נקדת מקומו של כל אחד. לביתך נאנה קדש ה' לארץ ימים כמבאר בפנים. ובאמת שרש מקומו של כל אחד מישראל ברוחניות הוא בבחינת הפסא הנ"ל ששם שרשי נשמות של כל ישראל כנ"ל.

ועין זהר תרומה קל"ה: לית אתערותא דלעלא לאתערא עד דישראל מתערי לתתא כמה דאוקימנא דכתיב בפסא ליום חגנו, ליום חג לא כתיב אלא ליום חגנו וכו' ונחוא על דרך שאמרו רבותינו ז"ל שהמלאכים שואלים להקדוש ברוך הוא אימתי ראש השנה,

ו"ל, ודבריו עומדים ברום רומו של עולם וכלולים בהם סתרי תורה הרבה ותעלומות חכמה עד אין חקר, בפרט בענין זה אשר הוא בעצמו ו"ל הפליג בנפלאות הענין כנ"ל. וענין נפלאות רבות על פי מאמר תקעו ממשלה הנ"ל בלקוטי הלכות, הלכות ציצית הלכה ג, והלכות ערלה הלכה ד, והלכות שלוחין הלכה ד ועוד בכמה מקומות בדבריו ז"ל.

ועין בזהר פנחס רנ"ג: שהשלש רגלים הם כנגד השלשה אבות שהם בחינת חסד גבורה תפארת, וראש השנה הוא בחינת דינא דמלכותא וכו' עין שם. וידוע שהם בחינת רגלי הפסא עין במאמר אבא שאול סימן נ"ה, וזה גם כן בחינת הג' תפלות שתקנו האבות כמבאר שם, ואפשר לומר שנה גם כן בחינת תקון הג' מדות שנתתקנין על ידי השלש רגלים, ועל ידי זה נבנית ירושלים שהיא בחינת יראה, שנה בחינת ראש השנה שהוא מקור היראה בידוע.

וזה בחינת תקעו בחדש וכו' המבאר בסוף המאמר, תקעו זה בחינת ממשלה הנ"ל וכו', בחדש זה בחינת התחדשות המחין שבשלש רגלים בבחינת (תהלים ק"ד) עשה ירח למועדים, שכל המועדים והרגלים הם על ידי חדוש הירח וכו'. וענין התקון להתקנם בהמשלה הנ"ל שהוא על ידי שיאחו בבחינת פסא הכבוד וכו' כנ"ל, זה אינו מרמז להדיא בפסוק זה, רק באמת כל הבחינות האלו הם בעצמם גם כן בחינת הפסא כנ"ל.

ועין בזהר תצא רפ"ג. שדרש הפסוק (ישעיה נ"ח) א"ז תקרא וה' יענה על

יכול לעשות ראש השנה, שנה בחינת
 בכסה ליום חגיגו המבאר בסוף המאמר.
 ואפשר שגם הראש השנה של מעלה
 תלוי בו כמובן מלשון הזהר הקדוש
 הנ"ל. ועין שם גם כן מענין תקיני הכסא
 ומלוי הירח ועין שם גם בדרך קל"ח,
 ומרמז גם בדברי רבנו ז"ל בהמעשה של
 הבנים שנחלפו וכו':

והקדוש ברופן הוא אומר להם אני ואתם
 נשאל לבית דין שלמטה וכן אמרו
 רבותינו ז"ל במסכת ראש השנה כי חק
 לישראל הוא וכו' אין בית דין שלמעלה
 נכנסין לדין אלא אם כן קדשו בית דין
 של מטה את החדש. ואפשר שמרמז
 בזה הלשון של הזהר הקדוש סוד הענין
 המבאר במאמר זה שצדיק הגדול וכו'

פרפראות לחכמה על הש"ס

בחינת תקון הממון שיהיה שמח בחלקו, ונאמר (משלי ה, יח) שמח באשת נעריך בבחינת תקון המשגל, בבחינת ישמח את אשתו בדבר מצוה (בבא בתרא יז). והנה בסעודת החתונה יש כל הג' מדות הנ"ל. כי החתן צריך לפזר ממון הרבה לצורך הסעודה והאכילה שהיא בשביל שמחת הזיווג והחתונה, ועל כן זה הנהגה מסעודת חתן ואינו משמחו הוא פוגם בג' מדות הנ"ל, כי מאחר שנהנה מהסעודה שהיא האכילה, והנה היה יכול לעשות לו סעודה כזו גם בתוך ביתו, ומאחר שאינו משמח את החתן נראה מזה שהלך אל הסעודה רק בשביל לאכל סעודה כזו בחנם בלי הוצאות ממון, נמצא שפוגם גם בממון. והנה החתן עשה הסעודה ופזר על זה ממנו בכדי שישמחו אותו, ועל ידי זה תהיה החתונה והזיווג שלו בבחינת תקון המשגל על ידי שמחה כנ"ל, ומי שאינו משמחו הוא פוגם בזה, נמצא שפוגם במשגל ובממון, כי לפעמים החתן דואג על פזור ממנו בחנם, מאחר שאין משמחין אותו, וגם האכילה נפגמת בלא שמחה כנ"ל, שכל זה הוא בחינת חרבן ירושלים. אבל כשמשמחו אז נתתן הסעודה שהוא האכילה, וגם הממון שפזר

אמר רבי חלבו אמר רב הונא כל הנהגה מסעודת חתן ואינו משמחו עובר בתמשה קולות שנאמר קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אמרים הודו את ה' צבקות, ואם משמחו מה שכתרו, אמר רבי יהושע בן לוי זוכה לתורה שנתנה בתמשה קולות, שנאמר ויהי ביום השלישי בהית הבקר ויהי קלת וברקים ויענן כבוד על ההר וקל שפר וגו' ויהי קול השפר וגו' והאלקים יעננו בקול. איני והא פתיב וכל העם ראים את הקולות, אותן קולות דקדם מתן תורה הו'. רבי אבהו אמר כאלו הקריב תודה שנאמר מבאים תודה בית ה'. רב נחמן בר יצחק אמר כאלו בנה אחת מחרבות ירושלים. שנאמר כי אשיב את שבות הארץ ככראשנה אמר ה'. (ברכות ו)

כי חרבן ירושלים שהוא בחינת לב הוא על ידי ג' מדות שהם אכילה, ממון, משגל, כמבאר בלקוטי תנינא סימן א', ותקון הג' מדות הנ"ל הוא בבחינת שמחה, שזה בחינת (תהלים ד, ח) נתת שמחה בלבי. וזה בחינת (קהלת ט, ז) לך אכל בשמחה לחמך בחינת תקון האכילה, ונאמר (דברים לג, יח) שמח זבולון בצאתך

זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים כמו שדרשו רבותינו ז"ל על ויקומו לצחק:

אמר רבי יהושע בן חנניה מימי לא נצחני אדם חוץ מאשה תינוק ותינקת, אשה מאי היא, פעם אחת נתארתי אצל אכסניא אחת עשתה לי פולין, ביום ראשון אכלתיים ולא שירתי מהן כלום, שניה ולא שירתי מהן כלום, ביום שלישי הקדיחתי במלח, פיון שטעמתי משכתי ידי מהן, אמרה לי, רבי מפני מה אינך סועד, אמרתי לה, כבר סעדתי מבעוד יום, אמרה לי, הנה לך למשך גידך מן הפת, אמרה לי, רבי שמא לא הנחת פאה בראשונים, ולא כף אמרו חכמים אין משירין פאה באלפס אבל משירין פאה בקערה. תינקת מאי היא, פעם אחת הייתי מהלך בדרך והיתה דרך עוברת בשדה והייתי מהלך בה, אמרה לי תינקת אחת, רבי לא שדה היא זו, אמרתי לה לא דרך כבושה היא, אמרה לי לסטים כמוהך כבושה. תינוק מאי היא, פעם אחת הייתי מהלך בדרך וראיתי תינוק יושב על פגיון דרכים ואמרתי לו באיזה דרך גלף לעיר, אמר לי זו קצרה וארבה וזו ארבה וקצרה, והלכתי בקצרה וארבה פיון שהגעתי לעיר מצאתי שמקיפין אותה גנות ופרדסין חורתי לאחורי, אמרתי לו בני הלא אמרת לי קצרה, אמר לי ולא אמרתי לך ארבה, נשקתיו על ראשו ואמרתי לו אשריכם ישראל שכלכם חכמים גדולים אתם מגדולכם ועד קטונכם. (ערוכין דף נג.)

עין שם שהאשה הוכיחה אותו על שלא השאיר פאה בקערה וכו' זה בחינת

החתן על הסעודה וגם המשגל כנ"ל. ועל כן הוא באלו בנה אחת מחברות ירושלים:

מאי ודי זקה אמרי דבי רבי ינאי כף אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא רבוננו של עולם בשביל כסף וזהב שהשפעת להם לישראל עד שאמרו די, הוא גרם שעשו את העגל וכו', אמר רבי חיזק בר אבא אמר רבי יוחנן משל לאדם אחד שהיה לו בן הרחיצו וסכו והאכילו והשקהו ותלה לו כיס על צוארו והושיבו על פתח של זונות מה יעשה אותו הבן שלא יחטא. כף אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם בשביל כסף וזהב שהשפעת להם לישראל וכו', הוא גרם שעשו את העגל וכו'. משל לאדם אחד שהיה לו בן, הרחיצו וסכו והאכילו והשקהו ותלה לו כיס על צוארו והושיבו על פתח של זונות, מה יעשה אותו הבן וכו'. (דף לב.)

עין מאמר תקעו ממשלה לקוטי תניינא סימן א', מענין הג' תאוות שהם תאוות ממון אכילה ומשגל. וזה בחינת הג' דברים שחשבו פאן, כי שתיה בכלל אכילה וכן רחיצה וסיכה כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ומדרשו רבותינו ז"ל ענין זה על פסוק (דברים א, א) ודי זקה, מובן כי כלם כלולים בממון כי הכסף יענה את הכל (קהלת י, ט). ועל כן גם אצל חטא העגל שכתוב (שמות לב) ויעשו להם אלקי זזהב, כתיב (שם) וישב העם לאכל ושתו הינו תאוות אכילה. ויקומו לצחק, ודרשו רבותינו ז"ל על גלוי עריות (שמות נב, כב), וכן היו כלולין בחטא זה כל הג' עבודות המבאר במאמר הנ"ל, שהם בחינת עבודה

תקעו ממשלה / פרפראות לחכמה על הש"ס קלט

לו כלום עשיר היית יותר מרבי אלעזר, אמרו עליו על רבי אלעזר בן חרסום, שהניח לו אביו אלף עירות ביבשה ונגדן אלף ספינות בים ובכל יום ויום נוטל נאד של קמח על כתפו ומהלך מעיר לעיר וממדינה למדינה ללמוד תורה, פעם אחת מצא והו עבדיו ועשו בו אנגריא, אמר להן בבקשה מכס הניחוני ואלך ללמוד תורה, אמרו לו חיי רבי אלעזר בן חרסום שאין מניחין אותך, ומימיו לא הלך וראה אותן אלא יושב ועוסק בתורה כל היום וכל הלילה. רשע אומרים לו מפני מה לא עסקת בתורה, אם אמר נאה הייתי וטרוד ביצרי, הייתי אומרים לו כלום נאה היית מיוסף, אמרו עליו על יוסף הצדיק, בכל יום ויום היתה אשת פוטיפר משדלתו בדברים, בגדים שלבשה לו שחרית לא לבשה לו ערבית, בגדים שלבשה לו ערבית לא לבשה לו שחרית, אמרה לו הרני השמע לי, אמר לה לאו, אמרה לו הרני חובשתך בבית האסורין, אמר לה ה' מתיר אסורים, הרני כופפת קומתך, ה' זוקף כפופים, הרני מסמא את עיניך, ה' פוקח עורים, נתנה לו אלף כפרי כסף לשמוע אליה לשכב אצלה להיות עמה, ולא רצה לשמוע אליה לשכב אצלה בעולם הזה, להיות עמה לעולם הבא, נמצא הלל מחיב את העניים, רבי אלעזר בן חרסום מחיב את העשירים, יוסף מחיב את הרשעים

(יומא דף לה.)

ענין מאמר תקעו ממשלה לקוטי תנינא סימן א' מענין תקון הג' מדות שהם אכילה וממון ומשגל, וענין באור החיים פרשת ואתחנן שפרש ענין ואהבת וכו'

פגם האכילה. והתינוקת אמרה לו על שהלך בדרך שהיה בשדה, לסטים שפמותך כבשוה, זה בחינת פגם הממון. והתינוק אמר לו דרך זו קצרה וארבה וכו', זה בחינת פגם המשגל כמו שאמרו רבותינו ו"ל משביעו רעב. ועל בן אמר לו אשריכם ישראל שכלכם חכמים וכו' כי תקון הג' מדות הנ"ל הוא על ידי המחין כמבאר בלקוטי תנינא סימן א' תקעו ממשלה והמחין הם בבחינת חכמה מוחא:

תנו רבנן עני ועשיר ורשע באין לדיון, לעני אומרים לו מפני מה לא עסקת בתורה, אם אמר עני הייתי וטרוד במזונותי, אומרים לו כלום עני היית יותר מהלל. אמרו עליו על הלל הזקן שבכל יום ויום היה עושה ומשתכר בטרעפיק חציו היה נותן לשומר בית המדרש וחציו לפרנסתו ולפרנסת אנשי ביתו, פעם אחת לא מצא להשתכר ולא הניחו שומר בית המדרש להפגס, עלה ונתלה וישב על פי ארבה כדי שישמע דברי אלקים חיים מפי שמעיה ואבטליון. אמרו אותו היום ערב שבת היה ותקופת טבת היתה וירד עליו שלג מן השמים, כשעלה עמוד השחר אמר לו שמעיה לאבטליון, אבטליון אחי בכל יום הבית מאיר והיום אפל שמא יום המעונן הוא, הציצו עיניהן וראו דמות אדם בארבה, עלו ומצאו עליו רום שלש אמות שלג, פרקוהו והרחיצוהו וסכוהו והושיבוהו כנגד המדרוה, אמרו ראוי זה לחלל עליו את השבת. עשיר אומרים לו מפני מה לא עסקת בתורה, אם אמר עשיר הייתי וטרוד הייתי בנכסי, אומרים

מבאר גם כן כי שרש הג' מדות אלו הם בלב וכו'. אכילה בחינת ולחם ללב אנוש יסעד (תהלים קד, טו), ועי' במאמר ויבן את הצלע סימן ס"ז, כי על ידי תאות אכילה נפגם הכבוד דקדושה חס ושלום וכו'. והנה רבי אליעזר סובר ארבע עשרה סעודות חייב אדם לאכול בספה אחת ביום ואחת בלילה, אף ספה וכו', הינו מאחר שעל ידי סכות נמשך בחינת תקון תאות אכילה, על כן צריך לקיים מצות האכילה בספה כמנהג רב בני אדם בכל השנה.

ורבנו סברי כדירה, מה דירה אי בעי אכל אי בעי לא אכל, אף ספה נמי. פי סברתם הוא להפוך מאחר שעל ידי מצות אכילה זו ממשיכין תקון תאות אכילה, אי אפשר לגזר על האדם שמחייב לאכול אחת ביום ואחת בלילה, אף על פי שאינו רוצה לאכול כלל, רק עקר התקון הוא על ידי אכילת לחם בספה בעת שהוא רוצה לאכול, רק אם כן היה אפשר שלא היה רוצה לאכול לחם כלל כל ימי הסכות, ולא יקיים מצות האכילה בספה כלל, רק שדבר זה נלמד בגזרה שוה, מה אכילת מצה לילה הראשון חובה וכו' אף כן לילה הראשון חובה.

וזה שהביאו התוספות בשם הירושלמי, מה להלן עד שיכנס למצה כשהוא תאוה, אף כן עד שיכנס לספה בתאוה וכו', מה להלן עד שיאכל פזית דגן אף כן עד שיאכל פזית דגן בספה. פי עקר התקון על ידי שיאכל פזית דגן שהוא לחם ויקא בספה, פי זה עקר האכילה בחינת (תהלים קד, טו) ולחם ללב אנוש יסעד בחינת (עין ב"ד מח) פתא סעדא דלבא,

בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, גם כן על ג' ענינים הנ"ל, וסמך לזה תקף מצות והיו הדברים האלה וכו' ושננתם וכו', הינו ענין מצות עסק התורה. וכנגד זה חושב כן אלו השלשה, כי העני אמר שיהיה טרוד במזונותיו בחינת אכילה, והעשיר במקונו כנגד ממונו, הרשע טרוד ביצרו בחינת משגל, ואף על פי כן החיוב לשבר את כל אלו המדות ולעסוק בתורה כמו שעשה הלל וכו'.

רבי אליעזר אמר ארבע עשרה סעודות חייב אדם לאכול בספה, אחת ביום ואחת בלילה, וחכמים אומרים אין לדבר קצבה חוץ מלילי יום טוב ראשון של חג בלבד, מאי טעמא דרבי אליעזר, תשובו בעין תדורו, מה דירה אחת ביום ואחת בלילה, אף ספה אחת ביום ואחת בלילה, ורבנו כדירה, מה דירה אי בעי אכל אי בעי לא אכל, אף ספה נמי אי בעי אכל אי בעי לא אכל וכו'. שאל אפוטרופוס של אגריפס המלך את רבי אליעזר, כגון אני שאיני רגיל לאכול אלא סעודה אחת ביום מהו שאוכל סעודה אחת ואפטר, אמר ליה בכל יום ויום אתה ממשיך כמה פרפראות (פרש רש"י מיני מעדנים וכו' להיות לבו משוף אחר הפת ויאכל), לכבוד עצמך ועכשו אי אתה ממשיך פרפרת אחת לכבוד קונך. (סוכה דף כז).

ענין מאמר תקעו ממשלה סימן א' בלקוטי תניינא, שכתב שם על כן צריכין לזהר מאד בכבוד יום טוב ולקבל השלש רגלים כראוי וכו', ועל ידי זה זוכין לתקן השלש מדות הנ"ל, כי בפסח נתמתן וכו' בסכות נתמתן תאות אכילה וכו', ושם

תקעו ממשלה / פרפראות לחכמה על הש"ס קמא

והוספתי על ימיה וכו' עין שם. מבאר על פי מאמר תקעו ממשלה בענין ועבודתם ה' אלקיכם זו תפלה וכו', על ידי זה זוכין לקבל רפואה והסירותי מחלה מקרבך.

ע"א משגש ארחתה דאמה דבצא מנה רב אחדבוי בר אמי מרב ששת מנין למצרע בימי ספורו שמשמא אדם אמר לו הואיל ומטמא בגדים מטמא אדם אמר ליה דילמא טמאה בחבורים שאני דהא הסיט נבלה דמטמא בגדים ואינו מטמא אדם אמר לה ואלא שרץ דמטמא אדם מנלן לאו משום דמטמא בגדים אמר ליה שרץ בהדיא פתיב בה או איש אשר יגע בכל שרץ אלא שכבת זרע דמטמא אדם מנלן לאו משום דהואיל ומטמא בגדים מטמא אדם אמר ליה שכבת זרע נמי בהדיא פתיב בה או איש לרבות את הנוגע אהדר ליה בבדיחותא חלש דעתה דרב ששת אשתיק רב אחדבוי בר אמי ואתניק תלמודה אתיא אמה וקא בכיא קמה צוחה צוחה ולא אשגח בה אמרה לה חזי להני חדני דמצית מניהו בצא רחמי עליה ואתסי. (בבא בתרא דף ט:)

ע"א משגש ארחתה דאימיה וכו' (ירושלמי ברכות פ"ק ה"ה קורא חלקה ז).

ע"ן מאמר עתיקא סימן כ"א שהכלמה והבושה אזיל סמקא ואתי חורא הוא בחינת דם נעצר ונעשה חלב, ועל פן כשנכלם רב ששת וחלש דעתה על ידו וכו' אתיא אמה וצוחה ולא אשגח בה, עד שאמרה לו חזי להני חדני דמצית מניהו, הינו שיינק מהם החלב שנעשה מהדמים שלה, על פן פדאי שיתרצה בשבילה למחל על עלבונו שהוא גם כן בבחינה

ושיאכל אותו כזית דגן בתאוה וברצון, ועל ידי זה ממשיך בחינת תקון תאות אכילה. והנה באמת רבי אליעזר סובר גם כן שצריך להשתדל על כל הארבע עשרה סעודות שיאכל אותם בסכה בתאוה וברצון, ועל פן השיב לאפטרופוס הנ"ל בכל יום אתה ממשיך כמה פרפראות (פרש רש"י להיות לבו משוער אחר הפת ויאכל), הינו שעושה כמה השתדלות בכדי שיתאוה לאכל פת שהוא עקר האכילה התלוי בלב בחינת ולחם ללב אנוש יסעד הנ"ל, וכל זה לכבוד עצמך כי מי יודע אם יהיה אכילתו בקדושה, או חס ושלום להפך שעל ידי זה פוגם בכבוד דקדושה ונוטל הכבוד לעצמו חס ושלום כנ"ל. ועכשו שהגיע הזמן שעל ידי אכילה זו בסכה נמשך תקון תאות אכילה ונתתקן בחינת הכבוד דקדושה, אי אתה ממשיך פרפרת אחת לכבוד קונך, הינו שבודאי מחיב להשתדל על ידי פרפרת בכדי שיקים מצוות אכילות כל הסעודות בסכה בתאוה וברצון, בכדי להמשיך על ידי זה תקון תאות אכילה, שעל ידי זה נתתקן ונשלם אור הכבוד דקדושה בחינת כבוד קונך:

תניא לאהבה את ה' אלקיכם ולעבדו בכל לבבכם (דברים י"א, יג) איזו היא עבודה שהיא בלב הוי אומר זו תפלה, וכתיב בתרה (שם) ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש. (תענית דף ב.)

ע"ן מאמר תקעו ממשלה מענין עבודה זו תפלה ומענין מטר וכו'. (יבמות דף מט:)

מ"שה אמר (שמות כג, כו) את מספר ימיה אמלא, וישעיה אמר (ישעיה לח, ה)

מתנה אָנא מחזק טיבו לראשי דכד הוה
מטי מודים הוא כרע מגרמה. (תלמוד ירושלמי
דף יז עמוד ב.)

הובא במדרש תלפיות אות כ' דף קנ"ד
עמוד ב' ובקרבן שבת אמר רבי

חיא אָנא מן יומי לא פונתי (פרוש בתפלת)
אָלא חד זמן בעי מכונת והרהרתי בלבי
מאן עיל קמי מלכא ברישא אלקפתא (פרוש
שר גדול ונכבד יותר פריש גלותא) או ריש גלותא
שמואל אמר אָנא מניתי אפרוחי (פרוש עופות)
רבי בון ברבי חיא אמר אָנא מניתי
דימוסיא (פרוש שורות האבנים של הבנין) אמר רבי
מתריא אָנא מחזיק טיבו לראשי דכד הוה
מטי למודים כורע מגרמה עד כאן לשונו,
והוא נפלא מאד פמוכן, והעקר למה להם
להודיע זאת הלא אמרו רבותינו ו"ל חליף
עלי כו' בפרט שעל ידי זה יבאו אנשים
פשוטים בודאי לזלזל ולהקל חס ושלום
בכונת התפלה:

על פי המאמר תקעו ממשלה לקוטי
תנינא א' אלקפתא בחינת נשמות
ישאל וריש גלותא הם המלאכים כפרוש
העשרה מאמרות (הובא במדרש תלפיות הנ"ל)
ואמרו רבותינו ו"ל עתידין צדיקים שיהיה
מחיצתם לפנים ממלאכי השרת, ועל כן
צריך לשמר מקנאת המלאכים וכל זה
תלוי בשלמות התפלה כמבאר שם במאמר
הנ"ל, ועל ידי זה נודרו בתפלתו אָנא
מניתי אפרוחי בחינת הצדיקים (עין מאמר רציא
כ"ו) הינו שקשר עצמו עם הצדיקים
והמנהיגים וכל זה תלוי בשלמות התפלה.
אָנא מניתי דימוסיא בחינת בנין ירושלים.
מחזקי אָנא טובה וכו', ידוע מקדמונים

הנ"ל, בחינת אזיל סמקא ואתי חורא
כנ"ל, גם כי זה בעצמו להמתיק הרגז
והפעס על ידי חסד ורחמים הוא גם כן
בחינת דם נעשה חלב, וזה גם כן בחינת
אם יהיו חטאיכם פשנים פשלג ילבינו
(ישעיה א, יח).

ועין מאמר תקעו ממשלה בלקוטי
תנינא סימן א' ששהחממות
ורתיחת הדמים שבלב הוא כפי החלב
שיינק בקטנותו בחינת חס' לבי בקרבי
(תהלים לט, ד) ראשי תבות 'חלב' ועל כן
כשחרה לו לרב ששת על רב אחדבוי על
שהשיב לו בבדיחותא והיה זה לדעתו
כמו עזות שנמשך מרתיחת הדמים, ועל
כן פשצוחה אמו ולא אשגח בה הכרחה
להזכיר לו שגם הוא ינק מחלבה, ותלתה
החסרון בעצמה שמה שהשיב לו רב
אחדבוי בנה בבדיחותא הוא מחמת שיינק
מחלבה, וכן מה שחרה לו לרב ששת כל
כף עד שאינו משגיח כלל על הצעקות
שלה, זה גם כן מחמת רתיחת הדמים
שיש לו על ידי שיינק מחלבה, ומחמת
שגם לה להתבזות כל כף ולתלות
החסרון בהחלב שיינקו ממנה, והחלב
נעשה מהדמים שלה כנ"ל, על כן נקרא
משגש ארחתה דאמה ארחתא דיקא
מלשון ארח פנשים:

אמר רבי חיא רבא אָנא מן יומי לא
פונתי, אָלא חד זמן בעי מכונת
והרהרתי בלבי ואמרת מאן עליל קומי
מלכא קדמי ארקבסה אי ריש גלותא.
שמואל אמר אָנא מניתי אפרוחי. רבי בון
בר חיא אמר אָנא מניתי דימוסיא. אמר רבי

תקעו ממשלה / פרפראות לחכמה על הש"ס

קמג

אָמַר רַבִּי אֲבִין מִי שְׁאַמְרָתֶם לֹו שִׁירָה
עַל הַיָּם (שְׁמוֹת טו, ב) זֶה אֵלֵי וְאַנְוָהוּ
הוּא יִרְפָּא לָךְ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי אָמַר
יִרְפָּא לָךְ - נְבִיאִיךָ. כִּי עַל יְדֵי נְבוּאָה
נִגְאָלֶת הַתְּפִלָּה וְעַל יְדֵי זֶה בָּא רְפוּאָה
כַּמְבֹאֵר בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן א'.

שְׁבָאָדָם נִכְלָלוּ שְׁלֹשָׁה חֻלְקֵי עוֹלָם וְהָרֵאשׁ
נִגְדַּ עוֹלָם הַמְּלָאכִים עֵינַן מְדַרְשׁ תְּלַפְּיּוֹת
הַנִּ"ל נִמְצָא כְּשֶׁהָרֵאשׁ כּוֹרֵעַ בְּמוֹדִים הוּא
בְּחִינַת וַצָּבָא הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים (נְחֻמָּה ט,
1) עֵינַן שָׁם בְּמֵאמַר הַנִּ"ל וְתַבִּין. (מְדַרְשׁ אִיכָה

פְּרָשָׁה ב פִּסְקָה י"ז)

יקרא דשבתא

דאָגהּ כּי כּל מה שיש לו עשירות ביותר חסר לו ביותר וכמבאר במקום אחר אבל העשירות שנמשך על ידי קדשת שבת הוא בבחינת ולא יוסף עציב עמה שזה בחינת תקון תאות מוון. גם עקר השביעה הוא בשבת כמבאר לעיל בפנים (בלקו"א סימן רעו) שזה בחינת תקון תאות אכילה וזה בחינת אכלהו היום הנאמר בשבת וכמבאר במקום אחר גדל מעלת קדשת האכילה של שבת. גם אז עקר תקון תאות המשגל שזה בחינת ושמו בני ישראל את השבת ראשי תבות ביאה כמובא. וזה בחינת קדשת הזווג של שבת כי אז נתתקן החמימות שיהיה בקדשה גדולה בבחינת אש דקדש ולא בבחינת אש דחל שזה בחינת לא תבערו אש וכו' שנאמר בשבת.

וכמובא בתקונים. גם שבת הוא בחינת ודעף היום והשבת אל לבךך שממשיכין הדעת אל הלב שזה בחינת זכור ושמו שנאמר בשבת שהם כנגד מוחא ולבא כמבאר בתקונים. וזה בחינת לדעת כי אני ה' מקדשכם הנאמר בשבת הינו בחינת המשכת הדעת הנ"ל והדעת כלול מתלת מוחין שהם בחינת השלש רגלים כמובא בפנים.

שבת הוא בחינת התכלית כי הוא תכלית מעשה שמים וארץ. והתכלית הוא שיהיה לישראל ממשלה על מלאכים וכו' כמובא בפנים. וזה בחינת המלאכים שמלוין לו לאדם בערב שבת כמו שאמרו רבותינו ז"ל גם שבת הוא בחינת עולם הפסא שזה בחינת ביום השביעי נתעלה וישב על פסא כבודו כידוע. והוא בחינת שרש כל הנשמות בחינת וביום השביעי שבת וינפש. גם שבת הוא בחינת בנין ירושלים כמו שכתוב (ירמ"י י) והיה אם שמע תשמעון אלי וכו' ולקדש את יום השבת וכו' וכאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים וישבה העיר הזאת לעולם. ואמרו רבותינו ז"ל לא חרבה ירושלים אלא על שחללו בה את השבת. גם שבת הוא בחינת שלמות היראה התלויה בלב כי שבת הוא בחינת לב כמבאר בתקונים. והוא בחינת יראה בחינת ירא שבת. גם על ידי קדשת שבת נתתקנין הג' מדות שהם תאות מוון ותאות אכילה ותאות משגל.

כי דרשו רבותינו ז"ל ברכת ה' היא תעשיר זה שבת וכו'. וזה שסים ולא יוסף עציב עמה. כי תאות מוון הוא בחינת עצבות בחינת מרבה נכסים מרבה

בבחינת ישלח דברו וירפאם. כי שבת הוא בחינת דבר ה' שזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת כמוכא בזהר בראשית דף לב. וזה שאמרו רבותינו ז"ל כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכלו כאלו נעשה שתף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית וכו'. ותכף סמוך לזה אמרו שם מנין שהדבור כמעשה שנאמר בדבר ה' שמים נעשו. כי על ידי שאומר ויכלו ומגלה ומעיד על קדשת שבת על ידי זה נשלמת התפלה עד שהיא בבחינת דבר ה', ועל ידי זה כאלו נעשה שתף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית שנאמר על זה בדבר ה' שמים נעשו וכו' כמוכא בפנים.

גם בשבת נתבטלין הג' עבודות שמפסדין עבודת התפלה שזה בחינת ששת ימים תעבד (פי אז יש אחיזה לבחינת העבודות) וביום השביעי וכו' כי אז נתבטלין כל מיני עבודות וזוכין לעבודות דקדשה בחינת ועבדתם את ה' אלקיכם שהוא בחינת עבודת התפלה כמו שאמרו רבותינו ז"ל. וזה בחינת ובני הנכר הנלוים על ה' וכו' ולהיות לו לעבדים, כל שמר שבת מחללו וכו', ושמתים בבית תפלותי, הינו בחינת שלמות התפלה שהוא בחינת דבר ה' ממש שזה בחינת בית תפלותי דיקא כמו שדרשו רבותינו ז"ל. כי שבת הוא בחינת תקון האמונה בשלמות ונתבטלין כל בחינת עבודה זרה שזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל שאפלו עבד עבודה זרה וכו' מוחלין לו. גם שבת הוא בחינת שמירת הברית בשלמות. וזה בחינת ברית עולם הנאמר בשבת. וזה בחינת כל שמר שבת מחללו ומחזיקים

ועל כן אמרו רבותינו ז"ל אם משמרין אתם את השבת אני נותן לכם מועדים וכו'. ואמרו רבותינו ז"ל כל המקים את המועדות כאלו קים את השבתות. וכן שבת הוא תחלה למקראי קדש הינו כנ"ל. ומחמת שכל המדות הנ"ל וכן היראה הנ"ל הם בחינת שם כמוכא בפנים על כן נאמר על שכר שומר שבת שם עולם אתן לו וכו'.

ועל ידי תקון היראה נמשך השפעת הנבואה כמוכא בפנים. וזה בחינת הרוח הקדש שנמשך על ישראל בשבת כמוכא בזהר הקדוש. ועל כן כששאלו את הלל הנשיא שכח ולא הביא ספין מערב שבת מהו (הינו לצורך שחיטת הפסח) אמר להם הלכה זו שמעתי ושכחתי אלא הנח להם לישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם. למחר וכו' (פסחים טו) הינו כי על ידי הבחינת רוח נבואה שמאיר על ישראל בשבת על ידי זה ידעו איך להתנהג בזה. ועל ידי השפעת הנבואה נגאלת ונפדית התפלה וכו' ואז נופל כל הדאקטיריאי כי אין צריכין לרפואות כי אז התפלה בבחינת דבר ה' שהוא שרש הכל ומשם נמשך רפואה בחינת ישלח דברו וירפאם וכו' כמוכא בפנים. ועל כן אין עושין שום עסק רפואה בשבת כמו שאמרו רבותינו ז"ל. וזה בחינת טוב להודות לה' הנאמר במזמור שיר ליום השבת כי אז נשלמת התפלה. וזה ולומר לשמך עליון. כי התפלה השלמה שהוא בבחינת דבר ה' הוא עליון על הכל כי הוא שרש כלם. וזה בחינת שבת הוא מלזעק ורפואה קרוכה לבא. כי על ידי קדשת שבת נמשך רפואה

בבְּרִיתִי וְכוּ'. גַּם שַׁבַּת הוּא הַפּוּרָף בְּחֵינַת
בְּזוּי אֲנָשִׁים בְּבְחִינַת אֵל תְּהִי כְּזוֹ לְכָל אָדָם
כִּי שַׁבַּת אוֹתִית בִּשְׁתַּת כְּמוֹבָא. כִּי עַל יְדֵי
שַׁבַּת זֹכִינ׳ לְכַבּוֹד שֶׁהוּא הַפּוּרָף בְּזִיּוֹן
וּבִשְׁתַּת. וְזֶה בְּחֵינַת מְעַנְגִיָּה לְעוֹלָם כְּבוֹד
יְנַחְלוּ. וְאֵז בְּשַׁבַּת נִתְגַּלָּה וּמְאִיר קִדְשַׁת
יִשְׂרָאֵל אֶפְלוּ שֶׁל הַפְּחוֹת שֶׁבָּהֶם כְּנִ"ל
נִמְצָא שֶׁבְּשַׁבַּת נִתְמַקְנֵין כָּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּ"ל
שֶׁמְרַמְזִין בְּפִרְשַׁת וְהִיָּשֵׁר בְּעֵינֵי תַעֲשֶׂה
וְהַאֲזִינָה לְמִצְוֹתַי וְכוּ' כְּמוֹבָא בְּפָנִים וְעַל
כֵּן פִּרְשָׁה זוֹ נִאֲמָרָה בְּמִרְה שֶׁשֶׁם נִצְטוּוּ עַל
שַׁבַּת כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל.

גַּם שַׁבַּת הוּא בְּחֵינַת יוֹמָא דְנִשְׁמַתָּא וְלֹא
יוֹמָא דְגּוֹפָא, וְאִין הִנְשַׁמָּה נִהְיִית אֵלָא
מְהֵרִית, שְׁזֶה בְּחֵינַת תְּבַלִּין אֶחָד יֵשׁ לָנוּ
וְשַׁבַּת שְׁמָה וְרִיחָה נּוֹדֵף. וְעַקֵּר הַתְּפִלָּה
הוּא מִהִנְשַׁמָּה בְּחֵינַת כָּל הִנְשַׁמָּה תְּהִלָּל
יָהּ, וְעַל כֵּן אֵז עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה וְאֵז
כָּל שֵׁיחַ הַשְּׁדָה (שְׁגַדְלִין עַל יְדֵי מִטָּר שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְּבוֹת
מְרָאָה טַעַם רִיחַ כִּי נִתְלַקֵּין זֶה מִזֶּה בְּמִרְאָה טַעַם רִיחַ וְהַעֲקָר הוּא
הַרִיחַ וְכוּ' כְּמוֹבָא בְּפָנִים) מְחַזְרִין כְּחַם לְתוֹךְ
הַתְּפִלָּה, וְזֶה בְּחֵינַת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ
כְּמוֹבָא בְּפָנִים. וְזֶה בְּחֵינַת (יִרְמִי' י"ז) וְהָיָה אִם
שְׁמוֹעַ וְכוּ' וּבָאוּ בְּשַׁעֲרֵי הָעִיר הַזֹּאת
מְלָכִים וְשָׂרִים יֹשְׁבִים עַל כִּסֵּא דְדוֹד וְכוּ'
וְאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל (בְּמִ"ר בְּשֵׁלַח כ"ה) אֶלְמְלִי
שְׁמָרוּ יִשְׂרָאֵל שַׁבַּת אַחַת בֶּן דְּוֹד בָּא.

וְזֶה בְּחֵינַת וְנִתְתִי מִטָּר אֲרַצְכֶם בְּעַתּוֹ,
וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל בְּלִילֵי שַׁבַּתוֹת
וְכוּ', כִּי אֵז עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַמִּטָּר שְׁגַדְלִין עַל
יְדוּ כָּל שֵׁיחַ הַשְּׁדָה הַנִּ"ל. וְזֶהוּ שֶׁאֲמָרוּ
רַבּוֹתֵינוּ ו"ל לְחַם מִשְׁנָה, שֶׁמְשַׁנָּה בְּטַעְמוֹ
וְרִיחוֹ וּבְמִרְאָה, בְּחֵינַת מְרָאָה טַעַם רִיחַ
הַנִּ"ל. גַּם שַׁבַּת הוּא בְּחֵינַת נְשִׂאוֹת חַן

הַמוֹבָא בְּפָנִים, וְזֶה בְּחֵינַת וְנַח מְצָא חַן,
נַח הוּא בְּחֵינַת נְשִׂאוֹת חַן הַמוֹבָא בְּפָנִים,
וְזֶה בְּחֵינַת וְנַח מְצָא חַן. נַח הוּא בְּחֵינַת
שַׁבַּת כְּמוֹבָא בְּתַקוּנֵים תִּיקוּנָא שְׁבַעִין, וְעַל
יְדֵי זֶה יְכוֹל לְהַפִּיר הַמְּפָרְסָמִים שֶׁהֵם עַל
יְדֵי עֲזוֹת כִּי עֲזוֹתֶם נוֹפֵל לְפָנָיו וְכוּ' כְּמוֹבָא
בְּפָנִים. וְזֶה לְשׁוֹן שַׁבַּת כְּמוֹ שֶׁתּוֹב
וְהַשְׁכַּתִּי גְּאוֹן עֲזִים. וְעַל יְדֵי זֶה יְכוֹל
לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ עִם כָּל הַמְּפָרְסָמִים אֲמַתִּיִּים
שֶׁבְּדוֹר שֶׁהֵם בְּחֵינַת כְּלָלִיּוֹת נְשִׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וְזֶה בְּחֵינַת וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל
עַדַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַנֹּאֲמָר אֵצֶל אֹהֶרֶת שַׁבַּת.
גַּם שַׁבַּת הוּא בְּחֵינַת מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְזֶה
בְּחֵינַת אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ הַנֹּאֲמָר בְּשַׁבַּת
כְּמוֹבָא לְקַמֵּן בְּפָנִים בְּסִימָן פֶּגַ, וְעַל כֵּן כָּל
דֵּינִין אֲתַפְּיֵין וְלֹא מְתַעְרִין אֵז כְּלָל, וְאֵז
נִדוּן כָּל אֶחָד לְכַף זְכוֹת לְפִי מְקוּמוֹ. וְזֶה
בְּחֵינַת יוֹם טוֹב שֶׁל רֵאשׁ הַשְּׁנָה שֶׁחַל
לְהִיּוֹת בְּשַׁבַּת. וּמוֹבָא בְּסִפְרֵים קְדוּשִׁים
שֶׁמְרַמְזוּ שְׁטוֹב לְיִשְׂרָאֵל כְּשֵׁרֵאשׁ הַשְּׁנָה חַל
בְּשַׁבַּת עֵינִן שֶׁם בְּטַעַם לְדַבֵּר. וּכְפִי הַנִּ"ל
מוֹכֵן מִמִּילָא כִּי זֶה שֶׁקָּבַע לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ
רֵאשׁ הַשְּׁנָה בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ הוּא גַּם בֶּן חֲסֹד
גְּדוֹל כְּמוֹבָא בְּפָנִים. וּמְכַל שֶׁכֵּן כְּשֶׁחַל גַּם
בְּשַׁבַּת שְׂאֵז כָּל דֵּינִין אֲתַפְּיֵין וְכוּ' וְהַכֵּל
נִדוּנִין לְכַף זְכוֹת כְּנִ"ל בְּוִדָּאֵי טוֹב מְאֹד
וְעַל כֵּן מְסִימִין קְבֻלַּת שַׁבַּת בְּפִסּוּק לְבִיתֵךְ
נִאֲוָה קִדְשׁ ה' לְאַרְבֵּי יָמִים. שֶׁמְרַמְזוּ עַל זֶה
שֶׁהֵשֶׁם יִתְבַּרֵּךְ מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְעוֹשֶׂה
רֵאשׁ הַשְּׁנָה שֶׁהוּא יוֹמָא אֲרִיכְתָא מְפָנִי
שֶׁנִּקְבַּע בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ וְזֶה מְחַמַּת גְּדוֹל חֲסֵדוֹ
יִתְבַּרֵּךְ שֶׁהוּא מְקַיֵּם בְּנוֹ הַיּוֹי דֵּן אֶת כָּל
אָדָם לְכַף זְכוֹת כְּמוֹבָא בְּפָנִים. וּמְחַמַּת
שֶׁכָּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּ"ל כְּלוּלִין בְּשׁוֹפֵר כְּמוֹבָא

לשלמות היראה, בודאי הוא רחוק לגמרי מפגם עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים כפשוטו רחמנא לצלן, רק שרצה לומר שצריכין לזרה מאיזה שגיאה דקה ופגם קטן ודק מאד שנמשך מבחינת ג' עבודות הנ"ל בדיקות גדול. על כן דרשו רבותינו ז"ל כאן גם כן מעשות דרכיך שלא יפסע פסיעה גסה, שזה בחינת חלול שבת בדיקות קצת. ועל כן לדבר מצוה, מצוה לרוץ כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי הפסיעה גסה בשבת לדבר הרשות הוא בדיקות גדול בבחינת הג' עבודות הנ"ל. כי אצל שפיכת דמים נאמר רגליהם לרע ירוצו וימהרו לשפך דם (משלי א) ואצל גלוי עריות נאמר רגלים ממהרות לרוץ לרעה ודרשו רבותינו ז"ל על ענין סוטה, ונאמר ואץ ברגלים חוטא, ודרשו רבותינו ז"ל זה הפועל ושונה וכו', שזה בחינת פגם הברית בדיקות קצת. אצל עבודה זרה אמר מנשה לרב אשי אלו הנות הנתם נקטת וכו' ורהטת אבתרה (סנהדרין קב) ונאמר (הושע יב) אפרים רעה רוח ורדף קדים וכו' ופרש רש"י מתחבר לעבודה זרה וכו'.

וְזָה ממצא חפציו ודבר דבר, ודרשו רבותינו ז"ל שלא יבקש על צרכיו בשבת, כי אז היראה בשלמות ועל ידי זה נתמלאין כל החסרונות, בבחינת כי אין מחסור ליראיו ראשי תבות מלאך, שזה בחינת המלאך המשפיע נבואה, שעל ידי זה נגאלת התפלה בשלמות כמובא בפנים. וזה אז תתענג על ה' ודרשו רבותינו ז"ל שהוא גוזר גזרה והקדוש ברוך הוא מקים כי זוכה לשלמות התפלה שהוא בחינת דבר ה' שהוא שרש הכל

בפנים על כן היו תוקעין בכל ערב שבת כמו שאמרו רבותינו ז"ל.

וְזָה אם תשיב משבת רגלך, הינו שתתקן את היראה שהוא בחינת רגל כמבאר לקמן בפנים בסימן ד', גם תקון הג' מדות שהם תאות ממון ואכילה ומשגל הם גם כן בחינת רגל, ממון כמו שכתוב ואת היקום אשר ברגליהם, אכילה כמו שאמרו רבותינו ז"ל דוק בפכי ותשכח בנגרי, משגל כמו שכתוב ורחץ רגלך וכמבאר בכתבים גם כן. גם הממשלה הנ"ל הוא בבחינת תמשילתו במעשה ידיך כל שפתח תחת רגליו. וזה עשות חפצך ביום קדשי שימנע מעשית חפציו בשבת, כי שבת הוא בחינת דבר ה' שהוא שרש הכל וממנו נמשכין כל ההשפעות לכל. וקראת לשבת ענג ולקדוש ה' מכבד. כי מאחר שהוא שרש הכל וכלם מקבלין ולווין ממנו על כן בודאי צריכין לענגו ולכבדו בכדי שלא יהיה בבחינת לזה רשע ולא ישלם חס ושלום.

וְזָה וכבדתו מעשות דרכיך הינו שלא יפגם בג' עבודות המפסידין עבודת התפלה שהם עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים כמובא בפנים. וכל אלו הם בחינת דרך כמו שדרשו רבותינו ז"ל במקדש רבה פרושת ויצא ושמרני בדרך הזה מעבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים וכו', אין דרך אלא עבודה זרה, אין דרך אלא גלוי עריות וכו'. ומחמת שצריכין לזרה שלא לפגם בג' עבודות הנ"ל אפלו בדיקות גדול מאד כמובא בפנים, כי מסתמא מי שזוכה לתקן הג' מדות שהן ממון ואכילה ומשגל וזוכה

וְשִׁלְמוֹת הַיְרָאָה תְּלוּי בְּתִקּוֹן הַג' מִדּוֹת
 שֶׁהֵן מְמוֹן וְאֶכִּילָה וּמְשַׁגֵּל
 שֶׁשָּׂרָשָׁם בְּקִדְשָׁה הַעֲלִיּוֹנָה מִבְּחִינַת דְּבַר
 ה'. אֶכִּילָה כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב פִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם
 וְכוּ', כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה' וְכוּ', וְנֶאֱמַר
 וַיִּדְבֹר אֵלַי זֶה הַשְּׁלֵחַן וְכוּ'. מְמוֹן שֶׁהוּא
 בְּחִינַת בְּרַפְתָּ ה' הִיא תַעֲשִׂיר וְזֶה בְּחִינַת
 וַיִּבְרַךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לְכֶם. זְוִיג
 דְּקִדְשָׁה הוּא בְּחִינַת מַה' יֵצֵא הַדְּבַר וְנֶאֱמַר
 שֵׁם וְתָהִי אִשָּׁה לְבֵן אֲדָרְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה'.
 וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר אֶצֶל מְרִים וְאֶהְרֵן כִּשְׂדֵבְרוּ
 בְּמִשָּׁה עַל שֶׁפָּרַשׁ מִן הָאִשָּׁה הֵרַק אֶדְךָ
 בְּמִשָּׁה דְּבַר ה' הֲלֹא גַם בְּנוֹ דְּבַר ה', וְהֵשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ הַשִּׁיב לָהֶם לֹא כֵן עֲבָדֵי מִשָּׁה וְכוּ'
 פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וְאֶמְרָתִי לוֹ לִפְרֹשׁ מִן
 הָאִשָּׁה. הִינּוּ כִּי הוּא זָכָה לְדַבֵּר ה' בְּמַעֲלָה
 עֲלִיּוֹנָה כְּזֹאת עַד שֶׁנִּצְטַטְּוּהָ לִפְרֹשׁ לְגַמְרֵי כִּי
 זָכָה לְזוּיגָא עֲלָאָה כְּמַבְאָר בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ.
 וְתִקּוֹן ג' מִדּוֹת הַנ"ל הוּא עַל יְדֵי הַדְּעַת.
 וְעַקֵּר הַתְּגִלוֹת הַדְּעַת הוּא גַם כֵּן עַל יְדֵי
 בְּחִינַת כִּי פִי ה' דְּבַר שְׁנֵיהֶם בְּחִינַת מִפְּיֹ
 דְּעַת וְתַבּוּנָה.

וְעַל כֵּן מְמַלְאִין לוֹ כָּל מְשַׁאֲלוֹת לְבוֹ כְּמוֹ
 שֶׁאֲמַרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל.

וְהֵרַבְּתִיךָ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ - שְׂזוּכָה
 שִׁיחָהּ לוֹ מְמַשְׁלָה עַל
 מְלֹאכִים שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּמַתִּי אֶרֶץ.
 וְהֵאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִיךָ וְדָרְשׁוּ
 רַבּוֹתֵינוּ ו"ל שְׂזוּכָה לְנַחֲלָה בְּלִי מְצָרִים,
 הִינּוּ שִׁיזְכָּה שִׁיחָהּ בְּבְחִינַת מְקוּמוֹ שֶׁל
 עוֹלָם וְאִין הַעוֹלָם מְקוּמוֹ הַמְּבֹאָר בְּפָנִים.
 וְעַל כֵּן צוּרְתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אֲבִינוּ עָלְיוֹ
 הַשְּׁלוֹם חֲקוּקָה בְּכֹסֵא הַכְּבוֹד כְּמוֹ שֶׁאֲמַרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ ו"ל, כִּי כֹסֵא הַכְּבוֹד הוּא בְּבְחִינַת
 זוֹ כְּמוּבָא בְּפָנִים. וְזֶה כִּי פִי ה' דְּבַר, הִינּוּ
 שֶׁכָּל זֶה זוֹכִין עַל יְדֵי שְׁלֹמוֹת הַתְּפִלָּה
 שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּבַר ה' בְּחִינַת וְאִשִּׁים דְּבָרֵי
 בְּפִיךָ. וְשְׁלֹמוֹת הַתְּפִלָּה בָּא עַל יְדֵי
 הַשְּׁפָעַת הַנְּבוּאָה שְׁנֵיהֶם בְּחִינַת דְּבַר ה' זוֹ
 נְבוּאָה כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל (שַׁבַּת קַלַח).
 וְהַשְּׁפָעַת הַנְּבוּאָה בָּא עַל יְדֵי שְׁלֹמוֹת
 הַיְרָאָה בְּחִינַת וּמִדְּבָרְךָ פָּחַד לְבִי וְכֵן כְּתִיב
 הִירָא אֶת דְּבַר ה'.

זמרת הארץ

לירושללים. ומחמת ששם עקר שלמות היראה כנ"ל על בן כתיב בה לא תחסר כל בה, בחינת כי אין מחסור ליראיו, ועל בן שם עקר השפעת הנבואה כמבאר בזהר הקדוש, ועל ידי זה נגאלת ונפדית התפלה, ועל בן שם עקר שלמות התפלה. ועל ידי זה נתבטלין כל החלואות וזוכין לרפואה שנה בחינת מה שכתוב (שמות כ"א) כי ילך מלאכי לפניך, הינו בחינת המלאך ששרשו מיראה כמבאר בפנים, והביאך אל האמרי וגו', ועבדתם את ד' אלקיכם וגו', והסירותי מחלה מקרבך, וזה ובל יאמר שכן חליתי וגו'. ושם זוכין לקבל רפואה על ידי דבר ד' בחינת ישלח דברו וינפאם בחינת ודבר ד' מירושללים. וזה ואשים דברי בפיך (הינו התפלה שהיא בחינת דבר ד') לנטע שמים וגו' (בחינת דבר ד' שמים נעשו וגו') ולאמר לציון עמי אטה, אל תקרי עמי אלא עמי, מה אנא עבדת שמאי וארעא במלולי וכו', כי תפלתו היא בחינת דבר ד' ממש ובדבר ד' שמים נעשו כנ"ל.

ושם עקר בטול העבדות דסטרא אחרא, שנה בחינת הסמיכות בפרשת בהר, אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלקים, וכי ימוך אחיך עמך

ירושללים היא בחינת לב, והיא בחינת יראה שלמה התלויה בלב (ויכר מבאר שכל ארץ ישראל היא בחינת לב ובחינת יראה). גם שם עקר הדעת שעל ידי זה נתתקנין הג' מדות התלויים בלב שהם מומן ואכילה ומשגל. ועל בן כתיב אין כסף נחשב וגו' בחינת תקון תאות מומן, וכתיב ואכלתם לחמכם לשבע. ושם עשר מצות הנוהגות בפת שכל זה בחינת תקון תאות אכילה. וכתיב ששם עלו שבטים שבטי יה בחינת שמי מעיד עליהם. שנה בחינת תקון תאות המשגל. שנה בחינת זויגים דקדשה בחינת אשה מספרת עם בעלה על דרך שאמרו ו"ל איש ואשה זכו שכינה שרויה בייניהם. הינו שם זה שנה בחינת זה בארץ החיים. וזה שמבאר בזהר (ח"ג קסא:) ולבא דא הינו בית המקדש וכו' אתון ממוחא דרישא בה ואתאחד דא בדא הדא הוא דכתיב מכון לשבתך פעלת ד'. שנה בחינת מה שצריכין להמשיך הדעת שהוא בחינת תלת מוחין וכו' אל הלב. ועל ידי זה נתתקנין הג' מדות הנ"ל. ועל בן נקראת ירושלים רבתי בדעות ועיר החכמה.

ומחמת שעקר הארת התלת מוחין הנ"ל הוא בשלש רגלים, על בן היה החיוב בכל שלש רגלים לעלות

המפרסמים דקדשה בחינת כל הראשים של ישראל שהיו שם סנהדרין גדולה וקטנה ומלך ושרים ונביאים ושופטים ושוטרים וכו'. ושם נופל העזות דסטרא אחרא כמו שכתוב את עם נועז לא תראה וגו' עין תרגום. (שענה ל"ג) חזרה ציון קרית מועדינו וגו' כי כלם הם בחינת לויים משם, כי שם שרש השפע של כלם. וזה והלויים גוים רבים וגו'.

וְשֵׁם יכולים לקשר את עצמו עם כלל שרשי נפשות ישראל, כי היא בחינת תל תלפיות שהכל פונים לשם כמאמרם ז"ל, והיא בחינת אם כל חי כי כל ישראל נקראים בנות ציון בנות ירושלים. והיא בחינת פסא הכבוד כמו שכתוב בעת ההוא יקראו לירושלם פסא ה', ונאמר ולכבוד אהיה בתוכה, ונאמר מכון לשבתך פעלת ה', שהבית המקדש מכון נגד פסא הכבוד שלמעלה, ושם בחינת מקומו של עולם בחינת האבן שתיה שממנו השתת הכל. ושם יכולים לעשות ראש השנה בחינת לביתך נאווה קדש (בחינת הבית המקדש ד' לארץ זמים בחינת) ראש השנה שהוא כיומא אריכתא כמבאר בפנים, כי עקר הקביעות של ראש השנה וראש חדש הוא שם בבית דין הגדול שבירושלים, וגם כי אפלו השלוחים לא היו יכולין לילך ולהודיע מקדם לשאר עירות ישראל מאחר שראש השנה הוא בראש חדש עצמו. ועל כן היתה הלשבת הגזית ששם דנין כל הדינים סמוכה לבית המקדש מחמת ששם בחינת מקומו של עולם שעל ידי זה יכולים לדון את הכל לכף זכות לכל אחד כפי מקומו, בחינת

וגו', לא תעבד בו עבדת עבד וגו', כי עבדי הם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לא ימכרו ממכרת עבד וגו'. וכן שם עקר העבדות דקדשה כמו שכתוב (תהלים ס"ח) וזרע עבדיו ינחלוה וכתוב כי רצו עבדך את אבניו וגו' וכתוב נחלה לישראל עבדו וגו'. ושם עקר תקון הג' עבודות המבאר בפנים שהם: אל תהי בז לכל אדם וכו', שזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל בא וראה כמה מתבבין זה את זה, ואמרו מה בין תקיפי דארעא דישראל וכו', כי שם עקר הכבוד דקדשה בחינת לשכן כבוד בארצנו, נכבדות מדבר בך וכיוצא בזה עוד. וכן שם עקר שלמות האמונה ובטול כל בחינת עבודה זרה. וכן שם עקר שמירת הברית בחינת ונתתי לך את הארץ וגו' ואפה את בריתי תשמר.

וְשֵׁם עקר התקון שכל העשבים והצמחים מחזירים כחם לתוך התפלה שזה בחינת ויצא יצחק לשוח בשדה, שזה בחינת ונתנה הארץ יכולה, יכול ראשי תבות ויצא יצחק לשוח בשדה כמובא לקמן בפנים סימן י"א. ושם עקר בחינת התנוצצות משיח, בחינת ועבדי דוד מלך עליהם. וכן שם עקר בחינת מטר, בחינת ונתתי מטר ארצכם בעתו, ואמרו רבותינו ז"ל ארץ ישראל שותה תחלה. ושם עקר שלמות הריח שזה בחינת ארץ המוריה על שם מור וריח, וכבוש ראשון של ארץ ישראל היתה יריחו שנקראת כן על שם הריח. ושם עקר בחינת נשיאות חן בחינת ארץ צבי צבאות גוים, שכל המלכים חמדו אליה כמו שאמרו ז"ל. ושם עקר

זֶה נִמְחָלִין עֲוֹנוֹתֵיהֶם. וּמִחַמַּת שְׁכָל
הַבְּחִינֹת הַנִּלְכָּל כְּלוּלִים בְּשׁוֹפֵר בְּמִבְאֵר
בְּפָנִים, עַל כֵּן הָיָה כְּבוֹשׁ יְרִיחוֹ שֶׁהוּא
כְּבוֹשׁ רֵאשׁוֹן שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי
תְּקִיעַת שׁוֹפֵר:

בְּצִדְקַת תְּשׁוּבָה עֲמִיתָהּ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י
הָיָה דָן אֶת חֲבֵרֶד לְכַף זְכוּת, וְעַל כֵּן נִקְרְאת
יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַצִּדְקָה וְנֶאֱמַר צִדְקָה יְלִין בָּהּ,
וְזֶה שֶׁכְּתוּב הָעַם הַיֵּשֵׁב בָּהּ נִשְׂא עֹן, כִּי
עַל יְדֵי שְׂדֵנִין שָׁם הִכּוּ לְכַף זְכוּת עַל יְדֵי

ירח האיתנים

שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה שְׁכַל הַכּוֹכָבִים וְהַשָּׁרִים
הָעֵלְיוֹנִים מְקַבְּלִים חַיּוֹת מְמַנָּה כְּמִבְאֵר גַּם
בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא בְּמֵאֲמַר תִּקְעוּ מִמְּשָׁלָה סִימָן

א. (סימן ט).

הוֹבָא בְּסֵפֶר בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר חֹדֶשׁ תִּשְׁרִי
מֵאֲמַר יוֹד בְּשֵׁם הַקְּדֻמוֹנִים וְ"ל
שְׁעַל ד' מֵינִים אֵינּוּ שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם שׁוֹם שׁוֹר
שְׁיֵאֲמַר לוֹ גְּדֹל רַק כְּלָם גְּדֹלִים רַק
בְּהַשְׁגָּחַתּוֹ יִתְבָּרַךְ הֵינּוּ כִּי הֵם מוֹרִים עַל

ביאור הליקוטים

המרכבה והפסא בעצמה. כי ממילא מבאר, שהיא שרשם ומקורם הנ"ל, וזה הוא פרוש האמתי של ענין האחיזה בה שאמר השם יתברך למושה (שבת פ"ח:), כי למעלה בודאי לא נמצא שום גשמיות חס ושלום]. וגם ממילא מוכן, שהם בהשגתם בה בפרטיות, יהיו מעקר ההתאחדות בה, להיות גם כן במרכבתו של מקום' (רש"י בראשית י"ז, כ"ב) ו'מקומו של עולם' (בראשית ובה ס"ח, ט), המוכן בפנים מענין הכתוב (שמאל א' ב, ח): "וכסא כבוד וכו' וישת עליהם תבל":

ענף ג. שגם בהבאתו על אודות המתקנים בממשלתו [בהיותו ואחיזתו לכסא כבודו יתברך], את הכתוב (שעיה כ"ב, כ"ג): "ותקעתיו תד" וכו', מבאר בדרך הקדושה, גם שאר ענין הכתוב, בסיום שבחו שיהיה "לכסא כבוד":

ענף ד. שבהמבאר ויוצא מדברי הקדושים [על פי הכלל הששי הנ"ל בהקדמה], בענין המפרסמים והמנהיגים בעזות מלכותא דסטרא אחרא על נפשות ישראל, שבתכלית ההפך יהיו כנגדם המנהיגים דקדושה, במלכות וממשלה דקדושה, להנהיג ולמלך בה על נפשות ישראל בעצמם. מבאר יותר

והלקתי את התורה הזאת למאמרים קטנים, אשר קראתי אותם בשם ענפים, על אשר נשפעים ויוצאים וצומחים גם באתגליא, מיבול ושיח הזאת, ולא מקום אחר, כנ"ל בהקדמה]:

ענף א. שעצתו לכל איש הישראלי להנצל מהקנאה, בממשלתו שעל המלאכים, על ידי ההתקשרות לכל הששים רבוא נשמות ישראל שבכסא, מכפלת היא בבאורה מיניה וביה. כי מאחר שכל נפש מהששים רבוא יהיה כל בריאתו להממשלה הזאת, ממילא יש לבאר, שדיקא באגדתם והתקשרותם יחדיו, נבנה ונשלם בנין וקומת ממשלתם ומלכותם שעל כל צבא השמים, להיות מכרחים להפנע תחתיו, ולכל יהיה עוד ביכלתם להתגבר עליהם. מה שאין כן בעת הפרוד וההתחלקות חס ושלום, שפיי שנהלק ונחסר מהם חס ושלום איזה נפש, נחלק ונחסר כמו כן חלק ואבר מכל הממשלה וקומתה הנ"ל, [שהיא בסוד קומת הצלע בכלליות כמובן בפנים]:

ענף ב. מה שיש לבאר בדבר הידיעה הנפלאה והנעלמה, לידע ולהשיג בשרשי כל הנשמות ומקור חיותם המוכא בפנים, שהוא הוא השגת מעשה

בַּעֲצָמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל יְדֵי זֶה לְבַד, נִמְצָא יְכַלֵּת גַּם בְּאֶדָם הַתַּחֲתוֹן, לְזִכּוֹת עַל יְדוֹ לְכָל זֶה:

עֲנָה ו'. וְגַם לְפִי הַנַּ"ל יֵשׁ לְבָאֵר, שְׂאֵף עַל פִּי שֶׁהֶעֱקַר הוּא הַהֲתַקְשְׁרוֹת הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַמְּלִיךְ וְהַמְּנַהֵיג הָעֲלִיוֹן, שֶׁמִּתְקַשֵּׁר לְכָל אֶחָד מִנִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. אָבֵל גַּם לְזֶה בַּעֲצָמוֹ, מִכְּרַח תַּחֲלָה שֶׁנִּפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל יִתְקַשְּׁרוּ אֵלָיו מִלְמַטָּה, בְּאַתְעָרוּתָא דְלַתְתָּא, כִּי אַז דִּיקָא, עֶקֶר הַהֲשֻׁלְמָה שֶׁל הַהֲתַקְשְׁרוֹת הַזֹּאת:

עֲנָה ז'. מֵה שֶׁמְבָאֵר מִהֲשַׁתְּנוֹת מֵהוּת הַשְּׁפַע הַיּוֹרֶדֶת מִשְׁמַשָּׂא לְסִיְהָרָא (תְּקוּנֵי זֵהר מ"ד, ע"ט), לְהִיּוֹת לְאוֹר וְדָבָר רוֹחֲנִי, כְּנֶגֶד גְּשָׁמִיּוֹת הַשְּׁפַע שֶׁנִּשְׁתַּלְשֵׁל מִשָּׁם לְמַטָּה בְּהַצְמָחִים. שֶׁכֵּן גַּם לְמַעְלָה, מִהַמְדַּרְגָּה שֶׁל הַכּוֹכָבִים לְהַמְלֵאכִים וְכוּ', "גְּבוּהַ מַעַל גְּבוּהַ" (קִהְלֵת ה' ט), תִּהְיֶה בְּהַשְׁתַּנּוּת לְיוֹתֵר צַחוּת מִהַרוֹחֲנִיּוֹת. וּמִמִּילָא מוֹבֵן, שֶׁבַּמְדַּרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁ"בְּדָבָר ה'" (תַּהֲלִים ל"ג, ט) בַּעֲצָמָה, תִּהְיֶה כְּמוֹ כֵּן גַּם הַשְּׁפַע בְּמַהוּתָהּ מִמַּשׁ:

עֲנָה ח'. שְׁגַם בְּהַנַּ"ל, מְבָאֵר יוֹתֵר בְּהַתְּהוּוֹת כָּל תְּקוּן הַתַּפְּלָה [שֶׁבְּהַשְּׁפַעוּתֶיהָ הַנַּ"ל], עַל יְדֵי הַתְּקוּן שֶׁל הַשְּׁפַעַת הַנְּבוּאָה וְנִיב דָּבָר ה' הַנַּ"ל, כִּי שְׁנֵי הַתְּקוּנִים הָאֵלֶּה, יִהְיוּ כְּאֲחִים וְתֵאוּמִים מִמַּשׁ, אֲשֶׁר לֹא יִתְפָּרְדוּ כָּלֵל. וְגַם מִמִּילָא מְבָאֵר, שֶׁכָּל זֶה הוּא כְּעֵין הַמְּמַשְׁלָה בַּעֲצָמָה עַל הָעֲלִיוֹנִים שֶׁמְבָאֵר אוֹתָהּ בְּמֵאמֶר חז"ל (יְרוּשָׁלַיִם שַׁבַּת פָּרָק ב) 'עֲתִידִין וְכוּ', "כְּעֵת יֵאמֵר לְיַעֲקֹב וְלִישְׂרָאֵל מֵה פֶּעַל קַל" (בַּמְדָּבָר כ"ג, כ"א), שֶׁהַמְּלֵאכִים יִקְבְּלוּ שְׁפַע הַהֲשַׁנּוֹת, מִנִּפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל.

בְּהוֹדְעָתוֹ הַשְּׁנִיָּה, לְדָבָר הַהֲתַקְשְׁרוֹת וְאַחִיזַת פְּנֵי כֶּסֶף שֶׁהוּא מֵה שֶׁמִּתְקַשְּׁרִים אֵלֵיהֶם. כִּי לְפִי כָּל זֶה מִמִּילָא מְבָאֵר, שֶׁמֵּאֲחֵר שֶׁהֵם הַזּוֹכִים בְּנִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בַּעֲצָמָם לְמִלְךְ וְלְמַשֵּׁל, נִמְצָא וְנִתְחַבֵּר אֲצֵלָם גַּם חֲלָקֵי הַמְּלָכוֹת שֶׁכָּבֵל אֶחָד מִפְּרָטֵי נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל [בְּנֵי הַמְּלָכִים] שֶׁתַּחֲתָם. ו"בְּהַתְּאַסֵּף רֵאשֵׁי עַם, יַחַד שְׂבִטֵי יִשְׂרָאֵל" (דְּבָרִים ל"ג, ה), נִשְׁלַם גַּם כֵּן בְּנֵן קוּמַת הַמְּלָכוֹת וְכַהֲנָה, עַד שֶׁלֹּא נִמְצָא יְכַלֵּת בְּהַרוֹדְפִים לְהַפִּילוֹ חֵס וְשָׁלוֹם:

עֲנָה ה'. שֶׁלְכֹאוּרָה יֵשׁ לְהַתְּפִילָא קֶצֶת, בְּהַכְּרַח הוֹדְעָתוֹ הָרֵאשׁוֹנָה לְדָבָר הַהֲתַקְשְׁרוֹת, שֶׁצָּרִיךְ לִידַע מְקוֹר כָּל הַנִּשְׁמוֹת וְכוּ', וְלֹא הִסְתַּפֵּק עֲצָמוֹ בְּהוֹדְעָתוֹ הַשְּׁנִיָּה הַנַּ"ל, לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ עִם הַמְּפָרְסָמִים וְהַמְּנַהֵיגִים שֶׁבָּהֶם, מֵאֲחֵר שְׁגַם בְּזֶה יִתְעַלָּה הָאֶדָם בְּאַחִיזַת הַכֶּסֶף כְּבוֹד וְשִׂאָר הַתְּקוּנִים עַד שֶׁיִּשְׁתִּית עֲלָיו תָּבֵל וְכוּ', וְעוֹד קָל וְנִקְל יוֹתֵר לְזִכּוֹת לְזֶה, כְּמִבְּאֵר בְּלִשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה. וְלוּלֵי דְמִסְתַּפִּינָא הֵייתִי אוֹמֵר, שֶׁהָא בְּהָא תְּלִיָּא. כִּי כָּל הַהֲתַקְשְׁרוֹת הַנִּזְכָּר בְּהוֹדְעָתוֹ הַשְּׁנִיָּה, הוּא לְהַתְּקַשֵּׁר לְהַמְּנַהֵיגִים בַּמְּלָכוֹת וּמִמְשָׁלָה הַנַּ"ל, הַמְּתַקְיָמַת עַל פִּי הוֹדְעָתוֹ הָרֵאשׁוֹנָה, שֶׁהֵם מִתְקַשְּׁרִים בְּפְרָטִיּוֹת לְנִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁתַּחֲתֵיהֶם, בְּרַב יְדִיעָתָם וְהַשְּׁגָתָם שֶׁבְּמַעֲשֵׂה הַמְּרַכְבָּה וְהַכֶּסֶף שֶׁבְּפְרָטִיּוֹת הַנִּפְשׁוֹת שֶׁתַּחֲתָם. וְגַם יֵשׁ לְפָרֵשׁ, שֶׁכְּנִגֻּד הַמְּתַקְשְׁרִים בָּהֶם מִלְמַטָּה, נִחְשָׁבִים גַּם הֵם בְּסוּד הָאֶדָם הָעֲלִיוֹן, הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶף, לְעַצֵּם כְּלָלִיתָם בּוֹ, [וְכִמְבָאֵר מְדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים, שֶׁמֵּהֶם יוֹצֵא הַמְּשַׁפֵּט שֶׁבְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה, שֶׁהוּא מְשַׁפֵּט הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶף

ועוד אגב אורחא תבין מרחוק, שגם בזה מבאר יותר בתקון השלשה מועדים המכרחים להתעלות בהם לתקון הבגין הזה. ובהשפעת קול הנבואה להכרובים, שיוצא בבגין הזה. ושגם ברפת גאל ישראל, שמבאר פרוש הדרש לעגן גאלת התפלה, מבאר על פי הנ"ל, גם פרוש הפשט, לעגן גאלת ישראל ממש. ושגם בזה מבאר יותר בדבר התנוצצות משיח העומד בתקונים האלה. ושגם בזה תתישב גם הפליאה הראשונה הנ"ל. כי עוד תבין מרחוק, שכעין המשכת אלקותו, לשייכה בכיכול על פסא כבודו יתברך, תתרום כמו כן גם "מקום מקדשנו" הנ"ל [כמאמר הכתוב (דקמה י"ו), ("פסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו")]. אשר לפי זה, מבאר יותר בהכרח בגין ירושלים הזה, לאחיות פסא כבודו יתברך, מאחר שגם היא, מכוננת ועומדת כעין המקדש והבגין שלמשה בירושלים ממש כנ"ל:

ענף י'. במה שכתב בבאור המאמר חו"ל (קרושין פ"א). 'אנא בשרא' וכו', ש'בשרא' ראשי תבות 'ששים רבוא בכרס אחד', [על אודות ההתקשרות לששים רבוא נשמות, שמכרח להצלה מאש קנאת המלאכים]. שאף על פי שלכאורה כל הוספתו את שני התבות האלה "בכרס אחד", ולקרא עבור זה את הששים רבוא נשמות כהזכרתם בדברי חו"ל, הוא להשלמת שני האותיות ב' א', שבתבת בשרא. אבל אין זה דרכו הקדושה, ובפרט שלא הזכירו חו"ל את הענין הזה, רק בדברי צחות, שיתפלא על זה כל השומע,

והוא כהשגת וקבלת התורה של משה, אשר נתקנאו על זה המלאכים פמוכא בפנים. וגם לפי זה מוסיף לכאר, שהקלוקל בעצמו נהפך לתקון כפלי כפלים. כי דיקא מקלקול הקנאה, וקטרוגי המלאכים, מתגברים לאחיות פני פסא בבגין ירושלים, והשפעת הנבואה ודבר ה', והתפלה בגאלתה, עד שכל המלאכים שבצבא השמים מכרחים להשתחוות [כ'עבר לנה] לאיש ה"מלוה" (משלי כ"ב, ו) הזה, בקבלתם מדבריו כנ"ל:

ענף ט'. הוא על אודות שני הפליאות הנמצאות בדבריו הקדושים. פליאה א'. הוא בהכפכתו ענין המשכת אלקותו יתברך לבית המקדש [בספת הדברים נאים], באמצעות ענין יכלת המשפט של המושל הנ"ל, [פי אין זה דרכו הקדושה כנ"ל בהכללים]. וגם מחמת זה, יש להתפלא בפליאה ב'. על אודות ההתכנות לשלמות היראה בשם בגין ירושלים, כי גם זה הוא לכאורה כענין המיחד בפני עצמו, ולא לראיה ותוספות כלל לגוף התקונים המכרחים לענין זה. כי מרחוק תבין ותתבונן, ממאמר הג' משמרות שהביא על זה, שבאמת פונתו בבגין ירושלים, להבין משל ומליצה [כמסלתו הקדושה שאנו סוללים בה בכל הפרך הזה]. כי כל התגלות האמת [לרחק מי שצריכין לרחק, ולקרב ולהתקשר], לא יהיה בכלליות [שזה העקר], עד בגין ירושלים [בביתו יתברך] בעצמה.

שהוא סוד הזעה הנזכרת בדברי חז"ל על אודות הכתוב הנ"ל:

ענף י"ב. שלכאורה יש להתפלא בהשמירה מהתמנות המובא בפנים, מאחר שהממשלה בעצמה הוא ההתמנות, וכמבאר מתרגום יונתן: 'אֲמַנְנִיה' וכו' שהביא לענין הממשלה. אבל מהעלאת דבריו הקדושים שלעיל ושלקמן, נראה מבאר, שזה לא נאמר פי אם בעת השראת הנבואה לגאלת התפלה, שיהיה ביכלת לעסק בתפלה כראוי. ולא בגמר התקון והשלמת התפלה, כי אז נכלל כמו בן הצדיק במקומו של עולם יתברך, עד שאין שיהי כלל לחלק מלכותו והתמנותו וישיבתו בכסאו, ממלכות וישיבת השם יתברך בכסאו, כי הוא בעצמו יושב בכיכול "על פסא השם" יתברך (דברי הימים א' כ"ט, כ"א), למלך גם על העליונים' (ספח נ"ג) כמובא בפנים, ואין זה התמנות למלכות שלו כלל:

ענף י"ג. שבדבר הכתוב (תהלים ל"ד, ט'): "כי אין מחסור ליראיו", מוסיף לבאר במה שדקדק לקרא למדת היראה דיקא בענין השלמות, שגם מחמת זה לבד, היא נקראת בשם ירושלים כמובא בפנים:

ענף י"ד. שגם במה שהאריך וכתב על אודות השפעת הנבואה שיינבאו אפלו קטנים [ונבאו בניכם וכו'] (יואל ג, א), מוסיף לבאר "כפלים לתושיה" (איוב י"א, ו), מברפת "הנערים" (בראשית מ"ח, ט"ז) ואנפי זוטרי' (והר בראשית י"ח), שגשפעים בנבואה מזה המלאך. כי ממילא מבאר, שבהתהוותם אחר כך על ידי זה לעצם כלי הנבואה, יוצא ונשפע אחר כך גם

ולא פונו בכונתם רק על משה רבנו בעצמו, שהוא השקול כנגד כלם עין שם [במדרש רבה שיר השירים (א, א)]. אבל מרחוק תבין ותשכיל בהפלאת דבריו הקדושים ודברי חכמינו ז"ל, כי לפי זה ממילא מוכן, שחציבת הששים רבוא נשמות [שנחצבו משם קדם הבריאה], היתה בסוד ההולדה, שנולדו ויצאו משם. וגם כפי שנזכר ענין הפסא [בהמראה שספר אז על זה, המובאה בחיי מוהר"ן (אות פ"ד)], על אודות הכתוב (דניאל ז, ט): "כְּרִסְיָהּ" וכו', מבאר בכפלים את הענין הנפלא הזה, כי ב'כרס אחת' מה"אם כל חיי" (בראשית ג, כ"ה) [שהיא הכרס והפסא כנ"ל], נולדו ונחצבו משם כל הששים רבוא נשמות קדם הבריאה כנ"ל:

ענף י"א. שגם בבריאת המלאך מבנין ירושלים והפסא כנ"ל, ובצורפי דבריו הקדושים על אודות הכתוב (תהלים ל"ד, ט) "כי אין מחסור ליראיו", שנמצא בראשי תבות שם 'מלאך' בלשון סתם, הכולל לכל מלאכי מעלה. נראה מבאר, כעין המובא בדברי חז"ל (תגינה י"ג): בענין הכתוב (דניאל ז, ט): "כְּרִסְיָהּ" וכו' הנ"ל, שגם כל ה"אלף אלפין ורבוא" (א) רבבן" מלאכים העומדים "קדמוהי", יוצאים ונבראים מ'נהר דינור', ד'נגד ונפק" (שם, ט) מזעת החיות שב'כרסיה' הנ"ל. ויתרון נפשות ישראל שעליהם, הוא מחמת שהם "עמסים" כביכול "מני בטן" (ישעיה מ"ו, ג) בפנימיות הפסא, ולא כן המלאכים הנ"ל, כי הם הנשתלשלים ויוצאים רק מחיצוניותיה, כמובן בכתבי הארז"ל (עין עין חיים שער כ"ח פרק א ופרק ה). ונראה מבאר,

עֲנָה י"ז. שגם במה שכתב במראה הנ"ל, בענין הנפשות שבכסא, אשר כל אחד חקוק עם בת זוגו, [ובצרוף הענפים הנ"ל], מבאר יותר אודות הכתוב (בראשית ב, כ"ב) "ויבן וכו' הנ"ל, כי גם "בזאת יבא" ויתעלה "אל הקדש" [ויקרא ט"ו, א], כל העולה במעלות העליונות שבענין זה. [כי כמה וכמה נדחפו, ונפלו יותר, בעליהם, בגין דלא אנסיבו, כמובא מזה במקום אחר (זהר ויקרא ה:):

עֲנָה י"ח. הוא היוצא מענף ח' הנ"ל, שהתפלה היא מעצם סוד [כסא] "הצלע" (בראשית ב, כ"ב), והאדם העליון יתברך. כי מרחוק תבין, שגם בזה מצמיח ומבאר יותר בדברי הקדושים, על אודות השלשה עבודות העומדים בתכלית ההפך, מהמתאחז שם באמונתו וקדשתו ושמיירתו דם כל אדם הנמשך משם, כמובן מדברי הקדושים בבאורים הנ"ל:

עֲנָה י"ט. שלכאורה יש להתפלא, בהכרח הפרת המפרסמים של שקר. כי כפי הנראה לכאורה מדברי הקדושים, שאין מכרח ההפכה הזאת, רק לתועלת ההתקשרות לכל הנשמות, שזוכים בהתקשרות לכל המפרסמים שבדור. ומה לי בזה שמערב בהם גם המפרסמים שאינם מכרחים לזה. ולישב את הפליאה הזאת, שוב נשוב לשיח וצמחי דברי הקדושים הנ"ל, שגם בריאת והשתלשלות כל מלאך, [שבראשי תבות "כי אין" וכו'], הוא מבנין [ירושלים], כסא ה', [שבסוד "הצלע", ו"אם כל חי" (שם ג, ט) כמובא בפנים]. ולצרופי דברי הקדושים, שבעת הקלקול נהפך מאיכות

מהם הנבואה ו"דבר ה'", באפן שתגיע ותבא עד הקטנים [ואנפי זוטרי] הנ"ל:

עֲנָה ט"ו. שממה שכופל אזהרת שמירת הברית שני פעמים, נראה מבאר [כפרוש מזהרנ"ת ו"ל בהלכות ערלה (הלכה ד' אות י"ח י"ט)], שאין דומה כלל אזהרתו הראשונה שבתקון השלשה תאוות, לאזהרתו השניה שבדבר הג' עבודות דיסטרא אחרא. כי (ה) השלשה עבודות שהם עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים, יהיו לגמרי באסור ורע חס ושלום. ולא כן השלשה תאוות הנ"ל, שבהם אין מכרח רק התקון והברור, לבררם באפן שיהיו בהתר ובתכלית הקדשה. כי גם בהעלאתו כל זה, מבאר יותר בדבר הכתוב (משלי י, כ"ב) "ברפת ה' היא תעשיר" וכו', שמביא בענין תאות ממון. וגם לא תתפלא על ידי זה, בהכאתו על אודות הרחמים והאש של תאות המשגל, את הכתוב (תהלים ל"ט, ד) "חס לבי" וכו', שגם זה אמר דוד כמאמרו את הכתוב (שם ק"ט, כ"ב) "ולבי חלל" וכו'. כי לפי הנ"ל יבאר לנו, שגם הזוכה ללב החלל ונף מהחמימות הזאת, מכרח בכל זאת בקדשה גם הוא, לבחינת "חס לבי" וכו' הנ"ל:

עֲנָה ט"ז. שגם בפרי דברי הקדושים הנ"ל [בענף י"א], מענין המלאכים הרודפים את האדם [במשפט הדין והקנאה שבהם], שגם הם מצד הכסא. יש לבאר, שמחמת זה בעצמו, אין הדין נמתק אלא בפרשו (עין חיים שער ג, פרק י"א) והאחיזה שבהכסא בעצמה, להתהפך לכסא רחמים, להיושב עליה בראש השנה ודן את כל אחד לכף זכות כמובא בפנים:

שִׁמְבָּר בֶּן בְּדָבְרֵי הַקְדוּשִׁים]. וְעוֹד מִבָּר אֶל פִּי זֶה, בְּעִמְקֵי שְׁפָתָיו, עַל אִוֹת הַמַּאֲמָר חַז"ל (בְּרֵכּוֹת ג.) 'ג' מִשְׁמֵרוֹת וְכוּ', שֶׁכֵּל חֵם הַתְּאֵנָה, מִקְבֵּל יוֹזֵק כֵּל אֶחָד מִחֵלֶב אִמּוֹ, כְּפִי מֵה שְׁהִיא, אִם לִקְדָּשָׁה אִם לְהַפְּוֹד חֵס וְשְׁלוֹם. [כִּי בְּמִצְוֹת לְבָבָהּ, בְּאָרְס הַדְּמִים הַרְעִים, אֲשֶׁר גַּם עֵקֶר אֲחִיזָתָם הִיא מִצַּד "הַצֵּלַע" וְ"אִם כֹּל חַי" פּוֹנֵל, נִתְהוֹה וְנִמְשָׁךְ מִזֶּה מִמִּילָא, גַּם לְבִנְיָה וְדוֹרוֹתֶיהָ הַיּוֹצֵאִים מֵאִתָּה].

וְגַם מִמִּילָא מִבָּר יוֹתֵר לִפִּי כֹל זֶה, בְּעִצָּם קִלְקוּלֵי הַמְּפֹרָסִים, הַמִּתְגַּבְּרִים בְּקִנְיָתָם וְעִזּוֹתָם, לְחַלֵּק לְעִצָּמָם אֶת הַמְּלָכוֹת וְהַמְּמָשְׁלָה [שְׁתַּגִּיעַ בְּאֵמַת לְהַמְּפֹרָסִים דִּקְדָּשָׁה וְלֹא לָהֶם], שֶׁבְּזֶה לְבַד תִּצָּא יוֹתֵר אֶל הַפֶּעַל רְדִיפַת הַמְּלָאכִים בְּקִנְיָתָם לְהַפְּרִיד וְלְחַלֵּק אֶת הַמְּמָשְׁלָה מֵהַמְּגִיעַ אֵלָיו, [כִּי מִמִּילָא מוֹכֵן, שֶׁעֵקֶר רְדִיפָתָם וּמְלַחֲמָתָם, הוּא כְּנֻגַד הָעוֹמֵד בְּרֹאשׁ הַמְּלָכוֹת וּמְמָשְׁלָה שֶׁבְּנִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּעִצָּמָם הַנִּזְכָּר].

וְגַם בְּצִרוּף הַנִּזְכָּר לְלִשׁוֹנוֹ הַקְדוּשָׁה עַל אִוֹת הַכְּתוּב (שְׁמוֹת ל"ג, י"ז) "וְאֶדְעָךְ" וְכוּ', עוֹד מִבָּר יוֹתֵר בְּמֵה שֶׁנִּקְרָאִים גַּם הַשְּׁלֵשָׁה תְּאֵוֹת הַרְעוֹת [שֶׁבְּהַפְּוֹד בְּנֵן יְרוּשָׁלַיִם וְיִרְאָה שְׁבֵלֵב], "אֲנִשִּׁי" הַ"שָּׁם" (בְּמִדְבָּר ט"ז, ב. וְעַן בְּרֵאשִׁית ו, ד.) וְכִבְּאִוֹת (הַפְּרִישׁ) [הַפְּשָׁט] וְהַדְּרָשׁ שֶׁבְּהַכְּתוּב (הַנִּזְכָּר) "קְרוּאֵי מוֹעֵד" וְכוּ' שֶׁמְבִיא עַל זֶה, כִּי הֵם הָעוֹמְדִים בְּבִעְלֵי וְ"אֲנִשִּׁי" הַ"שָּׁם" הַמְּפֹרָסִים, וְנִתְפַּשֵּׁט לָהֶם בְּהַעֲלָמָה וְהַסְּתָרָה חֵס וְשְׁלוֹם לְשֵׁם וּמְלָכוֹת מִשָּׁה שֶׁבְּכֹל דוֹר, אֲשֶׁר בְּאֵמַת הָיוּ צְרִיכִין לְהַתְּקַשֵּׁר אֵלָיו כֹּל חֲלָקֵי הַמְּלָכוֹת שֶׁנִּמְצָא

הַמְּלָאךְ בְּעִצָּמוֹ לְ"כֹלֵאם" (בְּמִדְבָּר י"א, כ"ח). כִּי לִפִּי כֹל זֶה, יֵשׁ לְבָר, שֶׁכְּמוֹ כֵּן, כֵּל רְדִיפָתָם וְהַתְּגַבְּרוֹתָם עַל נַפְשׁ יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָתָם שֶׁבָּהֶם, הוּא מֵה שְׁזוֹרְקִים בּוֹ אָרְס גּוֹפִיָּהֶם שֶׁבְּמִדַּת קִנְיָתָם בְּעִצָּמָם, שֶׁגַּם הוּא יִתְקַנָּא וְיִשְׁנָא כְּמוֹ כֵּן אֶת חֲבָרוֹ וְרֵבּוֹ הַגָּדוֹל מֵאִתּוֹ, נְפִי קִלְקוּל רְדִיפוֹתֵיהֶם, וְתִקְוֵי הַהַצֵּלָה שֶׁמֵּהֶם יִרְאָה וְיִבּוֹאָה וְכוּ', יִתְנַגְּדוּ וְיִלְחַמוּ זֶה כְּנֻגַד זֶה. וְשִׁמְחָמַת זֶה, נִמְשָׁךְ מֵהֶם גַּם קִלְקוּל הַאֲמוּנָה בְּהִיוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶף בְּעִצָּמוֹ יִתְבַּרֵךְ, בְּסִפְת הַשְּׁנֵאָה וְהַרְחוֹק הַנִּזְכָּר מֵהַרְבֵּה וְהָאָדָם הַעֲלִיּוֹן שֶׁעֲלִיו הַנִּזְכָּר, [וְכַעֲזֵן הַמְּבָרָר גַּם מִדְּבָרֵי חַז"ל (סְפָרַיִם ק"ג), שֶׁכֵּל הַחֹלֵק, וְאֶפְלוּ מֵהַרְהַר, אַחֵר רֵבּוֹ, כְּחֹלֵק וּמֵהַרְהַר וּמִתְרַחֵק מִשְׁכִּינָתוֹ בְּעִצָּמוֹ יִתְבַּרֵךְ].

וְעַל אֲשֶׁר נִרְאָה וְנִצְמַח בְּעִנְף ט"ו⁽¹⁾ [1] הַנִּזְכָּר, שֶׁגַּם הַגִּי תְּאֵוֹת שְׁחוֹשֵׁב תְּחִלָּה, יִהְיוּ כְּעֵין הַגִּי עֲבוֹדוֹת הַנִּזְכָּר, [וְיִבְסֵכְכִי עֲנַפְיוֹ הַנִּזְכָּר, שֶׁגַּם בְּנֵן הַלֵּב יְרוּשָׁלַיִם, הוּא מִבְּנֵן הַכֶּסֶף שֶׁמִּשָּׁם גַּם הַמְּלָאכִים כְּנֻגַד], עוֹד מִצְמִיחַ וּמִבָּר יוֹתֵר לִפִּי זֶה בְּדָבְרֵי הַקְדוּשִׁים, שֶׁגַּם [הַשְּׁלֵשָׁה תְּאֵוֹת הָאֵלֶּה בְּעִצָּמָם, הֵם בְּלֵב, וְשִׁמְחָמַת זֶה, מִקְלָקְלִים חֵס וְשְׁלוֹם [לְהַבְּלִיתִי זוֹכָה וּמִתְקַדֵּשׁ בָּהֶם], אֶת הַיִּרְאָה שְׁבֵלֵב. וְכֵן מִבָּר יוֹתֵר בְּכֹל זֶה, גַּם בְּהַכְּתָאוֹ אֶת הַמַּאֲמָר חַז"ל (קְדוּשֵׁין פ"א): 'אֲנָא בְּשָׂרָא וְאֵנַת אִשׁ' וְכוּ', עַל אִוֹת רְדִיפוֹת הַמְּלָאכִים הַנִּזְכָּר, כִּי מִשָּׁם לְבַד, כֹּל חֵם הַלֵּב לְהַתְּאֵנָה הַזֹּאת, אֲשֶׁר יִסּוּכֵב עַל זֶה בְּהַכְּתוּב (תְּהִלִּים ל"ט, ד) "חֵם לְבִי בְּקַרְבִּי בְּהִגִּיעִי תְּבַעַר אִשׁ" וְכוּ', [וְכְּמוֹ כֵּן, גַּם בְּתַפְלַת מוֹהֲרֵינָּה שֶׁעַל הַתּוֹרָה הַזֹּאת,

הזאת לְבַד כְּמוֹבָא בְּפָנִים]. וְאוֹלָם, מְלֻבָד אֲשֶׁר מְרַחֵק תְּבִין וְתִתְבּוֹנֵן בְּעַמְקָה וְהַפְּלֵאָה דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, שְׁעַל זֶה בְּעֶצְמוֹ יְסוּבֵב כָּל הַהִפְרָה וְהַהִבְחָנָה שְׂבָהֶם, כְּדִי לְדַחוּת וְלַהֲפִיל עַל יְדֵי זֶה חֲלָקֵי הַמְּלָכוֹת וְהַמְּשָׁלָה דְסִטְרָא אַחְרָא שְׁנִתְעַרְב בְּהֶם מְאָרְס הַמְּלָאכִים הַנְּ"ל, [כִּי עֲזוּתָם נוֹפֵל לְפָנָיו כְּמוֹבָא בְּפָנִים], אֲשֶׁר מְמִילָא מְבַאֵר, שְׁגַם עַל יְדֵי זֶה בְּעֶצְמוֹ נְטָהֲרִים וְנִדְבָקִים, לְהִיּוֹת בִּיכְלֵת לְהַתְקַשֵּׁר בְּהֶם עַל כָּל פְּנִים בְּאִמְצָעִיּוֹת הָרִאשִׁים וְהַמְּנַהֲיָגִים דְקִדְשָׁה, שְׁמוֹשְׁלִים אַחַר כֵּךְ גַּם עָלֵיהֶם [בְּסִבַּת נְפִילַת מְלָכוּתָם כְּנ"ל]. עוֹד יֵשׁ לְחַתֵּר וְלִבֵּא בְּעַמְקָה בְּאוּרֵי דְבָרָיו, שְׁמַחֲמַת זֶה מְכַרַח בְּאִמְתָּה לְהַתְעַכֵּב בְּתַקוּן זֶה, וְלַעֲסֹק בּוֹ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בְּרִ'אֵשׁ ה' שְׁנָה יוֹם הַכְּפוּרִים ס' כּוֹת [הַנּוֹזְכָרִים בְּהַמְרָאָה הַנְּ"ל שְׁעַל זֶה], וְכַמְבַּאֵר בְּזֶה מְדַבְּרֵי מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל [עֲנֵן לְקוּטֵי הַלְכוּת עֲרֵלָה ד' אוֹת י"א]. כִּי הַתְּקוּנִים חוֹזְרִים חֲלִילָה, וְדִיקָא עַל יְדֵי זֶה שְׁעוּלָה הַצְּדִיק בְּעֶצֶם כַּחוֹ לְהַתְאַחֵז בְּכַסָּא, עַד שְׂיִהְיֶה גַם הוּא מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, יָדִין וְיִשְׁפֹּט לְכַף זְכוּת גַּם אֶת הַיּוֹרְדִים בְּעֲזוּת מְלָכוּתָא דְסִטְרָא אַחְרָא הַנְּ"ל. עַד שְׂיִתְעַלּוּ וְיִתְהַפְּכוּ גַם חֲלָקֵי הַמְּלָכוֹת שְׂבָהֶם, לְתוֹף הַקְּדָשָׁה בְּעֶצְמָה. עַד שְׁנִשְׁלֵם יוֹתֵר עַל יְדֵי כָּל זֶה, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, גַּם בְּנֵן וְאַחִיּוֹת הַצְּדִיק בְּכַסָּא, לְקַרֵּב וְלַהֲעֵלוֹת גַּם אֶת הַנוֹפְלִים וְהַרְחוּקִים יוֹתֵר. עַד שְׁסוּף כָּל סוּף, יִהְיֶה נִגְמָר וְנִשְׁלֵם בְּנֵן הַמְּפָאֵר הַזֶּה שְׁבִירוֹשְׁלַיִם, וְצִמְחָה דְּוֹד הַיּוֹשֵׁב בְּכַסָּא מְלָכוּתוֹ וְתַפְּלוֹתוֹ כְּנ"ל:

עֲנָתָה כ"א. שְׁגַם מְגַזְעֵי דְבָרָיו הַנְּ"ל עַל אֹדוֹת הַהַתְקַשְׁרוֹת וְהַשְּׁלוּם הַמְּגִיעַ

בְּכָל אֶחָד מִנְּפִשׁוֹת הַשְּׂשִׁים רְבוּא, אֲשֶׁר יְסוּבֵב עָלֵיהֶם בְּהַתְּכּוּב (בְּרִאשִׁית ב, י"ט) "נִפְשׁ חֲזִיה" וְכו'. כִּי לְפִי כָּל הַנְּ"ל, מְבַאֵר יוֹתֵר בְּעֶצֶם הַהַתְקַשְׁרוֹת לְהִרְאֵשׁ וְכו', שְׂיִהְיֶה נִפְשׁוֹ נִקְשֵׁר וְחִבְיָא לִיהַ כְּנִפְשׁוֹ (עֲנֵן בְּרִאשִׁית מ"ד, ל), שְׂהִיא הַהֲצֵלָה וְתַכְלִית הַהֲפָךְ מִמִּדַּת הַקְּנָאָה וְהַמְּחַלְקַת חֵס וְשְׁלוּם, שְׁנִמְשָׁךְ מִקְּנָאָת הַמְּלָאכִים.

גַּם לְפִי כָּל זֶה, יִתְיַשֵּׁב לָנוּ בְּטוֹב טַעַם וְדַעַת גַּם הַפְּלִיאָה הַנְּ"ל, כִּי "כְּפִלִּים לְתוֹשִׁיָּה" (אִיּוֹב י"א, ו) בְּכּוֹנֵת דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים לְהַפְּרַת הַמְּפָרְסָמִים דְסִטְרָא אַחְרָא, כִּי מְלֻבָד מֵהַ שְׁעַל יְדֵי פְּרִסוּמָם וּמְמַשְׁלָתָם נוֹפֵל וְיוֹרֵד חֵס וְשְׁלוּם הַמְּמַשְׁלָה וְהַמְּלָכוֹת מִמִּי שְׁמַגִּיעַ לוֹ, [עַד שְׂאוֹתוֹ דִּיקָא אֵין בִּיכְלֵת לְהַפִּיר וְלִידַע מְגִדְלוֹתוֹ וּמְלָכוּתוֹ], כִּי כְּמוֹ כֵּן, נִקְטָן וְנִתְמַעַט אֲזַ פְּרִסוּמוֹ מִכָּל הַנְּפִשׁוֹת שְׁנִתְרַחְקוּ מֵאִתּוֹ, וְנִפְּנּוּ וְסִרוּ לְהַשְׁקֵרְנִים הַנְּ"ל. עוֹד מְמִילָא מוֹבָן, שְׁכָּל הַמְּתַקְשֵׁר וְנִאֲחֵז בְּהֶם, נִתְקַשֵּׁר וְנִאֲחֵז חֵס וְשְׁלוּם בְּאָרְס הַקְּנָאָה שְׂבָהֶם, וּבְהַתְאַוָּה [וְהַכְּבוֹר] שְׁנִמְשָׁךְ מִזֶּה כְּנ"ל:

עֲנָתָה כ'. הוּא בְּמָה שְׁעֲדִין יֵשׁ לְהַתְּפִלָּא, כְּפִי הַנְּרָאָה לְכַאוּרָה מְדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים, שְׁכָּל הַכֵּר הַמְּפָרְסָמִים הוּא כְּדִי לְהִזְהַר וְלַהֲנַצֵּל מִלְּהַתְקַשֵּׁר חֵס וְשְׁלוּם גַּם בְּהֶם, כִּי סוּף כָּל סוּף מֵהַ הוֹעִילוּ חֲכָמִים בְּתַקְנַת הַהַתְקַשְׁרוֹת לְכָל אַחַת מִהַשְּׂשִׁים רְבוּא נְשָׁמוֹת, שְׂהוּא עַקֵּר הַמְּכּוֹן הַנְּ"ל וְהַמוֹבָא בְּפָנִים, מֵאַחַר שְׁנִתְחַסַּר מִהֶם הַמְּפָרְסָמִים הַנְּ"ל, אֲשֶׁר עַל כָּל פְּנִים יִהְיֶה בְּפִשְׁיטוֹת בְּכָלֵל הַס' רְבוּא נְשָׁמוֹת. [שְׁגַם כָּל הַהַתְקַשְׁרוֹת לְרִאשִׁיָּהֶם וּמְפָרְסָמִיָּהֶם דְקִדְשָׁה, הוּא מְהַכְרֵחַ הַתְקַשְׁרוֹת הַפְּרִטִיּוֹת

לשלמות התקון הזה, לא יזכה רק "רוח אפינו משיח ה'" (איכה ד, ט), שיהיה לעתיד, עד שינצל וינצל וירפא גם לכלנו על ידי זה, בהצלה ורפואה נצחיות, שאין עוד אחריה שום מחלה חס ושלום, ו"אשרי המחפה ויגיע" וכו' (דניאל י"ב, י"ב):

ענף כ"ג. שגם בהעלאתו מפל הנ"ל, שזה לעמדת זה יעמדו "אנשי השם" (בראשית ו, ד) והמנהיגים דקדושה בשלשה ראשי המוח והדעת, לתקון השלשה תאוות פמוכא בפנים, מבאר יותר בהקאתו ענין הכתוב של המלאך הגואל וכו', כי הוא אשר (שם מ"ח, ט"ז): "יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי [אברהם ויצחק]". שהם עקרי (הראשונים) [הראשים] ו"אנשי השם" דקדושה פמוכא במקום אחר (עין לעיל בבאורים על תורה נ"ז אות ט"ז ובמראה מקום שם), אשר על ידי זה לבד כל תקון התפלה פמוכא בפנים:

ענף כ"ד. שגם בכל הנ"ל, מבאר יותר בהפלתו לזכר אחר כף מענין הקשיא והשאלה על אודות השכינה שבמדת המלכות [והממשלה] העומדת למטה מנצח יהוד שבמקום הנבואה. כי גם בזה, מבאר יותר בענפי באוריו הנ"ל, שהשאלה והקטרוג על אודות המלכות והזוכה אליה, נוגע ועולה עד מדות הדינים של העליונים שבכסאו בעצמו יתברך, [ולשאל ולהתפלא בכל עת, על אשר "גם" הוא יהיה "בנביאים" (שמואל א' י, יא-ט), ועוד למעלה מהם]. ושככל זאת, תתעלה בעלייתה ואחיותה שם, להמתיק ולבטל כל הדין והקטרוג בשרשו ומקומו שבכסאו הזאת בעצמו יתברך פנ"ל, כי

גם להרחוק, ושהכרח תחלה להתרחק מאתו פנ"ל, שלכל זה זוכים ומקבלים מבריאת המלאך המשפיע את הנבואה, שמשם גם ניב שפתי התפלה, עד שזוכים לרפואה פמוכא בפנים. מבאר יותר, בענין הכתוב (ישעיה נ"ז, י"ט): "בורא ניב" וכו', שמביא לכל זה:

ענף כ"ב. הוא היוצא מדבריו הקדושים בבאור הנ"ל, שקל שפע החלב היוצא מאמא דמקנא בכורסייה' (תקוני דהר ו' כ"ג), הוא הוא בעין השפע שמקבלים אחר כף בתקון התפלה והממשלה שנמצא בה ובכחה פמוכא בפנים. פי גם בכל זה מצמיח פרי הדעת והתבונה, בבאור הכתוב (תהלים ל"ט, ד): "חס לבי בקרבי", שיסובב לפי פשוטו בדברי התפלה, שמשם כל חס החלב שנמצא מזה גם בקדושה פנ"ל בענף ט"ו. ואם בכל זאת, סתם בלשונו הקדושה, לבל יזכיר את הכתוב הזה רק על אודות הפגם שנמשך גם בן משם פנ"ל בענף הנ"ל, יש לבאר, שזה מחמת ש"אין צדיק בארץ אשר" לא יחטא" (קהלת ו, ט) וישגה מעט, מעצם הרדיפות הנמשכים משם פנ"ל, וכמבאר מדבריו הקדושים בענף י"ט הנ"ל, שגם אחי יוסף פגמו מחמת זה. וגם ממילא מתפרש יותר, גם בהקאתו ענין הכתוב "כלאים" וכו' (פסדבר י"א, כ"ח), שהשיב משה ליהושע בלשון תמה: המקנא וכו' (שם, כ"ט). כי אף על פי שבכל זאת זכה דוד להוליד ולהמשיך בתפלתו ["לשיל'מ'ה" (תהלים ע"ב)], את האחיזה והישיבה בכסא ה', ה'מו'שיל' ומולך גם על העליונים (סכה נ"ג), כל המתאחז בה פמוכא בפנים. אבל

ומיֵשֵׁב לְלִשׁוֹן הַתְּקוּנִים הַנִּלְוֵי. כִּי בְּאֵמֶת,
לֹא תִהְיֶה קְבֻלָּתָם מִשָּׁם, רַק בְּתוֹרַת הַלְוָאָה
הַמְּכַרְחַת לְהַחְזִיר אַחֵר כָּךְ, וְלֹא בְּתוֹרַת
קְבֻלָּה וּמִתְנָה לְגִמְרֵי הַנִּלְוֵי:

עֲנָף כ"ח. מִהַנְּזַכֵּר לְעִיל עַל אֹדוֹת
מַלְכוּת הַכְּסָא [לְהִיֹּשֵׁב עָלֶיהָ
בְּרֹאשׁ הַשְּׁנָה], שְׂאָף עַל פִּי שְׂבֻתְחָלָה
תִּהְיֶה "בְּכֶסֶה" (תְּהִלִּים פ"א, ד.) וְהַתְּכַסּוֹת עֲצוּם
[לְהִיֹּת נִקְרָא בְּשֵׁם עֶבֶד שֶׁהוּא תְּכִלִּית
הַהֶפֶךְ פְּנִיל]. אֲבָל דִּיקָא מְזָה, תַּתְגַּבֵּר
וְתַתְחַדֵּשׁ לְהַתְמַלֵּא וְלְהַתְנַשֵּׂא עַל כֶּסֶס
מַלְכוּתָהּ בֵּיתֵר שְׂאֵת. וּמִהַנְּרָאָה בְּדִרְכֵי
סִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ, שְׁנִמְצָא בְּוִנְה מְדִיקַת בְּמָה
שְׂתוּפָס אֵיזָה דְּבָר לְדִגְמָא [פְּנִיל
בְּהַקְדָּמָה], תְּבִיֵן מִרְחוּק, גַּם לְהַפְלֵאת
כְּוִנְתוֹ לְהַבְּאֵתוֹ תְּפִיסַת הַדְּגְמָא שְׂבֻלְשׁוֹן
הַתְּקוּנִים עַל אֹדוֹת הַלְוָאָת סִיְהָרָא
מִשְׁמֵשָׂא. וְשָׂגַם בְּזֶה כּוֹפֵל בְּטוּב טַעַם
וְדַעַת לְעֵנִין הַכְּתוּב (ש) "תְּקַעוּ בַחֲדָשׁ"
וְכוּ'. וּבְמָה שְׁמִכְנָה וְקוּרָא גַּם לְתִקּוּן
הַמוֹעֲדִים עַל שֵׁם חֲדוּשׁ הַיָּרֵחַ וּבְהַבְּאֵתוֹ
אֲגַב אֲוִרְחָא עֵנִין הַתְּקוּן שֶׁל מַעוּט הַיָּרֵחַ,
שְׂדִיקָא בְּזֶה אֲנֹו רּוּאִים גְּדֹל רְחֻמְנוֹת הַשָּׁם
יִתְבַּרֵּךְ. כִּי לְפִי כָּל הַנִּלְוֵי, תְּבִיֵן מִרְחוּק,
שְׂפֹאֲשֵׁר "יִשְׂפִיל" וְיִתְעַלֶּה "עֲבָדִי" (יְשַׁעְיָה נ"ב,
ג') דָּא סִיְהָרָא (וְהָרַב וְנִשְׁבַּב קפ"א. סוּף תוֹרָה ד.) הַנִּלְוֵי,
בְּרֹאשׁ הַחֲדָשׁ וְרֹאשׁ הַשְּׁנָה הַמוּבָא בְּפָנִים,
תְּמַלֵּךְ וְתַתְנַשֵּׂא בְּמַלְכוּת הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ,
שְׂבֻצְמִיחַת קַרְנֵן מְשִׁיחַ הַמוּבָא בְּפָנִים,
לְהִיֹּת לְמַלְוָה וְלֹא לְלוּוָה. כִּי הוּא שְׂיָרִי'ח'
[אוֹתִיּוֹת יְרִי'ח'] "בְּיִרְאֵת ה'" (יְשַׁעְיָה י"א, ג),
לְהַמְשִׁכַת הַדַּעַת מִהַרְאֵשׁ הַנִּלְוֵי אֶל הַלֵּב,
בְּשֵׁלֵשׁ הַמוֹעֲדִים הַנִּלְוֵי. כִּי גַם כָּל מַעוּטָהּ
שְׂבֻקְנָאָתָהּ תִּחְלָה, הוּא כְּמַעוּט נִפְשׁוֹת

הוּא הוּא הַתְּרוּץ וְהַתְּשׁוּבָה עַל הַקְּטְרוּג
וְהַשְּׂאֵלָה הַזֹּאת, מַה שְׂאָף עַל פִּי כֵּן תִּזְכָּה
בְּעֻלְיָתָהּ וְאִחִיזְתָּהּ שְׂבֻשְׂרָשָׁה, לְהִיֹּת מִשָּׁם
לְכַד כָּל הַהִשְׁפָּעָה פְּנִיל:

עֲנָף כ"ה. עַל אֹדוֹת גְּלוּת הַתְּפִלָּה
הַמוּבָא בְּפָנִים, מַה שְׂחַפְצִים
לְפָטוֹר אוֹתָהּ. כִּי בְּכָל זֶה, מְבָאֵר יוֹתֵר בְּמָה
שְׂכַתְבֵּי שֶׁהַתְּפִלָּה בְּעֻצְמָהּ הִיא בְּסוּד
עֲבוּדָה, וְשְׂחֻמַּת זֶה נִפְגַּמָה מִעֲבוּדוֹת
דְּסֻטְרָא אַחְרָא. כִּי בְּזֹאת נִרְאָה מְבָאֵר,
שְׂזֶה עֲקָרֵי הַפְּגָם שְׂגוּרָמִים לְהַתְּפִלָּה
בְּעֲבוּדוֹתָם, לְהִיֹּתָהּ גַּם הִיא נִחְשָׁבַת
לְהֶאֱדָם כְּעֲבוּדָה מִמֶּשׁ שֶׁהֶאֱדָם חַפֵּץ
לְהַפְטוֹר מֵאִתָּהּ, [וְכִימִי שְׂכִיר] "יִקְוָה
פְּעָלוֹ" וְכו' (אֵיב ב, ד. א-כ):

עֲנָף כ"ו. שָׂגַם בְּהִיּוֹצֵא מִהַעֲנָפִים הַנִּלְוֵי
(ט), שְׂגֵאלַת הַתְּפִלָּה הוּא גְּאֵלַת
הַנִּפְשׁוֹת, וְשְׂזֶה לְעַמַּת זֶה בְּגִלוּתָהּ
שְׂבֻשְׂלָשָׁה כְּתִי עֲבוּדוֹת תִּהְיֶה גַּם הִיא
בְּעֲבוּדוֹת מִמֶּשׁ. מְבָאֵר יוֹתֵר בְּהַבְּאֵתוֹ עַל
אֹדוֹת הַעֲבוּדוֹת שְׂבֻקְלָקוּל הַאֲמוּנָה, אֵת
הַכְּתוּב (שְׂמוֹת כ, ב): "אֲנִכִי וְכוּ' אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים":

עֲנָף כ"ז. הוּא מְבָאֵר [מְדַבְּרֵי מוֹהֲרֵינֵי] תְּ
[וְל] כְּבֹאֹר דְּבִרְיוֹ הַקְּדוּשִׁים,
שְׂלֻכְאוּרָה יֵשׁ לְהַתְּפִלָּא בְּמָה שְׂמִכְנָה
הַתְּקוּנִים (מִד, פ"ב): לְקַבֵּלְתָּ הַכּוֹכְבִים זֶה מְזָה
בְּשֵׁם הַלְוָאָה, וְלֹא בְּשֵׁם קְבֻלָּה מִמֶּשׁ, [וְגַם
בְּשֵׁם הַזֶּה לֹא תִּהְיֶה שִׁיף עוֹד רְמוֹז הַרְאֵשִׁי
תְּבוֹת מְלוּוָה מִהַתְּבוּב (נַחֲמָנָה ט, ו): "וּצְבָא
הַשָּׂמִים" וְכוּ']. מִרְחוּק תְּבִיֵן וְתַתְּבוּנָן,
שְׂכְּהוֹדַעְתוּ עַל אֹדוֹת הַחֹב וְהַחִיּוּב שֶׁל
כָּל שִׁיחַ הַשְּׂדֵה [וְכֵן מִמְּעֵלָה לְמַעְלָה],
לְהַחְזִיר אֵת הַכֶּסֶס לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה, מְבָאֵר

בפני הכסא, ולא יתירא מרדיפת המלאכים המתקנאים בו. עוד גם בכח הזה בעצמו, מתגבר ומפיל עזות וקנאת המלאכים בעצמם, שרצו תחלה לרדפו, כי גם הם, לווים ומקבלים מאתו, כ"עבד לזה" (משלי כ"ב, ט) המוכב בפנים:

ענף ל"ג. מסבך בענף הנ"ל, שהפח שמקבל האדם מהמנהיג והמושל האמתי והעליון שעליו, לעמד גם הוא בהממשלה הזאת, הוא כעין קבלת הכח של המנהיג בעצמו מהאדם העליון, שסובב עליו בהכתוב (תקואל א. כ"ו) "ועל הכסא" וכו'. ואם לכאורה לא יסובב בדבר התקונים הנשגבים [שבכנין ירושלים וכו'], רק על אודות האדם שלא נמצא בו ידיעה העקרית הנ"ל והמוכב בפנים. אבל ממילא מבאר, שגם להתקונים הנפלאים האלה בעצמם, מכרח מתחלתם ועד סופם לכח המושל העליון הזה. כי מיד כשישים האדם תקף רצונו וכספו להתקשר אליו, נמשך עליו הארתו בכל עת, להעלותו ממדרגה למדרגה, עד שיזכה על ידו להיות למלך ומושל על כלם, ועד שיזכה גם הוא, להיות למרכיבו וכסא של מקום:

ענף ל"ד. מה שיש לבאר, שהידיעה האמתית במקומו של כל אחד מתחלה וכו', הוא הוא בידיעת שרשם ותחלת מקומם שבמקום חוצכם מהכסא המוכב בפנים. ושיזכה לזה גם האדם הפחותון, מכרח להשלמת תקונו והתאחדותו שבו הנ"ל:

ענף ל"ה. ענן המלכות הזאת, שהוא המלכות והממשלה אשר בהתנוצצותו ואורו של מלך המשיח

ישראל הנ"ל שבתאוה וקנאה הנמשכת ונשתלשלת ממלאכי ומדת הקטרוג שבכסאו בעצמו יתברך. וגם בכל זה, מבאר אגב אורחא עוד בטעם שלישי, למה שיש ביכלתנו וטענתנו לבקש כפירה מהשם יתברך, מאחר שגם כל חטאינו שבאש הקנאה והתאוה הנ"ל, נמשכת כביכול מאתו בעצמו יתברך כנ"ל:

ענף כ"ט. הוא הנצמח מהענפים הנ"ל, בענן העלאת המלכות והתפלה מתכלית ירידתה למצרים, עד תכלית עלייתה, להתהפך למלכות דקדשה. שגם בכל זה מבאר יותר, בסוד קול השופר שמרמז על התפלה, על שם הכתוב (תהלים ק"ח, ה) "מן המצר קראתי יה ענני במרחב" וכו':

ענף ל'. מרכב יוצא גם בן מהענפים הנ"ל, שהעלאת התפלה מזילותא דגלותא, הוא העלאת המלכות שבה. כי בזה מבאר יותר, בפשיטות ענין הכתוב (שם יב, ט) "כרם זלות" וכו' שמביא על זה [באמצעות המאמר חז"ל (ברכות ג)], כמבאר שם בפרוש רש"י, שישוכם על דוד במלכותו, שנתרומם על ידי זה:

ענף ל"א. הוא שגם ענן מאמר יחזקיהו (שעיה ל"ח, ג) שמביא על זה, נתבאר בכפלים, כי הוא שנאמר בתפלתו שהתפלל על אודות רפאתו:

ענף ל"ב. יוצא גם בן מהענפים הנ"ל, כי מהם תבין מרחוק, בעמק באורו בכפלים, לכח הממשלה בעליונים, שנמשך מכח הפלת עזות המפרסמים. כי לא זו בלבד, שזוכה בכח הזה להתקשר עם המפרסמים האמתיים, באפן שיתאחז

עֲנָה ל"ז. מה שְׁנֵאָה לְפִי עֲנִיּוֹת דַּעְתִּי
בְּכוּנָתוֹ הַקְדוּשָׁה עַל אוֹדוֹת
הַמְּשֻׁלָּה [שְׁבַעְקָר הָאָדָם וְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי
שֶׁבַעוּלָם הִזָּה], שֶׁהוּא מְמַשְׁלֵת בְּחִירַת
הַלֵּב, שְׁנֵתְנָה לְאָדָם הַתַּחְתּוֹן, לַעֲשׂוֹת
וְלִהְתְּנֶהֱגָה בְּכָל דָּבָר כְּרָצוֹנוֹ, [אֲשֶׁר לֹא
נִמְצָא כַּח הַבְּחִירָה וְהַמְּשֻׁלָּה הַזֹּאת, בְּכָל
נִבְרָא שְׁנוּצָר אֶפְלוּ בְּעֵלְיוֹנִים פִּדְיוֹעַ (מִבְּאָר
הַרְבֵּה וְעַן לְקוּטֵי הַלְכוֹת שְׁלוּחֵין ד' אוֹת א), וְלְפִי זֶה
נִרְאָה מְבֹאֵר, שְׁגַם הַתְּקַשְׁרוֹת הַלֵּב לְדַעַת
הָרֹאשׁ, בְּאֶפְן שְׁלֹא תַהֲיֶה מְמַשְׁלֵת הַלֵּב
כְּתָאוּתִיו וְרָצוֹנִיו הַעֲצָמִים חַס וְשְׁלוֹם,
רַק בְּמַמְשַׁלֵּת אֱלֻקוֹתָיו וִידִיעַתוֹ בְּעֲצָמוֹ
יַתְבַּרְךָ, הוּא מַעֲיֵן הַתְּקַשְׁרוֹת בְּעֲצָמָה
שְׁמִתְקַשֵּׁר הָאָדָם הַתַּחְתּוֹן לְדַעַת הַיּוֹשֵׁב
בְּרֹאשׁ הַשְּׁנָה, וִידִיעָה הַעֲלִיּוֹנָה בְּכֹסֵא
מִשְׁפַּט מַלְכוּתוֹ בְּעֲצָמוֹ יַתְבַּרְךָ כְּמוֹבָא
בְּפָנִים, וְד"ק וְד"ק, כִּי קַצְרָתִי, וְאִי אֶפְשָׁר
לְבֹאֵר כָּלֵל בְּרוּמָמוֹת נַעֲלָמוֹת פֶּאֱלָה:

מִצְאָתִי בְּנֵיר בְּפָנֵי עֲצָמוֹ

מִמָּה שֶׁמְבֹאֵר מְדַבְּרֵי הַקְדוּשִׁים עַל
אוֹדוֹת רֹאשׁ הַשְּׁנָה, שֶׁהוּא
הָרֹאשׁוֹן וְהַעֲקָר לְתִשְׁבּוּבָה, בְּסַבַּת הַחֻרְטָה
וְהַתְּשׁוּבָה מֵהַשָּׁם יַתְבַּרְךָ בְּעֲצָמוֹ, אֲשֶׁר
"בְּכֹסֵא" (תַּהֲלִים פ"א, ד') וּמַעוּט הַיָּרֵחַ לַיּוֹם
הַזֶּה, יִנַּחַם וְיִתְחַרְטַר, וְיִבְקֹשׁ הִבְיָאוּ עָלַי
כְּפִרָה וְכו' (הַלִּין ס), וְיִבְכְּרָ נוֹדַע (מִי מוֹתֵרִין
ר"ס), מֵה שֶׁיִּצְא מִפִּיו הַקְדוּשׁ, שְׁכָל עֲנִיּוֹ
הוּא רֹאשׁ הַשְּׁנָה, גָּאֵר מִיֵּין זֶאךְ אִיזוּ רֹאשׁ
הַשְּׁנָה]. תְּבִין מְרְחֹק, כִּי הוּא שְׁמִצְאָ חֵן
בְּעֵינֵי ה'" (בְּרֵאשִׁית ו, ח. וְעַן שְׁמוֹת ל"ג, יז),
לְהוֹדִיעוֹ בְּכָלֵלִיּוֹת "כָּל נִפְשׁ חִיָּה" (בְּרֵאשִׁית
ט, ט), לְהַתְּעִלוֹת בְּתִשְׁבּוּבַת וְחֻרְטַת וְנַחֲמַת
הַשָּׁם יַתְבַּרְךָ הַנִּי"ל. כִּי הוּא שְׁמוֹ נַחֲמָן

כְּמוֹבָא בְּפָנִים, מְבֹאֵר מִמִּילָא, שְׁאִין זֶה רַק
לְהוֹצִיא כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ בְּעֲצָמוֹ יַתְבַּרְךָ
מִהַעֲלֵם אֶל הַהַתְּגַלוֹת, וְכֹאֲשֶׁר דְּבָרָנוּ
בְּזֶה בְּכַמָּה מִקוּמוֹת (עַן לְעֵיל סִימָן י"א אוֹת י"ט),
שְׁכְּבוֹד וּמַלְכוּת אֵין שְׂיָף רַק מְזוּלְתוֹ [כִּי
אֵין מְלֶךְ בְּלֹא עַם], וְהוּא הָאָדָם אֲשֶׁר
הַפְּלִיא הַבוּרָא יַתְבַּרְךָ בְּבְרִיאָתוֹ, לְהִיּוֹת
נַחֲשָׁב כְּזוּלְתוֹ, בְּכַח הַבְּחִירָה אֲשֶׁר יִבְחַר
בְּהַנְּהֻגָתוֹ לַעֲצָמוֹ וְלְאַחֲרִים, כְּרָצוֹנוֹ וְאוֹת
נִפְשׁוֹ. וּמֹשֶׁה מְשִׁיחַ, הוּא רֹאשׁ הַזּוֹכִים
בְּכָל דּוֹר, לְהִיּוֹת בְּכָל זֹאת מְרַכְבָּה וְכֹסֵא
כְּבִיכּוֹל לְמַלְכוּתוֹ יַתְבַּרְךָ, וְלִבַּל יִנְהַיְגוּ
בְּעֲצָמָם וְלְאַחֲרִים רַק בְּמִשְׁפַּט הַתּוֹרָה,
וְהַלְמוּד שְׁמַקְבָּלִים מֵאֹתוֹ:

עֲנָה ל"ו. שֶׁמְבֹאֵר בְּדַבְּרֵי הַקְדוּשִׁים, גַּם
כָּל עֲנִין הַכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, י"ט) "וַיְבִן"
וְכו', שְׁמַדְבֵּר בְּבְרִיאַת הָאָדָם [כְּלָלִיּוֹת
הַנְּשָׁמוֹת פִּדְיוֹעַ (לְקוּטֵי תוֹרָה בְּרֵאשִׁית דף י"ג)],
לְהִיּוֹת רוּדָה וּמוֹשֵׁל גַּם בְּהַעֲלִיּוֹנִים
[וְהַמַּעוּפָּפִים] שֶׁבְּשִׁמְיָם, [וְכַמְבֹּאֵר עַל זֶה
בְּלְקוּטֵי הַלְכוֹת (עֲרֵלָה ד', אוֹת ב) מְדַבְּרֵי חו"ל
(סַנְהֶדְרִין ג"ט): שֶׁהֵיוּ צוֹלִין לוֹ בְּשֵׁר וְכו'].
וְשִׁמְתָאוֹת הָאֲכִילָה [וְהַמְשָׁגְל וְכו'], קְלַקְל
בְּתַקוּנָי רֹאשׁ הַשְּׁנָה הַמוֹבָא בְּפָנִים, וְלֹא
זָכָה לְקוֹל הַתְּפִלָּה, שֶׁהוּא כְּעֵנִין הַקּוֹל
הַשׁוֹפָר [כְּמוֹבָא בְּפָנִים עַל אוֹדוֹת הַכְּתוּב
(תַּהֲלִים ק"י, ח) "מִן הַמְּצָר" וְכו']. וְגִבְרָה עָלָיו
רְדִיפּוֹת הַמַּתְקַנָּא הַעֲלִיּוֹן [שְׁנַתְּלַבֵּשׁ
בְּהַנְּחָשׁ כְּמוֹבָא (זֵהר בְּרֵאשִׁית ל"ה):], לְהִיּוֹת שׁוֹפָף
אֶת דָּמוֹ וְדָם זָרְעוֹ וְדוֹרוֹתָיו. וְהַעֲקָר, מְרַב
תְּעַרְכַת הַטּוֹב וְהַרַע שְׁנִמְצָא בְּמִדַּת הַעֲזוֹת
לְכָל נִפְשׁ וְנִפְשׁ, עַד בְּנֵין יְרוּשְׁלָיִם
שְׁבִיהַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ הַנִּי"ל, לְגָמַר הַרְפּוּאָה,
"וְאֵכֶל וְחֵי לְעַלְמֵם" (בְּרֵאשִׁית ג, כ"ב):

[שם], ששם בשרשם נכללים ונתאחדים באחדות אחד. ואף ביציאתם אחר כך כל אחד למינהו, קשה וכבד מאד להבין ולהתבונן, כפי האדם והמקום והזמן, את הטוב להחיותו, ואת הרע בהפוך חס ושלום. אכל מרחוק תבין, אם תחתר עצמך תחת כתלי דבריו הקדושים בענין העלאת כחות היכול הנ"ל, שהוא המקבל הראשון מן הארץ לעלות מתפא לעילא [והעקר בכחות הריח כמובא בפנים], באמצעות התפלה אשר תפלו "דך ארצ'ם" (מלכים א' ח, מ"ח), "לביתך נאווה קדש" (תהלים צ"ג, ה), ביחוד הכרוכים פנים בפנים, שהוא "שער השמים" (בראשית כ"ח, י"ז), להתעלות ולהפלל בו תברך לעולם שכלו "ארץ" (קדושין ל"ט: ימים) (תהלים צ"ג, ה), למעלה מהזמן והמקום, שבצרוף עבודת תפלת [הקרבן] המנחה הזאת, שתקן "יצחק" ביציאתו "לשוח בשדה" המובא בפנים, גם העלאת החי ל"ריח ניחוח לה" (ויקרא א, ט), עד שנתעלה לשם גם ריח האדם המדבר בעצמו [כאלו הקריב את נפשו] כידוע (מנחות ק"ד:), עד שנופל מאתו עזותו הרע [שנמצא בכל אחד מהמפרסמים כנ"ל מהמובא בפנים]. וכמו שבכלליות, נופל לפניו עזות נשמת "אנשי" ה"שם" (פסוק ט"ז, ב) השקרנים הנמצאים בתוך הששים רבוא, עד שגם הם.... (בעצמם מתקשרים) נכללים בו להתהפך ל'כלו טוב' (קדושין ל"ט: כמובן בפנים,.... (עוד) תבין מזה, גם לענין כחות הצמחים של השדה הנ"ל, שבצליהם לשרש האחדות הנ"ל, נופל ונהפך הרע שבהם להיות 'לכלו טוב', באופן שלא יבא פלל ל"כל מחלה אשר

[וחרטן], בנחמה וחרטה על העבר, באפן שמעפה ישוב למלאותה. [אמר המעתיק (רבי שמעון) מבראשית י"ד מלמדיו הפבקים של המסבר ועין אודותיו לעיל במבוא שעל הספר] נראה לפי עניות דעתי, מרמז בפרשת בראשית בסוף, אצל נח, כל הענין, וד"ק, פי מתוך מדבש [ונפת צופים]:

אמר המעתיק מצאתי כתב יד מניירות [קרועים]

.... הראש השנה והראש חדש הראשון כנ"ל על ידי האדם ואשתו.... (תה) להיות כנגדו בארץ ומרגה התחתונה הנ"ל, ששם עקר אחיות המצר ו"מצרים" כנ"ל, אשר "כל רדפיה" משיגיה שם (איכה א, ג), בהסתות וקטרוגים להתקלל יותר מאתו. אבל לעתיד, בהתעלותה בשרש מלכותה שבאימא עלאה [בשרא] (קדושין פ"א), "מבשר" (בראשית ב, כ"ג) אשר לקח מהאדם (שם, כ"ב) העליון כמובן בפנים, תתעלה לשמי השמים יותר מאתו, כמובא מזה גם במקום אחר (עין לעיל בפאורים על תורה חלק א אות ל"ט ובפראה מקום שם).

אבל "ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים" [באתערותא דלעילא כמובא בפנים], "וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ, כי לא המטיר" וכו' [מי רות (עין ברכות ז: גבא בתרא צ"א) כמובן בפנים], "והאדם אין לעבד את האדמה" (בראשית ב, ד-ה) [כיציאת 'יצחק' ל'מרחב', 'לשוח ב'שדה' (שם כ"ד, ס"ג)] בעבודת קול התפלה "מן המצר" (תהלים קי"ח, ה), בקול וקנ[ן] ה'יובל', העולה בכחות ה'יובל' מתפא לעילא [כנרמז לעיל מהמובן בפנים ובסימן י"א השיך לזה עין

הנפשות בהלואת ושאלת (שמות י"ב, ל"ו) שפע

ברכת (משלי י, כ"ב)....

....**לִי יֵדַע** ולהשיג בשרשי כל הנשמות

ומקור חיותם המובא בפנים,

שהוא הוא השגת המעשה המרובה

והפסא בעצמה [מאחר שנגחבו משם], פי

ממילא מבאר, שהוא שרשם ומקומם

הנ"ל [והוא פרוש האמתי של ענין

האחיזה בה, שאמר השם יתברך למשה

(שבת פ"ח:), כי למעלה בודאי לא נמצא שום

גשמיות חס ושלום]. וגם ממילא מובן,

שהם בהשגתם בה בפרטיות, יהיו עקר

ההתאחדות בה להיות גם כן ב'מרפבתו

של מקום' (רש"י בראשית י"ז, כ"ב) ו'מקומו של

עולם' (בראשית רבה ס"ח, ט) המובן בפנים מענין

הכתוב (שמואל א' ב, ח): "וכסא כבוד וכו'

וישית עליהם תבל":

ב שגם בהבאתו על אודות המתקים

בממשלתו, באחיזתו לכסא כבודו

יתברך, שמתקשר.... וכנ"ל מהמובא

בפנים, שגם הוא לא נתן לו הגדלה כי אם

בשביל נפשות ישראל (ברכות ל"ב)

שמתקשרים אליו מלמטה, שפפי

התקשרות הזאת נמשך לו בכל פעם יותר

הידיעה והשגת שרשם וכל חיותם

[שבהפסא הנ"ל], שהעקר לידע כל

מפרסמי הדור כנ"ל [וכאשר יבאר לך בכל

זה מכל אשר נרמז לקמן מהמובן בפנים],

ואז באמצעות ההשתדלות בהעצה

המכפלה הזאת, כשיוצאים "מבית

עבדים" (שמות כ, ב) שבמצרים הנ"ל, וזוכין

לעבודת התפלה, ממילא נתאחו ונכלל

בכסא מלכותו יתברך [עבד מלך - מלך

וכו' (שבועות מ"ט)], למלך גם על העליונים

שמתו במצרים" (שמות ט"ו, כ"ו), "ואכל וחי

לעלם" (בראשית ג, כ"ב) 'שכלו שבח' (ראש השנה

ל"א.) מהעבודה בנחלה בין המצרים הנ"ל,

על שגם בזה בעצמו, היה נכלל בשלמות

עבודת המקום, ומצר תקף הדין [אשר

בתחלתו, כשממשל לבוא, סמוך לג'

משמרות הלילה הנ"ל והמובא בפנים,

מתגבר יותר בראשיתו כבראשית השנה

אשר יתגבר יותר המצר והנסיון הנאחז

אחר הדברים החמים כנ"ל], להתהפך

בשלמות לרעוא דרעוין, באפן שלא יעלו

ויתאחו כלל, כלבי הרועים החצופים

בעזותם הנ"ל. כי ביום אכלו מתערכת

הטוב והרע הזה, קדם תקון הדברים

החמים של התפלה, וכניסת השבת הנ"ל

[כי אחר וגם מעט בה כידוע], נאחו רע

יצר החם הארוך וכו', בו ובזרעו, עד שגם

הגדול שבגדולים מכרחים להתעלות לשם

לגמרי בתשובת והחזרת כחותיהם

וחייתיהם, כקרפן "עולה אשה ריח נוח

לה" (ויקרא א, ט) כידוע (חיי מוהר"ן פ"ד בהשקפה).

וכן גם אחר כך, בהיותנו בעבור ולדת

האם במצרים כנ"ל, 'ששים רבוא בכרס

אחד' (שיר השירים רבה א, ג) כבתחלת הבריאה

הנ"ל, שהעקר הוא נשמת משה משיח

בעצמו כנ"ל מהמובא בפנים, שעליו

יסובב עקר פנות המאמר חז"ל הנ"ל, ובו

דבר ענין הכתוב (שמות ב, א) [וילך איש וכו'

כידוע (עין שם)], על אודות הנקת החלב

המובא בפנים, שזהו סוד השפע הנ"ל

שאנו יונקים ומקבלים מדדי האם דקדשה,

שבכסא ושרש האחדות הנ"ל, כמובן מזה

במקום אחר (עין תורה צ"ו), עד שנתגבר

להוציא מטמאת מצרים גם שאר כל

ממילא מוכן שהפונה הוא על האחיזה בהשגת כבודו ותפארתו, אשר בכסא מכסה ונעלם, למעלה מכל השגות המקטרגים שקטרגו עליו. והנה, טרם נגמר דברינו בזה, עוד תעין נא בלקוטי הלכות (עלה ד, י"ח י"ט), על אודות הפליאה שמתפלא מזהרנ"ת ז"ל, בענין מה שחשב אדמו"ר ז"ל גלוי עריות בהג' עבודות המפסידין עבודת התפלה, מאחר שפבר כתב שכל עקר עבודת התפלה הוא בשפיע ה', שמהתהוות המלאך על ידי תקונן.... (הג' תאוות שאמר) מהם הוא משג"ל, כמוכן בפנים. ושמשבת הפליאה הזאת....

....מר כל (אמר) הן הגדול שבהם, שהוא אשר.... נתקע במקום,"

הוא.... בכסא כבוד (ישעיה כ"ב, כ"א) המוכא בפנים. אבל זה לעמת זה, כשנתגברו "אנשי" ה"שם" (במדבר ט"ז, ב) שבעדת קרח המוכא לעיל, דבעי לאחלפא שמאלא בימינא (והר חלק ג, קע"ו) [בקשר הפלילות והפרכיות הנ"ל], נסתפן מזה משה בעצמו [פנ"ל מהמוכן בפנים והמבאר במקום אחר (עין תורה קפ"א)], לולי מה שבקש על זה יעקב בעצמו, לבל יתאחו ויתחדד בקהלת מריבתם אחרות כבוד כסאו (בראשית מ"ט, ו), אשר "בפסה" (תהלים פ"א, ד) ובסכה שלום, והתקשרות דקדשה. כי בכל זאת, יתגבר כח הראש הנ"ל, בהארתו לשלשת המועדים והרגלים דקדשה, עד שיעשה ירח [השכינה והמלאך] להולד כבראשית, בבריאה חדשה, כי מאז נכון כסאו ותפארתו, אשר ימלוך ויתאזר בעז (תהלים צ"ג) ועזות, ראש השנה, דקדשה, לבטל עזות הפנים דסטרא אחרא בתכלית הבטול [בתחלת

(ספ"ב נ"ג) כן דוד משיח המוכא בפנים, עד שכל "צבא השמים משתחווים" (נחמיה ט, ו) [כ' עבד ל'ה] לאיש" ה"מלוה" (משלי כ"ב, ד) הזה, [ועין לקמן בענין אחי יוסף המוכא בפנים]. גם ממילא מוכן, שמלמעלה עדין השפיע רוחניית בדיעת והשגת קדשת אלקותו ותפארתו.... שיקבלו מאתו להשפיע זה אל זה, ואם גם הם [נחשבים] לשרים ומלוים זה לזה כמוכן בפנים, אבל כמו כן הם לווים ומקבלין דין מן דין עד.... [התגשמות השפיע להיות לאור] הכוכבים, שהתחתון שבהם [ובתכלית העבודות כנגד כלם], הוא הסיגרא כמוכא בפנים, אבל בכל זאת "ישפיל עבד" (ישעיה נ"ב, י"א) [דא סיגרא פידיע (והר ושם קפ"א. טו תורה ד)], בחודש וחדוש המוחין שבש"ש רגלים, שעל זה "עשה ירח" וכו' (תהלים ק"ד, י"ט) כמוכא בפנים. [ועקר התקון הזה יהיה לעתיד] להתעלות לשרשה "בפסה" (שם פ"א, ד) וכסא מלכותה, עד שהיא תהיה המשפיעה לכלם, השגת ושמיעת קול אלקותו ותפארתו, שעל זה יסובב הפתוב (במדבר ט"ז, ב): "וישמע את הקול" וכו', [כמוכא בפנים מסוף דבריו הקדושים על אודות הקשיא והתרוץ כנ"ל], שזהו זה עקר השפיע וההלואה היוצא בממשלת ומלכות שלמעלה, שעבור זה כל קנאתם של המלאכים והשרים ההם, וכמבאר מהמאמרי חז"ל שמביא לזה [עתידין צדיקים' וכו'] (ירושלמי שבת פרק ב), "כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל קל" (במדבר כ"ג, כ"א), וכשעלה משה למרום לקבל תורה וכו' (שבת פ"ח:)]. גם עצת האחיזה בכסא כבודו ותפארתו המוכא שם בדברי חז"ל,

ילדה האם הנ"ל 'ששים רבוא בכרס אחד' (שיר השירים רבה א. א.), שהעקר הוא משה [כפרוש הפשוט של המאמר הזה], שהוא אשר [יהיה כמו שהיה] בעקר ממשלת ומלכות משיח ה' המוכא בפנים [שהתפשטותיה בכל דרא ודרא כמוכא במקום אחר (תקוני זהר ס"ט קיב.)], ועל אשר גם הוא מכרח להשלמת קומת נשמתו ובמלכותו להתקשר עם כל הששים רבוא נשמות שנתחלקו מאתו פנ"ל מהמוכא בפנים, מכרח להתעלות עבור זה, בהבינה והידיעה בשרש הנשמות וחייתם מכורסא דאימא עלאה הנ"ל, שעל ידי זה בעצמו נאחו ונכלל בנאלו ידעתיו הייתי, שזה כל העצה הראשונה והעקרית המוכא בפנים. וגם לפי כל זה יבאר לך העצה השניה הנסמכת לזה, שעקר עכוב התקון שבכל דור, הוא מחמת שפמו כן גם הם מכרחים באמונה פשוטה על כל פנים להתקשר אליו באהערותא דלתתא. ועל (א) [פי] בכל דור עקרי התלבשותיו בהמפרסמים והמנהיגים האמתיים [שגם הנהגתם הזאת, היא בסוד המלכות והממשלה דקדשה, באשר יבאר לך מכלל לאו אתה שומע הן, לענין העומדים זה לעמת זה בהנהגה ופרסום של שקר, שהנהגתם הוא בעזות מלכותא דסטרא אחרא כמוכא בפנים], מכרחים כל הנפשות הנעדרים מידעתם הנ"ל, להתקשר אליהם בתכלית שלמות האמונה, [שגם היא כראית עיני הידיעה עין בעין תחשב (עין תורה ס"ב. ה.)], שעל ידי זה עולים ונכללים בהתקשרות משה משיח בעצמו (ע) [ע]ליהם בידיעתו

ענין הכתוב "לבייתך נאווה" וכו', שגם לפי פשוטו יסובב פונת הכתוב "ה' מלך" וכו'.... ראש השנה כמוכא שם בפרוש רש"י עין שם. וכפי שיזכה כל אחד לפרנס ולזון את שרש נשמתו שבאלקותו יתברך, בהעלאת.... כח הריח להתפלה [הנחשב על ידי זה כקרבנא סעודתא דמלכא.... כן זוכים להשפיע לו פרנסת החכמה והדעת.... יתרפא אותו גם בגשמיות ארציות גופו שזה.... עבודת הארץ והאדמה שהיתה מטלת על האדם הראשון, שהיה כלול מכל הנפשות כדוע (מוכא הרבה ועין ליקוטי תורה פרשת בראשית דף י"ג), וגם עכשו אחר קלקולו הנ"ל, היה נתתן השמים והארץ [מעילא לתתא בשפע המטר, ומתתא לעילא בסלוק כח היכול פנ"ל], "אם שמוע תשמעו" (דברים י"א, י"ג) בכליות קומת הנפשות יחדיו, מאחר שכל האברים מקשרים זה בזה, ומחלת הנפש ואבר אחד, יגיע גם לחברו שהיה בריא מצד עצמו. ובפרט הראש הנ"ל, ששם יפגיע הרגשת מחלת עון כל האברים יחדו כמוכא במקום אחר (עין תורה כ"ט, ט). כי גם בפרטיות נחשבים הנפשות בשוניי מדרגותיהם זה פנגד זה פשמים וארץ הנ"ל, שהתקונים [כמו להפך בענין הקלקולים] סובבים מזה לזה בכל פעם יותר.... (צדף) מאד כל אחד מישראל, להשתדל ברצונו ותפלתו, לזכות את הרבים בכל אפשרותו. אך ורק לה.... (מתלבש) היצר הרע במצות התוכחה, באפן שיסתובב מזה....

.... [פנ"ל בהקללים] ובהיותנו במצר העברה שבארץ מצרים בעצמו,

הנ"ל, היוצאים באש הקנאה וכבוד כסאה די נור (הנפאל ז, ט) הנ"ל, להסית למשה ולקטרג למעלה פידוע (כבא בתרא ט"ז, ומובא הרבה בלקוטי הלכות). אָבֵל מִשֵּׁם בַּעֲצָמוֹ, כָּל הַמִּתְקַתֵּם, עַל יְדֵי אֲתֵּירוֹתָא דְלִתְתָא שְׁל הַצְּדִיקִים הַנ"ל, לַעֲמֹד וּלְהַזְדַּכֵּף בְּתַקְפָּה הַנְּסִיוֹנוֹת הַנִּתְּהוּוֹת מִכָּל זֶה, כְּמוֹכֵן מִמָּה שֶׁמֵּבִיא לָזֶה הַמַּאֲמֵר חו"ל (קדושין פא.): [אָנָּא בְּשָׂרָא וְאַנְתָּ אֵשׁ וְאַנָּא עֲדִיפְנָא]. וְהַעֲקָר, בְּצַעֲקַתְּם בְּקוֹל הַתְּפִלָּה וְהַשּׁוֹפָר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַמוֹבָא בְּפָנִים, הַיּוֹצֵא דִיקָא "מֵן הַמִּצְרַיִם" (תהלים קי"ח, ה) [וּגְבוּלֵי הַמְּקוֹם] כְּנ"ל, לְקַשֵּׁר וְלֶאֱסֹף לַעֲצָמוֹ עַל יְדֵי זֶה גַם שָׂאָר כָּל הַנִּפְשׁוֹת, בְּאִפְּן שְׁלֵא יִהְיֶה נֶאֱבָד וְנִדַּח שׁוּם נֶפֶשׁ מֵהֶם שֵׁם [בְּאִרְץ הַמִּצְרַיִם הַנ"ל], מַעֲצֵם הַלְמוּד זְכוּת שְׁמֵלְמָדִים עֲלֵיהֶם עַל יְדֵי זֶה בַּעֲצָמוֹ כְּמוֹבָא בְּפָנִים. כִּי לְפִי כָּל זֶה תְּבִין מִרְחוֹק, בְּדָבָר תַּקְפָּה הַדִּין וְהַעֲבָרָה שְׁמַתְעוּרָר בְּרֹאשִׁית הַשָּׁנָה, כְּבִרְאשִׁית וְקִדְם הַבְּרִיאָה כְּנ"ל, וְאַחַר כֵּן הַמִּתְקַת הַלְדָּה, וְהַתְּגִלוֹת מְלָכוֹת נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, נִתְּהוּוּ וְיּוֹצֵא מֵהֵיחָת בְּמִצְרַיִם עֲבוּרֵם הַזֶּה בַּעֲצָמוֹ, כְּנ"ל מִמֵּהוּבָא בְּפָנִים שְׁנִמְצָא בְּכָל זֶה אֲפָנִים שׁוֹנִים לְאִין עֲרֹף, הֵן בְּאִדָּם, וְהֵן בְּמְקוֹם, וְהֵן בְּזַמַּן, הֵן בְּפִרְטוּיֹת, וְהֵן בְּכִלְיוֹת וְכוּ', [כְּפִאֲשֵׁר נִרְמַז עֲבוּר זֶה לְקַמֵּן מִמֵּהוּבָא בְּפָנִים], וְשִׁכְלַ בְּחִינָה כְּלוּלָה מִכָּל הַבְּחִינּוֹת כְּנ"ל....

[חֶסֶד וְקְרוֹעַ וּמִטְשֵׁטֵשׁ הַרְבֵּה מְאֹד]

וְנִתְּהוּוּ מְדוּר.... חֶלֶב כְּמוֹבָא בְּפָנִים....
 לְבַד כְּפִדוּעָה.... כְּמוֹבָא....
 (ז' ויקרא) לְצַחֵק (שְׁמוֹת ל"ב, ו) בַּעֲבוּרָה זָרָה (שְׁמוֹת רַבָּה מ"א, ז).... בְּקוֹל הַנְּבוּאָה.... בְּ"קוֹל עֲנוֹת"

שְׁבָאֲתַעְרוּתָא דְלַעֲיָלָא לְהַתְקַשֵּׁר בְּהֶם לְמִטָּה. וְגַם הוּא, עֲקָר הַתְקַשְׁרוֹתוֹ וְהַתְּלַבְּשׁוֹתוֹ הוּא בְּהַמְפָּרְסָמִים וְ"אֲנָשִׁי" הַ"שָּׁם" (פסדבר ט"ז, ב. וְעִין בְּרֹאשִׁית ו, ו) [שְׁעַל זֶה יְסוּבֵב הַכְּתוּב (שְׁמוֹת ל"ג, י"ז) "כִּי מִצָּאתָ חֵן בְּעֵינַי וְאָדַעְדָּךְ בְּשָׁם"], שְׁעַל יְדֵי זֶה בַּעֲצָמוֹ יָדַע וְיִתְקַשֵּׁר בְּשָׁם כָּל הַנִּפְשׁוֹת וְהַנִּפְשׁוֹת שֶׁבָּהֶם נִמְצָא, מְנִיחוּצֵי הַשָּׁם וְהַמְּלָכוֹת הַזֶּה, שְׁעַל זֶה יְסוּבֵב הַכְּתוּב (נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ. בְּרֹאשִׁית ב, י"ט)....

.... [עֲבוּר זֶה הֵיחָת] הַשְּׁבִירָה וְיִרִידַת נִיחוּצֵי מְלָכוֹת [עַד תַּחַת הַרְגְּלִין, שְׁהֵם נִצַּח הוֹד יְסוּד כְּפִדוּעָה (עֵין בַּפֶּתַח אֲלֵהֶּוּ: נִצַּח וְהוֹד תְּרִין שׁוֹקֵין וכו'), [וְכִנְרָמֹז מְזָה לַעֲיָלָא עַל אֹדוֹת הַקְּשִׁיָּא וְהַתְרוּץ שְׁשָׂאֵל וְהַשִּׁיב בְּזוּה].... בְּהַ הַדִּינִים וְקִטְרוּגֵי הַמְּלָאכִים בְּקִנְיָתָם הַמוֹבָא בְּפָנִים.... כְּפִאֲשֵׁר יְבֵאֵר לָךְ לְקַמֵּן מִקְשָׁרֵי דְבְּכָרֵי הַקְּדוּשִׁים, לַעֲצַת הַמִּמְשָׁלָה בְּכַחֲנִינָה אֲשֶׁר בְּחִיצוֹנוּתִיהָ [וְלֹא כְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל "הַעֲמָסִים מְנִי בְּטוֹן" (ישעייה מ"ו, א) כְּנ"ל].... נַעֲשֶׂה וְנִבְרָאוּ בַּתְּחִלָּה הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם, כִּי הֵיא גַם כְּסוּד "הַמְּלָאָךְ הַגּוֹאֵל" וְכוּ' (בְּרֹאשִׁית מ"ח, ט"ז) כְּמוֹבָא בְּפָנִים, וּמִקְנִיָתָם וְקִטְרוּגָם הַזֶּה שְׁנִתְּאָחַז בְּהַ, נִתְּקַנְאָה הֵיא בַּעֲצָמָה בְּמְלָכוֹתָא דְשִׁמְשָׁא הַנְּרָמֹז לְקַמֵּן מִמֵּהוּבָא בְּפָנִים [אִי אֲפִשֵׁר לְבִי מְלָכִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר וְתִגָּא אֶחָד (חלון ט:)], עַד שְׁגִרְמָה לַעֲצָמָה בְּאֲתֵּירוֹתָא דְלַעֲיָלָא, לְהַתְמַעֵט וּלְהַתְּפַסּוֹת לְגַמְרֵי בְּמְלָכוֹתָהּ וּמִמְשַׁלְתָּהּ הַנ"ל, אֲשֶׁר בְּמִשְׁמְרוֹת הַלִּילָה וְהַחֲשָׁךְ הַמוֹבָא בְּפָנִים, לַעֲצֵם הַתְּגַבְרוּת אֵשׁ הַתְּאֻוֹת כְּנוּרָא כִּי עֲמָרֵם הַמוֹבָא בְּפָנִים, אֲשֶׁר יְבַעֲרֵיו בְּנִפְשׁוֹת קוֹמְתָהּ הַמְּלָאכִים

אֲלֵכֵינוּ ואלקי אבותינו, אלקי אברהם יצחק ויעקב שלשה רגלי כסאך, ורגל רביעי בן דוד הוא אשר בכלליותם נתעלה עליהם להיות כביכול באחדותך וישיבתך על הכסא, במלכות הנצחי שאנו מחפים אליו, מלכות וממשלה בעליונים ובתחתונים (עין מגלה י"א: ולעיל ענף כ"ב, חקמה ותבונה סימן י"ג אות מ"ו, ולהלן חקמה ובינה ל), והוא הרב והצדיק אשר בדברותו והתקרבותו נתקרב ונתדבק בהמלך העליון יתברך. (תפילה ג)

חום ורחם ושלח לנו את המנהיג הנפלא שאנו מחפים אליו, ואנו מבקשים עליו ג' פעמים בכל יום ויום, שתצמיח את צמחיו ופרותיו האלה מענפיו הקדושים, וכאשר רמז על זה למהרנ"ת ז"ל, שעליו מוטל חיוב התפלה על דורותיו הקדושים, [ועין בתפלה א' שבלקוטי תנינא (ובחיי מוהר"ן קע"ו)], וכן רמז מזה לשאר אנשיו, שייבקשו ויתפללו בתפלתם לשלמה וכו'..... כי אין לידע ולהבין כלל בתעלומי פקודיך ומצות תפלתך [גם במה שמתפלל האדם על עצמו, מאחר שגם השם יתברך בעצמו יודע בלא זה מה שאדם דורש ומבקש מאתו] והעקר שיהיו כלם רק לשכינתך שבנשמת צדיקיך וזרעם הקדושים, ובזה לבד היינו נענים תחלה, ובכפלי כפלים בהעדר הפונה הזאת חס ושלום. (תפילה א)

(שם, י"ח) דסטרא אחרא.... של הג' תאוות הרעות מכונות.... בזה בדברי מוהרנ"ת ז"ל.... גרמו מה שגרמו, וההכרח לה' (תהיל).... מחדש את התקון הנ"ל בראש השנה, בקול תפלה שהוא בקול השופר המוכא בפנים, שאז "במשוף" קרן "היובל" (שם י"ט, י"ג).... במתן תורה [עין.... נקרא דרור, לצאת גם בן ממצר למרחב כמוכא בפנים.... על ידי זה בספות וחס האסיף [המוכא בפנים ובמראה הכסא (מ"י מוהר"ן פ"ד)], לאסוף ולהוציא את השפע מהעזי נפש, שהמה הרועים ו"אנשי" ה"שם" דסטרא אחרא הנ"ל [עין בענין הכתוב (לשעיה נ"ו, י"א) "והפלבים עזי נפש" הנ"ל], בכח הרועים שזוכים אז להארותם כידוע (הפונה על האשפיון עליון שבאים לישב בסכה ומוכא הרבה ועין זתר חלק ג ק"ג), עד שנעלה אחר כך.... (דוד) המוכא בפנים, ובהמבאר בהמראה הנ"ל [שהוא רגל רביעי להכסא.... לזווג ויחוד התפלה הנ"ל, עד אשר "יערף כמטר לקחי" (דברים ל"ב, ב) בשמחת קבלת התורה, "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים" [שהוא זה לעמת זה "בית עבדים" דסטרא אחרא כמבאר בפנים מהכתוב הנה (שמות כ, ב)], וביתר שאת מבצרת הראשון נגמר תקון הנצחון [והתהפכות לזכיות קטרוגי המלאכים] שהתחיל מראש השנה, שלפי עצם התקון הנה, היה ביכלתנו לזכות בגאולה שלמה ממש כי לפי....

כוכבי אוד

ליקוטים

ליקוט מ'חכמה ותבונה'

דִּבְרַ פּעַם אַחַת [מוֹהֲרֵנ״ת] מִמֶּה שְׁאִיתָא
בְּסִפְרֵי אַמְתַּת שְׁנַשְׁמַת כָּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל הוּא חֶלֶק אֱלֹקֵי מִמַּעַל (וּכְמוּבָא בְּדִבְרֵי
תַּקְמִינֵנוּ ו״ל עַל פְּסוּק ״וַיִּפַח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים״ – מֵאֵן הִנְפַח מִתּוֹכּוּ
נִפְחִי), וְאָמַר שְׁמֵזָה יְכוּלִין לְהִבִּין גְּדֻלְתּוֹ שֶׁל
הַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁיְכוּל לְהַשִּׁיג עַד אֵין שְׁעוֹר.
כִּי כְּשֶׁהִנְשָׂמָה יוֹרֶדֶת לְזֶה הָעוֹלָם
וּמִתְלַבֶּשֶׁת בְּהַגּוּף שֶׁהוּא מִמַּשְׁכָּא דְחַוְיָא
(עוֹר הַנְּקָשׁ הַקְּדַמּוֹנִי) הַנְּחַשִּׁים וְהַעֲקָרָבִים סוֹכְבִים
אוֹתָהּ מְכַל צַד, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַקְּלָפוֹת
הַשׁוֹכְנִים סְבִיב הַלֵּב שֶׁשָׁם מִשְׁפֵּן הָאֱלֹהוֹת,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (וַיִּתְקַאֵל ה'): "זֹאת יְרוּשָׁלַם
שְׁמֵתֶיהָ בְּתוֹף הַגּוֹיִים וְסְבִיבוֹתֶיהָ אֲרָצוֹת",
וִירוּשָׁלַם הוּא בְּחִינַת לֵב כְּמַבָּאֵר בְּמִקּוּם
אַחַר (לְקוּשֵׁי מוֹתֵבֵר״ן חֶלֶק א' סִימֵן כו. וְחֶלֶק ב' סִימֵן א),
וּמֵאלוּ הַקְּלָפוֹת הַשׁוֹכְנִים סְבִיב הַלֵּב
נִמְשָׁכִים כָּל הַתְּאוֹת וּמַדּוֹת רְעוֹת וְכָל מִינֵי
עֲקֻמִּימִיּוֹת שְׁבֻלָב, וְכַבִּיכּוֹל הַשֶּׁם תְּבַרְךָ
בְּעֲצָמוֹ נוֹתֵן לָהֶם כַּח לְזֶה כִּירוּעַ. וּבּוֹדָאֵי
הַנְּשָׂמָה מְסַכְנַת מְאֹד שְׁלֵא תִטְבַּע בִּינֵיהֶם,
וּבְשִׁבִיל זֶה, נַעֲשֶׂה עִם כָּל אֶחָד מֶה
שְׁנַעֲשֶׂה. אָבֵל מִי שֶׁמִּתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ בְּכָל
מִינֵי הַתְּגַבְרוֹת עַד שֶׁמִּטְהַר אֶת לִבּוֹ מִכָּל

רַע עַד שְׁלֵא נִשְׂאָר בּוֹ שׁוּם אַחִיזָה מְשׁוּם
תְּאוּהָ וּמִדָּה רְעָה, אִם כֵּן מֶה נִשְׂאָר בּוֹ
הֲלֵא לֹא נִשְׂאָר בּוֹ רַק הַחֶלֶק אֱלֹקֵי אֲשֶׁר
בְּלִבּוֹ. וְעַתָּה הֵיִשׁ קָץ לְהַשְׁגוֹתֵינוּ אֲשֶׁר
יּוֹכֵל לְהַשִּׁיג. וּמִי יּוֹכֵל לְהִבִּין וּלְשַׁעֵר
רוּמָמוֹת וְנוֹרָאוֹת דְּבוּרֵיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם
וְדַרְכֵיהֶם. וְאִף עַל פִּי שֵׁישׁ בְּזָה כְּמֶה
אֱלֹפִים מְדַרְגּוֹת, אָבֵל בּוֹדָאֵי כָּל צַדִּיק כְּפִי
מֶה שְׁמִטְהַר עֲצָמוֹ מִהַתְּאוֹת וּמַדּוֹת רְעוֹת,
כְּמוֹ כֵּן נִטְהַר לִבּוֹ מִהַקְּלָפוֹת הַשׁוֹכְנִים
סְבִיבוֹ, וְכִמוֹ כֵּן זוֹכֶה לְהַשְׁגָּה עֲצוּמָה
בְּאֱלֻקוֹתָו? תְּבַרְךָ: (אַנְשֵׁי מוֹהֲרֵי״ן ח״ג יב).

הוּא אֲשֶׁר נִאָמַר עָלָיו: מֶה שֶׁהִיָּה הוּא
שִׁיחֵיהָ, וּמְשִׁיחַ דָּא מְשָׁה, אֲשֶׁר זָכָה
לְאַחֲזוֹ וּלְהַתְּאַחֵד בְּהַכְּסָא הַנּוֹרָאָה אֲשֶׁר
תְּשִׁיר אֶת שִׁיר נְעִימוֹת הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹתוֹ עַל
שְׂבָעִים וּשְׁנַיִם נִימִין, פְּשׁוּט, כְּפּוּל, שְׁלוּשׁ,
רְבוּעַ, שֶׁהוּא "הוּיָה" בְּאַחֲוָרִים (כְּנֹה י, יק, יקו,
יקק) שְׁעוֹלָה שְׂבָעִים וּשְׁנַיִם, לְעַנֵּג לְנִצְחַת אֶת
כָּל אֲשֶׁר יִזְכּוּ לָזֶה. (עַנֵּן הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה תְּקַעוּ מִמְּשַׁלָּה
בְּלִקוּשֵׁי מוֹתֵבֵר״ן תַּנְּנָא סִימֵן א' (וּבְהַתּוֹרָה תְּקַעוּ תּוֹכְחָה בְּסִימֵן ח')
וּבְסוּף הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל בֶּן מֶלֶךְ וּבֶן שְׂפָחָה
שְׁנַחֲלָפוּ, וּבְהַשְׁמָטוֹת בְּחַיֵּי מוֹהֲרֵי״ן מַעֲנִין
הַשִּׁיר הַזֶּה שְׁזֵה יִהְיֶה הָעוֹלָם הַבָּא וְכוּ', כִּי
לְפִי עֲנִיּוֹת דַּעֲתֵי שְׂכָיִם כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
זֶה לְזֶה. וְכַמוּכֵן לְבָקִי קָצַת בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ

ו"ל, וגם בשאר ספרי אמת שמוכא בהם מענין השיר הזה). (חכמה ובינה ל).

שְׁמֵעֵתִי מאבי הריני כפרת משכבו ששמע ממהרנ"ת ו"ל שרצה וכו'. ומפל זה הביא לנו ראיה לענין מה שגם בימיו היו מעשיות כאלה פידוע לבקי בזה, כי זה כלל גדול שפל מי שלומד תורה נביאים וכו' והוא אומר שרק אז היו מעשיות כאלה, ועכשו לא, הוא בהמה ממש. כי כל הקלקולים המוכאים בהם כלם נמצאים גם היום בכמה בחינות בכלליות ובפרטיות. כי גם בעצם שפלותנו בדור היתום הזה, בגדל ועמק תכלית תכלית דיוטא התפתונה שאנו מנחים כעת, עוד לא שב חרון אף היצר מאתנו, ועוד מתגרה בכל אחד בכעס וחמה בקנאה ורדיפת הכבוד, בלשון הרע ושנאת חנם, וכל אחד מדמה בנפשו שהוא מבין אמתו על חברו, שחברו מתריב עולמות והוא רוצה לבנותם, שחברו פלו שקר והוא פלו אמת. וזה הדבר בעוכרינו להרחיק מהאמת יותר מהכל, שאי אפשר להאריך כל-כף בענין זה כי באמת פלנו פצאן תעינו וכו'. ולמאי נפקא מינה, למבועי רחמי. כי שומע כל זה יבכה וישמח בבכי ותחנונים, פלביא ישאג תפלה וצעקה ושמחה ירבה, אולי אולי מכל זה יחבא. (ועל כן גם אנשי כנסת הגדולה קבעו לנו על זה לבקש ולברך שלש פעמים בכל יום ברכת שים שלום אפלו בשבת ויום טוב). גם מזה כבין וידע כל אחד איך שיש לו ללמד זכות ולבלי להתרעם אפלו בלבו על חברו שחטא כנגדו, אפלו אם עשה לו מה שעשה, מאחר שההתגברות

גדול ועצום על זה כל-כף וכו"ל, וכמוכן בהמאמר חכמינו ו"ל רבן בגזל וכו' וכלם וכו' באבק לשון הרע. וכל אחד צריך לחשב בעצמו באמת בלי שום הטעאה אם הוא יוצא נגדו יתברך בכל הענינים, ואינו שומע חס ושלום בעצת היצר בשום דבר, אבל מאחר שעל כל אחד עובר מה שעובר, איכבה יתרעם וידין את שכנגדו אפלו אם נכשל גם בדברים שבין אדם לחברו, מאחר שלא הגיע למקומו. וכמאמר אדמו"ר ו"ל בלקוטי תנינא סימן א', ומי הוא שיכול לידע ולהגיע למקום חברו וכו' עיין שם. (ששון ושמתה יב).

שִׁירָךָ להמעשה מהבנים שנחלפו על-פי התורה תקעו ממשלה: על אודות מה שזכה משה רבנו עליו השלום לאחיזתו בכסאו (שבתו יתברך) ועל הכסא והגן (שפלו אחר כמובא שם) "דמות כמראה אדם" וכו'. אשר על-ידו לבד נצול מרדיפות המתקנאים במי ששיגד אליו הממשלה והמלכות (ועיין שם בהבאור שקמתי על התורה הזאת). כי גם לפי זה תבין מרחוק כמה שאמרו חכמינו ו"ל על אודות (הכניסה לפרדס) התגלות המרפכה שמכרח להיות חכם ומבין מדעתו, (ומעצמו דבר מיוחד דבר) ושמתמת זה לא היה אפשר גם למשה להתעלות בזה עד שזכה תחלה להבין (להוסיף) מדעתו, כי כל העם מכרחים לעמד מרחוק פן יחרסו ויגיעו לשם בהעדר פלי התבונה הזאת, "סקול יסקל או ירה יירה" וכו'. ועל זה באמת פל תקנתנו הוא לחפשו וכו' (לפי מעשה הנביא "מי יעלה בהר" וכו'): (הוספות השייכים לסיפורי מעשיות ד).

בְּתַכְלִית הַמַּעֲלָה עַל יְדֵי שְׁהִיָּה חֶכֶם וְהַבִּין
וְהוֹסִיף מִדַּעְתּוֹ יוֹם אֶחָד כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ
חַו"ל. וְשָׁאָר כָּל הָעַם בְּהַעֲדָר הַכְּלִים
הָאֵלֶּה מִכְרָחִים לַעֲמֹד מִרְחוֹק פֶּן יִהְרָסוּ
וַיִּגְיֵעוּ לְשֵׁם בְּלִתי הַכְּלִים הַנִּ"ל, וְאָז סָקַל
יִסְקַל אוֹ יִרָה יִירָה וְכוּ'. (שם סימן יג).

בְּדָבָר הַשְּׁגַת הַמְּרַכְּבָה וְהַכֶּסֶא שְׁאִינָה
נִתְגַּלָּה רַק לְחֶכֶם וּמִבֵּין מִדַּעְתּוֹ
עֲצָם הַדָּבָר מֵתוֹף הַדָּבָר שְׁשׁוּמֵעַ עַד
שִׁיּוּצָא מִהָאֲרַבַּע פְּנִים שְׁבָה אַרְי שׁוֹר נֶשֶׁר
אָדָם קוֹל הַשִּׁיר קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל וְכוּ' עַד
שְׁנִתְגַּלָּה מִכָּל זֶה מַלְכוּת מְשִׁיחַ הַכּוֹלֵל
בְּמַלְכוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בַּעֲצָמוֹ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ לְעוֹלָם
וָעַד: וְעַיִן בְּהַתּוֹרָה תִּקְעוּ מִמְּשַׁלָּה בְּלִקוּטֵי
תַּנְיִנָא סִימָן א' עַל אוֹדוֹת מֵה שְׁזָכָה מִשָּׁה
רַבְּנוּ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם לְהַמְּשַׁלָּה הָאֲמִתִּי (לְהִיּוֹת
בְּכַחֲמֵי בֵּן הַמֶּלֶךְ) עַל יְדֵי אַחֲזִיתוֹ בְּכֶסֶא (וּמְרַכְּבָתוֹ
יִתְבַּרֵּךְ) וְעַל הַכֶּסֶא (וְהַגֵּן שֶׁבָּלוֹ אֶחָד כְּמוֹכָא בְּסוּף הַמַּעֲשֵׂה)
דְּמוֹת כְּמִרְאָה אָדָם וְכוּ' (בְּכַחֲמֵי הָאָדָם הַעוֹמֵד בְּהַגֵּן)
אֲשֶׁר עַל יְדוֹ לְבַד נִצּוּלִים מְרַדִּיפּוֹת
הַמִּתְקַנָּאִים בְּמִי שְׁשִׁיף אֲלֵיו הַמְּמַשְׁלָה
וְהַמְּלָכוּת (וְעַיִן שֵׁם בְּהַבְּאוּר שְׁתַּבְּתִי עַל הַתּוֹרָה הַזֹּאת) כִּי
גַם לְפִי זֶה תְּבִין מִרְחוֹק בְּמֵה שְׁאֲמָרוּ חַו"ל
עַל אוֹדוֹת (הַכְּנִיסָה לַפְּרִדָּס) הַתְּגַלּוֹת הַמְּרַכְּבָה
שְׁמִכְרַח לְהִיּוֹת חֶכֶם וּמִבֵּין מִדַּעְתּוֹ (וּמְעַצְמוֹ
דְּבַר מֵתוֹף דְּבַר) וְשִׁמְחַמֵּת זֶה לֹא הִיָּה אֶפְשָׁר גַּם
לְמֹשֶׁה לְקַבֵּל וְלִבֵּא בְּהַשְּׁגָה הַזֹּאת עַד
שְׁזָכָה תַּחֲלָה לְהַבִּין (וְלַהוֹסִיף) מִדַּעְתּוֹ כִּי כָּל
הָעַם מִכְרָחִים לַעֲמֹד מִרְחוֹק פֶּן יִהְרָסוּ
וַיִּגְיֵעוּ לְשֵׁם בְּהַעֲדָר הַכְּלִים הָאֵלֶּה שְׁאָז
סָקַל יִסְקַל אוֹ יִרָה יִירָה וְכוּ' וְעַל יְדֵי זֶה
בְּאֲמַת כָּל תִּקּוּתָנוּ הוּא לְחַפְּשׁ (חֶסֶר) (שם).

אָם גַּם רַבִּי עֲקִיבָא כְּבוֹאוֹ לְהַפְּרִדָּס הִזָּה
[נִצּוּל מִהַרְדִּיפּוֹת שְׁנַמְשֵׁף מִצַּד
הַתּוֹרָה כְּמוֹכָא שֵׁם] נִכְנַס בְּשְׁלוֹם וַיִּצָּא
בְּשְׁלוֹם [הַמֶּלֶךְ הִזָּה] עַד שְׁבָאֲמַת הִיָּה רְאוּי
שְׁתַּנְתֵּן הַתּוֹרָה עַל יְדוֹ וְאָף עַל פִּי כֵּן מִי
עָלָה לְשָׁמַיִם וַיִּרַד מִהַתְּאַחֲזוֹתוֹ בְּכֶסֶא
כְּבוֹדוֹ שְׁכַמְרָאָה אָדָם עֲלָיו כְּמֹשֶׁה מְשִׁיחַ
בַּעֲצָמוֹ [וְכֹאֲשֶׁר הַבְּאִתִּי וְרַמְזֵתִי עֲבוּר זֶה
בְּמַסְלַת הַקְּשָׁרִים שְׁבֵהתּוֹרָה תִּקְעוּ מִמְּשַׁלָּה
עַיִן שֵׁם]. (סימן א).

בְּדָבָר הַכְּנִיסָה לַפְּרִדָּס שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה
מְרַכְּבָה אֲשֶׁר זֶה הַצִּיץ וְנִפְגַּע
וְזֶה הַצִּיץ וּמֵת רַק רַבִּי עֲקִיבָא נִכְנַס
בְּשְׁלוֹם וַיִּצָּא בְּשְׁלוֹם, וְאֲמָרוּ חַו"ל אֲשֶׁר
אֵין מוֹסְרִין מַעֲשֵׂה מְרַכְּבָה רַק לְחֶכֶם
וּמִבֵּין מִדַּעְתּוֹ, מוּבָן מִמִּילָא מֵה שְׁמִבְּאָר
בְּהַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַבְּנִים שְׁנֹחַלְפוֹ עַד כָּל
הָאֲנָשִׁים שְׁנִכְנְסוּ לְהַגֵּן רַדְפוֹ אוֹתָם מְאֹד
עַד שֶׁהַכְּרַחוֹ לְבָרַח מֵהַגֵּן רַק הַבֵּן מְלֹךְ
מַחֲמַת שְׁנַעֲשֵׂה מִבֵּין דְּבָר מֵתוֹף דְּבָר נִכְנַס
בְּשְׁלוֹם וַיִּצָּא בְּשְׁלוֹם, וְהַכָּל תְּלוּי רַק
בְּהָאָדָם הַעוֹמֵד אֲצֵל הַגֵּן וְהַפְּרִדָּס הַנִּ"ל
שֶׁהוּא בְּחִינָה אַחַת עִם הַכֶּסֶא הַמְּבֹאָר שֵׁם
כְּמִבְּאָר בְּסוּף הַמַּעֲשֵׂה כִּי עַל הַכֶּסֶא דְּמוֹת
כְּמִרְאָה אָדָם עֲלָיו מְלַמְעָלָה, וְעַל כֵּן גַּם
מֹשֶׁה רַבְּנוּ לֹא נִצּוּל מִקְּנֵאת הַמַּלְאָכִים
שְׁרוּדְפִין אֵת הָאָדָם הַרוּצָה לְכַנֵּס בְּגֵן
הַתּוֹרָה וּמִתְקַנָּאִים בוֹ, רַק עַל יְדֵי הַעֲצָה
אַחַז בְּכֶסֶא כְּבוֹדִי אֲשֶׁר כְּמִרְאָה אָדָם הַנִּ"ל
עוֹמֵד עֲלָיו מְלַמְעָלָה, וְכַמְּבֹאָר בְּלִקוּטֵי
תַּנְיִנָא בְּהַתּוֹרָה תִּקְעוּ מִמְּשַׁלָּה סִימָן א',
וְגַם הוּא נִכְנַס בְּשְׁלוֹם וַיִּצָּא בְּשְׁלוֹם

מי הנחל

איך צרייכין לזעהר מאד מהתמנות. נראה באור הענין כי על-ידי ירושלים יכולין להתקשר בשרשי הנשמות עד שיזכה להיות לו ממשלה על המלאכים, ועל-כן מחמת שעל-ידי שלמות היראה יוכל לזכות לממשלה על המלאכים, על-כן יכולין להלכה להיות לו תאנה להתמנות, שזה גם-כן בחינת ממשלה, ועל-ידי התמנות נפסיד השפעת הנבואה, ולא יוכל לזכות לתפלה שהוא בחינת דבר השם, ולא יוכל לאחזו עצמו בשרשי נשמות, ולא יזכה להיות לו ממשלה על המלאכים, על-כן צרייכין מאד להזהר מהתמנות.

שעל-ידי נבואה בשלמות וכו'. עין ירמיה קפיטל כ"ז, ואם נביאים הם ואם יש דבר השם אתם יפגעו נא בהשם צבקות וכו'.

ועל-ידי-זה יכולין לעשות ראש השנה וכו', ומי שאחזו עצמו בכסא הכבוד [בבחינת] שרשי נשמות הוא [גם כן] בבחינת מקומו של עולם וכו'. נראה שבה מברא ראה למה שהתחיל, שעל-ידי שמקשר עצמו בשרשי הנשמות על-ידי-זה יכול להיות לו ממשלה על המלאכים, כי כשהוא יכול לעשות ראש

(חבר התחלה) ואחר כך מביא מה שכתוב אצל יצחק ויצא יצחק לשוח בשדה שתפלתו היתה עם שוח השדה, שכל שיחי השדה חזרו כוחם לתוף תפלתו, עד שזכה לתקן אז תפלת המנוחה. גם מדבר שם מחזקיה שזכה לתפלה זאת, שזה בחינת שסמך גאלה לתפלה. גם מדבר שם מאסתר המלכה שזכתה לתפלה כזאת עד שעל-ידי-זה היה כל הגס אז, ונכנע המן עמלק שהוא כלול מפגם כל התקונים, כמבאר בלקוטי הלכות אפותיקי הלכה ה'. וגם מדבר שם ממשה רבנו שהוא זכה לכל התקונים, בחינת מה שאמר לו השם יתברך אחז בכסא כבודי, שאי אפשר לבוא לזה רק על-ידי כל התקונים המבארים שם, וגם השם יתברך אמר לו כי מצאת חן בעיני ואדעך בשם, שזכה לבחינת נשיאות חן שזה בחינת התפלה הנ"ל. ומתחיל לבאר כי איש הישראלי נברא בשביל זה שילף בכל התקונים המבארים שם עד שיזכה להתכלית, עד שמבאר כי זה בחינת התנוצצות משיח, ואז יהיה גמר תקון העולם, ואז ילכו כל ישראל בכל התקונים, עד שיזכו להתכלית האחרון שבשביל זה נבראו כל ישראל.

וְנִרְאָה לְרַמֵּז הַפְּסוּק בִּישְׁעֶיהָ סִמָּן ב' וּבְמִיכָה י', וּדְבַר הַשֵּׁם מִירוּשָׁלַיִם וְשִׁפְט... לְעַמִּים רַבִּים, כִּי עַל-יְדֵי בְנֵי יְרוּשָׁלַיִם זֹכִיךְ לַתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחֵינַת דְּבַר הַשֵּׁם, וְאִז כָּלֵם מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ, וְעִזּוּתָם נֹפֵל לְפָנָיו, וִיכוּלִין לְאַחֵז עֲצָמוֹ בְּכֶסֶף הַכְּבוֹד, וְאִז יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְלִשְׁפֹּט אֶת כָּל בְּאֵי עוֹלָם וְלָדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת.

הַשָּׁנָה וְלָדוֹן אֶת הַכֶּל לְכַף זְכוּת, וּמִמִּילָא מוֹכֵן שֶׁיְכוּל לָדוֹן גַּם אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָסִין לְכַף זְכוּת הַמְּבֹאָר בְּהַתּוֹרָה אֲזוּמְרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה שֶׁנִּכְנָס לְכַף זְכוּת יֵשׁ לוֹ מְמִשְׁלָה עַל הַמְּלֹאכִים, כִּי עָקֵר מְמִשְׁלָתוֹ עֲלֵיהֶם הוּא עַל-יְדֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יֵצֵר הָרַע וְאֵינּוּ שׁוֹמְעֵי לוֹ וְכוּפֵּה אֶת יֵצֵרוֹ, וְלִכְלֵ זֶה יְכוּל לְזַכּוֹת רַק עַל-יְדֵי שֶׁנִּכְנָס לְכַף זְכוּת, וְקַל לְהַבִּין.

העצות המבוארות

להפיר את השם יתברך. גם צריך להזהר מאד בימי החג בקדשת המחשבה וטהרתה. הינו לשמר את המוח מהרהורים רעים, וממחשבות רעות. והגם שצריך לשמר תמיד את המוח מהרהורים רעים, בימי החג צריך לשמרו יותר. ובפרט צריך להתחזק בשמחת יום טוב, ועל ידי זה זוכים להכניס דעת אמתית ללב. הינו, זוכים להתחזק כל כך בדעת אמתית, עד שמכניעים את התאוות הרעות מן הלב ועל ידי זה מקבלים יום טוב בכשרות ובשמחה, וזוכים לתקן את שלש התאוות והמדות הרעות. הינו תאוות מומן, תאוות משגל ותאוות אכילה. כי בכל רגל משלש הרגלים מתקנת מדה אחת משלשת המדות הרעות. הינו בחג הפסח מתקנת תאוות המומן, בחג השבועות תאוות המשגל, ובחג הסוכות באה על תקונה תאוות אכילה. על בן צריך להזהר לקבל יום טוב בכשרות ובשמחה כראוי, כדי לזכות לדעת. ועל ידי הדעת באות על תקונן שלש המדות הנזכרות, כמבאר בלקוטי מוהר"ן חלק שני, בתורה (א) "תקעו ממשלה", שעל ידי דעת דימים טובים באות על תקונן שלש המדות הרעות המזכרות. וכל היותות תלויה

תאוות אכילה היא אחת משלש התאוות הפוגמות ומקלקלות את יראת הלב. ועל ידי שמקבלים את חג הסוכות כראוי, נמשכת דעת כיצד לתקן תאוה זו. ואז זוכים ליראה ולתפלה, עין "יראה" סעיף כ', כ"א. (אכילה יד)

תאוות מומן היא אחת משלש התאוות שהן מפסידות ופוגמות את היראה שבלב. הינו, שהאדם המשקע בתאוות מומן, מקלקל ומפסיד את יראת שמים שבו. כי תאוות מומן גורמת לאדם לנהג, הן במשא ומתן, הן בהנהגת ביתו וצרכי פרנסתו, בהפך דעת תורה. ועל ידי שמקבלים את חג הפסח כראוי, הינו שנוהרים מחמץ בשלמות ושמחים בקדשת יום טוב כראוי, על ידי זה בטלה תאוות מומן של האדם, וזוכה ליראת שמים כראוי. כן הוא זוכה להשפעת הנבואה, הינו לדעת אמתית, לתקון המוח ולתקון אמונה ולתפלה כראוי, שהם בחינת נבואה, כמבאר ב"לקוטי מוהר"ן" חלק שני סימן א' וסימן ח'. (מומן ופרנסה מה) **על** ידי קבלת הימים טובים בכבוד כראוי, הינו באכילה, שתיה ומלבושי כבוד, לפי השג ידו, ממעות כשרות ולשם שמים, על ידי זה זוכים

בְּאִשֶּׁר אומרים בתפלה את התבות "וצבא השמים לך משתחווים", ראוי לבקש מהשם יתברך על כל דבר נחוץ. כי בשעה זו באים כל צבא מרום להשתחוות להשם יתברך ולומר לפניו שירות ותשבחות. על כן טוב מאד לבקש מהשם יתברך שיצוה את צבא השמים, שימשיכו בעבורו כל הנחוץ לו. הינו, אם זקוק לרפואה, יבקש ממנו שיזיהירם להמשיך לו רפואה, על ידי הלחם והמים, כמבאר בלקוטי מוהר"ן חלק שני סימן א' בתורה "תקעו ממשלה". וכן אם צריך בנחיצות טובה אחרת, יבקש מהשם יתברך שיזיהיר את צבא השמים שימשיכו לו את הטובה ואת הישועה שזקוק להם. וצריך לדעת היטב ולזכור, שכל צבאות השמים, הינו, כל דרך הטבע, אין לו מעצמו שום כח ושום ממשלה כלל, כי הטבע אינו יכול לעזור ואינו יכול להזיק, רק אם השם יתברך גוזר על דרך הטבע לעשות טובה או חלילה רעה. כי הטבע הוא ביד ה' כמו קולמוס ביד הסופר; כפי שהסופר מנענע בקולמוסו, כך הוא כותב. כמו כן, כפי שהשם יתברך גוזר על דרך הטבע, כך חיב הוא לעשות. כך מבאר בכל ספרי האמת, ובפרט בספרי האדמו"ר מוהר"ן זכרוננו לברכה. על כן צריך כל אדם לדעת שצריך לבקש על כל דבר רק מהשם יתברך, שהוא יעזרהו. כי דרך הטבע מצד עצמו, אינו יכול לעזור, רק כפי מה שפועל האדם בתפלתו מהשם יתברך, כן הוא נושע, כמבאר למעלה. (תפילה עב)

עֲבָשׁוּ התפלה נמצאת בגלות, הינו שבזמננו כמעט אינו שכיח

בתקון אותן תאוות. כי על ידי תקוונן זוכים להשפעת נבואה ולתפלה בשלמות, וזוכים לרפואה ולהתנוצצות משיח. הינו לאור הדעת שמשח כניס בעולם. גם זוכים לתקון כל המדות, עד שיכולים למשל על המלאכים, בממשלה שיש לה קיום. הינו שיכולים למשל על היצר הרע ועל כל התאוות ומדות רעות, כלומר, לכבש אותן ולהכניען, ושום מניעה או בלבול אינן יכולות לדחותם ולהשליכם מן האמת. ובשביל עבודה זו, הינו למשל על היצר והתאוות, לכבשן ולהכניען, בשל זה נברא כל אחד מישראל, וזה עקר התכלית והסוף. הינו שמכל היגיעות, טרחות ויסורים העוברים על כל אחד מישראל, לא נותר לו שום רוח, אלא מה שהשתדל למשל על יצרו ולכבש תאוותיו, ולא להתרחק מן האמת על ידי שום בלבול או מניעה. והאדם הזוכה למשל על יצרו ותאוותיו, הוא חשוב וגדול מן המלאכים וכן מבאר הפל בלקוטי הלכות. (ג' רגלים 1)

זֶה שהקדוש ברוך הוא קבע את ראש השנה בראש החדש, זהו חסד גדול, כמבאר בלקוטי מוהר"ן חלק שני סימן א' בתורה "תקעו ממשלה". (ראש השנה 1)

כִּי שזוכה להתקשר ולהחזיק עצמו בשרשי נשמות ישראל, הינו בכסא הכבוד, הוא יכול לעשות ראש השנה. כך מבאר בלקוטי מוהר"ן חלק שני בתורה "תקעו ממשלה". ומפני שדבר זה בשלמות יכול לעשות רק צדיק האמת, על כן צריך לנסע אליו לראש השנה. (שם ח)

טעם וחיית גדולה בתפלתו ובתפלות ובקשות אחרות. וכשזוכה לתפלה בשלמות, כמבאר למעלה, אינו צריך שום רופא לרפואתו. כי על ידי תפלה ואמונה כראוי, מתרפא על ידי כל מאכל ומשקה שבאים לקרבו, כמבאר בתורה (שמות, כג, כח) : "ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את לחמך ואת מימך והסירתי מחלה מקרבך". הינו כאשר תתחזקו בתפלה ובאמונה באמת בשלמות, אזי יתן השם יתברך ברכה במאכלים ובמשקאות, ועל ידי זה יתרפאו מכל מיני חלי ורפיון. וכשזוכה לתפלה בשלמות כמבאר למעלה, הרי זה בחינת התנוצצות משיח, כמבאר בלקוטי מוהר"ן חלק שני (סימן א) בתורה "תקעו ממשלה". הינו שזה הדעת שיתגלה כשמישיח יבוא. כי משיח צדקנו יכניס דעת אמתית בעולם, וכל האנשים ירגישו את חשיבות התפלה, וידעו שכל דבר שאדם צריך לו, אינו יכול להשיגו רק על ידי תפלה ותחנונים להשם יתברך. גם ידעו בשלמות שדרך הטבע אין בו ממש מעצמו, רק כל דבר נעשה רק בצויו יתברך, ואמונה ודעת כאלו נקראים "התנוצצות משיח". וכל צבא השמים, הכוכבים והמזלות, וכל השרים העליונים, נכנעים לאדם שזוכה לתפלה באמונה שלמה. הינו שהאדם שזוכה לתפלה באמונה שלמה, מושל ברשות הקדוש ברוך הוא על כל צבא השמים וכו', הינו על כל דרך הטבע. כי כל כחות הטבע מקבלים ממנו את חייתם, כמבאר הכל בתורה "תקעו ממשלה" הנ"ל. ואז הוא נושא חן בעיני הכל, ועל ידי זה יכול לקשר עצמו בשרשי נשמות

שאדם ירגיש את חשיבות התפלה ויאמין בכחה. כי באמת מצוי בתפלה כח גדול מאד, הינו בתפלה באמת כראוי, יכול להציל עצמו מכל מיני יסורים וסכנות. רק מחמת שאין מאמין בכח התפלה באמת ובתמימות כראוי, מחמת זה אינו משתמש בתפלה ובאמונה, ונדמה לו שהכל לפי הטבע, ונופל חלילה לכפירות ואפיקורסות ודרך התפלה והאמונה נחלשים מאד. וכן מבאר בלקוטי מוהר"ן, חלק שני, (סימן טו) בתורה "בראשית לעיני כל ישראל" שכאשר "מאורי אש" מתחזקים, הינו הכפירות והסכרות הטבעיות, על ידי זה נחלשים "מאורי אור". הינו האמונה האמתית וכח התפלה. ומזה יוצא שאנשים רבים מתרחקים כל כך מאמונה ומתפלה, עד שמבטלים לגמרי תפלה, ומתרחקים רחמנא לצלן לגמרי מאמונה אמתית. ואפלו האנשים שאינם מבטלים תפלה לגמרי, ואפלו מתפללים כל יום, אבל מחמת חסרון אמונה אינם מרגישים שום חיות ושום חשיבות בתפלה. וכשעומדים הם להתפלל, אזי חובת התפלה עליהם על ומשא, וחפצים להפטר מהר מן התפלה, מחמת שאינם מרגישים בה טעם וחיית. ועל ידי יראה שלמה, הינו על ידי יראת שמים אמתית, שרק פחד השם יתברך נגדו ולא זולתו, שליראה כזאת אי אפשר להגיע רק על ידי תקון שלשת המדות הרעות, כמבאר בערך "יראה" סעיף כ', על ידי זה פודה את התפלה מן הגלות, ואז התפלה בשלמות. הינו, אז יש לתפלה חשיבות גדולה בעיני המתפלל, ומרגיש

יכולות לעזור, זה נקרא קלקול האמונה ובחינת עבודה זרה. ומחמת זה נפסדת ונפגמת אצלו עבודת התפלה. הינו שאין לו רצון וחשק להתפלל או לשום עבודת תפלה, עד שזוכה לאמונה בשלמות כראוי. השלישי הוא פגם הברית. הינו קלקול המצח על ידי הרהורים רעים ובפרט הרהורי נאוף, רחמנא לצלן. כי עקר תקון הברית הוא רק על ידי שמירת המחשבה מהרהורים רעים בכלל, ובפרט מהרהורי נאוף. כן מבאר בכל ספרי האדמו"ר זכרוננו לברכה. אבל מי שאינו נזהר לשמר מחו מהרהורים רעים וממחשבות רעות, זה פגם הברית, ועל ידי זה אינו יכול להתפלל כראוי ואינו יכול לעסק בשום עבודת תפלה. וכשזוכה ונצול משלשה דברים אלו הנ"ל, אזי הוא זוכה לתפלה בשלמות ואינו זקוק לרופא לרפואה, רק זוכה להתרפא מכל מיני חלאים על ידי כל מאכל ומשקה שבאים לקרבו, כמבאר בסעיף ע"ח. וזוכה לכל התקונים המבארים בסעיף ע"ח הנ"ל. (שם עט)

לפעמים עדין נעלמת רחמנא לצלן, המחלה מהאדם, הינו שאיבריו הפנימיים חולים חלילה, ואיש אינו יודע על כך, ואפלו שום רופא אינו יודע מה זה. כי החלי אינו מתגלה, ושוכן חלילה בפנים, ואפלו החולה עצמו אינו מרגיש זאת כשהחלי עדין בתחלתו. ואחר כך, כשגדל ומתפשט חלילה, וכבר נפר רחמנא לצלן בגוף, אז כבר קשה לרפאותו, כי כבר התפשט על פני גופו. אבל כשזוכה לתפלה ולאמונה בשלמות כראוי, יכול להרפא על ידי אכילה ושתייה,

ישראל. הינו, המפרסמים ומנהיגי הדור האמתיים, שהם ממנים על כל נשמות ישראל, ומחמת זה מכנים שרשי נשמות ישראל. והעזות של המנהיגים ומפרסמים של שקר, שכל ממשלתם היא רק על ידי עזות, נופלת ומתבטלת מפני האדם שזוכה לתפלה ואמונה בשלמות. גם זוכה הוא למשל על המלאכים, וממשלתו מתקיימת. שזה הוא תכלית כל איש מישאל, וכל יהודי נברא כדי למשל על המלאכים, כן מבאר הכל בתורה "תקעו" הנ"ל. (שם עה)

שלשה דברים מפסידים עבודת התפלה. הינו שלש מדות רעות, שאם אדם לכוד בהן אינו יכול להתפלל כראוי, ואינו יכול לעסק בשום עבודת התפלה, כי הרע מהמדות הרעות הנ"ל מונע ומעכב בעדו. הראשון, צריף להזהר לא לעבר על "אל תהי בז לכל אדם". (אבות פ"ד מ"ג) הינו שלא לבזות שום אדם

(מלבד אדם המבזה חלילה את השם ותברך או שומבזה אור צדיק האמת, כמבאר בלקוטי הלכות ברכת הפרות, הלכה ח' סעיף ט"ו), ואם אינו נזהר בזה, נפגמת ונפסדת התפלה. הינו שעל ידי זה אינו יכול להתפלל ולעסק כראוי בשום עבודת תפלה. הדבר השני הוא קלקול האמונה. הינו האמונה אינה בשלמות, שאינו מאמין חלילה בהשגחה פרטית, שהכל לטובה. והן טובות, הן יסורים, אינם כי אם על פי השגחה פרטית מהשם יתברך, ולא על פי טבע כלל, ואינו מאמין שרק השם יתברך יכול לעזר מצרות ויסורים, ולא השתדלות וסבות טבעיות. כי מי שמאמין שהשתדלות וסבות טבעיות

מִכָּל מִינֵי חֲלֵי, אֶפְלוּ כְּשֶׁחֲלֵי מְכֻסָּה עֲדִין מֵאֲכָל וּמִשְׁקָה, שְׁלֵא יבוא לְעוֹלָם לְחֲלֵי. מִן הָאָדָם. וְעַל יְדֵי תְּפִלָּה וְאַמוּנָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמְרֵנוּ תָּמִיד בְּרַחֲמָיו, מְכַל בְּשִׁלְמוֹת, יְכוּל לְזָכוֹת לְרַפּוּאָה, עַל יְדֵי מִינֵי חֲלָאִים וּמְכַל מִינֵי יְסוּרִים. (שם ט).

שיחות וסיפורים

בלקוטי מוהר"ן תנינא סימן א'. וְשֵׁם מוּבָא זֶה שֵׁיכוּלִין לְהַמְשִׁיף כַּחוֹת הַרְפוּאָה לְתוֹף כֹּל דְּבַר מֵאֵכֶל עֵינַן שָׁם וְכוּ': (כוכבי

אור אנשי מוהר"ן ח"ב כד)

כְּשָׁבָא מִלְמַבְרַג וְהִיָּה עֲדִין הַחֹלְאָת שְׁלוֹ דְּהִינּוּ הַהוֹסֵט (שעול), שְׁחֻפֶת מִתְגַּבֵּר עֲלָיו. וְאִז הִיָּה נוֹסֵעַ כְּמַעֲט בְּכָל יוֹם לְטִיֵּל סְמוּךְ לְעִיר לְרַפּוּאָה וּשְׂאָר כְּוִנוֹת נוֹרְאוֹת שֶׁהִיָּה לוֹ בְּזֶה. וְשָׁמַעְנוּ מִפּוֹ הַקְּדוֹשׁ אִז בְּדֶרֶךְ הַטִּיּוֹל כְּמָה תוֹרוֹת וְכַמָּה שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים נִפְלְאִים וְנוֹרְאִים. גַּם הַמַּאֲמָר הַמִּתְחִיל: דַּע כְּשֶׁאֲחַד מִתְּפַלֵּל בְּשָׂדֵה הַנְּאָמָר עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כ"ג:): "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בְּשָׂדֵה" וְכוּ' (בלקוטי תנינא סימן י"א) נֶאֱמָר גַּם-כֵּן אִז בַּעַת שְׁנִסְעֵנוּ עִמּוֹ לְטִיֵּל. וְעַמְדָנוּ בְּשָׂדֵה אֲחַד וְיִרְדְּנוּ מִהַעֲגֵלָה וְהוּא הִיָּה עֲדִין יוֹשֵׁב עַל הַעֲגֵלָה וְעַמְדָנוּ סְבִיבוּ. בְּתוֹף כֹּף הַגִּיעַ שַׁעַת הַמִּנְחָה וְהִינּוּ רוֹצִים לְהַתְּפַלֵּל שָׁם. אִז אָמַר הַתּוֹרָה הַנִּלְוֵל. וְהַעֲנִין שָׁם שֶׁכְּשֶׁמִּתְּפַלֵּין בְּשָׂדֵה אִזֵּי כָּל הַעֲשָׂבִים וְכוּ' נִכְנָסִין לְתוֹף הַתְּפִלָּה וְכוּ' עֵינַן שָׁם. וְאָמַר אַחֲרָיֶךָ שְׁכֵמוּ שְׂאֲנַחְנוּ עוֹמְדִים סְבִיבוּ הוּא רוּאָה כֹּל הַעֲשָׂבִים אִיף כֹּל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב דּוֹחֵק עֲצָמוֹ לְכָל אֲחַד

הַמַּעֲשָׂה מְרַפּוּאָת חָלִי הַרְאָה לְרַבִּי נִפְתָּלִי ו"ל שְׁמַעְתִּי מֵאָבִי הַרְינִי כְּפָרַת מִשְׁכָּבוֹ שְׁשָׁמַע זֹאת מִפִּי רַבִּי נִפְתָּלִי ו"ל בְּעַצְמוֹ. אָמַר הַמַּעֲתִיק שְׁמַעְתִּי שְׁהַמַּעֲשָׂה כֹּף הִיָּתָה, אַחַר בִּיאָתוֹ מְלַעַמְבְּרַג הִיָּה דְרָכוֹ לְסַע חוּץ לְעִיר. וּפְעַם אַחַת לָקַח אֹתוֹ אֶת מוֹהֲרַנְ"ת וְרַבִּי נִפְתָּלִי ו"ל וְכֹאֵו לְקַרְעֻטְשָׁמִי אֲחַד וְנִתְּנוּ לְהֵם שָׁם גְּבִינָה לְאֵכֶל, וְרַבִּי נִפְתָּלִי הִיָּה לוֹ גַּם-כֵּן חָלִי הַרְאָה כְּמוֹ אֲדַמוֹ"ר וצ"ל. וְהוּא ו"ל וְרַבִּי נִפְתָּלִי לֹא רָצוּ לְאֵכֶל מִחֻמַּת שְׁמוּזִיק לְחֹלְאָת הַזֹּאת, וּמוֹהֲרַנְ"ת לֹא רָצָה לְאֵכֶל בְּלַעֲדָם, וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל לְרַבִּי נִפְתָּלִי שְׂיֵאֲכַל וְלֹא יִזִּיק לוֹ, וְאָמַר רַבִּי נִפְתָּלִי אֵתָה אוֹמֵר לִי? כְּשֶׁרַבְּנוּ ו"ל יֹאמֵר לִי. (או) דְּעַר רַבִּי וְעַט מִיר זֶאנְעוֹן) וְאָמַר לוֹ אֲדַמוֹ"ר וצ"ל שְׂיֵאֲכַל עִם מוֹהֲרַנְ"ת. וְאֵכֶל הַרַב ר' נִפְתָּלִי עִם מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל. וְאַחֲרָיֶךָ כְּשֶׁנִּסְעוּ בַּחֲזָרָה הָעִירָה עָשָׂה רַבִּי נִפְתָּלִי א' הוּס (שעול), וְאָמַר רַבְּנוּ ו"ל הַרְאִיתֶם ס'אִזוּ שׁוֹיִן גָּאֵר נִיט דְּעַר הוּס, אִיף הָאֵב גִּימְיִינִט אִז עַר וְעַט זִיף פְּרִיעַר אָפּ פֶּאֲרִטִיגֵעֵן פֶּאֲר מִיר (אִין זֶה כְּכַר כָּלֵל אוֹתוֹ שְׁעוֹל הַקּוֹדֵם, אֲנִי חֲשַׁבְתִּי שְׁהוּא יִפְטֵר לִפְנֵי), וְהַמּוֹכֵן מִדְּכָרְיוֹ שְׁבִזָּה הַמֵּאֲכָל הַמְשִׁיף לוֹ רַפּוּאָה לְמַחְלָתוֹ. וְאִז בְּאוֹתוֹ הַרְאֵשׁ הַשָּׁנָה אָמַר הַתּוֹרָה תִּקְעוּ מִמְשָׁלָה

וְהִירְאִיתִיהָ לְפָנָיו וְהוֹטְבָהּ בְּעֵינָיו בְּעֶזְרָת
הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ. (שם לב)

וְאֶחָד מֵהָעוֹמְדִים שָׁם פָּדִי לַעֲלוֹת וְלִכְנֹס
בַּתּוֹךְ תְּפִלָּתוֹ כְּפִי הַמְּבַאֵר בַּתּוֹרָה הַנִּלְ.

(שיחות הר"ן קמד)

מֵה שְׁסֹפֵר קָדָם רֵאש־הַשָּׁנָה תִּקְס"ט סוּף
קִיץ תִּקְס"ח וּבְאוֹתוֹ הָעֵת הִבִּיא לּוֹ
הַשׁוּחֵט מִטְעַפְלִיק כֶּסֶף נִפְלְאָה.

בְּשָׁנַת תִּקְס"ח בְּסוּפוֹ אַחַר שְׁבָא
מִלְמַבְרַג לְפָה הִבִּיא לּוֹ אִישׁ

וְסִמּוּד לְזֶה סֵפֶר זֹאת שָׂרְאָה בְּמִרְאָה אוֹ
בְּחִלוּם שֶׁהִבִּיאוּ לּוֹ כֶּסֶף, וְהָיָה
אֵשׁ סְבִיבָהּ. וְהִלְכוּ כָּל הָעוֹלָם אֲנָשִׁים
וְנָשִׁים וְטֵף לְרֵאוֹתָהּ. וּכְשֶׁחֲזְרוּ מִשָּׁם, אָזִי
תִּכְף נִתְקַשְׁרוּ זֶה עִם זֶה וְנִעֲשָׂה שְׂדוּכִים
בִּינֵיהֶם. וְגַם כָּל מְנַהֲיֵי הַדּוֹר כָּלֵם הִלְכוּ
לְרֵאוֹתָהּ. וְשָׂאֲלַתִּי כַּמָּה הִיא רְחוּקָה, וּמִפְנֵי
מָה תִּכְף נִעֲשׂוּ שְׂדוּכִים. וְהִלְכַתִּי וְהִקְפַּתִּי
סְבִיבָם לִילָךְ שָׁם.

אֶחָד כֶּסֶף נִפְלְאָה שֶׁעֲשָׂאָה בְּעֵצְמוֹ בִּלְפִי
וְאֲמַנּוֹת גְּדוֹל וְאָז בְּסִמּוּד אַחַר כֵּךְ סֵפֶר
הַמִּרְאָה הַנּוֹרְאָה שָׂרְאָה שֶׁהִבִּיאוּ לּוֹ כֶּסֶף
וְהָיָה אֵשׁ סְבִיבָהּ וְכוּ' (וּנְכַתְּבָהּ בְּמָקוֹם אַחֵר חֲמִי
טוֹהָרִין פ"ד) וְאָנִי לֹא זָכִיתִי לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ
בְּשַׁעַה שְׁסֹפֶר זֹאת הַמַּעֲשֶׂה וְלֹא שָׁמַעְתִּיהָ
מִפִּי הַקָּדוֹשׁ רַק מִפִּי חֲבָרֵי אַחַר כֵּךְ בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה שְׁנַת תִּקְס"ט אָמַר הַתּוֹרָה תִּקְעוּ
הָרֵאשׁוֹנָה הַנִּדְפָּסֶת בַּתְּחִלַּת הַסֵּפֶר לְקוּיֵי
תַּנְיָנָא, וְזֹאת הַתּוֹרָה הִיא כְּמוֹ פְרוּשׁ עַל
הַמַּעֲשֶׂה הַנּוֹרְאָה שֶׁל הַכֶּסֶף הַנִּלְ,
וְהַדְּבָרִים עֵתִיקִים נִפְלְאִים וְנוֹרְאִים מְאֹד
אִיךָ שֶׁמִּתְקַבְּצִין וּמִתְחַבְּרִין עֲנִינֵי הַמַּעֲשֶׂה
הַנִּלְ עִם הַתּוֹרָה הַנִּלְ וְאִין לְהֶאֱרִיךְ בְּזֶה
כָּאן. (ימי מוהר"נ"ת לא)

וְשִׁמְעַתִּי שֶׁהוֹלֵךְ וּבָא רֵאש־הַשָּׁנָה.
וְהֵייתִי מִסְפֵּק אִם לְחֹזֵר אִם
לְהַתְעַכֵּב שָׁם, וְהֵייתִי גְבוּף בְּדַעְתִּי וְאֲמַרְתִּי
כִּלְפֵי אִיךָ אֲשָׂאֵר בְּכָאן עַל רֵאש־הַשָּׁנָה,
וְאֲמַרְתִּי בְּדַעְתִּי לְפִי הַגּוֹף חָלוּשׁ שִׁישׁ לִי
לְמָה לִי לְחֹזֵר וְהֵייתִי שָׁם.

וְהִנֵּה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה זֶה לֹא הָיָה שׁוּם דְּרָךְ
הַטָּבַע שִׁיאֲמַר תּוֹרָה בְּרַבִּים,
בְּפִרְט לְפָנֵי אֲנָשִׁים הַרְבֵּה כְּאֵלֶּה שֶׁהָיָה
כַּמָּה מְאוֹת אוֹרְחִים חוּץ בְּנֵי הָעִיר, וְהוּא
הָיָה חָלוּשׁ מְאֹד מְאֹד וְאָף עַל פִּי כֵן הָיָה
הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ בְּעֶזְרָנוּ וְגַמְרָה כָּל הַתּוֹרָה
בְּרַבִּים בְּאֲרִיכוֹת נִפְלְאָה, כְּדַרְכּוֹ הַנּוֹרְאָה,
אֲשֶׁרִי אֶזְנֵן הַשׁוּמְעָה וְאַחַר כֵּךְ לֹא הָיָה
בְּאֲפֻשְׁרֵי לְהִטְרִיחוֹ שֶׁאֲכַתְּבֶנָּה בְּפָנָיו כִּי
הָיָה עֲלָיו לְטַרַח גְּדוֹל וְהוּא הָיָה חָלוּשׁ
מְאֹד וְהַשָּׁם יִתְבַּרְךָ עֶזְרָנוּ בְּדַרְכֵי הַנִּפְלְאִים
שֶׁנִּגְעַתִּי בְּכַמָּה יְגִיעוֹת עַד שֶׁכְּתַבְתִּי אוֹתָהּ

וּבְאֵתִי לְהַכֶּסֶף וְרֵאִיתִי שָׁם רֵאש־הַשָּׁנָה
מִמֶּשׁ. וְכֵן יוֹם-כֶּפּוֹר, יוֹם-כֶּפּוֹר
מִמֶּשׁ. וְכֵן סְכוּת, סְכוּת מִמֶּשׁ. גַּם שָׁמַעְתִּי
שֶׁהָיוּ צוֹעֲקִים (וְשִׁעָה א:) "חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם
שָׁנְאָה נִפְשִׁי", מָה לְכֶם לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם,
רֵאש־הַשָּׁנָה בְּעֵצְמוֹ יִשְׁפֹּט. וּבְרָחוּ כָּלֵם עִם
כָּל מְנַהֲיֵי הַדּוֹר כָּלֵם בְּרָחוּ.

וְרֵאִיתִי שָׁם שֶׁהָיָה חֲקוּק עַל הַכֶּסֶף כָּל
צוּרוֹת שֶׁל כָּל בְּרוּאֵי עוֹלָם,
וְכָל אֶחָד הָיָה חֲקוּק עִם בֵּת זוּגוֹ אֶצְלוֹ
וּבְשִׁבִיל זֶה נִעֲשִׂין תִּכְף שְׂדוּכִים. כִּי כָּל

שְׁמַחִים, וְאָמַר שְׂרָאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד
מָאָד: (חיי מוהר"ן פד)

אָמַר שְׂאָצְלוּ אִישׁ וְאִשָּׁה שְׂוִין הִינּוּ שְׂאִין
מְגִיעַ לוֹ שׁוֹם צֵד מִחֻשְׁבָּה כְּשִׂרְוָאָה
אִשָּׁה רַק הַכֹּל שָׁוָה אֲצִלוּ בְּעֵינָיו כְּאֵלוֹ
רוּאָה אִישׁ. וְאָמַר שְׂאִינוּ מִתְיָרָא לֹא מֵאִשָּׁה
וְלֹא מִמְּלֶאךָ. וְכֵּן יֵשׁ הִרְבָּה לְבָאָר פִּי מִי
שֵׁישׁ לוֹ עֲדִין אֵיזָה צֵד פֶּחַד כֹּל שֶׁהוּא
מִהִרְהוּרֵי אִשָּׁה, אֲפֹלוֹ אִם הוּא צְדִיק גְּדוֹל
בְּאֵמֶת רַק שְׂאִינוּ נָקִי בְּתַכְלִית הַזְּכוּף וְעֲדִין
יֵשׁ לוֹ אֵיזָה פֶּחַד כֹּל שֶׁהוּא מְזָה, הוּא צָרִיף
לְפֶחַד מִמְּלֶאךָ, אֲבָל הוּא זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה
הַתְּפָאָר שְׂאִין לוֹ שׁוֹם פֶּחַד מְזָה, עַל-כֵּן
אֵין לוֹ פֶּחַד מִמְּלֶאךָ. וְזֶה מְרָמֵז בְּדַבְרֵי
רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנוֹם לְבִרְכָה [בְּקִדּוּשֵׁין פֶּאָ].
אֲנֵי בְּשָׂרָא וְאֲנֵי אִשׁ וְאֲנֵי עֲדִיפְנָא מִנָּךְ
שְׂאָמַר רַב עֲמֶרֶם חֲסִידָא אֶל הַמְּלֶאךָ.
וּמוּבָא בְּדַבְרֵי זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה
תְּקַעוּ מִמְּשָׁלָה בְּלַקּוּטֵי תַּנְיָנָא בְּסִימֵן א'
עֵין שָׁם הֵיטֵב: (שם תרד וכן בשבחי הר"ן יח)

בְּשָׂעָה שְׂאוּמְרִים: וְצָבָא הַשְּׁמַיִם לְךָ
מִשְׁתַּחֲוִים, רְאוּי לְהַתְּפַלֵּל עַל
כָּל דְּבָר פִּי כָּל הִרְפוּאוֹת עַל יְדֵי כַחוֹת
הַגְּלַגְלִים שֶׁהֵם צָבָא הַשְּׁמַיִם וְכָל אֶחָד נוֹתֵן
כַּח בְּאֵיזָה סֵם וְעֹשֵׁב הַשִּׁיךְ לוֹ וּמֵהֵם
מְקַבְּלִים הַסְּמִים וְעֹשֵׁבִים כַּח לְרַפְאוֹת
וּכְשִׁצְרִיכִים רְפוּאָה מִתְּחַבְּרִים כְּמָה כַחוֹת
מִהַגְּלַגְלִים שְׂזָה נוֹתֵן כַּח בְּעֹשֵׁב זֶה וְזֶה
בְּעֹשֵׁב אַחֵר וְכִיּוּצָא וּמִתְּחַבְּרִים כְּלָם
וְעוֹשִׁין מֵהֵם הִרְפָּכָה לְרַפּוּאָה עַל כֵּן טוֹב

אֶחָד מְצָא שָׁם וְרָאָה בַּת זוּגוֹ. וּמֵאַחֵר
שְׂבִימִים הַקְּדָמוֹנִים לְמִדְתִּי, נָפַל בְּדַעֲתִי
שְׂפִסּוּק (דְּנִיאל ד') "כְּרִסְיָה שְׂבִיבִין דִּי נִוְר"
רְאִישֵׁי-תַבּוֹת שְׂדָכָן פִּי עַל-יְדֵי הַכְּסָא נַעֲשִׂין
שְׂדוּכִין כְּנָל, גַּם כְּרִסְיָה רְאִישֵׁי-תַבּוֹת
רְאִישֵׁי-הַשְּׁנָה יוֹם-כְּפוּר סְכוּת. וְעַל-כֵּן
בְּשִׂמְנֵי עֲצָרַת זוּגָא דְּמִטְרוֹנִיָּתָא (דֵּהר וְיִקְרָא
צ"ג). וְשִׂאֲלַתִּי מַה יְהִיָּה פְּרָנְסְתִי וְאָמְרוּ לִי
שְׂאֵהִיָּה שְׂדָכָן וְהָאֵשׁ הַקִּיף סְבִיבוּ.

כִּי בְּאֵמֶת רְאִישֵׁי-הַשְּׁנָה הִיא טוֹבָה גְּדוֹלָה
כִּי הוּא מוֹעֵד שְׁהַלְכָנָה מִתְּכֶסֶה בּוֹ,
שְׂעַל זֶה נֶאֱמַר (תְּלִין ט): הִבִּיאוּ עָלַי כְּפָרָה.
וְהוּא טוֹבָה גְּדוֹלָה לְהַעוֹלָם, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה
אָנוּ יְכוּלִין לְבַקֵּשׁ כְּפָרָה בְּרֵאשֵׁי-הַשְּׁנָה.

עֵין כֹּל זֶה בְּהַתּוֹרָה תְּקַעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוּפֵר,
וַיְכַן ה' אֶת הַצֹּלַע. הַמְדַבֵּר מִשְׂרָשֵׁי
נְשָׁמוֹת הַכְּלוּלִים בְּכֶסֶף עֵין שָׁם הֵיטֵב כֹּל
הַתּוֹרָה בְּלַקּוּטֵי תַּנְיָנָא סִימֵן א' כִּי הוּא
פְּרוּשׁ עַל הַמַּעֲשָׂה הַנִּל. כִּי זֹאת הַתּוֹרָה
נֶאֱמָרָה בְּרֵאשֵׁי-הַשְּׁנָה שְׂאַחֵר זֶה הַסְּפוּר,
וְהַדְּבָרִים סְתוּמִים וְנִעְלָמִים מְאֹד. גַּם חֶסֶר
קָצַת כִּי לֹא נִכְתַּב בְּשִׁלְמוֹת.

וּפְעַם אַחַת דִּבֵּר מִהַמַּעֲשִׂיּוֹת וְהַזְכִּיר אֶז
עַנְיָן זֶה מִקְשֵׁר הַמַּעֲשָׂה הַזֹּאת עִם
הַתּוֹרָה הַנִּל. כְּמָה נוֹרָא וְנִפְלָא וְנִשְׁגָּב
מְאֹד הָעַנְיָן הַזֶּה לְמִי שֵׁישׁ לוֹ לֵב לְהִבִּין.
וְאֵז אָמַר אִם אֵין אֲתָם שְׂמַחִים אֵינִי יוֹדֵעַ
מַה לְכֶם כְּלוֹמַר שְׂרָאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה עַל-כֹּל-
פְּנִים מְאֹד תְּמִיד כְּשִׁזְכִּינוּ לְטַעַם אוֹרוֹת
נוֹרָאוֹת כְּאֵלוֹ וְכוּ'. וְאַחֵר שְׂסַפֵּר הַמַּעֲשָׂה
הַזֹּאת אָמַר שְׂאַתָּם יְכוּלִין לומר עֲלֶיהָ תּוֹרָה
כֹּל יְמֵי חַיֵּיכֶם, וְנִעַר בָּנוּ עַל שְׂאִין אָנוּ

בחדש שופר המתחיל בִּדְּף א, עֵינַן שָׁם
(ליקוטי תנינא יא)

עֵתָה אָנוּ צְרִיכִין לְהַתְּפַלֵּל עֲלֵיהָ שְׂבוּכֹת
ירוּשָׁלַיִם יִהְיֶה לָּהּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה
כְּמִבְּאֵר בְּתוֹרָה תִּקְעוּ מִמְּשָׁלָה וּבִכְפָּרֹט
שְׁעֵתָה הוֹלֵךְ אִם יִרְצֶה ה' חֵג שְׂבוּעוֹת
שֶׁהוּא אֶחְרוֹן הַתְּקוּנִים לְבִגְנֵן יְרוּשָׁלַיִם
וּבְכָל יוֹם טוֹב קָדַשׁ כְּלוּל כָּל הַתְּקוּנִים וְעַל
יְדֵי הַתְּפִלָּה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ עֲלֵיהָ וְעַל כָּל
יִשְׂרָאֵל דְּבַר ה' וְיִשְׁלַח לָהּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה
עַל יְדֵי לֶחֶם וּמִים רַק עַל כָּל פְּנִימֵי אָנוּ
צְרִיכִין לְהַתְּעוֹרֵר בְּאַיְזָה הַתְּעוֹרְרוֹת
בְּתִפְלָה בְּכַדֵי לְקַשֵּׁר עֲצָמָנוּ לְהַמְלוֹה
הַגָּדוֹל בְּכַדֵי שִׁיחָהּ אֵיזָה הַתְּקַשְׁרוֹת עִמּוֹ.

(מכתב ר' נתן ב"ר יהודה מ' מיום ג' במדבר תרל"ח)

שְׂמֵעָתִי מִיִּדְּיָנוּ הַחֲסִיד וְתִיק מְפָרְסָם
בֵּין אֲנִי שְׁמוֹ הָרַב מֹשֶׁה
בְּרִסְלָר ו"ל נִשְׁמָתוֹ עָדוֹן, שְׁנַתְּגַדֵּל בְּבֵית
מוֹהֲרֵנֹ"ת ו"ל מִימֵי יְלָדוֹתָו וְהָיָה גַם כֵּן
מִשְׁמֵשׁ אֲצִלוֹ כְּדוֹעַ לְאַנְ"שׁ. וְסִפֵּר לִי,
שְׁפַעַם אֶחָד כְּשִׁנְסַע מוֹהֲרֵנֹ"ת ו"ל עַל עָרַב
רֹאשׁ חֹדֶשׁ לְאַמֵּן עַל קָבֵר אֲדָמוֹ"ר זַלְ"ה,
לְקַח גַּם כֵּן אוֹתוֹ לְסַע עִמּוֹ, לְשָׂרַת אוֹתוֹ
בְּדֶרֶךְ...

הָיָה מִתְּפַלֵּל סֵדֵר הַתְּפִלָּה בְּמַחְצָת כְּפִימֵי
וּבְקוֹלוֹת נוֹרָאוֹת וּבְדַבְּקוֹת נְפִלָּא
כְּזֶה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְצִיר בְּשׁוּם אֶפֶן. וּבְתוֹךְ
כֵּךְ הִגִּיעוּ לְאַיְזָה כְּפָר בְּבִקְרֵי הַשֶּׁכֶם,
וְהָרֹעִים דְּרַכְּכֵם הוּא אִזְ לְהִנְהִיג הַבְּהֵמוֹת
לְהַשְׁדוֹת לְרַעוֹתֵם, וְאַנְשֵי הַכְּפָר כָּל אֶחָד

לְבַקֵּשׁ מֵהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַת שְׂאוּמְרֵים:
וְצָבָא הַשָּׁמַיִם וְכו', שְׂאָז בְּאִים כָּלָם
לְהַשְׁתַּחֲוֹת וְלִתְּנֵן שְׂבַח וְהוֹדָּה אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ שֶׁ יִצְוֶה הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ לָהֶם שְׂמִי שִׁיכוּ
אַלוּ הַכַּחוֹת הַצְּרִיכִים לְרְפוּאָתוֹ בְּתוֹךְ
חֲתִיכַת לֶחֶם אוֹ בְּדַבָּר אַחֵר וְיִתְרַפָּא
מִמִּילָא אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן [עֵינַן עֵינַן זֶה
בְּאַרְיִכוֹת בְּלִקוּטֵי תִּנְיָנָא בְּסִימָן א] (ליקוטי א'
רלא)

דַּע, כְּשֶׁאַדָּם מִתְּפַלֵּל בַּשָּׂדֶה אֲזִי כָּל
הַעֲשָׂבִים כָּלָם בְּאֵין בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה
וּמִסִּיעֵין לוֹ, וְנוֹתְנִין לוֹ כַּח בְּתִפְלָתוֹ וְזֶה
בְּחִינַת שְׁנִקְרָאת הַתְּפִלָּה שִׁיחָה, בְּחִינַת
(בְּרַאשִׁית ב): "שִׁיחַ הַשָּׂדֶה" שְׁכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה
נוֹתְנִין כַּח וְסִיעַ בְּתִפְלָתוֹ (שָׁם כ"ד): וַיִּצְא
יִצְחָק לְשׁוּחַ בַּשָּׂדֶה שְׁתִּפְלָתוֹ הָיְתָה עִם
סִיעַ וְכַח הַשָּׂדֶה שְׁכָל עֲשָׂבֵי הַשָּׂדֶה נִתְּנוּ
כַּח וְסִיעַ בְּתִפְלָתוֹ כַּנֵּ"ל שְׂבַשְׁבִּיל זֶה
נִקְרָאת הַתְּפִלָּה שִׁיחָה כַּנֵּ"ל וְעַל כֵּן בְּקַלְלָהּ
נֶאֱמָר (דְּבָרִים א'): וְהֶאֱדַמְתָּ לֹא תִתֵּן אֶת
יְבוּלָהּ כִּי כָל יְבוּל הָאָרֶץ צְרִיכִין לִתֵּן כַּח
וְסִיעַ בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה וְכַשִּׁישׁ פָּגַם וְעָכּוּב עַל
זֶה, אֲזִי נֶאֱמָר: וְהֶאֱדַמְתָּ לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ
כִּי אֶפְלוּ כְּשֶׁאֵינּוּ מִתְּפַלֵּל בַּשָּׂדֶה, נוֹתְנִים
גַּם כֵּן יְבוּל הָאָרֶץ סִיעַ בְּתִפְלָתוֹ דְּהֵינּוּ כָּל
מָה שְׁסָמוּךְ אֶל הָאָדָם, כְּגוֹן אֲכִילָתוֹ
וּשְׂתִיתוֹ וְכִיּוֹצֵא רַק כְּשֶׁהוּא בַּשָּׂדֶה, שְׂאִזִּי
סָמוּךְ לָהֶם בְּיוֹתֵר אֲזִי כָּל הַעֲשָׂבִים וְכָל
יְבוּל הָאָדָמָה נוֹתֵן כַּח בְּתִפְלָתוֹ כַּנֵּ"ל וְזֶה
יְבוּל רֹאשֵׁי תְבוּת: וַיִּצְא יִצְחָק לְשׁוּחַ
בַּשָּׂדֶה שְׁכָל יְבוּל הַשָּׂדֶה הַתְּפַלְלוּ עִמּוֹ,
כַּנֵּ"ל [זֶה הַעֵינַן מְבֹאֵר הֵיטֵב בְּמִאֲמָר תִּקְעוּ

ראו עין בעין איך שכל העולם ומלואו, התבואות והעשבים והאילנות והבהמות ובני אדם כלם אצים רצים ומשתוקקים להפלל בתפלת מוהרנ"ת ז"ל. ממש כמו שמוכא בדברי רבנו זל"ה בלקוטי תנ"ינא סימן א' 'תקעו ממשלה' בזה הלשון: פי כן חובת כל העשבים וכל שיח השדה בשאדם עומד להתפלל, שאזי הוא בבחינת דבר ה' שהוא שרשם העליון אזי הם מחזירין כחם לתוך התפלה שהוא שרשם העליון, עד כאן. ואז ראה הרב משה ז"ל איך שנתקיים זאת בפעל אצל מוהרנ"ת ז"ל. (טובות וזכרונות *)

ואחד הולך לעבודתו. וכששמעו הקולות והמחצת פפים כאלו מתוך העגלה, נבהלו ונשתוממו כי לא שמעו מעולם קולות נפלאים כאלו. והעגלה נסעה חיש מהר לדרך הנוסעים, והתחילו הרועים לרדף אחרי העגלה, וכן כל אנשי הכפר מקטן ועד גדול כלם רצו אחרי העגלה בהתפעלות עד מרחק רב מהכפר, לשמע הדבקות והנעימות מהקולות של מוהרנ"ת ז"ל.

וספר הרב משה ז"ל, שעצם תפארת יפי המראה הלזו היה נפלא ונורא, כי

ליקוטי תפילות

אֲדוֹן כָּל, מוֹשֵׁל בְּכָל, אֶתְּהָ בְּרֵאתְ אֶת יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ, בְּדֵי שִׂיזְכוֹ לַתְּכֵלִית הָאֲמֵתִי, לַתְּכֵלִית הַנְּצָחִי, עַד שִׁיְהִיָּה לָהֶם מְמוֹשְׁלָה עַל הַמְּלֹאכִים, כִּי זֶה הוּא הַתְּכֵלִית וְהַסּוֹף שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שְׁנִבְרָא בְּשִׁבִיל הַתְּכֵלִית הַזֶּה בְּדֵי שִׁיְהִיָּה לוֹ מְמוֹשְׁלָה עַל הַמְּלֹאכִים. וְעַתָּה אָבִי רְאֵה גַם רְאֵה, כַּמָּה אָנִי רְחוּק מֵהַתְּכֵלִית הַזֶּה מִקְצֵה אֶל קְצֵה בְּתַכְלִית הַרְחוּק. וְלֹא דֵי שֶׁלֹּא זְכִיתִי לְהַתְּכֵלִית הַזֶּה אֲפִּי גַם הִרְעוּתִי אֶת מַעֲשֵׂי וְקִפְחֵתִי אֶת טוֹבֹתִי וְקְדוּשָׁתִי. כִּי חָטַאתִי עִוְיִתִּי וּפְשַׁעֵתִי לְפָנֶיךָ וְהוֹסַפְתִּי בְּכָל פַּעַם חָטָא עַל פְּשַׁע, יָמִים עַל יָמִים, שָׁנִים עַל שָׁנִים, עַד אֲשֶׁר לֹא חָלַף עָלַי יוֹם אֶחָד מִכָּל יְמֵי חַיֵּי בְּלִי חַטָּאִים וּפְגָמִים רַבִּים וְעַצוּמִים, גְּדוּלִים וְקַטְנִים, עַד אֲשֶׁר עֲזוֹנֹתִי רַבּוּ מְחוּל יָמִים וּמַעַפֵּר הָאֶרֶץ וּמִטְּפוֹת הַיָּם, וְעַצְמוֹ מִשְׁעֵרוֹת רֹאשֵׁי וְנִבְהוּ מִנְּשַׁמַּת רוּחַ אֲפִי, עַד אֲשֶׁר אֵינִי יוֹדֵעַ, אֵיךְ אָנִי יָכֹל לַחַיּוּת אֲפִלּוּ שַׁעֲהָ אַחַת מֵעֵצִים מְרִירוֹת עֲזוֹנֹתֵי הָרַבִּים מְאֹד. אוֹי לִי, מַה עֲשִׂיתִי, וְאֵם זְכַרְתִּי וְנִבְהַלְתִּי, נַעֲוִיתִי מִשְׁמַע נִבְהַלְתִּי מִרְאוֹת תַּעֲהָ לְבָבִי פְלָצוֹת בַּעֲתָתֵנִי אֶת גִּשְׁףֵי חֲשָׁקִי שֵׁם לִי לַחֲרָדָה, עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בְּמַסְבּוֹ נִרְדֵּי נִתַּן רִיחוֹ. מַה אֵמַר מַה אֲדַבֵּר מַה אֶצְטַדֵּק. כִּי כִּבֵּר שִׁפְכֵתִי שִׁיחַ לְפָנֶי בּוֹחֵן כְּלִיּוֹת כְּדַבְּרִים הָאֵלֶּה כַּמָּה וּכַמָּה פְּעָמִים וְעַדְיוֹן לֹא נִתְעוֹרַרְתִּי בְּאֵמַת לְשׁוֹב אֵלֶיךָ בְּרֹאוֹי בְּאֵמַת. וּבְאֵמַת יַדְעֵתִי ה' אֱלֹקֵי, כִּי לֹא עֲלֶיךָ תִּלְוַנְתִּי חֲלִילָה, כִּי אִם עָלַי וְעַל גַּפְשִׁי, אֲנִכִּי סְבוּתִי בְּגַפְשִׁי כָּל אֵלֶּה. כִּי אָנִי אֲדוֹנֵי הָעוֹז, וְהַמֶּלֶךְ וְכִסְאוֹ נָקִי. אֲךֵּ עִם כָּל זֶה אֲמַרְתִּי וַיְהִי מַה אֲרוּצָה דְּבָרֵי אֵלֶּה לְפָנֶיךָ, אוֹלֵי אֲמַצָּא עִתָּה חֵן וְחֶסֶד בְּעֵינֶיךָ, שְׁתַּעֲשֵׂה עִמִּי כַּגְּדֹל גְּבֻלָּאוֹתֶיךָ הַנּוֹרָאוֹת, וְתַחֲתוֹר חֲתִירָה מִתַּחַת כִּפְסֵי כְבוֹדְךָ, וְתַחֲזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ בְּאֵמַת וּבִלְבַב שְׁלֵם, בְּאִפְנֵי שְׁאוּכָה מֵעִתָּה לְרַדְּף בְּאֵמַת אַחֵר הַתְּכֵלִית הָאֲמֵתִי. אֲשֶׁר בְּשִׁבִילוֹ נִבְרַאתִי, עַד אֲשֶׁר אֲזַכֵּר לְהַשִּׁיגוֹ בְּאֵמַת: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ דְעֵלְמָא כְּלָא, יוֹדֵעַ כָּל הַתַּעֲלוּמוֹת, צוֹפֵה וּמִבִּיט עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת. אֶתְּהָ יוֹדֵעַ אֶת עֵצִים הַקְּנָהָ שְׁנַתְקָנָאוּ בְּנוֹ הַמְּלֹאכִים, מִחֲמַת שִׁישׁ בְּכַחַנּוֹ לְהַשִּׁיג הַתְּכֵלִית הַזֶּה לְמוֹשׁוֹל עֲלֵיהֶם, וּבִפְרֵט בְּהַחֲלוּשֵׁי כַח שְׁבִיִּשְׂרָאֵל

כמוני העני והאביון, הפגום והמקולקל, אשר מנעורינו התגרו בנו והבעירו בנו אש התאות, כי יצר לב האדם רע מנעוריו, ובעצם כסילות דעתנו לא חסנו על נפשנו להתחכם ולהתגבר על התאות, עד אשר נעשו הרגל אצלנו כל התאות רעות, ועל ידי זה פאנו לכמה חטאים ועונות ופשעים בשונג ובמזיד פאנם וברצון. כפי אשר יודע כל אחד ואחד את נגעי לבבו ומכאובי נפשו, עד אשר עונותינו עברו ראשינו כמשא כבד יכבדו ממנו. ועתה מה נעשה ומה נפעל, כי אין אנו יודעים שום דרך ועצה איך להתגבר על כל התאות רעות, אשר כבר הרגלנו בהם מאד. אהה ה', איכה נעשה, אהה ה', להיכן נברח, אהה אדוני, ואני שאול בעולם הזה לזמן מועט מאד כצל עובר וכאבק פורח. ומה אשיב שלחי דבר, ומה אעשה ליום פקדה, "ומה אעשה בי יקום קל וכי יפקד מה אשיבנו":

רבונו של עולם, "נכון כסאך מאז מעולם אתה. עדתיך נאמנו מאד לביתך נאווה קדש ה' לארץ ימים". כי אתה מלא רחמים ורק אתה לבד יכל לדון את כל אדם לכף זכות אפלו את הגרוע והפחות שב ישראל, כי אתה לבד יודע את מקומו של כל אחד ואחד מתחלה ועד סוף, ואיך נולד ואיך נמשך לזה העולם ובאיזה מקום היה בגשמיות וברוחניות, וגם כמה חמימות של תאות המושגל נכנס בכמה אנשים מבני ישראל על ידי היניקה שינקו חלב מנשים שאינן פשרות פאשר אתה ידעת. הן פעון חוללנו ובחטא יחמתנו אמנו. עד אשר גברו עלינו מצולות ים, הרהורים ומחשבות רעות רבות מאד. ויכנע בעמל לבנו גבשלנו ואין עוזר:

אנא ה', טוב ומטיב לרעים ולטובים. זכנו ברחמיך הרבים ותן לנו פח וגבורה מעתה, באפן שנוזכה לתכלית האמת, עד שיהיה לנו ממשלה על המלאכים ותתן לנו פח לעמד בממשלה זו שיהיה קיום לממשלתנו זאת לעד ולנצח. ותזכנו ותעזרנו ותתן לנו דעת, שנוזכה לאחזו עצמנו בכסא כבודך, שהוא שרשי גשמות ישראל:

ובכן תזכנו ברחמיך הרבים שנוזכה לשמר את היראה שפלב, ותזכנו לקבל את השלש רגלים שהם; פסח שבועות סכות, בשמחה וחדוה גדולה רבה ועצומה, וביראה ובאהבה ובקדשה ובטהרה גדולה בתכלית השלמות ברצונך הטוב. ואזכה לכבדם בכל מיני כבוד וענג, באכילה ושתיה ומעננים טובים ובמלבושי כבוד, ובתפלה בכונה ושמחה גדולה ובהתעוררות גדולה. ונוזכה להמשיך עלינו דעת גדול וחדש בכל רגל ורגל מהשלש רגלים, ונוזכה לתקן ולחדש כל השלשה מוחין

שְׁבִשְׁלֹשָׁה חֲלָלֵי הַגְּלוּלָת שֶׁהֵם; חֲכֵמָה וּבִינָה וְדַעַת, עַל יְדֵי הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים, עַד שְׁנוּבָה עַל יְדֵי זֶה לְשִׁבְר וּלְכַטְל כָּל הַשְּׁלֵשׁ תַּאֲוֹת רְעוֹת שֶׁהֵם; תַּאֲוֹת מְמוֹן וְתַאֲוֹת מִשְׁגָּל וְתַאֲוֹת אֲכִילָה, אֲשֶׁר הֵם הָיוּ בְּעוֹכְרֵנוּ, וְעַל יָדָם אֲבִדְנוּ מִה שְׂאֵבְדְנוּ, וּבִאֲנוּ לְמָה שְׂבִאֲנוּ. אָנָּה ה', אָנָּה ה', חוּם וְחֵמֶל עֲלֵינוּ, חוּם וְחֵמֶל עַל נַפְשֵׁנוּ, חֵמֶל עַל עוֹלָלְנוּ וְטַפֵּינוּ, חֵמֶל עֲלֵינוּ וְעַל כָּל הַתְּלוּיִים בָּנוּ, חֵמֶל עַל כְּבוֹדֵךְ. וְנִכְנוּ מַעֲתָה וְחִזְקֵנוּ וְאִמְצָנוּ וְשִׁמְחָנוּ בְּשִׂמְחָה דִּקְדוּשָׁה, בְּאִפְנֵי שִׁימְשִׁיךְ עֲלֵינוּ בַּח וּבְבוֹרָה גְּדוּלָה דִּקְדוּשָׁה, עַד שְׁנוּבָה מֵהֲרָה לְשִׁבְר וּלְכַטְל כָּל הַשְּׁלֵשׁ תַּאֲוֹת הָאֱלֹהִים. וְנוּבָה לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת דִּקְדוּשָׁה לְתוֹךְ לְבָבֵינוּ עַל יְדֵי קְדוּשַׁת הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים. וְעַל יְדֵי זֶה נוּבָה לְתַקֵּן אֶת לְבָבֵנוּ, לְכַטְל מִלְּבָבֵנוּ כָּל הַשְּׁלֵשׁ תַּאֲוֹת הָאֱלֹהִים, וְלֹא יִשָּׁאר אֲצִלְנוּ מֵהֵם שׁוּם רוּשָׁם כְּלָל:

וְתוֹבֵנוּ לְקַבֵּל חֵג הַפֶּסַח בְּקְדוּשָׁה גְּדוּלָה וְזִמן חֲרוּתֵנוּ, וְעַל יְדֵי זֶה נוּבָה לְהַמְשִׁיךְ מִח וְדַעַת לְשִׁבְר תַּאֲוֹת מְמוֹן. וּבִזְכוּת קְדוּשַׁת חֵג הַשְּׁבוּעוֹת תוֹכְנוּ לְהַמְשִׁיךְ מִח וְדַעַת לְשִׁבְר תַּאֲוֹת הַמִּשְׁגָּל. וּבִזְכוּת קְדוּשַׁת חֵג הַסִּפּוֹת חֵג הָאֶסִּיף תוֹכְנוּ לְהַמְשִׁיךְ מִח וְדַעַת לְשִׁבְר תַּאֲוֹת אֲכִילָה:

אָנָּה ה', חוּם וְחֵמֶל עֲלֵינוּ וּמֵלֵא מִשְׂאֵלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, כִּי אַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים גְּלִית לָנוּ אֵלוּ הַעֲצוֹת טוֹבוֹת קְדוֹשׁוֹת, אֵיךְ לְהַנְצִל מִכָּל רָע. וְהוֹדַעְתָּ לָנוּ עֲצָה טוֹבָה וַיִּשְׂרָה לְשִׁבְר כָּל הַשְּׁלֵשׁ תַּאֲוֹת הָעֵקֶרִיּוֹת עַל יְדֵי קִבְלַת הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים בְּקְדוּשָׁה פְּרָאוֹי. אָכַל אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת רָע לְבָבֵנוּ וְקִשְׁיוֹת עֲרַפְנוּ וּבִלְבוּל וְעֵכִירַת דַּעֲתֵנוּ וְגַדַל חֲלִישׁוֹתֵנוּ, עַד אֲשֶׁר גַּם הָעֲצָה בְּעֲצָמָה קָשָׁה עֲלֵינוּ לְקַיֵּם, כִּי אִין אַתָּה יוֹדֵעַ עַד מָה, שׁוּם דְּרוֹךְ וְתַחֲבוּלָה אֵיךְ וּבִאִיזָה אִפֵּן נוּבָה לְקַבֵּל הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים פְּרָאוֹי, בְּאֲשֶׁר נִגְלָה לְפָנֶיךָ אֲדוֹן כָּל, כְּמָה אָנוּ רְחוּקִים מִקְדוּשַׁת הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים. כִּי פִגְמָנוּ בְּכָל תּוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה, וּבִפְרָט בְּקְדוּשַׁת וְשִׂמְחַת שַׁבַּת וַיּוֹם טוֹב, וְגַם בְּהַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים בְּעֲצָמָן פִּגְמָנוּ פִּגְמִים הַרְבֵּה מְאֹד:

אָנָּה ה', הוֹדִיעֵנוּ נָא אֶת דְּרָכֶיךָ וְנַדַּע אֵיךְ נִמְצָא חֵן בְּעֵינֶיךָ וְאֵיךְ נוּבָה לְפַעַל בְּקִשְׁתֵּנוּ אֲצִלְךָ, בְּאִפְנֵי שְׁנוּבָה לְהַתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאַמֵּת, וְנוּבָה לְקַיֵּם כָּל הַעֲצוֹת טוֹבוֹת הָאֱמִתִּיּוֹת, אֲשֶׁר גְּלִית לָנוּ עַל יְדֵי צְדִיקוֹךָ הָאֱמִתִּיִּים, עַד שְׁנוּבָה לְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֵּת וּבִלְב שָׁלֵם. חוּם וְחֵמֶל עֲלֵינוּ, יִהְיוּ וַיְכַמְרוּ נָא מַעֲיָד וְרַחֲמֶיךָ עֲלֵינוּ. מִלֵּךְ רַחֲמֵן רַחֵם עֲלֵינוּ טוֹב וּמְטִיב הַדְרָשׁ לָנוּ, שׁוּבָה אֵלֵינוּ בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגֵלָל אֲבוֹת שִׁעְשׂוּ רְצוּנֶךָ. זָכְנוּ וְחִנְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁנוּבָה כְּלָנוּ לְקַבֵּל כָּל הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים בְּשִׂמְחָה וּבְחִדּוּה רְבָה וְעֲצוּמָה עַד אִין סוּף. וְתוֹכְנוּ לְשִׂמְחַת יוֹם טוֹב בְּאַמֵּת בְּרְצוֹנֶךָ הַטוֹב.

חוס וחמל עלינו, כי אין אנו יודעים שום דרך איד לזכות לשמחת יום טוב כי אם בכחך הגדול לבר. קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך, שבענו מטובך ושמחנו בישועתך וטהר לבנו לעבדך באמת, והנחילנו ה' אלקינו בשמחה ובששון מועדי קדשך, עד שנוזה בזכות וכח קדשת השלש רגלים לשבר ולבטל כל השלש תאות רעות שהן; תאות ממון ותאות נאוף ותאות אכילה. ונוזה להיות קדושים וטהורים באמת. ותוציאני מאפלה לאורה, מחשך לאור גדול. ונוזה להמשיך הדעת הקדושה לתוך הלב, לתקן ולזכך ולטהר הלב מכל השלש תאות האלו. ויקים בנו מקרא שכתוב, "וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד":

ותושיענו ברחמיך הרבים לתקן ולזכך הדמים שבקרבתנו, ונוזה להכניע הדם שבחלל השמאלי שבלב. ותעורנו שנוזה לזכך ולטהר את לבנו מפגם ארם עכירת הדמים שיש בנו מינקותנו. על ידי עכירת החלב שאינו טוב שהיינו יונקים אז, אשר על ידי זה מתגבר חס ושלום חמיונות תאות המושגל. אגא ה', זכנו לתקן ולזכך כל זה מהרה, עד שנוזה לשבר תאות המושגל לגמרי. ותזכנו לקדשת הברית באמת, ותרחס עלינו ועל עוללנו וטפנו ועל כל ילדי עמך בית ישראל, ותזמין ברחמיך הרבים לכל ולדותינו, מיניקות בשרות והגונות שיהיה חלבם טהור וכשר, וך וצח. ותשמר ותציל את כל זרענו, שלא יינקו מנשים חצופות אשר חלבם טמא, שלא ימשיכו בהם חס ושלום ארם תאות המושגל. כי באמת אין בנו דעת לשמר זרענו מזה, רק ברחמיך לבר תשמר את זרענו שלא יינקו מחלב שאינו טוב וך. ותעזר לנו ולזרענו תמיד, באפן שנוזה כלנו אנחנו וזרענו לשמר את הברית קדש באמת. ולתקן ולטהר עצמנו מכל השלש מדות האלו שהזכרנום לפניך. ועל ידי זה נוזה לשמר את היראה שלמה שבלב, ונוזה לבגן ירושלים חיש קל מהרה, ושם נעבדך ביראה בימי עולם ובשנים קדמוניות. וליראה מך תמיד, ליראה את השם הנכבד והנורא הזה את ה' אלקינו. לפניו נעבד ביראה ופחד ונודה לשמו תמיד, עד שנוזה על ידי היראה שלמה שבלב לברא מלאך שישפיע נבואה לכלי הנבואה, וימשיך השפעת הנבואה בעולם. ויקים מקרא שכתוב, ונבאו בניכם ובנותיכם. ותשמרנו ותצילנו מהתמנות, שלא יהיה לנו שום תאוה וחמדה לשום התמנות כלל, לא התמנות גדולה ולא התמנות קטנה ולא תפיל עלינו צרכי צבור כלל. רק נוזה לעבדך באמת ביראה ואהבה, בתמימות גדולה ובכפישיות למענך

ולשמוך לְבַד בְּלִי שׁוֹם פְּנִיּוֹת וּמַחְשְׁבוֹת זָרוֹת כֻּלָּל. וּנְבַרַח מִן הַכְּבוֹד וְהַהֲתַמְנוֹת בְּתַכְלִית, וְנִתְרַחֵק מִהֲתַמְנוֹת עַד קִצָּה הָאֲחֵרוֹן בְּאַמֶּת לְאַמֶּתוֹ:

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלֵינוּ מְלֵא רַחֲמִים, וְתַחֲוֹס וְתַחְמַל עַל יַמֵּינוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ וְתַטִּיב לָנוּ מַטְוֵבֶךָ הָאִמְתִּי, וְתוֹכְנוּ לְתַפְלָה בְּשִׁלְמוֹת. וְנוֹזֶה לְהַתְפַּלֵּל כָּל תְּפִלוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ בְּכָל לֵב וּנְפֶשׁ, וְלֹא גִזְלוֹל חֵם וְשָׁלוֹם בְּדַבְרִים הַעוֹמְדִים בְּרוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה, וְלֹא נַעֲשֶׂה תְּפִלְתָנוּ קִבֵּעַ אֶלֶּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים. וְלֹא תִדְמָה עָלֵינוּ תְּפִלְתָנוּ כְּמִשְׁאוּי חֵם וְשָׁלוֹם, רַק נִזְכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְהַתְאַמֵּץ וְלְהַתְחַזֵּק וְלְהַתְנַבֵּר בְּכָל כַּחַ וְעוֹז וְתַעֲצוּמוֹת בְּכָל מִינֵי כַחוֹת לְהַתְפַּלֵּל תְּפִלָּה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּכּוֹנֵת הַלֵּב בְּאַמֶּת בְּרָאוּי. כִּי אֵתָּה יוֹדֵעַ אֲבִינוּ שְׂבִשְׂמִים, כַּמָּה וְכַמָּה קִשָּׁה וְכַבֵּד עָלֵינוּ לִפְתּוֹחַ פִּינוּ בְּתַפְלָתָנוּ, וְתַפְלָתָנוּ פְּגוּמָה מְאֹד, חוֹסֵה עָלֵינוּ כְּרַב רַחֲמֶיךָ וְנוֹכְנוּ לְגֵאוֹל וּלְפִדּוֹת אֶת הַתְּפִלָּה מִן הַגְּלוּת הַגְּדוּלָה וְהַמְּרָה, שֶׁנִּפְלָה אֶצְלָנוּ עַכְשָׁיו בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים. חוֹס וְחַמֵּל, חוֹס וְרַחֵם, חוֹס וְהוֹשִׁיעָה מִהֲרָה לְמַעַן שְׂמֹךְ לְבַד, לְמַעַנְךָ, לְמַעַנְךָ וְלֹא לְמַעַנְנוּ. פְּתַח פִּיךָ לְאֵלֶם כְּמוֹנֵי. אֲד' שִׁפְתֵי תִפְתָּח וְפִי יִגִּיד תִּהְלִתְךָ. תִּכֵּן לְבִי תַקְשִׁיב אֲזַנְךָ. עוֹרְנוּ מְלֵא רַחֲמִים, יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁתַּהַיְהֵה תְּפִלְתָנוּ שְׁגוּרָה בְּפִינוּ תְּמִיד. וַיִּקֵּים מִקְרָא שְׁפָתוֹב, "בּוֹרָא נֵיב שְׁפָתַיִם שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקְרוֹב אָמַר ה' וּרְפִאֲתוּ". וְנוֹזֶה בְּכַח תְּפִלוֹתֵינוּ לְהַכְנִיעַ וְלְהַשְׁפִּיל וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל כָּל הַרְפּוּאוֹת הַטְּבָעִים שֶׁל הָרוֹפְאִים, וְיַתְגַּלֵּה הָאִמֶּת בְּעוֹלָם, שְׂאִין שׁוֹם רּוֹפֵא בְּעוֹלָם יוֹדֵעַ כֻּלָּל לְרְפִאוֹת שׁוֹם חוֹלָאֵת. רַק כָּל הַרְפּוּאוֹת בְּלִין הֵן רַק עַל יְדֵי דְבַר ה' לְבַד, עַל יְדֵי תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת וְתַחֲנוּנִים שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעַלֵי הַתְּפִלָּה הַמְּתַפַּלְלִים עַל יִשְׂרָאֵל וּמִרְצִין וּמְפִסִּין אוֹתָךְ, וּמְמַשְׁיכִין רְפוּאוֹת בְּעוֹלָם, כִּי כָּל הַעֲשׂוֹת וְהַסָּמִים שֶׁל הַרְפּוּאוֹת, וְכָל הַכּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת הַמְּמַנִּים עֲלֵיהֶם, בְּלֵם מְקַבְּלִים בְּחֵם מִהַמְּלֵאכִים אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם, וְאֵלוּ הַמְּלֵאכִים מְקַבְּלִים בְּחֵם מִהַמְּלֵאכִים הַגְּבוּהִים עֲלֵיהֶם, וְכֻלָּם מְקַבְּלִים וְלוֹוִין זֶה מִזֶּה וְזֶה מִזֶּה עַד לְמַעְלָה לְמַעְלָה, עַד שֶׁכֻּלָּם מְקַבְּלִים כַּח מִהַמְּלִיָּה הַגְּדוֹל שֶׁהוּא הַבַּעַל תְּפִלָּה שְׁזוֹכֶה לְדַבֵּר ה' שֶׁהוּא שׁוֹרֵשׁ כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּה מֵרֵאשִׁי וְעַד סוֹף, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, בְּדַבֵּר ה' שְׂמִים נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָּל צָבָאָם. עַל כֵּן אִי אֶפְשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ שׁוֹם רְפוּאָה בְּעוֹלָם כִּי אִם עַל יְדֵי תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים לְבַד, וְתוֹכְנוּ לְדַעַת זֹאת בְּאַמֶּת גְּמוּרָה וּבְאִמוּנָה שְׁלֵמָה. וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים נִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ וּלְקַבֵּל כָּל הַרְפּוּאוֹת לָנוּ וּלְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי דְבַר ה' שֶׁל הַתְּפִלָּה לְבַד:

וְתַעֲזְרֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ, שְׁנוֹזֶה לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַכַּחוֹת שֶׁל כָּל הַרְפּוּאוֹת לְתוֹךְ כָּל הַדְּבָרִים שְׂבָעוֹלָם, לְלַחֵם וּלְמַיֵּם וּלְכָל דְּבַר מְאָכֵל וּמְשָׁקָה שֶׁתּוֹמִין לְתוֹךְ

פינו לאכל ולשתות, יהיה מה שיהיה, ימשך לתוכם ברוח וסגלת הרפואות של כל העשבים והסמים, עד שיהיה לנו רפואה שלמה בכל עת שנצטרך על ידי לחם ומים לבד, ויקים בנו מקרא שכתוב, ובדרך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך. ותראנו ברחמיך רפואה שלמה בגוף ונפש לכל רמ"ח אברינו ושם"ה גידינו, כי אתה לבד ידעת את כל מכאובינו, ואת מחלותינו הגלות לנו והנסתרות מאתנו. אָנָּה ה', רפאינו ה' ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתינו אתה, והעלה רפואה שלמה לכל תחלואינו ולכל מכאובינו ולכל מפותינו, [להתפלל על הילדים של בני הצדיקים שהיה להם צער גדול בנים רחמנא ליצלן], (ובפרט לפלוני בן פלוני), אל נא רפא נא לו רפואה שלמה, ותן לו חיים ארבים וטובים ויחיה ויארך ימים ושנים בטוב ובנעימים, ותרפאהו ותחלימהו ותחיהו, ויזכו אביו ואמו וילדיו לגדלו בנחת ובשמחה לתורה ולחפיה ולמעשים טובים לאריכות ימים ושנים טובים, ויזכו לראות ממנו בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות. מרא דעלמא פלא, חוס וחמל עליהם ועלינו ועל כלליות עמך ישראל עמך הקדוש אשר בהם בחרה, ואמר לצרותם די, כי כבר סבלו צער גדול בנים הרבה יותר מדי בעונותינו הרבים:

אָנָּה ה', חוס וחמל ורחם עליהם ועלינו ועל פלטינו. יהמו נא ויכמרו נא המון מעיד ורחמיך על רתיחת דמעתם וצערם ואנקתם ואנחתם וכליון עיניהם שיש להם בכל יום ובכל עת ובכל שעה, אשר עיניהם תלויות אליך לבד "בעיני עבדים אל יד אדוניהם בעיני שפחה אל יד גברתה" בן עיניהם אל ה' אלקיהם עד שתחנם. ותרפא ותבריא ותחלים ותחיה את בנם זה, באפן שלא יבא לידי מחלה וכאב ומחוש כלל, כי אל הנער הזה התפללנו. ותזכם ברחמיך הרבים ובחסדיך העצומים לגדלו בנחת ושלוה ושלוה לארץ ימים ושנים טובים. רחם עליהם למען שמך, כי לא אמר ה' למחות שם ישראל חלילה, כי שמך משתף בשמנו, וכבר הבטחתנו לעמד בעזרתנו תמיד. רבנו של עולם, אתה יודע כי אין בנו ברוח ושכל איך לבקש ולרצות אותך על זה, כי באמת היה ראוי לנו לפול על פנינו תמיד ולהשתטח לעפר ארץ, יומם לא ננוח לילה לא נשפב, לא נחריש ולא נשקוט ולא נתן דמי לך, ונזכיר אותך תמיד שתרחם על יוצאי חלציהם הקדושים על כל אחד ואחד ותרפאם רפואה שלמה, כי כבר סבלו פלם יסורים ומכאובים גדולים ונוראים, מי יבין עצם פלאך ודרכיך הנפלאות, ומי יתרהר אחר מדותיך, כי צדיק אתה ה' וישר משפטיך, אך כבר קבלו צער ויסורין יותר מדי. האומר לעולמו די יאמר לצרותיהם די. חוס וחמל עליהם ועלינו והתפלל בעדם ויחיו פלם, כי אין לנו דעת

ושכל איך להתפלל עליהם, כי אם אתה לבד ברחמיך הרבים תתפלל בעדם תמיד ותברכם ויחיו, ימים על ימיהם תוסיף שנות חיים, וראו זרע יאריכו ימים ושנים, יבלו ימיהם בטוב ושנותיהם בפעמים, ויצאו מהם בנים ובני בנים, דורות ודורי דורות עד סוף כל הדורות לעולמי עד ולנצח נצחים:

ובכן תרחם עלינו גואל חזק, ותגאלנו מהרה משלש עבודות רעות שהן; עבודה זרה, וגלוי עריות ושפיכות דמים. ותשמרנו ותצילנו תמיד מפגם עבודה זרה חס ושלום, שהוא פגם האמונה, ולא תעלה ולא תבא על לבנו שום מחשבה זרה ובלבול כלל בכל הדברים הנוגעים לאמונתך הקדושה, רק תרחם עלינו בחמלתך הגדולה ותשפיע עלינו אמונתך הקדושה ותטע ותקבע בלבנו אמונה שלמה וישירה, ובה וצחה ונקיה, קדושה וטהורה מכל סיג ופסלת, ולא אפגם באמונתך הקדושה כלל. מלא רחמים, מלא רחמים, מלא חסד, מלא רצון, מלא טוב, אדון האמת והאמונה, תן לנו במתנת חנם ונדבת חסד אמונה הקדושה, ולא יעלה על לבנו שום קשיה ובלבול וחקירה כלל בעניני האמונה הקדושה, רק נזכה לאמונה שלמה וישירה באמת פראוי פרצונך הטוב. הוציאנו מאפלה לאורה מחשך לאור גדול, מעבדות לחרות, מפגם האמונה לאמונה שלמה באמת:

ותרחם עלינו, ותזכנו ותגאלנו מעצם מרירות העבדות הקשה והכבדה והמרה מאד שהיא תאות המשגל. אשר גלות ועבדות של תאוה רעה ומרה הזאת עומד ומתגבר עלינו בכל עת, עד אשר מרו את חיינו בעבודה קשה ויעבדו בנו בפרך, באשר אתה ידעת את נגעי לבבו של כל אחד ואחד. ובעונותינו הרבים כלו כגזון חיי ושנותי באנחה, בשל פעוני כחי ועצמי עששו, ויכנע בעמל לבי נכשיתי ואין עזר. אבי אדוני, יוצרי ובוראי, מלכי וקדושי, גואלי ופודי, הצופה לרשע וחספז בהצדקו ורוצה בטובתי באמת וחושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח. רחם עלי בחמלתך הגדולה והוציאני מעבדות לחרות. "תנני ה' ראה עניי משונאי מרומי משערי מות". גאלני משחת פדני ממות, הוציאני מבית עבדים, פדני משלש עבודות הללו, הצילני מפגם אמונה ומפגם הברית ומבוזי אנשים. ותשמרני ותצילני שלא אבזה שום אדם שבעולם, ואזכה לקיים דברי רבותינו זכרונם לברכה שהזהירו, "אל תהי בו לכל אדם":

ותושיעני ותעזרני תמיד בעזרתך ובישועתך הגדולה שאהיה נזהר מאד משפיכות דמים, ולא אבזה ולא אביש שום פר ישראל שבעולם, ולא אלבין פני

חברי חס ושלום. אָנָּא ה', שְׁמַרְנִי וְהַצִּילֵנִי מִזֶּה, מִה שֶׁפָּגַמְתִּי בְּזֶה מִנְעוּרִי, וְהִלְבַּנְתִּי וּבִישְׁתִּי פָּנֵי חֲבֵרֵי וְרֵבּוֹתַי, בְּשׁוֹגֵג אוֹ בְּמוֹזֵד, בְּאַנֶּס אוֹ בְּרָצוֹן, אָנָּא ה', מְלֵא רַחֲמִים, עֲזֹרְנִי וְזַכֵּנִי לְתַקּוֹן כָּל זֶה מְהֵרָה. וְתִסַּבֵּב בְּרַחֲמֶיךָ סְבוֹת לְטוֹבָה בְּאַפְּן שְׂאֻזְבָּה לְהִתְעוֹדַד יַחַד עִם כָּל הָאֲנָשִׁים שֶׁבִישְׁתִּי אוֹתָם אוֹ פָּגַמְתִּי בְּכַבּוֹדָם וְאֻזְבָּה לְרָצוֹתָם וּלְפִיָּסָם, וְאִתָּה בְּרַחֲמֶיךָ תִּתֵּן בְּלִבָּם שְׂיִמְחִלוּ לִי בְּמַחִילָה גְּמוּרָה בְּאַמֶּת וְלֹא יִשְׁאַר בְּלִבָּם שׁוֹם רוּשָׁם וּקְפָדָא כָּלֵל. וְאִם יֵשׁ מֵהֶם שֶׁכָּבֵר נִפְטְרוּ לְעוֹלָמָם, אוֹ אִם לִפְעָמִים יֵצֵא עֲתָק מִפִּי וּפָגַמְתִּי בְּכַבּוֹד אֲנָשִׁים שֶׁמְתוּ כְּבָר, וּמִכָּל שֶׁפָּן אִם בְּעוֹזוֹתַי הִרְפִּים פָּגַמְתִּי בְּכַבּוֹד חֲכָמִים וְצַדִּיקִים וּכְשָׁרִים שֶׁכָּבֵר מְתוּ וְהִלְכוּ לְעוֹלָמָם. אָנָּא ה', רַחֲמֵן אִמְתִּי, הִנְנִי מְפִים אוֹתָם וְהִנְנִי מְבַקֵּשׁ מַחִילָה וְסְלִיחָה וּכְפָרָה מִכְּבוֹדָם הַגָּדוֹל, כִּי חָטָאתִי עִוְיָתִי וּפְשָׁעֵתִי נִגְדָּד וְנִגְדַם, וּפָגַמְתִּי בְּכַבּוֹדְךָ. חָטָאתִי לְאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל, וּלְכַמָּה אֲנָשִׁים צַדִּיקִים וְחֲכָמִים וּכְשָׁרִים, שֶׁפָּגַמְתִּי בְּכַבּוֹדָם בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם, נַעֲנִיתִי לָהֶם וּלְעַצְמוֹתֵיהֶם הַקְּרוּשִׁים, יִמְחַלוּ לִי:

אָנָּא ה', מַחֲוֹל לִי סְלַח לִי, כִּפֹּר לִי, וְתֵן בְּלִבְךָ כָּל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים וְהַכְּשָׁרִים וְכָל הָאֲנָשִׁים שֶׁפָּגַמְתִּי בְּכַבּוֹדָם, בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם, בְּגִדּוֹל פְּקוּמֵן, שֶׁכַּלְם יִמְחַלוּ וְיִסְלְחוּ לְעוֹן עֲבֹדְךָ, אֲשֶׁר הֵעֵדָה נִגְדַם, וַיִּשׁוּבוּ אֵלַי וַיִּרְחַמוּנִי, וַיַּעֲתִירוּ בְּעַדִּי לְאֵל עֲלִיוֹן, וַיִּמְלִיצוּ טוֹב בְּעַדִּי תְּמִיד לְפָנַי כִּסֵּא כְבוֹדְךָ, וַיִּבְקְשׁוּ עָלַי רַחֲמִים וַיַּעֲמְדוּ בְּעֲזָרָתִי לְגֵאֲלָנִי וְלְהַצִּילֵנִי מִכָּל רָע, בְּאַפְּן שְׂאֻזְבָּה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ וְלַעֲמֹד בֵּין הַצַּדִּיקִים הָאִמְתִּיִּים לְעוֹלָם הַבָּא, וַיְהִיָּה חֲלָקִי עִמָּהֶם אַחַר פְּטִירָתִי מִן הָעוֹלָם, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים רַבִּים, אֵב הַרְחֲמֵן, מְלֵא מִשְׁאֲלוֹתַי בְּרַחֲמִים. הוֹרְנִי מִה שְׂאֲדַבֵּר, הַבִּינֵנִי מִה שְׂאֲשָׂאֵל. זַכֵּנִי וּגְאֲלֵנִי וּפְדֵנִי מִכָּל שְׁלֵשׁ עֲבוֹדוֹת הַלָּלוּ, זַכֵּנִי לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה דַּקְדָּשָׁה, וּלְתַקּוֹן הַבְּרִית, וּלְכַפֵּד אֶת אֲנָשִׁים, וְלֹא אֲבִיָּה מַעֲתָה שׁוֹם אָדָם בְּעוֹלָם וְאַפְלוּ בְּמַחֲשַׁבְתִּי לְכַד לֹא אֶהְיֶה בּוֹ לְכָל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם. וְאֻזְבָּה לְהֵאֱמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה בְּכָל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם אֶפְלוּ בְּהַפְחוֹת וְהַגְרוּעַ שְׁבִישְׂרָאֵל, שֶׁכַּלְם חֲשׁוּבִים וְיִקְרִים מְאֹד בְּעֵינֵי הַשָּׁם וְתִבְרָךְ, וְכַלָּם מוֹכֵנִים וְרְאוּיִים לְקַבֵּל כָּל טוֹב וְכָל כְּבוֹד וְגִדְלָה שֶׁבְּעוֹלָם, וַיְכּוּלִים לְזַכּוֹת לְכָל הַמַּעֲלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא:

וְנִזְבָּה עַל יְדֵי תַקּוּן שְׁלֵשׁ מִדּוֹת אֱלֹהִים, לְתַפְלָה בְּשִׁלְמוֹת. וְתַעֲזָרְנוּ לְהַתְפַּלֵּל תְּפִלְתָּנוּ לְפָנֶיךָ כְּרְאוּיִ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, עַד שֶׁנִּזְבָּה עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה לְהַמְשִׁיךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה לָנוּ וּלְזַרְעֵנוּ וּלְכָל עַמּוּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל (וּבַכְּרַט לְפָלוּנִי בֵּן פְּלוּנִי), כִּי

אל מלך רופא נאמן ורחמן אלה, ונזכה על ידי תפלותינו שכל העשבים וכל שיח השדה בלם באחד יחזרו וישובו כל כחותם לתוך דבורי התפלה שלנו, שהוא דבר השם יתברך שהוא שרשם העליון. ויבטלו כל הכחות של כל הרפואות של כל העשבים והסמים שבעולם בתוך תפלותינו, ותהיה תפלתנו בשלמות גדולה כלולה מכל טוב, מכל הכחות של כל העשבים וכל שיח השדה למיניהם, ותזכנו להעלותם בלם לפניך לריח ניחוח להחזירם ולהשיבם לשרשם העליון על ידי תפלתנו שתהיה כלולה מכלם. ועל ידי זה נזכה להמשיך הכחות של כל הרפואות שבעולם לתוך לחם ומים ולתוך כל הדברים אשר נאכל ונשתה, עד שיהיה לנו רפואה שלמה לכל תחלואינו ולכל מכאובינו, על ידי כל הדברים שבעולם בלי שום רופאים ודאקטורים כלל, רק אתה בעצמך ובכבודך תרפאנו רפואה שלמה כמו שכתוב, כי אני ה' רופאך. ונזכה לקבל מאתך רפואה שלמה בעת צמיחת המחלה, בעת שהחולאת סתום וטמון בקרבנו ואין יודעים ממנו כלל, כי אתה לבד יודע כל התעלומות שבקרבנו. רחם עלינו ברחמיך הרבים, ותקדים רפואה למכה, ותרפאנו קדם צמיחת המחלה, בעת שמתחיל איזה מחוש להתגדל ולצמוח ממנו מה שייצמח חלילה, אתה ברחמיך לבד תרפאנו מכל זה, כי אין אנו יודעים שום עצה ותחבולה ושום רפואה לשום מחלה ומכה וכאב, הן בעת שנסתרה המחלה, הן בעת שכבר נתגלה חלילה, בכלם אין לנו שום תקוה על שום רפואה שבעולם בדרך הטבע. כי אנו יודעים ומאמינים באמונה שלמה שאין מועילים כלל שום רפואות של כל הדאקטורים, הן רופאי אליל בלם תהו המה מהבל יחד, לא יועילו ולא יצילו כי תהו המה. כי אם עליך לבד אנו נשענים ולרפואותיך אנו מקוים ומחלים, כי אתה רופא נאמן, רופא אמת, רופא חנם, בחסד וברחמים. ותעזר ותושיע ותגן עלינו ותרחיקנו מרופאים ודאקטורים תמיד, ותכניע ותפיל ותשפיל כל הדאקטורים עם כל הרפואות שלהם כי אתה ידעת, אשר הם מויקים העולם מאד מאד והורגים נפשות רבות בכל יום ובכל שעה בשוגג ובמזיד. הצילני מהם אבינו שבשמים, שמרנו מהם, אותנו ואת זרענו ואת זרע זרענו ואת כל זרע עמך בית ישראל מעתה ועד עולם. ופנו לקבל כל הרפואות שבעולם על ידי תפלה לבד, ותתגלה האמת בעולם, שאין שום רפואות בעולם כי אם על ידי תפלה לבד, ונזכה לקיים מקרא שכתוב ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך:

וּבְרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים תִּצְמִיחַ מִהֶרֶה קֶרֶן דָּוִד עֲבֹדֶךָ, וְתִמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגֵאֲלֵנוּ מִהֶרֶה, וְיִתְנוּצֵץ הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם, וְתַעֲוֹרֵר אֶת לֵב מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבֹדֶךָ, שְׂקִיבֵל תְּפִלוֹתֵינוּ וְיַעֲלֶה אוֹתָם לְרִיחַ נִיחּוּחַ לְפָנֶי כֶּסֶף כְּבוֹדֶךָ. וְכָל הַתְּפִלוֹת עִם כָּל הַרִיחַ הַטּוֹב שֶׁל כָּל שִׁיחַ הַשְּׂדֵה הַכְּלוּלִים בְּתוֹכָם, כֻּלָּם יִכְלְלוּ בְּרוּחַ אִפְנוּ מְשִׁיחַ ה', וְיַעֲלֶה כֻּלָּם לְרִיחַ נִיחּוּחַ לְפָנֶיךָ. וְתִמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגֵאֲלֵנוּ עַל יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ בֵּא יָבֵא לֹא יֵאָחֵר, וְיִגְאֲלֵנוּ גְאֻלַּת עוֹלָם חַיִּישׁ קַל מִהֶרֶה. וְתִרְחַם עֲלֵינוּ וְתִתֵּן לָנוּ חֵן בְּעֵינֵי כָּל רוֹאֵינוּ, וְנִזְכֶּה לְמִצָּא חֵן וְשׂוֹכֵל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹקִים וְאָדָם, וּבְעֵינֵי כָּל הַמַּלְאָכִים וְהַשָּׁרִים שְׁלֹמֵעָלָה וְשְׁלֹמֵטָה כֻּלָּם יִרְחֲמוּ עֲלֵינוּ, וְנִמְצָא חֵן בְּעֵינֵי כֻּלָּם:

וּבְכֵן תּוֹשִׁיעֵנִי וְתַעֲזָרֵנִי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שְׁנוּבָה לְהַפְּיֹר וְלִידַע כָּל הַמְּפֹרְסָמִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְלִדְעַת וְלְהַבְחִין בֵּין טוֹב לְרַע, שְׁנוּבָה לִידַע הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, מִי הֵם הַצְּדִיקִים וְהַמְּפֹרְסָמִים הָאֱמֶתִיִּים, וּמִי הֵם הַמְּפֹרְסָמִים וְהַמְּנַהֲיִים שֶׁל שֶׁקֶר, אֲשֶׁר גִּדְּלָתָם הִיא רַק עַל יְדֵי עֲזוֹת שֶׁהִיא מַלְכוּתָא בְּלֹא תְנָא. וְנִזְכֶּה לְתַפְּלָה בְּשִׁלְמוֹת כְּכֹל הַבְּחִינּוֹת, וּבִזְכוּת וּבְחַ תְּפִלוֹת הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים, שֶׁהֵם שָׂרֵשׁ הַכֹּל, אֲשֶׁר כֻּלָּם מְקַבְּלִים מֵהֶם, יִתְבַּטֵּל וְיִפֹּל כָּל הָעֲזוֹת שֶׁל כָּל הַמְּפֹרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר. כֻּלָּם יִכְרְעוּ וְיִפּוּלוּ לְפָנֵי תְּפִלַּת הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים, וְלֹא יוּכְלוּ לְהִרִים רֹאשׁ נִגְדָּם וְנִגְדַּת הַתְּלוּיִים בָּהֶם וְנִתְמַכִּים עֲלֵיהֶם בְּאֱמֶת. וְתִזְכְּנוּ תְּמִיד לְדַעַת הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, וְלִקְשֹׁר עֲצֻמְנוּ בְּאֱמֶת עִם כָּל הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים שֶׁהֵם שָׂרְשֵׁי גִשְׁמוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר כָּל הַגִּשְׁמוֹת נִחְלָקִים תַּחְתָּם, עַד שְׁנוּבָה לְהַתְקַשֵּׁר וְלְהַתְאָחוּז בְּאֱמֶת עִם כָּל שָׂרְשֵׁי גִשְׁמוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל הַחַצּוּבִים מִתַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד. וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה שְׂיִהְיֶה לָנוּ מְמֻשָּׁלָה עַל הַמַּלְאָכִים, וְתִתְקַיֵּם מְמֻשְׁלָתֵנוּ עֲלֵיהֶם בְּתַקְפָּה וְעוֹז לְעוֹלָמֵי עַד וְלִנְצַח נְצַחִים, וְלֹא יִפְּלוּ אוֹתֵנוּ לְעוֹלָם, כִּי אַתָּה מְרוֹם לְעוֹלָם ה'. וְלְעוֹלָם יָדָךְ עַל הָעֲלִיּוֹנָה. וְאַתָּה עוֹזֵר, לֹא כַח. "וּבִבְרָךְ פֶּחַ וּגְבוּרָה וּבִבְרָךְ לְגִדָּל וּלְחֻזֵק לְכָל אַתָּה הוּא ה' לְבִרְךָ אַתָּה עֲשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל צָבָאָם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיָּמִים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם, וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לָךְ מוֹשְׁתַּחֲוִים. וּבְרַצוֹנְךָ תִּרְוֵם קֶרְנֵנוּ". כִּי מִי יֹאמֵר לָךְ מַה תַּעֲשֶׂה. כִּי אַתָּה לְבִרְךָ בְּרֵאת אוֹתֵנוּ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדֵךָ זו, שְׁנוּבָה לְהַגִּיעַ לְתַכְלִית הַזֶּה שְׂיִהְיֶה לָנוּ מְמֻשָּׁלָה עַל הַמַּלְאָכִים. זַכְּנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים לְמִלְאֵת רְצוֹנְךָ הַטּוֹב, לְהַשְׁלִים כְּבוֹנֵתְךָ הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁנוּבָה מִהֶרֶה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, וְלִשְׁבֹּר כָּל הַתְּאֻדוֹת רְעוֹת, וְכָל הָעֲבוֹדוֹת רְעוֹת, וְכָל הַמְּדוֹת רְעוֹת, עַד שְׁנוּבָה לְתַפְּלָה בְּשִׁלְמוֹת וְלַעֲבֹד אוֹתְךָ עֲבוֹדָה תְּמַה

באמת ובתמים פרצונך הטוב, עד שנוזכה להגיע מהרה לתכלית הנה שיהיה לנו
ממשלה על המלאכים ותתקום ממשלתנו לנצח כי לכך נוצרנו:

ובכן תרחם עלינו ברחמיך הרבים ובחסדיך העצומים. שנוזכה לקבל ראש השנה
הקדוש בקדושה ובטהרה גדולה, ביראה ובאהבה ובשמחה ובחדוה רבה. כי
אתה ברחמיך בחרת בנו מפל העמים וקדשתנו במצותיך, ועשית עמנו חסד גדול
הנה, ונתת לנו מתנה טובה הזאת, שהיא ראש השנה הקדוש, יום קדוש ונורא
ואיום מאד, אשר בו תנשא מלכותך ויכון בחסד כסאך ותשב עליו באמת. וברחמיך
הרבים וחסדיך העצומים קבעת לנו את יום ראש השנה הגדול והקדוש, יום הדין
הגדול והנורא, בראש חדש תשרי, שהוא חסד גדול ונפלא מאתך בעל החסד
והרחמים, אשר אתה חושב מרחוק להטיב אחריתנו, ואתה טוב ומטיב לרעים
ולטובים, והקדמת תרופה וצרי למפותינו. כי ידעת, כי בשר ודם אנחנו ומהמר
קרצנו. הן בעון חוללנו ובחטא יחמתנו אמנו. ויצר לב האדם רע מנעוריו, ואין
צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. אף כי קטני ערך, שפלי קומה, חלושי
כה, עיובי רוח, עוללים לא ראו אור, המלוכלכים בחפזות נעוריהם, מלאים חטא
ועון ופשע. אשר לולא רחמיך וחסדיך העצומים והנוראים מאד, לא היה לנו חס
ושלום שום תקנה כלל. כי איככה נפצה פה ואיך נשא עין. ואיך היינו יכולים לבא
לפניך בחטאתינו ולהעזי פנינו ולהקשות ערפנו, לבא ולהתודות לפניך ה' אלקינו
ואלקי אבותינו, ולהתחרט על מעשינו ועונותינו. אבל חסדיך רבים מאד, "חסדיך
ה' מלאה הארץ, חסדי ה' כי לא תמנו", כי לא כלו רחמיך לעולם, "כי ההרים
ימושו והגבעות תמוטינה" וחסדיך מאתנו לא ימוש לעולם, אף אם עשינו מה
שעשינו. על בן גלית לנו מרחוק עצם פלאי חסדיך העצומים והרבים והנוראים
והגדולים מאד מאד בלי שעור וערך ומספר, עד אין סוף ואין תכלית. וקבעת לנו
יום ראש השנה הקדוש, יום הדין הגדול והנורא, בראש חדש. שאז אתה בעצמך
מבקש בפרה, בבכול, כמו שאמרו רבותינו וזכרונם לברכה, הביאו עלי בפרה על
שמעטתי את הירח. ואתה בעצמך מתחרט, בבכול, על מעשיך, על שמעטתי את
הלבנה, אשר משם נמשכים כל חטאינו. על בן נתת לנו פתחון פה, לבוא ולהתודות
לפניך ולהתחרט על מעשינו ביום הדין הגדול שהוא ראש השנה, כי הלא גם אתה

בעצמך מתחרט ומבקש בפרה אז:

על בן באנו לפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, אלקי החסד והרחמים, ובנו ברחמיך
וחסדיך העצומים, שנוזכה לקבל החסד הגדול הנה בראש השנה הקדוש הבא

עלינו לטובה. רחם עלינו למען שמך, ונבנו לקבל ראש השנה הקדוש בקדשה גדולה, כי אתה יודע, שבדורות הללו, בעוקבא דמשיחא, אין לנו שום תקנה, כי אם על קבוץ ראש השנה הקדוש, שאנו מתקבצים יחד בכל מקומות ישראל במושבותיהם. יודע תעלומות, בוחן לבבות, אדון החסד, מלא רחמים, למדנו והורנו איך להמשיך חסדיך הגדולים עלינו באפן שנוכח לשוב אליך באמת ובלב שלם. ואם חטאנו עוינו ופשענו לפניך הרבה מאד, ופגמנו בכבודך הרבה, והלכנו אחר תאוות לבנו והמשכנו עלינו את היצר הרע, ופגמנו וקלקלנו מה שקלקלנו, עד אשר אין לנו מליץ יושר ושום זכות על פי דת המשפט הקדוש. הן על זה באנו לפניך לחלות פניך ולהשתטח לפני רחמי כסא כבודך, ואנו תולים עינינו אליך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שתעשה למען רחמיך וחסדיך הפשוטים ותשב בעצמך על משפטינו, כי המשפט לאלקים הוא, ולא תתן כח ורשות חס ושלום לשום אדם שבעולם, ולא לשום בית דין שלמעלה ושלמטה, ולא לשום מלאך ושרף, ולא לשום נברא שבעולם, לשפט ולדון אותנו חלילה. "חלילה לך מעשות כדבר הזה", כי אם אתה לבד תדין ותשפט אותנו ברחמיך הרבים ובחסדיך הגדולים. "מלפניך משפטנו יצא עניך תחזינה מישרים". כי אתה לבד יודע את מקומנו, כי אתה מקומו של עולם ואין העולם מקומך, ורק אתה לבד יודע לדון אותנו בלנו לבך זכות תמיד, "רחמיך רבים ה' כמשפטיך חייני", כי אתה יודע את מקומו של כל אחד ואחד מאתנו עמך ישראל, איך נולד ואיך נמשך נשמתו לזה העולם, ובאיזה מקום היה בגשמיות וברוחניות מעודו עד היום הזה, ואתה מלא רחמים, ומטה כלפי חסד תמיד. אבינו שבשמים, רחמן אמתי, חסדן אמתי, חמל עלינו בעת צרה הזאת, אשר "באו בנים עד משבר וכח אין ללדה", עשה עמנו חסד חנם ממה שלא יחסר עמך, ונבנו מעתה להיות כרצונך באמת, לסוד מרע ולעשות הטוב בעיניך תמיד:

וברחמיך הרבים תמשיך עלינו קדשת ראש השנה תמיד, ותמחל ותסלח לנו על כל פשעינו וחסאתינו ועונותינו. ותמלא פגמת הלכנה ולא יהיה בה שום מעוט ויהיה אור הלכנה כאור החמה, כאור שבעת ימי בראשית, כמו שהיתה קדם מעוטה. ותבנו ותעזרנו שנוכח לאחו עצמנו בכסא הכבוד בשרשי נשמות ישראל, עד שיהיה לנו כח לעשות ראש השנה, להמשיך ולהאיר עלינו ועל כל ישראל קדשת ראש השנה תמיד. ונוכח לדון את כל אדם לבך זכות תמיד, ולהכריע את כל העולם בלוי לבך זכות, לזכות את כל אחד ואחד לפי מקומו. ונוכח לידע

באמת מקומו של כל אחד ואחד, ולהמשיך זכות וחסד ורחמים על כל אחד ואחד
מכלליות ישראל עמך הקדוש, אשר בהם בחרת, אפלו על הגרוע שבגרועים
והפחות שבפחותים. ותפתח לנו אור הדעת שנוקה למצא זכות לכלם. ותרחם עלינו
ותשמרנו ותצילנו תמיד, שלא נדבר סרה חס ושלום על שום בר ישראל שבעולם.
ותצילנו ברחמיך מלשון הרע ואבק לשון הרע, ולא נתחיל לדון שום בר ישראל
לחובה חס ושלום, רק נזכה לדון את הכל לכף זכות תמיד, ולהכריח עצמנו בכל
כחותינו, עד שנוקה למצא זכות וחסד וטוב לכל אחד ואחד, אפלו בתכלית הדיומא
המתחזקת, בתכלית הגריעות והפחיתות, ולהכריע הכל לכף זכות תמיד:

מלא רחמים, מלא משאלותינו לטובה ברחמים, ותתן לנו כל חפצנו ובקשותינו
לטובה חיש קל מהרה. ותתפאר עם כל עמך ישראל לעולם, מגדול ועד
קטן, כי כלם יקרים וחביבים בעיניך כבבת עין, ויבדך הכל. הן כל הוכל ולא יבצר
מך מזמה, ובעצם שפלותנו וגריעותנו ופחיתותנו ודחוקנו ועמלינו ועצם רחוקנו
מך על ידי עונותינו ופסולותנו הרבים והעצומים, עם כל זה אתה יכול להגביהנו
ולהעלות ולהמשיך עלינו קדשה וטהרה, ולהחזירנו בתשובה שלמה לפניך, ולקרבונו
לעבודתך באמת, עד שנוקה להגיע לכל מה שבקשנו מלפניך, כי אתה "מקים מעפר
דל מאשפות ירים אביון, להושיבי עם נדיבים עם נדיבי עמו". ואתה משפיל גאים
ומגביה שפלים, ואתה מלא רחמים עלינו ועל כל ישראל תמיד בכל עת ובכל רגע,
ואתה עושה נפלאות גדולות לבדך, כי לעולם חסדך, עושה גדולות עד אין חקר
נסים ונפלאות עד אין מספר, באמור, אין קדוש בך' כי אין בלתיך ואין צור באלקינו.
ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל. ה' מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם. מקים
מעפר דל מאשפות ירים אביון להושיב עם נדיבים וכסא כבוד ינחילם כי לה' מצקי
ארץ וישת עליהם תכל. רגלי חסדיו ישמר ורשעים בחשך ידמו כי לא בכת יגבר
איש. ה' יחתו מריביו עליו בשמים ירעם ה' ידון אפסי ארץ ויתן עז למלכו וירם
קרן משיחו. ונאמר, מקולות מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום ה'. עדותיך
נאמנו מאד לביתך נאווה קדש ה' לארץ ימים. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך
ה' צורי וגואלי, אמן בן יהי רצון:

חודש אב

ציון בדף הספר	לימוד תורה א' חלק שני - ליקוטי הלכות	יום בחודש	יום בשבוע
דף ב.	ליק'מ עמוד ד	א	ב
דף ג.	ליק'מ עמוד ה	ב	ג
דף א.	ליק'מ פעם ד'	ד	ג
דף א.	ליק'מ עמוד ב	ה	ד
דף א.	ליק'מ עמוד ב	ו	ה
דף ב.	ליק'מ עמוד ג	ז	ו
דף ב.	ליק'מ עמוד ד	ח	ז
דף ג.	ליק'מ עמוד ה	ט	ח
	קיצור ליק'מ	י	ד
	קיצור ליק'מ	יא	ה
	חזרה על כל הנלמד בשבוע מומלץ ללמוד יקרא רשבתא	יב	ו
	קיצור ליק'מ	יג	ז
	קיצור ליק'מ	יד	א
כרך א' דף לה	ליקוטי הלכות ציצית ג'	טו	ב
כרך א' דף לו	ליקוטי הלכות ציצית ג'	טז	ג
כרך א' דף לז	ליקוטי הלכות ציצית ג'	יז	ד
כרך א' דף לח	ליקוטי הלכות ציצית ג'	יח	ה
	חזרה על כל הנלמד בשבוע מומלץ ללמוד יקרא רשבתא	יט	ו
	קיצור ליק'מ	כ	ז
כרך א' דףלט	ליקוטי הלכות ציצית ג'	כא	א
כרך א' דף מ	ליקוטי הלכות ציצית ג'	כב	ב
כרך א' דף מא	ליקוטי הלכות ציצית ג'	כג	ג
כרך א' דף מב	ליקוטי הלכות ציצית ג'	כד	ד
כרך ב' דף קח	ליקוטי הלכות ברכת הריח ב'	כה	ה
	חזרה על כל הנלמד בשבוע מומלץ ללמוד יקרא רשבתא	כו	ו
	קיצור ליק'מ	כז	ז
כרך ב' דף קט	ליקוטי הלכות ברכת הריח ב'	כח	א
כרך ג' דף פד	ליקוטי הלכות ראש חודש ב'	כט	ב
כרך ג' דף קצא	ליקוטי הלכות השמטות להלכות חול המועד	ל	ג

חודש תמוז

ציון בדף הספר	לימוד תורה א' חלק שני	יום בחודש	יום בשבוע
דף א.	ליק'מ פעם א'	א	א
דף א.	ליק'מ	ב	ב
דף א.	ליק'מ	ג	ג
דף א.	ליק'מ	ד	ד
דף ב.	ליק'מ	ה	ה
דף ב.	ליק'מ	ו	ו
דף ב.	ליק'מ	ז	ז
דף ב.	ליק'מ	ח	ח
דף ג.	ליק'מ	ט	ט
דף ג.	ליק'מ	י	י
דף א.	ליק'מ פעם ב'	יא	א
דף א.	ליק'מ פעם ב'	יב	ב
דף א.	ליק'מ פעם ב'	יג	ג
דף א.	ליק'מ פעם ב'	יד	ד
דף א.	ליק'מ פעם ב'	טו	ה
דף א.	ליק'מ פעם ב'	טז	ו
דף א.	ליק'מ פעם ב'	יז	ז
דף א.	ליק'מ פעם ב'	יח	ח
דף א.	ליק'מ פעם ב'	יט	ט
דף א.	ליק'מ פעם ב'	כ	י
דף א.	ליק'מ פעם ב'	כא	א
דף א.	ליק'מ פעם ב'	כב	ב
דף א.	ליק'מ פעם ב'	כג	ג
דף א.	ליק'מ פעם ב'	כד	ד
דף א.	ליק'מ פעם ב'	כה	ה
דף א.	ליק'מ פעם ב'	כו	ו
דף א.	ליק'מ פעם ב'	כז	ז
דף א.	ליק'מ פעם ב'	כח	ח
דף א.	ליק'מ פעם ב'	כט	ט

חודש תשרי

ציון בדף הספר	לימוד ליקוטי הלכות	יום בחודש	יום בשבוע
	חזרה על כל הנלמד בשבוע מומלץ ללמוד ירח איתנים - פרפראות לחכמה ביאור סיפור הבוסא	ה	א
		ו	ב
		ז	ג
עג.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	ד	א
עד.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	ה	ב
עה.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	ו	ג
עו.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	ז	ד
עז.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	ח	ה
עח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	ט	ו
עט.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	י	ז
פא.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	יא	א
פב.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	יב	ב
פג.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	יג	ג
פד.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	יד	ד
פה.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	טו	ה
פז.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	טז	ו
פח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	יז	ז
פח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	יח	א
פח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	יט	ב
פח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	כ	ג
פח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	כא	ד
פח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	כב	ה
פח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	כג	ו
פח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	כד	ז
פח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	כה	א
פח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	כז	ב
פח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	כח	ג
פח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	כט	ד
פח.	ליקוטי הלכות הלכות נבית חוב מיתומים ה'	ל	ה

חודש אלול

ציון בדף הספר	לימוד ליקוטי הלכות	יום בחודש	יום בשבוע
א אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	ד	א
ב אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	ה	ב
ג אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	ו	ג
ד אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	ז	ד
ה אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	ח	ה
ו אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	ט	ו
ז אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	י	ז
ח אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	יא	א
ט אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	יב	ב
י אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	יג	ג
יא אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	יד	ד
יב אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	טו	ה
יג אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	טז	ו
יד אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	יז	ז
טו אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	יח	א
טז אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	יט	ב
יז אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	כ	ג
יח אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	כא	ד
יט אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	כב	ה
כ אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	כג	ו
כא אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	כד	ז
כב אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	כה	א
כג אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	כז	ב
כד אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	כח	ג
כה אלול	ליקוטי הלכות הלכות טובה	כט	ד

ארבע יסודות בהליכה עם התורה

לימוד

א. לימוד התורה והלכות והמפרשים - כל אחד כפי דרגתו ודרגת עיונו "כי הוא מילתא דשוויהו לכולהו" (הקדמת ליקו"מ).

"אמר שטוב לקבוע לעצמו שני שעורים ללמוד ספריו הקדושים, שעור אחד פשוט ללמוד במהירות הרבה מאד כדי שיהיה שגור בפיו בעל-פה, ושעור אחד ללמוד בעיון גדול כי יש עמקות גדול ונפלא בספריו" (חיי מוהר"ן שמו).

תפילה

ב. תפילה - לעשות מהתורה תפילות הן באמירת התפילה שייסד מוהר"ן, והן בהתבודדות ושפיכת ליבו וענינו על פי התורה.

"רבנו זכרון לברכה הזיהו אותנו כמה פעמים, בכמה מיני לשונות, לעשות מהתורות תפילות. ואמר, שנעשה מזה שעשועים גדולים למעלה. ואמר, שעדן לא עלו שעשועים כאלה לפני השם יתברך כמו אלו השעשועים שנעשים מתפלות אלו שעושים מן התורות" (הקדמת ליקוטי תפילות).

"מקבל דבריו הבנו, שעקר בנותו היתה בפשיטות, שנשתדל לעון בתורות הקדושות והנוראות שגלה לנו להבין ולהשפיל פגנת אותה התורה למעשה. ונחשב דרכנו כמו אנו רחוקים מאלו הדברים המזכרים בכל תורה ותורה, ונתפלל ונעתייר לשם קרבי הפצרות ובקשות ותחנונים שירחם עלינו ויזכנו, ויקרבנו ברחמי המרובים, שנזכה לקיים כל מה שנאמר שם באותה התורה, ונשפך שיהיה לפני השם יתברך על כל הדברים הנאמרים שם, שנזכה לקיים ולהגיע אליהם בשלמות" (שם).

קיום

ג. קיום - עיקר מטרת הלימוד צריך להיות מה יכול להוציא לעצמו עצות ועובדות שיוכל לקיים את מה שגילה רבינו ז"ל בתורה זו הן מה שגילה בפנים התורה והן עצות חדשות המסתתרות בעמקי קשרי התורה.

"עקר פגנתו הקדושה הוא פרוש הפשוט שבכל תורה ותורה, כי לא המודרש הוא העקר אלא המעשה כמבאר כבר כמה פעמים. שכל עקר פגנתו הקדושה בכל תורה ותורה שגלה. ובכל דבור ודבור שניצא מפיו הקדוש הכל הנה רק בשביל לזכות את ישראל להביאם לידי מעשה ושרה. לרמוז להם מרחוק ומקרוב להורות להם עצות ותחבולות. עמקות ונפלאות. להתקרב להשם יתברך מכל מקום שהוא" (הקדמת מוהר"ן לליקו"מ).

הליכה

ד. הליכה - לילך ולחיות עם התורה במשך כל היום עד שכל עבודת ה' ברוחניות ובגשמיות יאיר על פי מה שנאמר בתורה

"דבר עמנו כמה פעמים שרצונו חזק מאד שנגלה עם התורות שגלה. דהינו לילך תחלה איזה זמן עם תורה פלונית בערך ב' או ג' חדשים, דהינו שיהיו כל עבודתו והלוכו בנראת ה' על פי הנאמר באותה התורה, וכל תפלתו ושיחתו יהיה לזכות למה שנאמר באותה התורה" (שיחות הר"ן רצ"ו).

"כי כל יגעו וכל חפצו וכל מנסתו שיתקו לילך עם דבריו, הינו לקיים בפשטותם, ולהבין דבר מותך דבר, ולמצוא לעצמו עצות בכל יום ובכל עת בכל מה שעובר על האדם בכל עת וזמן ביום ובלילה, בשכבו ובקומו, ובלקחו בדרך, בימי נעוריו, ובימי בחרותו ובימי זקנותו מתחלתו ועד סופו. הן בינו לבין עצמו, הן בהנהגתו עם ביתו ואשתו וגיניו, ובהנהגתו עם בני אדם הקרובים והרחוקים האוהבים והשונאים חס ושלום וכו' וכו', אין דבר ואין ענין שלא נכלל להוציא ולמצוא לעצמו עצות נכונות ודרכים ישרים בכל דבר איך שהוא, בבחינת ירידה חס ושלום ובחינת עליה, בכל מיני דרגות וענינים שהאדם עומד בהם". (עלים לתרופה קס"א).

הלימוד התפילה הקיום והליכה בתורתיו הקדושים הוא לקבל את אור רבינו הקדוש השורה על אנפי תורתו

"צריכין לחפש את הצדיק האמת המיד אפלו המקורבין אליו, מכל שפון אחר הסתלקות לעלא ולעלא, צריכין לחפש ולבקש יותר ויותר לסלסל ולחפש בתורתו הקדושה ולילך בדרכיו ואורחותיו הקדושים, ולבקש ולהתחנן הרבה לפני ה' יתברך עד שיירד דמעות הרבה עד שישפך לבו פנים לפני ה' עד שישפך לבו למצא ולהשיג פנימיות פגנת תורתו הקדושה שיהיה בחינת הצדיק בעצמו" (ליקוטי הלכות שלוחין ה')

"חלק" מעצות למעשה היוצאים מתוך דברי התורה

עיקר כוונתו הקדושה בכל המאמרים ובכל הדרושים הנפלאים והנודאים אשר גילה לעם סגולה, לא היתה כי אם בשביל המעשה (הקדמת קיצור ליקו"מ).

לתשומת לב! יש עצות שהם עצות מעשיות, ויש עצות התלויות במחשבה - אשרי מי שיאחז בהם ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות.

א. למשול על המלאכים - יעויין בפנים התורה ע"פ הקשרים העצה למעשה, עוד ראה מה שכתב בעצות המבוארות (ג' רגלים) "היינו שיכולים למשול על היצר הרע ועל כל התאוות ומידות רעות, כלומר, לכבוש אותן ולהכניען, ושום מניעה או בלבול אינן יכולות לדחותם ולהשליכם מן האמת. ובשביל עבודה זו, היינו למשול על היצר והתאוות, לכבשן ולהכניען, בשל זה נברא כל אחד מיישראל, וזה עיקר התכלית והסוף. היינו שמכל היגיעות, טרחות ויסורים העוברים על כל אחד מיישראל, לא נותר לו שום רווח, אלא מה שהשתדל למשול על יצרו ולכבוש תאוותיו, ולא להתרחק מן האמת על ידי שום בלבול או מניעה. והאדם הזוכה למשול על יצרו ותאוותיו, הוא חשוב וגדול מן המלאכים וכך מבאר הכל בלקוטי הלכות".

ב. לאחוז בכסא הכבוד ולהתקשר בשרשי נשמות ישראל - יעויין בפנים התורה ע"פ הקשרים העצה למעשה, עוד ראה במכלל יופי בשם רלוי"צ: "ולעובדא ולמעשה שמעתי באומאן מזקני אנ"ש - אהבת ישראל, שלא לדבר על שום בר ישראל, בפרט אנ"ש הנקראים על שמו ז"ל מחוייבים לקיים רצון רבינו ז"ל אנן בחביבותא תליא מילתא, אהבת אנ"ש מסוגל לתפילה בכונה ולכל מידות טובות ולקדושה יתרה, ולהתבודדות לשפוך לפניו יתברך לאחוז עצמו בכסא הכבוד שזה כל נשמות ישראל". ושורש הענין מבואר בהלכות גבית חוב מיתומים מאות כ"ג ואילך.

- ג. **לשמור את היראה שבלב** - "שרק פחד השם יתברך נגדו ולא זולתו" (עצות המבוארות תפילה עח).
- ד. **לשבר ולתקן תאוות ממון - ב' עצות** - לברר הרע ולתקן הטוב שבו יעיין הלכות ערלה ה' - יח.
- ה. **לשבר ולתקן תאוות אכילה - ב' עצות** - לברר הרע ולתקן הטוב שבו יעיין הלכות ערלה ה' - יח.
- ו. **לשבר ולקדש עניני קדושה - כגון שמירת עינים והמחשבה** -- לברר הרע ולתקן הטוב שבו יעיין הלכות ערלה ה' - יח.
- ז. **לקבל שלוש רגלים בכבוד** - "היינו באכילה שתיה ומלבושי כבוד, לפי הישג ידו, ממעות כשרות ולשם שמים, על ידי זה זוכים להכיר את השם יתברך. גם צריך להיזהר מאד בימי החג בקדושת המחשבה וטהרתה. היינו לשמור את המח מהרהורים רעים, וממחשבות רעות. והגם שצריך לשמור תמיד את המוח מהרהורים רעים, בימי החג צריך לשמרו יותר. ובפרט צריך להתחזק בשמחת יום טוב (עצות המבוארות רגלים א).
- ח. **להזהר מאוד מהתמנות** - "ולא יהיה שום תאוה וחמדה לשום התמנות כלל לא התמנות גדולה ולא התמנות קטנה, ולעבוד את ה' בלי שום פניות ומחשבות זרות כלל ולברוח מן הכבוד והתמנות בתכלית" (עפ"י לשון הספה"ק ליקוטי תפילות).
- ט. **לייקר ולהעריך התפילה ולא לחפוץ להפטר מהתפילה -** "ולהתפלל כל התפילות בכל לב ונפש ולא לזלזל בדברים העומדים ברומו של העולם שהיא התפילה, ולא יהיה התפילה קבע אלא רחמים ותחנונים ולא ידמה כמשאוי ח"ו" (שם).
- י. **השפעת הנבואה וגאולת התפילה** - נראה לעניות דעתי דרוצה לומר, כי שלימות כוונת התפילה היינו לכוון ליבו בשמים, ולשפוך את נפשו לפני השם יתברך כמדבר עמו פנים אל פנים, וזאת ההארה והתנוצצות אלקות שבליבו כאילו רואה אותו יתברך ומשיח לפניו את כל אשר עם לבבו, זה בחי' רוח נבואה ממש כמובן.
- יא. **לא לבזות שום אדם** - "ואפ"י במחשבה לבד לא לבזות שום אדם שבעולם" (שם).

יב. **להתחזק באמונה** - "להאמין בהשגחה פרטית שהכל לטובה הן טובות והן יסורים הכל עפ"י השגחה פרטית ולא ע"פ טבע, ולהאמין שרק השם יכול לעזור מצרות ויסורים ולא השתדלות וסיבות טבעיות" (עצות המבוארות תפילה עט).

יג. **לא לדון את חבירו לחובה ולא לדבר עליו לשון הרע רק לדון בכף זכות** - "ולהכריח את עצמו עד שיזכה למצוא זכות וחסד וטוב לכל אחד ואחד אפי' בתכלית הדיוטא התחתונה".

יד. **להמשיך הדעת ללב** - תיקון המוח באמונה, חשיבות ותיקון התפילה - "שכל דבר שבעולם אי אפשר להמשיך רק על ידי תפילה, וכן רפואות שאי אפשר להמשיך שום רפואה כי אם על ידי תפילה ותחנונים" (על פי לשון ליקוטי תפילות).

טו. **לבוא לצדיק שיכול לעשות ראש השנה** - ובזה נכלל התקשרות לצדיק והמלווה הגדול שהכל תלוי בה, ראה באריכות הלכות ערלה ד.

טז. [להתפלל (במחשבה) לה' כשאומר וצבא השמים לך משתחוים].

הַבֵּיטוּ וּרְאוּ וְהִתְמַמְּהוּ תְמַהוּ, כִּי פִעֵל פִּעַל בְּיָמֵיהֶם: אֲשֶׁר נִתְגַּלּוּ
דְּרָכִים וְעִצּוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרָאוֹת חֲדָשִׁים גַּם יִשְׁנִים, מִיִּסְדִּים עַל
אֲדָנָי פָּזוּ, שְׁתוּלִים עַל פִּלְגֵי מַיִם, נוֹבְעִים מִמְּעַיִן הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה':
מַיִם עֲמֻקִּים עֲצָה בְּלֵב אִישׁ, אֲשֶׁר הִדְלֵם אִישׁ תְּבוּנוֹת. לָכוּ חֲזוּ
מִפְעֻלוֹת ה', שִׁימוּ לְבַבְכֶם לְדְבָרִים הָאֵלֶּה, כִּי הֵם דְּבָרִים הַעֲוֹמְדִים
בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם. דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים וּמְלֻךְ עוֹלָם: דְּבָרִים הַמְחַיִּין
אֶת כָּל הַנִּפְשׁוֹת מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל, מֵרוּם כָּל דְּרָגָיו עַד תְּכֵלֶת מִדְּרָגָה
הַתְּחִתוֹנָה: (הַקְדַּמַת מוֹהֲרַנ"ת לְלִיקוּטֵי עִצּוֹת)

ציון עצמי

הליכה

לחשוב, להעמיק ולהפנים את דברי התורה ללב, וכן לקשר את כל החיי יום יום לתורה.

קיום

לקיים את העצות למעשה (לפחות אחד מהעצות)

תפילה

אמירת תפילת מוהרנ"ת או התבודדות ע"פ התורה

לימוד

לימוד התורה או הלכות

חודש אב

הליכה	קיום	תפילה	לימוד	יום בשבוע	יום בחודש
				ב	א אב
				ג	ב
				ד	ג
				ה	ד
				ו	ה
				ז	ו
				א	ז
				ב	ח
				ג	ט
				ד	י
				ה	יא
				ו	יב
				ז	יג
				א	יד
				ב	טו
				ג	טז
				ד	יז
				ה	יח
				ו	יט
				ז	כ
				א	כא
				ב	כב
				ג	כג
				ד	כד
				ה	כה
				ו	כו
				ז	כז
				א	כח
				ב	כט
				ג	ל

חודש תמוז

הליכה	קיום	תפילה	לימוד	יום בשבוע	יום בחודש
				א	א תמוז
				ב	ב
				ג	ג
				ד	ד
				ה	ה
				ו	ו
				ז	ז
				א	ח
				ב	ט
				ג	י
				ד	יא
				ה	יב
				ו	יג
				ז	יד
				א	טו
				ב	טז
				ג	יז
				ד	יח
				ה	יט
				ו	כ
				ז	כא
				א	כב
				ב	כג
				ג	כד
				ד	כה
				ה	כו
				ו	כז
				ז	כח
				א	כט

חודש תשרי

הליכה	קיום	תפילה	לימוד	יום בשבוע	יום בחודש
				ה	א תשרי
				ו	ב
				ז	ג
				א	ד
				ב	ה
				ג	ו
				ד	ז
				ה	ח
				ו	ט
				ז	י
				א	יא
				ב	יב
				ג	יג
				ד	יד
				ה	טו
				ו	טז
				ז	יז
				א	יח
				ב	יט
				ג	כ
				ד	כא
				ה	כב
				ו	כג
				ז	כד
				א	כה
				ב	כו
				ג	כז
				ד	כח
				ה	כט

חודש אלול

הליכה	קיום	תפילה	לימוד	יום בשבוע	יום בחודש
				ד	א אלול
				ה	ב
				ו	ג
				ז	ד
				א	ה
				ב	ו
				ג	ז
				ד	ח
				ה	ט
				ו	י
				ז	יא
				א	יב
				ב	יג
				ג	יד
				ד	טו
				ה	טז
				ו	יז
				ז	יח
				א	יט
				ב	כ
				ג	כא
				ד	כב
				ה	כג
				ו	כד
				ז	כה
				א	כו
				ב	כז
				ג	כח
				ד	כט

כדי לעודד את הלימוד והליכה עם התורה
תתקיים הגרלות יקרי ערך לכל הלומדים
את התורה וההלכות

א. הגרלה על שבת במירון + אש"ל מלא

ב. ברטיס לאומן

ג. סט ליקו"ה ועוד ספרי קודש.

השתתפות בהגרלה הוא לכל מי שלמד את התורה
(4 פעמים) ואת הליקוטי הלכות והליקוטי תפילות.

להרשמה להגרלות (להשאיר שם ומספר פל')

-0775342262

